N. 468

11: 7.

~~301~~

de D. Joseph Pardo Corro
en Salamanca cien Rs.

410

119

R. 84

1

D.r De ineunda aestimatione Rei. Reus

Tractactus 11. ad l. si Kalendis 11 h. tit. de Re Judicata.

202 fos.

Aggredimur omnium quod in hoc tit. longe difficillimum tractatum, nedum ab Interpretibus, sed ab ipsis I. consultis ambiguè discussum, in qua uix est ullus qui sibi constet, olim controversia fuit inter primos. I. DD. Irnerius, Ioannes, Martinus, Hugolinus, Azonus et caeteros quos refert Accurs. in l. Vinum 22 de rebus cred. l. in hac actione 3.a ff. de conditionibus tritic. l. 3.o in hac actione ff. commodati sequuti sunt Barth. Baldus, Fulgosius, Castrensis et Iason qui Valde uere in urem impugnantes nihil aliud effecerunt, aut profecerunt, quam spargere nebulas ipsis textibus jam satis nebulosis, denique Donellus in d. l. Vinum et in d. l. hac actione et in libro quotes. 59. de Verbor. obligat. Cujac. tract. ad Africanum in l. hom. 37 mand, et lib 2. diffinit. Papini. in l. fundus 28. de nouat, et alibi saepe, Ant. fab. fere toto lib. 16. coniect. et decad. 16. 17. et 83. et 84. de erroribus pragmat. et in multis uenerabilibus nouas opiniones inuenientes, inuehentes quam noua difficult. res obruerunt. Pro Fabro contra caeteros pugnauit refferentissimo amigne Gaspar Schiforde ghen libr. 4. 99. ferens ad Antonium Fabrum, tract. 20. et seqq. usque ad 28. ibi refutat Andreae Kholij disertationes, quas mihi Videre non contigit et salmanticensis nostris audio ad l. Vinum scripsisse prima rum olim professorum, Doctissimus D. Ioannes quezpo de llanos dum Bartholomaei Veteris collegij meritissimus, doctissimus, alumnum, aliqua nec omittenda tradidit magnus eiusdem domus D. D. Ioanes Chumacero Corrillo in dodecade select. disp. 6.a et D. Nicolaus de Castro quondam praeceptor meus praelectione 3.a salmanticensi §. 59. per totum ex n.o 107 et 3 de tenuitate ingenij mei parum spe ponim, quod in re adeo ambigua in Venerim quam sit, in charissimi

BIBLIOTECA DE SANTA CRUZ DE VALLADOLID

Et clarissimi auditores non pœnitebit me, nec Vos forsan in medio proferre quid de hac obtrusa tractatione legi, relegi, collegi omnes per a laudatos evolvendo, et sedulo serio que observando, quæ magis Vobis Sectoribus accomodentur, disponent que Auditorij dignitati et Usui forensi; quando quidem Cujac. in d. l. hoem adscrip non dubitavit asserere cum de in eunda Vera Æstimatione agitur nullus est hodie vel Judex vel patronus vel consultus qui non hæreat maneat quasi suspensus sed Jam ad Rem.

Conclusio Prima

De re promissa in diem Certum vel aliter debita

N.1. Sit 1a et Immunissima Conclusio cum res per stipulationem promissa est vel ex quocunque alio Contractu Solvenda est in diem Certum, veluti Kalendis Julij, eo tempore æstimatio facienda est, nempe quanti fuit, quanti Valuit. Kalendis, quibus dari debuit, Hæc Conclusio generalis est tenet que in omnibus et casibus debendi, sive Vere fiscales sint, sive stricti Juris, sive debeatur Certa species utest sthicus vel fundus sive debeatur genus quale est triticum, Vinum, oleum, et similia sive sit obligatio dandi sive faciendi probatur in 1.is ex Celso in nostra l. si Kalendis 11. ubi docet diem adiectum inspiciendum esse, Imultopost dicitur Judicium, quia illud tempus inspiciendum est, quo novissime Solvi debuit, quod fuit diu adiecti, qui statim interpellat ad solvendum l. magnam 22 de obligationibus et act. l. magna 13 C. de Comitenda et Stipul. et notandum est loqui de obligatione faciendi, ibi si Kalendis fieri aliquid stipulatus sim. probatur quoque ex l. ubi agitur 8. §. 1. de edendo in quo si reus instrumenta non edidit condemnandus est, quanti interfuit debuit edita non fuisse habito respectu illius diei, in quo Judex edi decrevit, quia cum obligatio sit facti nempe edendi et succedat non fiat obligatio ad interesse l. si quis ab alio 13. § Ultimo hoc tit. sequens est ut tunc Succedat quo Judex diem præfinivit editioni ita Stra emendatio Fabri recte Castro post Acurt. d. pedlet. 3 non 192. post medium, et ex l. qui autem 12 §. 1. ff. si quis Cautionem. Ubi qui se in Judicio non sistit die in vadimonio

pedAtt.

predictuto obligatur ad intree adversarij videlicet quanti eius interfuit staty n fuisse illo ipso die quo primit ex l. si cumquo §§ depeculio ubi qui alterij in eo remit ne ad Juditiy trahentur ad illud intrese obligatr, quod haebat actor, si illo ipso die acceptus ad Judi cij accederit, et in obligationibus dandi decreti, text. in d. l. Viny cij §2. de rebus creditis. et ult. de Actione triticaria, l. Effundy et Verborum obligatio. Nam queinit, naalit ex contrahentiy Voluntate, nanque die delecto obligandi Volunt, ut tune fiat l. predicte, qui illo utilitatem respiciunt, quare si postea litigant super illa ipsa Utilitate itendit ita e Schifor de gherus dicto lib. 1 trait. 21 q. 5, et trait. 22 q 6. § 7. et de dentente ouij

Sed 1° oblat textt. in l. cij quis 22 de oblig. et actioib. Cuiij Oba si cij quis indie merces stipulatus fide Jusorem accipit, eius temporis estimatio spectanda e, quo satis accepit, Omnisa An tom. fabri, emendare quod si fide et complaxiije lib. 16. conject. cap 10. eij dicit stabilire tenetur suis Schofor de gerus, dicto lib. 16. trait 20. ultima Setentia q Vulgari Litera ut pare, difficultas statim oritur git, nanque si merces estimatio a fide Jusore petat, ins piciti diei dnac tus quo Creditor satis accepit, qui supra inspiciuntus ad estimatio indij dij diem certiy contractui ad certij cij satis sit inspicere diij contractus ce lebrati, ut huic difficultati satis faciant, glossa et Barth. et simili Bonellus in d. l. Viny n° 11 Morla in emporio, tit. 8. de rebus credit. in prd lud. n° 59. et 60. Castro, de prd tit. 3. n° 130. Consent illa Oba quo satis accepit, accipienda e de die principali obligationis in quo collocata fuit fide Jusoria obligatio, ut tenes sit, inspiciendus certij diem ad quis fide Jusor promisit, nec illud aliquod absurdij in Volunt. cij fide Jusor pti die accedere n posit, qui principali obligat dij certij solutij huit, l. grdec § illud ole fide Juso. § fide Jusor, initit. et ode tit. q° satis probabile e existimare dij fide Jusoris e diem prij cipalis obligaois, ut cij suo Fabro philosophate Schifor d heg. quis in affectu ita docet, z a communi recedere affectet, dicto lib. 16 trait 20. quest. 1a et 5a sed quamvis hdc Vero similia s n si Vera, aperte enim dicunt in suppone Casij et Vim faciunt predicti Obi, quo satis accepit, durz inspiciunt ad quis, ut prouidit Jaso, in d. l. Viny

N° 2.

n°. 14. quamvis ipse nihil plus audeat, quare Cuiac. trat. 8 ad Afric. in l. centum Capuae 8. de eo quod certo loco, et in recitata ad l. quoties 59. de Verborum oblig. existimavit casum ita fingendum ut post quam dies principalis obligationis venerit, intercesserit pure fide iussor sed quia contra dies contractus regularitur non spirant ad inducendam obligationem ut postea videbimus, et Cuiat. supp. quod teneat. nec obstat nec iudicat quare eodem instituto hic eiusdem laborat quod dicimus laborare praecedentem ut respondeamus iuxta vulgarem literam et seniorum naturalem textum retinendum est fide iussorem praedictum teneri in eundem obligationem rei respectu temporis quo ipse intercessit, quamvis obligatio principalis in diem collocata sit, et quamvis fide iussoria illa obligatio tantum illum diem habeat hoc expresse deducitur ex textu et hoc speciale fide iussoria obligatione pure dicta, sive praedicitur sive habeat diem tacitum, quidam quoque specialitatis ratio, nec seniorum verborum in mentem, ratio est quia mora rei fide iussori nocet, ut in l. mora 88. de Verborum obligat. in hoc venit ut perpetuet obligationem, et ideo fide iussorem respectu ipsius rei, in obligatione deducta et hoc amplius in iudiciis bonae fidei veniunt, dicto fide iussores rei accessiones fructuum, et usurarum, quae veniunt ratione principalem ratione morae ex officio iudicis. l. quaero. 54. ff. locati. l. si quis solutioni 23 § ultimo de usuris, l. 1a. § velissime, ut legatorum nomine caveat. l. si a colono 52 § ulti. de fide iussoribus, inerentia vero obligationis, quae praeter moram rei principalis accidunt in contractibus stricti iuris non veniunt in obligatione fide iussorum; quia non sunt naturalia, sive quia ex natura ipsius negotii non perveniunt, l. centum capuae, 8. de eo quod certo loco, ut ex professo dixi in achademicis ad tit. de fide iussoribus 1a parte n. igitur. et ad inducendam rei obligationem tempus dies obligationi adiecti inspiciatur, ex ipsa personali voluntate contrahentium, et ex mora proveniat, consequens est ut illud incrementum sit accidentarium et extrinsecum contractui impositum, et per consequens non sit ille dies attendendus respectu fide iussoris qui in contractibus stricti iuris non tenetur ad inherentia obligationis ex mora rei: ideo inducta; l. eum qui loquitur Africa. de re iudicata incidit quoniam ex contractu stipulationis qui est stricti iuris. l. quod quid 99. de Verborum obligationibus. generaliter senserit fide iussor intervenisse ad valorem, quae rei habebat tempore contra

·ctus

Ɔtractus, quo satis dedit, non in plus quantum bii postea crescat, ante diei adventum. ex quo si sine text. audio asserere hinc fidei Jussori am obligationem, et in hac hypothesi, poni eam minorem, sed non diversam oblig. principali. quippe si ante diei adventum creverit res promissa ultra aestimationem minorem, cum fidejussor tantum teneatur ad aestimationem, quam habebat temp. contractus celebrati, suoque decreverit non in plus posse teneri, quam obligatus est reus principalis, ne in diversos cogi accepisse videatur et sive si solverit plus, plus sequi poterit, actione mandati ambo quam reus erat obligatus creditori Ita regulam text. in l. grave. §. § illud Dnc de fide Jussoribus & fidejussor. §. dist. cod. tit. cum similibus hunc intellexisse acceptum fexime a curs. induta. l. 22. qui 3 rationes differendo non perdidit, notauit. m. in hac re differentia inter fidei Jussores et reum principalem, quod ex text. liquide apparet, nisi uis ipsius Obn afferatur, secutus si a Curs. Alciat. diluunt, et eleganter perdidit hoc nostra Vase dicta l. Vern. 22. de rebus creditis n° 34 et 35. ubi Bolonzepsus n° 42. Covart. n° 32. Antonius Hexinus. de fide Jussoribus n° 266. et re quibus & Andreas Kooling si ipsi Ezingius et ex Schifordejero fidejusse dicti trait. 28 q. § agnoverunt etiam Veryeniny illorum Ob. quo satis accepit, et ex speciali Jus obligandi fidei Jussoria curat. trat. 3° ad Afric. in dicta. l. cum quis. 22. Equinarius. Baro. lib. 3° in manualibus ad tit. de rebus Creditis Hoptumann. qq. illust. cap 16 Jadeg. de Ɔtraenda stipulatione cap. 11. delv. 6. quos ut Acurtij a secdas retullit et in mente venit in hoc ex Chi fordej. dicta. q. 4ª et quod plus est idem ex Schiford. dicto lib. 1°, trait. 21. q. 2ª ratio dicta quam reddidit agnovit quam vis hunc text. applicare noluerit & Morla quamvis similiter recedat dict. tit. 8° n. 60. n° 4°

opp. etiam solet, text. in l. quoties 59. de Verb. oblig. Ubi is: quoties in diem, t. sub conditione oleum quis stipulatur, ejus aestimatione eo tempore rectare oportet quod dies obligandi venit; tunc enim ab eo peti potest alioquin alias rei captio erit. Haec postrema Obaua rei emendas. A. A. Hoptomanus. d. cap. 16 illust. ita legit rei pacto erit, Ant. Faber, lib. 16 Ɔiecturarum cap. 6° quem promo non etiam ad praerupta sequitur suus Schifordeg. dict. lib. 1° trait.

22 q. 6ª alioquin ne captiosa esse Censet legendum Don. in dicta lege 59. n. 9. delet illud ad verbum alias, quod superfluitet quia forte ex aliqua glossmarthe in textu irrepsit. licet enim non invenit Accursius in scholijs et si verum fatendum est adesse non notam in Pandectis florentinis, quo signo expungunt verba et quid abundare solent notari nihil omnino retinet Cujac. in recit. ad eandem l. et exponit aliud tempore, ut sit sinis, alioquin nullo tempore stimarent mora verum captio enim non est retinenda vel religiose vulgaris lectio semper retineamus quamdiu potissimum ex hac interpretatione, nunc sic ecce text. in quo ad includendam dilationem verba incipiunt tandiu existente conditione, quousque dies certus adiectus contractus. Sed dies incertus existentis conditionis, cum venerit, non defert adiectus contractus, nec ante constituit debitorem in mora, quousque interpelatio secuta sit, l. si rem textu: quia existentia conditionis nihil operatur circa causam obligationis ipso iure l. ei qui ita 13 de conditione ist. ut strenue post Barth. adstruunt Don. ac in ipso discensione in dicta l. 52. D. Nicolas de Castro, dicta l. let. 3ª n. 190. quod nihil speciale habet adventus diei certi ad reclamationes requirendas, sed ex quo attenditur tempus contractus, et implementum conditionis sive adventus diei incerti,

At sane Veteres quos secuti etiam fuerunt

N. 5. Cujac. in dict. l. 59. et Eschiford. dicto lib. 1. trat. 22. q. 1ª 2ª et 3ª et trat. 28. q. 2ª. magis adtenderunt ad hos responsiones existimantes ad ventum diei tantum constituere debitorem in mora sive per implementum conditionis, ut hic, sive per adventum diei principalis obligationis quamvis sit de iure simplicitati interveniat, ut in dicta l. cumque 22 de oblig. et actionibus, sed ut in superioribus vidimus hoc non quadrat ex d. l. 22 ita et nunc adstruemus verum non esse sententiam, quod docet noster text. ex qua diu parare certum adiectum obligationi cum die conditionis ponere, et nunc interpelatione non constituit debitorem in mora, ut solide Donell. docuit, in d. lege 59. etiam ac in ipso discensione: quod non est dies diu cedit solutio, sed servatio obligationis: aliud autem est cedere diem, aliud venire diem: cedit cum incipit obligatio. venit, quando nobis iam solui debet, l. cedere 233. de verb. significatione impuris autem obligationibus statim cedit sed tunc interest vigiti venire quod l. 1. sed diversitatis et l. salvum petitio ex contra iudiciali interveniat.

Inzuenit l. magno 13. Cod. de Distrahenda & Emendanda stipulatione: q. sic similiter in conditionalibus, cedit statim dies ab exortu conditionis, sed venit ab interpellatione, seu Judiciali petitione, igitur cum dies existentiae conditionis non sit notissimus, in quo resolui debeat sequens est ut spectari non debeat ad aestimationem ineundam rei

Nec obstat noster text. in quo non dicitur expresse dies impletae conditionis spectare sed indistincte et absolute quo die obligatio venit non tanquam decretorio testimonio illo utar tr. Schifordegher ad fundandam suam opinionem cum autem dies obligationis veniens obligationi dictus sit, in contractu conditionali et in illo quidem certum haec ut nuper dixi sequens est ut illa determinatio diverso modo procedat, in hoc, ac in illo casu, sed tunc quaereti merito Cur Jc. Ault. promiscue quaest. proponat, in obligatione indiem, et in conditionali, cum idem pure sit de quacunque obligatione pura: respondeo in mente Jurisc. fuisse docere antequam oleum peti posset, eius aestimationem non inire quomodo penuria, Creverit admodum pretium, medio illo tempore, q. suadent ex ultimis Obu texti, alioquin alias rei capho exit, idest alioquin in aliud tempus spectaremus, debitor deciperetur quia non prius voluit urgeri ad solutionem, quam dies venerit, et conditio extiterit, suadet etiam ex. l. idem exit, seq. ubi in tempore facito voluit non capua datury se promisit non prius ut in eundem aestimatio e quam posuit debitor capucia probinire quia tum primum peti poe: quod expresse nihil decidit de die impleta conditio ita quod uterque casus dies certi et conditio in aliquo comparatur, sed non omnino comparatur, in hoc ut medio illo tempore nec mora contrahatur, nec ineatur aestimatio rei, nec decipiatur debitor, sed postquam conditio extitit, non comparatur, ut aestimatio ineatur statim, sed tunc cum dies venerit i. et petitione Judiciali alia. t. interpellatio extra Judicialis post existentiam conditionis, q. qualiter accipiendum sit, suis locis ad monuimus, et ita hunc locum recte exposuerunt Barth. Castrensis, et Gisan. ad eundem, et ibi Donell. n.° 9. et in l. Vinum de rebus Credit. n.° 13 D. Nicolaus de Castro. d. prelect. 3.ª n.° 190 et Morla. d. tit. 68. n.° 66. N.° 6.

Eandem opp. huic probat text. in l. cum quis. 3.ª cum similibus de rebus credit. in qua dicitur vinum, oleum, t. frumentum q. mutuum datum fuit in eadem bonitate solvendum aeque bonum, verum et eiusdem utilitatis, ac datum fuit, sive tale N.° 7.

quale erat tempore datum igitur nihil speciale habet dici adiecto sed contractus tempus inspiciendum est adiiciendo rei aestimationem. Cur de simili ut satis faciamus distinguenda est bonitas intrinseca rei ab eius aestimatione de bonitate est qualitas quidem rei in habet, et quid aliud eius d.v. s. Veluti quod frumentum sit electum, nitidum, mundum candicans, Vinum suavis gustus, Vetus, et lapidum, oleum purum, defaecatum, et saponis vigoribus, aestimatio vero est prorsus intrinseca quia non provenit acceptam sed ab extrinseco accidente Veluti quod sit Copia vel inopia talis merces quod Vilior sit moneta, vel praedicator, aliquando eius ob penuriam merces Carius emitur Speciei minime et nullus bonitati; et saepe ob abundantiam Vilioris optima speciei quam non depretiata est, ita quod bona qualitas rei eius ipsa retrahitur: praedicti autem aliunde aliud quidem ratione provenit. lib. Seseroz 33 ad. l. achil. l. pradia, 63 ad. L. Falcid. hic quod dicta, aliud dicitur de bonitate aliud de aestimatione, ad bonitatem inspicimus tempus contractus quod talis rei, tale genus reddi debet, quale acceptum fuit ad aestimationem vero inspicimus diem adiectum quod cum haec in dies mutetur, necesse est ut sequamur voluntatem contrahentium quam ad illum diem solutionem distulerunt, eum quidem designarunt Ita Accurt. in t. d. l. Vinum verbo, cum petitum est ubi Bald. et alii Blancij apud Iason. n° 18. Donell. n° 8. Schifordeghel, d. l. in tract. 20. q. 2 et 3a. Morla. d. tit. 8. in plet. n° 89.

Secunda Conclusio

Tempus praesens contractus inspici quando ita expresse vel tacite contrahentibus placuit.

N.° 8. 2a haec conclusio nec dum communis omnium, sed etiam lumine non nota est, eo saltem respectu, quando expresse convenit de reddenda aestimatione pretii die quia omnis contractus ex conventione formam sortitur seu ut nos dicimus legem. l. 1. §. 6°. si convenit 6° et § sepe 35 depositi vel contra. l. 39 ff. mandati l. contractus 23 de reg. iur. ex quo facile opera exponitur text. in l. fundum Cornel. 28. de novatione in qua ita quis stipulatus proponitur: promitti dare fundum Cornel. haec 1a stipulatio speciei. nempe fundi, postea sine animo novandi sed habendi Obligationem adquirendi animo, ita fuit stipulatus promittis quanti

quanti

quanti ē fundus Cornelianus? quod ē 2ª obligaō quantitatis, sc. estimatio fundi. et ut inter mitamque tractatus de l.; docet Papin. si ex 2ª stipulaōe agatur ad fundi estimaōem tempus inspiciendum ee in quo di tracta fuit. ibi in altera u° ea estimaō uenit quod 2ª stipulaōis tempore fuit. facilis ē raō quia contrahentes dixerunt. quanti ē: dep... exeorum Voluntate illud psens tempus inspicitur. Jas. cum ueteribus in dicta. l. Vinum n° 18. ubi Donell. n° 9. et in. l. inhac actiōe 3ª de condiō Tritic. n° 23 et 24 Cuiac. lib. 2° definitionum Papin. in eadem. l. et alij Interp. cum quo Morla dicto tit. 8. in p. d. l. n° 621

Ex qua dña facile et propie explicatur difficilis aliquorum Afric. locus in l. hoc 37 in principio ff mandati, Species huius ... hoc Certus, V3. Sthius stipulatus fuit, et a uni in tercent fide Jussor, qui quidem Sthius pecie soluit Creditori Kalendis Junijs ut pondo; agit contra actiōe mandati n° ... hoc; quia Sthius eo solutus fuit Credit. nec aliquis serbus dari poe. Cum species prospectiua funtios n recipiat, id genus progenere Veluti Vinum quinum. Triticum protritico §. 1. 2ª q° 1°. debitorum Crediti, sed precise agit pestimaōe serbi soluti quantum: quo tempore ineunda sit estimaō, et Afric. resp. nec referendum ad tempus Judicij accepti uni Litis contestati, sed potius ad tempus in quo hoc solutus fuit, idest illud pro eum prestandum ee fide Jussori quod Valebat tempore solutionis, 3 predicionior, 4 Vilior postea effectus est; imo 3 decesierit quia tunc alienabit acie serbum fide Jussor cum illum soluit, tunc ad qui... obligaōem estimaōe, quia tunc liberabit rem principalem; ... inde debitor manet principali rem quanti; Voluit enim utrumque tan rem, quo fide Jussor et obligauit et obligari illo ipso tempore, quo fid. Jussor hoc soluit adipisq estimaōem. Subodoratus fuit hominem textus Accurs. glosa magna in l. 3ª § inhac actiōe Commod. expressim et solidius prodidit Donell. in l. 3ª. d. condiōe tritic. eoque n° 12. usque ad 13 Cuiac. trat. 8. ad Afric. indicta. l. hoc, et inverit. ad d. l. quotiens 59. de obligationum oblig. Schifordegh. d. lib. 1° trat. 2 q. 3ª in principio 3 in specie Cui finis. l. n recte se gerat, utpostea animadvertimus et nomine claudato Morla ubi optime n° 63. N°. 9.

Ex eadem etiam dña securē exponendum se Verū aphorismus Pomponij text. in l. raō 3ª § superuenit. penult. ff. N°. 10.

ff. de actionibus empti specie a. quidam vendidit vinum moram quae fecit quominus traderet: emptor cum rea non referret amplius vinum illud petere agit ad aestimationem quaeritur quod tempus respiciendum sit ad illud inducendum? Resp. multum duo temp. respicienda esse, tempus in quo vinum uenit, tempus in quo res in condemnationem deducatur. tempus, in quo venit e tempus contractus ipsius: tempus in quo res in condemnationem deducitur e tempus per quod lis durat itaque duo tempora, quae diversim spectanda sunt ut hoc 4. illud eligat creditor, nunc ex die contractus aestimat, velenas pertoty temporis usque ad rem iudicatam ut post alios et praecipue post Alciat. in dicta l. vinum ex n. 21 docuit Cu Iat. tract. 8. ad Afric. in d. l. hoc 37 quod solide spectauit Borell. infra referendum, ex rigore etiam litterae Pomponii requirunt Accurs. Barth. et classici aliquos recenset Morla d. tit. 6. inps iudic n. 64 Borell. in d. l. vinum ex n. 12 et inde cum eius Fabr. in multis discrepans sibi fond. dict. lib. 1º tract. 21 q. 1ª et tract. 22 q. 3ª et in alijs, quo illa verba quo venit accipiunt de die certo adiecto tradendi vini ut significent, ad quem diem venit, quia hac ex pactio vim facit litterae ut agnoscet et libet agnouit q. B. Nicolas de Castro. dic. Electione 5ª n. 192

N.º 11. Utque vero senius eliciamus 1º notandum est cum Barth. Fulgos, et castr. quos Iasso sequitur in d. l. vinum n. 18 absolutus et in mente contrahentium in hoc differre mutuum contractus a contractu emptionis, et uenditionis; quod qui mutuum dat non hoc agit ut statim sibi reddatur, nulla enim esset mutui utilitas si statim solvendum esset. ex diverso qui emit eo animo comparat ut venditor sibi statim rem tradat nisi dilatio apposita sit tradendi ex pacto contrahentium. quod negabit nemo ab usu forensi, et assolita negatione fiere. ex hac animaduersione sequimur, eum qui emit respectum haberi ad valorem quem res habeat tempore contractus cum uidelicet eo ipso tempore sibi esset tradenda, nisi fuisset venditor, et mali tiose moras nectat, e enim emptio, et venditio contractus immutabilibus, in quo praetium habet respectum, et relationem ad mercem, et merx ad praetium: igitur quoquo in mutuo stipulatione, et ceteris contractibus regulatur non inspiciatur tempus in quo celebrati sunt ad inducendam aestimationem

deinceundarum. rei?

ad Assic in l. 33 locati et lib. 20. qq. Pap. in l. imperat. 30 § si Lentis deleg. 2°. Petr. Darb. in l. dedui. §° n°. 31. et 32. s. m.

Tertia Cclus.

Ubi mora ante acta ne in Jtractibus stricti Juris tempus litis Jtestatæ in bonæ fidei negotijs tempus rei Judicandæ expectari.

Si nihil detraham, adiiciamque non ex textu et simpliciter illos expliciemus Stabunt nobis omnes et singula conclusiones praesens Conclusio disertè probatur ex l. 3ª §° in hac actione, 2° ff commod. Jnnuit duas proprietates actionis Jmodati, quod bonæ fidei §°: actionum 26. inst. de action. 1ª. est in ea Sicut in Cæteris bonæ fidei Judicijs Jurare posse in litem Juramentum in litem differtur actori. eo colore, ea ui ratione, ne actor rem suam Carere cogatur Sine eius Vergi Veretur noliterque reddere causans amicus esse ut sibi retineat, eper hunc circuitum adigat dominium ut Jstus sit pretij, quod est venditus inuicto domino Celebrata hæc ratio reditur in l. si cuidos 8. §° 1°. et in l. seg. ff. rer. amotar. unde in rebus donatis a Juge Cessat. quia non Jª Voluntate donatur sed ex expressa ipsius Voluntate ponidentur l. si donata 36. de don. inter ad puniendum, quod hanc perfidiam institutum fuit, ut non satisfaceret reus soluendo precise uirtus precium sed totum quod actor Jurauerit sua interesse sibi non restitui. hoc est, Juramentum in litem Jurator quando dominus quiris suam sibi reddi postulauit, Veluti a pupillo contra tutorem. l. tutor. 8. de in lit. Jur. pro rebus tutelæ quæ non restituit, ea finita ab uxore et eius hæredibus, contra maritum, qui non restituit res dotales. l. si filius N°. 15.

.l. si filius 25. §. 1 solut. matrim. quia furtum si dominus agit furti non ve agitur ratione dominii non aliquis intra ac .l. si vendito 80. §. 1.° de furt. quia eum qui dolo malo retinet nec restituit rem alienam. l. arbitrio 18. in principio de dolo et in rei vendicatione dominus quia possessorem .l. ergo rei 46. de rei vindic. sed si agitur actione personali conditione pro re quod non dari petentis, sed petit ut sibi detur, idest in eius dominium denuo transferatur, non potest in litem iurari quia deficit principalis ratio, quod est dominium, ut in emptione probant text. in l. ex fundo 68. §. ult. de contract. empt. l. traditio 4. C. de actionibus empt. et multo minus in mutuo .l. stipulatione. t. in ceteris contractibus stricti .l. in litem potest iurari. l. mac... §. de in litem iurando in commodato vero iuratur, quia et negotium est bonae fidei et dominus agit de re sua sibi restituenda, unde apparet clare iuramentum in lit. si res aliena commodata sit ut potest l. commodare 15 §. commod. notant Donell. ad tit. de in litem iurando ex princip. Faber in ration. ad d. §. in hac actio. Duarend. ad tit. de commod. cap. 8. quod dicit Schiford. d. lib. 1.° trat 29. q. 7.ª

N.° 16. Ex hac prima proprietate actionis egit Ulpian. in illis verbis in hac actione, sicut in ceteris bonae fidei iudiciis, similiter in litem iurabitur, sequitur alia proprietas, quod est 2.ª et quae sequentibus verbis proponit in ult. et rei iudicandae tempus, quanti res sit obseruatur, igitur una clausula ab alia non dependet. ut egregie adstruit Schiford. trat. 25 q. 1.ª et 2.ª in quo valde sapius sunt Donell. in l. in hac actione 3.ª n.° 19 praesertim n. 16. qui vult utramque eandem facere et sentit rei iudicandae tempus spectari tantum quando iuratur in litem pro contumacia commodatarii et ex quibus de libris quos ego adire non potui loco illius contuntibus, et reponit ut prefero sententia Azon. apud Acurc. in dict. § in hac actione verbo quanti, vexiul

Sed Azo.

Sed Azo. & dixerebus idq Azo. ab Acurt. eidem laudas datus in dicta L. Vinum Verbo cum petitus eet ad medium Conuit in hoc §. non agi quod mora aut culpa debitoris prius interuenerat & quamuis in explicade nostri §. ualde Varie que intra pugnant differentiq tam in predictus ex eo apnoscunt Alciat. ind. l. Vinum a princip. Cu Iat. ttu 8. ad afric. indict. l. hoc 37 mandati & in dicta. l. quoties 59. de. V.O. Hotman. illustrium qq et. cap 16. Ant. Fab. lib 16. Iect. cap. 3. & de errorib. decad. 83. & 84 ferepertotas & in C. desicum Sabaudie. lib 4°. tit. 2°. diff. 7° & sequent. Schof. d. lib. 1. tract. 21 & 22. ferepertotos & sepem sequentib. & expressus trat. 25. in princip. & aquest. §. Da Bonell. & Aholiz.

N.° 17.

Impostremis Vbis & qua disexte & subeodq them. ponit diffiq inter Itractq bonæfidei & stricti Iuris quandu ingt instanti Litis Itertatd tempus spectetr. stricti dixit persyipse prout in Iudicijs stricti Iuris ut notatu dignus Censuit Gilletmus fornex. lib. 3 selet. cap. 1°. superq° ut exponamq quid sit tempq rei Iudicandæ q° diuersyee a tempore rei Iudicatæ ipsa pexie Sanitas Ostendit, & tempq quo res in Iderduq deducitur, ut Ponponiq dixit in lib 3°. §° super Vendit. de act. empti hoc autem tempq haet tractq sucesibq, per de illud perq durat Iuditiq, quia per totq hoc tempq res Iudicata in fieri, ut ita me exponq, nec ullq e locus qui ad ultimaq indundq meminerit rei Iudicatæ ut ad illud instans referatr, quare Veraē Sententiā Inis antiquorq apud Alciat. ind. l. Vinq ex num. 24. Cuiq se memini qui docent tempq Rei Iudicandæ includere tempq de alitis Itextade usque ad Sententiq fuitq Andreæ Koliij ex ent. 14 in fine quem aducit Iprointitituto dicedat Schiford. d. lib. 1° tract. 27. q 6. sic Similiter tempus Litis Itextati & tempus accepti, Iam Iudity n accipiendi, quia tempq accipiendi Victoriq Curit. l. 2a § quedity 3° depruiat. dile chi. Iuncta. l. cq fundus 31 dexeb. Credit. ut post Acursi. recte nouauit D. Ioanes Suarez ad. l. Aquile. lib 1. cap. 4 sett. 5a ex n° 14. perqq indicauerat D. Chumazer Selet. 6a n° 7as

quambis confunderunt Cujac. et Faber Suarez laudatus

N.º 18. Ad differentiam est quia instituto iudicii debet iudex ferre sententiam praecise ut res petita fuit, l. fundum 16. communi de judic. quare cum petatur vera aestimatio et super illa fiat litis contestatio debet correspondere sententia ad litis contestationem quia in illa contrahitur l. 3. § sciebat de peculio, et viceversa agendo novatur transferitur atque in novam iudicatur. l. aliis 29 de novat. sive ut Haspimanus dixit ad aliud in proposito in l. 2ª de usur. quale est quod petitur tale debet dari. igitur sive crescat sive decrescat postea aestimatio parum refert, non id tempus sed rei spectari debet, ultra quam potestas iudicis extendi non potest, ut recte Schifordegher d. tract. 27 q. ult. unde eleganter notandum est aliud esse causam rei, aliud rei aestimationem causa rei est omnis utilitas quae proxime et immediate ex re provenire potest. l. si stipulatus § ubi dixi de usuris vel litis fructus usurarum, quae tamen post litis contestationem a reo praestantur etiam in iudiciis stricti iuris ex quo in personam agitur d. lib. 2º l. videamus 38 § action. de usuris. l. si filius famil. 78 § 1º de V. O. ut etiam veniunt in actionibus in rem inde accepti iudicii. l. Julianus 17 § 1. l. si post acceptum 18. l. praeterea 20 de rei vindicationibus, et in aestimatione non exercetur quod refertur ad rem ipsam, non ad eius causam, quas et alias differentias prosequitur Schifordeg. dict. tract. 21. q. 7ª et tract. 26. q. 1ª post summum Fabrum dictum agnovisse Kolius exerc. 13 nº 5. deinde notandum est quambis aestimatio corporis semper crescat a tempore morae ut dicitur in textu in d. l. 3 ibi, et mora contrahatur per litis contestationem. l. magnum 13. C. de contrahend. et commit. stipulationibus, in quo mora antea contracta non fuit non crescere instituto iudicii sed praecise tempus contestationis inspici quoniam litis contestatio duo operatur moram scilicet et novationem cum et exinde certa quantitas pro aestimatione deberi acquiret, sequens est, ut nec minui, nec augeri possit. e diverso iudicia bonae fidei non taxationem tribuunt potestatem iudici, arbitrandi, quod verum, et aequum sit, l. si pupilli 6. § ult. l. quia tantundem, de negotiis gestis l. in bonae fidei

Ideo

 8

fidei 7 deco q centolow 8° inbona fidei 29. inst. de act. ideo 3 ad ostimaoem rei lis sit, ptestata ex Judicijs bona fidei si postea creuerit et creuit estimaois odenao, quia e mora et quia Judex de tan ad tritius e formula ut notauit Cu Iac. ind. l. quotiei 59. de Verbor obliq. Castro. dicta l. lett. 129. in fine unde et allego inneng diferenz, ac inre, inti Usuras et estimaoz petitq statuti Iuris ex tractu, nouao enj naria esi cu ut n creicat estimao: et n n eficit, ut sistant usurad, quod ex stipulaoe antea debebantr. quia nobao naria n tollitiag praecedentis obligaois .l. lite 24. de Usuris .l. 1. c. de Iudicijs iuncta l. aliq denobaoi: ut porro ger. docuit Petr. Faber in l. n solu 76. de regulis Iuris et ex hac dria forq dilucide poe explicari d. l. n solu 76. ubi Paul. nos docet n solere plerumq fieri deteriorez odioz eorum q litz ptestatis is, noto vbiz plerumq q denotat aliqno accidere straruq aliquot casus enumerat ide Petrus Faber, Vebardt. et Jacob. Gotrosshedus, ego nct hq adiungo: ille enj qui ad estimaoz rei agit Judicio ex tanti Iuris, si ex post facto creuerit, facit deteriorez sug odioz abo cedente illo: sii uero litz ptestat ex Judicio bona fidei, nullo modo poe facere deteriorez suam odioz, neeperaccidens ulliq: quia si decreuit estimao spectatr tempq litis ptestatae, si creuit, crescit etz odenao &

Ex his apparet Bochinne Hirne N.° 19.
rium, et Hugolinus apud Accurt. glosa magna in l. in hac acione 3.a de dolo erit. sensisse, si ante litz ptestatam ex trac tu ex tanti Iuris debitor n eet in mora, n crescere estimaoz quo bis post litz ptestatam creuerit, et in suo propria Hypotesi accipire d. l. 3.a § in hac acioe. Com mod. et Accurt. quiduit hos re mordere ipsius in uenius, et raoz naalz n animaduertisse adeq quo proxime tradidit, quod optime Iure nititr, apparet etz regu lo, et disq dulci indistincte ea accipiendo q u 3 exoraoe decomo dato locutq fuiset, quod in quant. n haec locus, sed tantu in cor poribq. l. 3.a § ult. cu l. segti, Commod. tamen ea arcita ocaoe

generaliter docuit instructi Iuris Ictus induendam esse aestimationem de tempore litis contestatae: quod quidem Regula generaliter accipiendae in omnibus bonae fidei Iudiciis, ut in illis, si antea acta mora non fuit, aestimatio probetur de tempore rei Iudicandae, nisi genesis debeat, etiam ex negotio bonae fidei, in quo ex natura rei non potest aliud tempus spectari, quam litis contestatae, ut dicam infra in 3a Conclusione.

N° 20. Inde 1°. infertur explicatio ad text. in l. cum fundus 31. de rebus Credit. Vernita l. hoc 37. ff. mandati. in 1a docemur, si hoc petatur per conditionem certi, veluti si promissum fuit, sive etiam per stipulationem, l. stipulatio 75. § ult. de V.O. oblig. vel ex alio quocunque contractu, omnem causam, omnem utilitatem restituendam esse actori, quam habuit, si litis contestandae tempore, post Iudic. acceptum traditio fuisset, igitur etiam causa, et utilitas restituenda est, quae obvenerant inter moram et Iudicium, quod planum est l. quaeritur 8. § et generaliter 6. de precario. in 2a dicitur Apric. si contra Reum principalem Creditor agat ex stipulatione pro hoc Lucro promisso, ad aestimationem induendam tempus litis contestatae spectari debere, quia stricta obligatio est, et actione agitur in positione Lucri habita. Schiford. d. lib. 4°. tract. 21. q. 3a qual tenus postremam partem, deducit ad fidem Iurorum etiam ex stipulatu agentis, ut 1a pars de eo loquitur, agenti mandati: Verum enimvero ut conformis litterae intelligendum esse generaliter de quocunque creditor sit ex stipulatione ut opponatur agenti ex mandatu l. de ipso Creditore, qui ad Reum principalem exigeret,

N° 21. 2° exponendus est Papin. textus in l. fundus 28. de novationibus specie est. Fundum Cornelianum sibi dari stipulatus fuit a Mevio: deinde non animo novandi, sed novus adquirendi obligationis aestimationem eiusdem fundi stipulatus fuit. per haec verba: quanti fundus est. 1° docet Cultus Cesare novationem Iurandam stipulationem. per se subsistere, si defuit animus novandi, quod est planum l. ult. C. de novat. § praeterea inst. quibus modis tollitur obligatio ex quo duo namque infert, 1° est, si solvatur fundus primus 19 obligationem tolli: quia solutio eius quod debetur totaliter obligatio

Obligao § 1° inst. eods tit. 23 e 23 n tollit; quia ex ea n fit Vui, sed pecunia dbetr, idest destimao quid dubit inpecunia numerata. de solutione transit ad nos haec natura, quae fuit in sutitis per lum Octexiaos. d. l. aliq 29. eods tit. et subinfert si credit. petat fundq, quo obligao fundi in stipulaos deducti transfunditr inobligaos actiog Judicati: n transfundi obligaos destimaois, quia diversae et hic e seniq illorq Vbozum nec solut actor Octutus, sumitr Vbu quod antecedunt Odo trina J. Valentia lib 1° illustr. tract. 4. cap. 6°. n° 11. et 12 et lib. 2° tract 2°. cap. 9°. pertotq Suarez ad. l. achilleg. lib. 1° cap. 3°. sect. 2ª. Brison lib. 2°. desolutionibq tit. denobat. Petri Fabri in. d. l. n solet 86. deregulis Juris et sic praedicta Vbo post antiquiores interpretat Cujat. lib. 2° definitis. Pap. in. d. l. 28. denis si fundus deterior, t. melior fiat ex post facto quidet aedifia intempore destimaois inti utrang stipulaoim et aut in 1ª stipulaoe Osents destimaoe fundo petito Jideratur, q e Osens destimao fundo petito? nihil aliud quq destimao quq hact, cui petitr. idest cuj lis Octestatr; hac enq ppria petimoe, nempe Judiciali. l. amplig n peti 15. ff. de in racti habeari docet late Dª Verezes Bonell. in. d. l. vniq 22. derebq credit a principio Chiron ad tit. ex delicti: Octestaoe. q etq recte notauit Cujat. in 2ª vi° stipulaoe docet spectq dq tempq Otraktq, q iq notaui supra n° 8.

In hys locis n exprimitur dultinae Odicois quapetitr destimao Servi, aut fundi quia cuj adaliaigquetr. intenti erit debor nullq mentioq facere Voluerunt. exprimit in Gaig Juncta Rubrica tit. in l. Vlt. de Odicoe trit. Odictritic. e Odio destimatoria quoties enj debetr Vis, quae n sit pecunia numerata Quaecunq sit ut binq, oleq, frumentq, Vui e corpus ut hod, fundq. et &. et proea petitr destimao quia dari n pot t. e derior facta Kª supponeros Bonell. in dicta. l. Vniq n° 5° tunc adpretiq vero Vei sue eiq destimaoq agitr Odictriticaria N° 22

l. 1a et 2a de condictione tritic. quae condictio generalis est, sive ex credito veniat ex mutuo, aut stipulatione quae in contractu stricti Iuris, sive ex exemplo aut alio quolibet contractu bonae fidei, quia contra dicti text. indistincte, in quo recte sentit Placent. apud Accurs. in l. 3 eod. tit. sed quatenus dixit condictionem tritic. ex contractu bonae fidei proveniente ipsam bonae fidei esse, quod admittit Cujac. tract. 3° ad Africa. in l. Centum capuae de eo quod certo loco, et tract. 8 in dicto libro in quo l. hos 37. mand. falsum esse, quia nulla est condictio quae non sit stricti Iuris una forte excepta condictione indebiti, velideo quia inter Iudicia bonae fidei non numerantur condictiones in § actionum 28 inst. de actionib. ut solide docuerunt Donell. in d. l. 3a n° 10. et 13. Faber de error. decad. 34. error. 3°. et 8°. nam in bonae fidei Iuditijs remedia stricti Iuris introducta fuerunt, quae in condictione, ut poscit, si vellet Creditor stricte agere nec amplam potestatem Iudici relinquere arbitrandi ex aequo et bono quod aliquis noceat, ut ex l. in duobus 28. § 6° exceptio 4° de Iureiur. l. decad. ... § de exceptionibus rei Iudicatae l. sequi 12 de nobac. probaui ... in repetit. ... lect. ad tit. de verbo oblig. tract. 1°. ex n° 46. ubi de natura condictionis dixi.

N° 23. Igitur quod in dicta l. hos 37 et in d. l. fundum 23. dicitur de inveniunda aestimatione rei, quae stipulatione debitur, nihil aliud est quam condictione tritic. exprimi, ut optime ubique notat Cujac. et intelligere quo ... 59. de verbor. oblig. et tract. 3° ad Africanum in d. l. ... de eo quod certo loco et l. 22. de obligation. et actionibus, quare praedictorum text. eadem est sent. ac si mors aliqua petita sit, ex obligatione quae diem non habet, tanti aestimanda esse quanti fuit cum Iuditium acceperetur id est liti contestatae tempore ut docuit Jullian. ex Salvino in l. vinum 22 de reb. credit. ita quod haec regula loquatur text. in hoc condictione in actionib. stricti Iuris, sive petatur fundus, sive hos, sive merx sive genus semper esse spectandum tempus litis contestatae, ut in hac parte quamvis Donell. reclamet non sine ... tiores quae Iur. consulti quidem absolute docent in strictis acti

onibus

accidibus tempus sumi dictatatis spectari, nec distinguunt contra agentibus; nec nos etiam distinguamus, alioquin unum ubi sufficiens.

Quarta conclusio

Mora interveniente a die more usque ad sententiam crescere aestimacionem rei tempus spectari

Hac dicimus docente Bartolo ubi legi ... traditur in l. in re 8. § 1. de condictione furtiva ubi quaeritur quod tempus inspiciendum sit, quando res surrepta a domino petitur, per condictionem furtivam, si in dubia est eius ... Resp. quod ... inspiciendum quanti unquam plurimi fuit quo cunque tempore, et quo furtum sunt facta, eo magis quod si fur velit dare rem deteriorem factam non liberatur. Videns quod rationes quare quocunque tempore spectetur, illa ponit: semper enim mora fur facere videtur, arguitur a mora ad furem fur ideo tenetur quanti plurimum res unquam fuit, quia semper est in mora, quod morosus debitor tenebitur quanti plurimum ex quo tempore moram contraxit. hunc text. eius gradus volunt reliqui ... Schiford. ad condictionem furtivam, dicto lib. 1º tract. 21 q. 7 et tract. 27 ... sed de ... mente ... ut cuilibet liquebit igitur quamvis post furtum ... mora rei aestimatio crescat, totum hoc est computandum. Ex ... stat. in l. ex argento 13 eodem tit. veluti si massa argenti surrepta sit, et fur ex ea pocula fecerit: veniunt ad aestimationem individuum, etiam collaturae, quae ... a fure facti sint, et si infans surreptus sit et ... puberis adolescat, fiat quod pretiosior, totum hoc computatur. Concordant text. in l. ... ... l. in furti ... 50. ... infitiando. 67. § infans ... defuncti ubi stat ... et quod ridiculum quod meliorem furti condictione ... ... furti existimare, fundatur etiam ... text. in l. ... 17. de condictione furt. ubi ... aut. tolli condictionem furt. sublata mora ... per ... promissione facta nobis ... Christianos, text. in l. ... 29 § ult. de verb. oblig. ecce ubi sublata mora amplius non tenetur condictione fur, ut de quocunque alio debito, remorio ... in l. si ... 8. de novat. l. q ... 72

§ cum ethicy 2° desolut. ꝙ morae, quæ retinet & auget 9dicem furt. n̄ furtiꝫ ipsꝫ, alioquin purgata mora maneret 9dictio, ex quo apud Arsoniniꝫ nostrꝫ in l. ult. de 9dice furtiba, dubitatꝫ fuit Utrꝫ mora purgata censeretꝫ, si fur paratus eēt subijcere 9dicti̅ se defendere in Iudicio, & dominus n̄ intenderet 9dictiō, dꝫ res surrepta manebat sed post eius interitꝫ? mouebat quæstiōꝫ decisio text. in l. siquis solui 24. in princip. de Usur. ubi moroꝫ separatus ut suscipere Iuditiꝫ purgat morꝫ, nihilominꝫ in sua specie purgari Arsonin. negauit, quia tunc paratus ad Iuditiꝫ morꝫ n̄ facit, ⁊ facto purgatꝫ quo ex post facto aliqua causa superuenit, quæ dederit iustꝫ causam litigandi. l. qui sine dolo 63. de Reg. Iur. l. paratꝫ 47. de Usuris fur uero n̄ restituens nunquꝫ iustꝫ causꝫ habet litigandi; eꝫ detinendo rꝫ 9a Voluntatꝫ dn̄i semper morꝫ 9tinuet. notant Ultra clarios § regetentes Cuiat. trat 5° ad Afric. in l. si serbus. 108. § si ex rebus

N.° 25. ff. de legat. 1°. Petrus Faber. in dict. l. 63.

Huic parti solet opponi text. in l. 2a § quoties 3. de 9dice furtiba, ubi ponitur dif͠a inter actiōꝫ leges aquil. & 9dictiōꝫ furt: ꝙ in illa inspicitur retrorsꝫ annus ex quo damnꝫ datꝫ ē. l. aūt; lex 21. per totꝫ. l. idem Herat. § idꝫ Iulia. 2°. ad. l. Aquil. in hac n̄ fit retrorsꝫ 9putatio æstimationis, sed a die Iuditij accipiendi: hæc Diem accipiebant Ant. Faber, in d. l. in re 8. § 1° de 9dice furt. & decad. 80. error. 10. & Cuiat. trat 8. ad Afric. in d. l. hoc 137. mandt. dedit liti 9text. sed hoc accept. ē 9a litterꝫ text. quæ dicit accipiendi; n̄ accepti Iuditij ita ꝙ significat diē ex quo potuit Iuditiꝫ accipi: idest ex quo lis data fuit Iuditij occas, quæ therē furti, ut dixi sup. n°. 17. ꝙ eleganter explicat Arsonin. in l. ult. Rex, annotar. & ipse ex illustri 9modo explicari manet ꝙ mora 9trata ex die mora. in ducendꝫ eē æstimatiōꝫ rei, quanti unquꝫ plurimi fuit quæ ut Vides 9tra sīc ē quꝫ tuentur Acurt. in l. 3 de cond. trit. glos. magno & Veteres apud Iasonꝫ in d. l. Uinꝫ n° 13. ubi allegat. ex n° 2° Donell. ex n° 3. latissime ex n°. 14. & in dict. l. 3a n° 7. quem per ora sequitur Merla d. tit. 8. in prælud. ex n° 71. Chumacer. d. disp. 6a per totꝫ Nicol. de Castro. dict. flut. 3. ex n° 139

Squambis

deveniendam. vii

Et quamvis ait refractares in effectu idq docet Schifordeger. post hunc Fabrus d. lib. 1° trat. 22 q. 2°. N.26.

Ex quo facile opponitur text. in l. in hac actione 3. ad l. trict. de quo largitur deliberatione dicti A. trat. 24. per totum, sed ex predicto princip. breviter exponendum est. Noto in l. Ulpianus loquendo quod Vox sua significare, Corpora, genera, Veluti Tritici aquae et fundi, l. trit. Vini aut olei, sed loquitur de corporibus et non de generibus, probabiliter censet Donell. ad eandem l. ex n° 8. ad 13 et adductum l. Vini ex n° 16 quia disput. de casu quo res deterior facta est t. interiit, certum autem de genere dici non posse, quod intereat t. deterius fiat, quia non habet Corpus determinatum, sed Vagum et incertum. l. incendium 11. C. si certum petatur. l. in rationem 30 § incerti ad l. falsidiam, nec est nobis ut Vba Vatria [illegible] subiectam mag. restringantur ad magis specialiorem significatum imo frequenter ut ex d. l. 3a. §° in hac actione ff. eod. notavit ibi Accur. glo. magna, his positis quaerit Ulpia. quod tempus in se undum sit ad aestimationem rei, idest Corporis, quod petitum est? Respondet quod ex verbis sua si corpus stet spectandum esse tempus condemnationis, itaque Corpus dicitur quod nec interiit nec deterius factum fuit, sed in eodem statu perseveraverat, ut sic hoc recte legendum sit Schiford. trat. 27. q. 1a. tunc inspicitur tempus condemnationis, quod aeque interest actoris illud inspici, Ve litis contestatae notandum est corpus nec fuisse factum deterius, nec Vilius, deterius refertur ad integritatem et sanitatem, Vilius refertur ad pretium; aliquando enim accidit ut propter abundantiam, aut penuriam rerum corporum, quod manet in eadem bonitate Carius t. Vilius aestimetur, hanc subtilem differentiam excogitavit. Ant. Faber quem ipse Andreas Coll. acriter defendit Claus Schiford. d. lib. 1° trat. 20. q. 1a. et seqq., sed adeo nunc non respexit Ulpia. et promiscue disp. de corp. quod non deterius factum intelligens respectu bonitati, et Valoris. N.27.

Vide Schifordeg. trat. 24 q. 1a ad illa Verba anxie torquetur; re quae petita est, quam diversimode significent ab his Res petita, et existimat quod significare, sequuturam de aestimatione

cione

Aestimatione eius rei quae diverso Iudicio petita fuit, et quia non potuit dari, dicendendus sit, ad aestimationem, esse spectandum tempus praecedentis condemnationis, hoc ideo censet, quia siveri ipsa peteretur inegtas, et rediceu lus Iudex, fuisset quia ad aestimationem faceret condemnationem. l. ult. C. de fidei commiss. libert. l. 1a ut fundus. 16. ff. de iud. sed nemo non videt explicationem hanc facere vim illi text. petita est, debere enim dicere quae petita fuit, deinde multa supplet quae nullo modo exprimit, nec indicat Ulpianus. quare dicendum est condictionem triticariam esse aestimationem rei. l. 1a et 2a. de condict. trit. ut etiam dixi, quia experientia qui ita intendit, peto rem et pro ea iustam aestimationem quae est tanti, ut quotidie usus forensis exprimitur; alioquin non est condictio trit. sed exhib. quando corpus ipsum dari petitur. l. eius fundus. si de reb. credit. l. stipul. 74. § ult. de V. O. igitur ut text. correspondeat. nativum est utpote quae petita est petatur ab initio aestimatio

N.° 28. Absoluto 1° casu transit Ulpian. ad alium quaerit, quid dicendum sit si res petita desierit esse in rebus humanis: tunc, non posse tempus condemnationis spectari, quia nihil tunc foret, quod tempus mortis seu interitus spectandum est: nota tamen et interemptorem deteriorem fuisse factam, antea vero in eodem statu permansisse; quia deterior actione rei non incipit tractare usque adversus seculum in utroque, nec magis misterium hic claudi censeo mirandum[?] tollendum difficile. Vellemus illud suppl. in text. quare Serbonus dixit mortis tempus esse spectandum, Celsus explicuit debere accipi laticeum laxamentum ut dictio graeca recte accipiunt Herasm. in adagiis Chiliad 4. Cent. 8. prob. 7°. Alciat. lib. 2°. disput. cap. 11 sive ut non male interpretatur Accurs. sed antea, videlicet ante tempus mortis ante quam aegrotare servus coepisset: quia si instanti mortis tempus aegrit. spectaretur, nullius aestimationis foret servus. hic solet argui condict. trit. stricti iuris semper, ut antea diximus sive proveniat a bonae fidei conditione, sed in iuditiis stricti iuris, quando non procedit mora tempus litis contestationis inspicitur. l. 3. § in hac actione ff. commodati quod hic illud tempus inspici debebat condemnationis propter hanc objectionem placent sentit condictionem triticariam quae ex iudicio bonae fidei nascitur esse etiam bonae

fidei

Fidei, et restrinxit hunc text. ad tales conditiones tit. quae bonae fidei sit, sed merito haec dicta displicuit Acurs. in gl. magna, quia restringit text. diversitate quo prescripto in sententiam non superiori tradita nempe Iulius in casu condemnationis a. morti locutus fuisse dicere quae antea deterior facta non fuit imo nec vilior sed in eodem statu permansit, et bonitati et valoris, qui fuit satis expressus intellectus Acurs. ad hanc l. Donell. n° 22 in d. l. vinum. et Morla sequuti, Donell. in praelud. d. tit. 8. n° 73.

N° 29.

Sequitur ultimus casus in utroque, in quo Ulpia. capit disp. de re deteriori facta, imo et vilio, quia Iulius non distinxerunt, tam subtiliter quam interpretes, ait, quod in utroque casu nempe tam mortis debitori quam si stet ut ita dicam sine re stet sive non ut post Hugolin. exposuit Acurs. si post moram debitoris res facta sit deterior, non est inspiciendum tempus mortis si postea intereat, sed tempus condemnationis sistet; quare ad tempus morae in hisce casibus erit reducenda aestimatio. Sensus horum verborum obscurus est, quod fateor potius eius significare si mora intervenit, ipsius instans morae esse inspiciendum et non alia tempora, ut diximus in tractatibus stricti iuris, quod non praecessit mora, tempus litis contestatae spectari d. l. 3a § 0 in hac actione commod. si sumus inspicere tempus illud, et non aliud an terius vel posterius, explicuit tamen meo eleganter Sacco post Barth. in d. l. vinum n° 13. post suum praeceptorem Quersio de Ulanca Castr. de praelect. 3. n°. 189. et seqq., ut intelligantur de tempore, ex quo initium aestimationis habet, non de tempore in quo nempe si post moram cominus creuerit aestimatio rei, ut inspiciatur tempus posterius, quanti res pluri mi sit, d. l. in re 3. § 1° de condict. furt. cum simil. si vero ex eo tempore decreverit, inspiciatur tempus ipsius morae, quo res pluri mi fuit siquidem postea fuit minoris a quo intellectu non discedit Donell. 3. in hisce tit. Donell. se explicet in d. l. 3a n° 15 et ex n° 18. et in d. l. vinum ex n°. 16. suadetur vero hic intellectus ex verbis ipsius text. et testim. Marcel. quo Ulpian. utitur docet enim si mora facta videlicet post moram: quod aiebat de casu deteriorationis, non de casu quo post moram, pluris coeperit valere sub infert quod a. redit ratio

quia sibi deterior dando est mora t. culpa debitoris n liberatur l. in re §. §o 1o de Oblig. fuit. l. 3. § n vedera. ff. mod. l. huius mor. 33. §o Adei delegatis to. l. mebius 66. § infando de legati 2o. l. qui nihi 33 §o 1o de solutiob. Donell. ad eandem. l. no 7o. §o tota quest. erat de endundo valore post moram redeteni oni facta et ideo ad tempus moræ estimaoz vetulit ulp. quia eo tempore nunquam plurii fuit sed minoris qua ff. ex hoc loco n poe summi valis regula de endunda estim. post moram redditum ad casus deteriorationis postea contingentis: sumenda est cum aliis alegantis sa. no 24.

No 30

QUINTA CONCLUSIO

In generibus n aliam posse dari moram quam quæ contrahit post litis contestacionem, t dicimus

Mora ut hoc leuiter notemus, contrahitur per petitionem extra iudicialem, si interpellatus congruo tempori et loco noluerit soluere per t. aduentum diei solutionis adiecti a contrahentibus t. per litis contestationem l. mora 32 de usuris t tractatur 22 de obligationibus et actio. l. n verbis 91. §o sequit. de verb. oblig. l. magnus 13. C. de contrahende. et commit. stipulat. igitur si quis debeat vinum t. triticum, in genere quia promisit centum amph. n has vel illas in doliis inclusas sed genericè l. mutuas accepit moram contrahit et estimatio in dunda e tempore aduenientis diei. t. litis contestationis, et in hoc genere inspicimus tempus moræ et in hoc tempore in dati estimatio sed n spectatur tempus petitionis extra iudicialis, nec tunc ad ullum effectum considerabilis mora e imo post litis contestationem, si excrescat pretium generis t. post diem aduentum necresscat estimatio condemnatio usque ad rem iudicatam, sed præcise consideratur tempus diei, si illum habet contractus. l. litis contestatione, si sine die celebratus fuit. ut expresse probat tex. in l. vinum 22 de rebus credit. et in l. mora ult. de oblig. tritic. quæ dixi a primis (ut existimo) fuit Accursi. in lib. 3. § n hac actione ff. com-

modati

Imodat. Vbo Lini Ictestato, et in hac schola tradita asapien tissimo Quinque dettanos in d. l. Vinij, ut refert sic accipiendus e eis discipulus castro, d. prelet. 3a. no 189. et a Il Chumaciro dicta select. 6a no 6. express in fundam. in d. l. Vinij 22 sexcepentoty a Bonell. Jn d. l. 3 detrit. ex no 13 et l. quo teat. 59. num. 20. qui dammorem sequitur Schiford. trat 27 q. 4. et pug expprofesso. impugnauerit trait. 25. q. ult. de Verb. obligaoi. qua e maxima et notabilis diffia intrcorpora et genera, et ingeneribs u. pari passu currunt Itraits bone fidei, et stricti Iuris,

Sed oportet eis Il Chumaciro et Bonellore dere diffid vaig, quia talis e terminis t. Vinij qui ingenere debetur e quia vagis, et confusis, nusquam aparet quale sit, eis posit solui hoc t. illud mod preter quantitas in bonit. quod debetur, quiquambis exotra Iudicialiter denuncietur creditori, ut soluat non denunciatur ei super hoc uino, sed vage et confuse et ideo non poe mora Itrahi ut in hoc uino neque sequens eis cotuni inixi estimad, cum corpus determinatis nunquam apareat eis uero dies prestitutus solutioni venit, tunc certificatur t. determinatur, quod eodie placuit Itrahentibus, ut daretur et ideo quod sumitur estimad, ex pretio quod tunc genus habet, Iuuet postea crescat, tamen deinceps maior, quia nunquam crescit eis uini, quod vage et confuse promissumfuit promissio omnis uaga nunquam determinatur adeoque nisi eis dies venit, antea quippe et postea confusa obligatio e, vaga et generica, quod quod vagis e non poe in illo statu estimaois recipere, similiter eis determinati perlitis Itestatoe, quia tunc petitur determinate ut debetur, et sententia ad litis Itestaois referendae. l. 2a. de Usur. quare non aliud oxoi genere petitur, quam quod dari tunc debuit. igitur respectu illius diei determinatis vinum e, et quod estimaoem poe recipere, antea non postea et confusus quare diei propre non poe vinij promissis estimaoe creuisse.

Ex quo aparet veritas inti

N.31.

N.32.

Intellectus quem prebuimus supra ex n.° 10 textus in l. 4. § super Vendit. de actib. empt. quatenus ex accipimus de uino Venditio non in genere sed specifice nempe ad corpus redacto, quod Venditum fuit quod erat emptum in illis doliis alioquin si genere et in fine Venditum fuisset non posset spectari diei contractus et simul diei quo in ad eandem naoz res deducta erat, imo si diez contractus haeret, nullius alius praeterquam illius spectareteur, tempore Celebrati si fuisset spectatur diei litis contestatae et in aliis. Verum etiam apparet induto § super Venditorem non fuisset petitus estimatio Vini per doliorum tritic., quia corporis Viis Vinum ibi sublineat, et per consequens tali Vini indolis inclusi estimatio Crescere posset ex die litium ad eandem naoz tamen non posset spectari contractus in dolio trit. sed tempore mora perlitis contestatae, eadem ea quae dicendum est petitum fuisse act. empt. qui est bonae fidei, et posset etiam peti dolio trit. qui est stricti Iuris, namque utrumque remedium parit contractus bonae fidei, ut supra dixi n.° 22, differentia utriusque remedij dignoscitur ex intentione actoris, et ex Vbis libelli. dolio quippe tritic. est si estimatio Vini determinatis petit, Velut: actio pro singuli amph. quae hodie estimatur. l. quanti pluris, illud unum sit usque ad et actio uero ex empto. est si pro ea petat quanti sua interfuit, interesse quod stitum traditum non fuisset, ut in l. 2 nostra lib. 22 § et super Vendit. de act. empt. itaque dolio trit. semper estimatoria est, et stricti Iuris, actio ex empt. est bonae fidei et tendit l.° principaliter ad interesse per consequentiam uero ad estimationem quod notandum est: quia ita non dum inueni notatum

N.° 33. Ex eiusdem etiam principijs Censendum est de dicta nostri Pragmatici Francisci Munos de Escobar de ratione in 1.ª parte cap. 17 per totum maxime ex n.° 7. quid docet administratores, tutores. Oeconomi, qui nomine Domini et ex administrationis officio tenentur rationem tritici Vedere quod recepit a colonis et censualistis in specie tenent, quanti plurimi fuit, si illud sumsit, et si extra Voluntatem Domini sua sponte Vendidit et si tutor fuit non serbabit per

Principijs

Frieniz donec Iusta estimaoz habet, quod estimad n poe excedere totius trienij estimaoz, quia nec triticum poriet Vltra trieniu durare, ut Comperiunt Franciscus Patri tius de rep. lib. 3. tit. 1. ad fine Bobadilla. lib. 3. polit. Cap. 3. n.o 47, nulla auten res amplius poe estimari quam durare poe ut ex Petro Surdo. de cis. 31. et alijs do cet num. 12 quod dcta cum sui Limitaoibus. quod ibi praedigt, recte procedit, quia triticum, quod a colloni .l. debitoris exigit, administrator, n e genericum, nec specificum, sed certum et determi natum, quod debet in horreis repositum servare, nec Vendere citra Voluntatem Dni, nec minus Vsus Convertere, igitur si Vendat. et In mat, in culpa est, et mora facit: Videtur providere, qui a dolo d... sit providere .l. qui dolo 69. de rei Vindic. et per Dsequens tam quam si staret, Iurindicatione utili. siue praetoria tenetur, l. 3. l. de Idiue ex l. quare ad omnes casus tenetur. ad ie mord n tamquam si triticum eet Dsumptum, sed tanquam si staret. quod autem dixi mus quam plurimi tenent, quomodo in praxi recipiendum sit exponit. eod cap. ex n.o 20. usque ad 37. multis relatis ne in moremur inre ab alio diligenter etractas.

SEXTA CONCLV

Si lonus ad Jectus sit Inractui, in quo faci enda Solucio sit, initur estimacio habita racione loci.

Hec solucio prout a nobis proposita e prob. ex l. Vinum 22 de reb. credit. ibi interrogauit Cuius loci pretium sequi opor teat?. resp. si Duenisset ut certo loco redderetur, quanti eo loco eet, si dictum neet, quanti Vbi eet petitum, l. Vlt. de Idiot. trit. ubi postquam Gaius docuit in mercepromissa spectandum ee dies ad quem promissa fuit l. n adiecto die tempus Litis Dtestaois ad recte statim. eod quod Iuris in loco ee ut primum estimad sumatur

eius loci

ejus loci quod dari debuit, sed de loco nihil dicimus hujusmodi loci spectetur quo petere, l. 3. § supr Venditore. de act. em pti. ibi tamen quo loco plurium fuit. A. quo venit. A. ibi agatur, et § ult. eiusdem legis, tamen non oportet ejus loci pretia spectari in quo agitur, sed ejus loci ubi pretia dare oportet. nec contrarium. Vinum venit et in Venditio alibi facta sit Brundusii tradi oportet, quia port tremus Vexniulus defuncti pheraus e et quae inter interpretes non constat, mihi placet sensus Accurs. verbo Abr. et sequentium Gotofredi ibi in prima explicatione, quem dilatavit Marius Sulamanus lib. 1 memorab. eclog. 10 § ut sit A Brundusio venire quod alibi Venditio sit Celebrata tradendi Brundusij. nos ita dicimus aponer en brindes por quenta del vendedor para que alli lareciua el comprador. Brund. enim Graecis Brentesium ut ab ethimologia tradit Stephanus. et Urbibus e portus, quondam Celebrati simus in extrema Calabria parte. Verum mare superius quam amplius laudat Plinius lib. 3 cap. 11. ex quo merces olim in Graeciam trans vehebantur cuius mentio etiam stat, in l. qui Romae. 122 § Challimachus de Verborum oblig. praecipue Vinum quod in Calabria dicta olim magna Graecia nobilissimum fuit, et in totum Syriis transportabatur inde quae in Italiam referebantur, Syriaca merces cum Vino commutabat Horat. lib. 1. ode. 130 Vina Syra reparata merce, loquens de Urbibus magnae Graeciae quod ibi notant expositores. Plinius quoque lib 14. natur. hist. cap. 6 §. A brund. venire est ibi Vinum ponere, ut inde per mare transvehatur, alias, cum simili locutione in l. 2ª de servis exportand. Ubi venit servus ab Italia exportandus, id est extra Italiam portandus in aliis provinciis, transferendus etc. text. in l. ex facto. 35. § Verum 3. de hered. inst.

N.34. Ex hijs apparet loci adjectionem efficere ut diversimode indicatur estimatio rei, aliud enim atque aliud principium rerum ex diversitate locorum. l. si ideo 3ª.

deeo

 15

Deceo certo loco, Patet enim Visius pretium esse ubi est maior copia rerum venalium, maior vero ubi est inopia aut penuria mercium, hinc in solius soli in circumstancia loci distat, apud edentibus ineunda enim aestimatio est respectu partis ad illum, loci in quo destinata fuit solutio, unde de aestimatione agi in poe antea quam tantum tempus effluxerit quo res merx seu trans ferri in illum locum possit. l. idque exit 60. ff. Verb. oblig. meret enim huic contractui tacite delatio ut dixi n.° 4.° et dubiis sequentibus post quem vero expressio venire potuit tractandum est de aestimatione ineunda X.a Regula tradita in superioribus Delineis, si hanc diem expressam adiectam ad recte inter aestimatio se promissor fuit in mora, adiectum interpellationis quocunque in loco facta, neque hoc speciale est in stipulationibus et contractibus cum ad rectione loci ut posit quocunque in loco agi, si ad destinatum promissor non cesent. l. cumque 43. de Judiciis. l. 1. 2.° de eo quod certo loco. l. Contra ctione ff oblig. et act. quod in ita intelligendum est ne cua Utilitas alterutri auferatur. ut inquit Justin. § 0 loco inst. de act. quare si debitor sua die ad fuit in loco solutionis destinato paratus rem tradere, et debitor defuit, aestimatio ex inde decrescere poe siminuatur pretium rerum, non poe vero crescere si augeatur quum mora sua cuilibet nocere debet. l. in Odem nube 173. § mora de reg. Jur. semper tamen ineunda est aestimatio respectu loci solutionis destinati, non vero loci ubi agitur ut expl. reprob. textus in d. l. 3. § ult. de actionibus empt. quemque male torquent Faber in rationali, post Accurs. et Bortell. in l. Vinum ff. reb. credit. n.° 32 ineo etiam improbandi sunt, quod docent si facta sit mora per debitorem aestimationem faciendam esse, Ubi in loco rei pluris sit. t. in loco solutionis destinato t ubi agitur. Nullo enim in text. hanc duo reperies, sed semper spectandum esse loci solutionis destinatum quae frequentior est sent. Veterum apud Jas. in d. l. Vinum n.° 8. Morla d. tit. ff. de rebus creditis in praeludiis ex num. 76. Schiford. d. lib. j. ad Fabium tract. 25 q. 5. quamvis breviter ponant potius quem exponant.

Sed neque id dein mille

mus

. N.° 36.

diu millem obstant Vba praedicta litis ult. de trat. trit.
ibi ut 1ª estimas sumatur eius loci quo dari debuit noto Vbis
1ª. qd si 1ª loci destinati fuerit trad ad estimaoes m..
sequitr deinde et sumendo ee estimaoes loci ubi agitur, si duti
lis fuerit, Creditori agenti contra debitorem morosum, sed qui
ita infirunt a probo legis sensu et recta latiunt, aberrant;
quia text. ait 1ª sequendo ee estimaoes loci destinati
si uero destinatus non sit, sequendo ee deinde estimaoes habito
respectu ad locum in quo agitur: quo falso dicuntur in primis locum
in quo agitur, quando alius locus specialiter destinatus est, deinde quia
1ª non semper est aduerbium ordinis ut dicat ordinem ad aliud
frequenter quippe significat quod unum sequendum est t. quod
est praecipuum. sic Tityrus Virgilianus ecloga 1ª. quam bis 1ª
aulae fauorem proceribus Romanis debuisset, qui ipsum gra..
tiorum Augusto reddiderunt, imo nobis Caesari cum antea ipse
esset incognitus primus se fauorem Caesari debere canit quasi hic fuit
praecipuus t. qui solus super ee poterat.

Hic illum vidi Iuuenem, Meliboee, quot annis
Bis senis, cui nostra dies altaria fumant.
Hic mihi responsum primus dedit ille petenti
Pascite ut antea boues pueri &c

Ytaque sensus est si locus destinatus sit solutioni ante omnia sequen
da est huius loci estimao, si non est destinatus facienda est d. loci.

N.37. Pro eorumde aduertendum est Anto. Fab.
lib. 16. 37. coniect. cap. 8. Schifordeg. ad eundem lib. 1. tract.
26. q. 1. qui refert et refellit acriter Andream Collium maxi
mis nerviis et summa ui disputare an fieri cere posit estimao
rei petitae post rem iudicatam. quam quaestionem theoricam ee censeo
et ut dicunt rect. de subiecto non supponente eo solo quo ad
d. sultis. nec discursum nec tactum videm, qui alioqui nullum
casum omiserunt in hac trat. facile in ea superioribus princip.
potest

N.36.

poe proflligari quia se obligas diem haet Estimas ad illy diem vestrendat neqpse exercere nec minui ut dixi in 1a et 2a Solue si ne mora ante apta ut agitr Judiciis stricti Juris praecise inspicitr tempus inspiciti liti Scontata n aliud si agitr Judiciis bonae fidei totum tempus rei Judicanda spectatr usq ad rg ipig diesting, seu Judicata n deinceps ut dixi in 3a Soluoe, si genus Abeti siue debeatr ex ongesoho bonae fidei, siue stricti Juris nec dig haet, obligas lini Scontatd tempg inspicitr nec aliude quod posit Judicari ut exposui in quinta Solude, q. respectu Abeatr et mora Scontaict, ante litis Scontatioq exercit Estimas quanti plurimi unquq res fuit ad iemo rei, exitq donec solvatr, tl. oferatiarguto ex l. illud 17 et periculo et Smodo rei Venditd gitr exercit usq in illud tempg quo rei Estimata sit l. per Judicy sine loius Juramto in litem ut in l. 2a §o 1o l. Videamq. ff. ti. ex culpa. ff. de inlitz Jurgdo l. si in fundig 62. §o Vlt. de Strahendi empt. l. n Stratd. 4o C. de actionibg empti l. per partz si Juramto insitz locus sit. Xa dicig tradita supra num. 15. facta vero Estimaoe et taxatioe, rediculy e quaerere q propterea exercere Estimas posit quia si res n stat. n poe amplig Estimari nisi habito respatu tempus in quo stetit. l. in re 8. in princip. de Solue fiat. l. si ex ob q1 §o 1o d. V. O. si stat transisaty e dicipia per Estimationem adeo ut transeat in dominiy in Justi gilando posesoris, quasi illy emisset. l. eig rei 46. cu l. segli de rei Vindic. n aliter quq si a Dno ipso Volente illy Sporauet, ut in l. n solig 33. §o quod Vulgo de Vsucap. alias quae huic similes ex cerebro agitant ut in terpreti Nostri in genolo in morari nullg enim agnosco Veri prudentiq nisi quod ex ipsis Juris locis pramgtti. Et hic sit finis nostri difficilimi et utilissimi tractac. quem firmiter tenere Valde Vobis expediet. Laus sit deo et Mariae qui nobis praecivi dedit eig filio et mundi doctori redemptori q Jesu Xpto. Beatiss. Mariae absq originali Sabi Sceptd tanti viri mo et Santissimo sponso Joseph. et Angelo Custodi amen

Finis huig tractatg

Contiene 4 pliegos y medio

De Individuis

Individuis obligacionibus repetitę prælacionis, accademicarum imgta rum anno Domini 1661

Iteratus agredior tractatum de individuis et dividuis oblig. quae spectat ad exercitium actionum l. ex consuetudine 85. hoc tit. de Verb. obligationibus, varius enim est procedendi modus, prout est varia et multiplex obligationum forma sive respectu modi sint pecuniae alternativa aut generica sive respectu rei in obligationem deducta, quae nunc quidem admittit divisionem, non nunquam individua est idcirco illi potius incumbere debebant forensis professores, quam scholastici adeo intelligent horrescunt, ut fere deo omnitant, et unus D. Th. Carlebal 2°, Thomo de Iudic. tit. 3° disp. 3. n° 32 subtili et doctus aliquin cum ei in manus incidisset difficult. superatus ab in vestigatione abstinuisset, ingenue fatens se impares extitisse, praeliminis per epith. et minis breviter ab Auditoribus meis anno 1652 in mensibus octobri, sed vel quia charta hec difficilis inveniri vel inventa deinde in vertas non satisfacit propter nimiam brevitatem decrevi per totum hoc semestre chorissimi et clarissimi auditores horum agere et rerum tractati huic incumbere et incubare ne meritorum limiti aut semine scholastica disputationis, sed forum et regiunt faciat nostex in singulis inspectionibus subtilia enim tantum quod periculosius utilibus incurrant divi Augustini verba, quaedam (inquit) ... quod nesciunt agere melius, sed ad rem

N.° 1.

Præludium Primum.

Idac dicta frequentiori usu iuris non denotat aliud sed potentiam dividuus esse, quod actualiter non sit divisum, per individui et partes secundum l. 2a. § 2. l. in executione 85, vide Boetii. individuum est quod negat potentiam quam scholasticorum non admittit l. eadem § a. 5. Cato. hoc titulo.

Finis hujus tractatus

De individuis

17

Hoc titul. l. caput. 192 deregulis Juris Unguero autalii Juris dividuus, quandoq; ab hac solenni significatione recedunt & proindividua dicunt individua ut inl. via 17 desecuntutibus. l. rum hereditariq 65. deevictionib. l. n amplius 26. in fine delegat. .j. l. cy excusa 139. hotit, & educero qui individuiq stat ciuiliter sed dividi poc apelant individuq, l. sine 32 § lutig deadministratione tutorij l. 3 l. enguibus causi cessat, longi temporis praescriptio, ut observauit praeceptor meus Ramos in insolimulentissimo tract. dedividuis & individuis obligatiob. cap. 2° n°. j. sed hae ratio nec nos debent adigere ut a dm significatione recedamus.

Quod individuq è semper tale è nec ulla inter individua consideratur poc differentia cy illorum nullas sint pres, nec actu, nec potencia, nec reales, nec intellectuales, dia ery qua dicunt pribaoq semper respectu eiq, quo probantur eidem rua h, ut de dict. servorq quandiu is servi; dicit inl. & servoriq §. § . st deoperis liuertorq. l. in stipulacibq + destatu hoq § ult. inst. deingenuis. quatuen dividuq è multi fariam censetur prout mul ti modis considerantur partiq inquas dividitur quia hoc distit in facto magis quq in Jure, dia itaq que l tinenti numero, pondere a. me sura eadq mod. realiter dividuntur, veluti centq numiq, decem operq, centq pondera aut modij l. 15 §. 1. deoperis liuertorq l. in stipula tibq 54 § operarq l. in excusatione 8. 5. § prima species hotit. corp. enq divisa si, aliqnd realiter aliqnd intellectualiter, corpora quidem uissa n pereunt dividuntur realiter & tuncdivisio ex unocorpore multa facit, ut dixit Cujaci. lib. 7 quest. Papiniani. inl. vig fructuq §a de Vsufructu & post eq D. Valentia lib. 2° illustrarq tract. 4. quid de individui è cap. 3° n°. j. illa uero corpora quaeinterreunt si dividantur dividuntur intellectualiter, id est perpartes proindiviso

N°. 2.

de quibus in l. recte dixing de V. S.

N.° 3. Ut exempli dixi[?] hanc explicemus Corpora quae possunt dividi realiter et per partes divisas ut sunt dua, quae ex placitu hominum maior vel minor sunt, non enim habent certos fines a natura, quia dividatur per limites et ex uno fundo tot sunt quot fuerunt partes in quas divisus fuit l. si quis duas 6. § 1. ff. comunia praediorum, l. commun. 7. in princip. Vers. Neratius. ff. commun. dividendo, l. item Labeo 22 § 1 et sequenti familiae erciscundae dicta l. recte 25. § 1 de V. S. eadem de aedibus dicendum est quae parietibus[?] interiectis recipiunt commodam divisionem d. l. si quis duas. 6. § 1.

.intr. aqua, quae ex fonte vel flumine impeditur deriuatur potest etiam realiter per mensuras dividi, et ex eo sunt duo aquaeductus vel etiam iter. 1.° de aqua quotidiana et aestiva Vsusfructus quae commoditas in superficie consistens, et ex toto fundo potest etiam per partes discretas et realiter dividi l. 5. § sive usufructus vel si usufructus § 1 ad l. Falcidiam.

N.° 4. Corpora vero quae intersunt, nisi fundus sorte et forma dicerentur, non possunt dividi realiter, sed dividi intellectualiter. Et sic dividua dicuntur Vt navim si dividis perdis, nec tu habebis nec Sotius ut dicebat Cassiod. Iulius apud Macrobium lib. 2.° saturnalium cap. 6.° quia neutra potest pars pro indiviso assignari quia eo, erupta forma non est eius pars navis si desint tabulae aut materia idem de statua dicendum est, l. si imagines 12. de auro, et argento legato et de servo aut alio animali, cuius pars cadaveri non pars hominis, cum morte enim periat animalis forma, et alia esse cadaver l. cum 38. ff. quibus modis Vsusfructus amittatur. l. mortuo 49. de legatis 2. adiungi quia solet text. in cap. afferre §. de praesumptionibus, haec pars intellectuali dicitur in Vniversum pars pro indiviso quae potest considerari intellectu sed non potest secerni Corporaliter, l. scribis

Immunis

de individuis

Imo secundo ideo dominus e partis pro indiviso, non potest dici in solidum dominus illius rei alioquin duo plures vel socij unius eiusdem rei in solidum domini essent quod nec naturalis nec civilis ratio patitur. l. si ut certo, § 5 si duobus Vehiculum ff. commodati e principio partialis dominus. l. siquis fundum 43 de adquirenda possessione l. empt. 4. pro emptore l. siquis cum totus § deexceptione rei iudicatae l. 1a § hoc interdictum ff uti possidetis, et in qua nihil in re illa tam minimum est ut quilibet ex sotijs partem suam non habeat, recte dicimus totum nostrum esse, cuius partem pro indiviso possidemus dict. l. recte 25. nihil enim Cernitur in illa re nihil tangitur corporaliter quod possit dici alienum, sed magis intellectu percipitur rem illam alienam esse l. Mevius 66 § duorum legatis 2o et diversis respectibus pars pro indivisi certa aut incerta apellatur, certa quoad quantitatem quia scimus quanta sit, Vel ut dimidia 3. aut 4. pars incerta ratione loci quod non subiectatur huic et in illo loco super totam re diffenditur, adeo ut nec minima particula sit, in qua sotij partes non habeant, ita accipiendi sunt text. inst. excepta 14. l. placet 23. quibus modis usus fructus amittatur quod incertum amittant et in quo apellant, pro indiviso. l. possideri 3a § incertam partem. l. locus 26. de adquirenda possessione l. si fuit 32 § Ult. de usucap. quod loquantur de parte rei incerta de cuius quantitate constat, quod possideri non potest, ut post alios docuit Hierom. de Assum. in rubrica. C de usucap. pro empt. n. 86. quod aliam de incertis partibus tradunt Ant Gomez, thom. 2o cap. Varias. 10. num. 10. Richardus. in pendice ad tit. inst. de officio Iudicis cap. 2.

Hanc tam subtilem disputationem praxi accomodari quotidie Videmus quando heredes aut sotij divisionem rerum provocant aliis atque aliis modis fit divisio rerum, quae sectionem admittunt, sine interitu ipsarum, et rerum quae per partes secari non possunt, quum intereant

0 N. 9.

illa enim maiori aequalitati cedit, realiter in omnes comportionales dividuntur, ista vero non possunt dividi sed licitatione aut extimatione facta, tota res una adiudicatur, et pretium pro aliis solvunt l. item Labeo 22. §. 1. et 2. l. si familiae 55. §. signum l. 10. tit. 12. partit. 6. illustrant multi laudati a Richard. ind. 8° si familiae, Morguecho de divisione bonorum lib. 1. cap. 2. per totum Valascus de partitio. cap. 22 ex n. 6. Pamm. Emiperg additionat.

No. 6. Ex quibus facile exponitur text. in l. si ampliis 26. § ult. cum seqq. de leg. 1° species est, de testatore qui Titio quotam partem bonorum suorum legavit veluti sextantem bonorum qui legat partem haereditatis, censetur illam legare cum actionibus et obligationibus haereditariis, quae illi parti correspondent, et quamvis ipso iure non transeant in legatarium, transeunt per obligationem, interpositis inter eum et haeredem stipulationibus partis et pro parte, ideo nec pro ratione debita contrahuntur, nec pro ratione creditorum manu minorum, haec omnia enim compleat legatarius, instar haeredis, qui vero legat partem bonorum soli legat corpora, non iura, quia omnia remanent apud haeredem. Fideo ante quam detur pars legata deducuntur debita l. si quis Sorb. 8. § ult. cum l. seqq. de legatis, ubi vulgo notatur quia haereditas est nomen iuris l. haereditas 50 de petitione hereditatis bona est nomen singulare nec intelliguntur bona nisi quae supersunt deducto aere alieno, et oneribus detractionibus, l. subsignatum 39 § 1° bona de verb. docent Covarruv. lib. 2° variar. cap. 2°. n° 5. Molina de J. gener. lib. 1°. cap. 10 n° 6. late D. Valent lib. 3° illustr. tract. 1° de legat. cap. 1° ex n° 14. alios adducit Remusci Bostius Mui. Olea, de cessi. iurium et actionum tit 2° q. 1a n° 22 in hac specie de parte bonorum legata quae item olim fuit quaestio inter

haeredes

Heredis et legatarii facienda erit divisio? Sabinus et Cassius censerunt aestimanda esse omnia opera hereditaria et praestandam esse legatario partis aestimationem. Proculus vero et Nerva filius existimaverunt, praestandas esse partes ipsarum rerum. unde sequens est ut dixerint solutionem faciendam esse in partibus pro indiviso rerum ipsarum Proculi sententia videtur admittere Pomponius, sed cum tem[...] paremus favore heredis, ut in eius electione sit vel partes compu[...] dare vel partium aestimationem nisi res sint non indivisae id est individuae vel non possint dividi sine interitu vel detrimento rei, ut hominis quo in casibus omnino aestimatio ab herede praestanda est subnectit Paul. l. sequitur non posse singulis rebus partes praestandas esse quia absurdum sequeretur ut heres legatarius perpetuo maneret in communione, quae solet excitare discordias. l. cum pater ff. § dulcissimis de legatis. 2. sed posse per arbitrium venalitatem fieri de toto patrimonio ut hodie fit et in una aut alia re praesta[...] re legatario valorem totius partis, si res praestita tamen tanti quanti reliquum patrimonium aestimatum fuit, ex quo pari detrahitur quod abit fieri vel ex legatarii devenu vel ex judicii decreto, arg. ex l. j. l. ostium 3. C. de communi dividundo. l. ult. tit. 15 parti. 6. in meliora tione vero tercij et quinti parum dandum erit valorem in rebus hereditarii nisi res individuae sint. l. 20 tauri quae est l. 4 tit 6. lib. 5 appelat, quas explicant Clarii, et Angulo ind. l. 4. addit delas mejoras, alii quod laudati venerine, ab Avendano ind. l. 20. quidquid capiet, clarii text. equitatis et decisionem Ant. Fab. lib. 18. decturg cap. 13.

Praeludium Secundum

De casis dividuitatis et individuitatis oblig.

primum de divisione

Individuitatis obligationum alia causa naturalis est alia accidentalis, ut ita dicam naturalis est quae provenit ex re in obligationem deducta, sicuti res quae in obligationem deducitur est individua est obligatio est talis, et ea ducitur, quia obligationes individuitatem earum rerum quae divisionem non recipiunt, l. stipulationes 72 hoc tit. exemplum ponit in servitutibus quarum obligationes individuae, quia ipsa individua sunt, cuius rei illa ad praxim effectus, ut quarum multi heredes uni stipulatori, vel promissori succedant singuli exigere possint in solidum l. singuli conveniri l. 2a § 5o ... cap. 36. cum n.o 14. Verso Ideo, § Item si in facto § hoc tit. nocuit, necesse quod omnes conveniantur vel omnes ad agendum concurrant, vel unum mandatum dent, sed quilibet legitimam personam habet ad agendum, defendendumque legitime et in solidum, quia ut notant ad rem fornis Arias Pinellus in Rubrica C. de Bonis maternis 1a parte n.o 33. Gratianus lib. 2o quot. cap. Illum. § part. § 3. n.o 15. Thesaurus Gracianus disceptationum thom. 1 cap. 19. per num. 23. per contrarium dividuae obligationes, quae res in stipulationem deducta talis est dic. lege 2a. § 1. in ex ea de 85. § 1 hoc tit. cuius est effectus ut si plures uni promissori succedant, singuli pro haereditariis portionibus teneantur et si uni stipulatori succedant multi singuli pro sua tantum parte exigantur docent Rodriguez de annuis reditibus lib. 1o quaest. 15. n.o 53. Ant. Gomez. dict. 2o thomo. cap. 10 n.o 4. Richardus in hoc tract. cap. 7 Valentia cap. 4. Cheng dict. cap. 50 n.o 7 probat apud nos elegans text. in l. 12 tit. 1 part. 3.

N. 8. Sed ut reserbemus tractatum huius capituli nostri ... agendum in presenti est de causis accidentalibus quibus fiunt individuae obligationes, quae alioquin ex parte rei dividuae forent causae accidentales vero voluntatis testatoris, sed conventionis ... Ex voluntate testatoris, fit individua obligatio praestandi decem ... implenda

implenda cāa quambis enim propartē dēt sequitur legatū pro parte, nec parere Voluntati Censetur, qui Vigē dare nisi totū dēt .l. quiputat, 74. §. ad reguīng. 1°. de ad quirend. hæredit. l. qui duobus 23. de Idrōib. & demonstraōib, ubi stat contensiō si duobus hæredibus dare Viug sit. l. cū fundus. 56. cod. tit. l. Thais. 41. § sthūg. 14. de fider. Cōmissarijs libertatib. quæ alij quoq̄ Inneterstis seriem, ut insolidū adimplenda Idiō sit, quambis libertati sit apposita multis hæredibus exceptis, nō in legatis ē, quā Voluntas testatoris scindi n̄ poē, nec legatū poē propartē agnosci & propartē repudiari. l. neminū 4. de leg. 2°. & nec Idiō legato adiēcta scindi poē in libertatib, multo fortius militat eadē rāo quā status libertatis indiuidua res ē, nec enim poē libertas propartē Ipetere nec n̄ Ipetere. l. qui liberis 1° §. si duob. de liberali cāa .l. ult. quibus ad libertat. proclamari n̄ licet & si quid Velinquitur indiuiduū ē, nihil agit qui propartē Vult Idiōē adimplere in oibus deniq̄ dispoitiōibus rāo apriori ē, quod in Idiōib adimplendis 1°. Regula ē Voluntas illas aponent. .§. in Idiōib. 19. de Idit. & demonstraōib. sed donec partibus sit solida Idiō n̄ nē omnino parimus Voluntati, quā implementū ab Vniverso sumitur, l. 2. §. Vlt. hic tit. & implementum Idiōis ex indiuiduo Ipisit adendi is Gaspar Cabiling, de individuis 2ª parte ex n° 385. Ant. Gomez 1° thom. Variar cap. 12 n° 33. & 2° th. cap. 10 n° 21. Cobarrub. 3. pte Rubrica de testamētis n°. 39. Donell. lib. 2. Imst cap. 33. cū Iat. lib. 43. fforū Iuliani in d. l. si duobus.

Quæ regula duas patitur exceptiōes. 1ª. ē si duobus pluribus, Ve eandē rem testator Iunctus sub rāōe dandi, decem, legauit enumerāoē eius personarū scinditur Idiō inter legatarios & unusquisq̄ prestat partē numorū quā ex legato Capit, haec enim datus proporciōe ad quantum d. cui fundus 56 &. N°. 9.

conditionibus et demonstr. Ceterum si collegatariis repudiat pars defi-
cientis legati adcognoscentes venierit et tunc etiam pro illa parte tenetur
praestare pecuniam conditionis adimplendae gratia l. si quis legatarii 44.
§ 1° eodem tit. notant Cujac. in l. unica § et cum triplici et §°
hys 2° C. de cad. toll. Bartholomaeus Quedsius lib. 1° interpre
tationum Juris Civ. cap. 26. n° 9. secunda est si servo domini duorum plu
rium ve legatum relictum sit sub conditione dandi scinditur conditio inter domi
nos, pro dominicis portionibus, quas in servo habent l. qui haeredi 44.
§ si duorum ff. de conditionibus, et demonstrationibus, ratio est quia multi domini
qui praestant servo personam faciunt unum ideo quod servus pro totidem
personis reputetur l. et proculo. 20. de legatis 2° haec cum ita sint difficilis
admodum suppositio quam facit Fabolinus in d. l. 56. in fine proponit
quippe priorem regulam nempe conditionem adiectam, unice individuam
ad recit hanc extensionem igitur si ex accidenti legatum relictum uni ad
plures descendant posse enim quaeri qualiter hoc accidens per quod
legatum uni relictum ad plures pertineat, sed dictum resp. Soncinus et
postea noster Lareatiguj lib. 5° selectar. cap. 6. Quedsius dicto cap.
26. nempe si ab initio servo unius Legatum relictum sit, et antequam
conditionem adimpleret, decessit multis haeredibus relictis et partem eius ser
bo alienabit in his casibus non scinditur conditio, quamvis ex accidenti
ad multos servus incipiat pertinere quia illi animus ab initio testa
toris fuit ut unus dominus unius servi in solidum conditionem adimple
ret

N. 10: His omnibus obstare videtur text. in l. talis 112 § 1° ff.
conditionibus et demonstrationibus proponitur Titio relictum legatum sub conditione
si Simphoro et Januario libertis centum praestiterit antequam
pecunia data esset decessit Simphorus quaesitum fuit utrum deficiat
conditio, quia decessit unus, in cuius persona implenda erat? respondetur decessisse Sim
phorum.

Simphorus post mortem testatoris alioquin non esset locus quaest.
.l. cum Neratibo 23 § Idem Julianus 2° ad l. aquiliam l. 9
sub Idioe et § mortuus ? de Idioibus institutum l. 2ª l. si
Jam facta 11. § 1. de Idicionib. & de monstrationibus docent cum
alijs Amaya lib 2° obseru. cap. 12. ex numero. 54 Suarez ad leg. Aquiliam lib 1° cap. 4. ii° j. n° 26. hac facta supp.
docet Pomponius mero iure defecisse Idictionem, quia Idiionibus
dandis esset in Idicio? vni adiecta indiuidua est et defecerit
pro parte in toto, defecit haterus deciis non est Idiae dicit
nostrid sed postea ex benigna interpretatione docet dimidiam
partem summae Januarij dantem legatarij dimidiam fundi
partem esse sequitur stante mora legatarij Simphorus decessisset quod aequitati Valde difficile est non quia supp. de ultra po
tuisse moram non interuenire hoc enim facile contingere potest
si Simphorus in longum qua erat prouincia ? ibi erpe
Cumana offerri ? nobilis sine sumptu & difficultati Julias
probitua quae tradidit Costa. l. 2ª Select: Cap. 4. n° 5. &
seqq. in hoc enim casu quamuis post mortem testatoris de
cessisset nihil est quod legatario imputari petiit, ut in alijs ethis
quos ratione huius testat. sequitur Costa, in § arbitratu limitat.
6. n° 4. et 24 in eo quod difficile est quod sine mora et sine culpa
Legatarij priuatur parte legati. Vtrisque adpos admittitur scilicet
Idioe Iuxta Voluntatis defuncti. quae difficultatibus ut ordine
respondeamus, obseruandum est ad defectum Idiois etiam potestatiue
non requiri culpam aut moram expresse illius qui ad impleuerit
sed solum effectum euentus desiderari l. huiusmodi ? ita ?.
de legatis 1°. l. hac Idio 10. § Vlt: l. Thais 2° § fal
sum cap. de Idioibus, & demonstrationibus l. Thais 41. § Seq.
do phorum 16. de fidei commissarijs libertatibus. docent thurs.
Castrensis & Albericus in d. § falsum cap. Ant. Faber de err.
pragmaticorum. decad. 81 errore 10. Amaya d. cap. 12
n° Vlt. & in hac causa recte deinceps Vivaldus ad Bonell.
lib. 8. cap. 32. litera F. igitur mero iure defecit Idio dandi
Vtrique simul eis Vnus decessit antequam ipsi daretur. quod Pomp.

dixit cum mora legatarij conditio defecisse, ab nunc accipiendum e, ut Breviter Sed cum Judicio docuit Corte lib. 2° selectar. cap. 27. n° 1. significat etiam casu, sive tuto defecisse conditionem absque eo, quod ulla Culpa possit imputari Legatario, sed non ideo minus defecta Censetur. casus quo hic facit locum benignae interpretationi, non ut pro illa parte pro qua defecit, iterum restaurari possit, haec enim est manifeste contra Voluntatem defuncti; siquidem praecise voluit ut Simphoro quinquaginta darentur: sed ut impleretur in pecunia particulari, quia in parte erat pro qua parte adeo pecunia debebat spectare, et pro illa etiam parte Legatarij legatum deberetur, Arg. ex l. scio 10. de annuis legat. in hoc itaque versatur benignitas, rad. ut non obstante individuitate conditionis possit pro parte impleri. Ne admittit distinctionem inter haeredes et extraneos, quos dandum ponitur, quam excogitavit Aurel. ind. § 1. et post eum Cuiac. lib. 43. digest. Juliani ind. l. 23. de conditionibus et demonstrationibus

N.° 11. Occasione proxime disputationis adnecto inspectionem de conditionibus quae factum exigunt, non datum: velut Titio et Maevio fundum lego, si mihi monumentum destruxerit. haec individua est stantum ex voluntate testatoris sed ex natura rei quia pleraque facta individua sunt ut dicemus infra cap. 2° sed et aliquid habet ex Voluntate testatoris aut per accidens, quod non exigit natura facti ab omnibus implendum esse, quia omnibus imperata fuit, l. tales 112 in principio de manu missis testam. in qua proponitur regula et exceptio nempe si liceat tali adiecta sit praedicta conditio, et alter in solidum impleverit utrique proficeret nisi aliud voluerit testator scilicet quod ab utroque impleatur l. sequitur ita 13. § inclusi de statu liberis ubi eadem contra probiberi in conditione libertati apposita si iterum dares dederint, hoc enim ex eodem favore libertatis rescinditur et utrique libertas competit, si reliquea insoluidum perso- vat, quod verum est si negantibus omnibus fuerit, sed si dumtaxat alter nutu negotium gerit non una conditio est sed duplex unius quo impletum alij nihil prodest. docet praeceptor meus Ramos de individuum

Cap. 1°

Cap. 1° n° ult. et quod magis est redditis rationibus quod in facto indistincte nemo ex his sequitur libertatem nisi reliquia in solidum solvantur dicto § si duo d. l. si fuerint 13 § hoc loquendo. quia enim reliquorum solutio non facti sed dandi sit et individui dandi pluribus adiecta dividuitur prout enumerationes personarum l. cum fundus. 56. de individuis et demonstrationibus tamen hoc individuo solvendi reliqua semper individua censeri quia heredes sequitur naturam precedentis facti reddendi rationes et quasi illi succedanea est ut eleganter ipse preceptor n° 6. alia est exceptio ponitur in l. parr. 44. de heredibus instituendis si ita testator dixerit heredes esto institutus sub conditione si monumentum mihi construxerint, si quis ita eorum non ita fecerit omnes vel heredes, colligerem ex illis verbis si quis eorum intentum esse testatoris quod monumentum agere liberet sibi uti ad hereditatem admittantur ex quo apparet differentiam inter libertates et alteras dispositiones, ut in libertatibus primum impleamentum (alteras) proxime sive contrarium testator voluerit in alteris vero dispositionibus non prosit nisi ex voluntate testantis aliud desiderent.

q. N. 12.

Videamus modo quid novi induxerit Iust. circa hunc art. in l. si plures 6. C. de individuis incertis l. tradit olim apud Ulp. si pluribus pro una eadem quod individuo iniuncta sit utrum omnes simul facere debeant aut singuli quasi soli debeant illud implere? non dubium quin loquatur Imperator de individuo quod in faciendo distinxit ex illis verbis facere debeant, de quo in individuo loquatur non adeo est imprudentes dicere quia videtur non posse loqui de individuo fabricandi domus, monumentum, et similibus proposita a multis primis, periculum enim esset ex illis non tot monumenta fabricanda esse quot sunt quia imperata sunt individuo, deinde si dixerimus in eo distinxerit dicentis, ut unusquisque partem operis faciat et pro parte sua potiatur legato videtur etiam esse individui dispositio quia formarentur ex summatione distinxit. l. si quinquaginta 80. § quaedam ad l. falcidiam, quod qui pro parte facit nihil facit, ut in hac ipsa specie probat Ulpianus a Iustiniano laudatus qui refertur in lege fidei commissa, ut § si in opere 23. de legatis

3.° Verum ut causa nobis a Justin. decisionis inveniatur quem dicendum est meo Instexi Correctios Juris Veteris ut unus ex pluribus solus admittatur ad totius individui implendam conditionem dictum leg. Thales 112. de conditionibus et demonstrationibus modo in solidum impleat, quia in individuis implementum partis nihil operatur ut docent in specie Acurs. in d. l. repluds. V. Idios, Ubi Salicetus n.° 13. Cujac. ad titulum C. de conditionibus insertis Vernul. postremo, Ant. Faber de errorib. decad. 51 err. 10. n. 8. habebit legatum integrum, sed partem legati nisi emolumentum legati individuum sit, quia tunc in solidum spectat ad reples. l. Unica § Ubi. et § Itaque, codic. decad. toll. Salicetus n.° 5. idem dicendum est de facti, quae magis constant opera quam forma, veluti si fundus duobus relictus sit sub conditione si Romam irent uno enim eunte legatum ipsi pro parte debetur. ut post glossam defendit idem Salicetus, cum alioquin dicendum videretur conditionem eundi pluribus injunctam deficere si omnes non irent quae est 2.a specialitas in hoc text. Circa conditionem vero dandi, quae pluribus adscripta dividua est nihil novi videtur mihi introducere.

N.° 13. Aliquando in conditionibus dandi ex accidenti dividitur veluti quod portio vel legati vel haereditatis quandoque dividi erat mutu ter prodit aut citra voluntatem testatoris casu stat in leg. Plautius 43. per totum l. qui haeredi 44. § si pars. g. cum sequenti de conditionibus, et demonstrationibus, veluti si scriptus haeres alicui extero rogatus sit vendere totam haereditatem suam accepti decem suum, decem prodit postea patronus, ei abstulit probonorum possessionem contra tabulas partem sibi debitam recipit libertus dedecem quotam partem de haereditate amisit. Item si relictum vel alterius fuit qui partem non capit, scindebatur et conditio, et pro parte tantum, tenebatur implere pro parte fiscus vel collegatarius qui Jus liberorum a principe impetraverat, ut exposuit magnus praeceptor meus Ramos intrat. de Jure accrescendi cap. 1. n.° 5.° Item si haeredi praelegatum sit, sub conditione si coheredibus decem dederit

de indivisibilibus

Dedecit a dimini parr, qud ad eum tanquam ad coheredem specta re debet, l. ab oribg 101. §. si actio 3. cum seqq. de legatis 2.º excipit Casus Falcidiæ in d. l. Plautius 43. §.º 1. qui 3. eo iure quartam partem auferat legatarius. l. lignea 26. ad l. falcid. n tn tendit 9 diviz, nec falcidia favore heredis in ducta 9a eum retorqueatr, sed aliqd ad mitendi deguant. illi do da, ut post Bald. et antiquiores censent ibi Gotofredus. Atque falcidia eo inducta e ut valeant legata, ut ab initio tab legatorum haatr, adeunte hered. si hac diminus quo legat. profuit, n debet scindere 9 divis, et alia, quae solum tendunt, ad diminuoz legatorum, ut docuit Subtilis Donell. d. lib. 8. Cap. 33. Hac demodo notare utramque rao, quae res piit 9 modum, et favorem heredis, aequo pendet aditus testamenti, et 9formas legatorum, und inter eos et legatarios n scindit 9 divis, nec omn, aliud dicendum est, si legatarius fidei 9missum 3.º relictum fuisset, et per falcidiam minuatr legatum, tunc et omn fidei 9missi pro hoc etiam minuitr, quia n valet legatum pro fidei 9missum ut valet pro heredis additioz l. pœnales 32 § si Titius 3. ad l. falcid. et ita q abstulit falcidia legatario imputat fidei 9missario, n quidem directe ex beneficio falcidi. q legatario n 9petit d. § Titius l. lex falcidia 47. §.º 1.º eo dem tit. sed ex equitate per 9putaoz. exemplis l. facta 63 §.º 11. Titius 12 ad senatus 9sultum trebellianum, ut eleganter exposuit Acurs. et 9sbeang indict. §.º si Titius. cu lat. novella 1. coll. 1.º et trat 6.º ad African. l. ex re 28. ad senatus 9sultum Trebellianum. Noster Valentia lib. 1. illustrium trat. 1. cap. 5. nº 7.º et 8.º quod dicendum e qnd omnis fidei 9missi pari formae, ac eiusdem generis cum re legata, veluti si triginta legata sint et rogatus sit quindecim restituere, diminuta quarta pro le gati per falcidiam, prorata diminuitr fidei 9missum, ceterum aliud 9ceret fit, quamvis diminuatr legatum n scinditur, omn l. cum Pater 77. §.º Pater de legatis 2.º l. liberto 21. §.º videamus legati l. maritus 24. §.º 1.º ad l. falcid. si qud sit 9missum Barth. et clariorum, quos sequuntur Alii lino

deprimogener. lib 1° cap. 13 n° 31 ad fine late et docte Olea, de cessione iuriu et actionu tit. 4° q. 5 n° 29. omnino Zobeano et Donello, quos etiam insuper habet Valentia Ubi proxime.

N. 14. Subcedanea et supra posita est quaestio, q. si sub conditione dicti multis legatum relictum est, et unus repudiet vel non impleat alteri accrescat portio cum onere adimplendi conditione quam diuiduam esse supra dixi. tractatur haec quaest. in l. unica § ubi ut. cap. decad. tollendis. sed sub hac distinctione duendae sentaria legatariu se re et verbis coniunctis. (Veluti Titio et Mevio fundum lego, haeredi dederint,) repudiante Titio non aliter Mevius requireret portionem deficientis, nisi toto fundo l. si quis legata § 4. § ut de conditionibus et demonstrationibus. Ceterum si verbis tantum coniuncti sint, dicium est ubi veluti fundum Titio lego si decem dederint Mevius eum de fundum lego, si decem dederit altero repudiante, alter totum fundum requirit dari decem sibi impendere: nec aliis tenetur prestare ex collegatarii parte l. si separatim 30 eodem tit. ratio est quia re et verbis coniunctis repudiante collegatario partem habeo habet et in eius locum succedit l. re coniuncti 89. de leg. 3. l. triplici 142. de verb. significatione, ideo eodem iure uti debet et dare quod ipse debebat. l. quod si alter ex uno 78. ad l. falcid. l. qui in ius 137. de regulis iuris, at vero re coniuncti tantum denuntiavit, l. coniuncti 80. de legat. 3°. ex propria persona, integrum legatum habet altero repudiante per ius non decrescendi. quod si impleat conditionem suae datum satis facit nec implere tenetur. ita ind. l. re coniuncti Iason. n° 5. Vepa. n° 195. Duaren. de iure accrescendi lib. 2° cap. 2° Antonius Gomez in thom. Var. Cap. 10 n° 43. Donell. lib 8. Com. cap. 32. Cuiac. ind. l. unica § si itaque 10 in fine, Preceptor meus Ramos in eodem trac. Duaren. accrescendi, cap 4. n° 19 verecte, Anto. Fab. Audac. in merito Carpentii Triboniani. decad. 50 errore 3° Misoetus Fachineo. lib. 4° controversiarum Cap. 94.

Preludium tertium

le indiuidui

De poena quae est alia causa accidentalis induiduitatis obligacionum

Poena ad Sectus facit obligationis induiduus qued aliquim facit N.o 15.
ex natura rei obligaonis deducte diuidua est. v.g.a promitto decem
nemo dubit hanc obligationis ee induiduus quod si poena adiec
to incasu decem n solutorum ex hoc accidenti suie ex aditione poe
nae fit obligatio sortis principalis induiidua adeo quidem ut nitota
decem suadi esoluta ti sit, poena committatur, enim si fundus insolidus
.l. stipulatio 5.o § 0 si sortem 4. hoc tit. idem dicendum e si fundus pro
missus sit, et quorum n soluatur, promissa sit poena committitur enim si fun
dus insolidus n prestitur .l. in ex auctore 85. § Item si ita 6.o
hoc tit. Vnde fit ut obligatio principalis sit diuidua ex propria
natura et ex hoc accidens sit induiidua, quod diserte declaratur
ex speciei text. in l. haeredes 25. § idem Iuris 13. familiae er
ciscundae testator promisit certam pecuniae quantitatem et quorum
tali die eam n solueret, promisit poenam, decesit duobus pluribus
ve haeredibus relictis inter quos ex iure per l. 12 tabular. diui
sa fuit obligatio principalis proportionibus haereditarijs vnus
ex haeredibus partem suam soluit, reliqui n soluerunt, vtrum quae
ritur committatur poena ad versus eum ipsum qui soluit? et responsum dicitur
etiam aduersus ipsum committi, ita que euitetur poena vniuersa pecu
nia soluenda e l. ab vno. t. ab omnibus sed qui solidum soluit partem
a coheredibus repetit relicto familiae erciscundae, quia ipsum ne
potuisset quemit ad vitandum poenam nec indiget actio negotiorum gest.
quod e propius obligaoni induidua ut infra suo loco dicam

Ratio prouenit ex voluntate contrahentium, quia qui promisit N.o 16.
dare pecuniam .t. praedium, et nisi dederit, promisit poenam totam sum
mam .t. totum praedium promisit dare, et poenalis obligatio condicionalis
vel instar condicionalis in casu n datoris; atqui verum e totam summam
datum ne e, quam ibi pars detur quod nisi in toto principali obligaoni

Satisfaciat, non evitatur poena ex l. Cuius fundus 56. de Divi. et demonstrationib. ita post Clarios docent Caballin. de indiviud. 3 parte ex n° 25. et ex n° 286. Richard. in agendi. adit. tulis de officio Judicis cap. 13 Valentia in eod. tract. cap. 6 ex n° 15. Quelini dict. lib. 1. cap. 50. ex n° 107 Mas dara. lib. singular. animad versionis cap. 30. per totum.

N.° 17. Hocquidem apte et eleganter dicitur de poena, quod ut talis in dicatur, idest quod est punitio morae et negligentiae debitoris, aliquando in poena non in punitionis negligentiae promittitur sed pro maiori cautione et pro faciliorem expeditione obligationis, veluti in aliis facti promissione quo in casu facti in obligatione positum est sed non adeo precise, quia plerumque descendit actio ad interesse l. si quis ab alio 13. § ult. de re iudicata l. stipulatio 72 versic. Celsus, hoc tit. de quo latius ediximus infra cap. 3.° cum interesse probatio difficilis ad modum quia [illegible] in liquidatione eius quod admissum sunt l. non dis sunt ad quisiti l. 1.a C. de sententiis quae proced. quod interest proferuntur, adeo stipulatores sibi solent ad iecta poena in huius modi exillud facti non sit levis promittitis quia adiecta non quaeritur amplius quatenus interest stipulatori, sed quid promissum ut poenae nomine quod est vice taxationis eius quod interest l. Ultima de praetoriis stipulationibus § non solum § . inst. hoc tit. docent Ant. Gomez to. Variarum cap. 10. n° 23. ubi Ayllon, Lainez. Bonellus lib. 15. comment. cap. 3.° Carlebal. cum aliis 2.° thom. de indiciis tit. 3. disp. 3.° n° 23. Igitur tunc poena non tam punit negligentiam quam taxationem eius quod interest. ut sentiunt in hac specie Jaso in l. 4. § Cato. n° 23. hoc tit. et ibi Franeisc. Ripa n° 54. versic. 4.° Duar. et Bonell. in l. 2a. § ult. non eodem tit. Quelini dic. cap. 50 n° 18. et per consequens subrogatur in locum eius quod interest est quod poena ex hoc casu dividua quod quod in textu inter plures heredes et vel debitores dividitur ex regula sub rogatus capit naturam eius in cuius locum subrogatur de qua in l. si aliquis § qui in Juriarum ff fuerat autem. 29. inst. de act. cum similibus

ut docent.

Ut docent nuper citati.

N.o 18.

Unde apparet ratio pr[a]edicti quod poena adiecta promissioni facti dividui non faciat obligationem facti individuum nec in solidum committatur ad versus unumquemque ex haeredibus promissoris, sed tantum proportione haereditaria d. l. 4. § Cato facti dividuum est amplius non agere sive aliter accedere ratio quod haere[ditas] quod defuncti nomine gestum est quod singuli ex haeredibus ratum non habeat quod pro curator defuncti nomine gessit pro parte tantum poena committitur, quoniam in eodem committitur quod stipulatoris interest ut dicitur in l. si procurator 18. ff. rem ratam haberi nec interest quod facta sit nominatim in stipulatore haeredum promissoris, vel non sit quomodocumque enim concipiatur inter heredes dividitur l. cohaeredes 44. § si quis ita 6. familiae erciscundae l. Maximum vitium [illegible] inter sese censuerint Duaren. in l. § 5 Ult. hoc tit. Ant. Faber lib. 3 Iecturarum cap. 7. quos refert Dominicus Valentinus d. tract. de individuis cap. 6 n. 18. Ex quibus apparet minus operari adiectionem poenae circa obligationem facti dividui quam circa obligationem dandi rem dividuam, quod sane difficile est cum dividuum eandem qualitatem gaudeat in utraque obligatione quoque patet magis dividuum esse factum, quam dandi? At nostri dicunt obligationem facti dividui ex persona haeredum ex una tot fieri totque facta in specie divinae, quot sunt personae subcedentium, sed hi non probant ex aliquo text. nec ex Iuris ratione, quia qualitas obligationis immutari ratione ex persona haeredum l. 2a ex his in fine hoc tit. et ita ratio rationis prebeo, poena quae succedit in locum eius quod interest dividitur inter haeredes, maxime in promissione facti dividui nam licet inqualitate dividuus utraque obligatio dividua sit et aequalis, tamen ex illo accidenti quod poena pro interesse promittitur, fit ut poena habeat rationem 2a principali obligationis quantitati in haeredibus et 2a haeredes, sed poena adiecta obligationi dandi, quia habet rationem poenae sub conditione promissa si summa non detur committitur individuum Verum enim est totum datum nisi aliquid deesset de ea. d. l. Iasfundum 56. de [illegible] d. et demonst.

N. 19.

Ex eadem ratione fit ut

Vt poena adiecta pretoriis stipulationibus facti diuidui eodem modo descendat ad haeredes quam poena promittere promittitur, tam principaliter et haerede, quod in stipulatione deducitur, quo sine culpa non sit, quod in ipsius stipulatione deductum est, l. pretoriae ff. l. in omnibus 6. l. vlt. de pretoriis stipulationibus, quae non pretoriarum stipulationum post. Iason. Ripa et classicos ind. §. cato. agnouit Gouean. in l. poenales 32 §° Iulianus ad l. falcid. Sed quaedam subtilis ignota vulgo differentia obseruanda est inter stipulationem pretoriam poenales et inter conuentionales poenales facti diuidui, respectu ipsius promissionis, quae in conuentionalibus, quamuis facti diuidui contineant, in solidum poena committitur, si omnino non adimpleat promissor: veluti si promisit ratum rem habere et proparte tantum ratum habet. Verum esse ratum non habuisse quo in solidum ratum non habet, loquor de stipulatione conuentionali ratum habendi quod expresse prob. ex dicta l. cato 4 §. cato in fine hostit. ibi quo bis ipse dominus proprie ratum habere non poe sumendi anteriores ... his ingg. dicemus de heredes, proparte tantum poenam committi et in d. l. inter haeredes 43. § si quis, ita 6° familiae erciscundae stipulationes vero pretoriae mitiores sunt et ad bonam fidem magis accedunt quia ex intentione pretoris interpretationem capiunt. l. in conuentionalibus 52 hostit. l. in pretoriis 9a de pretoriis stipulationibus cum pretoris sequitatis semper est l. 9 ephes. 4 dec. quod alio loco, idcirco contra ... promissore diuiditur poena si proparte impleuit, et proparte non pte non impleuit, nec defectu partis in solidum poena non tenetur quae in stipulatione iudiciali tam pretoria probant eoegreue text. in l. 2a §° vlt. de pretoriis stipulationibus et in l. si procurator 13. ff. rem ratam haberi et in stipulatione iudiciali desistendo serbus in iudicio probat etiam text. in l. in ser

N° 20. bus 9. §° 1° ff. si qui cautionibus.

In quibus illud notandum dignum est quod Pomponius in d. l. si procurator 13. dicit absolute et indistincte in partem committi stipulationem et Vlpian. in d. l. in serbus 9. §° 1 apertius docuit ipsiusquidem iure committi in totum quia qui

Propre

De indiuiduis

Pro parte impleuit vere, n. omnino impleuisse, cum in nega
tiuis implementum sumatur ab vniuerso, utpote veteres docent
Inannus lib. 6. comment. Cap. 6. n.o 8. Madera lib. singulari
animaduersionum cap. 30. refellit Antisti Labeonis ius qui
existimauit etiam in casu stipulationis iudicialis de promissorem
committi stipulationem totius paenae ipse in pretulit contrarium ius, ut quo
tiens paena mero iure committitur contra promissorem, tum si soluerat
partem paenae quae correspondet seruis non statim posset agentem re
pellere exceptione doli, si totius paenae vellit exigere, hac enim res
nisi contraria ipsa impediti effectu idem est uti exceptione actionem
ipso iure non extinguit. l. Marcell. 66. de regulis iuris, cuius mi
libus non est nobis apud consultus, cum videamus Ulpianum in l.
qui seruo 17. de solutionibus, docens solbentis manumisso bona
fide liberari, Afric. u.o in l. cum quis 38. § 1.o eodem tit. expli
cantis exponere liberari debitorem non ipso iure, sed opposita
doli exceptione. notant ibi Cuiac. l. 5.a ad Afric., Donell.
lib. 16. commentarior. Cap. 14. versiculo sed huic Schiferd.
ad Fabrum lib 2.o tract 16. q.e 5.a itaque siguarat an paena indi
duum committatur quando qui plures seruos in iudicio sistere pro
mist, si unus alterue status non sit? dicendum est mero iure com
mitti sed exceptione in d. § Cato x doli liberationem contingere utpote Barth.
tenet Rip. in d. § o Cato n.o 61. zalii exponat Albericus
in d. l. si verbis. § 1.o Fachineus lib 10. controuersiar. cap. 63.
ex n.o 162 Quesnius dict. cap. 50 n.o 115.

Vnde sane illa ope
ra exponitur text. in l. stibii qui ducenta 13. § cum ita 2.o
de verbis obligationibus proponitur haec stipulatio si hominem aut fundum non dederis,
centum dabis? est disiunctiua negatiua, et ideo nisi utrumque dantur
committitur paena, idem docemur si sit copulatiua negatiua, veluti
promitti sistere sthicum, Pamphilum, et Herotem, sin Aetrius, cen
tum dare necesse, ut hoc copulatiua deficientibus, ut omnes serui
sistantur aliquin uno deficiente, committitur paena, quia in nega
tiuis omnis sumitur ab vniuerso. Ripa ubi proxime n.o 54

N.o 21.

N.° 14 Madera aduersionum Iuris Cap. 24. Alciat. lib. 1°
Paralipomen. Cap. 5 et 6° nec est Urazius Resp. Ulpiani in d. l.
si serbus § 1°. siquis cautionibus. Ubi proparte tantum poenas
committi, si dei serbi statim non sint, ita enim dictio queunt, ex equi
tate stipulationis Iudicialis, existendo serbos in Iudicio non ex
tate Iuris, quod siquis promiserit tot serbos estore non in Iudicio, sed
in tali ubi l. incertis, quae est stipulatio conventionali uno statu
poena insolidum committitur. d. § 1° cum ita 2° Ripa dict. quaest. 60.
quare inter utrumque text. nulla antinomia reperitur nisi velli
mus dicernere dictum § 1° cum ita qui generaliter loquitur de Iudiciali
stipulatione esse dicendum.

N.^{ro} 22. Facile etiam exeadem doctrina exponitur text. in l. sti-
pulationum s. a. § 1° ulti. hoc tit. in quo traditur committi insolidum poenam
compromissi attestatore quotquot quamvis unus solus ex pluribus haere
dibus non pareat sententiae arbitri, idest quibus unusquisque non habeat rationem, quod
gessit arbiter ceteros in repetitiones, quod ex pendeant aedes, qui
non paruit, potest in praesenti quaestio cum hoc tamen diversus fit
dictis non parentis, qui in stipulatione pretoria aut Iudiciali decreto
habendo. et in 1° dicendum est de una ad alia non valere argumentum
quia illa est conventionalis l. 2a de receptis, et qui arbitrium rece
perunt, haec est praetoria aut Iudicialis in hac loquitur aequitas
in illa non habet locum deinde dicendum est etiam quod ratio, cur ad
tum poena non dividatur cum stipulatio compromissi est facti, et de pars
do sententiae, et poena in stipulationibus facti succedat in locum interesse,
quod dividuum est ut diximus et in specie videtur probari in text.
in l. cum ait 23. § idem ait 2° l. dig. proferre 27 ult. § eod.
tit. dicendum in quo est, ideo poenam non dividi quia non est purata
ratione interesse, sed punitio contumaciae eius, qui non vult parere
arbitrio. l. siquis re 30. l. cum poena 38 eod. tit. et quod indi
vidua profecto poena quia habet rationem poenae et non taxatio
nis eius quod interest. Docuit late Ripa ubi supra n° 61. et post

N.° 23. eum alij nobiores et Quarinus d. cap. 50 n° 106.

Hactenus agimus

Hactenus egimus de poena adiecta facto dividuo videamus nunc quid dicendum sit, si adiciatur promissioni facti individui factum individuum est hoc pacto non fieri quominus mihi ire agere 3. hic enim modus constituendi tum debitas servitutes, postquam promissa sunt aut legata l. per stipulationem §3. in principio ut ibi dixi, servitus enim itinerum, actus, via, l. actus individua est l. 2a § ex his vers: et ideo, l. stipulatio 72 hoc tit. quod promissio non faciendi contra constitutionem servitutis, eiusdem debet esse qualitatis quod de promissori alius contrafecerit nec permiserit dominum uti servitute, poena committitur in solidum, quod dicendum est similiter si decesserit multis relictis haeredibus, ut unus prohibeat, committitur enim poena in solidum non solum contra prohibentem sed etiam contra caeteros, ratio est quia qualitas obligationis ex persona haeredum non mutatur d. l. 2a § ex his hoc tit. igitur in singulos haeredes scindit individua, quare unus committente, ac si omnes committerent, ita est, idcirco iudicio familiae erciscundae damnum resarciet a prohibente, qui non prohibuerunt, quod est proprium individuae obligationis quia unusquisque pro portione solvit, ex ipsa obligatione 3. ob dolum et factum alienum conveniatur l. 2a § item si in facto § 1. in executione § 5. § quod si stipulatus 3o hoc tit. l. haeredes 25. § inutilia 12 l. inter coheredes 44. § quod ex facto §. familiae erciscundae et quidquid deducitur obligationis non prohibendi discedere individuam in singulos haeredes, et poenam in solidum committi non tamen in solidum contra singulos sed pro portione haereditaria, quia poena in pecunia consistit quae dividua est ut probant dicente in l. cad. 4: § cato 1. in ex eadem 85. § in solidum 5o hoc tit. docent Accurs. et clarici usque ad Jasonem et Ripam n° 12 Aciatus Duaren. Cujac. et Bonell. in d. 8o Item si in facto Fachineus lib. 10. controversiar. Cap. 75. Ant. Gomez 2o thom. variar cap. 10. n° 22. et 23. Duchard. in apendice de off. Iudicis ex n° 214. Valent. de individuis cap. 6o ex n° 12 Quesnidi. Cap. 50 ex n° 132. N.° 24.

Aliud dicendum est si stipulator qui debet

Serbitus et cui promissum fuit ire agere decesserit multis heredibus scriptis, quo in casu serbitus insolidum singulis dominis praedii dominantis debetur, quamdiu praedium dominantis omnibus heredibus quia individua partes non recipiunt neque reales, neque intellectuales et nisi unus ex heredibus stipulatoris prohibitus sit, ipso mero iure committatur singulorum poena quae berne, prohibitionem factam fuisse, in in effectu quae pars prohibita, poena committitur et certe de coheredibus (si agant) repellunt exceptione doli, semperenim poena regulariter admovenda eius, qui interest. quo respectu poenae, illi quorum nihil interest dolo faciunt, das difficultas inter utrumque casum est plana, quia si unus stipulator vel dominus serbitutis prohibetur omnino prohibetur uti sua serbitute: quod idem eius restent ab uno prohiberi quam ab omnibus, quae vero in pluribus heredibus eiusdem dominus accidit, quorum si unus prohibeatur uti serbitute ceteri autem non prohibeantur quam bis per nimium subtilitatem posset dici a tota serbitute prohibitum esse cum solida et individua apud singulos maneat, in prohibitione solida utilitas commodum serbitutis, ad omnes heredes pertineat, illi vero quibus promissum fuit uti nullum damnum acceperint: quo prohibitus totam poenam inique exegerit, et multo iniquius per poenae perquireret quod nullum damnum datum fuit idest quorum nihil inter erat l. 2a. § o. Contra b. l. idem 3o. in principio l. eadem. 4o § Cato. Versic. sed videamus, hoc tit. quod scire dicitur quod poena pro interesse promissa fuit, quod si promittebatur in pugnitudem perfidiae non permitentis uti quocumque ex heredibus prohibente, et quocumque ex heredibus prohibito insolidum committebatur, quia in hoc casu non inspiciebatur interesse, sed conditionis implementum, idest cuiusdam prohibitio d. l. 3o § i Vineta l. stip. 37. § o alteri 18. hoc tit. quae in dictis utpote nimis subtilis et tenuis usu forensi non obtinet, nec aliter poena censetur promissa, quam nomine interesse et sic adeo tantum agit his, cuius interest et quatenus interest haec fuit § Petri de Ancarrano dicto 16. incipit proclamore decurrente aqua in meatu receptus.

Recent. Saxo in d. § Item si in facto ex nō 17. et in obligationibus faciendi recepit absolute Federicus de Senis lib. 5. Fol. 253 column. pene Vlt. quem post alios secutus sequitur Ripa in d. § Cato n° 8. nec recedunt Donell. in d. lege 2ª § Vlti. Quesnis d. cap. 50. n° 138. haec tamen doctrina in foro Valde emendanda, quod poena ex usu tribunalium ... nunquam potest excedere Verum et legitimum interesse nihil omnino tamen si adijciatur super obligationem faciendi et taxata sit quantitas, statim habebitur pro liquidato interesse ex conventione partium, et pro illa quantitate expeditur decretum executorium, quod si reus Vult apponere de immoderatione poenae, debet illud probare, secus ac si poena promissa non fuit tunc enim ad actorem spectat, liquidationem interesse. Ita Sarmientus lib. 5. Selectar. Cap. 6. n. 11. Thomas Grammaticus decisione 58. n° 6. et 7. et cum pluribus Autoribus Carleval. 2° tho. de Iudicijs tit. 3. disp. 3ª ex n° 20.

Poena Vero adiecta super dare pecuniae nunquam habet receptum, aut Vllum interesse, sed potius punitionis perfidiae et morae ideo et Valida poterit exigi, et in dubio quodammodo faciebat obligationem dandi, ut supra dixi et probant text. in l. promissio 17 C. de transactionibus. l. Iulianus 47 de actionibus empt. nisi forte suspicio sit adijci in fraudem Vsurarum quo casu moderatur ad legitimum Vsurarum modum. l. Iulianus 13 § ibidem Papian. 26 de actionibus empt. l. placuit 29. l. poenam 44. l. cum alegas 15. Cum seq. C. de Vsuris, l. 40. tit. 11. part. 5ª quae legans et ex frenar ... donec non aliter poenam ... aestimari, quam si excedit quod solitum fuit negotiando lucrari stipulator, appareat poenam adijci ad proportionem legitimi interesse, alioquin illegitima, et Vsuraria censetur cum apud nos Christianis institutis non aliter ponit poena Iustificari, quam ratione lucri cessantis, aut damni emergentis, unde nunquam in tribunalibus fit aestimatio poenae conventionalis adiectae super

N° 25

super d[ic]tae pecuniae nisi quatenus [con]tinet legitimus et Vulgare interesse, quinque pro centum. quod facile quilibet potest et solet lucrari, cum frequenter sint emptiones annuorum redituum quos Vulgo censos apellamus, ut ex d[ic]ta Covarrubias lib. 3° Variar. cap. 1°. docent Cancerius lib. 3° Variar Cap. 1° n° 76. Fontanella de pactis nuptialibus 2° thom. clau. 5a glos. 1a. pte 14. maxime ex n°. 16. Narb. in l. 15. tit. 18. glos. 4 n° 16 et 17. lib. 5° Compilacionis, Fortis San. Gratian discept. forens. Cap. 67. Leotardus de Vsuris q. 72 Vers. maior summa, ergo quod interest potest prob. totum interesse exigitur amplius m. n. Iuste exigitur quia omne, quod obtenditur Vltra interesse, etiam ratione poenae inhonestum est Cap. suum 9° de poenis et reputatur improbum genus quod hoc praetextu [e]xtorquetur; Cap. plerique 14. q. 14. de quo latius dixi in academico trat. stipulacioni poenali. Ixtuando (?) Vlt. nec respetto, quod inde desummi potest.

Fuit

N.° 26.

Preludium 4.

De pignore t. ipoteca quae est alia causa accidentalis individuitatis obligaconis

Quemadmodum poena solet facere obligacionem, quae aloquin ex natura rei divisibilis est, ita etiam in pignore et hipoteca observatur per quam obligacio principalis indivisibilis censetur, l. mexcude (?) §. 3° Item. 6° holit. ratio est quia [con]stitutio pignoris illud habet naturam ut nisi totum debitum exsolvatur, pignus liberari possit. l. sin. 9. § °. ou. de pignoratitia actione, l. grege 13. § etiam de pignoribus quod pignoratitia obligacio [con]dicionem habet nisi tota pecunia soluta sit, et per consequens [con]tinet dationem [con]dicionis individuum. l. cum fundus 56. de [con]dicionibus et demonstracionibus, sic et pignoris [con]stitutio. l. qui debit. 6a. l. Vnus. 16. C. de distractione pignorum. l. 1a. C. de solutione pignoris. l. 1a et 2a. C. si Vnus ex pluribus heredibus debitoris

t. Creditoris

dicendi dicendum

creditores adeo ut a nullo herede possit amplius peti quam portio hereditaria, si actione personali pulsetur, sed hac parte soluta manet, nihilominus integra causa pignoris, ut in totum vendi possit. l. si manes ff. § nullus de dicendis in pignore tacit. quod contrahitur conventione donec pretium solutum vel ex alia quacunque causa. l. hereditatis 22 de hereditate vel actione vendita iuncta l. Iulianus 13 § offerri de actionibus empti, et in pignore pretorio vel iudiciali. l. his consequenter 18. § sigillatim 6. l. heredes 26. § si unus 15. Vernul. ibidem. ff familiae erciscundae § 3. arbiter assumptus dividendae hereditatis ad iudicet singulis heredibus, singula debita soluenda non mutari causam pignoris, et in solidum manere obligatum vendi posse quibus pignus alii heredi adiudicatum sit donec totum debitum soluatur l. arbitr. 11. l. ult. de distrahendo pignore, denique in d. § docent heredes soluentes debitum ultra suam portionem hereditariam convenire reliquos heredes iudicio familiae erciscundae nec precise indigere actione negotiorum gestorum. l. his consequenter 18. § colig. 4. § cum unus 6. et § ult. l. heredes 25. § idem 14. familiae erciscundae. l. res hereditariae 65. de evictionibus ratio est, quia in liberando pignore, quo heres etiam pro parte proprium negotium gerit, si quidem nisi toto debito soluto, pignus non posset liberari d. idem 14. docent Cuiac. tract. 8. ad Afric. in l. eius qui in bonis 41. coll. 4. de rebus creditis et lib. 8. quaest. Papin. in d. l. res hereditariae 65. et lib. 26 observationum cap. 36. Vuald. ad Donell. lib. 15. cap. 15. litt. S verum quia non nunquam praeter ad iudicationes ab arbitrio factas solet dubitari quis qui soluit proprium negotium gesserit vel coheredis decernitur simul utraque actio negotiorum gestorum vel familiae erciscundae ut eligat. l. sibi 3. Cod. de negotiis gestis quod frequenter accidere solet, nec actor erret in electione actionis ut ipse in l. meum 17 § 1. cum duabus legibus sequentibus de negotiis gestis. l. 1. in fine de institor. actione l. tutorum 37 de administr. tutorum in quibus explicandis non immoror, quia aliena sunt ab instituto.

Videamus modo quid dicendum sit respectu

N.º 27. plurium heredum eiusdem Creditoris, in 1.º non posse Iudicari quum debitum principale dividatur inter eos proportionibus hereditariis, nam lex qua dividit obligationem dividit etiam actiones l. 1.ª C. securitas petatur, pignus vero non dividitur, pro earundem portionibus quia tenet causam individuam d. l. rem hereditariam. 65. § donec totum debitum exsolvatur durat pignus. ut in hoc recte docuit Quenis cap. 50 n.º 129. ex quo facile ergo intelligitur textus in l. si pignore. 29. familiae erciscundae, Iuncta l. primi 7.ª 8.º inter eos ff de individuo ubi scribitur ad Iudicem totum pignus traditum defuncto uni ex heredibus, tota res hipotecae subiecta ei solus possit in solidum experiri ut pignus debitori luat, non tamen potest experiri solus seorsum pignoris sequatur Voluntaria emptione aut tam varie? quia pignus tenet individuam causam in hoc ut non liberetur donec tota pecunia soluta sit, et individui potestatem arbitrio sui dividi vel solidum accedatque l. heredes 25. § 1 ea. 9. familiae erciscundae, quod eadem potestate in hisi, quod aliquo respectu sit individua si vero Voluntarie emit partem debiti, et pignus illi correspondens tantum possit agere pro hereditaria portione, ut pignus luatur, quia non haec actio principalis pro maiori parte et pignoraticia personalis quae tendit ad luitionem pignoris dividua est quod non praecipit Quenis ubi proxime ceterum si debitor vellit parte hereditaria coheredi soluta totum pignus liberari tunc qui partem Voluntarie emit repellet debitorem exceptione, nisi totum debitum exsolvat itaque sciagat pignoraticia personali ut pignus luatur hec actio dividuae, quia petit debitum principale quod est dividuum, si vero debitor vult pignus liberare individua est causa pignoris, quia tendit ad tollendum obligationem rei, quod est individua quod non videbatur animadvertere Quenis, sed illud praedictum textum exposuerunt Acurs. Barth. Ant. faber, et Cuiac. adeundem lib. 23.º Pauli ad edictum.

N.º 28. Si pluribus here

dibus debitoris facultas dicitur pignoris causam individuam et nec satisfacere singulos pignus ve liberare, sed partem debiti solvant l. separatim 35 familiae erciscundae, ubi si pater inter filios praedia diviserit, quod ab omnibus Hipotecis erant obnoxia non liberantur ab ipsis l. cum Pater 77. § 5.º

hereditatis

Hereditatis 1?. delegati 2° quum imo insolidum poresor Tuenitur hoc donec prediu dimitat aut integram quantitatem soluat, idque docemur in predium prelegatum sit in l. rem pignori 20. familie erciscunde, et insingularibus successoribus, extit. emptionis, permutacionis aut simillibus, qui si vnum explurib. rebus pignoratis posideat .t. minus ptes solidum tantum tenentur, traditur diserte in l. si diserit 7. § Vlt. quibus modis pignus vel hipoteca soluitur. facit text. in l. quisundum 31. de Vsufructo Legato, et qui ea ienium et alia mera realia, text in l. imperatores 7° depublicanis et Vectigalibus, et in l. cum poresior 5. de Censibus, itaque in praxi quando agitur Hipotecaria, quod aduersus fundi l. rei poresorem, quamuis partem hipoteca posideat in solidum tuenitur, vt vel recognoscat Censum, soluatque, Reditus soluat, vel dimitat Hipotecam quam poridet, argu. ex l. sifundus 16. § In Vindicacione de pignoribus, docent cum multis Didacus Perez in l. 9. tit. 2° lib. 8. ordinamenti glosa 1ª Parladorius lib. 2°. rerum quotidianarum cap. Vlt. 4. pte. § 1° n° 20. et sequentibus Balascus de particionibus cap. 27 et de iure emphiteutico q. 32 n° 15. et 16. Villa Diego latisime informa libellandi n° 76. Rodericus de annuis reditibus lib. 2° q. 9 an° 61 Auendaño de cenibus cap. 75. et n° 3° Felicianus eodem tract. 1° thom. lib. 4° cap. Vnico n°. 10. et in addicionibus 2° thom. Saballos Imunitas de ?anei 3° thom. q. 774. perto tam Noguerol. aleg. 4. n° 45. et 46. et pro multis Salgadus in labirintho Creditor. 2ª pte cap. 11. ex n° 2. et ex n° 71. quod preludium ad nostrum mag. sit satis.

Caput Primum.

N.° 1.

De obligacionibus omni respectu diuiduis

Diuiduitas obligacionum nascitur racione iuris ineas deducti, nam res debita diuidua est talis est obligacio, quod eum dictum sit in 1° preludio nunc distinctius agendum est de effectibus, et praxi, Cuius diuiduitatis non quidem dubitatur, quod debitor in obligacione diuidua ptem soluere posit, hoc enim illicite inuicto Creditore, qui uni quarit. vel bene diuiduum debeat, solidum enim solue re debet, ut se ab obligacione liueret .l. fistulas 78. § quisundum 2 de contraenda emptione, .l. Julianus 13 § offerri, de accionibus empti cum alijs quas ex proposito cumulant in tract. deindiuiduis Pechar . cap. 7. ex

ex n° 37 Valentia cap. 4° ex n° 35. Ramos cap. 3° ex n° 18. Gregorius lupus in l. 8 tit. 19. p^te 5^a Glosa 3^a. Junge Paulum in quaest. ad titulum de rebus Crediti et cum multis omnino Videndus noster Olea. de cessione Jurium. Pactionum tit. 3° q^e 12 n° 19 et 20. imo Creditor ipse actionem dividere non potest nec partem debiti petere alioquin doli exceptione repellitur. l. nam 33 de procuratoribus ubi Barth. et Baldus et Jelanus, ne diversi Judicii emitantur et multiplicati sum ptibus vexet debitorem 2^a textum, in l. nulli C. de Judiciis docent multi relati Antonius Gomez et Aillon Larrea 2° thom. Variarum Cap 10. n° 5. Olea, ubi proxime n° 20 et 21. nisi pars debiti liquida sit et pars illiquida tunc enim solutum, offerri, et peti potest pars liquida non super ea Judicium protrahatur, propter illiquidam. l. permittitur 8. separari hereditatis petatur, ut post Veteres limitant Gregorius dicta glosa 3^a. Richard. n° 82. Valentia n° 38. Antonius Gom. n° 3. Carlebal. de Judiciis 2 thom. tit. 3° disp. 1^a n° 18. per textum in l. quidam 21 de rebus Crediti.

.N.2°. Itaque dicitur quod nisi creditor vel debitor rei dividuae et multi succedant haeredes ipso Jure per l. duodecim tabularum, dividitur actio vel obligatio ne ad singulos descendit nisi proportionibus hereditariis in tantum ut qui ultra petit male agat meminerunt hujus legis duodecim tabul. eius ad Veteri eloquium conformate Ant. Augustinus 22 Gotofred. lib 2° tit. 21 et alii qui ad easdem leg. commentaria scripserunt, stat quod in Jure expressa mentio in l. pacto 26. Cod. de pactis l. ea quae 6° C. familiae erciscundae, et probe promisse eadem Jelius exol. 7^a Codice sic certius putatur. l. certum 17. C. familiae erciscundae, l. 2^a et Ultima. C. de hereditariis actionibus. l. sive 10. C. de Jure deliberandi. l. 1^a Cod. de exceptionibus. l. 1^a et 2^a C. si Unus ex pluribus haered. Credit. vel debit. l. 2^a § Ult. cum duabus gl. sequentibus. l. heredes 25 § idem 13. familiae erciscundae. l. 2^a in fine de pretoriis Stipulationibus quam de Jure illustrant (penn moremur) adducti praecedenti n° et in numeri quos ipsi adducunt.

.N.3. Cuius de Jure non levis est ratio dubitandi, notissimum enim principium est in hac materia quia lit obligatio non mutari non posse ex persona haeredis. ita ut quae apud defunctum dividi non patiunt nec apud heredes dividantur. l. 1^a § ex his.

habit.

hoc tit. Sed dicimus defunctum non potuisse partem debiti solue re vel petere quam ne potuerunt heredes cum de facultati satis eet respondere. Dei obligaoes subjici legi obligantem eum vel obligare desinuerit. Vtrisque dispone principio instit. de obligaonibus, sed lex 12 tabul. eas inter heredes diuisit quia aliquin contra defun tum erant solida quam hac qualiter mutauo autorit. leges factas, fuit semper in in scholis indaganda eius rao ratiois donec apud omnes Vedatur quod tales est diuidua obligao dicitur non quod actu diui ditur, sed quod potest diuidi ut dixi in primo preludio. Verum est apud defunctum existere solidum, quia in eundo creditore non pot tolli propone, sed non Verum existere indiuiduum quia Volenti Creditori pot solui pro parte ut propterea Stringit liueras, quod qualiter obligaois diuidua est, quod cum scindatur diuidi inter heredes non in mutatur, sed potius ex multiplicatione personarum ex una mul te obligaoes efficiuntur. Gaspar Caballinos de indiuiduis ad legem 23 § et harum hoc tit. ex n.o 18. et ibi Cudat. n.o

Ex quo de solida obligaoe duorum reorum facile Consequitur duo Vero si qui singuli debent eamdem rem v. quant. in solidum ita tamen ut una tantum obligao sit quae dissoluta vel peren ta Vterque liberatur. l. 3.o §.o ult. ff. t. 1.o et 2.a l. § 1.o inst de duobus reis, quod obligao non est indiuidua, sed in solidum id circo si creditor diuisit obligaoem et pro parte egit aduer sus unum ex reis non pot deinceps singulos in solidum conuenire quia censetur renunciasse iuri solidi. s. liberum 16. c. l. inter eos § 1. § o periculo ff de fide iussor. v. si volens partem ab Vno debitore recepit, qui dixit, protestatus quod fuit resoluere ut aicia obligaoe liueretur ng in hoc casu diuisae ex actio est ut in 1.o diuisa fuit actio. l. si credetores 18. l. de pactis doct. Ant. Faber lib. 11. dectur. cap. Vlt. quam bis alias Valentia lib 1.o illustr. tract. 4. cap 6. n.o 6. et 15. notandum mens, non censeri diuisa actionem ex eo solum quod partem ab Vno peti erit, si non dixit se Velle diuidere actionem taliter de reis aio po sit Stare. l. reos 23. l. Vlt. C. lege. inter eos § 1. § 1.o

N.o 4.

§ penult. ff de fide Iussorib. l. ex toto 8. § 1° delegari, 1° quod in casu peculiari observandum est ponamus domi-
num alienasse servum cum peculio in hoc casu duo rei
domini efficiuntur nam Venditor tenetur utili actione intra
annum emptor vero tenetur perpetua quandiu durat pe-
culium l. si creditor 37 § servus de peculio q. in potest.
Creditoris est utrum vellet insolidum convenire in quas
re obtinuit Sabinianorum sententia in l. ex noxalibus 11. § ult.
cum sequent. l. de potest 38. § ult de peculio ut vidit
Doctissim. Antecessor, et quod Mecenas meus Dnus Chum.
in suis Selectis Cap. 9° n° 14. qua pro eodem Iure utitur
quo vero ponet duos reos expresse per stipulationem aliumque
contractum stabilitos cum sequentia, ut si ab initio inter vendit.
emptoremque divisere actiones amplius singulos insolidum
non posset convenire l. Marcell. 27 § illud § de peculio ex re
integra idest lite contestata nec dum finita, nec facta perfecte
solutione quod et de a ractione docemur in l. quoties 47 §,
Creditor § eodem tit. ubi Accurs. et Aluetiq. Brisonius
de verbis Iuris verbo reintegra Ant. Faber ubi expresse
Iulq. Caug. legum Declaratarum Cent. 4ª q. 6 Tamos cap. 3°
n° 8. et 9 et aliis quibus apparet hanc obligationem solidam esse sed
non individuam, quia in multis casibus dividitur ponamus modo
Titius, et Seium duos reos factos fuisse eiusdem obligationis quorum
unusquisque solidum debet decessisse Seium multis heredibus
institutis, adversus heredes Seij quo modo agendum erit omnes
quidem insolidum tenentur quia omnes efficiunt unum reum debendi
cum Titio sed singuli non conveniendi pro maiori parte quam
hereditaria, quia obligatio defuncti quamvis solida dividua
est l. si reus 49 § 1. de fide Iussorib. ubi Accurs. Barth. et Cuiac.
lib. 27 quest. Papinian, ex quo apparet cum plures eandem rem individuam
debent non dici proprie duos reos stipulandi mod. l. ut certo § 1. § duobus
ff commod. quia hi solidi obligationes non habent ad hoc contrahentium red
anda rei in contractu deducta docent Reg. in l. ead. 4ª § Cum late hoc tit.
n° 32 et late Ioa. Vonguirang in l. reos ff. § ult. de duob. reis
n° 64 et tunc individua obligatio descendit ad singu. hered. quamvis per l. divid.
poss

Potest. l. 2a § et harum hor tit.

Nº. 5.

Ita quod legis dictio ... operari quo voluntas hois, arg. ex t. ius publicum 38. de pactis l. nemo §§. delegatis 5. ex quo si testator Unu ex heredibus grauauerit ut totu debitum exsoluat, nihilominus obligado desfuncti ad omnes heredes descendit diuisa pro portionibus hereditarijs, Verum e[s]t teros heredes habere d[ictu]m grauatum actione familiae erisc. ut sibi praestet quicquid pro solueri[n]t ... voluntate defuncti sed id n[on] efficit ut obligado n[on] diuidatur, nec efficit ut creditor n[on] possit o[mn]es heredes conuenire in summa ... heredibus inter se ex virtute cautionis ... ut recuperent quod sol uerunt, a coherede grauato, sed creditori n[on] officit ... quentur 18. § ... 4. l. ... 20 § si pater 3. et § ... pag. ... famil. ercisc. l. ... legato. 69. § testator 2. de leg. 1. l. ... 34. § Ult. delegatis 3. l. non solum 7. § ... obligationes ... ditt. pacto debitoris ... quo multi debitores inter se fecerunt, ut ... solueret totum debitum creditori, hoc enim sibi proficit, sed n[on] officit creditori qui potest conuenire quos antea poterat l. debitorum 25. l. pac to 26. 6 de pactis nullus enim debitor potest liberare creditorem citra ipsius voluntatem quamuis ... debita ... melior. l. si mandatu 45. § tensi 2. ff. mandati, ubi stat ellegans glossa Gotofredi, docent ... Pinellus in l. 2a. C. de rescindenda Venditione 2a parte cap. 1. nº 12. Ant. Henriquez de fidei iussoribus cap. 20 § 4. Dominicus Larrea ... Granatensis 221 ex nº 15 D. Solorzano 2º thom. de iure Indiarum lib. 2º cap. 23. nº 34. Olea de cessione iurium et act. tit. 3º q. 9a nº 21 et latius tit. 4. q. 6a a principio.

Nº. 6.

Quod etiam mero iure dicendum erat, quando testator ... debitoris sui ... ex co he redibus praelegat, omnibus enim actio debebat competere pro portionibus he reditarijs cum voluntas hois impedire n[on] possit effectus legis ...

q° herex ille in solidu[m] p.a debitorum hereditarium agere n[on] pote
nisi mandatu sibi, a quo heredibus actionibus l. Caeterum 4.
l. sitta 42 famill. erciscun. docet omnino Schmf. ad Fab.
lib. 3°. tract. 2. q.e 15. et tract. 6° quest. q. et 10. cum
mandati virtute, quambis ipso iure nomina divisa sint l.
l. heredes, 25. §. 1. famill. erciscund. per arbitrum divisionis
solent adiudicari l. 2.a §. 8° ult. eodem tit. l. tale pactum
40. §. post divisionem de pactis l. cum pater 77. §° heredi
ff. de legatis 2° docent Faber et Cujac. ad eosdem text.
et multi relati ab. Olea dict. tit. 4° q.e 6.a ex n° 23.
quod si voluntarie debitor solvet heredi cui nomen prelegatum
fuit et caeteri heredes pro suis portionibus petant doli ex-
ceptione repelluntur ex eisdem principijs pragmatici valde scrupulo
si sunt ut n[on] admittant heredem prelegatarium nomini procedere
pro parte agentem qua pro hereditariam nisi virtute cessionis facte
actionis coheredibus ante sententiam additiones valgo determina
te[s] quos sequitur Olea ubi supra Noguerol. alegat.
4.a n° 44. ego vero facile ad mitto absque cessione posse
heredem prelegatarium in solidum p.a debitorem actione utili ex
periri quemadmodum illa actio datur legatario l. ex legato ff.
l. de legatis quarto et cuique dari debet, uni ex coheredibus in quem
directa actio trans lata fuit docent quambis Jacob. Ant.
Gomez th. 1° Variar. cap. 11. n° 15. Gaspar Caballinus de
individuis 2.a p.te ex n° 30.

N. 7.

Ex his interpretandus e[st] dificilis
et vexatissimus text. in l. Stipulationes 137. §° ult. hoc tit.
ubi docemur q[uod] cum stipulamur, nobis dari aliquid n[on] possu-
mus adquirere uni ex heredibus sed omnibus pro porcionibus he-
reditarijs at vero cum factum stipulamur veluti promitti mihi
insulam fabricare, possumus unum tantum heredem adquire-
re obligationem q[uod] in debitore procedere respectu obligationis duri-
dud, probat text. in l. Cum qui 56. §° 1° cum sequent. hoc
eodem tit. ratio vero utrumque iudicis pendet ex natura, qui as

obliga

de individuis

Obligaõ dandi diuiduae, et per sequens radicata in persona
defuncti diuiditur per legem inter eius heredes nec potest obviare
diuisioni voluntatis stipulantis aut promittentis. Obligaõ vero
facti est individuae ut dicetur seq. capite, et obligaões indivi
duae descendunt, ut tales ad heredes, sed in diuisus l. 2 §
3° et haeres hoc tit. l. heredes 25. § 9° eod. fam. ercisc.
et nihil facit contra legem testator qui totam obligaõem adiciat
uni heredi l. 5a uni heredi cum ipso tract. quod fuit
ratio Barth. et clariorum in dictis legibus quam sequi
tur Antonius Gomez 2° tom. variar. cap. 11, n° 45, Fo
nell. in 2a l. stipulaõ ista 37. § alteri ex num. 42
hoc tit. et lib. 12. commentar. cap. 17 et fere ...
Giuald. ibi sub. et sequentibus et aliis plurimis

Aliqua opponuntur — N° 8

huic doctrinae quod patet multis in locis. Nam multae stipu
laões dandi esse individuas, veluti cum promittimus dare
servitutes ut dicitur in l. 17 ung. 19. de serv. rustic. praed.
multa etiam facta esse individua l. eadem 4. § Cato hoc titulo
ergo falsum est dicere obligaões dandi, quia diuidua est non posse
aplicari uni ex heredibus, et obligaões faciendi posse, quia
est individua cum contrarium in multis art. iuris eueniat.
Et in verbo dandi non posse intelligi de servitutibus quae non
constituuntur per dationem, translationem vel dominii. sed perpetuitatem
l. 3a de usufructu nempe cauentem promissore, neque per se neque
per heredes suos fieri, quominus stipulanti uti agere
liceat ut dixi in preludio n° 23. itaque improprie dicitur dari
servitus in d. l. 19 nec facile invenire poterit aliqua sti
pulaões daões quod individua sit, fateor quidem aliqua
facta diuidua esse ut dixi praeludio 3°. sed ut videt Ant.
Gomez ubi proxime considerans non adeo scrupulose locu
tus fuit quin potius pro individua potuit stipulaõem
facti absolute, quia frequentius individua est, et adeo
quae frequentius accidunt, leges adaptantur. l. nam ad

3.° delentur 2° opp. obligatioes faciendi aliogsum indi
uiduas, poe illa nec perse nec per heredes tuos et multo
ties diuisas ad heredes descendere l. stipulang 131 hoc
tit. q. n magis obligatio facti quam dationis uni ex he
redibus aplicari poterit, cum et lex diuidat faciendi
obligatioes, hic text. reprobaret asumptus erat dificul
mi quia loquitur de obligatioe facti indiuidui, sed n
probat quum potius diuidi discrepitur, corroborat spe
lies et promisisti neque perte nec per heredes tuos Titius
ne inmaterii fieri quominus mihi agere liceat docet
Scebola in hac stipulatoe prohibente te l. titio n tam
tum Titius sed et Coheredes eius teneri notandum e
n dicere commmunis stipulaeos quocunq heredi prohibentes
sed prohibente titio et Coheredes eius teneri ratio e quia
obligatio facti n prohibendi ut pote indiuidua potuit
aplicari solo Titio qui proctr ipse solus tenetur n
prohibere aut si prohibeat succedit obligatio, ad instrae
H. stipulatoes. 72 vers. celig. textus. q diuiduum e
quia in pecuniam deiubit, et sic n potuit unus tantus teneri
cum obligatio et prohibente titio a defuncto descendat
qui n potuit in datoe unum heredes grauare et ceteros
releuare dicta l. cum qui 56. § 1° l. hoc tit. docuerunt ibi
Cu Iat. et Gifanius in l. 2a hoc tit n° 82 Ramos in hoc
trat. Cap. 1° n° 8.

N.° 9. Vulgo et sed dificulter opp. text. in l. cuiauis
33. de pactis l. auus 10. de pactis dotalibus species e auus
nepotis nõe quis proxima habeat dote in promissit et pactio
inter potuit, ne gener a se met ipso nec a filio dotem peteret, inquit
Iulius hoc pactus Valere, q dum gener n petat dotem a so
cero nec a filio poterit eius petere a caeteris coheredibus atque
ibidem dicitur q uni tantus heredi Indulere, et caeteris n Indulere
et pater magis curabit de indemnitate filii quam caeterorum
coheredum, igitur si ex pacto poe aplicari uni ex coheredibus
poterit,

Poterit etiam actio 2° quod nuper dixi Respondeo me exceptionem aplicari posse unius ex heredibus actionem uero non posse quia actio et obligatio per l. 12 tabularum diuiditur exceptio non diuiditur. Adeo ut inaplicatione exceptionis uni nihil deteriori fit, ratio quare non diuidantur exceptiones est quia exceptiones non destimantur ex iure quod producunt sed ex facto quo opp. l. si unus 27. § factum ne peteret de pactis, et quamuis reales exceptiones heredibus spectant l. exceptiones 7. de exceptionibus et singularibus successoribus l. dolis 16 § ult. de itinerand. tamen opponi in exceptione actoris, et non opponitur nihil operantur princ. inst. de except. cum autem ea quae mere facta sunt non se condant diuisionem ad heredes, l. heredes 25 § mitto 12 famil. ercisc. sequens est ut exceptiones tanquam in facto consistentes inter heredes non diuidantur, quod solidus est unius est inter classicos in predictis locis Bonell. in. d. § alter n° 47. Vedius de annuis reditibus lib. 2° q. 9ª n° 62 et alijs sed forsan amemine prestatur ulla exprese.

Tandem sic solet opponi: diximus n° 8. testatorem aplicantem actionem et obligationem unius ex pluribus heredibus receptis, ipso quidem iure non posse impedire effectum legis, quae diuidit inter eos actionem, et obligationem pro portionibus hereditarijs nihil ominus in sua uoluntate tollenda, gero obliquum nam si aplicet uni obligationem ipse solus tenetur soluere, et quod ceteri soluunt ab eo exigunt iudicio famil. ercisc. ideo dicitur et heredem eum solida actio ex actione quae aplicatur ad defuncto quidem in nostro casu dicendum erat ut quamuis ipso iure non impediatur diuiso obligationis tamen per cautionem indennitatis et per eandem obseruetur uoluntas contrahentis per cautionem, ut si unum tantum heredem grauauerit caueat ceteris de indennitate

N.° 10.

Si coreditores Conveniantur per Cenus ut si Uni tantum aplicuit actiones, vel ei pro suis partibus mandarent actiones ut posset solus debitorem Convenire q male Julian. et Benu leg. docuerunt: nihil prorsus agere Caventis de Uno tantum herede in singulare, ut respondeo observo differentiam inter Utrumque casum, testator pote obligari Unum ex heredibus tantum ad eas obligationes utpote pactum in favorem Unius, verum in capia solutione obligationis ipso iure in pote efficere ut actio vel obligatio n competat sibi et in omnes heredes, quia in ipso aplicandi et habendi aplicando obligationes tacitis operatur aperte legem 12 tabularum quasi nihil agit l. n dubium § C. de legibus pertinat, v obligationes pacisendo necab Uno ex heredibus petatur n tendit, excepto de duobus aliis faciendo, sed tantum curat. Ut Unus ex heredibus indemnis maneat, 4. in prelegatis nos deversa dispositio, Varius respondet cur stipulatio n valeat quaeritur. utrumque offeretur in Vim pacti? resp. stipulationes inutilem in capia dotitudine adeo in talis ea ut neu in Vim pacti operetur quia constat pater noluisse pacisci sed stipulari l. 4 in quib. ita hoc tit ubi eleganter declarat, Franciscus Ripa ex n.° 13 docent quod ad rem Caballinus de individui 2.° pte q. 3. ex n.° 30. Rodriguez de annuis reditibus d. q.ª 9. n.° 62

N.° 11. Pro complemento huius tractatus quaerit Donell. in d. stipulat. 3 et alteri n.° 47. an predicta differentia inter stipulationes dandi et faciendi derogatus sit per nobis Julian. . . , in l. veteris 13. C. de ... hinda et ... mitenda stipulatione quo Cautum est ut quecumque obligatio faciendi descendat in heredem et ad heredem. resp. q vetustissime nihilominus derogatus ratio eius tantum sublata sit veteris differentiae inter facta quae industriam pro requirunt, et inter ea quae per quemcumque possunt expleri illa enim olim non transmittebantur, quia magna considerabantur differentia inter artifices, ut q Unus n expleuit, alter n consuetum

posse

de re/di individui

Posse explere . l. sin sortz 26. § 1 in curtz 12 Vers.
et Aliq. idde Idcoe indebiti . l. inter artifices § 1. de solu
tionibus hac 1.° trans mittebantur hodie vdo facta trans
missibilia sed q. sic sit propinquime cdz facti tu n mulium
refert, pergunz fiat eiusgdz artificii operande sit, ut
explicant post Clasicos, Cuiat. Gozsan, Petrus Pro
cing, Linglous, Franciscus Vagell. Emmanuel Merillg, ad
50 decissis Iust. ind. l. 13 Donell. lib 5.° Coment. cap.
17 et ibi Osualdg. litt. C. sed quoad divi duitatem
A. individuitatz obligationis nihil novi sancit, sed indup.
relinquit iuxtis Doni cuz q.° dissia ponti n dependeat
ex transmissione obligationis sed ex ipsius individuitate
sequens e utelz post fredeutz Ostiuos dissia supra ponta
rigeat hunc in reped partiz in mutatae nunc supu
latorgoe uni tantz ex heredibg diuelere quia quod uni
Veluti singulariter statim ille adquireret ceteros tanqueg
extraneos, et antequam heres sit ex extraneis adquiri
possit apud nos. l. 2ª. tit. 17. lib. 5.° Compilat, verum
antequam heredes dividant actiones per aditionem here
ditatis jam uni soli adquirita e ex ipso tempore inc
epto. unde dicendum e in haec parte abrogatum e text. incl.
l. Inuius 137. § Ult. hoc tit. Circa promissores dese
et de uno tantz ex heredibg promittat nihil agit, quia
ut extraneus n potest obligari, nec enim licet obligare
extraneum, ut adquirere extraneos, q. obligavit ut
heres quando heres sit, et n promissori post quez here
ditaria erat subtiliter et solide Antonius Gomez
2.° thom. Variarz cap. 11. n.° 14. ubi alios regnico
las adducit laiores ne in moremur.

Sati egimus de effectu
dividuis obligationis quod fit ex l. duodecim sub ulterium
sequitur ut videamus de modo sit n nunquam reali divid
n nunquam intellectualis realis sit qui in reg. med. dilunt

N. 12.

dividuntur, in genere aut n.°, in intellectuales quae dividuntur in corpore & quae per reales divisiones permittitur exempla stant in l. stipulationibus 54. hoc tit. Veluti promissa mihi Sticho cum & Pamphilo copulative designatis corporibus in specie, decessi, duobus heredibus veluti, non divisi dantur per n. ut uni heredi debeatur Stichus, alteri Pamphilus sed per partes intellectuales in singulis fit divisio obligationis aliogui cautio esset quia potest plus valere unus quam alius quod si autem homines generaliter promissi fuerint id est non designatis corporibus tunc unus alterius aliquid alterius ex heredibus debetur quia generaliter promissio non potest esse affectio ad hominem, ut illud corpus alia desumi possit ex l. nam & si cum 13. l. stichum 16. tit. verborum credit. l. nemo 68. pro socio l. libertus 15. §.° ideoque Papinian. de operis libertorum. l. si centum 117 hoc tit. l. si ei cui 94. §.° 1. de solutionibus inquam non nunquam fit inter coheredes, divisio realis, non nunquam intellectualis prout divisa res in obligationem deducta.

§. 13.

Ex quo animadvertere colligi potest quod officium arbitri ad dividendam hereditatem sumpti, afferat utilitates coheredibus aut personalibus ejusdem patrimonii quippe si res divident realiter, obligationes inter coheredes ut potest dividentes in genere aut numero sine variis officium divisorii. l. eaquae 6.a C. fam. ercisc. Ceterum si intellectualiter tantum obligatio divisa est veluti hominis aut navis arbiter gratia facit inter coheredes, & heres indivisa maneat uni actio ad judicatum & certa pecunia damnat illum cui actio ad judicavit. l. aliquid res propter actio alteri ad judicat mandatis a bed actionibus quod etiam solet facere quamvis obligationes sint re aliter divisa per legem. Veluti si sint multa nomina & multi heredes singula singulis adjudicat eodem modo l. 2. &c. § ult. consequ. eodem tit. quia maxime honorosum est divi actiones inter multos & varijs distringi tribunalibus

. l. cum hij

de individuis

1. ex his l. § in cau q. de transactionibus l. volit 5. de alimentis et cibariis legatis. Videndi Ayora de partitionibus 1a pte cap. 1o. fere per totum. Aluarus Valascus in praxi partitionibus cap. 21. et 22. Petrus Cyguenza de Clausulis lib. 2o cap. 11 § quoque modo diuidi debent al. quae esse indiuiduae sed immediate recipit diuisio velut unius operae, de qua in l. in stipulationibus 54 § 1o. verb. quod si unus heres, quia ubi enim opera indiuidua sit, cum in facto etiam in ipsa aditione sistit, l. 1a de operis ad leg. Falc. l. 3. l. libertus 15. § 1o de operis libertorum. Et idcirco pars singulis ad iudicari non potest l. stipulationes 72 habet in obstinatur, sed pecuniam vero dirigitur data facta pari actione pari pecuniae uni datur, alteri opera. Velut per licitatores vendatur pretium aequaliter distribuitur ita Fabrus Valent. de cap. 6o. no 30.

Vnde facile expono text. in l. stichus 29. de solutionibus. Casus est serbo communi duorum dominorum promissi fuerunt copulatiue Stichus et Samphilus docet Vlpianus partes in singulis singulis dominis deberi et non diuersa corpora nempe alteri Stichus, alteri Samphilus ut dixi supra no 12. sed quid significant hoc verba principii 2o non alteri Stichus, alteri Samphilus solui non posse significant voluntatibus domini posse ita solutionem fieri arg. ex l. 22. § munii dati de rebus creditis quamvis obligatio aliter diuersa sit mero iure. v. 3. quod ptes intellectuales in singulis non per numerum, ita omissis omnibus doctoribus recte explicuit Valentia in hoc trat. cap. 3o. no 51 in verum. ide. sit extensio ad casum similem, velut si serbo communi alteri nati bi promissi fuerint duo Stichi, aut duo Samphili non nominatim et signati corporibus certum est, post electionem sufficiente electione ex quacumque causa, alternatiua obligatio fieri precium l. si Stichum 16. habet. l. Stichum 25 de solutionibus. posita in se le esse debitorem soluere duos Stichos non posse singulis dominis singulos Stichos soluere, sed partes aequales in singulis alioquin cautio esset, tandem sit ultima extensio ergo de dictis in illis verbis si serbo communi duorum dominorum decem homines promissi sint, nec enim facienda est diuisio per numerum ut alteri dominorum quinque alteri totidem praestentur sed per partes intellectuales ut in singulis

N.o 14.

& quali pars singuli Reus, nisi inter ipsos deductio alitur dua
mat hinc grandis insurgit difficultas antecessoribus nostris
nam promissio decem hominibus generice fit realis divisio per nume
rum ipso iure l. in stipulationibus § 4. hoc tit. quod inspici non debuit fieri
per partes intellect. in singulis? Respondeo ita verum esse quod ge
nerica est promissio sed in nostro Casu non fuit generica, sed specifica
decem nempe servorum denominatorum & signatorum alioquin
non staret comparatio ad praecedentes casus nec fieret redde extensio
ad diversa arg. ex l. Cap. 37 & minoribus nempe quidquam
obstat, dicere nullum esse rationem dubitandi cum iam decisa esset
quaestio in duobus servis nominatim promissis Resp. enim aliquam
esse nec exiguam quia in decem hominibus factis poterat fieri per aequa
quum in duobus etiam non nominatim promissi essent quia plura erant
Corpora quae per aequarentur inter se, & ea non obstante, dubius sed
maiores efforti intento debuit non per numerum sed per partes inte
llectuales faciendum esse divisio. Consequenter decem homines non in genere res
sed in specie esse promissos suis nominibus denegatis, quod post aliquis
vitae s divisionem Pisanus ind. l. 54. Ioannes Robertus lib. 2°
receptar. sententiar. Cap. 21 quod videtur Ulpianus indicare in illis
verbis, + servorum dominorum ... non ambigua vox est decem
homines quemadmodum decem denarii atque utrique vel dimidium duobus
modis intelligi potest. denarii enim regulariter non ... distinguitur
non corpori, l. nummi, 3° de initiis iurando & aliquando reputantur
pro corpore si promittuntur veluti inclusi in aliquo loco. l. plane 34
§ sed si ita 4°. l. si servus 108. § quicumque in harca delegat
§ ... in quo inspici non valor legalis sed metallum principaliter inspicitur
l. nummi 28. de usu fructu quod regulariter loquendo vox decem
significet genus & numerum in aliquo significat corpus quod
homines denegatis nominibus promittuntur & idem dimidium in utroque
casu diversimode accipitur quae de hoc tex. sufficiant quae aliter expl.
fuerunt antecessores nostri & Petrus Velojus lib. 3 variarum cap.
1°.

Sed properemus ad indicandos alios effectus dividuae obliga
tionis non sine merito quia non tam apposite attingunt nostrum tractatum.

quae ad nonum

De individuis

Quemadmodum dividua obligatio admittit partis petitionem, non individua existente debitore, ita admittit partis repetitionem, si plus solutum fuit quam debebatur et illud dividuum erat l. neque et si fur 13. § ult. de rebus credit. l. si pænd 19 § si falso 2°. l. si duo 25. l. si non sortem 26. § idem marcellus. 5°. cum seqq l. rebus q. 31. de condictione indebiti l. si Titius 2°. veluti si integer fundus solutus fuit cum pars debiretur. l. centum cum tantum aberetur 50. Cæterum si qui centum in pecunia debebat, existimans se ducenta debere, fundum ducentis æstimatum volenti creditori solvit in repetendo indebitum non repartit partem dimidium fundi, sed totum fundum, manente pristina obligatione ad centum d. l. si non sortem 26. § si centum 2°. cum duobus sequentibus de condictione indebiti, ratio est quia forsan creditor contentus non esset nisi solido fundo et debitor forte partem fundi non solveret, alia etiam ratio traditur ab Autoribus ne cogantur debitor et creditor manere in communione quæ solet excitare discordias. l. cum pater 77. § dulcissimis de legatis 2° cum similibus Barsonius lib. 1° de solutionibus. Osualdus ad Donell. lib. 14. cap. 17. litt. G. Richard. in § 30 n° 30. inst. de actionibus. nunquam enim pecunia dividit fundum, rem, aut corpus, quorum ratione venditur, ideo si dos in genere dotat l. interveniturminuitur ipso iure per impensas factas, ipsa in corpora non minuuntur l. dote 61. de ritu nuptiarum. l. si tibi q. 57 § quod dicitur de iure dotium, l. illud. 5ª de pactis dotalibus l. quod dicitur 5ª de impensis in res dotales factis l. dote 5ª de dote prælegatas § item si de dote 30. inst. de act. Cuiac. lib 23. observat. cap. 12 Petrus Barb. in rubrica soluto matrim. 3ª parte ex n° 18. Osuald. ubi proxime litt. B. Richard. in § fuerat 29. n° 37 de actionibus omnino Ant. Fabr. Argucculis lib 1° diecturar. cap. 2° quibus ipse magna ex parte satis facit magis doctus et melius instructus de erroribus pragmatic. decad. 6 et 21 error. 5°. idem dicendum est de diminutione peculii per æs alienum quod cum domino contraxit servus peculiatus l. peculii 4. § si ex re aliena 2° de peculio, neque enim dicuntur corpora peculii minui per debita cum domino a servo contracta in l. peculium 6. l. denique 8.

N. 16.

L. si Sticho 21 de peculio legato non ad singula corpora individualiter referendum est sed ad quantitatem totius peculii ad corpus totius peculii vniversale. l. Sed 22 §. 1. hoc notant Accurs. et Alciat. in d. l. Sticho 21 Cuiac. in d. l. et de dote legata et lib. 23 obseruat. Cap. 12. ex eadem enim ratione si alia res pro alia volente Credit. soluta sit et pars rei solutae acreditore euincatur tota restituenda est, ut ad pristinam redeat obligatio l. si quis aliam. 46. de solutionibus vel si pars redhibeatur, aut pro parte recundatur, venditio a toto contractu discedit. l. tutor 47. §. penult. de minoribus. l. quod si vno. 43. versic. ipse deinde item adiectione. l. quod si nollit. 31. §. si plures et Aedilitio edicto sed haec magis similia quam quae propria nostri Tractatus ideo tenuiter hic suse sufficiat.

N.° 16.

Ille magis quod effectu est utquem ad modum si volenti Creditori pars debiti dividui soluatur veluti fundi aurique certi pro illa parte dissoluitur obligatio l. si stipulatus quod §. quid decem l. rei. quod 4, §. 1. de solutionibus. l. pars quod cum sequentibus de acceptilatione §. 1. insti. quibus modis tollitur obligatio, ita quilibet ex dominis qui per seruum debent quantitatem vel quilibet heres qui debitori succedit liberatur si pro parte sua soluat vno quod enim casu inter plures dominos vel heredes diuiditur obligatio et actio l. Imitum. 45. de adquirenda heredit. l. seruus 1.° de stipulatione seruorum §. vltim. inst. hoc eodem tit. unde quamuis vnus ex dominis vel heredibus soluendo non sit, alter quamuis locuplex, tamen pro sua parte tenetur nec suscipit periculum partis socii l. vlt. C. depositi. l. si solet 3.a et alijs tribus legat. docent Ant. Gomez. thom. 2.° variar. Cap. 1.° n.° 3. et 4.° vbi alios addunt Laynez. Parlad. lib. 2.° quotid. cap. vlt. 1.a pre §. 1. n.° 13. alij apud Olleam decessione iurium et action. tit. 4.° quod 6.° a primo et n.° 6.

N.° 16.

Quod hactenus diximus procedunt in adi... mibus obligationibus quae ab Autore Contractus quod vel heredi transmittuntur

De individuis

Transmittuntur diuisa per l. 12 tabul. aliud dicendum est
de illis obligationibus, quae a heredes ipsos nascuntur, ex quibus distract.
ad dicionem est et enim non diuiduntur per legem quia hereditaria non
sequitur potius in iungi et imperari a testatore illi, illis, vel heredibus
quos elegerunt, quia in applicatione harum obligationum nihil de lege
faciunt, ex quo fit ut legata in distinguere relicta in testamento
Veluti hoc modo illum fundum lego illi, domum Seyano, illi centum
&c praestandum ab omnibus heredibus, hereditarijs quia res legatas
diuiduntur, si quia regulari omnium legatorum portiones habet ad com-
modum hereditatis .l. si quis in fundi 4. § 1. de legatis j. l.
legatorum 33. l. si pluribus 44. de legatis 2° l. si plures 98.
de legatis 3°. l. quoties 215. ad Senatus consultum Trebellianum.
l. j. § legatorum 19. ut legatorum nde Caueatur. l. sine accep-
ptis 17 de duobus reis, caeterum si testator multis heredibus
scriptis, uni tantum iniunxerit onus legatorum praestandorum
ille solus legata praestare tenetur, l. ab omnibus 104. de legatis
1°. Verba sitra iuxerit Titius heres meus damnas esto
dare illud vel illa legata quae in testamento relinquo quod est
ab uno herede legare qui tenetur solida praestare legata
et coheredes caeteri immunes sunt, imo si aliqua coniectura e testa-
torem quoque voluisse omnes grauare, pro aequalibus portionibus
quam bis ex inaequalibus instituti sint omnes heredes viritim
tenentur, ad quod visum fuit sufficiens regulariter si omnes
heredes ex propriis nominibus appellauerit, nisi in contrarium
vrgeat alia fortior voluntatis coniectura sic intell. l. cum
pia. 54 § 1° de legatis j l. 3 de reg. intestatj. l. si heredes 124
eodem tit. l. non nunquam 24 ad Senatus consultum Trebellianum
l. ita liber 8. § 7. de statu liberis, l. si duo 37 de stipulatione
serborum quam partem praecedentis illustrat late Ioanes Stong
Gelg in d. l. sine acceptis de duobus reis maxime ex n° 8. N. 18.

In hoc vero art. duo text. se offerunt valde difficiles 1us stat
in l. si a pluribus 107. de legatis 1° ex quo Accurs. videtur colli-
gere nullam differentiam esse inter obligationes hereditarias et introitu

inceperunt ɔ.a heredes ipos ex Voluntate testatoris sed planiꝰ
aliter se habet ut ex specie eius constabit quod talis est testator omnibus he
redibus legata relinquit idest omnibus in iunxit, ut tenerentur pro rata
omnibus hereditarijs: modo precepit ad commodiorem solutionem legatorum,
ut Vnus heredum omnia quantit. legata perciperet, ad potestatem suam
redigeret, et de manu sua omnibus legatarijs satisfaceret, nec legata
rijs indigerent omnes heredes conuenire quod est difficile et plenum
anxietate et molestia l. cum hij § in causa quod de transactionibus
l. soler 3 de alimentis, et cibarijs legatis non ut heredes ha
reditaria quod portiones legatis exonerarent, sed ad Vtilitatem
et commodiorem exactionem legatorum ut recte sensit Cumanus
in hac quod gubst. Consultas Vesp. omnes heredes teneri Legatarijs
quia omnes damnati fuerunt § Vnus qui solueret pro omnibus
lectus fuisset a testatore, sed tamen quia commissarius ille praeceps
rat de heredit. omnes summas de quibus soluenda erant legata
posse ceteros si conueniantur, rectius contra eum, ut ipsos indem
nes praestet, § caueat de indemnitate ex quo apparet huiusmodi text
contrarium non esse superiori dicto, et eo quotidie Vtimur in pra
xi Vni enim per arbitros calculatores adduntur bona cum
onere legatorum ex commodo omnium qui satisfaciunt Legatarijs sed
hec applicatio non aufert Legatarijs ius conueniendi ceteros here
des, lubis uero contra illum praestat regressum indemnitatis docet Barth.
Cumanus Castrensis et Cuiac. trat. 2 ad Africanum in pred. text.
idem Cuiac. trat. 9 in l. frater a fratre de condictione indebiti Collum
na 6 et latissime disputans Leotardus de Vsuris quod 97 ex
n.o 19.

N.o 19. 2.o stat in l. si fundus 8 § si libertus 4 eodem tit. ex quo
videtur probari si onus legatorum Vni heredum iniunctum sit ceteros
quidem immunes manere cum tamen non teneri in solidum ad lega
ta sed tantum pro portione hereditaria et pro reliquis non subijcere
Legata: quod fallax est quia dum potest testator iniungere totum onus
Legatorum Vni soli heredi sed facile dissoluitur difficultas si
manifestata text. specie et reddita cuius ratione quod est specialis

Sic se habet

De indivisibilibus

Sic se habet libertus patronum suum ex septem unciis he- 39
redem instituit alios 3 coheredes in dedit ex reliquis quinque
unciis, quibus distribuit totum assem § heredita[s] cum similibus
instit. de heredibus instituendis deinde ita cavit quis quis mihi
alius ex s[upra]scriptis a[liu]m patrono meo heres erit servos illum et illum
Titio lego, quos ex illis me singulos vicenis aureis quaerit et
quis teneatur serviare legata servorum? Resp. patronum non tene-
ri, coheredes tantum teneri, hoc operatur verbum alius quod ali-
quid significat diversitatem, quasi diceret alius a patrono teneatur
quod patronus non teneatur, quod est in regulis grammaticorum clarum et
apud nos etiam eandem sententiam habet, ut ex hoc ipso textu
docent multi veteres Barbosa de dictionibus usu frequen-
tibus dict. 26. n° 17 post Acurs. verbo mihi alius et ced.
textus Acursianos. deinde quaerit quod coheredes teneantur inte-
gra legata solidos servos Titio praestare? Respondet tantum
teneri praestare pro qui[bus] cum[que] ad est pro portione hereditaria postre-
ma quaest. non est huius tract: inquiramus modo quare here-
des non teneantur in spes praestare solida legata cum ipsis oblig.
a testatore iniuncta sit, necesse est ut hoc specialitas proveniat
ex speciali voluntate testatoris quod omnes cognoscunt sed mea
indaganda non omnes inveniunt olim sententia fuit Cuiacii adeo
de text, quod dixit provenire ex eo quod legati fuerunt per vindica-
tionem ut constat ex illis verbis vindicare posse cum vero adita he-
reditate tantum pro indiviso et pro qua[cum]que uncii servi ad cohere-
des tantum pertineant tantum pro illa parte poterunt d[ic]ta spes a legata-
rio vindicari et text. in l. si tibi ff. de l. 1° et in l. maius
66. § cum quis de legatis 2°. ubi totum servus ab uno hered.
exigitur, a ceteris cum eodem Aut. de legato damnationis, sed
nunc non sublimes ymaginem legatorum vindicationis item a die cess.
dominium fuit legatarium vero legata. 1. a Titio 64. ff. de furt.
cum similibus quod prius quam dominium per additionem pertineret
ad omnes heredes, tum servi facti erant legatarii aliter accepit
Acursius et post eum Barth. Aluerico, Cumanus, Castrensis,
et Jaso ind. § si liberti et Antonius Gomezius 2° thomo

Variarum cap. 11. n° 15. in fine distinguens inter rem et 35
quantitatem legatam ut quantitas prestanda sit insolidum
sed re pro parte hereditaria quasi non videatur velle testator
plus ab herede relinquere quam in illa re ipsa, haec
tur eius addita hereditate sed nec ista placent, quia sine
pecunia grauatur insolidum non poterit grauari, tam pecunia
redimere et solidum prestare quare nunc consentio petem
dum esse dicturum voluntati et illius verum quo Aslamos singulos
decernit asserens augens haec taxatio nullius momenti sit
ad computandam falcidiam ut ibi dicitur, aliud misterium
deruire debent ne superflua sint d.a text. in l. si quando
109. delegatis t. illud v° misterium solerter viderant
Juliani ut respectu legatarij loco pretij habeatur, predictas
taxatio adque autori testator pretium demonstraret, nec
de taxatione solicitus esset, nisi ut manifestaret non habuisse
animum legandi solidos servos ab heredibus, sed tantum
respectu patronorum exequentibus instituti erant et per consequens
legatarium rederapturum esse ipsa pecunia septem partes
aequarum prestandae in munus factus fuerat Patronus.

N° 20. Ab obligatione legatorum ad obligationes prodote dedendum
ut ingrediamur verum diuidua sit, et ut breui faciam
quae latissime et plenissime Autores nostri prosequuntur Jus
nouum a vetere distingo nam iure vetere certissimum erat
si Pater qui pro filia in potestate constituta dotem genero debat
statim in ineunte stipulabatur sibi dotem reddi solum
adquirere actiones ex stipulatu prodite, et per consequens patre
mortuo actiones diuisas descendere ad eius heredes proportionales
ex hereditarijs. l. Vnica § videamus. § et hoc. C. de rei
vxoria actione sumitur l. 3.a § si. de minoribus l. quotiens 29
soluto matrimonio idem si stipulabatur ex interuallo
consentiente tu filia d. l. quotiens 29 docent Vinnellus
lib. 14 comment. cap. 6. Cu. Jat. Gifanius et Ramonnd.
§ videamus Petrus Barbosa in l. maritus 13 num. 1°

soluto matr.

Soluto matrimonio in quo non dictabat ac ceteris actionibus he reditarijs siuero stipulatio a patre non erat interposita competebat naaliter ad repetendum dotem actio de dote quae dicebatur rei uxoriae, haec filia perseverabat in patris potestate, cum is erat utri que, neuter ex eis agere poterat sine eius consensu. l. 2a. § 1. cum sequentibus soluto matrimonio. l. quibus 34. § si genes 4. de solutionibus filiae quae in solidum actio competebat quod ius sui iuris efficiebatur. l. morte patris l. emancipatione: igitur haec actio rei uxoriae non potuit esse hereditaria quia desinebat esse patris, simul ac moriebatur, fiebatque filiae sui iuris propria et per consequens ad eam pertinebat in solidum, siue pro parte instituta esset sive exheredata quia non probabatur a patre sed a lege ut docet 81 procedens l. 31. l. si marito, § in vo luntate 4. soluto matrimonio. l. si pater 14. ad l. falcidiam. Ubi Cujac. lib. 9. responsorum Papiniani et Goveanus. Ant. Faber lib. 13 coniecturarum cap. 5. Schifford. ad eundem lib. 2. tract 13 q. 13. Barbosa rep. de dote 40 n. 30. soluto matrim. ecce quo modo nec hereditaria, nec dividua fuit actio rei uxoriae et hoc de iure vetere. Justini. abolita actione rei uxoriae et translata omnino in actione ex stipul. § fuerat autem 29. de actionibus sanc cibit per consequens ut hodie actio de dote semper propria sit filiae mortuo patre nec inter heredes ceteros dividatur. d. § videamus et d. § et hodie quare nec dividua quia non est hereditaria dicen siunt contra vero non probatur, Ant. Gomez et laudatur ab al ditionatore d. 2. thom. cap. 11. n. 15 sed precise videndi nuper citati.

Vidimus actionem de dote non dividi inter heredes patris si filia superest, videamus modo utrum obligatio de restituenda dote divide tur inter heredes mariti qui dotem debebant, quae in re contrarij sunt plurimi ex Aut. nostris sedulo adducunt noster Mela lib. 2 Variar. Cap. 10 n. 16. et 17. mecum et Cultu et amicitia Olea d. tit. 6 q. 6. n. 7. et seq. ego in subscribo sententiae cui ipsi subscribunt dividuam esse inter heredes ut et ceterae obligationes hereditariae nec video rationem contrarii quae in contrariam opinionem me possit inclinare

Ut aliquid speciale in hac obligatione statuit quod in ceteris obligationibus defuncti non statuerem.

N.º 22. Unus in longum intulit ex ab Domino § 8.º de legatis 2.º multos transversos egit, quia circa sensum et paulo expressius explicandus est, species est talis. Maritus multis heredibus institutis ab uno solo legatum uxori suae reliquit, pro dote compensandi animo, ut consultius ait, itaque expresserit testator quod aliquin ex natura rei veniebat neque in hoc text. tantum competebat mulieri, actio rei uxoriae, ut constat ex illis verbis actio ei de dote dari debuit, actio enim de dote apelabatur actio rei uxoriae, cum autem haec actio competebat et mulieri a marito aliquid delegabatur, semper censebatur relictum animo compensandi cum dote ut alterutro mulier contentaretur, vel dotem repetendo propria actione vel legatum petendo actione ex testamento et hoc apelabatur edictum, de alterutro de quo in l. Ult. Cod. Theodosiano de test. l. unica § eg 3.º versiculo 23. Cod. de rei uxoriae actione quod non habuit locum in actione ex stipul. pro dote, quare non censebatur relictum legatum animo compensandi cum dote nisi a testatore exprese diceretur vel saltem colligi posset ex sufficientibus coniecturis, ut constat ex d. versiculo. Sciendum invenitur in l. 2.a Cod. de Iure dotium cum alijs qui adducunt predictum differentiam observantes ad eosdem §§. Cuiac. lib. 3.º de observationum cap. 16. et cum multis Valentia lib. 3.º illust. tract. 1.º de legatis cap. 2.º n.º 19. Anas de messa d. lib. 2.º variarum cap. 10 in principio in qua differentia voluit Iustinianus ut retineretur nam actio ex stipulatu quare nisi exprese dictum sit, ut compensatur legatum cum dote uxor potest petere utrumque. Videnda Ant. Gomez lib. 1. variarum cap. 3.º Schifordeg. ad eundem lib. 2.º tract. 13. q. 4. Corta in cap. Si pater, 1.a parte ubi legavi n.º 19.º Menochius de presumpt. lib. 3.º presumpt. 10 n.º 11 et 12.

N.º 23. Legavit quod maritus uxori dotem vel alterutro contentaret et sic huius legati uni ex heredibus iniunxit hoc modo Mevius heres damnas esto dare uxori meae

Centum

De individui

Centu quibus pro sua dote Contenta sit in hac specie si Vxor prae ferret legatum non est dubium quin illud soli deberet heredi conuenire quia testator uni soli heredi potest iniungere onus omnium legatorum d. l. ab omnibus 104. de leg. Vxor vero repudiabit legatum et dotem petere maluit, actio est propria rei Vxoriae tunc quaestionem sunt a consultis. Utrum actio de dote danda sit, in omnes heredes pro portionibus hereditarijs, an in eum solum heredem, cui Iniunctum fuerat legatum. mero iure respondendum est in omnes dandum esse actionem, quia proueniit ex obligatione hereditaria, quae ipso iure diuisa fuit inter heredes per l. duodecim tabul. sed ex rescripto Iuliani resp. 13 et antecedenti Conueniendum fore heredem a quo legatum relictum ... ad quem Legatum ut solus soluat illa Centum, reliquum vero ... dotis praestandum est a ceteris proportionibus hereditarijs ratio praestitit ... quia Vxor alterutro Contenta esse debuit aut suo iure id est actione, de dote, aut Iudicio Mariti id est actione ex testamento ... quod si hanc praeferret illum solum heredem deberet conuenire. si vero praeferat actionem de dote, idem facere debet quia hoc aequum est Cum sibi non noceat et ceteris Coheredibus prosit itaque tota ratio dicendi prouenit ab aequitate et actione rei Vxoriae, quae non tantum bonae fidei est sed quanto aequius et melius l. in rebus 66. § si Vir. 6. soluto matrimonio l. sed Cum Cornelius 82 de solutionibus notat Vulgo in § fuerat autem 29 instit. de actionibus Duaren, in l. penult. soluto matrimonio Retinendis de authorit. prudentium Cap 4 in fine et longius Terentius Clementis non potuit intelligi nisi de actione rei Vxoriae ... eius specialem aequitatem ... pridem eleganter docuit Ramos ad d. l. Vnicum, et postea plenius in hoc tractatu de individuis Cap. 3 ... 2. quem huius intellectus Auctores Laudarunt Meriti Domini Audit. de Rota decisione 127 ex edictis post tract. de pignoribus, Mercurialis, Merlini quam bis non bona fide sibi arrogauerit Arias de Mesa d. cap. ... nº 15. et profecto omnibus alijs excogitatis a DD. antecessoribus D. Richardo in hoc tract. nº 67 R. Larreatus. lib 4 Select.

Cap. 16. Olea d. q. 6a. nº 10.

N.º 24. Ponit in dubitam. nullo heres qui grauatus fuit n. sit soluendo. an Uxor pro tota dote posset cæteros heredes pro porcionibus hereditarijs conuenire. & omnino asseuerandum est, quia eet summa iniquitas si Uxor posset ab obligatione dotis restituendæ reliquos heredes immunes facere per Iudicium Uxoris deinde quia æquitas tantum mouet Iulianum dicere primum conuendum ee heredem grauatum n. ut dixit conuendum ee ergo eo excusso si soluendo n. sit reliqui eo heredes conueniendi erunt singuli proporcionibus hereditarijs. ratione totius dotis n. in singuli insolidum pro tota dote ut volebant veteres apud Antonium Gomez d. 2º thom. cap. 10. nº 15. quod deducimus obligationibus dixisse sufficiat.

CAPUT SECUNDUM.

De obligationibus omni respect. Diuiduis.

N.º 1. Nobilius q. exemplum obligationum indiuidualium et Serbitus 2º quod docemur Seruitutes. Itineris, actus uid. aquæductus et cæteras indiuiduas ee 1 2ª § et earum l. stipulaciones 72 hoc tit. 1. qa titt. 31 part 3 cum maxime dilucidi per quoxim aut effectus n. aliter reueniere valebimus quam si rationem adda mus, et examinauerimus et quidem ratio alia omnis e. quod ad pleraque refertur, alia magis specialis quod refertur ad singulas omnis e., quod omnino serbitus specialis et qualitas affirit

dividuj

42

Affirat respuit q prediq dominans. l. quidaluid §6. ad Verb. signific. ut ubertas, salubritas, et sic qualitas v ine odq subito n poe proparte adee, et proparte abee veluti bonitas aut malitia, salubritas aut agritudo q in predio dominant n poe ee, et n ee servitus dividi et servitus huiq predij inl. qui fundq 12. quemadmodum servitutes admittant inqualitates passiq in bruti bene l. male disponentes corpq passi libertas enim bene disponit. Siloquamr depredio dominante, et servitus male circa prediq serviens sed huiq inqualitati 3. per tempus minui et augeri potest et alterari maxime dum insunt totum cor pq afficiunt, mentq tarq q ide deservitute dicendq e suesit huiq inequalitas quaedam e Art. quam sequitur D. Thom. lib. 2° quest. 29 et sequent. Colegiq salmanticensi in 2a 2ae tract 12 disp. 1a §1 et 2°. notandq autq e hasqualit. prediorq ee extrinsecas, sed n ideo minq diminuunt totum predq afficiunt quq ubertas et salubritas q sit intrinsece ut 3 subalijs tris notat Alciat. Rebufus, Cujat. et albericq, Gentilis ind. l. §6. und 3 eodq mod philosophia d hominibq atq deprediji ut enim predium n poe ee proparte liberq et proparte servire sic nec hos poe ee proparte servq et proparte liber. l. separatim q. l. sicul obq 30 deliberati caa ita post Sobeanq Vannonatur Osuald. ad Donell. lib. 11. cap. 9°. litera F.

N2

Haec 1a aut primaria rad effe cit ut servitutes tanquq qualit. prediorq individuae sint deinde de usq in plerisq effuit ut tales maneant et quoad praxim et in foro ut sic dicq veluti, iter, actq, via, quae ex Jure certq finiq haent, et certq mensurq, sine qua stare n poss iter habet tres pedes in pornatq sex in anfratq, autq quatuor et octo 2q veterq Juris prudenq via §. et 16. alias q Idige. l. vid lati titulo §. de servitutibq rustq predior. notant ad l. 12 tabul. Antoniq Augustinq cap. 14. Revardq et cap. 14. Dionisius Gotofredus lib. 2° tit. 12 Alexandr ab Alexandro lib 2°

2° Acerum Generaliz Cap 20. Borell. lib 11 Inventar. cap. 13 in fine, quambii viaporit debitui angustiori .1. latior 8. pedibg. l. Vio 23. eodz tit. 2° in ren nent legalz mensura n erit via sed aliud quid, ibidz dicitr edz. Reliquii oluobg dicendz e conter redimidia Viā permittatr, n erit tali serbitos sed alia utilitas diversa, corrumpitr promiss itineris ut prodz docuit Ludobig Vomus quz sequitr Jaso ind. l. stipulatio n° 15.

N.° 3. Eadem aut simili rañe serbitg Viaz quambii n individualis fredij sed delibad pleno proprietatis, serbitus personalis tamen individua e .1. Vsg pars 19. de Vsu habit. 3 enij n haet certo finioz suademensioz alege haet illg ex nāe Vei, nemo quidz poe Viā gemii fluribg contrarium, nisi inquantz propriā necessitas exigit, quod dicitur in individuo, quia ri n Vtatr loro q necessitas postulat n haet serbitutz Viz, inde neque ut ampliorabg fluibg, quz necentas exposit q° per quem lung desertz t. ampleadz, hec serbitus corrumpitr quod dicta hoc elegantii ex emplo explicatr instrumentz fundi illud sinequo nec fundus poe tolli nec fructz pot colligi Varro lib. 4 delingua latin. 1. instrumento 3. de instructo. l. instrumento legato instrumentz autz dicitr in serbis aratibg aratro, plaustro, animalibg quod dicta corpora dividua 8 realiz. t. intellectualitr, et mar fundus si fundz d instructo legatus sit t. prose instrumentz legatz instruti individuz e .1. quditz 16 3° Siquis 14 de instruct. t. instrumento legato. ubi signanti Gotofred. quia instrumentum refertr ad necessitatz fundi quod nec recipit plus nec minus. q dicitr in individuo, quem rañz de individui divitatz ungentes tradiderunt Petrus de Velapertica quezmezito regent Jaso ind. l. 72 n° 40 caballing. de individui 3 ptez n° 47 et 48. Valentia Cap. ult. Richardg ex n° 148 Ramos Cap. 5.° Cuarig Cap. 5° ex n° 15. Ant. Faber in l. 5 § si duobg vehiculz ff. Imodati Osuald. ad Borell. lib 10 Cap. 22.

Individuus

Cp. 24 litt. A. Fachinei lib. 10. Controversiarum Cap. 63 n.° 45.

Istae quatuor Servitut. omnes individuae sunt tam ex parte Servientis quam ex parte Dominantis adeo quidem ut nec ipsi, nec earum Commoditas dividi possit Constant enim stare indivisibiliter. Vt Videmus, quod non admittat dimidium 3am partem aut aliam nomine partitiva, ut dixerunt Bald. ind. in hereditariis oppositionibus l. hereditariis actionibus Iasso ind. l. 72 n.° 15. in fine, 3° ut Recensibus huius modi totalis indiuiduitatis effectus 1us est hanc serbitutem. 4. non posse proparte promitti nec ab Vno ex Sociis Communi praedii l. 2a. de serbitutibus l. Vnus 34 de serbit. Rust. Praedior. l. si quis duas 6. §° sig. pt. ff. Communia praediorum l. si quis per fundum 10. de evictionibus. 2° nec posse propter legari et per Consequens ab Vnius legato non posse propter adimi l. propter. 11. in fine de serbit. l. Vltim. de serbit. legata. l. legata 14. de adimendis Legatis, l. et pro Iusiurandum 13 §° per totum de acceptilationibus ubi docemur non posse propter aceptam ferri Serbitutem indiuiduam ad differentiam acceptilationis pro Vsufructu qui diuiduus est, et hic est text. notabilis ut preb.iter ad actum simul Constituere solidam serbitutem Vid., unde Consequens est ut nec proparte adquiri possit l. propter. 11. de serbitutibus l. fundum 32 de serbitutibus Rusticorum praediorum. igitur eadem ratione aut tota Serbitus pro non Vsu admitenda, aut solida Retinetur eius per partem Vsum, Veluti si haec Vsum per duos fundos per Vnum ibit totam serbitutem Retinet quia in indiuiduis non potest dari Vsus partialis sed quilibet Vsus totalis est. Supponimus § 5 §° 1° de serbitutibus l. si quis ædes 30. §° 1° de serbit. Vrbanorum praediorum l. Vna Via 18. de serbitutibus Rusticorum Praediorum l. quod quod 10. Communia praediorum. N.° 5.

2us effectus est ut actiones pro istis Serbitutibus Competentes dentur in solidum singulis eredibus

Vnus stipulatoris et Cuilibet ex Veis stipulandi, et ut insoli dy Opitant Contra singulos pluribus haeredibus, eius dem promissoris l. loci 4. § Secundus ff. si serbitus Vendicetur. l. si Unus 19. de serbitutibus Vrb. Praediorum l. Vel 17. in fine de serbit. l. Vltima de serbit. Legata. l. sequi 480 §. l. in principio ad l. falcid. quod nullus heredum pro serbituti dando liberatur quia nulla pars Veie in induiduis. l. 2a. §. ... harum et ex his. l. stipulatio. 72. l. si pluribus 140. §. Vlt. ... nisi Unus ... serbientis quia prohibitus est uti serbitute ad in tree aget, teniens proparte debitagere ad Versus singulos heredes cum in tree diuiduus sit d. l. loci 4a § secundus quemadmodum si inter multos dnos eiusdem serbitutis agatur pro in penis factis in Vestitio Stinearis actio inter singulos diuidit quia ad pecuniam Opetit, que diuidua est l. arbor 19. § si per eundem ff. de indiuiduendo, ob earundem etiam rationem nuem unt induinos familiae sive hereditatis, sed ... serbitus Uni heredi ad Judicatur et estimatione facta dapnantur per arbitrium Soluere pro ... Coreis coheredibus proportionibus hereditariis l. heredes 25. § amea que famil. ercisc. addendum est Valasius in praxi partitionum Cap. 27. n.

N.° 6.

Superiori effectui,

3. Dentanegem est nempe si unus ex pluribus heredibus stipulatoris agat solus Contra promissorem et Contra Vt Victoria prosunt et noceat Coreis quia in indiuiduis quilibet est legitimus Autor et defensor in solidum ut latius dixi in achademicis ad l. sepes de Re Judicata et nunc probatur text. in l. loci 4a § secundus 2o. Cum seqq. si serbitus Vindicetur, quia Casus Valde notandus est quia. 3. Unus ex pluribus dnis. eius de Praedii non poterit Serbitutis ... exe ... in Veite Vindicare Contra Unum quia Vindicatio est ... ab Initio utilis ... Serbitutis factus ab eo qui haunt solidum Jus, eam ... ex quo, utri Arbitrus importans, aluierto in fraudem patroniy, quambis tantum proparte frauda ...

gat

Jungat in solida revertitur a patrono quia in individuis quod in solidum non substinetur in solidum revocatur. l. 1. § quamvis, ff. si quid in fraudem patroni ex quo etiam servitus inter duorum dominorum stipulari servitutem, l. ei solvi adquirit, qui fundi dominus non dominus est. l. si utrumque sit dominus utrique adquirit in solidum et non pro parte. l. si unus ff. de stipulatione servorum qui hic probat servitutem nec dividi, nec multiplicari inter multos socios, sed tantum unius eius ampliari quod ratio, quare dividente stipulatore multis heredibus relictis non corrumpitur stipulatio servitutis, et ut valeat legari duobus simul. l. 2. ff. de servitute legata. l. 2. § hoc ht quia unius et eius de rei pro parte pro parte et uti apud duos in solidum. l. si ut certo § si duobus vehiculis ff. commodati et huius unus est, non multi quamvis amplius sit quas plures utuntur, prævidexunt Barth. et alij sequaces apud Jasonem in d. l. 72 nº 14. hoc ht. et in d. l. 2a. § 1. falcid. et in d. § si duobus vehiculis.

N. 7.

4º effectus ad l. falcid. spectat et adeas in simile si servitus legata est in illo testamento in quo l. falcid. locus est servitus quidem ipso iure per l. falcid. minui non potest verum si legatarius eam vindicet repellitur per exceptionem doli nisi offerat 4. partis æstimationis qua detulit heredi scripto in dennitate. l. si is qui 280 in fine ad l. falcid. l. cum § de doli mali exceptione idem observatur si filius profes rens querellam inofficiosi testamenti alium heredem vincerit et ab alio superatus sit, ex principio text. in l. si pars iudicantium 10 de inofficioso testamento tunc si ab herede superante qui retinet eius testamenti servitus legata petatur repelliturque legatarius per exceptionem doli nisi offerat dimidium æstimationis servitutis. l. cum filius 76 de legatis 2º quia cum ab initio instituisset ab utroque herede inquireret ut unus solidam servitutis præstatione gravaretur ne rescissa parte prædij alegatarius habere posset adeo text. in l. Papinia. v. § penult. et ult. cum l. sequenti de inofficioso testam. id abstante quia non tale servitutibus non aguntur et quia ex professo illos text. explicuit Anda. l. si pars iudicantium servit. sola, et per se relatas, aliud dicendum est si fundus, et adeum servitus per alium fundum simul relinquantur legatarius in hoc casu

Ipem legatum servituti praeter legatum fundi adeo quidem ut si legatum fundi in utile sit, legatum servituti evanescat quia servitus fundo abest, et non haerente fundo in valere legato qualitas sine subiecto esse non potest l. 1a 2ma Ediorum 9o si fundus et servitus simul legentur et locus sit falcidiae quae fundum minuat mero iure diminuto fundo, totum legatum servituti periit quia pro parte servituti retineri aut deberi non potest l. Plautius 49. § 1o ad falcidiam, sed ut minus detrimenti reportet legatarius ita sit supputandum ut simul computentur fundus et servitus, verbi gratia fundus aestimatur 100. servitus 30. tunc diminuitur tota servitus quae valet 30 et quia falcidia ascendit ad 32 et dimidium tantum duo et dimidium praestantur de fundo, et via deserviet de falcabi falcidianae quae alioquin diminuto legato fundi futura erat l. si fundus 23 l. plane 35. cum sequenti eodem titulo ubi Foucaus, quod est insignis differentia inter utrumque casum, quando solo servitus ad fundum iam meum mihi legatur, aut quando simul fundus et servitus relinquuntur quam post Clarios observant et expediunt Foucaus in praedictis locis Cuiat. lib. 7. Verg. Papinian. in d. l. cum filius 76. Donell. lib 8. cap. 27 et ibi Osualdus litera .C. alijs laudatis

N.o 8.

ex pp. difficilis text. in l. 3. de servitute legata

Ex quo facile censeri potest de text alioquin difficili et inter antecessores nostros vexatissimo in l. si fundus 3o. de servitute legata ubi Marcellus unam tantum quaestionem proponit et dividit ad cuius deci sionem alias exoriri natas inter textum. Species est testator fundum et ad eum viam per alium fundum Maevio legavit, eundem fundum legavit Titio sine via utrique si desiunti vel unius deiuncti ut hoc text. adverto potius quam expensio docuit Ramos de iure accrescendi cap. 1o no 32 iuncti vel haerent ab initio solidum et deinde concursu partes fiunt inter ipsos § 0 si eadem res inst. de legatis, Ulpianus in fragmentis tit 24. § 0 si duobus 12 fingamus autem utrumque ad legatum decurrere et partem fundi ferre volunt inter ire legatum quia ad partem fundi adquiri non poterit, l. pro parte 11. de servit. sed fin

gamus

Sed fingamus Mebium prius agnouisse legatum deliberante Titio postea Titium repudiasse legatum, & Mebium retinuisse solidum fundum nunquid viri sortitur legatum servitutis? resp. Marcellus & hoc magis videbatur quod verba afirmatibe accipiunt quamvis dissse Acurs. & post eum clarus Barth. & Cuiatius ad hanc. l. ubi lib 1º observatio cap 23. & lib 23 cap 12. Merula lib. 3º Variar. ex Cuiat. cap. 9º. & in hoc discrimen Fn Viguez d. Repetitarum lectionum. cap. 24. mihi ind... utique in hunc text. intuenti aliter cedit, nempe producta verba tantum ee dubitantis Te ... text. petendo ee desinoem propositae quaestionis, quod negatibae quod probo ex d. text. totius legis, 4. enim in versiculo quamquam ex quo videtur... inclinare, quamvis non inclinet, ponit viri eidem qui legatarius fundi sub conditione legasse viam pure dotet quod cedat dies legatae servitutis, prius quam veniat conditio fundi legati evanescere legatum servitutis praeter preceptum ..., qui enim fundum non dum habet non potest habere ad eum servitutem l. 1º § 1º communia ... moriuntur non suspenduntur, quamvis actus viventium soleant suspendere l. vlt. eodem tit. videndi Mol. & addentes de 1º genijs lib 3º cap 10 nº 23. 24 Cauer ... cedent praecedenti persimilles quibus viri eidem pars fundi & via ad eum fuerunt pure legatae pars vero sub conditione si prius cedat ... & via legatum quam veniat conditio, evanescit servitus, quia ad partem adquiri non potest. 3º casus est quibus duo viri ... fundum habebant & utrique servitutem ad eum legavit, sed alteri pure alteri sub conditione si ... pendente conditione decessisset testator & cedente legato puro non dum venerit conditio alterius legati servitutis, evanescit servitus quia viri ... legari non potest utrisque adiri, vide ... nunc ..., quam probet ... in ultimi verbi quod ... alterius legatarij ... impedimento eet quaminus solidus fundus cum via vindicetur

Nº 2

Quod verba Acursit. refert ad ultimum casum

Inquo non fundus sed sola servitus legata fuit sed cum res
et iudicando simul fundo cum servitute agat in venit
senis litera et ita accipit ut una vindicet solidi fundo
quod explicando revectione non indiget cu sat dicto libro 23
cap. 11 refert praedictus rationes ad principium text. quod utergue
legatarius agnovit legatum et partis sciunt sed hoc iure mentis
uba quod multi qui huius decisionis magis propriis et expresione
rationes vidit ibi quia nec adquiri propartte servitus potest
ad quid quod inrulse alii rationes praeberent difficultas nec valde prapam
quia legatarij occurrenti persona non ducitur, impediri vindica
tionem totius fundi cumulata, sed partem facere quod postrema
vba nulli canni quadrant nisi v. cui adornando ceteris
subiternuntur, sed tunc desuid difficillima videbitur, quia in
reali vindicatione solidum singulis legatarijs ab initio debetur
et solidum unusquisque posse vindicare, quod nulla pars alienae
in fundo legato duobus sub iudice reali, at hoc utervanei cat
servitus, sed auimon Marcelli inde pro venit, quod deliberante
legatario, alter legatarius fundum vindicans dominium pro
irrebocabile ad quisiuit partem non alterius dominium revocabi
le .1. si doming. 17. §o 1. l. Fitio 34 ad l. Aquil. .1. nmill.
31 detestamento militis quod quomnius irrebocabiliter totum fundum
cum via vindicaret, qui agnovit legatum, altero deliberante
alterius legatarij pro impedimento erat, utait Iulius et quibus
eo partea repudiante, irrebocabile dominium totius fundi adquire
alt (ut ex predictis textib. illat, et ex verior sententia quam
secuntur Menchaca de sucesiony progressu §o 21 n.o 55. Go
ueung lib. singularum animadversionum Faber dec. 49. error. 9o.
Ramos dict. no 521) in servitus cuius dies in utiliter cessit
preter partis tamen revocabiliter adquisitos, semel evanuit
et amplius reviviscere non potuit, quia actus momentum suspe
sionem non admittunt, sed statim perficiuntur; aut omnino
non valent, ita unduim abhinc annis exposuisset sergesti
cum propugnarum publica disputatione huius tractatus.

Exponitur etiam difficilis textus in l. ult. Comma
.praediorum.

oportune

Deindividuis 16

O portune inpresentiarum explicandus est text. summe difficilis in l. Ultima Dig. Comm. prediorum deque expressim agit Antonius Faber lib. 19 Coniecturarum cap. 16. et ponit regulam quod regula fuit per disputationem fere 3 a nimia Iuris subtilitate nempe utque hi sed Uni ex dominis predij Iuri seruitus promitti n posset tn si Utrique promissa sit possit diuersis temporibus Constitui imo Ideo si temporibus promitatur si insolidum singulis promittatur subito ratio primo, ubi dicendum est si duo Domini pro indiviso eiusdem predij Seruientis diuersis temporibus serbitutem promitant l. 9 Statuant, hoc regula est traditur in l. perfundus ff. de seruitutibus rusticor. prediorum in qua docemur subtili Iuris Confirmari Cessiones primi per cessiones nouissimi non est Iuris subtile strictum quia eorum procedat ut omnes uno actu unoque Contractu Cederint, sed contra Iuris quod dimanauit ex subtilitate Iuris Consultorum contra stricti Iuris subtilitas hoc Contenta fuit omnes dominij predij Serbientis per moras Cederint effectus Tempus n tempus Cessionis quo modo est accipiendus et amplectendus est text. in l. siquis 6 § item si duo ff. Comm. prediorum ita hoc subtili Iuris exponit Osuald. ad Donell. lib 11. cap 9. litt. G. quod cuitate emendatione Antonij fabri qui predictam in l. Vndeuma legebat negat. Sequitur in ita Regula fuit ut cessio nouissimi trahatur ad se. Cessionem primi n ut Cessio nouissi. Retro trahetur ad Cessionem primi ut Cum Iudicio obseruat Faber d. cap. 16. Hothomanus qui apud Osualdum ubi proxime ex quo efficitur ut si primus viuat et in eodem statu perseueret quo tempore nouissimus Cedere pos n posset et Immutare Voluntatem nec venire contra ante actam Cessionem quod ex eodem benignitate receptum fuit, minime l. contra propriam factum Venire neque semel placuit amplius displicere potuit ut est Iuris Regula quod ex matre ex Regula l. post mortem 15. de adoctionibus l. Venditor 13. Comm. prediorum l. cum a matre C. cod. de rei Vindicatione sic est in d. l. ii in fine ut explicant Acurius et Ant. faber, Donell. d. cap. 9 ubi Osuald. litt. H. aliosque aducens Dominus Sarreatiqui lib. 5 Select. cap. 2 n° 8. facit etiam text. in l. 10. et 32 e partit.

3a q° per contrarium stanteq; quam nobilissimo cedat primus,
Accesserit evanescit intuitu aut promiscuo servitutis quia desi
nente cedente non potest cessio esse innuit Senio Faber dicto
Cap. 16. Cujac. tract. 6° ad Africanum in l. fundus 32 de
servit. rusticorum praediorum Ant. Gomez 2° thom. vari
arum Cap. 3. n° 12 et cap. 16. n° 16. Osuald. d. Cap. 9°
lit. H, qui recte notant. idem dicendum esse si non decesserit
Primus sed partem suam alienaverit quia non remanet
res in eodem statu cum aliis sit nobilis domini qui non cesse
rit et per sequens qui contradicere potuit Cum non veniat
contra proprium factum ideo dicendum est vice versa sin agamus
de pluribus sociis cedentibus sed de pluribus sociis domini
ejusdem praedii dominantis quibus cessio fit, novissima enim
cessio confirmat priorem, et res in eodem statu debet perma
manere d. l. ultima versicul. idem Juris sequitur ver
siculo q. ex diverso ubi dubitatur quid sit quid dicendum
sit, si ei, qui non dum cessit, aliquid eorum contingit nempe,
ut decesserit v. partem alienaverit? Respondetur dubitari nobilium socium
heredem, v. emptorem proinde mutare ea prima cessio
adeo quidem ut omnes denuo cedere debeant alioquin servitus
non constituitur, Ita Faber d. cap. 16. et in rationali quem sequor
contra Acursium, ratio est quia si esset contemplatione socii prae
sentis et forsan non cederet si alium socium habere unquam
reputaturus esset dignum cessionis igitur summe ut ad hunc
casum non extendatur superior aequitas perquam cessio sui
in suspenso retinetur

N. 11.

N 12

Cum in hoc postremo casu Paulus deludatur
per mortem novissimi qui non dum cessit evanescere cessionem
Primi prosequitur in versiculo idem q. docens idem dicen
dum esse, si alter ex sociis cedat inter vivos alter in testa
mento legit, servitutem, Ita Faber q. prius docuerat, Acursius.
Ratio ut existimo est, quia si legatum servitutis statim cedat
a morte testatoris in hoc scilicet legari occurrit in tempus in habile

nempe

Individui

Nempe in tempus heredis qui illus statuturus de quo solus non cogitabit primus ceden⁹ ẽ omnia non integras ut ex heredi unitate prima sit in suspenso maneat tandem in Versiculo. nec si omnes, quaerit quid quod dicendum sit si duo socij eiusdem praedij serbientis singuli de per se in testamento legauerint serbitutem? hoc in casu non valet ipsius serbitutis quia fit pro partibus, nec admittitur praedicta suspensio, ratione redit Vultius, quia actus morientium non possunt suspendi sed statim valent, aut omnino non valent, d. l. 3a. de regula Caton. l. Cetera 41. § delegatis tractari § cum similibus. In uno casu valebit legatum serbitutis a pluribus socijs relictas 13. si eum simul adeant hereditas, tunc enim deuenit eodem tempori ius ex omnibus testamentis nec ulla suspensio vitiatur, ut in casu simili qui stat in l. duo socij et heredibus instituendis ex hoc text. Cujac. in lib. 3o. de serbitute legata et lib. 1o. obserbaionum Cap. 25 existimaunt legatum serbitutis cedere ab addita hereditate et ex l. si partes 19. § 1. quem admodum serbitutes admitantur, in quo eum sequitur Meril lib. 3o Variar. ex Cujac. cap. 9o. emend. d. l. 3as A Curs. ibi et Faber in d. l. Ult. Enriquez Surg. d. cap. 24. et alij inter quibus accedo qui sentiunt Naniola serbitutes personales quod non transmituntur ad heredes cedunt ab addita hered. l. unica § de libert. et de caducis tollendis. l. 1a quando dies usus fructus legati cedat, l. heredes 1o § ult. Cum in egit quando dies legatorum cedat, sed serbitutes reales transmituntur et debent cedere a morte testatoris ut dicitur in d. l. 3a. et in hoc distinguendae duplex censo altera quoad transmiss. quod est initiatura, altera quoad deuios serbitutis, quod est effectiba, d. l. ult. et serbit. legata sufficit uero ad hoc ut recte instituatur serbitutis ex duorum sociorum testamentis, quod utrique socij simul addeant hereditas et quod simul a b utrisque heredibus incipiat haberi quia magis ex eius spectatur, quam ita alegantur 1a Cujac. et Fabrum

D. Laurentius Santei in achademicis adnt. de serbitutibus s. 2° quod de his textibus dixerit suffuiat.

N.° 13. Sed ut absoluamus effectus ex eadem rõe indiuiduitatis fit ut si semel serbitus recte constituatur non perit proparte amittit. ut l. 1. ut pomum ff. §. 1° de serbit. l. unae. viii de serbit. rust. prediorum. Unde si do minus predij dominantis nactus sit partem predij serbientis proparte quae remanet aliena debebat tota serbitus. l. sequitur de dei delegatis 38 §.° de serbit. urban. prediorum, et quod magis e, si predia serbientia inter se cibuem [illegible] intr. solidi prop[illegible] que aliena remanent, pro[illegible] serbitus retinetur l. si unus 34 de serbitut. rusticorum prediorum aliud in dicendus e, si cum fundo titiano dominus fundo serbi ret den dominus ad utroque titulo redemptus e quo casu serbitus confundit, l. si dominus 27 eodem tit. quia cum utroque [illegible] fundus serbiens et dominans conjuatur, uterque dominus partis retinet, et partem non retinet, quare retinetur serbitus propter alienam sed cum serbitus in duobus adquiratur per e unius causa in fundo ex quo nascitur [illegible] idem de celibus dicendus e l. sequii 6. §. 1. communia prediorum, junctis l. tria predia 31. cum duobus sequentibus de serbitutibus rusticorum prediorum sed haec vera si, postquam semel serbitus constituta e, ceterus quis tantus debitaret, si pars predij serbientis l. domi nantis alienatur corrumpitur stipulatio l. ex certhmo 98. in principio. l. si sub una. l. 36. §. 1° l. si pluribus. 120 §. 1° ... quia jam constituta reddatur in toto fundo et in qualibet parte integra, tamquam anima incorpore unte si tibus debetur uniuerso fundo non partibus quare alienatio partis corrumpit obligationem docent clarius apud sera. in l. stipulationis 72 n° 14. hoc tit. richard. [illegible] dicto cap. 11. Valentia, cap. 7. [illegible] dict cap. 50 ex n° 16. et alij supra laudati.

N.° 14.

Ex quo etiam apparet ratio praedicti quem ad certam partem fundi Servitus Itineris posse l. ad certam 6. de servitutibus neque certa parti producto intelligenda sit ut multi voluerunt apud Richardum dict. cap. 11. n.° 164. quia haec non parti sed totum l. si quis 6° § 1. omnia fundi [illegible] sed quia intueri servitutem ad partem naliud est quam designari partem per quam et non per aliam fieri eundem iter ut post Leginarium Varonem exposuit idem Richardus ex n.° 171 quod magis pertinet ad modum usus quam ad causam servitutis cum aque individua sit sive hac sive illa causa quem ad modum posse per tempora divi dicitur alterius [illegible] 4. diebus ex l. via 5a § 1° eodem titulo [illegible] lib. 11. commentarii cap. 10 ut posse usus restringi et modificari ut iter interdiu et non noctu l. iter 14. omnia Godicimus C. lib. 1 quaest. Papiniani in l. in omnibus 4° de servitutibus Faber in l. nut [illegible] 5. seduobus vehiculis l. commodati [illegible] dic. cap 10 litt. E Ant. Gomez 4° tom. variarum cap. 10 n.° 15. N.° 15.

Hactenus satis superque egimus de servitutibus individuis omnis veri [illegible] ut diguiramus de aliis quae non sint individua [illegible] l. stipulationes 72 hoc tit ubi Alterarum, sed in commoditate quae ex illis provenit sunt divisae in 1° apud ductus servitutis et individuus non possumus negare, Ulpianus expresse admonuit ind. l. 72. per contrarium multos effectus communis dividitati in hac servitute sine deca in plus rei proportionalis controvertatur videtur judicium commune dividundo et inter plures heredes videtur judicium familiae erciscundae l. si arbiter 19. § ult. communi dividundo l. 1. § 4° de aqua quotid. et aestiva, quae pro superioribus servitutibus non videtur l. heredes 25 § [illegible] 9. famil. ercisc. Item si fundus cui debetur aqua pro parte aliena fuerit, aqua ipsa dividitur et pars sequitur partem alienatam, pars retinetur

Cum parte retenta 1. si partz 25 de serbitutibus rust rusticorum, nec aqua augetr sine nobaz minoe aut dititioe et si postea fundus augeatr, l. n modus 12 C. de serbit. et aqua poe q adptz fundi dcedà, ut rehqus fundo n debeatr l. mio 22 eodem tit. q decteris serbitut. duci n posset. l. propante 11 de serbitutibus, denique aqua mensuris diuiditr ut caterel res diuid. l. cum itet 5a de aqua quot. et estiua, unde sumpensume, aqua riuali in resiciendo ribo n dpet actio in diuidundo, aut famili. ercisc. pro recuperanda piece pensarum, que solet redi prorido indiuiduis l. hered. 25 § instta 3 famill. ercisun. sed actio negotiorum gestorum. l. liberto 31 § Vlti. de notijs gestis quia pro qua parte alterius e rem alienam impendij ut hec sibi tus diuidua sit. Ita sumit teiot accipio Muis Cujat. ibidz lib. 2o Resp. Papiniani, Pand Cont. 2a q 63 hac que diuiduq ee serbitutz aque decretoria mihi p bant. Mitto alia que magis pertinent ad mon quam ad substag eius nempe ut alterius rii diebus, et temporibus ee duci posit diuersis rtentibus, l. sic dstatuta 7a l. si dnc 10. § 1 quemad moy serbit amittantr l. si partis 17 de aqua plubia arcenda. l. 1a. § illud 15. l. 2a l. 3uco 4a de aqua quotidiana et estiua quem acquirunt cetera omnino indiuiduè dict. l. 3uco 1

ad N. 16.

Nolunt hanc diuiduitatz agnoscere Barth. in d. l. 72 in 1a opp. nec Jaso cum sequutus no 23 qui potius dixit dei serbit quoad Jus ee indiuiduas, quoad comoditatz diuiduas quam sequitur Cujat lib. 3o quest. Papiniani in l. et si forte 6a § sedes q. si serbitus vindicetr Treutlerg volunt 2o select. disp. 279. Text 4. aliqui multi sed ego n video qualitr hec serbitus separari posit cum superioribus quare potius

de individuis

Potius sequor dicta Caballini de individuis 3 parte ex nº 56 Richardi alior. referentis d. cap. 11. nº 150 44
ut divisibilitas metienda sit ex comodo quod proveniunt
a servitutibus, nam quamvis servitutes finiosque non habent t. alege tam
ceritate sit quatuor sª dicta, et rursus utilitas que ex
eis provenit divisibilis sit, veluti aqua quae dividi potest
per mensuras ducendo et dividendo et quod accidit inter
coribales ipsos si velint usum, ceterum ex parte plurium
promissorum. t. plurium heredum, ergo dene pro missoris
alius sebaat, nemo non liberatur nisi totam aquam constituendo
do l. stipulationes 72 hoc tit. quam sic accipiendo ut
sonat quia verum est totam servitutem non dari quod pars
datur in quo sensu individua est.

Nº. 17.

Ex quibus planissime deciditur ad servitutes usus fructus quod diversis respectibus dividua, et individua est, individua est quia est qualitas, utque dialis servitus, ideo non potest constitui usus fructus caeterarum servitutum quia qualitas qualitatis non datur. l. de usu fruct. legato. Unde sic testatur. Primus fit usus fructus, et post constitit dividat pluribus heredibus relictis, omnes tenentur pati ut usufructuarius utatur, fruatur, aliquin omnes tenerentur unoque prohibente et promissa poena insolidum committitur, quia interest prohiberi a nemine prohibere. l. 2ª §. ultimo hoc tit. l. 3ª verum dare, et usu fructu ut docent in divisibilitate Barth, Angelus et Iasonis apud Iasonem in d. l. 72 nº 7. ante uº quamvis per patentiam constitutam usus fructus, magis divisibilis est quam servitus aquae in l. 21. quia dividitur obligatio defuncti promittentis proportionibus heredibus et per l. falcidiam 4. pars diminuitur et perit pro parte non utendo et acceptilatio tollitur, pro parte et venit in iudicium communi dividundo, ex summa quod quid dicitur de rebus omnino divisibilis dicitur de usu fructu l. usus fructus §. l. sicuti 13 § ad 12 de usu fructu. l.

L. 1 de usufructu acrescendo L. accepta 14 L. placet 25 quibus usus fructus admittatur. L. et si forte 6 § si ædes 4 si servitus vindicetur L. Dni 7a § sed et si 7 Dni di videndo L. 1a § si usus fructus q. L. si usus fructus 81 ad L. falcidiam. L. tutor. 4. in fine de aqua quotidiana et æstiva. L. et per iusiurandum 13 § 1 de acceptilationibus notant Dnir Aut. et post eos Castillo de usufructu cap. 51 ex nº 17.

N.º 17. Servitutis oneris ferendi dividuus est existimarunt noster Valentia et hoc tract. cap. 7º num. ult. et Cular. in L. in executione 85. hoc titul. qui tn videtur utrumque sentire in ventaoibus. ad L. si forte. 6. § si ædes 4. si servitus vindicetur: et Ulo 2º quod. Papiniani individuam esse censuit Treutlerus d. Volumin. 2º disp. 27 thesi 4 cui ego dissentio, cuius naq particip̄amus, observandum est hanc servitutem ineo consistere, ut vicini paries onera vicini parieti sublineat d. l. et si forte. §º etiam ff si servitus vindicetur, in quo distat a ceteris servitutibus quæ sola patientia consistunt l. quoties 15 de servitutibus hoc vº petit ut servientis parietis suum refiat et rationem habeat oneris ferendi. L. cum debere. 33. de servitutibus urbanorum L. et si forte. 6a §º etiam L. sicut 8. si servitus vindicetur, quod sequenie, ut hæc servitus individua sit, quia onus ferri et non ferri pro parte non potest, ex quo singuli Dni ædium dominantis, insolidum possunt agere pro hac servitute d. l. 6a §º si ædes 4 igitur individua est arg. ex L. here. 25. §º in illa q. familiæ erciscundæ. L. 2a §º et harum et §º ex his hoc tit. Verum agunt, ut Domini ædium servientium resiciant pariete, cum ad impensas agunt, quod individua sit, ideo pro parte expensas debent quia non pertinet ad substantiam servitutis quæ potius supp. parietem iam aptum oneri ferendo, et alia ratione insolidum singulos vel minor. ædium servientium insolidum agi non potest

quam

deindividuis

quia in parcti Ini. dominus in toto fundo nihil facere t.e.
imittere et ber inquq poe L. redder 125 L. Sabinus 208.
Ini diuidundo, ut in hoc Recte ad Verbum: Valentia el.
nº Vlt. Faber ind. Sº dilldes, Cetera quo ad seibitutem
spectant prosecuntur Cicada de serbitutibus Vi pois cap. 37
§ 258. Bonell. d. lib. cap. 21 et ibi Osuald. litera M.
et lib. 11. cap. A. infine Storla inemporia tit. 6º. in
Glodijs ex nº. 96. Surbardus in Sº L. int. de serbitutibus
ex nº 6º.

De obligaoib, factorum.

N 19.

23 exemplum obligadis indiuiduae breuis exponentis
e' quia non nulla dieta remanent supra Gl. ludio de obli
gades factorum plerunque in duiduae sunt; non nunquam
diuiduae, cuius dictos ut doctrina praesertim multipli
citer distinguenda sit facta in obligaoem deducta in quibus
duo exigitur industria pro, Veluti sepultor pro mutatoqus
ras pictoria 4. faber fabricare domum, propter in
dustria et direcitione haec facta personalia non transibant
olim in heredem, quia desiderabat magna differentia
inter artifices ut non possit alter prestare quod alter promiserat
L. inter 31 de solutibus, Iustinianus Vº hanc scrupulositatem
substulit in L. Veteri 3º C de strahenda, et dmittendu
stipulaoe, quia poc per dugupolim idi 579 prosui utalias
in alijs facti desiderat in L. cuita fuerit. 13. Sº 1º de manu
minis testamentis. quod ita dponit cum. L. sin sortem
26. Sº si lucrtus di ddioe in dubio notant Clarii in d.l.
13. Bonell. dict. lib 15 cap. 12 et ibi Osualdus litt.
.C. Ant. Gomez 2º thom Variary cap. 11. nº 13. olim
igitur non poterat dubitaui it indiuiduitate huius obligaoi
quia ad heredes non descendebat hodie uº idem dicendum
dicendum e' qº duumq in fra de illis factis quo opere diuma
eioremem requirunt

N.º 20.

2º obserbanda e' alia distinctio naru

Nam quaedam facta perdurabilia sunt et post operam manent facta, veluti insulae fabricari statuam et alia similia quae opera prohibentur, sed postea permanent facta, quarum substantia ex diuturnitate quia in forma exteriori distinct; quod quidem datur ex l. ... rei ipsi quare haec facta individua non semper, quia non consistunt facta donec diuturnantur. L. in his qui quadraginta ff. ad legem falcidiam §º v. stipulationes. 72 versiculo idem hoc ... ex quibus dicta explicantur tria factorum exempla. quae solent videri difficilia in hac tract. si ex stipulatione de novi operis nuntiatione agatur ad demolitionem operis facti, inter dictum et plures veniunt possessores eiusdem operis. l. plures heredes uni ex promissoris insolidum ad unumque singulos agitur ut eadem ... demoliatur, et opus restituatur, ad pristinam formam quia si ... pro parte tantum restituerent, non satis fieret obligationi l. 4 ff. §º ult. l. penult. §º quantum de novi operis nuntiatione l. 2ª §º 1º de praetoriis stipulationibus, item si ex cauti ... damni infecti eundem in possessionem dominus aedium ... unusquisque ex dominis, patitur missionem in possessionem insolidum quia alioquin dominus aedium quibus ruinosae minantur non haberet sibi satis cautum l. aedium 23. de periculis l. in stipulatione, 23. de damno infecto. pro ea ... parte pro qua possessores damnum datum resarcire tenentur, dividua obligatio est quia ... promocompe... l. sequi 6º §º ... l. non alienum 10. l. qui servum 20. §º ult. de interrogationibus in iure faciendis l. plures 17. l. damni 40. §º quotiens 2. ff. de damno infecto. l. supra iter §º officium et de aqua et aqua pluvia arcenda, ideo quod socius proprio eo nomine praestat repetit actione negotiorum gestorum quia alienum negotium gessit. l. si unus 40. ff. negotiis gestis, ... ad sumptus individua impenderet tunc enim lege familiae erciscundae. denique si ex actione aquae pluviae arcendae et ex interdicto quod vi aut clam demoliendum sit opus quod clam factum fuit.

Factum fuit.

de indiuiduis

l. per quod necesse fundo Vicini ad demolitiones operis indiui dua est actio. l. si tertius 6. § 1 dict. l. supra iter § offluuium de aqua et aqua pluuiali arcenda, l. semper 15. § si in sepulchro. ff. quod vi aut clam, Decret Cu sat. lib. 23 obseruat. cap. 6.

Ex eadem ratione opera promissa dicuntur indiuidua in l. fidei commissa § 11. in opere penult. de legatis 3, l. 1. § sed operis ad l. falcidiam. l. libertus 15. § 1. de operis libertorum. l. stipulationes 72. l. in executione 85. § secunda ad opus hor ... ideo nec pro parte peti potest. l. non solum 26. § Libertus de condictione indebiti, est enim opera diurnum officium l. 1. de operis seruorum, quare parte diei edita, aut soluta non est opera, quod si multae operae fabriles, aut pictoriae promissae sint, receptum fuit ut diuidantur per numerum: et praedicta regula accipienda est de una opera, aut de uno opere cuius substantia in consummatione subsistit l. stipulationes 54 in principio § 1 hoc tit. de quo late descripsi supra cap. 1 n. 14. et 15. N. 21.

Unde apparet omnia opera quae manent perfecta post consummationem indiuidua esse cuius dicti nullam exceptionem inuenio quoniam ad factum ipsum applicatur, alia opera sunt, quae possumus apelare transeuntia quae nullum opus post se relinquunt velut iter facere. Romam ire, litem defendere, haec aliquando diuidua sunt, aliquando indiuidua, et in iis tria exempla proposita in diuidua sunt quia nemo potest ire pro parte et in d. l. eadem 4. § Cato, l. stipulationes 72 hoc titul. sic etiam quando res a pluribus defendenda est singuli debent suscipere in solidum defensionem, quia non recte res defenditur quando in solidum non defenditur unde et ex duobus sociis ergo de seruo dominis singuli in solidum tenentur eum defendere noxali iudicio. l. si cum uno 4. si ex noxali causa agatur, si seruus 8. de noxalibus actionibus de quarum explicatione videndus est Antonius Gomez 2 tho. N. 22

N. 23

2º thom. Variarum cap. 10 nº 3.º Valentia in hoc tract. cap. 4 nº 8. Suarez ad L. aquilia lib. 1º cap. 5º sect. 6ª nº 13. Su... ... Leg. Distrat. cent. 1ª q. 13 Vtr de quid quid hoc ... sociis prestat sequitur ... Iudic. ... dividendo ... familie erciscunda, quia ... negotij facit defendendis ... L heredes 25 § nunc 45 famil. ercisc., sive res individua sit quo defenditur L. leci ... sedu 3º. servitutes vindicatur, sive dividua sit quia alias res non recte defenditur si sint plures ... defensio L. ... ... de procuratoribus L. ... ... nm. 6º ... L. ex clausul. 17 iudicatum solvi de quo ex professo dicam infra cap. 3.º

Nº 23

Ex factis transeuntibus sequitur aliud, quod rem tradi, quod sit inter facta individua ... ind. L. sti... ... 72 ... qui obligatus est ... tradi non implet factum tradendi nisi totam rem tradiderit, facit text. in L. ... 28, iunctam L. 2ª § 3º et harum vers. Item si in facto hoc ... quia verum est rem traditum nec cum tota non traditur. ... dividendum ... obligatione non ... quia ... in facto ... et quibus ... ... obligatio ... ... tradi quia ... Dinner ... Vonorum. L. 1ª § 3º de act. empti L. stipulatum 4ª de Verbor. lib. in ... ... 52 § 1 hortat. ... est prestari stipulatori ... ... percipiendi fructus. ... ... effectus cum ... dividua ... ... stipulatio sit dividua, quando ... tantum ... factum tradendi ... aliam effectum ... traditio ... ... in solidum traditio fiat non satis ... obligatio, ita ... ... post Veteres ... ind. L. stipulationes 17 nº 18 de ... ... Donell. ibid. nº 15. et sequentibus Quevy d. cap. 5 nº 116. et ... Valenzia d. cap. 6º ex nº 27 quam ... videatur ... Richard. in hoc trat. cap. 12 nº 134.

Nº 24

Ex quadam facillime explicantur aliqui text. qui interpretibus nostris

dividi debeat

52

Interpretibus nostris celebris occurrerunt documentum in l. sed mihi §. 8° heres §. ff. commodati heredem commod. succedentis cum pluribus teneri actione commodati ad rem restituendam pro portione hereditaria, igitur producunt haec oblig. dividua est, ratio est quia non nudi facti sed iuris teneti enim restituere cum eadem causa, et bonitate in qua accepta fuit ut subcedit obligatio ad iure esse l. 3a §. 1°. plane uno casu in solidum cum venit, si res ipsa restituenda sit, et unus tantum ex heredibus illam teneat habeatque rei restituendae facultatem tunc non ex bona fide illos solos convenire cum ceteri praestare non possint et si velint, itaque bona fides in causa est utrumque solus in solidum conveniatur qui alioquim pro portione tantum hereditaria conveniatur, tenebatur ..... dict. cap. 50 n° 130 et notabit supra cap. 1° n° pene ult. et aliter Richard. cap 13 n° 220, Valentia cap 6 n° 28. de actione depositi idem dicendum est, et quippe hereditaria et dividua, quia non in ..... merum facti, sed restitutionis rei cum eadem causa quapropter dividitur inter heredes, proporcionibus hereditariis, vel inde ponitur. l. deco 18 · depositi, si vero duo rei cum obligatione in solidum depositam rem acceperunt tenentur in solidum singuli non ratione dividuitatis obligationis. + valent sed ex voluntate contraentium, qui sic voluerunt obligari l. 1a §. si apud duos 43. eodem tit. quod non efficit obligationem individuam, sed solidam ut dixi n° 4 cap 1°. in quo lapsi fuerunt doctissimi alioquin Antecessores Rich. dict. n° 220. Valent. cap 4. n° 3 et 17, ex eadem ratione si ambo heredes doloso versati sint vel egerint veluti si sanum inflaverint ratione doli in solidum tenentur, quia duo rei quodque mes constituuntur. L. si duo 22 eodem tit. iuncta l. si ex duobus 15. de tutela et rationibus distrahendis. t. si propter et non iniciato ..... dolo faciant singuli partes succumbentibus quae correspondeat portionem hereditariam singuli conveniuntur pro parte quia cum hereditaria actione concurrit propria ex dolo d. l. si duo 22 in principio quam in hoc recte exposuit Valentia dict. cap. 4. ex n° 13 igitur dictum est de pluribus hered

heredibus unius depositarij dicendum erit de pluribus heredibus deponenti, dividitur quippe actio depositi inter eos pro portionibus hereditarijs l. 8° si pecunia 36. eodem tit. quem sine causa imputat Tribuniano Antonius Faber lib. 17 Coniect. cap. 6° n° 8. et sine ulla opera recte exponit Valentia ubi proxime n° 17. in interdicto sutem idem observari nam singuli heredes proportionibus heredit. tantum tenentur l. in interdictis 2° de interdictis sutib. quia non mera restit. rei sed cum sua causa et bonit. et quam sic mentio defendit Faber lib 4° Coniect. cap. quid quod in contrarium mutat Cujac. lib. 2° observ. cap 37. unde ego infero ad rationes quia in interdicto unde vi in solidum teneatur, qui res tenet, atque vetus possessor per vim debitum fuit l. si plures quod deni et de vi armata, non tamen ideo quia interdicta remedia pretoria sunt et ad instar actionis bonae fidei l. ita stipulatio § 3° § bonit. sed etiam quia illud interdictum meram rei restitutionem deinet l. 1° eodem tit. ideo ad verum cum quibuscunque facultatis rei restituendae quod alias Valentia d. cap. 6. n° 28. et alii de his quibus latissime philosophatur Paciolinus de individuis 2a parte ex n°. 254..

N 25.

Abinde agendum erat de factis affirmatibus ideo insuper addemus, quia duxerimus superfluum et fuit tractatui finem imponamus restat ut expliciemus duo testimonia, quae solent opponi l. lege stricto. de annuis legatis, ubi si pro ad ministrandas rerum filiorum annua 10 a testatore legata sunt, et ex octibus filijs duo decesserint tantum pro parte 3a. anni legatum debetur, quia ut labor administrationis minuitur, ita et pecunia legatum minuitur quod rationis factum, quamper id dividuum est. et ad ministrationes non dictare unico sed pluribus facti, idcirco si inter plures administrationes dividatur, et ipsa dividua est l. sed si 13 § 8° hoc quid. 2a de mortis causa testamento. et ideo ind. l. 10 pro ut deficit labor administrationis deficietur annuum legatum quod opp. text. in l. mortis. 49. § ult. de legatis 2° ubi si testator iussert aliquid

dari

, de individuis

Dari veluti pecuniæ aut muneris, aut operis fieri, et alter ex coheredibus repudiauerit portionem hereditatis docemur accrescere portionem, cæteris coheredibus cum suo onere pro portionibus totum hereditarium, quod adeoque diuiduitatis et indiuiduitatis nulla differentia inter obligationes dandi et obligationes faciendi, vide tenens resp. Valentia d. cap. 6 ex n. 18. præcipue quod in hoc textu non est de individuitate obligationis sed utrumque faciendi descendat ad coheredes et substitutus utrumque dandi quia illud videtur personale nec ad alium transire potest l. quod cluit 130 hoc tit. dicendum quod insulis semper cum suo onere accrescere, quod intelligendum est non ex qualitate facti perspicui potest personalissime in Junio filiasse illi pro argumento ex l. Vin. § pro 2º C. de cad. tollendis, non dicit ex qualitate impleendum, nisi in effectu quo inspecto semper impleri pro portionibus hereditarijs, non anquid quod coheredes videre facti indiuidui utra portione hereditaria qui, ceteris coheredibus seruabit Iudicio famil. ercisc. l. heredes 25 § 6º in illa 14 fam. ercisc. tenebuntur singuli heredes onera satisfacere in solidum sin facto indiuiduo restat pro qua parte tantum heredit. Sic constat in dade l. 2ª § Stipulatio hoc tit.

53

Caput tercium.

De obligationibus indiuiduis et petitione indiuiduis solue.

Cum facta pleraque indiuidua erunt superiori Capit. diximus. Sequenie ut et obligatio super illis contracta indiuiduas sit L. stipulationes 72 hoc tit. quod si plures heredes uno promissori succedant singuli in solidum tenebuntur. L. 2ª § 2º ex hijs hoc titul. quod non indiuidua et solida a singulis heredibus prestantur L. ea quod 192. de R. I. quam Accurs. Cujac. et ceteri expositores merito referunt ad obligationes seruitutum ex parte N.º 1

ex dispone text. in l. 3a de servit. legata, sed ad oes obligaões individuales pertinere suadet generali ibi dict. sub quo collocatae et abijciè infactis idq prob. text in l. si dei omnia 11. § si imponere penult. de legatis 3o. itaq oei effectu individuitatis quos veteri agere describit, cui porro reperitur quotiei ad factu ipsu implendu precise agitur insolidum ad verios singulis heredes agendu e. t. ad verio singulos obligatos et victoria unig cederis, ancepi apud interessi. nos. qui cathoe utrumque ad factu parte depelli posit? quum sub multis distintionib. classici q ad Jasonu, et Accalturu depre henderunt. in d. l. 72 negarunt indistinte Donell. ibid lib. 15 commentariorum cap. 5o ubi Vivald. et alij quos refert n in sequenti Richard. in hoc tract. cap. 12 no 195. Ozen. d. cap. 50 ex no 132. sed egregie afirmari et defendi tr antiqui antecess. Richard. ubi proxime, Valentia libr 2o illust. tract 2o de re Judicat. cap. 4o per totu, Ragnanii vo dictioes Barth. in hoc sequuntr, quoru longum Chatalog. recensent Carlebal 2o thom. de Judicijs tit. 3o disp. 3a per totu et Illum Sainez ad Ant. Gomez 2o thom. Var. cap 10 ex no 22 ego vero nedisputem de re supp. certiori mihi exortimo ee 3 antecessoru Richardi et Valentiae quos sup citavi.

N.o 2 Sed aliquis qui factum stipulatus e agere admitti ee t. ad poenam, quia stam sua n refert. ut factu praestari, ut in l. 1a § 2o ex hoc rescripto de inspiciendo ventre. l. stipulao 2i § ubi autem de novi operis anunciaoone l. si quis ab alio 13 § ult. de re Judicata. l. in stipulaoib 9 54 § operarum l. stipulaoe 72 versiculo Celsus, l. stipul. 15. hoc tit. in hoc casu nemini dubiu e, quomo obligao poe nae et eius q interit dividua sit, ut dixi in stud. ex no 17. quomodo utraq obligao se habeat varie sentiunt. Ad Anto Faber. Donell. et Cujat. contendunt factu n ee in obligaoe sed tantu in solucoe, idest quod poe reus velit factum praestare

de individuis

Praestare sed si non praestet, qui solum abstrictus maneat ad interesse Barth. Luman, Castrensis, et Sassi n. 5° ind. L. 72. Utrumque esse in obligatione tam facti quam interesse illud primario et principaliter hoc 2.do et quamvis Quesig Dortellis n. 3 sequatur et recedat ab hoc modo explicandi, ego parum in tanta discedini existimo factum etiam esse in obligatione alternatiue inesse id quod intrackt. Caeterum si poena ad testanti alternatiue abire et poena et factum plerumque ad electionem actoris nisi electio debitori reservata sit l. si poena 6 ff. hoc tit. de quo dixi in tract. de poenali stipulatione, ex his apparet quali ter obligatio faciunt individua petitione et individua solutione quia de petitione eius quod interest numquam descenditur nisi per petitionem rei principaliter in obligationem deductae veluti peto factum promissum et quia mea non refert amplius id fieri peto interesse quod tot numis existimo l. debit. § 25 in fine de legatis 2°. l. si servum 91. § 1° sequitur hoc tit. dixi lib. 3 opuscul. Cap. ult. n° 16. ecce ubi agitur principaliter factum, quod individuum est, virtualiter vero interesse exigitur quod est dividuum quod est obligatio individua petitione et individua solutione, et per consequens quilibet ex pluribus heredibus vel pro parte tantum urgeri potest ad solutionem. Ex pluribus. lex in exec: 85. § in solidum 5°. hoc tit.

Item facile exponitur text. in l. in executione 85. § in solidum 5° hoc tit. Ubi agitur de actione singulari exemplo executionis fingitur rem emit a Viro qui non erat verus dominus dominus evincebat rem ab emptore emptor tenetur citare vindicatorem, decessit multis heredibus relictis hi citari debent, et singuli in solidum quia defacto defensionis agitur cuius causa individua est, l. si res 62 § 1 ff. de evictionibus. l. eadem 4° § ult. l. cum ex causa 134. hoc tit. § 1° interim hereditas actionis de evictione individuae supponit emptorem venditorem. Si victor et rem evictam fuisse, et agere emptorem ad heredes venditoris l. ad duplum et adinter se, quod venit ex natura contractus l. exemplo 11. ff. de actionibus empti, in hac ras

N.° 3.

qa intentione non agitur ad versum singulorum heredes insolidum sed proportione hereditaria. quia agitur ad praestationem pecuniae quae dividuae d. § insolidum si dixi de heredibus venditoris. aliud observatur in empt. hered. quia cum venditore contra unum agit nec contrario convenit hered. eius quin inquietati non perdident rem si stroberiung non haent, vereius de evictione qa venditis t. eius heredes d. l. cadz 4. § Ult. hoc lit. quia eorum nihil interest quod heres pro parte sua inquietetur veluti quod promisit fuit aliquid non prohibere simul tis heredibus decidat et unus prohibitus, ceteri non committitur poena quia eorum nihil interest quod alter prohibeatur l. § § Ultimum l. segh. hoc lit. ut dixi d. § ludrd 3°.

N.° 4.

Generaliter quoties agitur de defensione rei, sive litis insolidum agitur quia hoc factum individuum est ut dixi cap. superiori n° 252 sed quod post defensionem succedit obligatio ad quant. t remedium videlicet ipsa etiam actio dividitur plane uno casu individuae, § tad vgd. eius insolidum ad versus unum ex sotiis unorali iudicio servum dni defenderet, haec intentio individua est ut dixi superiori cap. n° 22 obtinui sed cotis pro fert ipsum servum pronoxa dedere, quaeritur utrum liberetur partem suam dedendo? verum est non liberari nisi omnes dni deserant et dedant t quis deorum mandati l. si cum uno 4. si ex noxali causa agatur idem dicendum est sicut ve dni plurium animo damnum datum aerbo unius dni insolidum cuius ipsi dare debet nec satisfa cit indicti creditoribus, et alteri partem servi det alio in parte ex ma... dogni. l. si servus §. l. si quis 14. l. si ex duobus 17. l. si in re 19. de noxalibus actionibus l. si servus 27. § item 4 ad l. Aquil. l. ut tantum 14 § si servus de servo corrupto. l. si heres 7°. l. si ex diverso 19 famil. ercisc. l. dni 7° § Ult. dni dividendo ratio huius individuitatis ... Valentia d. cap 4° n° 16.

Contra

Sequitur Cap. 6° n° 21 et 25 quia noxae deditio refertur ad defensionem et idcirco individuum esse sed nec veram probat ab exemplo servitutis cuius interius ad defendum in dividua est sed prestatio est dividua ego autem existimo provenire ex natura actionis noxalis quod prebet domino electionem prestandi servum qui nocuit vel estimationem datur L. mille 6° § 1° de re iudicata in huiusmodi obligationibus quae habent alternationem alterutra species in solidum solvenda nec satisfacit qui in singulis partem vult prestare ut dicitur cap. sequenti. Catera aliqua Lanui, sed plenius prosecuntur. Cabalinus de individuis 2a parte ex n° 455. Gomez d. 1° thomo Variarum Cap. 2° n°. 39. Richard. in hoc tract. Cap. 10. S. Ramos cap. ult. Ehaguineus lib. 10 controvers. cap. 34. et 3, Faber de erroribus decad. 8. error. 6°. 55

Pro coronide explicatur text. in L. poenales 32 § ad l. falcidiam. Species est duo si heredes scripti a singulis legata data fuerunt, et singulae portiones fuerunt gravatae, falcidia in duenti a singulis singulatim in sua portione, L. Vel singulis 77 cum sequenti ad legem falcidiam, aliqua in legata relicta fuerunt ab utroque herede simul, quod varia, supponitur ut locus fiat quod dicit. et in hoc et casu et a singulis singillatim falcidia inducitur ut docent Accurs. ult. prorsus mod. et Goveanus in d. § 1°. Unus ex heredibus cautionem exegit a legatariis ex titulum et L. 1 in principio ff. si cui plus quam per l. falcidiam licuerit formam per mitendam est, quanti ea res sit, tantum restitutum L. 2a eodem tit., ut bene notavit Goveanus postea fuit locus falcidiae quaeritur restitutio quae facienda sit et pro quota parte? Resp. Absultus faciendus esse singulis heredibus proportionibus hereditariis quia falcidia ipsa proportionibus divisis dedicitur igitur eodem modo restituendum est quod superest deinde quia omnes stipulationes pretoriae dexe dividua interpositae dividuae si igitur et haec stipulatio cum pretoria sit, et redividua eius de erit natura N. 5°

Expl. L. poenal. 32 § 2° ad L. falcidiam

L. 2a. L. eadem § 8° Cato hoc tit. L. 1a in fine de pretorijs stipulacoibus quod exemplo confirmant ex stipulacoe Judicatum solui ponamus cum qui promisit se Judicatum solutum decessit multis heredibus relictis hec stipulacio diuiduae ad versus singulos heredes pro porcionibus hereditarijs, idem quod dicendum est et heredibus stipulatoris inter quos etiam actio diuiditur pro ijsdem porcionibus, sed quod in Judicium deductum est diuiduum sit L. stipulacio 5a § Vlt. § Vlt. hoc tit. hec licet facilia sint postrema verba non carent aliqua difficultate quia adversus eos qui rem non defendunt, ut legit Goueanus addita particula et maioris explicacois causa videntur non minuere stipulacio pars diuidua esse, et in 1° intensioe defendi rem verum quod minime obligari ex text. sed tantum diuidua esse stipulacio Judicatum solui tam ad versus eos qui liti adstiterunt, quam ad versus eos qui citati noluerunt comparere ad defensionem, quia Judicatum, cum vis in condennacione deducta diuiduum est L. ei ex duobus 27. § Vlt. Judicatum solui ceterum due anteriores clausule que in hac stipulacoe continentur de re defendenda sine dolo malo L. Judicatum 6a. L. cum quaerebatur 13. L. stipulacio 15. L. hec clausula 27 eodem tit. § sed hodie, versiculo sincero, instit. de satisdat. oibus Judicialibus indiuidue sunt quia non insolidum res defenditur et sine dolo malo non recte defenditur ut 1° dixi quod etiam videntur sentire Acurs. et Goueanus. in d. § 1°. Qua seq. d. cap. 5° n. 135.

Caput quartum de obligacoibus diuiduis Peticione et indiuiduis Solucione

de individui

Harum obligaõz afert Paulo in L. in executione §. 5o pro parte hoz tit. 2o obligaõ generica alternatiua diuidua petitione, sed solutione indiuiduae agnoscunt Gavaling de indiuiduis 2a parte questione 5 num. 95. Valentia cap. 4o Pultaredy cap. 9o Antonius Gomez 2o thomo. Variarum cap. 11. num. 49. Chenu d. cap. 4o num. 95. Doi dandi ind. §o pro parte. & L. 2a §o & harum hoz tit. sed intenti si ad Jus Institutum nec ratio diuid apriori inquirunt quod nos forte prestabimus.

Et tandem de stantiae generica obligaõis multa dixi 7o lib. opusculorum cap. Vlt. num. 29. nunc ad pauca Itaham facilioris applicaõis gratia generica obligaõ distat ab Vrb, quia Vtrea comprehendit copulatiue determinatiue omnia corpora promisia sta concipitur, promitti mihi hoes quos qui insua talia sententia Ti rita 43. & L. sequi delegatis 2o generica V non comprehendit omnia corpora, sed Vefertur disiunctiue ad Vnum dicoruz non determinate sed Vage & cum hijsce tales e hoem promitto §o si generaliter inst. delegatis cum similibus, hic hos promiss est quiddam species, siue quodq corpus qo Sponitur Vage & confuse de certis hoibz, siue decumchis speciebz illius generis qo cum Vna speciis de multis Sponatur necesse est quod Sponatur parcialiter, quia ex dicta finiti de subtum quod Sponitur ex multis nam componitur ex partibus hoc e initium distinctionis obligationis generis, and Vo ad solutionem deuenitur, non poest solui species Vaga & confusa, sed solidum corpus prestandum e, ut aliqua sit Vtilitas Creditori, tunc sic talis e ratio qualis e obligaõ ex qua producitur L. §. 43. §o ea obligaõ de procuratoribus, sed obligaõ Institutum intoto Sposito ex partibus confusis quia alio parcialise, iterum sic atque solus faciendae solidi corporis qo solus indiuiduae, ecce quo modo obligaõ sit diuidua petitione & indiuidua solutione d. §o pro parte L. 2a. §o & harum hoz tit. . L. si stipulati §

stipulatus q. in fine de solutionibus.

Ex his facile fluunt mul
N.º 3. ti Juris effectus quos facile recensebo. Signum hoc in gene
re stipulatus sum, paciscar de Sticho non petendo non re
mittit totam obligationem, quia corpus Stichi in illa obligatione
non continebatur determinate; tantum efficit, ut electio habeat, ne
possit Stichum petere, poterit impetrare hominem in genere L. si ut
27 § sed si generatur in L. qui hominem 11 cum sequenti
de adimendis legatis non perimere legatum scelestimiam
re, sed quod uti cum aliquid operetur pactum de non peten
do Sticho cum repudiatio Stichi in legato generali adeo
nullius momenti sit, ut idem ipse Stichus possit optari L.
hoc 18 de adimendis legatis. Et quia repudiatio tantum
operatur in his quae delata sunt L. si ita scriptum 45 §
1.º de legatis 2 a L. 1.ª § de Cretalis 7.º §.º de Iureiurando edi
cto, Pactum vero plus operatur quia remittit etiam quae possunt
deberi et solui ut et Heredi l. 21. § item filius 4.ª
de pactis. Pichard. in lectionibus ad tit. 3 de adquirenda
Heredit. cap. 8. n.º 10 docuerunt. Cabalinus d. 2.ª parte
n.º 115 et sequenti cum dat. in dicta l. 18. et ind. l.
45. § 1.º probat etiam quoniam cum si acceptio feratur Stichus
tota obligatio generica per acceptilationem tollitur et non per pactum
L. et per ius iurandum 13 § si is qui. et de acceptilationibus
Resp. Valentia d. cap. 5 ante acceptilationem. liberari
more et modo solutionis L. penult. de solutionibus, atqui si
solutus esset Stichus tota obligatio generica tolleretur, ergo et per
N.º 4. acceptilationem debitum tolli.

2.º effectus est hoc generaliter debe
ri et Stichi pars soluatur non dicitur ex parte liberatio
eius pars soluta repeti potest et erit impedimenti liberatio
donec reliqua pars in eodem corpore soluta sit, L. 2.ª §
et harum tertiae. Ex quo infertur interim parte soluta, et

totum

de individui
Totum hoem in obligaõe manere d. si stipulatus q. § 1° servitut. qui autem de solutionibus sumitur text elegãti in L. qui ex pluribus 106. hoc tit. eum q. impotestatem debitori qui solvit et facere parciarium soluoem solvendo utramque partem vel deducere quasi indebite soluta parte quam solvit d. § 0 ... quem ... videtur recte accepisse Cabal. ex d. ... 132. quamvis corrigi ... per ... verbi ... marent Donell. Faber ... laudati a Valentia d. cap. 5 n° 28. Ant Gomez ... d. 2° thom. Varias. cap. 10 n° ... quesiui decet. n° 95. nisi Creditori volenti fieri solus ... Nam tunc per partis receptionem videtur recedere ab individuitate soluois et contentus ee par ciarijs soluoibus ut docuit Cabalinus ubi prime et hoc n tantum procedit in proposito ... sed ... heredibus quorum unusquisque solidum corpus prestare tenetur, nec singuli satis faciunt ... hoem pro porcionibus hereditarijs d. L in executione 75 § pro parte et pluribus ... L. qui hoem 34. § de solutionibus quia quod individuitas ... si soleda a singulis prestantur L. ea quod 192 de R. J.

Aliud exemplum sumitur ex alternatiba obligaõe, quod ita decipitur, Stichum, aut Panphilum promittis vel ... Stichum. aut. 10. in hac obligaõe utrumque corpus ex alternatibus claudit ... quidem corpus ... quia unum tantum debetur L. ... 128. ... sed ... hoc. t. illud ... utroque corpore, determinato unum quasi vagum ... ita q in obligaõe generica corpus vagum ... ex omnibus corp. illius generis, sed in alternatiba quasi vagum corpus com ponitur ex corporibus ... stipulaõe et sic ... constituitur corpus ... hac obligaõ sed quia ... eundem ... soluatur, ... singuli ... soluo ...

N° 5. De alternati obligaõe

Vnig et solidi Corporis tab ipso promiorē t ab ijs heredibus L 2° §° et hanc L in executione 69. §° pro parte hoc tit quar ff hac obligat dicitur diuidua petitione et indiuidua sole ... cedens soluendo autem e corpus q eleger it debitor quiam alternabri debitoris electio nisi creditor sibi electionem reserbabiat L illud 25. de pecunia constituta, L cum empti one 34 §° si emptio 6ª de contrahenda emptione L. nesto 10 §° vltimo de legatis 1. L si illud 27 de legatis 2° L cum illud 25 quando dies legati cedat L. ab egere 6° §° vlt. de patronatu L vltima hujus operas ff qui et quibus manumissi .. L. cum hereditas §°. §° si filium 2 eodem titulo L sequens 122 hoc tit. L stichum 8. §° qui 10. L si hunc 26 L qui hoc 32 de nobationibus L stichum. 95. de solutionibus docent supra laudati et cum multis Carlebal 2° thomo de Judiciis tit. 3. disp. 3ª n° 25 et 49. Hoto mang lib. 1. paralipom. cap vlt.

Nº 6. Ex qua differentia inter vtramque obligationem alia fluunt 1ª quod si debeat alternatibe stichus aut pamphilius quem debitor ellegerit, et pactum fiat de vno non petendo tota obligatio tollitur L. si vnus 27 § si stipulatus 4 idem dicendum est si testator in testamento damnauerit heredem suum ne stichum petat L. si soluerit 27 §° 1° de liberatione legata quia remisso vno corpore reali in obligatione superest pactum non dissoluerit obligationem sed magis adstringeret et induceret ad liberandum deserbiret ad magis obligandum ... tex. in L. legata 19 de adimendis legatis secundum qui alternatibe ... vnum tale alterum solui et posse, quod ellecto tollitur manet forte obligatio quae durior est L. stichum 16 hoc tit. cum si ... sed si electio reserbata est creditori pactum de vno non petendo perimit totam obligationem, sed extenuat ne illo ser bum petat, sed alterum petere possit d. § si stipulatus vers. sed si autem ideoque alternatibe debit posse restituere si vnum solutum preciit quia ... debitum et quia in hoc ... desideratur

vtilitas

(1) De alternatis obligationibus

De individui

Utilitat ex parte utriusque parentis d. l. illud 25. de petit. ma. institutu. l. si alternatiue legg. aut saluis vendio celebrata sit pot per nobis voluntatem fieri absoluta et determinari ad unam speciem l. nemptio 4 de rescindenda venditione. 58

Nº 7

2us effectus apponit in l. 2a § 2. sim. 3o. hoc tit. si cum uno ex heredibus promissoris stipulator agerit pro parte hereditaria et absolutus sit (quod merito suplent Dua reng. et Valenza d. cap. 5o nº 31.) pro parte ipsi qui li verao quia illis parum nª liberatoria . l. Julianus 60 de solutione in dubio, sed absolute unius non liberat caeteros heredes in petitorio dividuis l. si petitor 31 de iudicijs l. saepe 63. de re iudicata. Veritari principio quod obligatio alternatiua dividua est et diuersa descendit ad singulos heredes pro portionibus hereditarijs sed cum de venditione absolutus fit individua quia solutis corpus a quolibet heredis pacto dy. e d. l. in executione § 8. 8a pro parte 4. hoc tit. si vero unus absolutus sit caeteri heredes non praestant solidum corpus sed tenetur portionem hereditariam ex quo percipitur individuitatem hanc non quaerere ex natura rei in obligatione deducta sed ex utilitate creditoris cuius interest non solutam in portionibus divisionis corporis, sed in uno solido corpore idcirco ubi est in quaerendi ut denti partes diversas veluti in absolutione contingit pro parte liberato. d. § 8o sim. 3. idem est in accept. ilatione pot etiam pereunte pro obligatione tolli manente alia parte l. qui hoc 17. de acceptilatione item iure dictor electionem sibi reservauerit pro a singulis heredibus partem hoc petere qua petitione renunciat individuitati solutionis l. si iniquis 66. de procuratoribus l. cum debitore 17 rem vacuis haere neces rem pot variare et solidum petere ab eo, qui partem impiterat vel ab alio l. si quis stipulatus 112 hoc tit. ia vero in dubi tore, ut dixi qui pot repetere partem quam soluit, l. 2a 8o et harum hoc tit. l. in sortis 26. 8o. si dum 13. de

de Indebiti, vad. diff.a desumitur ex l. cum qui 138. §o 1. hoc titt.o quia Creditor n. habet electionem nisi expresse eam sibi reservaverit, quare electione facta n. pot. amplius variare, debitor vero, qui competit electio suae facto, idcirco variare pot. quia magis e. sui expressi quantitatis, docent Cuias. Donell. et alij apud Gifanium in d. l. 138. §o 1o Fine effectu quam vis mactione n. deveniunt. Molina et Lopez addens de primo genij. Lib. 2o Cap. 4o. no 33. et 36.

N.o 8. Sed in hac vero tanda e. diff.a, int. Contractus et ultimas Volunt. nam in his nec le gatarius nec heres si semel elligerunt variare potest ut promi cue probe ex L. sub ij. §. hinc §o. stichus 4o. de legatis 1o. L. Sta tu liberis. 11. §o Vlt. delegatis 10. l. apud Azidium 2o Optione legata, quam diff.am agnoscunt in ratione indicenientes post Vetera Flores de Mena lib 3o Variarum Cap. 22 a principio Benedictus Pinellus lib. 1o. Select. Cap. 16. ex no 30. Portell. lib 15. Cap. 2o. Vbi Ursadus litt.a F. Merillus ad quinquaginta decisiones Iustiniani in L. penult. C. de Indebiti indebiti. Lor vrea Angui lib 5.o Selectarum Cap 3o. sed facile desumi pot. ex nuper dictis quia si legatarius competit electio simul ac eligit adqui sivit dominium in irrevocabile rei electae, quo sera repudiatio e. l. mutatio voluntatis, L. Sui agnatio 34. de pactis ut optime dixit Ang. La Vreangui si competit electio he redi n. aliter competit quam expressa testantis voluntate d. L. statu Liberum. 11. §o Vltimo. Vlpian. in Fragment. tit.o 24 §o Optionis, §o Sed generaliter inscitur delegatis sed quando competit electio ex voluntate expressa n. e. locus variandi d. L. 138. §. 1o quo nec heres simel facta electione mutari po terit voluntatem.

N.o 9. Hisque notatis postremo, sed subtilior effectus, qui pertinet ad Indicio indebiti de quo olim inter dubios se travernis fuisse tradit Iustinianus in l. siquis 10. C. de Indi

cione

De indebiti

Actione indebiti l. ini pecio in superioribus sape perfli gata manet nempe si pars unius corporis alterius promissi soluta sit, tunc in debitori competit repetitio vel illius partem repetere, et alterum solidum corpus prestare d. l. ii. sortem 26. §. inducti 13. de cond. indebiti et l. 2. § et haec ut. Cui parti non derogavit Iustinian. Caeterum vero qui alternative debebat, utrumque corpus pro errore solvit in hac specie dicto versus fuit qui haeret Ius eligendi quod sit repetendum? Ulpian. Marcellum colens secutus ind. §. 2. decem tribuebat creditori electionem quia in reddendo reus est qui non ex spendo erat actor, Papin. vero ex ea Iuliani cui iq restigium stat, in l. cum his 32 de actione indebiti semper reo electionem tribuebat quia nemo errari suum amittit. L. si procurator 35. et adquirendo rerum dominio, quem Papiniani sententiam aprobabit Iustinianus in d. l. sequi 10. ut recte Censent. Cuiac. Menius et Benicd. q. 2a ad eandem legem Cuiac. lib 8. observ. cap. 25 Faber in rationalibus ad plan. 21. de actione indebiti Donell. lib 14. ubi Osuald. litt.a E. Valentia in hoc tract. cap. a. n. 23. Ultra quos observo acumen, et laudabilem Frebomani industriam quam sape laudo in ultimis ubi ib. 8. sidicerem ibi quamvis utroque simul soluto mihi creditori retinendi quod velle arbitrium quod ex mente Ulpiani continent obroga tam Marcelli sententiam sed ex mente dispositorum non est accipienda de scive, sed in subjectiva, ut sit sim, quamvis Aigg. p. vero electionem mihi creditori competere si utrumque corpus simul solveretur. N. 10.

Pro coronide videamus utrum predicta Iustiniani dispositione derogatum sit decisioni Pauli, quod stat in d. l. plane 21. de actione indebiti, species ab antecessoribus sumendae decorum eiusdem obligationis, vel si diversi rei, et reus qui decem debebat viginti per errorem solverunt quaeritur quod, et quo modo repetant. Resp. Iulius singulos re

repetituros ee quinq. quia quantitas indebiti soluti dividua e ad repetitiones spectiones dicunt utiliter secum multis salgado in Lauerintio Creditorum 1a parte cap. 4. n.o 133. postea quesi- vit Paulus quid dicendum sit si duo rei non debeant corre rei dividuum sed alternatibe Stichum aut Pamphilum et per errorem utrumque corpus simul soluerunt cuiusque spectat electio ad repetendum vel redendum alterum ex corporibus et resp. electionem ee creditoris quem ita videtur ee 1o Papinianum et Iustinianum s.a laudatos et per sequens dicendum erat correptam ee perditam l. reguis ro ff. de cond. indebiti, sed non ita quia in hac specie peculiaris rado e quare electio creditoris est nempe quia non poterat alterutrum ex correis solidum corpus repetere non erat maior ratio quare illi rependi uni potius quam alio daretur rursus proparte singuli repetere non poterant quia alternatiua obligatio non recipiunt partium et ideo nec repetitionem quia cum repetitio ex parte correorum expediri non poset, debuit electio prestari creditori ex iuris necessitate, et hic est casus specialis ad eum elegans desiuis quem non obrrogati per nobis Iustiniani Constitutionem, ut tenent Domell. Faber et Ciuiat. supra laudatis tetigerunt etiam huni textum Madera libro singulari aduitt. ditionum cap. 20 n.o 17. Solorcanus d. lib. Stratejom. cap. ult. n.o 26. sed de hac dificult. non curarunt, quod obs. tractus noster ad Dni laudem virg. que Maria.

Obseruatio ad l. mandati 57. ff. Mandati

60

l. 93 ff mandati

Vix e intoto digesti veteris corpore text vexad[?] quam hic ideo illu suscepi explicandum breui hoc & intricatio tempore varij ad modum intellectu & mod. sinj[?]endi speciem ego nedisputatione in vulis[?] extendo sui sentes ee sigurj[?] dq abiqs eorq inuertamq literq detrahamq vi aut adji ciamq text. Venalitiariq qui nego nodos Romae exer cebat emendorum distrahendorum q serborum quos nouicios in prouincijs comparabat, ut in urbe venenderet huius venaliciariq inprouincij proficiscens mandauit filio ut venderet quae dq ex mancipijs nouitijs quae inue facilo in taberna serborum relinquebat ducere hunc. Venalitiariq n ee dominq sed tantum bonae fidei pose sorq serborum e diuinare ut arad verbi Faber nesagua muor acmre Magnum alioquim intrpretq cu iatium filius reintegra negotio n inchoato decent multi here dibq velutis quo finitum mandatum fuit, quia ut morte mandatoris finitr l. intr caus 26. hoc tit. § recte ins titutoq de mandato, ita etq finitur morte mandatarij l. siquis alium 97. § morte eodem tit. heredes in ma datarij per imperitiam per errorq vixis opponantes n finiri mandatum morte mandatarij sed transire eius obligationem ad heredes exeunt fuerunt negotium antecessori suo mandatum & distraxerunt mancipia n distraxerunt dolose sed per errorq, qui cunq errore excussat afraude & per consequens afurto. l. sed & si. 26 § 2a scire ff. de petitione hereditatis quia fur tum n committitur sine fraude cum sit contrectatio frau dulenta. l. 1a de furtis itaq si heredes scientes seu habere potestatem vendendi, distraxissent mancipia procul dubio committerent furtum. l. si sciens. C. de usucapi. oene, pro emptore, nec de usucap. rerum tractari potest § furtibe inst. de usucap. sed quia bona fide, distraxerunt de usucapione quaeri quo modo posse ut supp. Faber ibi & Axim in l. 2a Cod. de usucapione. pro emptore ex n. 96.

96. quaesitum inquo fuit Utrum hac mancipia po sent ab emptoribus usucapi Resp ita Papinianus eos ab emptoribus usucaptos videri placuit.

2a difficultas

Oritur ex hijs verbis servi non erant proprij mandati ad quid fuit necessaria usucapio Cum statim ex venditione transferendum esset dominium Eubi dominium translatum e de usucapione quaeri non potest L. sequitur § 1. 8o sanas ff de usucapionibus .L. in bello 12 8o de ijs ignotantis 8. decaptibus sed quamvis hac inre magnus Cu Iatius se spitaverit nihil e tan facile, quia heredes mandatarij mandati non erant et per consequens vendiderunt sine mandato, et non potuerunt transferre statim dominium Cum sine iure vendiderint ad translatione dominij plus in Legitur veritas quam existimatis vera emptio celebrata mandati domini quia valida e etiamsi transfert domi nium sed emptio celebrata ex falsa existimatione man dati cum non sit valida quamvis verus cedat tantum causa usucapiendi ideos videndalis quae dixi ad L. Scribonius et Ceteras ex n.o 37 pro explicatione textus in L. 2a 8o si a pupillo cum seqq ff pro emptore quod etiam evidenter agnovit Faber et etiam

Ecce iam usu captos servos ab emptoribus bonae fidei quia emptores non erraverunt in iure sed in facto existimabant non heredes mandatarij et ipsos et heredes erraverunt in iure qui existimarunt mandatum non finiri re integra morte mandatarij alioquin si emptores errassent in iure non procederet usucapio. L. nunquam 31. de usuca pionibus igitur per usucapionem procul abalienati fuerunt servi et translati ad dominium emptorum quia usu capio e abalienatio quaplenum perfectum quod domini

nium

[. 57. ff. mandati]

61

Dominium adquiritur abolito veteri domino Ulpianus in fragmento ult. 19. § singularis 2. quidam tamen Papinianus am venalitiarum experiuntur reversio alio remedium habet quo rescindat dum capio rescisoria de qua in § rursus ... codiciuo inst. de actionibus quia illa attribuitur absenti causa reipublicae, et venalitiarius non absunt causa reipublicae, sed ob pri ... suum quomodo non potest eum deceptos servos vindicare per actionem in rem deceptam quia hoc datur domino praesenti nec qui amisit dominium l. in rem actio 23. in principio et ins. in omnibus 4. cum reliquis de rei vindicatione, itaque de duobus remediis potuit tantum dubitari nempe an possunt servos utiliter vindicare, idest agere utili vindicatione an potius debent actione publiciana experiri.

Dicunt.

[illegible] tentari utiliter sive utili rei vindicatione venalitiarium acturum quia ... competit ei qui ob ... non est ... dominium ... recuperare dominium ut si arbores ... vi fluminis abulsae et in alium agrum translatae radices egerint quia iterum abulsae quasi quodam ... limine mihi restituuntur, interdum terrae cohaerent, competit mihi ad eas audiendas et recuperandas, non directa sed utili vindicatione l. idem Pomp. 5. § de arbore 2. de rei vindic. l. ad exigendum pretium ... tit. l. 4. § ultim. de rebus cred. ... venalitiariis danda erat utili vindicatione ... servos usu captis recuperandis, sed negat Papinianus quia usucapio ... quod nullo spes relinquit dominii recuperandi recurritur ad publicianam, quod sola venalitiariis superest, quia emptores, qua ... valde anxii inter ... aestimatum est Accurs. et veteres, et cum illis Donell. Lib. 16. cap. 23. in fine putant venalitiarium reversum fuisse ante finitam usucapionem sed hunc intellectum respiciunt postrema verba text. ingg. quaerit quod recte docent Cuias. Fab. et Aximi quamvis recalument alii apud Osuald. d. cap. 23. Lit. R.

Illud valet dubitare qualiter publiciana
accomodari possit venalitiariis non habentibus dominium cui quis dominus
non erat et usucapiebat ad recuperandam amissam possessionem sed non ad
recuperandum amissum dominium § mang. Tuii 4. instit. dat.
Rg. in publicianam actionem bonæ fidei possessori nasci esse competere
ac etiam vero dno non tanquam dno sed quatenus fuit possessor 3 dnus
fuerit adeo ut possit obijcere vindicationem civilem. A dnus maneat
dominium probare possit. A. publicianam exercet sibimet si possit
deficere in probando dnium quemadmodum dixit est ut constat
exceptio expressa in. L. si cum venditor 66. de evictionibus
q lote fundabit Osuald. ad Donell. lib. 2º cap. 8. lit. U
recessum venalitiariis Jam non dnos actiones public. non propter dnium
amissum sed propter amissam possessionem sed nunc superest aliquis scru
pulus q publiciana in rem actio emptori Jamerant dnij
cum servos usucaperent resp. hanc exceptionem dnij dari
causa cognita ergo non abest major æquitas agentis publici
ana ibi enim major æquitas adest venalitiariis nec oa
reat servis suis per impertiam heredum quam pro re re
exponunt, Cujac. Faber, Faxin et Francus Co
antius apud Osuald. d. lit. R. itaque virum non utiliter ne
referendum ad publicianam sed ad utilem
vim, dicationem ut sit venalitiari:
um publicianam usurum esse nulli
li vindicatione quo refertur leti
onem librorum qui emenda
runt Vasard. Ranc.
Jeanet. Ant. August.
Lud. Carond. Cuj.
Fab. Adoim
apud Gotof.
ibi Osuald.
dum ubi pr.
qq. finiti
nost. tract.
ad D. laud.

Dotor Retes

contiene 11 pliegos ym =

Doctor

Retro 62

De remedijs Posessorijs Scholastica Velectio ad L[s] naturaliter do[minium] ... ut ... nihil

Ini L. 1 quisum ... 17. Lex ... 33. L. 1 mih ... 52 hoc titt. de adquirenda possessione.

Præludia

In hii locis breuiti. 6. stant sed quæ ad explicationem ex postulant Vniuersi tractatus de interdictis et remedijs posessorijs N.° 1.
in l[o] quam excit. L. promittimus. 52. cognouimus non esse miscendum
Iudicium depositione cum Iudicio de proprietate quia nihil habet proprietas Cumpositione dic. §[o] nihil Ini. exitum quod Iudi
tij posessorij tractatur, autpeteris traditur in d. L. exitum. 35 ma
gnum quod opere pretium me facturum existimo si hæc omnia singula
non existimauerint sed ut cumparatione scholastica Velectio nostra
procedat breuiter discutiendum in hijs præludijs Videntur
dutum posesorium dicatur quid sit, et quo tuplex, in deinde non
singulariam interdictorum modiq expenitur in singulis cum
ad omia singulari decendendum sit, si Deus ammuerit, N.° 2

Interdictum

Verbum si gramaticem intueamur Veritatem ab interdicendo
Veribatum hoc prohibendo, hanc ethimologiam secutus fuit
Iustinianus in §[o] Suma 1.° Verum est autem inter dictis
Vbi docet omia hæc remedia posessoria interdicta Vocari quia
Pleraque ex hijs sint prohibitoria ad sunt V alig alumnos

alunodem nempe dui interdicta quasi interdicos, d.º g.º de posesione dirimdunt quod alusio magis abusiua Qgeneralis e, alij v.º censent interdicta dici quasi interim dicta quia in hijs casu non parat lata Judititij perpetuij spectari sed posesionem interim tribuit donec plenbri Juditio de proprietate disceptes, L. 3.ª § º Vlt. de liberis exibendis quod deriba ad mentem Juris magis explicat nam interdicti ex ob[illegible] Juris peritis Offezendae Cum Sto Isidoro lib 15 origin Cap. 24. Amand ad Pauly lib. 5 sentis tit. 6.º quod de ethimologia sufficiant, de qualitatibus sed in Vtriusque precto clarius divagantur Ordinarios Aleiatq lib 3.º Parerg. cap 15. & in L. pecunie 178. & 8.º actionis ff de Verbor. significatione Donell. n.º 5.º & Cuiat. ad titulum Cod. de interdictis Petru Friderg, Mindanq de interdictis 1.ª pte Iment. 2.º per totum Petrq Varbosa in L. si dui 37 n.º 7.º de Judititijs Geroni Freucherg. Volum. 2.º Select. disp. 25. reasi 1.ª Pichard. in 8.º Suma n.º 179. Oregti inst. eodem tit.

N.º 3. Interdictum prout e Remedium posesorium Varie definitur ab interpretibus & quarum bis debiamq sequi defnitiones Justiniani quod stat in prohemio ti tuloij de interdictis in Imodiciis exphatois gratia exponemus exponemus q definitiones Mindanij d. Iment. 1.º n.º 5.º. quod talis e interdicta si decreta & mandata Pretorais Seu Ordinarij Judicis seu Magistratus qg ex Juxis Scriptis Circa posesiones & quasi aut Circa aliqua facti Controversias publica tang utilitatis aut Manifesti Juris gra, quid Vecta fieri Jubet, & prohibet sal uo implurimum petitorij quaestiones faticarpose aliqua V[illegible] exacu tiani in hac definitione Frigore Sequeremur dialecticum, sed nos qui magis ad explanationem Verum per definitiones intendimus quo ad alias scrupulosas Regulas definitionum sublinebimus quia totum Subitam interdicti aperit.

N.º 4. In 1.ª stat genere Codisfia quia illud Vbor

Voq decreta stat loco generis, et pertillud nihilominus ut dicuntur se debet de comprehendere, sua ex facta pretoris t Iudicii Ordinarij cum cause cognitione expostulant ut in his sed de fimbbd nos dicimus (autos de acuerdo con vista del prueno) aut probinones expedientes. L. neguid quiq. q.a § 1.o libi de ore eq. decreto pro consili. L. decreta ff. sic intelligidas de re Iudicata notant ad l.g Mindang n.o 60. et 64. Cujat. lib. 9.o observ. cap. 17. Verba sive mandata si nomina ut hoc t illud observati decreta t mandata non verum idoneq e dicitur ad dicuntur § seguentia Verba loco disputa 1.o illud Pretorii ut diferant interdicta amandatis principis, q erant precepta, quod utin plurimis rectoribus t presidibus provinciarum dabantur melioris gubernationis causa, utin illa provincia perseguerent aliqua t vitarent quis specialiter, illi region expectabat, de quo intit. C. de mandatis principis. l. Tiens 11. et exusionibus. l. profecto 61 de ritu nuptiarum. l. Illud 3.a § 1.o ff. de Dom. intit. l. manifesta. C. de nuptijs et apud nos dicuntur hec principalia mandata in eodem casu Capitulos de los Corregid. in quo regis instituent hijs mag. specialia quedam circa curam civitatis et territoris reditus endos vid. et pascua publica, alia q similia quedmaiori ex parte transcripta sunt in tit. 6.o lib. Spilator ubi Azevedus et de illis specialiores tract. edulcavit. habiles inter pre torijs Minor de Auendano de exequendis mandatis et Villa Diego prectorijs. Vero mandata non referuntur ad causas publicas in hoc tract. sed ad Ordo uersias, inter pribatos de quo sesioe. L. quasi, Vtas. pretorii

N.o 5.

Illa Verba seu Ordinarij Iudicii et maxime ponuntur ad denotandum hodiernum morem Iudiciorum non hodie non pretor, et loco pretorii Romani subrogatus e Iudex ordinarius qui decisis pretorijs cognoscat, ideo apud nos superflua e illa quidam Verum introducta sint iuris pretorij q premul dubio asseverandum e cum Cujat. d. lib. 8.o cap. 17. ubi more.

Stat, sequitur Statutum qui prima facie videtur turbare, et cum Petro Gregorio lib. 21. Sent. cap. 9. Mindano ubi nunc per et alijs, quare hae voca tantum deserviunt, ut intelligamus Judicem competentem ad causam proprietatis, esse etiam competentem ad causas possessorias, l. q. 2a C. de interdictis l. i et toto tit. C. ubi de poss. agi opportebat

Ubi de poss. agi oppor[tebat] — proxime depon[itur] l. dotis q. C. soluto matrimonio l. cum unq. docent § 1. + competente impugnare non paratur + dericibus autoritatis Judicis posidentis, quia alioquin Judicis competenti impugnare si a non competente paratur, l. 1a toto tit. C. si a non competente Judice l. [illegible] num. 53. C. de de curionibus lib. 20 l. ult. ff. de Juris dicione nanque nostram institutie[?] [illegible] causas fundantes Juris dictionis quod expresso examinant Petrus Varbosa in l. haeres. aucti 19 per totum de Judicijs Augustinus Barbosa ad tit. libri 2ij Cod. supra velactos Carlebal tho. 1o de Judicijs fere per totum et quod specialia si de interdictis di cemus in singulis speciebus.

N. 6.

Ad hiiuntr illa verba ex sequenti iuris quod protocolo. Olim enim in causis possessorijs Petitor cum probationibus veniebat in temporibus Actuum possessione detrobertebat et sine ulla dilatione de cunis ostendis tum [illegible] possessionem uni ad Judicabat, interim et donec plenario se litigare positare ita oponens turbos et vociferans ostendentes, et ambitorum qui ad manus et arma venire minabantur, ut ex dictis Ciceronis observat Cui dict. cap. 17 Petrus Gregorius et Mindanus ubi proxime n. 48. Balduinus et toto manus in § ult. inst. de interdictis et alij multi. hodie u. sublatis Judicijs formulis l. una C. de formulis et impetrationibus actionum sublatis etiam interdicendi modus extra ordinarius factus est d. § ult. edicti Redacta est forma procedendi in causis possessorijs ad verbum proxime cum [illegible] probationes sumarijs, sine solemni tate publicationis testium, et alijs dilationibus proxime quam de proponit proxime noster Cabarr. Cap. 17 practicarum et nos magis expresso exponemus in fra 2a parte sub interdictis

veniendo

De re medijs posessoris

de Cambii in hoc certa regula dari n possit illud tn.
Stat Iudex qui ex abrupto procedit pt n citara nostra
aliqua observata Iudicij explicare tamquam pribatur
l. meminerim 6a C. unde vi. Cap. Conquerente 2o de rest. 13.
ex pollar. l. 2a tit. 13. Lib. 4o. Compilaoi quod etz dicimus
3a pte subinti dicto Unde Vi ad finz. N.o 7.

Sequitr inter illa Uba circa
possessionez Equarii, aut cuiusqunq facti que continent misceri
qua quez versantr interdicta, et desumpta ex l. 1a et 2a
dicintr dicti in Rebus Corporalibq, que continentr nro subdici
unitr, et possi possidam l. si serbus 43. §o 1o. de adquiren
do rer. domino l. 3a in pro, hoc tit. de adquirenda poss.
Versantr circa veram et ppriam possessionez. Circa incorporales q
propie n possidentur sed per usum retinentur l. 1a et §o 1o.
et 2o. de itinere actuq privato versantr circa ppriam poss
l. quasi in rebq que extra comercium sunt ut hoc liber, res
sacra, aut publica predecendo heres et alia similia verso
tr, circa varias controversias d. l. 2a. per totz de quibq infra
segilanm agendum e N.o 8.

Illa autem Uba salua ut plurimum petitorij q
denotant finem controverse de possessione agitata per interdicta
et remedia possessoria ita enim per illa adiudicatr. possessio ut cause
n prejudicetr, eaque plenarie proprietatis l. exitus 35. hoc tit.
de adquirenda poss quia nihil. comune habet proprietas cum possd,
l. naturalitr 12 §o nihil comune hoc eodz tit. ita quod succubuit in
caa sumaria, possessionis pot vincere in caa proprietates si plenora
iura ostenderit quia in hijs remedijs plerunq n queritr de
iure, sive dicto possessionis sed de facto possidendi, ideo si n
agit perpetuum dagnuz, sed momentaneuz et reparabile per
sit 3 ferendz in caa plenaria §o ult. inst. de interdictis l.
2a. et ult. C. eodem tit. l. 24. et sequentibq C. unde vi.
l. 1a C. si per vim et alio mod. l. 2a §o ult. ff si serbitus

serbitus Vindictr, Fe 2a quia ex defectu probationis dominij in causa plenaria succubuit potest agere interdicto ad possessionem L. amcadz 14. §o Vlt. Aecoriende Vel Iudicata, illud Verbi ut in plurimis, denotat aliqua interdicta possessoria, quandoque mixta causa proprietatis, inquam utraque pariter Vna ex tenuiatur talia si demoriendo inferendo Sepulcro edificando et de aqua quotidiana et estiua, denotat etiam aliquam partem ville ut sub eadem lite terminetur utraque controuersia ut in cap. pastor. cap. Cum dilectus de causa possessionis et proprietatis Cap. 1o Cap. cite 2o. Cum ergo dixerit expoliatorium de quo longe agant in selett. et Cumulatione Vtriusque Iudicij quam Deo annuente in sequentibus dabimus.

N.o 9.

Sic adunt illa Verba publica tranquilitate causa quem primae finem praecipuum interdictorum quia obtinendi possessionis di suendi y comodijs possessionis quia multa ut §o Retinendi interdicti Multotici plerique ad arma prouillius ni Iudex interueniat et rixantes proxima Iurisdictione componat L. equissimum 14. ff. de Vsufructu, immo quamuis Vixa non timeatur semper necesarie ordinatio possessionis ut cognoscatur quis sit Vius tactor d. §o Retinendae L. 1a §o 1o. Vregla uti possideris L. incuiti. S. C. de interdicti. L. Sueris) a §o Vltimo deliuerati causa ideo Iudicia Sumaria de possessione Vicuntur preparatoria ad causam proprietatis. L. si de Vi 37. de Iudicijs cap. Vlt. de ordine cognitionum Cobarrub. in practi. Cap. 17 no 1o Salgado de proxite ex Regia 3a pre cap. 12 ano 20 Mintan d. Comgt. 1o ex no 83. et hoc etiam significant illa Verba aut manifesti Iuris causa, quia Vbi manifestum est possessionem ad aliquam pertinere debet Iudex etiam iniua (?) possessionem tueri Sumarissime et sine strepitu Iudicialis scabatis et turbetur aut perturbetur cap. quoniam 1o de filijs presbiterorum quia ut Vulgo solendi in notorijs hordo est ordinis non serbate Cap. ad nostram F. b. V. de Iure Iurando denique illa Verba quid Vetita fieri Iubet aut prohibet, significant effectum quem plerumque Calcati exsecutionis necessitandis.

Tricare.

de remedijs Possoriis

In casu possessorijs sumarissimis solet esse locus apelari l. Vnicu . C. si de momentanea poss. fuerit apelatu docet . . . Valgado d. 3a p.te Cap. 12 fere per totu.

65

N.o 10

Exposita desfinitione
et indusiata verbis tituli dicta nostri tractatus quod succedit ut di
uidamus remedia possessoria haec que duduq Vlpiani . Paul.
Iustin. in l. 1a et 2a de interdictis pinstitutionibus eod. tit. et per
totu, alij nimis Scholastici et superiores Petri Fridaus Mindan.
1a p.te de intr. dict. ... c. 6o per totum alias Iacobi Ferrari ...
... alioru que epithom. et disput. ad Vniuersum
Ius scripserunt sub hoc tract. quae tetigerunt ... Seriune ...
et ... Treutleri d. Vol. 2. disp. 25. . . . 1o. quos sequar
et exponam igitur dicta remedia possessoria et si de rebus diuersis et
huius, res pusad et si in Imobilibus et extra Comertium denique ex
rebus quaedam sunt in Imobilibus quaedam sunt corporales, quaedam incor
porales de hijs omnibus competunt remedia possessoria pro rebus diuer
sis veluti de mortuis inferendo sepulcro edifficando et de
rebus Creditu extra Comertium veluti deliuerxis exibindis, et
libero hoie exibendo nequit in loco publico et . de rebus in
Corporalibus quales sunt Serbitutes detinere actus probatio de
aqua quotidiana estiua et pro rebus Corporalibus Cum de Ius
tritat in adi piscendo retinendo et recuperando tese Vlt.
et legibus ad has clases cum doctissimo Menochio illa re
ducimus et Vt renius rem ipsis ingrediamur sic tam.

Secunda pars
de intrdictis et remedijs possessorijs adipiscenda

N.o 1o

Non possumus transitum facere ad intrdicta adipiscenda po
ssessionis, quorum bonorum et quorum Legatorum, nisi prius exprimu
eximius tollendo quae Valet a sine intrdicti nec ab illis distat in
modo procedendi, et aberitate ut notabit Treutlerus ubi ...

ad. l. Vlt. c. de e
dicto D. Adriani
. tollendo.

proximè ad exponenos q. Celette legis 1o notandum est imperatorem Adrianum tulisse hereditatem ocasionalegis vicessimæ hereditatum l. sulum decisimè siue vicessimarea lara fuit ab Augusto Emillio Lepido & Lucio Arrunio Consulibus ut tradit Dio lib. 55 historiarum perquam vicissima pars hereditatum jouim donationum causa mortis sic exigebatur exceptis proximis cognatis, hoc exceptio per avaritiam subiectorum sublata fuit & indistincte à quibuscumque heredibus solvebatur siquidem Plinius in panegirico Trajanum laudat quia subsulit sed quia minuit sanccini ne exigerentur de hereditatibus proximorum pauperum & eorum qui Iure Latij gaudebant Adrianus ut proculdubio ut fuit pecuniæ avidus votum sui reduxit eius filius subcessor q. Antonius iterum temperavit gravibus sterum Marcus philosophus subcessor donec Gracianus Cesthanissimus imperator maiori ex parte sustulit si non in totum ut refert & extolit Ausonius in panegirico eiusdem donec Iustinianus penitus sustulit tributum vicissimæ & edultum adrianum quoad hanc partem & ita intellige textum l. deedicto divi Adriani tollendo & hac vicessima multa disputant Alciatus lib. 3o dispunctionum cap. 6o Goucanus in l. Consultaviorum 68. ad l. fals. Ant. August. delegibus in vicisima, Cujat. ad P. lib. 4o sentenciarum titulo 6o de vicessima, & lib. 9o observationum cap. 24. fin l. filius familias 114. § 2o dicit. 2o delegatis 1o Ioanes Bertrandus de Iuris peritis lib 1o in Emilio Matre Cesar Bulengerus de vittigalibus populi Romani cap 40. Cesar Argilus thema 1o de mesue inpositionum ex hac l. ult. q. 1o art. unt 1. Lipsius ad Taitum lib 13 annalium ad notam 95. & ad panegiricum plin. vbi post Brionus vbi, al princip. persuadere cupit reduos ad vium cuius tributum ad viam quem politicæ etiam disp. Brionus Solorcanus emblamate ex no 23.

Cuius tributi ocaue & ut exoq exactio maturaretur Adrianus edixit ut tabulis, testamento aperirentur & testamentum heres in potenos ut facius haberet a quo partim suam

exigeret

de remedijs Possessori 66

Exigeret q manifeste docet Paulus lib 4° sententiarum tit. 6°. § Vltimo Vl. Cui. et ad hunc titulus Antonius Aug. Vbi proxime Angelus d. q. 1a art 1°. M. Muro ab Adria no inducta multis forsg ambagibus peragebatur prout fuerunt Veteres solemnitatis singulorum amatores ut de Saptura tabularum testamentum habemus Pauli dicto tit. 6° Justin. easq etiam sustulit planeq et formam induxit sine ullo circuitu tempore testatur et ipse notat Vbiquis Angeli d. q. 1a. art. 1 n° 6°. Verum ex edicto Adriani tabulas aperiendum erat intra tres 4s dies et heredibus absentibus dabatur tempus duplicatum et hoc amplius singuli dies dabantur in singula Vicena millia passuum itinere faciendo Paulus dicto tit. 6°. § Vltimo ideo Emill. Macerum in l. millepassus 154. de Verborum significatione et hanc Opera tione capit sub titulo Legis Vicesimae et breuiter ibi notauit Cu. et in d. § Vlt. deinde etiam ad petendum missionem in possessionem tempus aliquod praefiniuit forsg anni quod ex Vlti Justinianus colligi pote, hec omnia obrogantur in d. L. Vlt. ut simpliciter et ne Vlli ambagibus et sine praefinitione temporis aperiantur tabulae. Spectatur missio in possessionem nisi sint creditores qui urgeant Donell. n° 11. et Cu. in princ. Angelus d. q. 1a art. 4°.

N° 3

Justinia.

Qui sic sanit in d. L. Vlt. si haeres ex asse secundum expresse scriptus competenti iudici ostenderit tabulas non cancellatas nec abolitas neque in sua forma vitiatas subscriptionibus testium legitime munitum, ut mittatur in possessionem bonorum hereditariorum quae defuncti fuerunt tempore mortis, solentium praesenti quaerere quid sit missionem in possessionem testatione publicarum personarum. nihil aliud e quam capere possessionem de mandato iudicis olim per apparitores, odie interueniente publico tabellione et ministris, docent post Cuia. Angelus d. q. 1a. art. 3°. de iudice competente etiam dubitari regularis e Vbi hereditas e sita fundata multis Dominus Lazarus Decis. 6a. granatensis, agetur Praeduta de iure Regio confirmatur ex L. 1a. tit. 14. partita 6a eamque plurimis Au.

nec ex qualsisia sua forma parte

AA testimonij illustrat & ampliat Carlebal 2° tromo
de Iudiciis tit. 7° disp. 6a. ex n° 14. aliosque remittit
seu adducit olca Doctissimus Primazzui Balisobe tang.
decrut Surium electionis n° 6° q° 6a. n° 17 duo exhac
D°. sunt notanda; alterum est omne vitium exteriorum tti idest
quod incipit extrinsecâ forma oculis objicitur impedire minorem
importantiam qualia sunt defectus certis abrasio, cancellas, aut
abluido, sed hec tria postrema tunc impediunt potionem
qua stant in parte substantiali veluti in clausula institucionis seu
quicquid, seu mitti aut cum subscriptione testium aut in numero
parte tti (Vulgo otorgamento) non vero si inparte accidentali
quod pote adest stabile sine dispendio totius tti. Veluti siali-
quod legatum f. dari libertati tsideri dominum, aut similia abolita
sint. L. 3a de hiis, quod in tti° delentur. cum exolitenis desiderib.
docent Bonellus in Suma C. H. tti° n° 7 Antonius Gomez
in L. 45. tauri n° 145. Vernul. item ubi et n° sequenti
Spino in speculo tttorum. gla 34. n° 27 Argelus d. q. 1a
art. 7, ex n° 104. . alterum est vitia intrinseca tti non impedire
in mius, qualia sunt si arguatur falsum, inofficiosum & nullum
ob testimoniorum Suerorum, L. 2a C. hoc tti°. Paul. lib 3° instit.
tit. 15 § Vndei. quod est specialis differentia inter hoc Iudicium
& plenarium petitionis hereditatis inquo de vitiis tti. testatoris
Vitijs disputatur L. Filius § 1° 1° de pet. hereditatis
sed nihilo minus ex dicti . AA. placito. & vne forensi obti
nuit non sine equitate, ut si scriptum petentis, in initio
ex hoc edicti, pdrei legitimus obsistat de hiis intrinsecis
tti & in continenti offerat scientes quibus exceptionem
liquido ebet audiatur & impediatur miseo ut post Baldum
Salicetum. Riparum & alios Clariores docent donellus n° 10
Gomez di. n° 143. Vbi ruper Sarlad. lib. 2° rer. quotidi
anarum cap. 5° n° 5. & 12 Vulgus de Pax dilio 39. n° 3°.
Carlebal. dutlq. 5a. ex n° 19. Argellus 2° tho. delegimo
Itradidore q° 21 perfotum proqua duo faciunt & infra
sepe expendendi in L. 3a. § Pompon. 12 ad exhibendum

Ripa

L. itaque

de remediis possessorii

L. si aquo 3ª in Vtrorumque Legatorum qui probant nullum Iudicium quam ubi Summarissimum vno aut altero exceptis excludere Illae exceptiones sequibus in Continenti aparere possit absque eo quod altiorem indaginem requirant, Videndus etiam Molina cum suis adentibus lib. 4° de primogeniis cap. 9 n. 4.

Hac stante acceptione Argelius tho. ad nostram legem Vltimo q. 2ª. per decem et 7 articulos disputat de illis actibus qui possunt fieri in Continenti, et quo modo in Continenti facti dicantur et q. 3ª per viginti et quatuor articulos tradit quibus non sit permissum facere illos et q. 11 p. 3. art. T. ambulative directa possunt fieri in Codicillis quae sola potius supplerent quam dirigunt alioquin nullius iuris tractatus fuit in Venet. N.° 4.

N.° 5.

Aparet 1° horber filium cedi herede scripto mite Aei qui rem hereditatis sustinet qualei et substituti qui defacto est hereditatis Pater et dominus qui per filium et servos haeredes facti sunt Gomez ind. l. 45. ex n° 140 igitur ipsius titulus est quod meretur in omnibus in quo distat hoc remedium ab interdicto quorum bonorum ut infra dicemus. igitur testamentum factum in publica forma non exhibeatur. Verum hoc remedium, rerum pro titulis nuncupatibus in Scriptura factis (nam et hoc nuncupatibus ut Tual. ad Donell. lib. Cap. 10 lit. A. et lib. 6° Cap. 10. lit.ª B. noster Richardus. in §° Vltimo instit. de testamentis competat nostrum remedium dubitatum apud Veteres fuerit? Sed obtinuit competere quia licet sit apertum et in substantia nuncupatibus in publica Scriptura exhiberi, docent post Antiquiores Aquiles Personalis in tractatu de adipiscenda possessione ex n°. 169. Menochius de adipiscenda remedio. 4. ex n°. 94. Argelius d. 1° tho. q. 6ª art. 1° et 2°. et ad mores nostros Cum Iudicis Ant. Gomez ind. l. 45. taur. n° 135. Aceved. in l. 3. tit° 14. lib. 4°. compilationis, n° 2. Ubi de privata Scriptura tit. ad instrumentum publicum redacta Iudicis Autoritate et tabelleonis instrumenta idem resolvunt, Caterum ubi hoc testamenti

N.° 6.

Velle probare tittu factum fuisse, q n pareat et negari mod qua ratione n poss. sufficienter dilucidari de oibq requisitis et formae externa titti quum Iudex oculis cernere debet, ut decernat potentius ita tute Molina de primogeniis lib. 3° cap 13. ex n° 44. Menochius n° 101 Angelus art. 4°. ubi proxime quippe sequens artt. 5 suo more ex trade disputat, qnd conicari tituo caret titt. 3. t ut imperfectum q ets supp. debent.

N.° 6. Fit inde quoque luce meridiana clarius hoc remedium n competere venientibq ab intestato cum proie publicum instrumentum tituli afferre n possi ut post quinquaginta A.A. refert Angelus d. 2 thom. q. 4. art. 1° patientiam n° 25. Cula. et Bonell. in praesenti Aucte dus. mtd. lg 3. n° 31. Gutierrez in repetitione ad § 3 iur n°. 73 Angeli nihilominus AA praestiti dicum ipsi satisfi me Ids Angel. d. q 4 per 7 articulos tribuent Iudicium Vnle t extra ordinarium ex officio Iudicis ut camdem immis sionem petat, ac poterit petere in titt° scriptus heres sed oia haec meras animas & Antiquorum nec iure fundamentum habent cum isto interioris ab alio quam ab ipso Principe t alterius fieri n possint. arguitur ex l. ibi C. de collationibus quam integra initur et in hyi hijs ad monet Larladorius d. lib. 1 cap. 5. cap. nihil tam cordatum quam tibi legi inhaerere et dinis imperatoris n facere ex cerebro extenuer.

N.° 7.° quod Illam in facile admitto cum id petat, Remedium fidei commissarium, ratum, titt luce patris, sive totius hereditatis ut colligitur sine violentia ex l. ult. C. de codicillis ita qnd ei competit si hereditas restituta sit quia tunc heredis loco habetur, l. restit. 37 ad senatum consultum Trebellianum. § restituta. institutionem et fidei commissariis hereditatibus, docent Menochius d. reme dio 4°. ex n° 166. Ant. Gomez in d. l. 45. n°. 138 Spino d. gl. 34 n°. 29. Acevedo. in l. 13. tit 13. lib. 4.

 68

Lib 4 p. plac. ex nº 13. Angelus dict. 1º tho. q.e 8 per totam

N.º 8.

Postquam diximus qq. hoc remedium dire subjecit ut distinguimus ad verius quos de negiur. (?) hereditatibus et fidei commissarijs regula sumenda e ex verbo Justini. ind. L. Ult. t. n. autem Legitimo modo possessio detineri, ex qq. constat in minimum denegari ad verius cum qui Legitimo possederit. respondet quas fuit heres tanquam hereditarias ex hijs Ubi Plade arripiunt nostri interpretes tractandi de legitimo traditore sed nos ut in proprijs aproprijs dividamus in 1.º possitemur nec Legitimus traditores cum qui iure actionis deduxit seu eruxit alij petinn. veluti siutriq. instrumentum tituli prore exhibebat et utrique servum ostendat solum sive titulum, valere tunc enim de quo Iure disceptatur et utrique e plus quam Legitimus traditor nec in minimo deuersa dae dinei de utroq. alterutrius tituli constet, ut ab Speculi probatur ex L. 1a. C. hoc tit. adendi mis Menochius d. remedio 4 ex nº 159. Gomez ubi s. nº 147. et seqq. Alex. Ambros. decis. 5a. Perusina. Marcus Ant. Peregrinus de fidei commiss. art.º 48. ex nº 23. Angel. de Legitim. tradict. q. 2a. et 10 ubi late tractat de fidei commissarijs quid poe in neguroso sensu ec. Legitimus traditor sicum legit in posse ex hoc remedio heres in mis petat et nunc de quo est videndus e Martha de succesione Legali 4 p.te q.e 17 art 3. idem iudicium e de Legatarijs et de filijs et Legitima deuersa de quibus idem Angel. agit q.e 12 nos m. omittimus quia ad nam sopartam vrgendam n. pert.

N.º 2.º

Legitimus q. traditor erit ut definit Parlad. d. lib. 2.º cap. 5 nº 1.º et 10. q. ostendit titulum ad possidendum potiorem quem heres et qui simul tribuit in mos fero ecuos, docent et prosequuntur Maceuzus in adicionibus ad practicam Ferrarij tit.º quo petitur Hereditas ex tit.º pag. mihi 570. aut saltem imparibus | menoch. pag.

Cum tit.° Marta d. 4.a pte q.e 16. art. 2.° tunc enim demum utriusque titt. plenarie disp. in via ordinaria et mis. impediri ut Celsus dict. 1.° n.° 24. Spino d. gla 34. ex n.° 3.° hic est notandum, quod ne in sequi vero decipiamur opelare legitimus traditi. qui post mortem defuncti incipit aliquam rem hereditariam possidere, sed priore iure quam heres qui intendit in mox veluti executori etc. ex iusto titulo sibi tradita sit, vel a 3.° post mortem testatoris sitam in dominum offerat se ad probandum eam illam et non testatorem dominum fuisse aliquo titulo nati abstanei post mortem testatoris et in iusti resp. heredis. Cuius possessio contra remedium diungitur Cum possessio defuncti adeo quod quamvis adipiscenda possessionis sit opeleter restitutorium in simili specie l. 1.° ff. quorum bonorum quia quod fuit defuncti restituitur heredi et radicatur Donell. inpti. persuadet haec dictum Iustini. ind. l. ult. dum dicit Amedio tempore extraneus ab extraneo res separavit et usu capit et legitimo tempore transacto excludere heredem quod si non dum usucaptae est non excludit heres quamvis extraneus legitimo tit. eam obtinuerit, quod colligunt Cordatores interpretes possessor Cum tit. habito ab extraneo post mortem testatoris non efficere legitimum traditore nisi potest in dominum offerat probabilem de dno autoris sui l. quasi dominus quia quasi dominium per publicianam idem praestat quod verum dominium per vim dedicationem lg. 1.° lg. quacumque 13. in prd. de publiciana § ponsicini 4 inst. de acti. onibus Castrensis hic n.° 12 argilus eodem tract. q.e 3 art 1.° an.° 3.° et 18. quo ... tenent Azobaldus Salicetus et alij clam. inpti. Menochius de adipiscenda remedio 4. ex n.° 604. Argelus cum multis d. art. 1.° Dominus Covarrub. in practicis cap. 12 n.° 3. et 4. quamvis contra... solent alegare Molina cum suis adiunctis lib. 4.° cap. 9.° ann. 23. Parladorius d. cap. 5. n.° 9. et 10. Noguerol alleg. 9.a ex n.° 93. qui recitant existimantes solam testi allegationem habitam ab extraneo post mortem testatoris

De remedijs Possessorii

67

Post mortem testatoris sufficiat ut possessor teneatur Legitimus contradictor

Igitur qui ante mortem defuncti eo aliquo Justo titulo rem coepit possidere plusque quam legitimus contradictor nec enim tam impedit immissionem quam ipsa immissio desinit in hoc casu quod heres scriptus solum mittitur in possessionem earum rerum, quas defunctus reliquit tempore mortis ut dicitur in d. L. ult. idest quas possidebat per se et per subjectas suae personas undique sexum, in illa tantum bona immittendus est herede, in quo si defunctus vivus manu tenendus esset ex possessione per regulas in textu. in lg. 1a § hoc interdicto ff. Uti possidetis Ant. Gomez in d. L. 45. tauri nº 143. Angelus de leg. contradictore, q. 4 art 1º n. 32 Parte 3º gestolij q. 6. art. 2º et q. 9. art 2º eo quia parte sepro hebeq[illegible] Cognitis totalibus quas defunctus reliquit de cuius heres petens in possessionem et mulier petens retentionem vulgo amparo, de dotis mulieris praeferenda est quia in bonis uxoris non mariti censentur esse illa bona, L. in rebus 30. C. de iure dotium quin imo et de bonis constante matrimonio adquisitis uxor pro medietate manutenetur, adversus heredes docent Parlador. dict. lib. 2º cap. 5º ex nº 13. Acevedus in d. L. 3a. ex nº 19 cum quod ab extraneo post mortem testatoris titulus habet impedit immissionem: quod multo fortius illam impediret si ab ipso herede res nactus sit quia heres contradictor sufficienter venire non potest Menochius d. remedio 4 nº 189. Angelus d. q. 4 art. 2º ex nº 42 et in nomine eius additionator Speculus de Riveres q. 1 art. 2º in principio tamen ex sequitur. et Usu forum admittit una limitatio nempe si possessio vivo testatore, occupato quis in Justo sit titulo quia talem possessionem non tueri non debet, Antonius Gomez nº 180 Menochius nº 582 Maria de Mendoza de legali 4a parte q. 17 art. 3º Angel. d. art 3º ex nº 60. qui

Nº 10

pro sua more q.e 5.a § 6.a expont quod ut in Sutta posesis Cum debuisset Supp.

N.° 11. Alia exceptio opponitur ind. L. Vlt. C. ubi tantu temporis effluxerit quod potuit et posidens plenissimam securitatem sup dominio prestaret et ipsi quis minime esset intentionem excludere. haec exceptio temporis quod dixit ab imperatore consideratur et ex pte posesionis sicum ut.o ellegra sit domino posedit per tempus requisitum ad usucapionem quod tribuit posesori dominium ac inde plenissimam securitatem quam reguladit. Ubi remedii posesionis obstat exceptio dnij L.g. penult. et Ultima de publiciana L.g. 27. ut.o 2.o part. 3.a docet ad rem cum multis Portadorius d. cap. 5.o n.o 7. et 2.o ex pte heredis, si neglegens fuit, si per 30 annos n. petijt in modo q.d sillentium tollit oe remedium et actiones L. sicut. 3.a C. de prescriptione 30 et 40 annorum ut di xi superiori semestri 1.a pte postea fortius eadem concludit in vexte. sic ex utriusq. partis temp.e eadem exceptio separetur ex pte posesionis quia usucapit ex pte heredis quia neglegens fuit tantum per tempus usucapioni requisitum sed per 30 annorum, quo casu utraque ratio occurrit et firmat magis exceptionem a quo mod interpretandi pariu dn crepant Cutat. et Dinett. n.o 10 ind. Lg. Ultima Menoch. d. remedio 4. n.o 374 Portad. d. libr.o rerum quotidianarum Cap. 1.o § 2. et § 11. n.o 10. Arg. 1.o tho. ad eam dem Lg. Vlt. q.e 1.a art. 1 et Vlt.

N.° 12 Denique quod sit implicat per 3.a ditonis jus incipit causa haeric ac limitatam propietatem et tunc apellationi defexendum e. ana inquam posesio altem exceptionem decerntur Menochius d. rem. 4. n.o 756. Salg. de regia protexione 3.a pte Cap. 12 ex n.o 91.

de remediis Possessorii

n°. 91. Caeterum ubi aditio non est complexa et munus statim peragitur non elorus apellandi tanquam simplex et ita accipi, etiam est dicta eog. de Salgad. n°. 34. Menoch. n°. 826. Covarrub. Cap. 23. pract. n°. 8. Vesuul. 3°. inde quam obrem Valdus. 76

N°. 13. ttt°.

Exposito Remedio d. l. ultimae recte descendimus ad interdictum quorum bonorum cuius stant verba in l. 1a in 1°. notandum est hoc interdictum non tantum competere ad aperturam bonorum possessionis datae l. 2a cod. habito horre quirito et incurantia rerum mille difficultatibus invaditur a veteribus et practicis apud Menoch. de adipiscenda. Reme- d. 1° exon° q. Ant. Gomez in l. 45 tauri n° 128. facile in ita explicandum est bonorum possessio sive ab intest. sive ex ttt°. semper dari cum aliqua causae cognitione veluti veluti si ttt° exhibeatur de morte defuncti sive ab intest. petatur depon. mutate gradus morte defuncti et aliqua probare desire facis ttt°. si non est contra ditor expeditur deplano si figura iudicij, et inde alijs citatione hoc dicitur, et edictali quia ferre non indiget ullo contento. et eo ubi edicti dari sive est contraditor, tunc necessaria est causae cognitio et debet pretor et tribunali iure dicendi partium allegationibus illa decernat, apelatio de Cretalis. l. 3a. § si causa Cognit. 8. de bonorum possessionibus l. 2a § 1°. quum ordo in bonorum poss. servetur. docent Cujac. lib. 14. yudit. pagina in l. scriptus 12 de Carbon. edict. Gualt. ad Ronell. lib. 3°. cap. 14. litt. . Reb. lib. singul. tribunalium Cap. 8. Pich. en 3° suma exon° 20. instit. de interdict. Fachin. lib. 5° controversiar. cap. 73. Oregon. Mindan. 2a parte de interdict. ttt° 16. exon° 40. et novissime amicus noster olim studiis Vunisodalis D. Mich. Ant. Hispalensis in doctissimo Sintham. et si sapientes exisse et Iureiu. populum. lib. 2° cap. 21 n° 3. neutra vero verum bonorum possessio tribuebat Dominium quia erat gratia in 8° poste autem pretor mot. de bonor. possessionibus multos quos

deinterd. grz bo lib 43. ttt° 2

cognito

+ ttt

minus tribuebat posessionem rerum quia neque iuxta quod communiter dicitur non imposite d. l. 3a § Bonorum 2o. in summa nihil aliud est quam decretum, et autoritas pretoris, quae aliquem declarat bonorum possessorem et praeparat quandam viam ad interdictum nostrum quo possessio rerum petitur ut docet Osualdus d. cap. 14. lit. D, in quo erravit Mindanus. d. litt. 16. exemplo 19. qui in vero ordine docuit interdictum praeparare viam ad bonorum possessionem rerumque iam in usum esse pro re bonorum possessionis hereditatis et sufficere illum agnoscere ab eo quod pretore l. ult. quam admittit. § ult. ubi notatur. instit. de bonorum possessionibus quando non petita, sed adita bonorum possessione, ipsa quis a pretore hoc interdicto sed iure dicit semper petenda erat. Ita 1a verba edicti exponuntur.

No. 14.

Ex his aparet interdictum hoc competere omnibus heredibus tam ex testamento quam ab intestato quia ex utroque cap. bonorum possessiones pretoriae deferuntur. pr. o. instit. sed bonorum possessionibus quae adita Barth. in d. l. ult. C. de edicto D. Adriani tollend. no. 15. Saliceti in d. l. 2a. C. hoc titulo quos et alios sequitur Menoch. lit. d. 16. ano 26. in causa testamentaria hodie non caret scrupulo, cum heredi scripto dubium sit alio saluberrimo remedio d. Legis ultim. sed Barth. et Mind. resp. plus esse duplex remedium quam simplex haeredi et utrumque posse cumullari cum ad eundem effectum tendant ergo addo aliquid posse hoc interdictum esse naturam neque scriptus sub dubio esse interim non posse addi ac hereditate. L. 49 § 13. de adquirenda hereditate. et posse interim petere bonorum possessionem sine ea custodiae causa L. 3a § 1o de bonorum possessionibus. Remed. legis ultimae non competit nisi addita hereditate, hoc interdictum redit ad mira bonorum possessionem quod tunc navium erit.

No. 15.

Rursus hoc interdict. praeparatorium est ad iudicium plenarium petitionis hereditatis L. 2a

de remedijs Possessorij

L.2ª .C. ho tit. notant Cu Iat. in praticis & Mind. d. tit. 26. nº 21 ex quo sequitur non competere nisi ad versus eum qui pro herede aut pro possessore possidet, l. 1ª in princip. ho tit. quia sedet plenarium non videtur nisi de possi dente pro herede et pro possessore l. regulariter 9. cum 4. seqq. tibus de petitione hereditatis nempe qui se iactat falso heredem et sine ullo exercitio titulo possidet docent Covarrub. in pra cticis Cap. 12 per totum Cuiac. lib. 6º quest. Pazim in l. ult. si pars heredit. petatur, Ovand. ad Donell. Lib. 19 cap. 12 litt. V. et litt. A.. A mara lib. 3º observaon Cap. 2º n. 19. Pich. in 5º act. 28. § 30 ex nº 6 instit. de actionibus ex quo in puncto iuris certius dicendo hoc interdictum non re du possidentem cum titulo etiam abstrahendo titulo haut possit mor tem testatoris ut docent Menoch. ex nº 60. Mindanus ex nº 56. ubi proxime et inde plenius apparet remedium dicte Legis ult. quam bis fundat Antonius Gomez in d. L. 45 tauri 128. Versicul. addo et n. 167. N 26.

Per seq.

Petitio hereditatis agent ad versus possessorem rei singula ris d. l. regulariter 97 ita etiam pro singulari re hoc intr dictum datur, ut indicatur ibi adipiscende mist de intr dictis ob qex bonis et probatur diuite ex L. qui tabulas 27 § aporae § ult. cum textibus seq. seqq. de furtis ubi si qui subripu it apocam et quirografum datur actio furti in quantum intr fuit, non fuisse subreptam pro deffectum probaon quod si non subripuit, sed deleuit, ex L. Aquilia agitur pro dam num et rupisse censetur qui corrupit, illustrat Suarez ad Leg Aquiliam lib 2 Cap. 3. sect 4. quod si prius su rripuit, postea deleuit, Leg Aquil. non tenetur quia delendo nihil novi adjecit ad delictum furti compectratum postea subjicit ejusdem tabulis ex ad exibendum agipere et hoc interdicto sensu pender ex d. § aporae 2. in quo de quirografo apoca et instrumento aliumq arbitri particu Chirografis

t soluõis agitr ẽsiu de re singulari ut docent in d. l. 29.
Accurs. Barth. & Angelus agitr pro re singulari Ipsis
intrdictu Ripa in l. 1a hoc tit. n. 15. Menochius dict re
mediõ 1o exn. 30 und n̄ placet Snettus quem huic
textum assignat Ang Valentia lib. 3 illustrium tract.
Cap. 2o exn. 31. decipis tabulis ttti hic 2a sitem sedque
obstat text in d. l. 1a § 1o hoc tit. b hoc intrdictu ad
Vniuersitatẽ bonorũ, n̄ ad singulas res pertinet et e
adipiscendae Vniuersorũ bonorũ quia resp. ee Vte &
ad bia bona respectu cuj q subcedit nõ qui n̄ subcedit
tto Vtu n̄ poe Vt hoc remediõ et e Vte quia omnirem
per illud poe heres petere possessionem n̄ hoc significant illa Verba
Collectibe uead Vniuersa bona Serise Competat ut cum
diximus oes Scholasticos quaudere Cumpriuilegiis fori, n̄
sificamus Vniuersos simul concurrentes quaudere sed
et Vniuersos singulos. Ripa & Menoch. Ubi proxime, et
port Cu Iat. et Donelly. Richard. in § sequeni instit.
de interdictis n. 14. et supponit, Licet breuitr Antonius
Gomez ind l. 45. tauri n. 128.

N.o 17.

Inico in dictat hoc
intrdictu aplenarid Iuditio petitionis hereditatis quod
per plenariũ etiã petuntur debita Cum sit petitio heredis Cu
ius nõs oia Iura defuncti Ipleuntur. Lg. nevullu 138
Vlt. Cum l. segh de petioe hereditatis sed per intrdictu
debita n̄ petuntr, Cum tantu tendat, ad adipiscendã posse
l. 2a hoc titto debita v tanquã Iura, incorporalia possi
deri n̄ poss l. 3a de adquirenda posse in quo Volunt
ut hoc intrdictu diferat aremedio dict legis Vlte q
pertinet ad debita hereditaria, exigenda Vtcolligunt.
exeũ generalitate, Ripa. in l. 2a. hoc titto n. 1. Me
nochius d. remedio 1o exno. 72. eleganter Antonius
Gomez ind. l. 45. tauri n. 129. quod subtiliss
sed n̄ q drunt Mindanus dict. titto 16. exn. 59. [illegible]

debitis

habiti et competere utile saltim interdictum nam nec enim video qua Autoritate extensionem hanc audeat facere nec quod tradit Menochius cons. n° 83. pro servitutibus et Iuribus incorporalibus, serviri aperte desideratis hoc remedium competere quia cum ad possessionem sit clear in illis mala possessionis d. l. 3a. N. 18.

Nunc de exceptione quae opponi agenti hoc interdicto, et usucapionis seu interceptilis captione d. l. 1a in princ. et cum exceptioni supp. valde dubitant interpretes nostri, quia interdictum non datur contra tit.o possidentem ut dixi sed contra eum qui possidet falso tit.o heredis aut nullo tit.o qui est pro dono aut pro domi instar. l. pro hered. ff. de petitione heredit. Osuald. ad Donellum lib. 4° cap. 4° lit. A. Anton. Faber decad. 26. errore q. Gaspar Schifor de servis ad eundem Fabrum lib. 2° tract. 28. q. 1a. in summa da hac difficult. multa reminiscuntur. Multi apud Menochium n° 51 Mindanum cons. 63. illi tamen omnino mihi tam facile videri nihil quia usultus et practor supp. non posse usucapione nos debemus asignare casum in quo enim dicta succedat, ponite eum qui possessore possidebat vendidisse rem in titulo seu possessioni vend. fidei proculdubio seius ex persona sua usucapere potenit et ex propria Auctoris sui tenebit potestatem hereditatis et per consequens hoc interdicto, tit.o possideat quia a predone possidet ut in textu dicenti in Lg. nec ullum 13. §. 1. Item siquis cum seqq. Lg. eum qui 54. de petitione heredis, sed quia iam usucapit, obijciet expedienti hoc interdicto exceptionem iusti dominij prout capionem quaesiti alij alios casus indagabunt ad hanc suppositionem ut nos ab alia transeamus. N. 19. Ad lg. 83 n° 6. lib. 3°

Ex hijs iuris dmi instit. fori praxes et inst.a patria fulserunt quem omittere prorsus non liceret sine dispendio tractatus nostri non tri e necesi pendi

peculiariter exprimere lg. 22 et 33 n.° 14. partita 6.ª tit.
pro oia sanciunt aut transcribunt, dicta L. Vltima. C. de
edicto D. Adria. tollendo ubi notat Greg. quare in
iis meminuit etiam leges veteres Alfonsi Noni Militis que stat
in lg. 8 tit. 6.° de las herencias, lib. 3.° fori legum; qua
institutum est ut si defuncto patre altero ex fratribus ingrediatur
possessionem omnium bonorum hereditatis dum alter est absens quod absens
quandocunque redeat accipiat possessionem partis pro media eius utrique
utrique possideat bona dividantur, absque eo quod possit
alter absenti dispositione sua de hoc remedio ex professo tractans,
tantum super eadem lg: noster Alfonsus de Montalbo et Roderici
ricus Suarez tit. de las herencias. Ubi Iacobus Baldes
adicionator eiusdem ceteros vigniolas adducit, qui varios casus
quaerunt, ut faciant leges eiusdem decisionem, nunquam tamen possit
acomodari praxi eorum intellectus, quod expertus testor quas
in illis omnis potius quam veriti proceres sunt huius lg.
officium heredem inibi possessionem aut capere possessionem
bonorum hereditatis absque mandato Iudicis et absque instrug

instrughoratione ministri quodetiam in legitimo herede procedit quia
superiora remedia tantum utilia ad auctoritatem prestandam
possessionis vel quod bonorum occupari remittit, Rodericus Suar.
et Baldes ubi proxime n.° 1.° Ant. Gomez 1.° tho. Variar.
cap. 12 n.° 12 Aceved. ind. lg. 3.ª n.° 31 et 32 et 57 Alua
rus Balasc. in praxi partit. cap. 3 n.° 1. Ponamus autem alterum
ex legitimis vel scriptis hered. apprehendisse possessionem omnium her. heres
ditatis cum alter absens esset, ideoque vita ignoraretur in quo nihil
differt quod apprehenderet cum iudice vel sine iudice absentem
postea venientem postulare sibi mitti in possessionem bonorum defun
cti pro indiviso possessorem vero offerre statim divisionem realem
bonorum, et petere ne interim ad ulteriorem in mittatur in hoc
casu non habemus decisionem iuris divini utrum haec exceptio divisionis
ad mitionda sit et quidem per iudicare etiam ex iure divino videtur
non fundatur Balascus d. cap. 3.° per totum cum si secunda
tur aperitur via fraudibus quia possessor implicaret rationes

Variis

Varijs et malitiosis allegationibus ut interim solus fruerethur tota hereditate et fratri leytigaret spoliatus suaparte huic malo providit rex noster sanctionis ut hac defenisio non impediat utroque sed coheres mittatur inposessione bonorum pro indiviso, et patrimonium postea dividatur inter ambos simul possidentes et hac est praxis huius legis

Subcedit statud N.º 20 ad lg. vulgo dicta de Soria Nº 20 vacas[?]

Joanis primi quod vulgo dicitur la ley de soria stat in lg. 1ª tt.º 13. lib. 3.º ordinamentorum et in lg. 3ª tt.º 13. lib 4.º sp. Copil. qua sancitur ut si aliquis ad quem hereditas non pertinet bona fauerit posessionem sine iudicis decreto bonorum vindicatione quod defunctus reliquit tempore mortis amittat ipso facto quod cumque ius quod habuerit. l. pretenderit habere in ipsum pe ne nomine in variis audatis et ut iudex ponat inquietat et pacifica pos.e herede venientes ex tt.º tab intestatu summa sine strepitu et figura iudicii cum damnis acceptis et fructis interceptis. ex exequatur pena 1ª huius statutori pars renovabit poena legis siquis intanto 7ª t. videlicet et legis si 3.º ordinamenti lg 1ª et 2ª tit. 13. lib. 4. recopilaciones de qua poena Menochius de recuperanda remedio 13. per totum, unde recte admonet Didacus Perez ad hanc lg. glos. vlt. Acceved. Q. dicitur ind. lg. 3ª. ex nº 32 sed hac pars non recepta inpraxi, quia hic rigor diminuitur alutopa dicta sub latis se ptgravantur censet Covarr. lib 3.º variar. cap. 16. nº 7.º verric. quibus praeterea per 2º poenam exequatur utraque subcessio tum legitima, quam testamentaria adeo ut hoc remedium utriusque generis heredibus competat, notant Molina lib. 3.º de primo genijs cap. 13. nº. 81. Gutierez in repetitione ad §.º sui aut. nº 43. de heredit. qualit. et dicta Acceved. ind. lg. 3ª nº. 1. et 30 Sors ladori. dict. lib. 2.º cap 5. nº 2.º qui in censet, non pertinere hoc remedium ad herede prorsus extraneos sed ad consanguineos per illa verba legis vos parientes propinquos, sed

Nº 21 ad lg. 45. tauri nº 2.º

Imarum Verus Constituendo quia Codicta Verba exemplitantur Causa posita Videntur quod magis supp. quam exponunt glosatores Censent etiam Parladorius d. cap. 5. ex n° 3°. usq ad finem et Burgos de Paz d. n° 59. perinde nihil novi in remedio possessorio per hanc legem statui nisi prius Sanitum fuerat, perdict. leg. Ult. C. de edict. D. Adrian. tollen. Contra in prax. receptum est, sed sane Nostris Verba intuere mus, magis pertinet ad remedia recuperandae possessionis contra eum qui Vacuam occupavit, de qua in l. Ult. C. Unde ui quam sustinerri posit esse adipiscendae, quia qui Vacuam possessionem occupant post mortem testatoris non est Legitimus Traditor nec impedit in modo ut dixi, Videndi etiam sunt Ant. Gomez in d. l. 45. taur. circa finem et Acevedo ubi supra n° 57. circa specialis apellationis in hac leg.

N° 21
Ad. lg. 45. tauri n° 2°.

Magis debeat adesse Juris remed. quod ponitur in leg. 45. taur. quae est lex 8. n° 7°. Compilationis quaerebet ut possessio Civilis et naturalis rerum maioratus aut Vinculi transeat in subcessores vocatos in fundatione et nominatos et Collectivo modo quam hi alii aprehenderent possessionem earum tam in Vita et post mortem possessoris imo quamvis ipse possessor possessionem rerum tradiderint possidenti. Aut. Vermicol. disputant acriter utrum heredi possessio repugnet Subltad possessionis, de quo et nos prombre schol. disputavimus in regestra alio Lemos de adquirenda poss. Cap. 2. ex n° 23. nunc tantum notamus non posse in praxi dubitari post mortem ingressum leg. hanc, quin possessio quoad omnes effectus transfera tam consequatur subcessores, ex quo aparet 2a differentia inter antecedentia remedia et hoc quia istud Resp. Civilis et naturalis possessionis est retinendae, rei. actualis et corporalis est adipiscendae Cum illam nunquam habuerit Subcessor ut Viderant Molina de primo geniis lib. 13. ex n° 2°. Sat. Molina de Just. et tract. 2°. disp. 6. : 2. 3a differentia est quod in hoc remedio non est legitimus Traditor qui Currit possidet etiam si illum habeat

ap decessore

de remedijs possessorii

74

Ab decisione defuncti qui inducti sunt ad evitandas fraudulentas alienationes possessorum ut cum Judicio Dixerat Belasio in praxi pacifica cap. 3 n. 7. et 8. quod si alienatio facta sit ex causa Justa et onerosa Veluti ex debiti ab ante cessione contractus. Apprehendente Regia facult. qui Cumulatio possider est Legitimus deductor et de Justa alienatione in Judicio, tenuta decipitur Molina d. cap. 13. n. 54. et sequentibus. Ubi stat olesans addito cum addendus est Noguerol alleg. 9. ex n. 43. 3a specialitas est quod in hoc Judicio debet Istare de Iure eius qui tenutam petit, ut Istat excellis textus nra Legis que segun La disposicion del mayorazgo hubiere desuceder inquo Valde distat ab editio Adria. et in dicto quorum bonorum ut nuper Vidimus quare ante dia debet Istare an Vocatus sit specialiter et contentus modo nempe an sit ex Linea eius qui Vocatus est item sibi actor expressam Vocationem, et saltem directuralem quod sufficit ut resolvunt Molina d. cap. 13. n. 43. Paz detenuta, Cap. 29. ex n. 19. Carleval de Judiciis 2. tit. tit. 3. disp. 5a. n. Ult. admittuntur, quod exceptiones omnes Veluti exoperientatis sexus in capabilitatis Julia, ut docent. Molina n. 24 et 25. et ibi olesans addis, ex qua ita temperate, hac dia modo intermino sum maris denutę delli Istari possint alioquin Reservantur Judicio plenario, Salgadus 3a pte de protect. Vega Cap. 12 ex n. 1. Noguerol alleg. 23. ex n. 136. Bela 1. thom. dissertat. 14. n. 10 Unde recte inferunt hoc remedium habere ad mixtum causam proprietatis leg. 10 tit. 7 lib. 5. compilationis, Molina; ubi proxime dicto q. Balensuela, dicto 69 n. 248. Salcedo ad Leg. 43 Cap. 24. an 62 tit. 14. lib. 3. novissime compilationis quod de eas per quam omnes exceptiones admittuntur modo supra dicto ut docet Ant. Faber, in suo C. lib. 3. tit. 7. definitione 2a de hoc Judicio tantum cognoscit sumaria de ilium Leg. 9. et segun tit. 7 lib 5. compilationis ubi datur forma, procedendi

N. 22.

M.A. Veteres et cum illis Franciscus Ripa in l. 1a. quorum legatorum

ad interdictum quorum legatorum lib. 43. tit. 3

gatorum et Maranta in praxi Iudiciorum 4a pte dist. 2 nº 10 existimarunt hoc intr dictum generaliter competit 3a cis Legatariis qui ppria Aut. ocupant.

quia ex Lege in dubium S. C. delegatis, qui ppria Aut ocupat rem sibi Legatam amittit Legatum ut in deprouari existimet plurimi Antiquores quos sedulo recenset Ant. Gomez ind. Lg. tauri 45 nº 132, Verius tamen hoc intr dictum tantum competere qnd futurus est Locus legi falcidie et Legatarius ppria ocupauit Legatum Lg. Vn. Cod. hoc tt.º ut tenent etiam in numerum Veteres apud Gomez nº 133 Menochius de adipiscend. remedi. 3º Mindanus. th. 2º de intr dictis tt.º 17 apud Don. C. hoc tt.º nº 3º rationem prestitit eleganter Cuiac. ibidem et Lib. 8. obseruat. cap. 2º quia Lex falcidie ad detrahendum 4a. non prestitit heredi actionem sed tantum retentionem ut cum Iudicio colligit ex L. patr. 14. in pr. Lg. segh. Lg. accepti 93. ad Lg. falcid. quod etiam in 4 pegasiana retinendum est Lg. heres 21 ad senatus consultum trebell. § sed quia instit. de fidei commissariis hereditatibus quod ut heres per retentionem deducat prius debet euocare et debet sequi per hoc intr dictum posessionem eius rei, quam ppria Autorit. Legatarius.

N.23. Ex quo infertur non habere locum hoc intr dictum si testator tradiderit in vita Legatario rem legatam ut in Lg. nuptius inquit Lanus. 22 de legat. 2º ubi notat adendi molina lib 4º de 1º genis cap. 2º nº. 19. Guhar. in § 1. de legatis ex nº 17. quia tota ratio huius intr dicti consistit in Occupatione legatarii ppria Autorit. docet recte Ant. fab. lib 6º conect. cap. 2. Cum quod hoc remedium defeciat in hoc, Casu ad alias recurrendum erit 1º posessio euocandae totius rei per actionem incerti per quam repetimus posessionem ab alio sine Iure detentam. L. heres 21 ad senatus consultum trebell. § 4º par in Legato (ne res dum dua) petenda est Vnde et in ppria Vindicatione quia Virtute Legis falcid. 4a deducit ipso Iure de singulis rebus Legatis et remanet penes heredes. Lg. Lignea 26. Lg. in quit.

73. ad l. falcidia cum eo in specie fungendi in text. in l. penult. ex quibus causis ff. ad leg. Falcid. cum Patr. [illegible] Marcus Mevius. delegati 2°. Ubi Cujac. lib. 7°. respons. Papiniani Valentia delegatis cap. 3. n° q°. N. 24.

Ex hoc dicta expendendus est text. alioquin difficilis in l. 1ª. § si quis § hoc tit. Ubi dicitur in habere locum hoc interdictum ad versus eum qui possidet ex donatione causa mortis difficultas est, nam hoc remedium introductum est per medium legis falcidia sed lex falcidia locum habet in mortis causa donationibus, l. 2a. C. de donationibus causa mortis l. si mortis [illegible] ad l. falcid. quare in hoc causa debebat competere interdictum, sed resp. hunc § dicit accipiendum esse ex ijs munieribus donatio enim causa mortis plerumque traditur ab ipso donante, sub pacto ut si reconvaluerit sibi res reddatur legatum vero plerumque traditur ab herede ideo plenum quod hoc interdictum non pertinet ad donationes et plerumque pertinet ad legata, sed data gratia tantum tradendo quod res donata idonea: si ergo vita tradita non sit ut plerumque accidit in legatis habebit locum in donatione nam interdictum ut eum Juditio exponit Cujac. Lib. 10 obser. hanc cap. 28.

Igitur hoc interdictum N. 25. heredi competit regulariter sed cum qui rem possidet ex causa legati quid in erit dicendum si legatarius qui rem legatam praeoccupavit postea tecum verteret negetque possidere ex causa legati et aliud titulum praetendat? et in hoc casu redditi interdictum pro dubium l. 1ª § qui autem 4° hoc tit. ex quo contra tius traduntur decreverunt quoties inter duo, plura ve remedia dubij sumus et ambo ad eundem effectum tendunt utrumque ducimus et cumulamus cum posita tollere utrum nobis magis expediat quod docent post multos antiquiores Ant. in l. 48. tauri n° 159. Tuscus practicar. Litt. L. declus. 360. ex n° 57 et declus. 313. ex n° 23. quam ad nectit Cujac

Lib. 13 resp. Pagina. in Lg. cum quidq. 14 de Vonpereoibz.

N.° 26. Sed quamvis orade Falcidiæ proporiz in heredem dutim in si ex pxd ocupade legatarij alię detrimentz heredi Dringat, poterit adversus eum Vtili intr dicto Vtique Vinijnitatz Vadi q̄ Dstabit ex hys exempli si legatarius rei legatas Ccumpsexit, & heres Dfuto inventario cognoverit Velijium patar moniz Oxi alieno adefuncto Dtracto h sufficientes potiora si debita, quę legata, Lg. 1ª §° Marcellum scyh secuti plusquam perdg. falcid. heres advocabit poteitos per hoc intr ductz Cum alioquim ipse heres Creditori bq tencati, & legatarij qui si singularius rerum posuiores Lg. 1ª. C. secutum petatr Lg. Vlt. C. de hereditarijs actionibi in Casu Lg. Vlti. §° Scientia. C. de Iuri deliberandi in quo casu Dtrade legatarij tenentr, item si serbus generalit legatus sit, & legatarius Coniugaverit optimum Cum Ctandus sit mediocris. Lg. legato §7 de legati 1.° poe heres auocare poti per hoc remediuz. Baldus. & Salic. in Lg. 1ª. C. hoc titt.° Vbesenbechius hic n.° 4.° Ant. Fab. Lib. 6.° Diecturary Cap. 2.° Mind. d. cap. 17 ex n.° 12. Caeterum si heredi nihil intrsit Cesat intr ductz Lg. 1ª §° ex hoc intr dict. hoc tt.° & legatarius retinet posse quam tuber pohut ocupare ex precedentz titt. legati sine Vlla poena aut Drnde ut post. gloras Vtriusq. Iuris Dalios Veteres docent Menoch. de adipiscend. remed. 2.° ex n.° 9.° Mind. d. tt.° 17. ex n.° 19. Ant. Gomez id. Lg. 48 n.° 131. Vers. Vnum m. Cobarr. lib 3.° Variar. Cap. 16. n.° 7.° Versic hys preterea, Gutierrez in t sui n.° 76. Accued. ind. Lg. 3ª. tt.° Lib. 4. Compilaoi n.° 36.

N.° 27. Sed inder obstare ... quem ... pendi in Lg. n dubium §° C. de legati qui ... ex pog Veterum probat legatarium ppia autorit. ocupare

rem res

De remediis Pretorii

Ocupantes res sibi legatas amittere legatum postquam heres adivit hereditatem et apprehendit rem hereditariam possessionem; iuste in possessionem occupare censent et ante hereditatem et post additam quidem; sed an apprehensionem ab herede possit a quo quidem pariter recedit Cuiac. in expositione l. h. ... n° 4°. et seq. et post Iulium Clarum Gotofred. ind. leg. ser. sed ut verum fatear, nescio hoc cordatis nescio ex quo iuris testimonio hanc distinctionem deduxerint, nam repetes quia ex praedicto loco. nihil tale probatur tantum quominus dicit de delegari actionem pro legato competentem ei qui ab hereditate res subtraxit proportione quam subtraxit, nec sequitur de ipsa re legata subtracta, sed eius dignitate quam comittit legatarius explicando hereditatem nec in amittit totum legatum sed eum quantitatem aut re subrepta, compensat, et poena facit lg. Paulus. 48. ad senatus Iulium rebellianum quia poena huius indignitatis non aplicari fisco sed ipsi heredi in quo speciali et notanda decisio dicit legis non dubium fuisse ut observant Cuiac. in lg. unica. § quod autem C. de caducis tollendis Suarez ad lg. aquiliam lib. 2 cap. 1° ... n° 20. de indenniquam qui ocupat possessionem rei ad se legitimo pertinentis vitio iure sibi dicto nec incidit in ullam poenam, ut cum calculo probant. Alii superiori n° laudati in ... ... e diverse ocupantes legatum post apprehensionem ab herede possessionem illud amittere.

Hoc interdictum ut heredi competit statim competit fidei commissario universali unione possessionis et ceteris qui veniunt heredis gentiore, et ut competit in legatarios ita etiam in fidei commissarios qui apparent in hoc legatorum leg. la de legatis 1°. quod cocordis lib. deducitur a contra. lg. 1a. ut post Duarenum observabat noster Valentia lib. 3° illustr. tract. 1. de legatis cap. 3. n° 27. quod multis sed non admodum utilibus quaestionibus disputat Menochius et Mindanus ubi proxime inde nolumus in morari.

Margin notes (left): + aditam; denegari
Margin notes (right): ante; expilando; N. 30.; N. 28.; N. 31.; N. 29.

N° 29

De tabulis exibendis. lib 43. tt.° 5.

ex agere hoc interdicto

furti

valde

Valde laudo q[uo]d dixit Menochius de adipiscenda remedio 1. n° 81 hoc interdictum de tabulis exibendi solum ee comparatum ad interdictum quorum bonorum veluti si heres in testamento scriptus sciat tabulas testamenti ab aliquo detineri prius e[st] eum agere hoc interdicto postea ut bonorum poss[essio]nem tabulas petat deinde in mod. ex illo interdicto, et ideo Barth. Angelus. et alij Clarij apud. Menoch. vbi supra xc acquiunt tamen inde. hoc amplius 29. de furtis et utroq[ue] interdicto exhibitorio nempe et quorum bonorum non de actione ad exibendum, idcirco in hac clasi introductorum d[e] hoc instit. agere competit quidem omnibus quorum interest tabulas exibere veluti heredibus legatarijs et fidei commisarijs: debentur ad versus eum qui non vult exibere, non e[st] precise ad factum exibendi sed quanti interest autoris tabulas exibitas non ee per 1.3ª § 0 condemnati. N. cum seqentibus hoc titulo L. Vni. C. eod. notant Cujac. lib. 8 observationum cap. 39. et lib. 12 cap. 23. et in alijs locis Ant. Fab. lib. 4 coniecturarum cap. 19. Donell. C. hoc tt.° n.° 12. per actione vero exhibitoriam plenarie cogitur quis ad exhibendas tabulas qui eas detinet 1. 2ª § ult. ff. testamenta quem ad modum aperiantur.

N.° 30.

Pertinet
V ad testamenta tabulas pupilares codicilos et omnia quae vicem testamentorum obtinent. l. 1 in principio et § hoc interdicto. hoc tt.° et apelatione tabularum, venit quacumque charta ut membrana in qua testamentum scriptum e[st], L. 1ª de bonorum poss.e Vn tabulas in quo interdictum durat cum prod. actione exhibitoria L. 2ª § adeo 2 ill. tt.°

N. 31.

Y nec etiam conveniunt q[uo]d nec in hoc interdicto nec in actione exhibitoria. 3. opp. exceptione de non valore testamenti nec de defectu testamenti factionis interest. sed exhibendae sunt tabulae tales quales sint et quocumque facto dicantur L. 1ª § sive autem 3°. cum seqq. et § ult. cum duabus Leg. sequentibus hoc tt.° d. Leg. 2ª § 1. testamenta quem ad modum aperiantur Paul. Lib. 4. sententiarum

de remedijs Pretorii

Lib. 4. sententiar. tit. 1. § ultimo Fine quod neutrum remedium pertinet ad tabulas eius qui adhuc vivit. Lg. 1a § hoc interdictum 10 hoc tit. dic Lg. 2a § sed et aliter 4a quia praematura et festinatio de hereditate viventis Lg. 1a de hered. vel act. vendita Lg. ... 27. de adquirenda heredit. et quia praesumere uti ... quam ut exhibeatur viventis autem non est ... Lg. 1. C. de sacrosanctis ecclesijs Lg. 1a qui testamenta facere possunt ... lucem accipit text. in Lg. siquis legatum 6 ... ad Lg. Corneliam de falsis in qua dicitur Caesare interdicit ... testes intestamento de fecisse ... signatum quia stantibus hijs verbis extrinsecis non est ... Lg. ult. C. de edicto divi Adriani tollendo q. vide Cujac. tract. 2 ad Afric. ad eandem Lg. ... non est ... unsemel dato nec alia Donelli ... hoc tit. n. 3. 77

N.o 32.

N.o 33.

Illa in invenisse differentia in utrumque remedium q. actio solum competit adversus eum qui ... penes se tabulas esse negat in ab exhiberi sine ... habiti defensione dict. Lg. 2a § ultimo interdictum v. redditur tam adversus eum, qui fatetur quam adversus eum qui negat, Lg. 1a § 1 hoc tit. Item adversus eum qui dolo malo fecit quo minus tabulas possideret Lg. 3a § siqui dolo 6. hoc eodem tit. igitur qui vult in hoc interdicto obtinere tria debet probare 1 fuisse tabulas sine ullo vitio extrinseco confectas deinde ex illis aliquid commodi ad eum pertinere, veluti hereditatis aut legati etc. tandem de tempore liti mota aut ... possidisse et retinuisse tabul. aut dolo malo fecisse quominus retinere a ... et tradendo ... in praxi ... observandum est sufficere hoc probare ... summarias ... Baldi in Lg. 1a C. ad ex hibendum imo de intrece partis sufficit ipsius iurata ... probatio non ... Lg. 1 tit. 2 p. 6. et lib. 9 ... iurata Lg. 3a § sciendum Lg. thesaur. 15. ad exhibendum ...

ex multis, Holobrinus ad Alexandrum Ludobrig decis. 129. n.o 10 Sureta. & Vnuerrad instrumentorum editione th. 1.o tt.o 5.o resolutione 11 n.o 22 & 23. qui tit.o 13 Ubi de hac ma magis expresse tractat, duo singularia notat, 1.m competere hoc interdictum filio praeterito, & exheredato si ..ra tt.m patris Valedicere quia ex illo obliquum aliquid intra se expectat. Et cum Angel. et Greg. in lg. 1. glos. 1.a tt.o 2.a part.a 3.a extendit hanc decis., ad venientes abintestato, qui tt.m sanguinei volunt falsum accusare quod posse habere rationem ne post multos annos probatur. tt.m quod eius virium probari ... ... Legatario competere hoc interdictum ... exhibendum totum tt.m sed tantum clausulam ex qua illi ... dum venit. (Conpre y cabeza), ut dicunt practici quia ad reliquam scripturam ius ... habet, videndus n.o q.o ubi multos allegat.

N.o 33.

Habet etiam locum hoc remedium adversus depositar. tabullarium quia habet potestatem restituendi quamvis ... possideat lg. 3.a § ... tabulis ... et 3.o hoc tt.o iuncta lg. officium ... de rei vindicatione, cessat ... si de hereditate controversia moveatur, ei qui vult hoc interdicto experiri satis enim est ut sit heres quam ut tabulas sibi exhibere desideret quia qui ... dum heres ... posse praetendere intra se ex tabulis quo in casu tabulae deponendae sunt apud honestam personam, olim aedituum lg. ult. hoc tt.o notat Cuiac. in lg. 1. famil. ercisc. & lib. 19 observatione cap. 16. ex qua tabulas olim deponi solitas apud aedituum, vel in templo sacro. notabit Gotofr. in dicta lg. 3.a § pend. 3.o Rebardus lib. Variar. cap. 15. Lachus ad tacitum lib. 1.o n.o 46. Robertus lib. 1.o rerum Iudicat. cap. 2.o Item cessat satisfactori ipse tabulas sibi exhibere petat ab eo pene quem deposuit lg. 3.a § si ipse. hoc tt.o quia cum dominus sit tabularum ut possit illas vindicare habet

actionem

haet actiog summariag pred paratoria lg. 3a § in
tr dicto. 14. ad exhibendu ex quo dtat inter dictum
pedi ex qu. Anus n. v. sed haet ex tabuli intree. hoc
interdictu perpetuu e. et heredibus, contra qui subces
soribus, spectit dari eti da heredes quia e. rei pre
cutorium ut quelibet vindicao lg. 3a § penult. et
Vlt. hoc tit. a quo ne cur emendaog tellar Cudar
laudatus Vbi a Gotofredo.

Saluiani interdictu quod est N.o 34. De Saluiano inter
adipiscenda orint ex stratibus ut cetera possessionis intr dicto lib. 43,
successioni- ex subcessibs, forte nog habuit a Iuliano Saluio Iu tt.o 433
bus ris dsulto no uellissimo et perpetui adinatore Vtqui
dem docuerunt Ant. Bitrius. Egnarius Varo apud
Menochiu de adipiscenda remedio 3.o n.o 1 et 2.o Ne
gusantius de pignoribus pte 8. § 1 n.o 7. Cudat. in
paratidlis at tt.u de duingendis cum emancipat. li
Viuseius Scibar. in § sequenti de intr dictis n.o 15. My
dan. 2a pte de intr dictis tt.o 10. n.o 3.o quambus inre
n. seria, seud et magno obstiun da mro disensant D.
Fernand. de Mendoza Lib. 2.o de pactis Cap. 4.o n.o 27
Marius Ant. Thesaurus des. 174 in pro.

Sed ut dees N.o 35.
incipiamus agere in herentes iuris dsultoru Vbi
cernis hoc intr dictu 1.o et principaliter inductu fuisse fa
uore locatores fundi Iradictor pro rebus quas in fun
dum intullit, et fructibus sibi natis obligatis locatori
pro mercede lg. 1a et 2a hoc tt.o § adipiscendae intr.
de iri tr dictis ut agnoscunt Cudat. ad tt.u C. de Ls. causis
et b. Donellus in lg. 2a Menochius n.o 3. Mindan.
eti n.o 3.o ubi proxime Statius Pacificus de Saluiano
intr dicto inspect. 1a cap. 1.o Barth. Scapucius de Vlti
Saluiano intr dicto lib. 1.o q. 2a cap. 4.o Ioanes Domin.

Gailo de Credit. Cap. 4°. qued nt. 1. mianti ut n sint ...
xi aut heres diregtum inti duti videre pro in vechi filla
bs. in ... medium ... sed quambri ... ita adeo ... auta
fuissent mihi veldplacet, ... verum & practico rum
qui utile interdictu Salvianu extendunt ad quod
cunq pignus qua cunq ex ca uenitu talese indultum
quod ... nitit segg fundamtis 1° ex Bald. lib. 5° sentent.
tt° 6° §. Ult. ubi arguit ab intrd. ad ... pignoris do
cetq ubi pignus ... tenet, nec interdictu vechi quod ... genera
li e & generaliter accipienda § a ... ubi pignus ...
... interdictu locum haet, ut ubi sentit Cujat. prob.
etz ex §. 2° § hec autz 3°. Verrie: adigicienda de interdictis
... Salvianum giaq interdictu q e de pignoribus. ex hoc q e
etz ex §. 1a l. de ... b interdictu tantu ad verrus ... ductore
debitorz ne ... noto disiunctio neq ad mitto in tell ...
& Donelli qui illud ... debitorz ve sino nome accipiebat
idest ... debitorz nome obiurdu qua ... ...
nume n posse ... ductorz simbol deat ut docet
Cujat. & Faginneus lib. 8 ... ... cap. 9. denique
quia actio Serviana ab initio inducta fuit ad eam ... causam
pignoris §. Item Serviana int. de actionib, sed hoc interdict.
... ad instar Serviana ... dicendu e, docent
in nomine tantu dissentientes Barth. & Bald. ind. ... 1°
l. de ... & multi qius eum Cura ... sed ... siguir
Menoch. d. Rem. 3° n° 2°. Mindanus d. tt° 18. an° 11 usq
ad. 46. Stephanus Gratianus disceptad forens. Capit.
266. n° 20 & 21 Gaitt. d. cap 4°. ex n°. 717. usq
ad n° 9. 731 Pacificus d. inspect. 1a cap. 1°. Scaquirnus
d. lib. 1° q. 2a & seqq. Salg. de protect. Regia. 3 pte cap 12
ex n° 46. Reborret. ind. § adipiscendis n° ult. 3 ... exem
... illi ... defendant Menochius ubi pr. ... 3a pte
de reditibg Ecclesiast. Cap. 2° ex n° 16. Thesaur. decis. 175. a
pra & des e segg. n° 19. Ant Fab. de error. dec. 6°. erro
re. 5.

exhaeredita

d. remedij Possessorii

79

Ex hac dicta duo notta 13 generaliter Cuicunque Creditori ad versus quemnunque debitorum, vel dicti hoi interdictis pro sequenda hypotheca adipiscenda eius possessione sive tacita sit sive expressa velut si ex pupillo vxori pdote leg. l fidei Iministrat. Omnibus alijs Creditoribus deg lare apunt Mindanus Vbi 5a Pacificus in poss. 2. cap. 2. exon 300 et in sequte 5a cap. Tex n° 9. Scapui. d. lib. 1° q. 7a. et seqq. 2° verum dicti hoi interdicti pro pignore corporaliter tradito, creditori qui tam intra dominorum ipsa possessione nactus fuit, lg. quedung 13. de publiciana, ac perinde denuo nanuci non pote quid e proprie et speculiaris natura huius remedij igitur si creditor amiserit possessionem alijs remedijs vti debet, docet Menochi. d. rem. 3° n° 28. N°. 36.

Vij Illa grauis questio subcedit an interdictum Saluianum spectat Vo 3s possessores vt ga Titius hypotecauit rem suo postea eo mino venchdit Sempronio quaeritur vtrum d. a Sempronius possit creditor experiri hoi interdicto, ego affirmatiuam si sequor quae e. affrz. communissima apud practicos eam q tuentur Accurs. Barth. et fere des claui vsque ad Cuiat. ind. lg. 1a. Menoch. d. rem. 3. exon 55. Mindanus d. lo. 10 exon 52 Pacificus insp. 1a cap. 1a, n° 17 et insp. 9. cap. 1 and 9. Scap. d. lib. 1°. q. 4. Carmi d. 3a pte. cap. 2 n° 19 Thesaur. decis. 176. n° 2 Lanfrance Goite d. cap. 4° ex n 132 vsque ad 175. qui omnes in hoc conveniunt dari ad versus 3s. possessores sed alij petunt vel a tiog exeo q e in rz ut actio Seruiana alij dicunt ee personale in rz scripta qui modus dicendi placuit Cuiat. in d. lg. 1a. et lib. 3° obseruaonz cap. 24 sed ego de hijs minutijs parum curo, quia tantum effectum respicio. N°. 37.

N°. 38.

Fundamta huius sente sunt Saluianum interdictum instar Seruianae actionis separatum

Ut dixi sed hoc competit adversus 3um possessorem, d.
6° Item serviana et illud 2. hoc interdictum de pignoribus
proponitur d. l. 2a. § hoc autem 3°. sed ota vehementia et
pignoribus contra tercium possessorem competunt, ut dicitur et no-
tatur in eodem §. hoc etiam competit, solidius fundamentum sumi-
tur ex l. 1a et 2a. hoc tit. iuncta l. creditor 10. de
pignoribus in quo aliquanto immorabor quia non bene
habent annis interpretibus 1° Julianus ind. l. 1a quaerit
si colonus induxerit in fundum ancillam hipotecae nomine
obligatam eam vendiderit et postea genita amposuit loca-
tor persequi partum et hoc interdictum. de ancilla non quaerit
sed supp. quia in partu edicto apud emptorem maior erat
dificultas et nihilominus affirmat contra emptorem competere
interdictum: sic ut 3us possessor, partus ancillae pignoratae in
eam pignoris vecidit de quo non disputo nec de dexplicatione
antinomiae l. si convenerit 13. §. si fundus, et pigno-
rata actione cum l. Paulus 29. § si mancipia de pign.
videlicet m. Ii adversus Fabrum decad. 60. err. 4.
Angelus in quo Amaia lib. 3° observationum cap. 2. § 2 et
n. 40. Carrancia de partu. cap. 3. §. 2. n. 27 Asin
in l. 1a. C. de usu capione pro emptore exon. 15°. tantum
noto competere interdictum contra emptorem

N.° 39.

In § 1° proponit hanc
speciem colonus conduxit fundum duorum res invectas
obligavit in solidum singulis pro mercede utrique debita pos-
tea extraneo aliquam rem vendidit utrique singulos.
adversus emptorem posse agere interdicto Salviano quin
ad verius extraneus competit interdictum. Antonius Fab.
decade. 59. error. 3 et sequ. qui hanc sequentiam
negat, emendat nostrum textum. et proinde tenuo Salviano
reponit Serviana non nimio et perverso acumine nec,
feliciter dictat. Lib. 5 observationum cap. 24. quaeritur dein
et subeadem specie quid dicendum sit si in potestate
extranei

de remedijs Possessoris

Ex traneus perveniat ad rem potestatem unius ex legatoribus et negat interdictum alteri 2a alterum quia impari causa melior est conditio possidentis 3o quaerit quid dicendum sit in dubio in solidum sed singulis pro partes et res obligata alienetur quaeris in extraneum non dubium, quum singulis pro rata pro competat actio quasi Serbiana, etiam 2a alterum lecatorem, quia pro parte extraneus est in hoc vers. non meminit expresse Iulianus noster interd. sed ex hac omissione non sequitur illud denegasse quare ego ex contextu et ex integratione rubricae quod dixit de serbiana extendo ad saluianum. 86

num. 40

Quod de interdicto Iulia. dixit, docet subijdem hijs Vlpianus et Serbiana in l. si debitor 10 de pignoribus quia in hoc utrumque remedium pari passu currit sed tunc sollet opp. alias eiusdem Vlpia. text. in l. 2a ibi ubi docet si res a colonis inducta sint pignori obligandi in fundum 2nem decorum, et unus ex hijs incepit possidere possessorem vincere in interdicto et decendendum est ad actionem Serbianam ut superari quis in ea sit victurus quod nulli ex equamus utrumque remedium resp. si pignus recte utrique in solidum institutum sit idem de actione dicendum est quod de interdicto sed quia posse accidere ut in obligatione socij aliquid vitium sit quod in sumario causae cognitione potest apparere ideo reuerbatum est rei discussio ad iudicium plenarium et hoc sic fundamenta nostre ius. num. 41.

Contrarium intuentes Otomanus in § in interdict. inst. de interdictis. Ant. Fab. de erroribus pragmat. tota decada 58. Mendoza lib. 2o de pactis cap. 4 no 26. sed eorum fundamenta atente discussa ad hoc reducuntur actiones sive remedia mere personalia non transeunt, 2a extraneum sing. successorem l. ult. in ff. de contrahenda emptione l. 1 § si heres Decepto ad senatus consultum Trebell. sed hoc interdictum mere personale est quia tantum competit a pignore conventionali et

ꝯ expressa conventione q. n. debet dari sed hoc funda
mentum parum concludit 1° q.a supp. q. probandum erat et
q.d nos negamus nimpe hoc interdictum ee mere personale
e enim reale et saltim mixtum scripty ut a dixi deinde
aperte e falsa dicunt enim ee personale qui ex contractu suo
ex conventione pignoris nascitur, at qui ex iure pignoris
nascitur actio in rem praetoria l. si tibi 17. § de pignore
de pactis l. si fundus 16. § in vindicatione de pignoribus q.
poe nasci interdictum q. etiam praetorium e deniq. nec e certum
q. supp. n. reddi pignore tacit. ex venesis Legi in
ducto cum contraxisset receptissimum sit ut s.a vidimus unum
tr etiam quam diverte testimonio in leg. 1a C. de praecario ingu
traditur si debitor alienaverit pignus sine expresse creditoris
contra debitorem competere interdictum n. contra emptorem, sed tantum
actionem Servianam sed dei Clarici usq. ad Cudat. et Fich. d.
n.° 30 Gaito d. cap. 4. n.° 747 intelligunt hunc text.
de dicti interdicto q. tantum competit contra debitorem n. de utili
q. etiam datur contra extraneum quod ex postea valde invie ecedur
co poe sustineri sed Pres text. in hoc enim dicendum e
loqui de pignore q. prie tum dicitur quores corporali tras
dita e l. plebi 231 § pignus de verborum significatione
et tunc contra 3. n. datur quia e adipiscende n. recuperande
ut dixi s.a n.° 36. datur ad actio hypothecaria tam adquiren
dam possessionem, cum ad recuperandam ut pb. text in lege si
vendit 66. de evictionibus.

N.° 42 Subcedit aliquando ad hoc interdictum
peragendum contra 3. necessaria sit excussio contra debitorem prin
cipalem quod regulariter procedere debet quando intenditur contra 3.
actione hypothecaria aut. hoc si debitor. C. de pignoribus
quod desumitur ex nobilitate 4a. cap. 2.° in hac etiam q. diverse
sentiunt AA.. ego sequor affirmat. quod priore illam
q. tuentur Marcus Ant. nata lib. 3 Delibs. 59. apud
usq. ad n. 11. Thesaur. decis. 174. error. s.° Statilus

Pacisiis

De remedijs Pretorii

81

Lacisius inspect. 3a. cap. 2. an. 5. et onium elegantissime Aulus Terina Bulteranus Rotae auditor in una ... pauditionis ... Scapucini Lib. 2. q. 167 in nobilissimis impressionibus quia haec exceptio executionis, aequitate naturali nititur et ad mittitur in obijs causis privilegiatis et summarijs velut Orfanorum, Viduarum, Mercatorum, ut docent Carocius intrat. de executione honorum ... parte q. 31 et 16. et in hoc recte sensit Sthefanus Gratianus decis. 28. n. 3. quod etiam in hac causa ad mitenda est. deinde quia ... data auth. generalis est quae in omni Judicijs debet ad mitti Ly. de ... de publiciana; tandem quia superflum Videretur illa ... sine habet locum in interdicto. Nemo enim aperet hypotecariam sed hoc remedio, et per ... nunquam requireretur executio quod ... e absurdum ... defendunt Menochius d. rem. 3. n. 179. et sequentibus Mindanus d. n. 15. n. 73. Scapucinus d. q. 13. Garto d. cap. 4. n. 776. hac fundamento executio e exceptio valde intricata non per medium ... et liquidationem debet manifestari in ... adducendum, sed exceptiones intricatae ... indagationem requirentes, non ad mittitur in hoc interdicto ut docent Ant. Gabriel in ... opinionibus ... de fide Jussoribus ... Sarmiento d. 3a parte cap. 2 exam. 23. quod ne potest oponi in hoc interdicto. Caetera fundamenta ... sunt. Sed huic Vecti satisfacit Bulteranus ... n. 8. docens equivocum esse quod docemr exceptiones executionis esse intricatam, quia non e intricata ex parte Debitoris qui illam opponit uno verbo sed ex parte Creditoris qui vult 3um poseiorum inquietare, quae perplexitas non debet nocere reo sed ... auctorum retorquenda e qui vult ex ... Judicio Summario in causa perplexa et intricata ... executionis ... facit.

adictionatorum

N.º 43.

Ex hijs aparet non introdutum summarium esse imo Sumarissimum eo quod experientia minus

minus probari teneri quam agentem hypotecaria, s[e]u Serbiana, quia qui intendit actione debet probare eam pignori ex quocumque titulo contrahentis debitori probare rem fuisse in bonis eius qui illam obligavit id est in dominio, quasi dominio, ut saltem pro dominio bona fide possideret l. si superatus, 3a l. et quod 15. § 1. l. si ab eo. 16. de pignoribus l. ontcoia 23. de probationibus, sed ad superandum in hoc interdicto sufficit si constet debitorem possedisse etiam de facto obligationis tempore l. 1a. § illud notandum de migrando quae magna utilitas huius interdicti ut docent Valduinus de pignoribus cap. 14 Menoch. d. reme. 3 ex n. 171 Mend. d. n. 16. ex n. 35. Pacifius inspect. 1a. cap. 6. Scapucinus lib. 3 q. 24 et seqq. usque ad finem libri, Franciscus Myerzini aius controversiar. forensium thom. 1. controvers. 192 an. 3. et thesa. Gratianus decis. 15. a principio. Sarmiento d. 3a parte cap. 2. n. 22 et 23. Salgado 3a parte de protectione Regia cap. 12 ex n. 48. Duhard. in § item Serviana n. 30 de actionibus inst. fit inde ut in hoc remedio non admittatur appellatio quo ad defectum suspensivum sed statim mittendus sit Creditor in possessionem hypotecae, et quod causa sum[m]ariae tractandae sine longa iudicii mora prout iudici conveniens visum fuit, docent promiscue aliqui Menoch. n. 5. et 6. ex n. 178. Mend. ex n. 5. Pacifius inspect. 4a cap. 2. Scapucinus. lib. 1. q. 28. et seqq. et lib. 3 q. 1a. Salg. d. cap. 12 ex n. 21 et 45. qui n. 48. persuadet advocatis ut ad adipiscendam possessionem hypotecae non utantur actione hypotecaria sed hoc interdicto tamquam brevissimo et salubrrimo quam bis de eius non aliter sed male sentiunt Sarim. d. cap. 2. n. 23 et 24 aequo merito dissentiunt Salgado ubi proxime Menoch. n. 174. Gintus d. cap 4. n. 785

3 N. Ult.

Occasione praecedentis interdicti exponam aliud de migrando

quam bis

quamvis non sit adipiscendae possessionis migrare ergo
significat exire a domo conducta, cum supellectili et re-
bus omnibus et quo intelligi debet, scomma in Neronem
iactatum, post incendium urbis etiam plenissimi palatij et
edificiorum apud Suetonium in eius vita cap. 39. pertinens
Sed autem aliam mutationem significat. Legem nostram Lexonas
quod compellare aut spoliare non necesse, videri hoc interdictum
inquilino a finito tempore conductionis et pretio soluto, aut
satisfacto. Caut deposita pecunia iure iudicii x para
text. in l. accepto §. C. de usuris] vult migrare a
domo conducta, et secum supellectilia asportare et ut salui
apud ...sulit, conductori ad eius inquilinum ad adipiscen-
dam rerum obligatarum possessionem donec mercedem sol-
vat, ita hoc interdictum succurrit inquilino de locat.
ad migrandum cum rebus invectis mercede soluta Ant.
Fab. de erroribus decad. 88. error. 3. diceptum ex
ipsis rebus tantum spectat inquilino idest conductori ...
urbani utile spectat etiam conductori praedij rustici,
deducendum rebus invectis in eum rusticam l. 1. §.
1. hoc tit. Si res invecta aliena sit non necesse agere hoc
interdicto ad eam abducendam in qua non obligata
pignore, quod aliena est l. 1a. C. si rei alienae pignori
data sit. Caeterum si expresse fuit hypotecae subiecta
pro merced. utile est hoc interdicto agere l. 2a. hoc tit. in
ipsi notanda est differentia inter hoc interdictum et actionem locati
quippe parte temporis per quod incoluit domum soluta
pensionem quamvis totum tempus conductionis exactum non
sit potest agere hoc interdicto. Si dubitetur an sit tempus
exactum, idest, antequam solet plenarie desit locationi
nisi specialiter pactum ad factum sit, ut non aliter migrare
liceat, quam tota pensione soluta; l. 1a. §. si pensio
4a. hoc tit. in actione vero locati non est necesse apportere spe-
ciale pactum ad hoc ut inquilinus teneatur stare locatione
toto contractus tempore l. si in l. 24. §. si domus

ff locati quia in interdicto tantum quaeritur de genuine possessione soluta, sed machinae et viribus destitutus in illo summarium, in hac plenarium, ita Cudat. Lib. 23. observationum Cap. 34. hoc interdictum infrequens esse, idest non multum frequentari, Lg. 1a § Cui ver v. hoc tit. quid quidalitr accipere tenetur, Gothof. ibi ideo v. non frequentari quia circa ambages interdicti Iudex solet extraordinario impendo succurrere inquilino volenti migrare post solutam pensionem ut agnoscit ibi Accurs. et docens Cudat. Lib. 5 observationum Cap. 17 circa fine Henriquez Suerin Repert. Serioorum Cap. 18, qq haec pars 1a finitur.

Secunda

Pars de interdict. et Remediis Retinendae

N.° 1.°
Uti possidetis lib 43. tit.° 17.

Inter remedia retinendae possessionis hoc frequentius et utilius est, ut censet Menoch. 2a parte de interdictis in prooem. tit.° 7 n.° 1.° dictum Uti possidetis, a primis verbis dicti ut indicatur in lg. 1a § hoc interdict 4.° et § interdictum 6.° hoc tit.° notant Cudat. et Donell. C. hoc tit.° Alciatus Lib. 2.° Parergon Cap. ult. Pichard. in § retinendae n.° 4.° inst. de interdictis hoc verr. interdictum summarium est sed ab eo fluxit aliud remedium summarissimum, quod hispani vocamus inter quos Cobarrubias in prad. quaest. Cap. 17. Pichard. in § suma inst. eodem tit. n.° 179. et sequentes, Gatti Reuredencio apellans, Petrus Rebuffus de remediis possessoriis in § Iudiciis n.° 32 et Itali nobam pensionem, Menoch. de Retinenda remedio 3 n.° 8. Curia Romana Mandatum de manutenendo, Sordus in tract. de manu tenendo observ. 3a per totum, qui plurimas apelaciones cumulat.

N.° 2.°

Differentia oppositum inter summarium et summarissimum iudicium diverso fere calculo agnoscunt Menoch.

De remedijs Possessorijs

Menoch. de retinenda remedio, Ultimo sexepertoty Ant. Merenda lib 3.° Controversiary Cap. 19. Jacobus Cancerius 3.a parte variar resol. 14. e prius Posthius cum alijs d. Observat. 3. ex n.° 16. hanc praxin de Jure in dubio Censet Sarmie. Lib. 1.° Select. cap. 13. nimis in scrupulis ut ait Tachinius Lib. 8. Controversiary Cap 15. et merito habet enim in Jure maximum fundum in Lege 1.a § 3.° inter Litigatores 3.° Vers. sed si inter ipsos, Ubi si inter ipsos Ligantes Iam in Judicio consistentes n. conveniat quis superior Iudex in lite cessabat et ad praetorem eos remittebat ut Litis ordinandae causa et possessione, interim statueret sine ullo per Iudicio spretatis aut possessionis ipsius tantum ideo ne crexerit inter se arguitis ex Leg. Requisi mum 19 de usufructu ex quo Merenda Ubi proxime existimabat hinc Summarissimo remedio Locum n. esse nisi quando timeter rixa inter ipsos possidere intenderentes, Cui videtur accedere Tiraquellus Lib. 1.° Controversiary Cap. 244. n.° 8. et q. sed hodie de stilo n. observatur, Condistincte Locus est huic remedio, ut testatur Posthius, in hac materia doctissimus et verratissimus observatione 41. n.° 16. igitur eodem Cobarrubias Cap. 17 practicary sub n.° 2.° 4. quod quis potest se manu tenere in poss.e quam retinet et dicitur 1.° et principaliter incepit Litigare et ad hoc ab initio suspendit petitorium et possessorium plenarium agitur in dicto Summario Uti possidetis, Idem poss. n.° 4. quod 8.° Lis ordinaria incepta fuit et petitur dubium possessionis Lite Iam pendente suspensa fuerunt Iudicia plenaria et petitum fuit pronunciari super actuali poss.e e Iudicio Summarissimo Paz de tenuta Cap 12.° 8. et q.° sexepertoty Gaspar Rodrig. de annuis redditib. lib 1.° q.e 17 n.° 42 Salg. de prot.e Regia. 3 p.te cap. 12 ex n.° 10. Posthius cum multis observ. 4 per tot.

Et quod

N.° 3.° Ex quo 1.° notandum e posse Sumarissimum hoc intentari in quacunque parte litis imo et finita 1.a instantia, in gradu appellationis ubicunque alter ex litigatoribus suspenderit cognitionis super Iudicijs plenarijs Clementina Unica de causa possessionis et proprietatis, quod. 3. loquatur de remedijs recuperandae adaptatur a glossa ad hoc remedium cuiuscunque dicunt sequuntur Cobarr. d. cap. 17. Menochius d. remed. Ult. n.° 1.° Sthefanus Gratianus disceptationum forensium cap. 948. n.° 13. Merchior Phoebeus de rebeneficiaria Lib. 1.° q.e 38. ex n.° 225. Porthius observ.e 138. apr.° et ex n.° 35.

N.° 4.° Et Reiterum inculquemus libet specialia huius remedij sumarissimi proequi in 1.a fraa Iudicij Sumarissima esse, exponitur magistraliter A Cobarr. d. cap. 17. sed illa sapius non observiatur saltim in tribunalibus inferioribus de qua possunt testare, cuius ne autem debet Iudex, utquantum fieri potest procedat, ampulans ordo de ladibus ad indagandum tantum veritatem sine plexa observatione terminorum Menoch. d. Ult. remi. n.° 86. Paz de tenuta Cap. 9. n.° 16. et cap. 22. n.° 5. et cap. 39. n.° 47. Porthius observatione. 77. et 82. nec requiritur noua litis contestatione Menoch. d. n.° 3.° Porth. observ.e 80 nec publicationes atestationum Cob. Ubique n.° 4.° Rodrig. d. q.e 17. n.° 41. Paz de tenuta Cap. 28. n.° 27 et cap. 9.° n.° 4.° et 9.° Porthius observatione 95. et 96. qui docent non decedi tempus ad refutandos testes quem vulgo dicimus de thachas. adendi si Menoch. ~~n.° 41 et 42~~ Fontanela de pactis nuptialibus claus. 7.a glos. 3.° parte 10 n.° 70 nec adversus sententiam in integrum restitutio datur. Cobarr. d. n.° 4.° vers. sextum. Fontanela n.° 63. Rodrig. n.° 41. Porth. observatione 82 n.° 12 et 13. et observatione 16. n.° 75. et 76. Menochius d. remedio Ult. ex n.° 59. qui in

Sumarissimo

de remediis Possessoriis

Sumarissimo habent locum ad mutuo. Cum in nostro interdicit summario ordinarij merito fundamentum Remedio 3. ex n° 851. in quo et litis instantia necessaria est, ut supp. in leg. 1a §o anno hoc tit. quia depon. disput. Menochius d. Remedio 3 n° 955. alia quae ibi prosequitur et Mendung d. tit. 7 cap. 2. n° 26. ingg n° e in mora dum...

Formas N° 5.
vel est etiam diuersa, quia interdicto in a fertur per Verbum sallo, quia est diffinitiua, Menoch. d. Remed. 3. ex n° 839. in Sumarissimo Ve interlocutoria est, ita proferitur manu tenendo illum sine per Iudicio possessionis, et pretatis donec lis finiatur, ut docet expresse Gratianus decreti ispitato in q. 6 Verni depos. et, et post eum Menochius de Re. Vlt. n° 44. Barr. d. cap. 17 n° 2. nec incipit petitio sallo, sed per Viam decreti Cuius quatuor formulas habet potius obseruatione 105. q si imperitus Iudex in forma pronunciandi errauerit et protullerit decretum de manu tenendo per Verbum sallo, non officit nec Iudicij. ut Cum Multis docet Barbosa Voto decisiuo 42 n° Vltimo. N° 6.

Ex hoc principio dico sequitur 1° de Cretum Latum in Sumarissimo de manu tenendo posse ordinario imperio a Iudice tolli, et mutari non tantum quando finitur lis plenaria, sed etiam ea durante, si aduersa pars iterum intendit et melius probauerit possessionem, quod intelligendum est, quando prius succubuerat ex defectu probationis possessionis, et postea illam probat Sumarissime quia tunc Laudatur, ora decreta interlocutoria posse ordinario imperio tolli, in eo de Iudicio habeo de Iudice lg. q. ... 14 Vbi dixi ex professo dere Iudicata et in ... docet Cum Multis Barbosa, Voto decisiuo 54 ex n° 20. illud uero magis Regulare est ut tollatur per ordinario

Sententiam de finitibus latam in causa plinaria cap. Cum venissent 6. in fine deinstit. docent Faguinus Lib. 8. Controversiarum cap. 28. Fontalla d. pte 1. n.o 76. Barr. d. cap. 17 apud. Porthius observ. ult. Et est in hoc remedio summarissimo non est locus appellationi quia minimum detrimentum afferri interim tamen ad iudicandum possessionis, et gravamen est citò reparabile per diffinitivam sive 4 aliud decretum in ter locutorium quam tam de Iure civilli ex Lg. unica C. de momentanea, appellatione in qua possessio fuerit appellatum de Iure Regio arguto ex Lg. quae est 19. n.o 7. Lib. 5. appellationis quam de Iure can. docent, et tanquam dnè res solbunt, Multis autoribus laudatis Menoch. d. remed. ult, ex n.o 48. Sthefanus Grachianus disc. 74. n.o 16. Porthius observ. 106. apud Farede tenuta, cap. 2 an. 30. Suhord. in manuductio nibus ad praxim 4.a pte § 12 Salg. de protect. Reg. 3.a pte cap 12 ex n.o 53. usque ad n.o 81 qui late prosequitur quoad cunctum apelationis differentiam inter utrumque Iudicium Sumarissimum et Sumarium.

N.o 7.

Hiis differentiis in dicatis magis expedite prosequimur tractatum. 1. non n. dixi Uti possidetis vel de singulari sed vel de plura li Utipossidetis quia in utrumque dum de possessione constat Praetor neutri parti favere intendit sed ei qui melius actualem possessionem probaverit, et aliquando utrique possessionem ad Iudicat ex eadem causa lig. 1.a § ult. Cum duabus Legg. hortt. Donell. in Lg. un.a C. hortt n.o 6. et Lib. 15 Comentar. Cap. 53. Osuald. cap. 32 Litt.a S. Menochius .d. rem. n.o 15 ex eadem ratione constat duplex esse hoc interdictum quia non apparet statim quis sit reus quis vel actor cum utrumque possideri contendat. Lg. 3.a § 1. hortt. Donell. ind. Lg. unica n.o 11 Cujac.

de interdictis et
Cujac. Lib. 5° observat. cap. 22. Menoch. ubi supra n° 16.

Quando interdicti nobis competendum, sive in Judicio sive extra, adeo prohibitorium est retinendae possessionis, l. 1. § 1. et § igitur 4. ff. uti possidetis. Vim autem facere intelligitur quando quilibet alium prohibet rei suae prohibitione uti l. vim facit ff. de vi et vi armata quod ad hoc remedium pertinere notat Donellus d. cap. 13. licet et prohibitus adaptet probabiliter post Othomanum Oisel. d. cap. 32. litera V. apparet quod differentia inter hoc interdictum et interdictum unde vi, quia hoc posterius pertinet ad eum qui rebus suis est expulsus et per se quaerens cogitat de ea recuperanda. prius vero ad illum qui tantum inquietatur, et de manu tenentiae cogitat d. § igitur 4. et 4. sicut et Anast. in fine ff. uti possidetis. Vinditur Menoch. d. remed. 3° n° 24. hic disputant AA. quot et quae modis possit quis in sua possessione inquietari, quod in facto potius turbantis quam in iure consistit, ut turbandi modos cumulavit D. Rebuffus de materiis possessoriis art. 1° glossa 2a / 28. recenset Menochius doctissime d. rem. 3° ex n° 467. usque ad n° 505. mihi non placet generali regula Gothofr. obs. 141. ubi quis cum alio dixit in Judicio et extra, nec sinit eum uti libere sua possessione locum facere, hunc inter dicto nec opus esse probare aliam inquietationem. N. 8.

Sequitur ut videamus qui probare debeat qui vult hoc Judicio obtinere, debet autem probare possedisse tempore litis motae neque vi, clam, precario illum possessionem adeptum invenerit qui probavit utraque litis l. 1. § ff. hoc interdictum ff. uti possidetis § retinendae instit. de interdictis nec attendi iustitia an iniusta possessionis, sed merum factum possidendi itaque N. 9.

In hoc interdicto quilibet possessor sive iusta sive in iusta manu tenibilis l. 2a ho tit. tex. ibi sel. incap. cum venisset 6o de restitut. unde interpretes non hiperbolice dicere solent, in iusto possessorem mere nudalem despoliatoriam, vacuam de iustitia et detentores ad ieiunos ad iniuriam in hoc interdicto sufficere ita Barth. ind. l. 1a. § interdictum Ioannes Faber ind. §. Retinendæ, et post alios classicos Menochius d. Rem. 3. nº 15. et seqq. nº 556. Mind. d. tit. 7 in principio et nº 9. et 26. et multis laudans, Posthius obser. vat. 15. et 42. Pax detenuta, Cap. 2. §. Valenzue. Consil. 58. ex nº. 13. et Consil. 181. ex nº. 70. et Consil. 176. ex nº 10 et 43. Barb. Voto decisivo 42, 49. 52. 54. et 106. Guchard. in §. Retinendæ apud Donell. et Hunal. d. lib. 15. Cap. 32. Lit. A. inde extollentes facilitatem huius remedij tam in profanis quam in ecclesiasticis rebus quamvis possessor careat de iustitia quam duxi ita absolute propositam parum tutam in utroque foro censeo, et in praxi non observandam.

N.º 10.

Moveor ex elegant text. incap. licet causam 9. de probationibus ubi in illa celeberrima lite possessoria quam inferius explicabo inter clerum Ravenatem et fratres faugtinorum respondit Pontifex satis que pie satis que docte in favorem non potuisse immunitatis pronunciare ut possidentes ita possideant, quia ius nunquam favet ei qui quem constat in iustum esse possessorem, unde certissimum credideo hic esse pronunciandum in hoc remedio pro possessore iniusto constat ex actis notorie carere titulo ad proprietatem et cum dominio litigat. adde cum possessio ad iudicanda est ei, quem debuit constitui, tuere alium quem constat dominum esse hac enim ordinaria nihil operantur, frustra ut ex l. n. cogendum 45 §. Sabinus de Procuratoribus docet Barbosa. axiomate 33. Sar

Cuitus

de remedijs Possessorii

Circuitus in utiles vitandi ... Clementina auditor ... notat ad rem Cesar Argelus de legitimo ... dictore ... n.° 3. et q.ª 4. et q.ª 7.ª n.° 215. et q.ª 8. et n.° 4. et q.ª 10. n.° 135. et 223 et q.ª 17 n. 30 apud quem multa, fateor hanc exceptionem non posse colligi ex ullo Juris Civilis text. sed elumine ... per ... cam docent ... casu intellectus Menoch. ubi proxime ex n.° 692 per totum maxime, usque ad 703. 26

Mindan. d. ... cap. 2.° ex n.° 8. Sanssime ... d. observao.e 92 ex n.° 174. usque ad fin. Gaspar Rodrig. Lib. 1.° de oibus ... q.ª 17 ex n.° 21 Gratianus discept. ... 99. per totum maxime ex n.° 19. Jacobus ... Celius 3.ª parte Variar. Cap. 29. ex n.° 39. et 44. Fontanela. d. Claus. 7.ª Glossa 3.ª parte 10 ex n.° 73. maxime n.° 78. Greg. Martinez Voto 106. art. 2.° inter Vota decima Barbosa ... 2.° thom. Sanc. si dnus propria Autorit. et sine Judicii interventu vellet possessorem inquietare expellendusque per Judicem quietusque esse et Judicialiter agere ... Equissimus 14 de Usu fructu et hic e casus in quo Menoch. d. remed. 3.° ex n.° 671 ... Dominij ... notorij non sufficere asseruit, sed non quod Judicialiter agitur ut recte admonet Mindan. nuper Laudatus

Nec obstat text. in l. 2.ª ... in quo docemur non debere manu teneri possessorem si contendat contra illos qui violenter dejecit, et a quo clam vel precario rogavit possessionem et eclam ... coepit possidere, quia contendit cum eo a quo malam causam habeat, Ceterum si contendat cum alio 3.° quamvis vi aut clam aut precario possideat manu tenendus est ut docent Laudati a ... ind. § retinendae n.° 7. quoniam ex hac contextu qui deducitur ex textu ... sane ... intellectus; si enim 3.° ... quamvis possessor injuste possideat non potest ob ... vitium possessionis Cum N 11

Cum non sit distractus in persona sua et subalternus allegare non possit Lg. lexi 4a. §o depent. ff. si servitus vindicetur, quam regulam docte coaptat et limitat Salg. in Laberinto Creditorum 2a pte cap. 22 à num. 62 Si ad versarius sit dominus dicimus dominio dari de non tenenti distare posit, non esse excludendus, nec id colligitur ex hijs text. qui de hac specie non loquuntur, quod etiam dissente colligitur ex l. ult. hoc tit. de adquirenda poss. ibi ad versus extraneos vitiosa possessio prodesse solet, ~~et à contrario colligitur vitiosam possessionem ad versus dominum non solere prodesse~~, ideo vero prodest adversus extraneos quia iustus et iniustum sunt ex specie Corelativorum, namque in iustus est possessor respectu unius nempe domini non est iniustus ad retentionem respectu alterius qui nullum ius in re habet ut docent eleganter Ubald. ad Bonellum Lib. 5. cap. 6. litt. Cuiacius Lib. 2o observationum Cap. 22 et lib. 9o Cap. 33. et lib. 18. cap. 24.

N.o 12.

Ex hijs decendimus ad textum in lg. si duo 3o. in principio eodem tit. in quo Iuris consultus eodem themate retento dicit qui vi clam aut precario possidet non manutenendo sic defendatur cum eo quem deiecit ut dixi, quod scit deinde quod deciderim sit si cum tertio defendatur, qui etiam possideat in solidum fersoz quia subingressus sunt possessionem cum tit. et sinctis dum iniustus possessor absens esset bona fidei ne incurramus in vitium legis ultimae C. uncturi ut dicam ~~uncturi~~ infra 3a. pte resp. Iuris consultus utrumque manutendum esse si prosubtilitate iudicialis discuti non posit quis sit verus possessor et in grobabile dubia et perplexa hoc est remedium utrumque possessores pronunciare ut possidentes ita possideatis ut magistraliter ex hoc text. colligunt glossa Barth. et antiquiores et post eos Menochius

d. rem. 3o.

d. Rem. 3. n. 740. Et ita me aduocante nuper pronunciatum fuit apud Cancellarium in quodam possessorio aparthibus intentato super iure locandi territorium et cum acta delatta fuissent ad Cancellarium Dni Dni dixerunt, nullum Iuri fieri in non deferendo apeladi, alij dicunt sorte rem dirimendam esse, ita utraque Gloria in d. lg. 3. et in d. cap. Ecclesiam est quos refert Barbosa ibi n. ult. sed haec duria Iuri recepta non nece Iustum ut ad modo possessionis sorte decernatur, alij docent sequendum esse possessionem apud 3m et hoc item remedium frequens est quod ambo quiete uti non possunt Thesaurus decis. 206. Posthius obseru. 71. ex n. 129 addendus est Paz de tenuta cap. 20 n. 18. cum ubi trius non loquitur de securiu in iusti possessionis cum duo sed cum contraneo possessione, solet enim tunc ha lis vide ri illa supp. duos in solidum possidere ponit sed ex dubii dictat, Vlpianus itta non supponere atenta veritate et natura possessionis est enim impossibile, ut ego possideo et tu possideas, non magis quam ut tu stes in loco in quo ego sto ut dicitur in lg. 3. 8. ex contrario de adquirenda poss. sed potius atenta perplexitate, et dubio probandum, ut magis, subsitq, non interdicti ut latius dixi in repetita constitutione ad tit. de adquirenda poss. cap. 2. ex n. 15.

Sed quia pars haec est quae praecipue disceptatur in praesentibus controuersijs de manutenendo operis ordinis me factum existimo se dirtante explicuere, quis manu tenendus sit ex duobus qui si mul contendunt possidere. Posth. d. obseru. 72 ex n. 77. aliquas regulas proponit sed multas ex AA. libitu, aut arbitrio pro more pragmaticorum ego non melius exponam quam Cum Inotinend 3. in d. cap. §. lacq depravaoibus. in quo eccla Ratianentisi et Ciuitas far

N 13.

Ventina ut dixi, vendebant, sudito sumario nam in vdicto, super quasi possessione discutitur Vide sancti Petri et cartae aliole, omitto firmam processus, quae ad institutum non pertinet, et ibi traditur et in cap. Cum causa 6. de iuramento calumniae capit. Cum causa 37 de testibus quod de iure frauent. eiusdem de cretalis, ut notant Glossa et Panormitanus et ut ad propositum in specie accedamus deludit Pontifex in verb. ex praemissis cleriq Ravennat. se melius probasse possessionem suam quam Cabitat. Ravennatorum, quia probabit ac Rapinsa annis et citra possedisse praedicta loca. Cum iure dixe honore adiutorio. unde Ravennae Civitatis Ravennatorum non potuisse illa possidere. quia in solidum unius possessio excludit alterius possidente enim cleri non potuit possidere Civitas et cum Civitas etiam probaret, sed aliqua servitia et honores possedisse a quinquaginta annis et citra determinant, huius possessione fuisse clam destinatam et absque sufficienti notitia cleriq et per consequens non manutenibilem quod etiam magis confirmat, quia et clerici produxerunt titulos dierum locorum a Romanis imperatoribus et pontificibus Civitas vero nullum titulum ostendit. Vnde manutenuit clericos super possessione quam tantum intentatum fuerat.

N.° 14. Ex hoc text. elegantes regulas deducuntur ad iuris tractatum 1.° cum iure probat antiquiorem possessionem vincit innuatum maxime cum tit. dixi obtinere in bonitate dicto, ita cum dicit cum multis Laud. Barbos. thom 6 selectar. ad dictum caput. Sicut causam ratione quia cum non possit dari nova possessio existente vere rei in sequenti ut 2.a non est vera possessio, sed detentatio, Cobarr. dicto cap. 17 practicar. ad finem. Menochius d. remedio 3.° num.° 129: Mind. d. tit. num.° 14 Valenzuela consil. 121 ex num.° 39 Barb. ind. cap. 12. cap. num.° 12 et 17 Portheus cum tribus columnis allegatis d. observatione 71. apud. dixi maxime sunt titulata quae valent.

quia valde e utile ad hoc interdictum exhibere titulus sufficien-
tem possessionis, per quem saltem excluditur vitium clandestini-
tatis et violentiae adversarij ut ex tituli exhibitione dedu-
cit Pontifex, in cap. cum persona 1° versiculo quod sicuti de pri-
vilegijs in 6. minimo quia titulus non delebat, omnino
et supp. iustam causam possidendi ut in cap. cum venissent
6 de institutionibus quod postea explicabo. Ita passim ad-
vocati faciunt, de bene ... de lite felinus ind. cap. ... causam
n° 2° quod emendat Gratianus decept. 402 n° 1 et
2. Martinez voto 206. art 3°. inter bona adjuvat
Barbosa in me praedicta ... adverto eum
in rigore contentus sit nam interdictum merum facto possidendi
di idcirco probata antiquiore ... possessione novior po-
sessor succumbit, quamvis ... titulus alegare quia sibi agre-
di nova possessio non potest stante vetere, Menochius ubi supra
n° 728 Mind. ... n° 7. n° 14. ... d. observationes
71 n° 29. qui n° 30 ... Oliverius ad ... decis.
40. n° 6° Bittius Colletanea 1507. et 3028. extem-
dit hanc doctrinam ad causas etiam beneficiales. Menochius ubi
supra n°. 750. et Miridanus n° 19. ... in eo ... innova-
ta antiquior possessio ... vetere amissa nova manu
tenentiae ... docentem Fontanella. d. claus. 7ª. glo.
3ª. parte 10 n°. 31. Cudat. lib. 1° ... 10 n°. 25. ...
d. observ. 71 ex n° 29. Equidem si constat aperte de ...
veteris possessionis ad amittendam ... possessionem res
e expedita, caeterum si dubium non constat, tunc ad ... re-
currendum e ... cum Iudice Ant. Gomez, in leg. 46.
tauri n°. 110. illa in ... frequentior e quod ... possessor
sit nullum actum possessionis ex leg. si finita 29. ... fecit per longum
tempus quia ex longa ... inducitur de relicto possessionis
leg. si finita 29. ... de damno infecto leg. furtum
37 ... de usucap. hoc longius temp. frequentiori calculo
interpretum reputatur decennium Menochius d. remed. 3°. ex
n° 593 ... de recuperanda rem. 7° n° 25 Valenzuela ...

Iulio 121 ex n°. 39. Barbosa Voto 52 ex n° 38. Capri [illegible] amittendo posessionis trans in [illegible] ad illu [illegible] Cap. Ultimo nu [illegible] repetendis.

N 15 Videamus quibus posessio ipsa probanda sit quousque ad nostrum prosequitur Perth. observ.° 19. usque ad 28. breviter [illegible] dicendum est probari per instrumentum ex quo appareat a Iudice decretum fuisse interpositum et postea de eius vigore per ministrum apposiore fuisse [illegible] qui non producit instrumentum potest illum probare per actus posessorios maxime accedendo [illegible] ut dixi. hyn [illegible] proprio coluerit agrum, fructus exceperit, locum in coluerit, et locaverit, redditus exegerit, tributa [illegible] eius causa solverit [illegible] de solutionibus maxime [illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] C. de adquirenda posess. L. Litibus 20. C. de agricolis et [illegible] Lib. 11. Menochius de remediis 3°. ex n° 160. Ubi de singulis rebus posessio disputat [illegible] et intr dictis [illegible] 26. Cum duobus sequentibus ubi etiam late tractat Rodriguez de annuis redditibus Lib. 2° q. 15 an° 5° Barbosa Voto 41 [illegible], dixi [illegible] esse Iure proprio idest, affectu et opinione sibi habendi et ex proprio [illegible] alioquin [illegible] familiari talis et exbeneplacito domini tanguam amici permittentis [illegible] utitur non potest manu teneri quia non possidet. L. qui [illegible] 41. [illegible] de adquirenda posess. ubi Barth. Gratianus [illegible] 450. Perth. observ.ⁿ 54. ex quo etiam infertur non debere decerni manutentionem in actibus meræ facultatibus qui ex mera facult. pendent, ut sunt [illegible], tales sunt ire ad [illegible] Molendinum [illegible] furnum, hospitium alicui [illegible] et [illegible] et [illegible] et alia similia quia eorum [illegible] [illegible] tur, ut aliquis [illegible] [illegible] in [illegible] meræ voluntaria [illegible] [illegible] [illegible] pendet Perth. observatione 58

[illegible]

Sextoque Gratianus discept. 655 nº 42. Oliuer. ad Ludouicum 162 Barbos. Voto 42 nº 12

N. 16.

Ex dictis aparet ei qui non posidet, non competere hoc interdictum, ideo non conceditur depositario, conductori et comodatario quoniam posidere nequiant illi non posedent, exemplum asumitur in leg. 3ª § Creditores hostis de Credit. missio. ex 1º decreto in possessionem custodiae causa qui non potest uti hoc interdicto quia non posidet, ut neque precedentes leg. 3ª § ult. hostis de ad quirenda possessione secus sint siquis consumatione vel qualificatum habeat posidere ex 2º decreto tunc posidet leg. si finita 15. § Iulianus de damno infecto, alias exceptiones prosequitur Menoch. de remed. 3º. usque ad nº 2. 24. addendus Gomez ind. leg. 45. nº 168. Osuald. de Lib. 15. cap. 32 lit. B. Fiebus in 8º suma instit. deinter dictis nº 112. et nº 120. illa m. subtillis difficultas in hoc articulo notanda est comodatario, conductori et similibus non dari manutentionem propria re dari in ex sumarissimo interim manutentionis pro his quae ipsis resultat, ex contractu ne in iniuriis inquietentur et in ipsius custodia, docent Cobarr. in pract. cap. 17 nº 5 Menoch. de retinenda remed. ult. nº 13. Fabrineus lib. 2º controversiarum cap. 95. in fine. Gratianus discept. 736. nº 8. Sorth. obser. 16. ex nº 44. usque ad finem de cuius decisione iuridica ratione dubito, sed non decius prius? tantorum DD. autoritatem.

N. 17.

Subcedit ut dispiciamus qualiter exceptio antiquioris manu tenendus superior. Ad quod habuit olim locum text. in cap. cum venisset 6. Ubi Archidiaconus Sigue mundi a Archiepiscopo Euora cenius in posesionem instituendi, quamvis Archiepiscopus intendere clericos instituendi facultatem fuisse eidem Archidiacono personaliter et non intuitu dignitatis quod quidem non obstiterit

manifesto contrº exhibito ideoq. vult quia probavit virtute illius qualis decisionis actiones antecessoris suos quasi possidentis continuasse. hic textus est elegans et mihi notabilis ad probandum Antecessoris possessionem prodesse in horum dicto nempe quod possessio et receptio Vir sive intuitu habendi quia tunc non tempore dicti Venefiiidus haud potior maioratus quam ecclesia et maioratus ipse Posth. observat. 38. per totam Tobieru. 55. ex nº 90. Barb. Voto 42 ex nº 2º et Voto 81 apud ad quod requisit hunc textus expressum quambis eius non meminerunt A.A. aliter si Benefitiarius non fuit vivus illo N. aut pro rogatibus intuitu beneficij, sed ex favore personali et independenter ab habenda tunc enim Subcessor non Iubat possessione eius Menoch. d. rem. 3º nº 57. Quivis dicam sic adijcit Posth. d. observat. 55 nº. 79. quod et probat idem textus ex quo infertur Subcessorem in pensione ecclesiastica non esse manutenendum ex persona antecessoris qui ineum transitulit pensiones aut. Apostolicas quia possessio erat eadem Subcessus Possessio residebat personaliter in antecessore et sic non transit in illa. Garcia de Beneficijs pte 1ª cap. 5º nº 470. et sequ. Posth. cum multis dicta observat. 55 nº. 155. et quia regulariter in transitu pensionis vires extinguitur et noba creatio Garcia nº 46-9. Graetianus decisione 173. nº 77. quare in renova, nova et possessio opuse, per draxos spensionarius et in possessione exigendi quambis accedat possessor Beneficij Gravati denuatur possessio et per sequenti manutenuo quemcum quod Subcessoris in beneficio quia possessio pensionis in ipso pensionario resident et afficit beneficij Gravatum tanquam onus reale independenter ab actuali possessore Gra. d. cap. 5. nº 33. Posth. observatione 18. ex nº 34. et observatione 56. ex nº 11. Alexander Ludovicus decis. 211. Barbosa in praxi exigendi pensiones pensione 1ª pte § 2º ex nº 44.

Deheredit.

de remedijs Pessorii

90

N.° 18.

De herede Vtli, successore fa cilis F expedita e desertaō si ex principijs nri Iuris resoluatr n ex A. A. Carebus poss.nō tmn defuncti n transit ad heredē nisi abeō corporalitr apprehensa sit L. cum heredes 23 hoc ttu de adquirend. poss. sed hoc intr dictis natur cuenti poss. & retinendę inst de intr dictis § 8. ex poss.e defuncti n pōt heres petere manutē tionē, de qua nihilominus limitaōs admitt. 1.° si defunctus incepit hoc Iudiciū experiri et eo durante de cessit pōt heres prosequi, cum sit eiq subintr instantię Scotth. d. obserb. 55. ex n.° 49 t si defunctus temporemtis pos.idebat et statuto cabeatr ut poss.enō defuncti descendat ipso Ie ad heredē quia stante hoc statuto + causatr defficit prorsus Iuris ciuilis raō Scotth. ex n.° 54. sed probilis autem alienus Iudicii q.d doceret competere he redi manutentionē si inquietata fuerit hereditas Ia cens quam ex poss.e hereditatis ipse experiri posset hic enim discursus falsum supp. cum nulla sit poss.enō in heredit. Iacente ut probant dicenti tex. in lg. 2.a § 1. ff. expilatā heredit. lg. 1.a § Scauola ff. si his qui ttt.° liberē dimisse in quod principium pecauit in dispecte Scotth. d. obseru. 55 ex n.° 50. Ex recepti restituendi restituendi ii inquam. Bald. in d. cap. Eccag n.° 34. Menoch. de rem. 3.° n.° 63. Mindanus d. tt.° 7.° n.° 38. nec obstat text quo vtuntr tanq. se expressi in lg. denig. 13. § quaesitum § quod vi aut clam loquitr enim de illo interdicto q.d n competit raōe poss.enis ut natq sed raōe dnij et Iuris dnij proxime q. in he redit. Iacente residet, lg. his qui 11. § sequi se eadē ttt.° lg. 2.a de sepulchro violato ut Suarez obseruat ad lgē Aquiliā lib. 2.° cap 2.° n.° 6.to sed ut hanc diug. despicio ita admitto aliq. qui eam tenent Rota in gnrj uisi ttt.° de restitutione expoliatorum decis.e 18. Rebusque alga

Caussus posessoribus n.° 294. Mindan. Ubi proxime Gorth. exon.° q. Prelato operae hoc interdictum et Iur. de Vi. pro inquietatione et expliciabe facta eiectis posse dignitatis Vaiariis differentia inter utrumque casum e. quia ecclesia ut municipium possidet lg. 1a § 0 Ult. cum lg. seqq. de adquirenda pos.e quamvis enim sit corpus fictum constat exp. ius et ideo e capax possessionis in quo differt ab hereditate iacente ut nota. tr. in d. § Ult. et ex professo docet Valincia lib. 1° illust. trat. 2°. cap. Ult.

N.° 29. Et quia de pos.e incepimus agere restat ut examinemus illum difficilem Unlemque quaestionem utrum qui pro parte aliquam rem possidet posit debeat que manutenerj in possessione totius ad quam decidendam habemus text. in lg. 1a. § hoc interdict. ff. uti poss. ex quo docemur ut qui possidet ee manu mitendus pro parte pro indiviso, et in solidum qui ita possidet ita etiam notabimus 4. pte ad lg. 13 § Julianus ff. de retinenda aucto pr. bard. Luet in regula haec pras et elegantes limitationes in 1a quibus iis acto toto re aprehensa pro parte censetur totius aprehendisse pos.e lg. 9. mes noe 23. § 0 Ult. de adquirenda pos.e et per consequens in tota remanere tenendus e. Alexand. ibi n.° 23. Menochius de retinend. remed. 3.° exon.° 17 Gerth. obser. u.e 18. fere per totum maxime ex n.° 37 deinde sequa si possessio res rei incorporalis in dubio retento uti pro parte retinetur tota quam possessio quia non pot pro parte retineri, et propterea amitti veluti si duos fundos habeo unam servitutem viae sufficit uno uti ut in ambobus retineant lg. Una exoura 13. ff. de servitutibus rustic. prediorum Sicherdij 3. cum seqq. ff. quem ad modum servitutes amittantur. Valenzuela ibi dicto n.° 66.

Frequ

Et segh. Elegantr Noguerol, alleg.e 2a n.o 74 et 5.
et Illui potens Vtis Per recipien plurium Iuxium
et Oltimarum quia sunt maior pars pos esa trahit
ad se. Mioq omissam et pro Vili Opera Manutenend
Noguerol. allegae. 2a n.o 74 et 75. Paltramynus Oli
uerius ad Ludouisium decis.e 557. n.o 6 et 7.

N.o 20

Ex hydis

infertur cumqui habet Ius ad Reditus Centum ducatorum
si recens singulis annis petat quinquaginta Retinere
reponendoq ad tota Censu et locationes aut solueret
Censeat facta ad bonum Iputem. ut solemus dicere
ze n ad minuendum Censum quia indubio nemo presu
mitur, haeres, inquam Velle suum Ius remittere et Iatare
lg. cumdeindebut 25. Opprebandis Latissime No
guerol d. n.o 75. et duobus sequentibus. Gratianus
discept.e 426. apud et seqn.o 26 Porth. obseru.e 28.
ex n.o 38. et decis.e 73. ex n.o 138. idemque dicendum
sio ecclesiastica dicendum Coterius de re Veneficiaria
Lib. 1 q.e 37. ex n.o 123. Barbosa in praxi exigen
di pensionem 1a pte q.e 2a ex n.o 41 elegantr Beltraminus
Oluerius ad Ludouisium decis.o 557 hoc mihi recipien
dae utilitas docent quod n apparet de Itraxio dico soluentis
et recipientis nempe de diminuenda pensione et Censu
imo si per errorem minus exegit n datur manutentio ad
totum, quia errans n pot haere effectum Retinendi pos
totius ut docent ubi proxime Gratianus n.o 4. Coterius
ex n.o 127 pactum Celebratum fuit de reducenda pensio
propria aut. Serbandum nec in amphiore summa manu
tenendo datur, Coterius d. Lib 1. q.e 42 ex n.o 42
sed hoc dicta habet elegantem Limitationem nempe si in
pacto adiecta sit protestatio saluo Iure recipiendi
Residuum Subcessoribus. Porth. obseruatione 97. n.o 25.

An nobilissimis quia gratia facta antecessoribus sui fauet successori Rota coram Cloumo in prima parte, decis. 209. n. 9. et quia talis protestatio retinet salvum et incolume ius protestanti. Lotterius dict. lib. 2. q. 40. ex n. 281 et post eum et alios Barbosa de Clausulis clausula 177. n. 11. cum duobus sequentibus

N.o 21. Vtilitas quae resultat ex hoc interdicto quae resultat ex possessione velut sufficit alter impossessionis et adversarius impetitoris non probabit obsoluere poterit actore non probante quamvis et ipse nihil probet ... retinendae Tiraquell. commodum inutit. deinde ... Bonell. et Osuald. d. cap. 32 litera ... hac Cuius versiculi Menochi. lib. 6. praesumptione 69. Posth. observatione 1. et 2a per totas veniunt ... inmodo potentis quod ego suppono ... illos laudare ... etiam victori fructus ... Iudicij quia dum manutentus fit cum fructibus ... Videamus 38. ... et non ... vocabitur sed interim suos facit donec ... finiatur in qua succumbet ... ere ... in causis sunt causa ... ad ... Vindicare Posth. observatione 84. per totam, addendus tamen in hoc quam in ... Paz ... cap. 8. ... 13. per totam

N.o 22. Media ... quae versatur hoc interdictum ... ad inquirendum ut patet ... Bonn. ... 3. ... Inquirendis ... semi ... ad parvum tempus durantura intendunt inquam intelligunt Franciscus Cremensis singulari 72 et Romanus singulari

et Romanus Singulari 235 quapropter docent DD. reputari posse locatorem facta remissione mercedis pro illa parte, alias ingravi reffectione licet dno. spellere inquilinum l. eadem 3a. C. Locati. Item si vites in fundo natas in tuum traductas possis eas producere et ad fundum meum reducere d. l. 3a. §o. Item videamus et si supra solum tuum habes in muris et pretio vulgo Boladiso o so portal et si supra ades tuas habes cenaculum et pensile aedium ad spectandum et spaciandum, moveas quod de possessione tro verteris, sive de proprietate possit interim haec interdicto veris sequenti et ita vedi supra, quos casus cum cura explicant. Menochius d. remedio 3o exn. 273 Medianus d. cap. 7. a principio, spectat etiam superficiario et domino directo ipsi §o. Ceterum ut porta peculiariter dicitur sous da sorius si illum prohibeat vir recommuni l. si in ades 12. C. de serv. Attinendo usufructuario pro se usus fructus tuendo l. ultima ff. de usufr. l. unica. C. eodem Donellus et Obrealdus lib. 15 cap. 32 lecum d. Menoch. d. remedio 3o exn. 70 et denique vere fori et censura pragmaticorum competit pro rogata cumque ribus corporalibus quam incorporalibus Juribus prerogativis precedentiis et honoribus velut presentandi ad beneficia suffragandi in conciliis vel dilijs et alijs quod ex professo tradunt Menochius exn. 10 et 30 cum quinque sequentibus: N.o 23

Nunc vero ordine transimus ad interdictum utrubi quod olim distabat a superiori remedio sed hodie nihil distat uba interdicti si utrubi homo quo de agitur maiore parte huiusce anni fuint, quo minus is eum decat vim fieri veto. Sensus est manutenendus esse in possessione rei mobilis qui maiore parte anni illam possidet quamvis non possideat tempore inquietationis in quo a precedenti interdicto differebat in illo enim vincit qui

qui tempore inquietaois posidet Paulus lib. 5° sententiaru tt° 6 § 1. Vrubi significat quo in loco hue inquietus possa fuit hoc Alciatus lib 10 Parergon cap. 7. Cujat libro 5° observaoy cap. 22 Gillermus Fornerius lib 3° observaoy in selector cap. 17 Menochus de retinenda remedio 2° n° 7. Osualdus ad Donellum lib 15. cap. 32 litta A. Puhard. in 4° retinenda instit. de interdictis n°. 19. maiorę p̄tę anni aduersus dum in hoc intrdicto sei disputamus si ego in tota hac nrā vga. posedi per tres menses superchitos sed posedixem quo lis fuit acepta vincebam ego nam maior nan maior pars anni adparaoe sumitr 4 maiore 15 6. de verborum significaoe quamadhoc intrdictu referant intrpaetes laudati Falucrius Gentilis delegn md tempore. lib. cap. 10 sed hec differentia a Justimano sublata fuit. sceptum ut tam in hoc quam in superiori intrdicto vinceret qui tempore litis motę posideret d. § retineri de cuius dispositores pandectary acomodarunt txu in l. unica § 1° hoc tt°. ne jus vetus in pandictis maneret ut pretalos recte senit Osualdus tt. litera A. §. varie se arguent in hoc loco alis exponendo Menochius et Puhard. ubi proxime n° 22, ad hoc intrdictu pertinet txq in l. si coloni. 14. cod. de agricolis et censitis lib II uttenser Antonius Gomez ind l. 45. tauri n° 168. Cujat in l. unica C. uti posidetis Puhardus ubi proxime n°. 19. Menochius n° de recuperanda remedio. 10. colocat illud intr remedia recuperandę posesiois quod etiam poest cedere, q. g. v°. Cujat. lib. 5 obserb. cap 23. Menoch. d. remedio. n° 21. Puhardus n°. 14. existimant ad hoc remedium pedere actioq ad exibendu per txu in l. 3° §. Pomponius cum regti ad d. tt. Merito resolitur a Mundano. d. 2° th. 15. n°. 4a. Fsa quia. sis da quo judiciu hoc q re mouti agitair, illq oculta tunc nra

extracto

exit actio ad exhibendum ut palam fiat an exhibeat. Alterum si iam manifestat superfluum exit ad exhibendum agere quod recte dictum censeo.

N. 24.

§. 17. Et pro utriusque remedij complemento videndum est quo concurrat renunciatum huius vel possessorio et inprimis si facta sit expresse renunciatio agere, quod protestatur sicuti per post nolle litigare nec inquietare ad versarium in illa re ex ex ope dicta l. C. ut nemo, invitus agere compellatur, et quia actualis possessionis cadere non est confendius super ea litigare l. Unica C. ut nemo invitus agere compellatur idem dicendum si agens sui vindicade dicat repetere rem quam adversarius possidet iuste et iniuste quia supp. consentit possessionem in adversario, sequitur quod statim sit manu tenendus et videatur petitor renunciasse possessorio in sistens tantum petitorio ideo qui vult obtinere in hoc iudicio ita debet ordinare libitum ut non fateatur adversarium possidere sed dicat se inquietari ab adversario cum possit sit ut post Bartholum et Antiquiores docens Menochius de remedijs 3.o n.o 545. Flegg. Portoluus observ. 19 ex n.o 20 observ. 97 ex n.o 31. Barbosa Voto. 54. n.o 12 unde quia in actibus petitorium saepe declinatur quam bis mixtum possessionis intentatum sit et per motum iudicis et perinstantiam partis ad rixas summas sicuti cum in volvere simplicare satagentis ideo utilissimum est ab initio agitare se nunquam velle recedere a possessorio per quam quae alleguos ut docent nuper laudati adendus est ad rem D. Crespes Hieronymus de Hiranzo doctissimus primarius Valentini Universitatis in suo luculento tract. de potestatibus considerade 41 per totum.

N. 25.

Super fuimus de tractatibus tutio quo Pretorium subsistit eius neque ut percipiatis scien. De super fuiebus Lib. 43: tit. 16.

sufficit
Sciendum est naalh rade superficient solo cedere Lz. as hoc ne. Lz. adeo 7. 8o cum inius de adquirendo rerum dominio 8o cum inisco ibit et rerum divisione. Unde si quis vellet solum tradere et superficiem retinere nihil agit Lz. obligaqz. 44. 8o placet de obligationibus et actionibus facit in simili text. in Lz. nunquam 26. et usucapionibus notat Benedictus Pinelus Lib. 2o Selectar. Cap. 12 n.o 2. nihil ominus si quis adoraret emit non ipsius areae proprietatem sed ius superficiei ponendi dicit Idem Auct. sublineatur hic contractus per praeceptorem in vim inopiae et Fabianus de servitutis, ut dicitur in Lz. Sibi hom. 76. 8o. Sibi ult. de legatis 1o iuncta explicatione Ossualdi ad Donell. Lib. 9 cap. 16. Lit. B valet quod aedificans ius reale ad superficiem sed non adipiscitur aream, hoc iudicatur dominium Bonitarum a Fabro Lib. 10. directum Cap. 11. nec Valzha Lib. 2o Mult. tract. 1. Cap. 6o n.o 1o apragmaticis apellat dominium utile, et quod vender penes accedentem dominium directum, videndus est primo multis Albarus Balasius de Iure amphiteutico q. 33 sciendum inter perpetuum ius ponendi superficiei inutile manet directum dominium, quare nunquam ita celebratur, hic contractus si locetur area in perpetuum sub aliqua annua prestatione solvenda directo domino parum differt ab emphiteusi ut docent Antonius Faber de erroribus decade 63 err. q. Ossuald. d. cap. 16. Lit. A quapropter frequentior modus huius contractus est, cum area gratis conceditur superficiario per aliquod tempus ut finito tempore cedat superficies ad dominum soli quod in areis publicis solent fieri a civitatibus cum illis aedificare permittunt et hic proprie contractus superficiarius Balasius. d. q. 33.

N.o 26.

Huic contractui simillis introductus fuit ex nova iurisprudentia emphiteusis quod res immobilis fructifera in aliquem

transfertur

De remediis Possessoriis

Transfertur ad longum tempus et in perpetuum certa pensione statuta singulis annis sub onere recognoscendi directum dominium et meliorandi rem quod si per vicennium absolute cessaverit ut cadat a re emphyteusis quod adest in test. de locatione et conductione § 2a. C. de iure emphyteutico lege 69. tit. 18. partita 6. Donellus et Cujac. lib. 9. cap. 13. et segq. Gaspar Rodriguez Cap. de annuis reditibus lib. 2. q. 22. Julius Clarus lib. 5. sententiarum §. emphiteusis. novissime Franzo de protestationibus q. 10 et 15. quando emphiteuticarius dicere dominio suo suum in 3 transfert dicti huius tractus. Liberalius Gratus a libellis seu numus qui ecclesiae directo domino praestito alienare venit. Cap. 1. § ultim. de prohibita alienatione feudi in libris feudorum de quo agit Balascus q. 39 9 sive in mouillis sub minima pensione et fortegratis dicti ad duas et tres vitas sub expressa conditione recognoscendi veterem dominium de quinquennio in quinquennium sub poena caducitatis dicti latepcanal apud nos sicud Cap. Cerzido 10. q. 2a cap. potenios 16. q. 3 cap. 1. de precariis. Ubi Augustinus Barbosa. Balascus Cap. 34. ex n. q. Caldas de resolutione emphiteusis Cap. 1 n. 39 nec precarius autem nec libellarius potest rem in dicto domino alienare ut docent proxime laudati feudo cum res in mouillis dari ex obitione honoris et aliquo servitio personali in perpetuum cum conditionibus ad successores intrudendis poritis Balascus q. 38. et segg. Pichard. in § adest de locatione et conductione n. 25. et pro multis unus ex vigore Rosental de feudis cap. 1. per 20 illi omnes novi contractus modo conveniunt cum vetere superficiario quo pereo tantum transfertur utile autem honorarium dominium directo residente penes cedentem docent sic laudati et Clarus d. § emphiteusis et §. feudum ubi adentes.

9. Ut de hijs omnibus simul dicamus

N.° 27 ex hoc Iure reali multi effectus proveniunt 1.° Ipsi superficiario et alteris 3.a 3.o poss[essor]um actio in rem ad instar vindicationis, propter utile dominium quod habet L. 1 § 1 hoc tit.° L. in speciali 73. cum seqq. de rei vindicatione L. tutor 16. § et 2.° de pignoribus, ubi separatur ei qui fundi vectigalis acceptare induxit quo habere actionem in rem 3.a 3.o possessorum palam et L. 1.a in fine si ager vectigalis petatur. L. ei qui pignori 16. de servitutibus Bu aldus ad Donellum lib. 9.° cap. 17 litt.a B. et C. potest etiam novum opus nunciare ei qui aedificare intendit in Ius suae superficiei L. 3.a § 3.° Item de novi operis nunciatione Richard. in § 1.° instit. de interdictis n.° 283 Valentia d. cap. 6.° n.° 1.° potest etiam sibi consulere stipulatione de damno infecto. ad versus vicinum dominum aedium vicinarum L. qui bona fide 13 § superficiarius et Molt.° et ad sui favorem adquirere servitutes praedio superficiario quod sustinent tuitione pretoria et utili actione defensoria gerunt L. 1.a § Ult. hoc tit.° Rebardus in Rebmiano n.° 8.° Faber lib. 19. dictutorum cap. 13. quin imo 3.a sepe praedio superficiario servitutem imponere quae non amplius durat quam Ius superficiei, nec afficit directum praedij dominium L. 1.° in principio qq. modis usus fructus amittatur. Accurs. Glossa ult. ind. § ult. Donellus d. cap. 17. ibi Osualdus Littera. F. Mind. 2.° in. de interdictis lib. 8. n.° 121.

N.° 28. 3.a Dominium decedentem et planne ex se ex deducto ex venditis est solum actio ex empto. si locatum sit 3.a competere actionem ex deducto. si legatum actionem ex testamento. ut dominus eius quod heredes impleatur et cum nec ad versus eum aliquid tenent L. 1.a § 1.° hoc tit.° L. dagm. 18. § eiqui 4.° de damno infecto quod

mathos

An actiões personales n̄ poss. competere d.a 3.o possesso ac̄s ideo si ab alio impediatur superficiarius necesse habet impetrare a D.no mandatas actiões Ant. Faber decad. 64. errore 6. Itaq. amissa possessione poẽ agere in Rem d.a contraneos sed n̄ amissa tantum prohibeatur deincd liber agere Mandans a D.no actionibus q.o repossessionem retineat, et D.nus 4 contraneus agant d.a cum poẽ setu ex exceptione ad Versus se, nam cui damus actionem multo magis competit exceptio Lg. 1.a § hujs autem 2. hoc tit.o

N.o 29.

Hæc sunt remedia ordinaria quæ superficiarijs et similibus reddunt, redditur etiam interdictum de superficiebus ut manuteneatur in poss.e sine quod inquietetur quod interdictum per oia simile est superiori, ut nec amplius inde dicendum sit quam in illo diximus Lg. 1.a § opponitur hoc tit.o Lg. 3.a § sedis.o 7. Praesidens docent late Menochius detinenda remed. 4. Mind. d. tit. 8.o et cum sit certum nam interdictum competere, et in superficiarijs usq. ad medium tempus conductum sit, ut postaliqs censet Menochius n.o 38. confirmavit Barth. in d. Lg. 1.a § quod ait Praetor n.o 4.o n̄ competere qui ad longum tempus conducit quia huic datur actio petitoria in rem instar Vendicationis d. § aut[illegible] quem sequuntur Menochius Ubi praecise Molina Lib. 1.o de 1.o genij cap. 12. n.o 16. sed ab hac opinione merito recesserunt Balasius d. q. 33. n. 5. et 6.o Osualdus ad Donell. d. cap. 17. litt.a A. Faber decad. 64. error 8. Mindanus d. tit. 8. ex n.o 8. quia absurdum est plus Iuris in interdicto habere qui ad breve tempus conduxit quam qui ad longum, et quia habens actionem ad petitum interdictum cum brevior sit conditio Iudicij Sumarij quam plenarij, et ideo nunquam valet hoc conseq.o habet actionem ergo n̄ habet interdictum, quia actio tendit ad plenum Ius interdictum vero ad Sumarium poss.

possessoris. Leginarius Bard lib. 6 manualium litt. 18 deinde quaerunt hoc am interdictum concedatur superficiario Dns. asserit competere, Mindanus d. tt. 8. n. 6. et idem videtur sequi Suhard. ind. c. retinen dae n. 18. sed mihi placet illo Barth. quem sequitur Menoch. n. 42. et regulariter non competere dicto superficiario solutam sentiam possessio nisi aliquem tt. afferat quo nitatur superficiarius, quia consumptio naturalis est dictum illum, qui petit remanutenere ad virtus eum quem dominium esse fatetur, nisi alio modo iustificet suam possessionem quae desuper fieri bus satis

N. 30.
Neuus fiat erga im poss. missus c. lib. 43. tt. 40.

Ex multis casus praetor aliquem mittit in possessionem bonorum alterius, quas enumerat, Cletide de adquirenda posse n. 23. et 24. per hoc interdictum praetor tuetur eos qui in poss. missi si frustra enim mitterentur, nisi eos defenderet lg. 1a. § hoc. Ubi duplex remedium proponitur ut censet Mindanus d. 2o thomo. q. tt. exord. est actio in factum et interdictum Maplenaria hoc sumarium utrumque utilis, et qui non possidet, sed missus est in poss. ex 1o desiero quod non dat possessionem sed nudam custodiam quod e insignis differentia inter hanc et interdictum qui tenet custodiam rei in illa manu tenetur, quia rei retinendae possessionem possem dici Menoch. de retinendae remedio 1. apud Gerson n. 65. poe etiam ea rei superandae custodiae Scabilla effectus fuit et ideo dicitur ano maly Mindanus exord. q.

N. 31.

Per interdictum sequitur quia qui destitui manu tenere in custodia rei brevitur sumarie, quod est vi sorum introductorum, per actiones vero cum longiori mora iudicis idem sequitur et hoc amplius quanti eius interfuit non fuisse inquietatum vel e fectu custodia rei lg. 1a. § hec verba lg. ult. hoc tt. de actioe, quaerunt, inter protes. utrum penalis sit tantum et etiam

 96

Tex in[ver]ti[t]ur partes, detinear[e]t quod exclusis super[ficiem] quae … Cum plane d[ic]tat. inter[fere] … ducent Ignatius Barro. Libro 6. manualis tit[ul]o 4. Faber lib. 4. ... cap. 19. … volumine 2.o … disputatione 25. … 3.a quidquid sine fundamento … Mindanus d. lib. 9.o … 18. … prohibitus … custodia rei sedentis … bene … creditum … prohibitore amisit ex quo facile … difficilis … d. l. 51. § 1.o … Iudicata … Creditor … fuit … in potiri causa rei … alioquis eum … accedere ad custodiam … vendere … Creditori quanti eius interfuit … debitor quia improbum … vendiderit … impediente quia … qui impediuit … fuit venditor … alius Creditor qui … vrgebat venditionem bonorum debitoris vendidit … postquam alius fuit … sic … Emendas Cusatij Libri 12 observationum cap. 23. Nec Ant. Fabri d. cap. 19. nec … Canus Mindang. n.o 24. nec alia … Bart. Aluari. & Bonell. ad illos … 𝔑. 32.

Et … magis … nec actio nec interdictum … locum … aliquo … … posit … Cessant … … ex … cap. … l. 1.a … haec verba … … itaque … interdicto … summarie … de Iustitia de Iustitia possessionis … ut notant … n.o 15. & 60. Mindanus … n.o 28. sed quia poenale … haeredes ex pacto defuncti … pupillis ex facto tutoris … patris … ex facto … filij … quatenus ad eos pervenit d. l. 1.a § … cum sequentibus … ad finem … tutoris … ut in omnibus casibus … ex facto tutoris tenetur, docet cum multis …

et accurate decc[e] Iuxium et actiones tt[o] 2 q[e] 11. ex n[o]. 19. post annus vendari, excedes rao. d. lg. 1[a] §3 Ult. exceptionenda in e caa legatorum qude perpetua et longuam in heredes datus Lg. 2[o] hoi tt[o]. Vad[e] facilis camque tant Menochius ex n[o] 70 Mindanus n[o] 56 loci sepime laudatis

3[a] Pars

De interdictis et remedijs possesorijs recuperandae

De vi, et vi armata lb. 463 tt 16.

N.[o] 1.[o]

Posesio em amissa recuperamus 1[o] et principaliter per interdictum unde vi ita appellatum a primis eduti verbis ff. sequisui. 17. de adquirenda poss[e]. Osualdus ad Don. lib. 15. cap. 31. litera. A. olim duplex fuit interdictum de vi alterum de vi publica sive armata, alterum de vi privata id est sine armis hoc postremum de debatur defecto cum hac exceptione nisi ipse adquirente possedisset vi, clam. aut precario illud vero semper dabatur indistincte et sine ulla exceptione sed haec distinctio hodie sublata e et absolute cuiusque defecto competit ut docent alias absolutas diferentias prosequentes, Menoch. de recup. in clludijs ex n[o] 5.[o] et rem[o]. 1[o] pro. Osuald. d. cap. 31. litt. B, et C. Pichard. per tot ibi in 5[o] recuperandae instit. de interdictis ex n[o]. 2.[o] Petrus Barbosa. in lg. si de vi 37 de Iudicijs ex n[o]. 19. Dominus Formosinus in cap. ex literis 5 q[e]. 1[a] n[o]. T. de restit. spoliatorum in quo m. latius fuit Cudatius lib. 26. q[e] papiniani in lg. cum fundus 18. hoi tt[o]. obtrudens sus veteris et abolitum forum tempore pro suo soluto.

Torquius

de remedijs Possessorij

Et quambis hoc interdictum sanctissimam rationem innitatur in tota ad hanc breviter deducendam Reductionem Spoliatus per iuris aperitionem rei in mobilis et si sit predo ante omnia plene restituendus est ad rerum quemcunque spoliantem. quod deducitur literaliter probatur ex leg. 1a in princ. et § deiectum q. hoc tit. Cui iungenda est lex si maritus 10. C. de donationibus inter leg. colong 12 § cum fundus 18 hoc eodem tit. quod iungendi ... tenus in leg. si idem 37 de iudicijs leg. ordinarij 3a Cod. de rei vindicatione leg. si quis 7. de ad leg. iuliam de vi et in cap. ult. extra de ordine cognitionum probatur ex cap. in literis 5. cap. cum quidam entes 7a de restitutione probatur ex leg. si quis 7. iuncta leg. 1a. § quia me 30. hoc tit. Indemptib. ex leg. si quis 8. § sed hoc 2. C. de prescript. 30 et quadraginta annorum leg. si colonus 14. C. de agricolis et censitis Lib. 11. et in decreto Gratiani ... et 3a q. 1a fere per totas stant de iure dicto nos pleda ra testimonia Cassiodori Lib. 1. epist. 18. et Lib. 4. Epistol. 39 adeo quod si multa testimonia ut nimia Multo omitteremus tempus referendi deficeret explicant ex multis Menochius de recuperanda remedio 15. et ult. per tota Antonius de Matteis in explicatione huius regulae spoliatus ante omnia, Ant. Gabriel Lib. 5 communium opinionum tit. de restitutione spoliatorum conclu. 1a Ant. Gomez in leg. 45. tauri. ex num. 170 Mascardus de probationibus conclu. 1327. cum multis sequentibus Petrus Barbosa in d. leg. si idem 37. ex num. 30 Cardinalis Tuschus practicarum Litera 5a conclu. 384. et sequent. Bonell. Gesualdus lib 15 cap. 31 per totum et post ipsos praeceptores nostros Salmanticenses Dominus Hermosillus in d. cap. in literis 5. de restitutione spoliatorum glos. 1a et 2a per totas. N.º 3.º

Ratio huius decisionis desumpti in causa publica

quietis. Cum enim Reges et Magistratus hac fine creati sint, dicere Jus populis, iniusta q. tollere facta ut alibi ait Natus n.e singulis deceden[dum] sibimet ipsis Iudicare et alienarum rerum invadere possessionem enim oriantur magnorum tumultus, lege n.e singulis

176. de Regulis Juris, ex hac ca. expoliatis provisum fuit celeri remedio restitutionis et hoc amplius variae poenae statutae sunt adversus invasores de qq. inititulis ff. et C. ad leg. Juliam de vi inter alias ea fuit, ut admitteret Jus quod in re habebat, qui eam invasit, lege statuta 13. decreto quod metus causa § si quis in tantum 6. C. unde vi. § si quis 7.a C. ad leg. Juliam de vi quas dere stat elegans edictum Theodorici sub persona sui regis lib. 3.o epist. 20 et apud nos similis poenae sancitur in § 1a tit. 13 lib. 4.o spolia[tionis] quod moribus universi Christiani orbis iam exolevit ut post Cobarr. notavit 1a pte remedio 5. sed quamvis hoc poena in oleverit semper manet res mali exempli possessionem alienam invadere vi aut propria autoritate et aliis poenis puniri debet ut cum Iudices agnoscit Faber ind. § 37 de Judiciis unde hoc interdictum ob duplicem finem propositum fuit, ob punitionem et odium expoliantis, et ob favorem miserabilis q. expoliati, ut cum Barth. Cencio Menoch. remedio 5 ex n.o 13. maxime n.o 33. quod late traditur a supra laudatis

N.o 4.o Subcedit ut exponamus de modis quibus dixi expoliatum fore per vim, varie distinguunt in vim. A.A. nostri ego vero brevi faciendo. alia e. vis coactiva alia n. coactiva sed coactiva, vis coactiva e. quando quis pollens idest nullam voluntatem dese ferens, adigitur ad aliquid faciendum vis n. coactiva e. quando cogitur per minas, aut terrorem aliquid facere ipse in volens facit. cap. sacris 5. et Hijs quae vi hoc melius explicant theologi quam

Vulgares

Derremedijs Poresoris

Vulgares Iuris periti et nos cum illis explicabimus Violentiam esse quod procedit a principio extrinseco passo resistente, et Voluntate sua ex parte differente velut quando puella per Vim opprimitur, vel ab eo qui rapitur, extorquetur. Vel possessor veluti ...us dejicitur detruditur, haec Violentia proprius causa in Voluntarium, quia principium extrinsecum est hoc qui Vim adhibet, et patiens non dissentiens non consentit nec Vult. provenit enim Voluntarium a principio intrinseco nempe Voluntatis et ubi illa non occurrit in Voluntarium est Aristot. 3° Ethicorum Cap. 1°. Divus Th. 1a 2a. q. 6a art. 5. in corpore aliud in Voluntarium est quod provenit ex metu, terrore, et minis, Metus autem influit in Voluntatem moraliter tantum idest non tollit Voluntatem sed patientem adficit, ut Vellit, alias non Vellet, et inducitur in Voluntarium secundum quid, Sciendum etiam est duos actus esse Voluntatis, alius est in mediatus scilicet ipsum Velle, alius mediatus nempe ambulare loqui, facere, qui sunt actus imperati a Voluntate, 1us actus Velle non patitur Violentiam actus vero imperati patiuntur Violentiam, Divus August. Lib 5° de Civitate Dei Cap. 10 Divus Thom. ubi proxime art 4°. in corpore et ex neoptericis illustrissimus Papia 1° thom. Catenae moralis Lib 1° q. 3a. per totum et 2° tho. Lib 5a. q. 15. art 3°. Doctissimi et Religiossimi discalceati Salmanticenses 3a thom. tratt. 10 ad. d. art. 4. divi Thom. ex dubio 1°. qui Theologos referunt, addo dominus noster Cobarr. de sponsalibus 1a parte cap 4a. § 1° n° 18. et hic est planius senius legis si mulier 21 § 0 si metu. § deo quod metus causa, ubi si quis minis coactus adhiber hereditatem heres fit mero jure quamvis postea a praetore restituatur, quia ut dixit Paulus Voluntas coacta quia Velle non potuit non est simpliciter Voluntarium sed Voluntarium sit secundum quid idest solummodo nos et terrorem.

N.º 5.

Hic potest dubitari e interdicti nri pertinere ad vim sed quod n ad expulsis et eclarasse tex. eleganti in l. si vero § et hoc. ideo quia n. nisi comperit possessorem tradidit n habet hoc interdictum quia n. e in dictis, qui expulsus aliquem in possessionem induxit, id est quia sua voluntate possessionem tradidit vt dixit anno tentius in cap. sæpe n. 2.º de restitutione spoliatorum tum § nam etiam, ideo quod metus causa per prædictos recipit quod metu gestum fuit l. metum § 5 et l. si mulier 21 § qui possessor ille tt. donelli d. Osual. d. lib. 15 cap. 31. lit. a K. F. L. Menochius d. remed. 1.º cons.º 102. Hotomman. lib. 6. observationum cap. 25 qui in frustra tentat Leges d. leges § 5 sed similiter qui visis armis hostibus profugit antequam expulisset n habet hoc interdictum quia n fuit dejectus d. l. 3 vers. denique, nisi ab armatis eodem impetus possessio occupata fuit, tenset enim vide Sextus cum ingon. fuerit retinendo l. 3. § si quis autem cum tribus, legem hanc tt. soler. oppon. tex. in l. n. solum 33. § si annus 2 de vin. cognitionibus, vbi qui visis armis fugit qui tamen res n incidat in vim violentiæ intelligitur. vide Sextus sed intelligitur quoad amittendam possessionem cum animus dependerit sed n quoad l. plurimq. nec nostrum interdictum ut nosah. bi diximus et docent Osuald. d. lit. L. Sibus in d. § recuperandæ n. 7 et 8. Balbus in cap. pastoralis de causa possessionis et proprietatis n. 31 et 32. Præceptor noster Dnus Granas in cap. in literis. §. de restitutione spoliatorum n. 7 et 8. et ibi Dnus Frmosinus q. 1.ª n. 22 et 23.

N.º 6.

Sequitur illa verba apossessi. quæ denotant hoc interdictum competere tantum possessori dejecto § 10 deficit q. hoc tt. docent Menochius in § Iudicis de recuperanda n. 1 et remedio 2 n.º 9 et 10. Osualdus

d. capit.

d. cap. 31 litt.a C. Valenzuela dicto n.° exord. 14 Circo nius ad tex. de restit. expoliatorum ex quo fit ut Colono rejecto n. detur quia n. possidet d. l. 1.a § deniq. 10 Junctis l. 1.a C. p.ma de usucapionibus l. n. solum. 33. § 1.° de usucapionibus Curnalijs, nec e contrarium q. dicit in l. Colonus 12 l. cum fundus 18 hoc tit. habere hoc interdictum Colonus qui usu pauit poss. ac intruxentem illum si de iniciar quia hoc pro uenit ex eo q. intruersa poss. incipit possidere quamvis naaliter et iniuste; iniusta enim poss. l. profuit ad hoc interdictum d. § desijt eo q. ex quo sic aliqui inferunt, et meliores conditione e iniustus Colonus quam iustus sed n. debet sic inferri sed cu g. qui possidet quamvis iniuste possideat melioris conditione e quam qui n. possidet, quod e plana dedu. Doront Coliny. Lib. 1.° Variar cap. 17 n.° 6 d. Cujat. Lib. 26 qq. Papiniani ind l. 18. Veteres apud Menoch. d. rem. 4 ex n.° 62 g. defectu Colono interdictum redire Dno qui per eum possidet l. 1.a § q. servus 22 ff. eo tit. l. peregre. 44. § ult. de acq. qui tenda poss. Meno. n.° 65. Aut Colono denegatur hoc interdictum et denegatur remedium Canonis redintegrandi ex eadem ratione. Menoch. remed. 15. q. 18. sed q. ait remedi ult. ex n.° 27 ff. sequitur Osualdus Litera C. competeret ei beneficium restitutionis in poss. z. ideo ex officio Judicis extraordinario merum et mentem reputo. et sine ullo Juris auxilio fulcito.

Aliud dicendum e de usufructuario cui hoc interdictum competit l. 3.a § videum 15 cum sequentibus hoc tit. q. z. tempore n. possideat l. naaliter. 12. de acq. quirenda poss. in quasi possidet rabe usus fructus qui pertinet toto rem utilitate in repetita q. tenore ad illum ut Narp. 3.° Dsectaxio § Cuius quasi possessores rabe competunt ei cetera interdicta l. ult. uti possidetis l. 1.a § ult. videmus detinere; actus privato l. unica de termino

Nibus Menoch. d. remedio 1° ex n°. 79. Osualdus d. cap. 31. Lit. D. Ant Gomez in l. 45. taur. n° 192. Grana in d. cap. in litteris n° 9. Ubi fermosinus q. 1° ex n° 14. in qua denotanda est elegans distin. quae ponitur in l. si pluries § Ult. cum l. seq. hoc tit. si desiciat fructuarius a domino et non utatur per statutum tempus in quo solet usus fructus amitti restituendum eo per hoc interdictum cum fructibus et sua causa. Ceterum si ab contrario sine facto domini desiciatur et per desectionem non utatur tempore statuto; amitti usumfructum, nec amplius restitui quia per usum fructuarium stetit non per dominum quominus usum fructum recuperaret. hoc interdictum experiens

N. 8. Dixi rei immobilis, quoniam in rebus mobilibus utraque hoc interdictum non datur quia non potest dici possessor ab illis deici et detrudi l. 1°. § ad solam 3 cum quatuor sequentibus l. 3. § pertinet 5ª. hoc tit. Menoch. d. remedio 1. ex n° 33. fermosinus in d. cap. in litteris q. 1° ex n° 17. Suard. in d. § recuperandae n° 9. immobilibus vero annumerantur servi descriptitii et coloni qui partes fundi censentur adeo ut a gleba separari non possint l. si colonum 14. C. de agricolis et censitis lib. 11. quod textum pertinet tam ad hoc remedium quam ad remedium retinendae et ob hanc rationem ponitur in C. Theodosiano lib. 4° tit. 21. sub tit. utrobi nihil quod nomini obtinet nisi rescriptum Caesaris de iure so[...] in casu sibi exposito. Quamvis Menochius d. remed. de recuperandae remed. 10. per totum consuerint post veteres et Cujacius de remediis speciale quod sunt inter pretes non pro rebus mobilibus. Alter talium remedium canonis redintegrandae 3ª q. 1ª fasformantur res pondet cum multis Menoch. remed. 15. ex n° 183. sed ego hoc iure inventum ex ultimo quippe a dicto ss

Canonum

de remediis Possessorii

Canonum nihil Novi induxit ex Verion ss. sed Iure Introducta applicuit rebus ecclesiasticis et ecclesiasticarum praxim Vt latissime fundauit Idem Menoch. ex n. 15. qua ipsa Vt Vescitans Appias dexibus in mouilibus Xtia Relig. magna accipienda est et Agnouit Iustus practicarum Littera S. Isclode 39. 100

Disputant etiam an detur ex Iuribus incorporalibus sed hac quaestio est dubia non supponente nexu Iuris discutienda est quia Res incorporales non possessio tur. Lex. Servitutes 14 de servitut. Lex 3 de adquirenda possessione et nemo potest deijci a possessione quam non habet, quod habet in Sponte textus in Lex sequitur 44. si Vium 27. cum sequentibus de Vsucapionibus Vbi si Dominus Praedij seruientis per Vim impediat Dominum Praedij dominantis Vsu seruitute nihilominus non Vtendo per tempus statutum amittitur Seruitus, nec Censetur Violenter deiectus quia aecruitur quod in Iure dicitur nemo potest deijci l. detrudi quam lego expliciam in selectione ad Lex Scribonij n. 23. et 24. Idemque dicendum est de Iure presentandi eligendi percipiendi et alijs Iuribus in quibus quicumque intrusio l. denegatio non pertinet ad Vim expulsiuam sed ad perturbatiuam nec est propria deiectio sed perturbatio illius quasi possessionis Lex Vim facit 11, hac ratione quia Vi non redire nexi interdictum Sed unde possidetis. ut ineo dixi, ex quo habentur in mexito et Tullis Osuald. dicto Cap. 31 Litt. H. Sed in tractatu Minoch. Menochius de Remed. 1. ex n. 81. Iulius practic. Litt. S. n. 447. et Litt. S. n. 387. Mascardus de probationibus n. 1328. Tesgh Petrus Barbosa in d. Lex sidum ex n. 133. Intendentes dari impropriam possessionis et deiectionem Cuius ratio posuit hoc interdictum accommodari argumento ex Lex Actius Regulus 27 de donationibus hoc etiam substineri debet in praxi quia frequentissime vitae est. Lex Iura Iuris vacat, quia Veram exprimendi si usus

Inferri q multis Canones qui ita supponunt, et ad mentem

N.o 10 Quemadmodum ergo qui non possidet hoc interdictum non datur quia non entis nullae sunt qualitates; sic nec potest competere pro quod non potest possideri, ex eius qui in proximum [illegible] de rebus creditis hoc principium fundant Menoch. d. Remed. 17 ex n.o 338. Osualdus d. cap. 31. Litt. C. Barbosa Voto 54. n.o 18. q exemplis illustrandum erit ponamus Laicum intrusum fuisse in qua [illegible] percipiendi decimas et ab ea deiectum fuisse per vim velle quod restitui ex hoc interdicto denegatur ei restitutio non quia intrusus possessor sit, sed quia non est possessor, et deficit principale fundamentum cap. ex [illegible] 7. cum Glossa Verbo detinere de praescriptionibus ponamus etiam clericum coniugatum et monachum duxisse uxorem et secularem illum duxisse quemnam nubilis aetatis uxorem quae [illegible] amatum Virum illum petere per hoc interdictum denegatur ei restitutio quia deficit fundamentum quasi possessionis cum deficiat supp. Matrimonij Cap. ex parte 14. de restitutione spoliatorum ubi Glossa Menoch. et Osuald. ubi proxime et quod alius ibi Barbosa.

N.o 11. Ex quo exponendum est textum in Cap. ad decimas 2.o de restitutione spoliatorum in 6.o ad quem varios intellectus assignant adducti a Petro Barb. ind. [illegible] n.o 125. in eo qui decimas possidet in aliena parochia quamvis sit clericus [illegible] illa [illegible] non restituitur nisi prius ostendat titulum sub quasi possessionis non quia clericus incapax sit quasi possidendi decimas q dicere esset absurdum sed quia potest iure [illegible] incorporationis altero ex duobus fundamentis [illegible] et [illegible] conscios legitime et iusta ignorantia existimavit ius illud ad se pertinere [illegible] absurdum

47

4ª parte stat iusta opinio non posse dari in decimis alienae parrochiae quia tale perceptione ius venitur et ideo iuris venitque non posse dari iusta ignorantia nec reputari bona fides docent Covarr. 2ª parte de matr. cap. 7° § 5. n°. 10. Garcia de nobilitate glossa 12 n°. 78. et innumeri alij Petrus Barbosa. Vbi proxime n°. 131. quod sola perceptio decimarum non tribuit quasi possessionem quia haec in iuribus quae ius visitit ex[illegible] nescitur ideo Pontifex exigit ut exibeatur titulus ad[illegible] inde possessio. sine qua nunquam interdictum redditur posse quod videtur agnoscere Barbosa in cap. pastoralis de causa possessionis n° 8. ex prosequi docuit Mindanus 1ª parte de interdictis commentario 28. ex n° 22. 46. et 58.

N° 12

Subcedunt illa verba antedicta restituendus est quae clausula omnis est omnibus interdictis ut patet de causa possessionis quae de plenaria discepter alioquim plenaria discussa et determinata superfluum esset deposita quaerere de retinendae merito de interdictis lege incerti 3ª C. eodem titulo. Lege ordinarij 13. C. de rei vindicatione lege qui petitorio 36. ff eodem titulo. Lege penult. C. Vbi in re actio lege siquis 3ª C. finium regundorum lege ult. C. quorum legatorum lege vnica C. si de momentanea possessione fuerit apelatum docent Menoch. in suo [illegible] de recuperanda ex n° 8. Mind. 1ª parte comment. 11 ex n° 20 Dominus Carreatiqui lib. 6 Solecitarij cap. 5° Formosinus in dicto cap. in litteris quaestione 1ª ex n° 23. sed maiori cum energia in [illegible] nostro applicatur quia semper verum est spoliatum restituendum esse antequam non auditis de sensioribus spoliantis nihilominus Auctores multas excogitant fallencias 1ª est si spoliatus careat notorie iure titulo ad proprietatem ita Menochius d. remedio 1° ex n° 17 Valenzuela consilio 71. ex n° 19 Augustinus Barbosa in d. cap. pastoralis n°. 15. et multi quos refert. sed non sequitur Petrus Barbosa in d. lege 1 de Vbi ex n° 125

sed haec limitando falsia' quia in dicto cap. litteris 5 de restitutione spoliatorum dum notorium idcirco restituendum esse in ordinariam spoliationis idemque docuit de Iure civili ind. lege Colonus 12. lege cum fundus 18. ha. tit. sed nulli magis de statutis quam notorio idem, et cetera. ita docent Antonius Gabriel d. Conclusione 1a de restitutione spoliatorum n.o 101. Petrus Barbosa n. 124. Formosinus d. cap. 5 q. 6. Antonius Faber, nam interdicti specialitatem agnoscens ind. lege sed si ... existimabant, etiam non esse restituendum, si ex actis et ex claris documentis et ex confessione partis constaret spoliantem dominium et utraxium de spoliato per has voluntarias sententias acquirere cum reditibus retentum dit idem Petrus Barbosa ubi proxime ex n.o 45. usque ad 171. ne immorem.

N.o 13.

Noluero ut tuto pede procedamus, ita statuimus cum Barth. in d. lege si ... vi in fine circa dictam ... immunem veriorem conset Menoch. d. rem. 1. n.o 243 de jectus per vim vere et proprie apud. ... restituendus esse ... desicientis sunt ... exceptione nec alia purgatur spolium quam per actualem et instantaneam restitutionem spoliatus ... restituendus etiam esse sed non antequam sed in hac ficta spoliatione admittuntur exceptiones in ... probabiles ... cap. ... infectum ... in ... etiam ipsaque tota distinctio in violenta ipsa versatur ... valde ... et hiis quod ... s.a n. 5. ... violento dejectore nulla exceptio aut cautio admittatur exemplum sit in juribus et in corporalibus rebus in qua dari non potest violenta dejectio, sed quasi dejectio perturbatiba, item quod adducit Barth. ... lege. ... C. unde vi in qua Justinianus extendens ... interdictum dicere illud ad vervuseum qui occupavit vacuam possessionem absentis quod est ficta dejectio ... non ...

non spectare

non spectare hoc nobum remedium ad Dominum, ubi qui alienas res et possessiones sibi vel autem scire debent quod suum non est ad alium pertinere et non loquitur de eo qui propriam rem vacuam occupat et per sequens in haec [illegible] ex spoliatione recte agitur cum Dominus si breviter possit expediri ut tenent, glossa verbo pignorantium Barth. n.o 11 et fere omnes Classici usque ad Cujacium et Donellum n.o 9 et 10 ind leg. ubi. spoliatos Covarruv. lib. 3.o variar. cap. 16. n.o 7.o Vermul. Quiscanus [illegible] eorum firmiter [illegible] dicta verba eludere tentet Menochius de remedio 1.o n.o 216. et remed. 13. ex n.o 15.

N.o 14.

Ex qua dicta exprimendus est difficilis textus in cap. 2 de ordine cognitionum Casus est nobiles Beatonis manu armata spoliarunt, a castro quodam abbatem, et monachos de forentino, multa quae dam [illegible] intulerunt quod ipse et aliis alibus abbas conquestus de spoliis restitutionem petebat per hoc interdictum, nobiles reconveniebant abbatem de aliis spoliis inreducerant dicentes se esse detrusos per vim sive de castris [illegible] quod tempori quam antecessores suos quiete et pacifice possiderant abbas confitens esse spolium replicavit [illegible] non [illegible] sed quem diu possedisset rem suum et hoc amplius intendebat castrum [illegible] pertinere ratione Dominij admonesteriis et per spoliatos redintegratis fuisse in suo se quod nobiles usurpaverant, nobiles de dominiis Monasterij in castris [illegible] non videntes nega re hic fuit status litis de qua dicebat Pontifex qui ita distinguit si nobiles spolium objecerunt in vim reconventionis, novae actionis aut mutuae petitionis [illegible] determinanda causa spolij ab Abbate exposita, quia hae duae intensiones non obstant sibi invicem et regula Juris quia apellat prior praevenerit quod si nobiles objecerunt [illegible] spolium per viam exceptionis pares debent simul utraque causa determinari quia exceptio influit in actionem et eam

informat seu reformat. nec tendit adulius dicquendo sed ad excludentem intentionem ad verrarii ut in specie probat text. elegans in l. 5 tit. 10 part. 3. quod non absolute purget violentiam factam inrediuersa non poterit consequi restitutionem a nobilibus ita ut docuerunt Cujac. ad eundem textum Mindanus l. 4 Hisp. commentarii. 24. ex n. 18. Menochius remedio 1. ex n. 387. Petrus Barbosa in d. l. sedum ex n. 179. et post nostros Receptores Formosinus in d. cap. 2. q. 2. per totum.

N. 13. Sed insistamus parumper, 1. notanda est illa regula qui prior apellat prior agit. hic desumptae ex l. qui apellat 29. de judiciis, sed alius sensus est legis alius sed canonis, legis sensus est qui apellat actorem in 2a instantia, quamvis in 1a reus et reddos prior agit, ita ecloga Basilicarum lib. 7. tit. 3. cap. 31. Cujacius et Faber in d. l. 29. et a practicis mento dissentiens Bella Sorezo in exordio libelli n. 19 et 22. sed Pontifex vsus fuit sensu accomodatiuo, ut qui prior causam in judicium proposuit illa prior prosequatur qui est etiam verus cap. 1. de mutuis petitionibus l. 4a tit. 10. part. 3. Multa adducit Petrus Barbosa in d. l. 29 ex n. 3. 2. nostra optime expresse nostra exceptionis perquam nihil loquimur mineo dudum adversarium quoque retelli opinantis exceptio infamie ea probata non loquimur ut sit infamis sed ut a testimonio repellatur, quo simili utitur Pontifex probatur ex l. Iulius. 21. de his qui notantur infamia cap. 1. cap. de his de exceptionibus ubi vulgo notatur. 3. nostra aduersus nostra introductum admitti exceptionem spolii inrediuersa cap. ult. de ordine cognitionum quia paria delicta mutua compensatione tolluntur l. viro 39. et ibi Barbosa n. 19. et 20. ff soluto matrimonio. utique se par delictum opp. in vim exceptionis siue depositionis

spensationis ut dixit Papinia. non in Vim actiones ut dixit Pontifex in nro text.= 4° nostro si in eadem re fuisset opposita exceptio spolij non est audienda quia postremus spolium l. purgandum esset quam sibi Spoliatus fuisset Expoliatus l. 1a. §. qui vi ff. cum sinde ff. hostro ff. si quis 1. Codice ad ff. Julia de vi §. recuperanda insit. de interdictis. non enim licet mihi spoliare eum, qui me spoliavit nisi in eodem conflictu descientes gaudeam ff. 3a §. eum q. ff. qui potiores 17 hostro Menochi. de Rem. 1. n° 38. et seq. Cesar Argellus de adipiscenda poss. 1° thomo q. 2a. art. 16. n° 4. denique nostro abbate ad Verius spolium a nobilibus obiectum, replicasse de Dominio Castri Sinati et nihilominus de hac exceptione non curavit Pontifex quia hoc interdictum non admittit exceptionem dominij in Vera et propria spoliatione ut dixi:

2° insuper inter praetaos ad N° 16. Celebrem textum in cap. Literas 13. de restitutione spoliatorum casus involvit multas decretales et ideo ex integra exponendus est. Gillet ma Mulier propria temeritate a Bernardo marito discessit et nec eum fuit spoliavit a quasi possessione matrimonij Vir petebat uxorem interdicto N°, mulier excipiebat de consanguinitate intra gradus prohibitos et de magna sevitia Viri Consultus fuit Pontifex ampersitas exceptionis retardata est restitutio, et sine re gravi magna q. et operosa difficultatis diversas opiniones refert, 1a refert statim faciendam esse restitutionem 2a denegandam 3a eligebat mediam Viam ut retardaretur sed praeviit et in continenti posset de impedimento constare quam in casu proposito amplectitur Pontifex. p° exspendit decretalem Lucij Papae quae stat in cap. ex tenore de. 10 eodem tit. in quo Vir de domo sua Violenter eiecit Uxorem ipsa petijt restitutionem Vir exposuit exceptionem

Consanguinitatis Pontifex decernit non obstante exceptione
clam faciendo esse restitutionem et increpat delegatos qui
illam facere differebant concordant textus ad hunc casum
accipiendi in cap. ex tramenmissa de eodem tit. et in fortiori
in specie in cap. Porro 3. de divortiis facit textus in
cap. cap. 16 de offic. et potestate iudicis delegati de hanc
decretalem posset argui de periculo incertus timore peccati
si restitutio fieret sed nihilominus in versiculo
unde docet Pontifex hoc minime timere posse quia
electa mulier ad domum viri et restituta si habet notitiam
impedimenti non potest uti matrimonio si non habet notitiam
potest illo iure uti nec maritus peccat qui concedit ecclesiae
sed suis iudicibus facta fuit restitutio, hanc doctrinam nec ap-
probat nec reprobat Pontifex sed relinquit sua probabi-
litate ut ipse testatur, quare excessit Hormesinus
in eodem textu q. 2a n. 4. qui culpavit A. A. cum sanguis
probabilis sequentes 2a opinio existimantis de exce-
ptione consanguinitatis disceptandum esse priusquam fiat
restitutio nitebatur decretali Clementis 3. in qua tales
exceptiones admittuntur quod stat in cap. 2 de ordine cog-
nitionum sed pontifex in versiculo nos autem docet parum
ad rem facere quia non loquitur de summaria reperanda sed
de petitoriis in quibus eius exceptiones admittuntur hactenus usque
ad versiculum Porro in quo iterum resumit casum propositum
de muliere a viro recedente et ei fide eum spoliante defi-
nit quod mulier quae habuit notitiam impedimenti contra resti-
tui marito spoliato, quia nullatenus potest uti matrimo-
nio per consequens in hoc non posse concedere iudicii de Deum
praecipienti sed potius teneri humiliter pati sententiam excommunica-
tionis in ipsis prolatam quod qualiter accipiendum sit recte
et clare exponit Hormesinus q. 3a. utrum petitur coniugum
perplexitas desiderium unde deducit admittendum esse excepti-
onem consanguinitatis modo probatio recurit et in continenti offera-
tur, non vero si longiorem indaginem expostulat, concordat textus

in cap. accedens

In cap. accedens § 1° ut lite non contestata, concludit denique ad dictas exceptiones de sevitia Viri, quae si tanta est ut nec sub cadem Viro committi possit non esse ei Vxorem restituendam, cum Manifesto Vitae periculo, cum tanto enim discrimine. An magnum scandalum posse oriri, non videndum nimium introductum Vt cum judiciis docet Menochius d. remedio 1 exon. 300.

Nunc sic expendo in 1° casu datur magna sevitia Viri et Violentia Vera pro tudentis a domo Vxorem et tunc sit Gassie restitutio nulla ad missa exceptione et ipsa hanc si offeratur probabo in continenti, in 2a datur ficta Vxoris recedentis a domo Viri et tunc admittuntur exceptiones quae ex doctrina Bartholi verum apparet neque regulam auiciendo esse in Vera spoliare non in ficta, non dubito quin haec doctrina verissima sit, sed in contrario placuit in causa matrimonij ob periculum dicendo non esse faciendam restitutionem statim si opponatur exceptio consanguinitatis probanda in continenti quam in praxi sequor ne videar novator illius fundatur Gregorius pertinet in lege 27 tit. 2° parta. 3a. Menochius di remedio 1° n.° 240. et 248. Cobarr. de matr. 2a parte cap. 7. § 6 n.° 9. Sanch. lib. 10 disp. 22 per totum Barb. Vot. 64. exon 29. Sport Salmant. Termorinus cap. Sit. 13. q.e 1a per totum. N.° 17

N.° 18.

De beneficialibus eadem est censura quippe si aliquis deiectus sit per Violentiam Veram ab Ecclesia in qua obtinebat beneficium neque ad eam permittatur accedere ante omnia facienda est restitutio Cap. in literis §: de rest. spoliatorum nisi omnino interdicto agat judicio plenario Xa. speciem [illegible] in cap. Statutis 8. cum glosa ibi Versicul. exceptis de filiis presbiterorum Barbosa ind. capit. 10 alias de rest. spoliatorum in 6. n.° 11. et 12 et si spoliatio facta sit a judice juris ordine non servato cap. 3 episcopus 28 de praebendis in 6. junct. glosa, et Barb. Vbi supra n° 9 et 10 Caeterum si ficta Violentia + Decimas

volunt. Aquis quasi posse beneficij mei occupauit per subingressum in fructus eius et aliter sit vestitus quam necesse noscatur Sumarie dict. meo salti colorato cap. 1. sicut intelligendo deeo qui mittitur impositore in 6. et in hoc casu vera est ista Commentarij in casis beneficialibus et dari vesti tudo spoliato nisi Sumarie doceat de titulo saltem colo rato Menoch. d. remed. 1. n. 131. Petrus Barbosa in d. l. si de vi ex n. 132. Augusti. Barbosa in d. cap. decimas ex n. 14. Fermosinus in cap. cum super quest. 2ª de cau posesois et propietatis et d. cap. in literis quest. 7ª hodie vero ex bulla Gregorij 13 quisquis apostolicus de be neficijs sedi apostolicæ reservatis poe propria actoritate sine metu spoli capere posse beneficij quamvis sine a liis provisus ab ordinario collatore notat Sotherus de rebeneficiaria lib. 3. q. 11. ex n. 7. Ideo jure diuino tauerant Menochius d. remedio 15. ex n. 443. Gar cia de beneficijs 9ª pte cap. 1. ex n. 411.

N. 12.

Ex hijs facile exponitur textus in l. si de vi 37 de Judicijs cuius senius pete duse ex l. qui cetu 9ª § 1. ff ad legem Iuliam de vi pu blica juncta l. 1ª Codice de apelacionibus nempe si de vi et posse quæratur idest repetita posesiois fiat cum de me moratione de vi exerto interdicto prius ter minandum esse cau posesiois per vim ablatæ quam cau propietatis. Vursus si de vi quæratur criminaliter prius Judicium criminale peragendum esse quam sumarissimum posesorium d. § 1 ita q ordo Judiciorum hic est prius peragitur Judicium crimi nale de in posesorium tamen plenarium l. vlt. C. de ordine Judiciorum Ant Faber ind. l. 37. ex n. 34. ubi ali as solutiones Antiquorum refert et refellit pertinet etiam ad hanc ptem quod docemur in l. si quis vi 17. de ad quirenda posse de jectum a posesione videri poridere pro[illegible] sumarissimum effectum reti interdicti cum prestitus resti

tuendus

Restituendus est quod notant Clarius et addendus est Cujac. Lib. 4 observationum Cap. 26.

Sed prosequamur declarando 3 N. 20

dixi plene, quia restitutus resarcit quantum abstulit spoliatus quod etiam operatur vis restitutionis lege quod si minor 27. § restitutio de minoribus lege videamus 58. § in Fauiana de reuers. stat ad hanc rem textus elegans in lege Domum §a C. de rei vindicatione ut teneatur violentus de fructibus non tantum ad fructus ex re perceptos sed ad eos qui percipi potuerunt, cum sit plus quam maleficium possessor lege merito 19. hoc tit. nec sumptus factos mero iure possit reputare sed ex aequitate imputet necessarios et extrahat utiles expensas si earum detractio sine ullo detrimento fieri possit. Videndi Coborr. Lib. 1 Variar. Cap. 8. nº 4. Sarmi. Lib. 9 Selectarum Cap. 10. nº 15. Menoch. de remedio 15. ex nº 573. Sed quod de fructibus diximus ita temperandum est ut quoque percipi potuerunt, non nisi a possessore per capi potuerunt ex peculiari arte, teneri eos restituere nec ex re violenter occupata lucrum sequatur lege certum 22 C. eodem tit. ad quas explicandas est optimus textus in cap. grauis 11. de restitutione spoliator nec maiore labori opus est quamvis multum insudauerint Menochi. de remed. 1. ex nº 413. alios quod adducens Richardus in § 1. de officio iudicis ex nº 67. Ex quam dictio quod facille exponendi textus in lege 1a § ex die. 40. hoc tit. lege sedet non lege 25. § quod ait, et cum duobus sequentibus de hereditatibus petendis lege 10 in fine C. eodem tit. lege siide Poss. 4 Cod. unde vi Cap. conquerente 7. de restitutione spoliatorum habet enim restitui cum causa rei idest tota utilitas quam ex re possit obtinere possessor nisi de fructibus fuisset veluti si hereditatem per servum prodij de lato non adhibit violentiae eo quaestionem non sumpsit ad aliquod fructum Operiendum lege 1 § non solum 41. 3. interdicto nostro. 6. hoc tit. multo

Multo magis quidem damni sentit ex eo spolium d. l. 1a § qui vede sectus 31 hac e hac atripta ges indicto cap. gravis et id. cap. cum quadragente obtrudunt, tractaeque de fructibus eo tr. prosequor quia penes nostri intr duri addendi ii ultra clanco s licinius ad ita et reddit. Spoliatorum Crualdus d. cap. 31 litt a. P. et duabus sequentibus Menochius in § Judijs de recuperanda ex n° 4. et leis sic relatis.

N.° 21. Tandem dixi adversus spoliatores quem vba in primis comprehendunt eum qui mandavit et ratum habuit spoliandum l. 1a § ait Pretor 11. usque ad 20. ha tit. l. ho Iure 152 § de Juri et regulis Juris cap. cum ad sedem 25. de restitutione spoliat. Item qui tacite aprobabit desectionem per suos factam utendo re d. l. 1a. § desecisse cap. 1. sic intelligendo de restitutione spoliatorum, quod si desectionem per eius suos facta nec tacite nec expresse ratum habuit dnus, non tenebitur in amplius quam in id quod ad eum ex desectione provenit et de dedere servos noxae. l. 2a. § quod igitur 15. ha tit. Paulus lib. 5a sententia. tit. 6° § 2. et 3. vba edicti fuerunt, si de secuti, et familia tua de sicit, et in numer bum comprehendunt quamvis unus servus non oleat, venire familie apellatione d. l. 1a. § familia, notant Menochius d. rem. 1a n° 47 Crualdus d. cap. 31 litt a A. et rogo quare tutor in quem suo tutor pupilli nomine desecit pupillus in amplius non tenetur quam ut ablata resti tuat, et tutor ipse deportatur ex nova restitutione l. meminerant 6. § 1. l. unde vi Menochius n° 59 quam an tea restitutus fuerat in Patre quod eo modo tenetur ex alijs ex poles si illud ratum non habebat. l. interdicto 26. ha tit.

N.° 22. Et quamvis vba de privato sequentur etiam extendunt ad Judicem qui nulliter et ex abrupto prendens litigantes

Ac

Sua possessione spoliat d. [illegible] meminerant 6° in prid ubi stat elegans ratio in Juriaris [illegible] nascatr unde Jura nascun tur cap. Conquerente 7ª. de restitutione spoliatorum cui reg amplissime dedit nra lex 2ª tt° 13 lib. 4° [illegible] dedens facultatem decurnombus reponendi quidquid Judex ex abrupto attentaverit in [illegible] Judicij, spolium partes notat Bobadilla lib 3° politice cap. 8. n° 107 extendit quod [illegible] cta dispo in lg. 7ª eiusdem tt. et vi virtute diplomatis Regij procedat videndi et ibi remissioes hoc in dubium [illegible] pienda e' quod Judex proprius e' incompetens l sed per ens e' procedit ex abrupto. sine audientia et necessitate [illegible] alie enim nullitates, et injustitie non sunt emendande. per hoc remedium sed per viam nullitatis et apellaois docent Meno chius doctissime remperanda remedio [illegible] Covarrub. in [illegible] Cap. 23. n° Ult. Gaspar Rodriguez de annuis re ditibus lib 1° q° 17 ex n° 53 Mascardus de probaoibus n° 1322 Termosinus ind. cap. in literis q 10. et ind. cap. conquerente q° 1°.

N.° 23.

Ideo ut dixi competere hoc interdictum adversus spoliantem quia ex oe [illegible] mere personale e' ut potest penale adeo ut nec d° heredes spectat ut recte docent Ant. Go mez in lg. 45. tauri n° 166 Donellus in lg. 2ª. Cod. unde vi n° 4. O Tualdus de cap. 31 litt. Z quod in adversus herede[s] datr e' cum aliquid ad eos pervenit ex dolo defun cti, et tunc actio in factum agitur di lg. 2ª. C. unde vi; lg. 1ª §° Ult. lg. 2ª. lg. 3. §° Ult. bartº. Paulus lib. 5°. sentet. tt°. 5. §° 6. Menochius. de remedio 1° ex n°. 157. Gomez n°. 165. n tanquam in heredes sedquia possident aliquid ex re, quam defunctus nactus fuit per violentiam quapp solus tenetr qui rem habet non ceteri nec obligad divi dir per portioes hereditarias lg. si plures ff. in principio hoc tt°. notat Balenna lib. 2ª illustrium. tract. de individu [illegible]. Cap. 6° n° 208.

Quod de heredibus

diximus saltus ob tenebimus incul[illegible] parlaribus sub [illegible] veluti ex causa emptionis legati aut similibus pa lam, enim e[st] non petere d[ict]um eum, qui rem a despoliante emit [illegible] cum ap[illegible] 7. [illegible] quia ipse defector quam bis sine dolo [illegible] possideri delerandus e[st] [illegible] si [illegible] 15. [illegible] eodem [illegible] quide elegans differentia inter heredes et parlares subcessores heres enim tenetur quatenus ex dolo defuncti [illegible] venit parlaris v[ero] subcessor, non teneri quamvis rem possideat quia ad heredes non aliter [illegible] res pervenire quamvis ex dei[illegible] ne et dolo defuncti ad subcessorem v[er]o parlarem pertinet ex [illegible] emptiones [illegible] simili [illegible] [illegible] spoliator me discit defuncto [illegible] occupavit vacuam possessionem advers sus hunc reditur interdictum [illegible] sequitur 4 [illegible] si tumen [illegible] 22 de vincagionibus quia ex nulla alia causa possidet ex [illegible] defectione ex quo tenendus e[st] cum A.A. superiori enim [illegible] datus d[ict]a singularis subcessorem hoc interdictum non competere quamvis et Barth. et antiquiores indicit. [illegible] 7 [illegible] runt sine ullo juris testimonio aut fundamento inter sub cessorem ex [illegible] lucrativo aut honeroso p[er] [illegible] defuncto super [illegible] capta sit [illegible] heredes absolute tenentur quia [illegible] subcessores instantia ut post [illegible] fundat Menoch. d. rem. ex n. 160

N.25.

Cum hac [illegible] civili [illegible] subcessit utilissima [illegible] innocentij 3 [illegible] quod stat in capit. saepe 18. de restitutione spoliatorum quod [illegible] ut detur interdictum [illegible] singularem subcessorem qui sciens violentiam et vitium rei [illegible] 4. quod [illegible] adquisivit in quo e[st] novum remedium et correctorium juris civilis ut perse patet et post [illegible] notant [illegible] elegantiam ad eundem [illegible] [illegible] d. [illegible] 21. et varias quasdam examinant Menochius de recuperanda remedio rem. 16. per totum Termosinus ad eundem textum [illegible] cum solita [illegible] ruditione et judicio [illegible] ad causam [illegible] Lusitaniae Magnus preceptor meus d[omi]nus Ramis in supplicade ad san

ctissimum

Sanctissimum sedem de episcopatibus illius regni ppo 4a n° 185. sed ut hoc iuris Canonis correptio contraria incerta et in fundamento de restitutione quam dominus Cunts, Valenzuela Consilio 71 apud Guttieres lib. 1° canonicarum cap. 34 an° 52 semper remedius Canonis redintegrandae 3a q. 1a competere ad rerum singularium subiectione, et bona fide possideat, ille enim Canon nihil novum statuit, respectu nostri interdicti ut iam diximus et in specie docent Gualdo. ubi proxime et Menoch. sup. dicto remedio 15. ex n° 64.

Denique admonendi estis hoc remedium in qua cunque parte litis et in qua cunque instantia opponi posse Clementinam Unica de causa possessionis et proprietatis et adeo celerissime exitus et absentis restitutionis, ut a sententia quo iubetur fieri restitutio non admittatur appellatio quoad effectum suspensionis, nisi simul de fructibus et in tereste pronunciatur quod tam pro accionis appelationi deferenti et utroque affectu, docent Covarrub. cap. 23. practicarum n° 7. et 8. Ant. Gomez in lg. 45. tauri n° ult. Salgad. de protectione Regia 3a pte cap. 12 ex n° 80. Barbosa in cap. cum ad sedem de restitutione spoliatorum ex n° 10 N° 26.

N° 27

Restat in hac Classe interdictum de precario quod restitutorium est et per consequens recuperandae possessionis lg. 2a ff. 1° hoc tit., quod ut supra supponendis explicemus sciendum est precarium esse negotium ex iure gentium proveniens mere liberalis concessionis ad voluntatem eius qui dedit sine ulla temporis praefinitione, quod desinitio colligitur ex lg. 1a lg. cum precario 12 in tit. quo intellecta facillime precaliberis differentias inter hoc negotium et donationem commodatum y quas lanius precauntur, per chorios in locis citatis Cujac. lib. 4 observationum cap. 4 et lib. 23. cap. 27. Duarenus De precario lib. 43. tit. 26 ex p.

Duarenus lib. 1° observationum in quam disputationum cap. 24. Antonius Faber de erroribus pragmaticorum decad. 4 errore q. Donellus et Giphanius lib. 24 capit. 39. Item multis sequentibus qq. abstinendum Hermosilla ad Gregorium Lopez in l. q. Glossa q. 2 part. 4. ex n. q. usque ad finem nec pactum valere de nam huius contractus docent ipse et Faber decad. 77. err. 6. Gregorius Covarrub. de matrim. 2° parte cap. 3. § 1 n° 23. Molina de iustitia lib. 4°. cap. 2°. n° 40 Rodriguez de annuis redditibus lib. 2. q. 1ª. n° 22. Benedictus Pinellus. lib. 2° selectar. cap. 12 n° 6°. Richard. in § 1 sequen. n° 33. instit. qq. modis re contrahitur obligatio. Laur. atque lib. 2° selectarum cap. 5 n° 3°. Precarium aliquando est solius usus aliquando ipsius etiam possessionis, idque tum usum concedit ... transfert possessionem in rogatos de quo ex professo dixi in repetita ... Lenone ... vendagoti cap. 3°. sectario 3°. et lib. 2°. opusculorum cap. 13. quocumque modo sit, eatenus iustum est quatenus durat voluntas concedentis l. quodcumque. 13. § 1 de public. l. si servus 22. § 1 de novalibus actionibus sic intelligendis. Ceterum rupto precario et revocata domini voluntate rogans iniuste rem retinet deinceps et tunc eius detentio paratur violentia aut clandestina possessio et in hoc sensu in pluribus iuris locis coniungitur per haec verba nec vi, nec clam, nec precario possidet ut recte docet Cuiac. lib. q. observationum cap. 33.

N.° 28.

Revocato igitur precario sive ad usum sive ad possessionem recuperandam redditur et quietare naturali huic ... ut tandem ... re mea quamdiu velim et ... revocare cum in mutandam voluntatem d. l. 1ª. in pr. et § 1. l. inter dictum. 14. l. et haec 15 ff. l. 2° Cod. hoc tit. cap. olim de restitutione spoliatorum cap. ult. de precario nisi ex intempestiva

revocatione

Revocare grandi generaliter per Judiciu rogantis quo casu de dolo posset excipere ne beneficium concedentis ipsi in iuriosum sit ut post Vivres docet Gregorius in lg. 9a tit. 2o parta, Glosa. 1a ubi Multas adducit Hermosilla no 6. et videre plurimos Osuado. d. cap. 54. lit.a C. § Ultraque teneat Cujat. Lib. 21. observ. Cap. 23. Revocato autem precario non procedenti ppia autoritate eripere, aut remperare possessionem rei suae, nec incidat in vitium violentiae aut clandestinitatis, ut docent idem Greg. in lg. 9. Glosa 4or tit. 30. part. 3ae quare nam interdictum necessarium fuit, ut restitutio fieret celeriter per Judicem vide supercommi: ssio data Menochij de retinenda remed. 13. ex no 53. qui censuit rogantem a recedente desertum non habere interdictum unde vi quod enim e precarium possessionis habet illud quinimo possessor sive iustus sive iniustus. lg. 1a §o de vi et vi armata, quod solus tantum tenuissus sit, non habet illud quia non possidet, ut in §o sigh. Xquam dictus hoc accipiendum esse textus in lg. qui precario 17 hoc tito in quo dicitur censet rogantem petere interdictum uti possidetis pro retinenda possessione quemnimo modo non sit a recedente quia si recedens revocat precarium manet iniusta possessio, nec manutenibilis lg. 1a §o ult. uti possidetis accipiendum in quo est fide regula quod precarium est ipsius possessio ut agnoverunt veteres §. sub. improprijs distinctionibus apud Menoch. de retinenda rem. 3. ex no 33. addendus Cujat. Lib. 5o observatio cap. 22 et lib. 9. cap. 33. No 29.

Sed ut in Catechesim traditis est inter actiones plenaria per quas dominus rem suam posset remperare, in 1o nemo ei negabit vindicationem, quod Jure datur §o omnium 1o instit. de actionibus subus lg. in rem 23. de rei vindicatione quemcumque detentorem. 4. possessorem lg. officium q. eodem tit. lg. unica C. de alienatione Judicij mutandi

Mutandi caa facta mod ad Autarandu nudu ... tentari poe Ipetere cedenti decedenti. 2a rogandu decern triticaria lg. 2a. de cdioe triticaria lg. 4. §o Ult. de rebus Creditis. Rursus quia in precarii rogaoe et decioe aliquod negotiy intercedit tadinstar comodaty aut donaoes nascitr cedenti actio personalis, prescriptis vbis, per quod dequar arogantis n rem tpossessoriu nam ad hoi duo remedia habet ut dixi, sed quanti eius inter sunt, n fuisse statim sibi rem restitu quaque incerti apellantr, lg. 2a §o Ft naale 2o Rom: ita q lg duo. 19. §o Ult. hoc tt. raos Originis latius prosequntr laudati ab Oswaldo ad Donelly d. cap. 34. let. A. et D. Cujar. ad tt. 3. de prescriptis vbis el lib. 8. questiony Papinia. in lg. quaditi desepulcro violato Fab. deccade 77. err. 6o. Fn lg. 1a §o 1o. de posita ex quo n poe argui de superfluitate interdicti, quia sumarium remediu e quod celeriter peragitr. actioes v exiguntr plenariq cognioe et longam moru judicij et inde in terdictu aullat, vsm possessos ... Concessa ... de quo sumatim poe disceptari prout nua ... sumaria postulat, lg. quadiitu 8 §. ex hoc interdicto. 4o hoc tt. actio v prescriptis vbis quambis ide fere dirineat, ... sed mo pro incerti ideoq lg. Ubi autem 77. de Verborum obli gationibus auditis et discussis plenario partium allegationibus nec tendit ad Auocandu possessiones. Sed ad intrect ... possessionis n auocate & incerti e lg. in area 33. de cdioe indebiti lg. heredes 21 ad senatus ... trebell. ideo dicitur incerti apellatr. ut reliqua quod tendunt ad incertum intra ea lg. siquis delegaverit 12 de novationibus docuit Faber d. err. 6 et probabit magnus preceptor meus Ang Ramos in achademicis ad lg. Juris gentium 7o §. et ideo no 3o. de pactis ..

N.o 30

Ex quo facile exponitr trag aliquid difficilis in lg. interdictu 14. hoc tto. Juncta, lg. eum qui 14.

§. siqui

§ Vigm° p̃cario defuncti Ubi docem° dedi inter deliuum de p̃cario varium ee quia nulla est nomine iuris ciuilis actio e nempe perquam Insequamr effectum restitutionis sign usus rei quem Insequimur, per interdictum de p̃cario ut nuperdixi alij in vaog. p̃bet Iuilius Videlicet quia p̃cariij conditio magis pertinet addonatio quam ad genus negotij omissis varijs intellectibus existimo dici posse illud genus negotij de quo Iuilius sequiri ea immodatum cuiusque p̃carium magnam afinitatem haet ut elegi supra n° 27 cuius ea e nãa ut peractis sequatur Immodatus fuiorem in eadem bonitate restitui n deteriore imo here des actione Immodati n semper tenentr p̃portionibus hereditat. sed is qui cam tenet & haet Rei restituenda facultatem lg 3a § 1. ff° heres 3. l. sinut certo 5a § Vlt. cum duabus legibus seqq. l. si qui 13. ff commodati adeo ut 1a intentio actionis sit restitui, sicuti n restituatur rre da te deterior tunc subsedit arbitrium ad interesse § d. heres Donell. Lib 14. Commentariorum Cap. 2 Ant. Fabri Lib. 16. Iecturarum Cap. 2. Fr° Richardus in § Vlt. Instit. ex n° 43. Instit. qq mod̃ re contrahit obligat. et in § Vlt. de officio iudicis n° 220 Valentia Lib. 2° illustr. tract. de individuis Cap. 6° n° 28. Gregorius & Her messila Minori Videndi pro effectu actionis Commoda n in lg. § n° 2. part. 5a per des Glosas ideo igitr di xit Iuilius necessarium fuisse interdictum de p̃cario n de Immodato quia ex ipso acommodati negotio. Iudicium Redditi per quod petatur rei restitutio sed ex p̃cario magis acce dit ad liberalitatem n reditr actio rei ad persiuoq sed ideo inventi p̃cariptus ibus ad interesse ut dicebam. N.° 31.

Hoc inter

dicto teneturquicumque p̃cario tenet quamuis sit pupillus qui facultatem Rei restituendae haet lg. Vlt. § 1° hoc tit. ut tenetr commodati quia ex quo haet facultatem restit.

restituendo locupletior factus e l. 3a § 1. Imodari in quo nulla differentia e ut Cujat. notavit Gual dus, Ubi primi quidolo malo dejuit possidere sive est ipse, qui regavit sive heres eius, l. quod in. § cum. 5° § Ult. eodem tt. heres ju n tenetur, ex dolo defuncti nisi quatenus ad eum pervenit d. § Ult. ut diximus supra n. 26. notat Cujat. lib. 23. observaou cap. 21. e perpetuum d. l. 8. § interdictum 7. l. 2a C. hoc tt. continet fructus damna accepta lucra intercepta a die editi interdicti. d. l. 8. § ex hoc interdicto fructus in quo venient ex die editi interdicti n retro in omnibus interdictis regulare e l. 3a de interdictis excepto interdicto undem in quo veniunt a die dejectionis l. 1a § ex die 40 ut de vi armata ut dixi n. 20. nec amplius e quod notemus de interdictis Vide Ugolinum de pose sionis.

4a. Pars.

De interdictis & remedijs quasi posesorijs quae petunt pro servitutibus

N.° 1 Subcedit alia pars ex divisione interdictorum quam in illis Iudijs feci nempe illorum quae reduntur pro rebus quidem profanis quae patrimonium nostrum augent, & extra patrimonium pone quia in rebus subjectantur alienis in lg 1a de servitutibus pe gata nempe servitutibus ut plurimum praedialibus quae propie n possidentur l. Servitutes 14 de servitutibus l. 3a in princ. de adquirenda pose. Reduntur in ratione cuiusdam impropie et abusive posessionis quae in illis per usum consideratur. eandem prius quam singula interdicta agrediamur de hac impropia

poses

poss. veius sublata aliquid dictat dicendum est.

N. 2

1° sciendum hanc quasi possessionem distinctionem usucapionem qui servitute aut iure corporali utitur exercendo illas aliis ad quos debitas introducta sunt ... 1ª. § hoc interdict. de retinenda ... 1ª. § ult. de aqua quotidiana et stiva sed vix pertinere sufficiens, nisi alia accedant, quod illi ... talia ... quod quis utatur, ... a ... recte utatur. ... Violentia aut clam aut iure familiaritatis ... tacite usus non sufficit unde hac quasi possessio non ... cum scientia eius qui scit ius illud servitutis ad se pertinere et nihilominus vult illud usurpare ... ult. ff. quemadmodum servitutes amittantur ... qui iure familiaritatis ... de adquirenda poss. ... 1ª § Bibianus 6 ... ult. de retinenda ... Barth. ind. § hoc interdicto 2 n. ... Bartholomeus Zepolla; de servitutibus rusticorum praediorum cap. 1° n. 26. Verm. 3ª. Menoch. de retinenda remed. 9° n°. 13. Mirandanus 2ª pte. ... dictis n° 10. n° 11. Hieronymus Goncalez ad regulam ... 3. Cancellarii glossa 41. n° 84. Ant. Faber n° 19. ... cap. ... notat ind. ... ult. ex quo interpretes ... am hac bona fides et ... probandus articulandus et probandus sit ab utente? et quidem Zepolla d. cap. 1° n° 32 ... in ... quidem instit. de actionibus ex n° 101. Menoch. d. rem. 9°. ex n° 21. et de recuperanda remed. 13. n° 71 distinguunt inter eum, qui veni ullo ... qui sine ullo praecedente ... veluti emptio ... aut legati servitutis ... praedij servientis et cum qui sine ullo prorsus titulo utitur ... teneatur probare bona fide, ... teneatur. ... facere aliquam probationem publicae opinionis de ... servitutis ut illam

Vtilla potuisset induci ad credendum sibi suffragari, sed hoc deuiat ab arace Iuris quia quod incultam ani existimare instituit, et in fide erit qui vtitur non posse probari ut dixi 2a pte de Vsucapionibus sed bona fide quare a ampli us exigi hoc ipso vtente et quaerat Iuramento proprio de bona fide et ipso Iure verum fuisse vt censuit origina liter glossa ibid. § sed isto quidem quam ibi explicat Ian. ex n. 90. usque ad 108. Barth. in lg. exit 88. n. 18. de adquirenda hereditate Franciscus Reyna in lg. ad moriendi. n. 122. de Iure Iurando. Andreas Froquelus de Vectractu lignagier. § 4. ex n. 4. Ioh. xi ad lg. Scribonium n. 16. et 17.

N. 3.o Quaerunt etiam interpretes, an ad hanc quasi possessionem inducendam necesse sit scientia aduersarij hanc etiam quaestionem perfectam n. 16. vbi excepte vtentis requiri quod palam vtatur non furtibus et vt ad domini et cuius sint notitiam possit peruenire sicut quidem est ut non vtatur, vi aut clam, d. lg. 1a. § hoc interdicto. 2a lg. 1a. Cod. de seruitutibus lg. si quis diuturno usu seruitutis vindicet, igitur non necesse probare quod ad aduersarius sciuit sed satis est ostendere ita verum fuisse ut ad eius notitiam potu isset peruenire, quod videntur mihi docuisse Cobar. in Reg. possessor 2a. pte in initio n. 8. Vers. Vnde mihi. Mens. lg. inter Seruit. ipsas merito distinguens. d. rem. § ex n. 32. ut inde refertur Mindanus Cum aliis d. lt. 10 ex n. 22. qui scientiam probari desiderauit et quam diu sine acceptum, sane est alia Niolai Garcia: 3a pte de bene ficijs cap. 8. n. 67. 70. et sequentes quod docet ex lg. 1a. § qualiter quod. de aqua quotidiana et aestiua sufficere bonam fidem ad adquirendam possessionem verum incorporalium sed hoc ita accipiendum est ut si is usus accidat non violentus nec clandes tinus sed palam et libram factus.

etiam

Alii disputant qui actus naturales sint utiles censeantur esse in quasi possessione iurium incorporalium. et in nullo censent per textum in l. 1a § 9o autem ... t. de aqua quotidiana et aestiva sufficere unum actum palam et bona fide factum qui non fuisset interruptus nec clam sibi dederit ita Covarr. in practicis cap. 14. n. 2o et in regula possessor 2a parte in princ. n. 6. Gonzalez ad regulam 8. Cancellariae Glossa. 45. § 2 an. 29. Garcia. d. 5a parte cap. 2o ex n. 59. Zeballos Inium 3a Ines. q. 117. n. 4. Caucedus. de Patronatu regio Corona. cap. 6 apud. Suseus practicarum littera G. n. 83. n. 8. et littera P. n. 421. et lit. Q. n. 34. per traditum Barth. in l. 1a. § annum 3. destinere, actus privatos per illum textum Consuit 30 actus naturales usque debeatur in quasi possessione alium iuris quod possit esse aliqua suspicio quod fecerit illos actus ex dicta familiaritate tacitu ... Indeintallit Sequius semel aut pluralis vices sufragium incurat tulerit non prius in quasi possessione ... quam per 30 vices suffragium dederit. Barth. videntur sequi Menoch. d. rem. 2a ex n. 12 Mend. d. l. 10 n. 19. Verum utraque regula caret fundamento quia semel uti sufficit ad interdictum de aqua peculiari quadam ratione utendi. Videbimus et in interdicto destinere requiritur usus 30 dierum specialis etiam causa quare ex textibus specialibus ratio non debuerunt in regulas deducere ... generales tamen non habeamus certam definitionem huius rei in arbitrio iudicis prudentis dimittit idem Menoch. de arbitrariis casu 160. per totum quia status possessor exerceri frequenter plures desiderabuntur ad ... tuendum quasi possessionem. aliquando raro pauciores sufficient si rarissime usus fortasse satisfacit quo modo ... poterit ... Covarrub. et aliorum quos supra retuli.

Hoc verum in serbitutibus et aliis

&alijs Iuribus incorporalibus, quorum adquisitio
in Iusn̄ residit qura, & prædia naaliter libera sint
l. altius 8.ª Cod. de servitut. Jaqua ut post Barth.
& Zepolam inde deducunt Menoch. d. rem. 3° exm.
13. in Iuri n̄ residit, ut per pacty alio ue mod legiti-
mo servitus imponatur, perdicques Iusn̄e cum Iuris
resistentia, ut cum Iudicio docet Coburr. lib. 1° Variary
cap. 17 n° 6. Menochagua paululy in. abeo discenninis
Cap. 89 illustris n° 4. et l. quod v° datr Iuris phibito
et iustitia iri Visu, veluti percipiendi decimas intra alieny
perrochię, ut in cap. ad decimas 2°. de restit. Spoliatory
in 6°. tunc t [illegible] decisions naxius t.m. memorialis Iuris
requiritr ad inducendy quasi pon. qura cum Vincta
Iuris iniecto, quambis detr. ignorantia de facto n̄ bsumi
tur bona fides Cap. qui 2ª. Iura de regulis Iuris in 6°
cum simillibus igitr naria exit prescriptio in memorialis
quæ supp. tt3. l. 3ª 8° ductus aquę, de aquā quotid.
& estiva neque antequus censetr, ponderi pp defectum
titi & bonæ fidei ut dixi s.ª 3ª pte n°. 11.

N. B.
Detinere act. q̄ pribato. Lib. 43. tt. 19.

Hijs permissis sin-
gula inducta agrediamr quory primy occurrit detinere
actu q̄ pribato, Via, Iter, actus. Servitutes sr pdiales angusti-
ores latiores ex sua naa & hijs deum Vrilis præscripti.
quas explicari nun statuirne, Videndi si Zepola de servi
tutibq rusticory pdiory Cap. 1° Donellus & Osualdus
Lib. 11. Cap. 6. Duarenus lib. 1° disputaoy Cap. 31. Conu
mus lib. 4° dmentariory. Cap. 2ª. Hyeronimus Ereutle
rus Volum. 1° Selectary Cap 17. tesi 4ª Morla in em
porio tt° de servitutibus in Ludijs, & n°. 81. Cujat.
Lib. observaoy 22 Cap. 35. Ant Augustus ad leg
duodecim tabulary Cap. 14 & ad easdem Rebardus
in cap. ct. 14. Dionisius Gotofredus lib. 2° tt°. 11. Alexan
der ab Alexandro Ira gleny lib 2°. dierum genial Cap 2.

Suppositis

suppositis et supponendis 1° noto hoc interdictum perti
nere ad predictas rusticas servitutes l. 1a. §° 1°. hoc titulo
continet v. 2as partes altera est de retinenda usus fructus aut
quasi possessione servitutis de qua in dicto § 1. altera de refecti
one itineris [illegible] proposita est et debebat agi in lege 3a. §°
ait praetor .tt. hoc titulo quarum singulas singularum sus
traximus in 1a parte tantum quaeritur de facto. an quis usus
sit itinere et actu non an ius habuerit utendi l. 1a. §°
hoc interdicto 2°. de retinere actu quo privato in quo differt a conf.
ssoria per quam petitur servitutes nam in illa de iure qua
ritur et non modo obtinere potest qui non probet sibi iure constitutum
esse l. 2a. in fine si servitus vindicetur.

N.° 7.

Videamus deinde
usus et 1°. debet usi [illegible] [illegible] non vi non clam, nec precario
quod est de omnibus iuribus et rebus incorporalibus uoma
net notatum deinde debet in illo anno resentis retro 365.
diebus transactis seperillud iter 30 diebus sive 30 vi
cibus intotidem diebus et annuis et interpolatis l. 1a. §
1°. et 8° anum 3°. hoc titulo annus qui computatur ex die edi
ti interdicti sive litis contestationis ut ducit ind. §° 3°.
ubi notant Accurs. et Barth. Menoch. de retinenda
remed. 5°. n°. 7°. Mindanus 2a parte de interdictis titulo 10
n. 19. Donell. Lib. 5° comment. Cap. 34. Richard. in
proc. instit. de interdictis ex n° 170. ideo vero tot actus re
petiti desiderantur in uno anno quia facile repeti po
sunt, et quia potest esse suspicio ipse et egisse iuxta fa
miliaritatis ut censuit Barth. et post eum Menoch.
n° 12. ideo ex hoc interdict. non fit illas ad interdictum de
aqua quod non tam facile ducitur nec tam ex familiarita
tis [illegible] ut infra videbimus.

N.° 8.

Cum autem usus de facto re
endus sit sequens est ut interdictum tantum locum habeat

inied inquo Usus quis sit Aquatenus Utatr servitute, ideo et ad ptem fundi quis sit Usus ad campestrem et non ad alia tuendus exit nec extendit de pte ad ptem l. 1a § Julianus 3a Serit. docet elegantr et ad multos Juris affectus Menochius ubi proxime cons. 57. addi Ant. Gomez in l. 45. Tauri 36. Petrus Gilquenius de proseqz gibus 1a pte Cap. 6 an. 204. nec obstat q dicimus apprehensa possessione partis rei censeri apprehensa poss. totius rei l. q meo noe. 18. § Ult. de adquirenda poss. haec enim regula ita exponitur in eventi a Barthol. cum solicito Magistratu. qui Jus formatum et titz habet ad Universa quam poss. rei retinet totius quasi poss. retinendo Usu etz pro parte. exempla desumi poss. ex l. q Usuz fructuz 16. ff. qe modis Usus fructus amitatur § 5. Una via 20. in fine de servitutibus rusticorum predior. l. Solendi 8. § Ult. Cum l. seqt. ff. quem ad modo Servitutes amittantur Cap. cum in iurtia 30 de decimis Cap. auditis 15. de praescriptionibus Cap. 1. de Religiosis Domibus Cum u. no [illegible] Jus formatus nec Jus evidens ad quam poss. totius sed tantum retinet per Usus et perfactum exercendi n decedr tuitio nisi in ea pte. Aquatenus quis Usus fuit d. § Julianus § d. Hanc Barth. docz sequuntr plus minus ut sprene, Panormitanus in cap. cum olim 27. no 6 de praescriptionibus. Aragutes de st 1o gentural. q. 39. no 1. et 3. et detractatur Synagier § 36. glosa 3a. no 12. Garcia de nobilitate. Glossa 1a. § 1. no 79. et glosa 7. n 6 Salgado 3a pte de protect. Regia Cap. 10. no 103. 107. cum seqq. Sthefanus Graciannus disceptatione 425. no 38. eamq tradidimus s. 2a pte n. 19 et 21 et ad Cap. poreioris Regni, Lusitaniae quam in totum magnus Philipus noster retinet per pte quz hodie Uterbat aplicat et magnus Preceptor meus Ramos in suplicatione ad sanctissimam sedem de episcopatibus illius Regni § 1a no 10 et 96.

Eq. 6. Item exactissime cum Judice ut solet nro §. Julianus et Aria Barth. quidem Cortat.

Nec tantum tuendus est personalis usus eius qui vult hoc interdicto experiri sedens simul ipsius alius usus sit velut amicus, hospes, colonus, aut commodatarius lg. 1a § his cuius cum seqq. lg. 3a § uti videmur 4 hoc tit. usufructuarius d. l. Vialzena utatur, fruatur, m. in fructu exemplo ... usufructus quod sibi competit et ideo h. utatur servitute ... ad fundum fructuarium per fundum alienum tamen per usum non adquirit. Unde proprietatis interdictum in proprietarius ipse utatur, quia sibi videtur uti non proprietario, et personaliter sibi adquirit interdictum d. § uti videmur seqq. et hic est casus singularis in quo competit interdictum ei qui non habet ius servitutis saltem perpetuum cum spectat ratione usus fructus qui perpetuus esse, ut notant, Castrensis in lg. 1a quia ... et in lg. 1a § Pomponius ff. si servitus vindicetur Menoch. d. remedio nro 71. Unde quicumque nomine nostro utitur velut mandatarius qui nobis fundum dominantem emit, et quae ex causa mandato utitur servitute nobis interdictum adquirit lg. 1a § penult. lg. 3a § si quis mandato hoc tit. quia quod per alium utitur perinde uti videtur Menoch. nro 81 et 82. N. 9.

Unde sequitur ut non tantum petenti ipsi competat interdictum sed etiam heredi successoribus qui vitio et particularibus velut emptoribus et legatarijs donatarijs quoque fundi dominantis lg. 3a § hoc interdictum 6. hoc tit. ratio est quia dominus qui usus fuit servitute per 30 dies iam adquisivit ... suo dominanti commodum interdicti, quare hoc commodum tamquam causa et accessio fundi transit in quemcumque successorem lg. de ... 76. § ultim. de ... emptione et nihilominus interdictum quod competit N. 10

subcessori vile dicitur in l. 2a § ult. ff. si servitus vindicetur, et quia efficax, et quia non ex proprio facto expe-
rientis sed ex facto sui autoris provenit illud quod habet ex duce
transmisso ut docet Corrasius in l. penult. n.o 17. de servitutibus et post eum Menochius ubi proxime n.o 76. quod etiam docet
DD. pro nostra interdicti retinendae resistendo. Ut ideo petita ad
moneamus, transit in autori radicatum sit, sua deditur re-
sistendo vendito fundo transit in subcessores ff. agrarii
qua. § hoc interdictum hoc it. Menoch. d. rem. 5 n. 113.

N. 11.

Agitur ut quis interdicto non utatur debet in anni ultimi ser-
vitute sineris per 30 dies, ut dixi quod intelligendum est tu-
re ejus et probatur bona fide quod si post 30 dies mala fi-
des superveniat non officit quia non potest mutari ex
super veniente mala fide quod recte transacta ff. l. 1.
§ ult. cum l. seq. l. sicut 6. hoc tit. que verba de trigin-
ta diebus transactis accipiunt Cabarr. in regula posse-
sor 2a part. § 2. n.o 2. Menoch. ubi proxime n.o 84.
heres vero gaudet interdicto ex persona propria si ipse usus sit
bona fide per statutos dies quamvis defunctus mala fi-
de usus fuisset quia bona et mala fides ex propria cuj-
usque persona estimatur necque interdicto queritur de jure servi-
tutis sed de facto usus quod etiam personale est ut post Antiqui-
ores docet Menoch. d. rem. 5. n.o 88. sed tamen in l.
3a. § si quis ab aut. 2o hoc tit. unde hoc principium
deducunt illud non probat alia enim prorsus species est autor
nempe meus Titio deceat locare servitutem itineris
et pendente autore meo fundum serviente, titius usur-
pavit servitutem violenter et clandestine hoc enim et
prelam. autor causa ab actore meo possidere gaude-
tur, utrum ego possim prohibere eum per judicium ne
utatur servitute etiam usus talis proficiat Titio neq.
non obtinere qui enim ante autore vitiose possidet etc.

ame

ame Vicisse gaudet, qui inora et praescriptiones sunt
di Subiectis d. l. dotia 76. § Ult. de Ira enda emphoe
in Verniculo noz et Pedius. ... ufter resultus diverso spe
ciem Sed inferiorem ... Vobis Pediis illustrat et confirmat
q. Videt agnovisse Accurs. ibi Vbo Pedius tantum subiecto
ris explicat ut non solum accipiat de herede sed et
de emptore qui est Singularis Subiector. prestat q. raroz
hyi Vbis. Cum enim subcesserit quis in locum eorum q. qu
um ne nos noveri bon. q. ad Vasus eum n. novit minu
Tus locum subcessimus. idem suitori men novit Vius
quia erat Pcarius et Violentus nec mihi novere debet.
Ita Curat. et Petrus Faber. in l. nemo. 54. de regulis
Iuris ide Faber in l. in Vitius. 166. § Cum qui sevede
W. qui merito negavit Vitium quod deest maliis libris
Ma Vba nos noveri, significant vereliqui adversus me
novere, noluit enim bis Consultus Repetere eandem
prope adversus quam in Vulgaribus in Venit Repetitio
similles locutiones invenietis apud Baronium libro
Singulari parergo.

N.o 12

Si per impedimentum facti toto illo an
no tetas numerando Vnti pohat Servitute. Veluti q.a
fundus Serviens in Vndatus fuit mea sive ... Ipe
tit intr dutum quia nec Vba dicti Inveniunt locu
ium actoni Reddite Verbatio Vendi ut tamen incipiat
Reputati retas aque tempore impedimento liberatum fuit
l. 1a § Siquis ff. cum sequ. hoc lit. Juncta l. Vnis 34.
§ Vlt. l. ... 55. de servitutibus Vusticorum Pri
orum quod restitutio venit ex clausula generali de qua
in l. 1a in pri ff. ex quibus cau. maiores, quia Revera ante
in Vndatos usus fuerant. et per inundatos Viadesinit tra
ctatio de recuperand. intra amissio et ... Vitando
n. de lucro captando docent in effectu Venientes. Iaso
in l. 3.a § Labeo n.o 22 de adquirenda poss. Menoch.

Menoch. d. remedio 5 n. 77. Faguineus lib. 1 com-
mentariorum cap. 62. Mind. ditto. 10. exon. 9. Cujatius
lib. 3 quaestionum Papiniani in l. deniq. 19. ex ge-
cais maiores & lib. 1. in dict. l. Unus § Ult. Ri-
chardus. prd. instit. de interdictis n. 173. effectus huius
interdicti pertinet ad intuitionem sive manutentionem in Ulu
quia Pdor edixit ne Utenti Vis fiat idest ne impediatur
in Usu deinde Tenet omne interee. perturbatam quasi posse-
ssionis l. 3a § mhoc 1. hoc tit. quem plene exponit
Menoch. ubi proxime exon. 90.

N. 13.

2a pars huius interdi-
cti pertinet ad refectionem itineris, est enim in Utili-
Servitus sine Sicret iter reficere l. 2a § hoc ait
Pretor. 11. cum seqq. hoc tit. quam Utilitatem extollunt. Zepolla de servitutibus rusticorum Prediorum cap. 2
n. 39. Menoch. d. rem. § n. 95. Donellus lib.
5 comentar. cap. 24. Versu. alterius, sed in hac parte
aliquid amplius exigit Pretor quam in priori nempe
Jus servitutis. Cum enim qui reficit aliquid in fundo
alieno facit non est permittendus reficere nisi de Jure
doceat, & simul Usum 30 alterius probet quare Venedui
ut haine hanc partem interdicti admixtam esse proprie-
tatis ut multis probat Menochius exon. 96. ad hanc partem
pertinet. tex. probe intellectus in l. 2. a parte § a. hoc tit. quod
ad 2am partem insimpeite vetullet Mindanus d. tit. 10 ex
n. 14. inquit enim dixitus Vtpote hoc interdicto
habet longe possessionis prerogatibus quam his non habet Ser-
vitutis de inferiori idest quam his non habet titulum legati vel
donationis vel emptionis servitutis quia longa possessio
usus & diu divinalatus (idest per decennium inter praesentes ut Vi-
ginti inter absentes l. Ultim. Cod. de servitutibus) Probat
Jus servitutis minuendarum sitis causa l. 1. § 1. Cod.
tit. l. 1a § Ult. cum l. seqq. l. Ult. de aqua et aque
pluviae

glubro arrenda actio. l. g. siquis diuturno 10 nier
bitus Vindicetur Cum alijs quae eduxi in selectioe ad leg.
Scribonia n°. 7. et 8. Cuius dicta Xa. hanc accu
piendam exqg. aparet, male Alexandrum expun
xisse negans exod. 8° siquis in illis Verbis Iure impon
to n habet restituenda enim e altoquim Schrol
n Haret, qui talis siquis n habat l.3. sed habet
longaeporrissois Comparando, Ius servitutis adquirit
ideo a exceptione intro dict. de itinere resituendo ut me
rito sentiunt negadem retinentes Expignarus
Bard lib. 6°. Manualis n° 18. Ant. Augustinus
lib 1° emendaois cap. 2. menoch. d. remedr. 4°.
n° 105.

N. 14.

Sed quambis in hac parte dotere debeat dict
Jus servitutis qui vult iter restituere n in exigitur
tamplena probatio ut in petitorio in qua de
servitute plenario agitur ut ducet Cum Iudice n°. Me
nochius Vbi supra n° 132. quambis sub more
in Bravis Mindanus d. n°. 10 n° 35. et 36. ratio
e quia sin interdicto tam plena probao exigeret
superflua eet actio confessoria in qua de Iure talis
probao exigitur ut dicent Menchaca cap. 86.
illustr. n° 1. Petrus Gilchenius de praescriptionibus
2a parte membro. 1°. disputaois cap. 34. Enotatur pal
ibi in l. g. 2a. si servitus Vindicetur ain 8° ague suagat
instit de actionibus et interdictis ipsis superflua eet arg.
ex l. g. inter dictis. 14. de pecario et deinde quia pars in
terdicti habet admixtam causam proprietatis l. g. 2a. 8° quedem
2°. sic intelligendo ff. de interdictis in sumaria et
sumarij Iudicijs et de ceteris quae habent admixtam cau
proprietatis Vt recte docet Molina Cumadentibus lib. 3.
cap 13. ex n° 9. sed absurdum eet ut Iudicia sumaria iure
exacte exerceretur, et cum plena probae quam plenaria ex

ex notatis a Mascardo in gl̃o deprobaõibus q. q. 2
Salgado de protectione Regia 3ª pte cap. 12, exn. 18.
Feliciano de Censibus lib. 3º cap. 2. nº 9 quamvis Jsu
ue q̃ ctª ex quo Valet placet, videtur inferioria ex eo quod
dominus prædij servientis quaerit servitutem sive iure
restitutio fuisse voluti in ttº insulto tam quo subeum
directum debere in hoc interdicto quia persiq̃ ius servit.
desiit præses qui unde subeuut in confessoria exd
Feliciano ... quia ad contrarium dicavit probaret. pone
Vgerini interdicto quia modi et simplena probaõe
ttº. dentur et interdictum Xª hoc tunc inter ...
Siquis ff. si servitutis vindicetur, videndus ultra Sal
gadum nuper laudatum. Menoch. d. rem. 5º exn. 124.

N.º 15.

Designificaõe verbi reficere aliqua notant iuriscon
sulti ad hanc eandem pte. 1º eum reficere qui pristinam
formam itineris non mutat, l. 3ª § reficere hoc. tt. 2m.
aliquid novum facere causa muniendi viam veluti ponte
si exaedificato nullus in commodus obveniat fundo § respi
per sequens. 3. portare ea quae necessaria sunt ad refectionem tge
veteres, 4. hostes. Qui hoc impedit vim facere dicitur
ut apparet. 5ª hoc eodem tt. nisi q. vult reficere per locum
in commodum pergat § 1º eiusdem legis quae parum difficulta
tis habent ea q. latius prosequitur ubi prime exn. 104.

N.º 16

De aqua quotid. et æstiua lib. 43. tt.º 20. Pertinet hoc interdictum ad servitutem aquarum de aqua Me
noch. de retinenda rem. 6º exn. 24. usque ad 47. Mo
danus 2ª pte de interdictis ttº 11. apud. Zepola de servituti
bus rusticorum prædiorum cap. 4º practica. Sapiensis in for
ma libellandi in actione confessoria § ducitur apud Lo
nellus et Osualdus lib. 11. cap. 2º 3º et lib. 15 cap.
34. quae servitus magnae utilitatis est Jrrigue ubi agris

irrigi, Molendina aut alia quæ aqua indigeant, de cuius necessitate multa adducit Zelus Rodriguinus Lib. 14. Lectio. Cap. 14. noster Bobadilla Lib. 3. politicæ Cap. 5. n°. 53. & 54. x part 2a x elegans nota Gotofredi in l. Vlt. deximus, adenda est lex 10 tit. 18. partita 3a. n tñ est semper sexuitus Rustica imo nec semper est Cdialis quare inspiciendum est ad quam vtilitatem sit imposita. Si aqua Aberr Cdio Vrbano sit data hypotensi Cbat in l. foramin. tex. 23. de seruitutibus Vrbanorum Vrbana est. L. 1a. § illud quo xitr. 11. Cum seqq. hor. tit. Zepolla d. cap. 4. n° 9°. Menochius d. remedio 6. n°. 49. & 50 pextraq. quæ expendit in L. 2a Inia Cdiorum Leamentatis seu Instituti & delitias erit pnd qui exhibet cau Vite Instituti sexbitus, ut & Bocode txu notat Benedictus Pinellus Lib. 2° Selectarum cap. 11. n° 13. n ggp seus erit anomala Menoch. n° 121 utrum interdicto pariter Locum habet siue ad fundum siue ad molendinum siue ad aliquam quamcunq necessitatem aqua debeatur ut id semel notimus Cum Francisco Ripa in L. quominus de fluminibus n°. 46.

Nihilominus

in nostro intr dicto tantum fit mentio Aquæ æstiuæ aquæ quæ est magis solita quotidiana Vg. æstiua L. 1a. § deinde 29. hor. tit. quoniam 33 de aqua ducenda ex castello. quam ommiserunt Zepola d. cap. 4. n° 102. Figuinarius Lib. 6°. Manualis tit 20, sequitur placet cum Menochio n° 3° quid sit aqua quotidiana æstiua & æstiua quæ eleganter definitur in L. 1a. § quotid. v. Cum seqq. & interdicto. 6° hor. tit. quotidiana est quæ quotidie fluit & quotidie aberrare nazia quæ. L. de facto n ducatur quotidie. æstiua est quæ estate nazia est ex æstiuoe sexuitutis. L. etiam de facto n ducatur. & multo

n° 17

magis quod tantum Aestate fluit ob nag suam forte quia frequentibus eveniat quod Aestate liquescit Menoch. ar. 2. Aestas ei desinitur n.o 4. anni, quod intercurrit in in 13. Ver Aestatem non sed dimidium anni nempe ab. Aequinoctio Verno atque auctumnale Lg. 1a §o 9. autem 51. Cum Lege hoc tito Lg. 1a. §o Aestas ff. nequid in flumine publico fiat quo alius aqua &. Ubi Accurs. Vbi refertur Sportium Barth. notant annum ad Vsum Verius q. interdicti dividi in duas tantum stationes hyemem Vz. Aestatem Aestatem quod dici a 10 die exeunte Martio. hyemem V a 10 die exeunte Setembri quod Lucius acceptio. ad quam respexisse videtur Centorinus de anno maximo loquatur Cap. 18. de die natalibus Cuius anni dies Cumaé Chataclimos quam nostri deLubionem appellant. Aestas enim depressio lepurtio quod é mundi incendium non in alternis temporibus Mundum tunc exignescere tum exaquescere videtur, naalis significatio in quatuor dividitur anni, Ver Aestatem.. Autumnum, hyemem. quod é frequentior apud AA. divino ad quam aludunt eleganter, Lucretius Lib. 5.o de natura rerum, post medium, inde it Ver &. Boetius de Consolatione Lib 4. Metro 6. illis Versibus hys dem Caes &. Julus Judeus in lib. quis rerum divinarum sit heres dibo Ambrosius in lib. de Noe, & Arca; Cap 23 quam distinctionem in Vecte exposuit Menoch. de retinenda remed. 4o n.o 23. & q magis é Zepola d. cap 4. n.o 148 relato Accursio & deinis Vita Censent Aestatem tantum Vtare quatuor mensibus

N. 18.

Hys positis sequitur interdicti explicatio competit ei qui hoc anno aquam, aqua ageret duxit ne ei vis fiat Lg. 1a in p.o hoc tito. in. §. 1o. dici. et prohibitorium quia pertinet ad retinendam quasi possessionem aquae, & nequis in ea inquietet. Barth in lg. 1a. §o in intr hoc.

Si intr hoc tt. Zeppola .do. cap. 4. n. 99. Menochius
d. Remed. 6. n. 1. Veluti possessio appellauit illud Cujac.
lib. 4. obseruation cap. 11. pro proprietate possessio rerum incor-
poralium et forsan quia non ... possessionum. sed habet ad
mixtum cum proprietatis ... quedam dicitur et assigna
tionis aque l. 2a. § ult. hoc tt. Menoch. n. 4. 11. et 12.
Cujacius lib. 5. obseruation cap. 19. in fine ex quo sit ut nu
dus usus tuendus non sit aliquo tt. non in ... d. l. 2a.
§. qualiter q. quod aliter censuerit Ripa in d. l. quo
minus de fluminibus n. 89. nec obstat textus in § sed
si ... 10. eiusdem legis loquitur enim de eo qui bona fide ex
... hanc seruitutem constitutam a Dno. predij serui-
entis cum usus fuit, iusto errore. quidem tt. ... quod de quo
ex professo dixi in ... de usu capionibus tract. 2. sect.
... et ad rem notat Menoch. n. 17. per explicatione et textus
in § Arist. 19. eiusdem legis ad definitionem eius qui ... eius
non vi nec clam nec precario usus sit seruit. ita in. ...
palam ut paratus sit cessare si Dominus seruiens interdi-
xerit ut in l. ult. detinere actu ... priuato quo exemplo
d. § Arist. illustr. ... professor meus doctissimus et delegati
disciplina optime meritus R. D. Laurentius Santoseu
... Pincianus in commentarijs ad Aristin. d. § Arist.

Illam maxima ... inter ... putabilium
prorsus ... qui ex ... tt. Vetusti legata emptionis aut
similibus ... seruit. ut in l. si ... 11. § 1. de public.
l. siquis diuturno 10. seruitutes vindicet quamuis
controuertatur ... habitus sit ... Dno. ... tamen
a bona fide possessore predij seruientis sufficit si in illo
anno usus sit semel seruitute l. 1a. § ... autem 4a. sup.
hoc tt. ut dixi n. 7. ... at ... qui ... tt. ...
prius habet interdictum quam ... tempus requisitum
ad ... possessionis in ... Vsucapionis. Seruitutis textus 1a. ex quo
... in l. aparet ... § siquis detinere actu ... ...

N. 19.

rad̃e quia donec possidens adquirat Arbitrium per Visum Anni habet Jus formatum n habet quasi posse. Cumult. aut Cum Duxi q in hoc interdicto exigitur. l. 1a. & Ult. Probat diserte textus in l. 2a & de servitutibus aqua quam in hoc casu Duxerit actio Utilis Confessoria servitute dequa ind. l. siquis diuturno 10. tam interdicto sed n ideo superfluum e neque interdidum. et in hac spe cie, quia est in utroque remedio decodem duxe quaerit. sed in interdicto facilius causa terminatur et leuiores probationes sufficiunt ut notavi supra n. 14 quod n videtur Sensisse Menoch. d. rem. 6. n. 71.

N. 20

Huic pro Iis let opp. textus in l. 3a § ductus aque hab. in quo videtur requiri vius in memoralis servitutis aque ad hoc interdictum sed Huius rigor vera e quod cum intelligit de aqua ducenda ex flumine fonte et castello publico. quod casu n sufficit ad quam possessionem diuturnum tempus sed vius in memoratis requiritur ut probat ibi specie textus in l. elegant. q Cod. de aqued ductu. ubi id dixi ad l. scribonius n. 12. rad̃e quia publica n possunt pertempus acquiri l. praescriptio ℣ . C. de operibus publicis l. Coriptio 45. de usucapionibus ideo immemoriale tempus exigitur quod supp. et fundat titulum Concessionis legitime ut pro multis Noter. de pascuis Cap. 17. pertotum principis omnie & promittere poe lege l. 1a. § 6 mittitur 41. Cum sequuntur hoc textus. l. 35 & Ult. C. de aqued ductu. elegantius Frontinus de aque ductibus libri qui aquam in usus privatos du cere vellet impetrare eam debet et a principe epistola ad Curatore aquarum afferre / notant Gualtheri ad Donellum lib. 4. cap. 3. lit. G. D. Nicolaus de Castro ad reparationem 73. n. 24. C. de aqueductu,

Sphore

 118

et hoc quod magis publica spectat vnius in memoria lis
videlicet ad consumationem facta decisio a Principe docent
eius dem textus explicatione Zepola d. cap. 4. n. 55. Ananus
Cenanus lib. 4. Commentariorum cap. 12. n. 16. et 17. Fornell.
lib. 11. cap. 11. Menoch. d. remed. 6. ex n. 124. illud etiam
notandum est obiter duorum principiis aliquid esse mere persona
lis, aliquid quod ipsi concedis facti et tunc quamvis a nobis posse
impetranda sit, in iniuria esse dicet nisi concederetur quod pri
concedis iam solitum erat concedi, l. 9. 1a § concedas 45. hoc
ut ex quo textu pragmatici deducunt beneficium solitum
impetrari a Principe de facili impetrabile censeri per
contrarium illud quod raro a Principe conceditur censeri impo
sibile exemplum stat in l. cum seruus 59. § stat
de legatis 1o et haec est optima regula ut sciatur quod non sit
certum possibilis et impossibilis quod pendet ex voluntate
Principis et Pontificis, docent Aluerinus et fere omnes
Clarici ind. §. stat Costa de patruo et nepote 1a pte
n. 39. Faguineus lib. 2. controuers. cap. 100. Caldas
de Renouatione emphyteusis q. 7a ex n. 29. et q. 8 quae
re patronatus.

N. 21.

Posquam dictum dixi sequitur demonstrandum vnius
debet esse vniformis quamuis esse est idest se pluribus
viribus quam vna vnus sit seruitute quod casu mul
to melius dependet interdictum. Mindanus 1a pte de inter
dictis it. 11. n. 39. Contra quos textus accipiendus est textus
in l. 1. § illud in 18. hoc est nempe ut siquis duxit per
illorum fistulam per eam deducat superillorum quantit. aquae
non augeat Cabalinus de interdictis 3a pte ex n. 343.
Menoch. de rem. 8. ex n. 13. et ex n. 76. qui n. 77.
inde deducunt qui aquam ducit ad vnum praedium in posse
ducere ad praedia ex regione postea adquisita utari
multi probat textus in l. damni 17. §. si vequi vnus
de damno infecto ad hanc etiam inspectionem pertinet quod

Subseruitur ind. l. 1a § Item quaeritur 17 qui nobam aquam Veterem mixcere voluerit posse prohiberi nam qui Vitiose Vtitur in parte corrumpit omnino seruitutem nisi admixta aqua deterior de potio qui tunc Vtilis fuerit Vtile non Viciatur § Inbalnis 18 nec Vitium super Veniens Vsui pristino noceat § ide 20 quod non in Vrbo Actiana si ipso aqua sponte ebuleat, et Veterem quare admi ceatur, nihil denuo fit, nec formam Mutare l. 3a § aqua hort. quod latius exponitur a Zepola: de Cap. 4.o n.o 68. Menoch. d. Remedio 6.o ex n.o 81 tem pus V.o magis ad mod. quam ad substantiam seruitutis pertinet, ideo siqui putabat se habere Ius aque du cende alternis diebus duxerat in toto anno Vna die tuendus e in seruitute l. 1a § siquaesitum 22 hult. multo minus mutatur forma seruitutis pertinet ideo siqui petebat se habere Ius aque ducende alter nis diebus duxerat in toto anno Vno die tuendus e in seruitute. l. 1a § Item quaesitum 22 multo minus mutatur forma seruitutis si aqua ducebatur ad arbores et postea fiat pratum vel ortus l. 3o § 1 Vicinus 2.o de aqua et aque publice arcende actioni Zepola n.o 82. Menoch. n.o 80.

N.o 22. Deinde ex parte Ver tica requiruntur 1.o aqua sit talis ut duci possit ideo non pertinet ad aquam putealem quae non fluit. l. 1a § quam quam 6.o hort. Menoch. n.o 11. 21. 22. 2.o sit perpetua, saltem ratione extationis per aquam statuitur Veluti hiema sint hiberna, estate estiua § qualiter § 0 sic intelli gendo cum nemo qui n. 66. Conend lib. 4.o imment. Cap. 9.o Cusat. lib. 11. obseruationum Cap. 5.o Spectat enim ad seruitutem quae nisi habeat perpetuam causam nulla l. foramen 28. de seruitutibus Vrban. prediorum ut dixi ad legem Scribonia n.o 9. 3.o de cap. aqua ducatur, In ali und.

In aliud d. l. 1a § hoc interdicta 1° cap. aqua cori go Sthamirigionis ut curiose Gillermus Torne rius lib. 3° Selectis cap. 31 eccr n. ex fluentibus aquis ducta n. redditur interdictum vado quia serbitus aquae non potest obstitui nisi excepto quoniam interdictum competit. pro alia aqua hodie ex novo Iure potest etiam ex fluentis obtineri utilitatis causa. l. servitutes q. de servitutibus rust. praediorum Dinell. lib. 11 Inventar. cap. 3° et in interdictum quia antiquitus fuit introductum quam hec Utilitas ut censet Menoch. exon. 18. sim. cum Glossa Vellimus ducere pro aqua ex fluentibus ducta. competere utile inter dictum ex novo se n. ducenti quamvis adhuc in quam aeraui reclamet, Menoch. ibidem quia proceda paremus equitatem postulat ut inquit Cicero in topicis

N.° 23

Prohibitio ex expte dni Praedii servientis fact locum interdictum prohibe re intelligitur qui aquam ducit, vetat corrumpit l. inquinat l. 1a § Labeo 27. hoc titulo quia impedit commoditatem utendi; Menoch. d. rem. 6. n.° 97. Mend. d. t.° 11. n.° 41. item qui prohibet ponere fistulam in rivo talud facere ad commodiorem usum aquae dum modo n. faciat deterius aquagium l. deteriorem fundi conditionem l. 3a § his aquae hoc titulo adquem pertinet spectat. § ult. eiusdem l. Ubi post alia aqua per pontem duci sive canalem factam re ponte mos per hunc ductum n. noceat rebus inferiori mul tohes enim necessum parieti, aut ponte multi tubuli ut fig dat Solerte Racardus lib. 1° lecturar. cap 12 addu dus est textus in l. Quintus Musius 19. de servitutibus rust. praediorum sed quod de damno diximus ita accipiendum est si grave sit, alioquin sive damnum l. lucrum interceptum n. est incon siderate quia consequens est ipsi servitutis obtinui ut docent Zepola d. cap 4° n.° 76. Menoch. d. n.° 103.

N.° 24

Nunc dicq.

Nunc disquirendum est quod interdictum competat vbi contrarij
stant in l. 2 § deinde 29. hoc est inter heredes, et emptores
et Bonorum possessores interdictum. Itaque ex persona venditoris tu
endus est emptor quia fundum emit eiusdem iuris sui
l. dolia 76. § vlt. de contrahenda emptione probat etiam textus
in l. 1a § stipendium 24. et § aut contra 37. hoc titulo et
multo magis heres qui succedit in vniversum ius defuncti
et quamuis possessio ad heredes non descendat descendit tamen ius
interdicti tamquam quasi possessio Barth. in d. §.
29 Melius quam Mindanus 1a parte de interdictis oment.
29 ex n. 164. fallit tamen si usus aquae personalis sit hic
enim extinguitur cum persona eius cui facta fuit ut docent Corrosi
in l. 1a de servitutibus n. 133. Menoch. ubi proxime n.
135. et sequentibus ex quo elicitur ex textus in l. 2a § vlt.
si servitus vindicetur vbi si dominus fundi dominantis cuius
per annum vsus fuerat servitute legaverit vsum fructum
fundi vtile interdictum redditur legatario ex persona testatoris
aliquando pluribus corrivalibus aqua communiter constituta est
qui inter se diuident in modos, vices, nec agunt cum domino
praedij servientis sed cum ipsis tunc redditur interdictum du
plex adinstar vti possidetis ex textus l. 1a § si inter 26. cum
d. § aquae instit. de actionibus vt ibi explicat Barth.
non tamen proprie vti possidetis quia in illo tantum desideratur
factum possessionis vt dixi supra 1a parte in principio in hoc vero aliquid
iuris exigitur ut docent Cujat. lib. 4 obseruationum cap. 11. Me
nochius d. remedio 6. ex n. 95. quidquid in contrarium
notat Mindan. d. tit. 11. ex n. 92. et ideo in hac specie
non redditur interdictum directum sed vtile et adinstar d. §
26 ut docent nuper laudati aliud casus est quando pluribus
quidem concessa est aqua sed non communiter, nec pro indiuiso ...
sis horis tunc seruandus est modus servitutis vel nisi
specialis modus modus in eius constitutione sit iudex ex officio
aequitate seruata eos debet componere l. sicut 4a l.
cum constet. § hoc titulo Mindanus d. tit. 11. ex n. 36.

ex

Ex hac clausula quaerunt interpretes quid possit aqua cedi alijs ex eo fonte, et ius pereundi rivum ex quo alij iam usi fuerunt, non posse cedi supponitur in l. 5a § 1. hoc titulo quia ita explicandum dicto ius si 1us sciens ut 2o cedatur nulla fiet ei iniuria argumento ex l. aquae 4o Codice de servitutibus l. per quem locum 14. sic intelligendo de servitutibus rusticorum praediorum l. 5 titulo 31. parte 3a. itaque prioris dominantis regularis consensus requiritur l. 1o. accedendo §. de aqua et aquae pluviae arcendae nisi illi nullum damnum accidat ex 2a vendendo velut si rivus ambobus sufficiens sit l. 2a § ult. ibi Alvarius de servitutibus rusticorum praediorum Barth. ex n. 10. Jason n. 56. Ripa n. 53. de fluminibus in l. quominus Padilla in d. l. aquae. ex n. 4. Zepola d. cap. 4. n. 30. Menoch. ubi proxime ex n. 111. Covarruvias lib. 4 commentariorum Cap. 9 n. 6. N. 25.

Sequitur ut videamus quo modo amittatur navigandi ius. 1us per se patet nempe si dominus cedat iuri servitutis in favorem servientis l. 1. § si quis 28. huius titulo quem tamen extra alio trahit Menoch. ex n. 93. 2us si non flumen ex quo aquae deducebant alio recesserit, et fluere coeperit finitur enim servitus quamvis novus locus intermedius nobis meus sit l. 3. § si aquam huius titulo. Vel quia locus meus mihi servire non potest. l. ult. finem § ... si usus petatur. l. inter omni 26. de servitutibus urbanorum praediorum l. cum erat. 33. § 1. de servitutibus rusticorum praediorum Tr. quid q. 12. omnia praediorum cum autem locus medius sit cum debet servitus et sit expers retinendae servitutis dicere ut servitus corrumpatur l. acies 37 de adquirendo remedio dom. unde non narra emendas quam excogitavit Gotofred. in d. § si aquam scilicet si flumen paulatim per alveos recedat augendo sensim fundum meum quia tunc non censetur alveus mutatus sed ampleans N. 26.

fendus meus ut dixi in Versicul. si alubi oe ex qq.
suus principijs multas singulares dicas in qq. n. in mo
ror Adducunt Barth. ex n.o 32. Jass. ex n.o 106. Ri
pa ex n. 111. ind. q. quominus Lepola. d. cap. 4.o ex
n.o 35 Menoch. d. Rem. 6: ex n.o 137. addendi iti
q. Conamus lib. 4.o d ment. cap. 12 n.o 1.o Alexander ab Ale
xandro. lib. 4.o dierum Genialium lib. 3.o in qua cap. 5.

N. 27.

Procor
nide ad monendi est ex hoc interdicto summario quod admix
tum haec cum proprietate aliud summarissimum nasci tantum
facto praesentis quasi possessionis dicentiae quod deducitur ex q.
denia q.a Hott.o fingite de itinere. actu aut uia, aut a
qua ductu. ac interdictis in qq. q. brevis aliqua in mora
Judicij postulatur interim aliud remedium summarissimum
paratum e dum summarium terminatur p diffinitivo sententia
non n. dominus e in aliqua quasi possessione defenditur in ca
serviens cavet se illum n. inquietaturum: q. n. ne in qua
pos.e tuendusse serviens in libertate et dominus cavet se
n. usurum interim sine prejudicio tn. n. amittendae pertem
pus stabilitis quamvis interim desinat usi ita q. dictum
tnum explicant Barth. et Alucrius. in eo Menoch. ex n.
160 Mind. d. tt.o 11. ex n.o 26. Melius quam Aliatus
lib. 6 Parergo cap. 24. qui aliter exposuit aliter etiam
Duarenus lib. 1.o disput. cap. 21. aliterque Cusat tract. q.o
ad Asinianum in lo. superius quam. 17. Venovi oper
munimae quorum intellus refellire nec mei moris e
nec utilitatis vestrae

N.o 28

Nunc breviter removendi sunt aliq
quaest qui possunt obstare superiori dicto 1.o loquendo dixi
n. 21 qui ad unum dicam solitum fuit a quam ducere
n. posse ducere ad q. dia postea adquisita obstat textus in
lq. 1.o § illud Labeo 16 Hott.o ubi permittit ducere aquam
ad q. dium

Praedium postea ad quintum iuncta dicta Inam lib 4 Imentariorum Cap. 9 n° 2° qui ... confirmat posse alijs Vicinis aquam Vnicare ... Bart. n° 25. Jasonis n° 46. Rip. ... 85. ind. ... minus ... d. cap. 4° n° 53. Menochij d. rem. 6° n° 89. posse ... aquam ... ad libitum in meo fundo nunquam ... influentis quia de aqua mihi constituta libere possum disponere sed ... debeat non posse dum adaliud ... et ... illud postea ad quinerit ... ampliavero alio ... posse meduere ad totum praedium ... inserbienti ... et hic e Verus intellectus ... Mascurij et Barth. sed ... obstat textus in l. ex meo 24. de serbitutibus ... ubi expressa ... Pomponius ... eumdem Labeon qui aqued servitute habet non posse Vicino ... ad totum suum praedium ... Hotomanus lib. 8. observationum cap 14. expungit totum ... Menoch. n° 117. ... Cabalinus de ... 3a parte ex n° 349. Varias distinctiones ... post ... quas laudant mihi placet simplicissima Veritas quae placuit Accursio et Ant. Fab. et Mind. d. tit. 11. n. 11. non posse ... absolute ... aqua quae ad fundum ... omnino fiat sua ... praedij servientis forte qui per ... plus aqua ... ex modo ... servitutis ... dominans ... ea quae ... servitutis ... semper ... l. si non modus 12 Cod. de serbitut. ... obstat textus in l. 1a. § Siquis hyeme. 35. ... tit. Ubi qui Usus fuit hyeme et non estate ... interdicto ... ad aquam ... non requiritur Conformis servituti ... Accurs. et Menoch. n° 102 non ... interdicto ... quod hyeme Usus fuit, sed quia in illo saltem anno semel Usus fuit = obstat etiam textus in l. cum ... 9a § 1° ... tit. Ubi inter duos quorum alter habebat aquam diurnam

Nocturno alt., ducunt ut aquam ducerent promutatis horis et ita duxerunt per tantum tempus quantum sufficeret ad amittendum servitutem per non usum quaeritur an ut amissa et simul interdictum amittebatur negat Dulius an quia non e[st] narius usus conformis ipsi constitutioni alioquin alia hora quam sibi constituta non videtur et tempore amittit servitutem l. si aliquis 10 § 1 ff. quemad modum servitutes amittantur, sed respondent Accurs. et Clarus cum illis Menoch. cons. 103. qui ex causa permutationis alia hora aquam ducit mixit retinere servitutem quia usus eius nomine retinetur et ipsi nomine vicini tardum obstat lex ult. hoc tit. ubi qui habet ius aquae ducendae post in fundo vicinum facere qua cumque velit utique si servet culpam meum nec nimium officiat fundo serviente l. sicut quod de servitutibus notat. Mindanus d. tit. 11 n.o 20 quod non attenditur et eo aut situs usus suis, sed quotidie post mutaxi sed agnoscendum cum Menochio. Fabius Laudatis n.o 120 hanc legem non pertinere ad interdictum quam bis sub hoc tit. colocetur sed ad ipsius constitutionem servitutis cui enim simpliciter sive generaliter servitus decreta et legata, potest ipse locum elligere nisi per donnationem relinquatur tunc enim electio haeredis est l. si via 26. de servitute rusticorum praediorum ut mentem in hac schola posuerunt post Cujat. trat. 5. ad africanum in l. si servitus 10 § 5 cum hoc delegatis 1o fabri lib. 19. deci. cap 14. et de erroribus pragmaticis decad 1a errore 9. q. et alitir multi apud Genuam inconciliarunt eandem rursum pag. mihi 146. et sequ. postquam in semel locum elegit non potest amplius variare d. l. si unum quod addendus Zepola d. cap 4o n.o 50.

Hactenus de 1a parte interdicti 2a pars brevior et difficilior est. Continet restitutionem damni quod passus fuit dominus ex inquietatione aut prohibitione

Pro habitione servientis in quo venit de interdicto prohibitorio super prohibitiorio dominans amisit servitute venit eius restitutio et restaurando l. 1° § ceterea 25. hoc tit°. servi- N° 29
tus enim ipso iure amittatur per non usu quamvis usus non 122
statur ppter impedimentum servientis l. 4. § Si viis 27. de
usu capionibus ut latius dixi ad l. scribonius n° 29. sed
insurgens sequens scrupulus ad interdictum requiratur ut in
illo anno usus sit sed servitus olim vicino amittebatur
decennio ut bienio l. ult. C. de servitutibus dixi ibidem
ex n°. 19. quo non potest dari casus amissionis servitutis deu-
rens cum interdicto nam si elapsum fuit tempus ad amitten-
dam servitute multo magis ad amitendum interdictum sed rec-
te resp. Menoch. n°. 91. Fq 2. Mind. tit° 11. n° 42 hoc
intelligendum est quando straneus prohibeat, non (?) superhibeat
usus prædij servientis nanque restauratur interdictum
et per illud ipsa servitus l. si plures q° § 1° de ire(?) tuitur
mota iuncta l. 1a § opperit 25 hoc tit°. addendus curat
lib. 5° quaestionum Papiniani in l. 6° § Si des servi-
tus vindicetur.

N° 30
De Riuis lib. 4. tit° 21.

Ulpianus in l. 1a hoc tit°. ex § 2° usque
ad 6 exponit casus interdicti, ait, rivum dici a rivando id est
fluere esse locum depressum per longitudinem per quem
fluat aqua Alciatus lib. 2° parerg missiorum ad hunc
tit. speum esse locum altum subterraneum ex quo despi-
citur l. 3a hoc tit° notant Cuiat. lib 26. observationum
Cap. 17 Mindanus tit° 12 n° 10 secta ee opera manu
facta. adeo singulorum aqua quod ducatur et qua qua vis
dirigatur invenimus tandem ee recte fecto locum vel depressum
ad ipsum fonte et flumine quo vel aqua inducitur. illustrat N° 31.
Menoch. de retinenda rem° 7. ex n° 3.

ex § deinde 6°
ex § si quis 10 exponit rivum reficere quo significat

separare q[uo]d corruptum e[st] à lapis et in quilibet suam
restituere ex quibus sint quibus quod vireatur. in d. §o
10. am ponit facere ubi signinum qui ante habebat
illum terreum negat q[uo]d ex Opillij 1a quia hoc ne re
ficere sed de novo facere, opus signinum dictum fuit a sig
nia Campaniae oppido in quo illud coepit docet ex bonis
actoribus Cujat. lib. 21 observation. cap. 22 conficitur
ex testis contusis calculis et calce. Plinius lib. 35 na
turalis historiae cap. 12 Columela lib. 1o cap. 6o nostri
Amus argamassa quare illa vba signinum idest lapideum
putavit Barbarii glossema Brisonius apud Gotofred.
in d. §o 10. Cujat. vero retinet quia etiam opus illud dici
dicitur lapideum sed quamvis aliquantum formam mutet hoc ae
dificio permititur similitudo naria e[st] et fit sine detrimento
aut cum levi damno servientis l. 1a §o ult. l. 3a §
1. et 2. hoc tit. Lepola de cap 11 ex n. 61. Menoch. d.
remedio 2. n. 16 ad hanc speciem pertinet disputatio
Pomponij in l. 2a hoc tit. Labeo dicebat ex aperto rivo
non posse fieri subterraneum quia aliqua utilitas servi
enti intercipitur scilicet appellendi pecus ad aquam hoc sibi non pla
cere Pomponius dixit quia haec utilitas non provenit
ratione rivi sed ex occasione et perviidens quod non desiderabile
haberi in suis pr. tit. 1o pan 1. illa oe 3a Cujat. tract
9 ad Africanum in l. 44 de damno infecto unde haec
utilitas accidentalis intercepta non desideratur nisi mutatio
sit contraria expressa constitutioni servitutis cuius lex ad
unguem observanda est ut inquit Julius ... obligationem
quod ex contractu provenit Cujat. eod. tract. 9. in l. 32.
§ 1o de servitutibus Rustico. praediorum et lib. 16 observation.
Cap. 17. Mindanus d. tit. 12 n. 24. ... Pomponius in to
tum a Labeone recessit quod alii existimaverit noster
Suarez lib. 2o ad leg. ad leg. Aquiliam cap. 2o ll 4a
numero 269.

In l. 3a §.

de remedijs Possessorii

N[o] Lib. 3a 8o hoc interdictum N[o] 32

4o Iseqq stant extensiones inqq nihil e quod notent

mei quod dicitur in 8o Arist. extendi ad tumulos per

quos aqua calida sive vapor trahebatur ad hipocau

tum de quo in l. si quis. 16. mandati quidem erat ope 123

Valnez celas caldaria sive sudatoria inquam ignis

mittebatur per tubulos parieti impressos ex certis cana

libus ut ibi notant Gotofredus sed a Geronimo Mel

curiale dissimulato nomine lib. 1o de reginastica cap. 9 ad

dendi Philippus Beroaldus ad Suetonium in Vespasiano

cap. 20 alexander ab Alexandro lib. 3o dierum ge

nialium cap. 24 et 8o elegans extensio nam ut est servitus

aque ita e servitus vaporis ut a distanti sensu probat tex

in l. quidem 13. de servitutibus urbanorum predicorum. per

quam competunt notae interdicta de rivis quorum illustrationem

latius agunt nostri celebrissimi Iuris Consulti D Lauri

entius Santos ibi et Suarez d. sect. 4a. ex num. 54. alia

extensio e ad reparationem nam ut nemo prohibetur rivos

reficere sic nec prohibendus e nam materia deportare ad refecti

onem d l. 3a. 3o ut hall.

N.o 33.

Hijs positis facilis e

explicatio nostri interdicti quod e pari superioris per illud

prohibetur vim fieri reficienti rivos sic inquam po

sessione servitutis aque ducendae d l. 1a aque d. cum

seqq. a vobis refectione indigeat. Mend. d. n.o 125.

ex num. 25. 3. quinque requisita ponunt. Zepolla d.

cap 4o n.o 173. Menoch. d. remedio 7o ex num. 9. notan

da e differentia inter hoc interdictum et illud de itinere reficien

do, quod ad refectionem rivi non requiritur docere de titulo ratione

quia in prima possessio servitutis supponitur in 2a parte nostri interdicti

ad usum eius iustificandum e refectio in interdicti inquam

rivi facienda e expensis dominantis Zepola ex num.

90. Menoch. ex num. 28. Bobadilla lib. 3o politi

politica cap. 8. n. 33. [illegible]

N. 34. Cum Petor prohibeat Vim fieri Vesicienti Vivos doequinse ut non possit illi nobum opus nunciari in pugno et nunciatio dicemnir [illegible] pello 4. § 8. siquis rivos 11 denovi operis nunciare [illegible] § siquis Ribum 8. hoc tit. [illegible] 1a. § siquis 13. de cloacis sed quambis nuntiatio locum non haabet tn locum Vendictio ope ris ut daminu datum Reponatur et demoliatur opus sire fuerens dictus sit in rexbitute [illegible] 1a. § idq Flavius eodem tit. [illegible] 7a. § 8. in quo tit. 37. part. 3a. docent Menoch. n. 26. Mindanq 27. Duarenus lib. disputat. 1. cap. 26. Richar dus in summa n. 273. instit. de intr dictis Valent. lib. 2 illustr. tract 1. cap. 2. ex n. 14.

N. 35.

De fonte lib. 43. tit. 22. Hoc interdictu defert a superioribus ratione mat illa enim de tunt de aque ductu, hoc de aqua haustu hi enim diversae servitutes, ut dicat ex [illegible] Siprius 17. § Via publica de aqua et aqua pluvia orcenda et ex diversa ratione nece sitatis ad quam deditur [illegible] 2a § 1. [illegible] 3a. § ult. cum hac sequitur de serrvitutibus Rust. Predioru docent Zepola eodem trac tatu Cap. 7. n. 1. et 5. Covarrub. 1. Variar. cap. 17 n. 11. Menoch. de retinenda Rem. 8. ex n. 3. Donell. lib. 10 Comment cap. 1 et lib. 11. cap. 14. Versicul. etiam Cuiac. in parati tulis Cui competit austus aque competit ad auxisdem aquiam per fundum ingressus est fons d. [illegible] 3a. § ult. Juncto [illegible] siquis 12. de Religiosis Alexa. ab Alex. lib. 4. de exu [illegible] Cap. 7. Menoch. n. 12. Zepola n. 6.

N. 36. Igitur competit interdictu siquis prohibeatur ire ad aque austum [illegible] Unica § 1. plane § hoc tit. haurire aquam et pecus apellere § hauriendi de requisitis parum est curandum quia per omnia simile est superiori.

superiori spectat etiam ad refectionem fontis § deinde 6. fons est qui aquam fundit a fundendo dictus teste Isidoro Lib. 14 originum Cap. 2.o sed nihilominus pertinet ad puteum lacum piscinam modo habeant perpetuum vivum et scaturientem aquam § sed et de lacu 10. non tamen ad cisternam quae habet aquam ex imbribus non perpetuam sed arescentem §. hoc interdictum quia non est ea perpetua quam requirit ordinatio servitutis l. si forte tamen ff. de servitutibus Urbanorum Prediorum ex quo Barth. ad praxim deduxit statutum loquens de prohiben da gestatione per locum intelligendum esse de vivis non de mortuis idest de veris non de falsis et prohibens vestes sericeas et holosericeas aut intexturas similiter de veris, de fictis non, seu fucatis esse accipiendum quem dictum explicat Antonius Gomezius in lege 45. tauri n.o 49. recipiunt quoque Alciatus Libro 4.o de Verborum significatione n.o 17 Menoch. d. rem. 8 n. 11. Lepola d. cap. 7.o n.o 9.o Straquelus l. 3.o in nubiali n.o 16. quibus hoc 4.a pars finitur ad Dei Laudem et Virgi- nis Mariae.

QVINTA PARS

De interdictis quae spectant pro tuitione ussus rerum quae sunt extra commertium

De fluminibus et nequid in flumine publico lib xliij t.o xij.

Primo discutiemus illa interdicta quae pertinent ad
usus illarum rerum quae ex iure gent. publica qua-
N.1. lia sunt flumina § flumina int. dere. deinde inter
quae 1° occurrit interdictum de fluminibus se prohibitorium
ne quid fiat in ripa vel in flumine publico, tinewe
ripa quo statio eius et navigatio deterior reddatur, de quo
multa dimensionem importune tr. Mind. de thomo
de interdictis ... 6° et aliqua Gaspar Manicius in dispo.
de interdictis pag. 16. et seqq. in hoc interdicto primo
notandum est nihil circa verba 1° Ulpianus docet flumen
a rivo magnitudine differre aut existimatione circum
collentium itaque optima regulae ad cognoscendum quid
sit flumen publicum inquirere quod existiment circum
collentes ut docet Cepola de servitutibus rusticorum praedi-
orum cap. 31. alias .113. totius operis semper enim
differtur multum publicum horum opinione, itaque cumdela
modis 18. §° item 5°. de instructo et instrum. legat.
ibi. deinde in qua praesumptione sint qui in quo vel periodo
demorantur, ex quo deducit verba interpretanda et demum
modum cogni et acceptionem probandi illius. Notant Gunst
erro ... lib. j. canonum. cap. 21 n° 4°. in repertorio ...
th. de tracta. q° 10 n° 5° et aliis et Barbosa axio-
mate 222 n° 7. et in §° fluminum 3°. definit
quid sit flumen publicum

N° 2 In §° fluminum 3°. definit quid
sit flumen et in § hoc interdictum 4°. discedit hoc interd.
ad flumina publica pertinere, sed non ad privata, flumen
privatum est quod in privato nascitur et perpetuum defluit, do-
cet Rigo in ... dominus ... de iure flumi-
nis privati videntibus et eleganter Nicolaus Boerius
decis. 24. et Seldanus in mari clauso lib 1° cap. 21.
quod ut docuimus aut plerumque sunt torrentia quae hieme
aut imbrium tempore fluunt, publica sunt perennia et

que per

Secus publica fluunt quamvis navigabilia non sint et sic de eis non [illegible]. Enim propria intentio introduxit ut occurreret navigationi tantum sed etiam [illegible] ad alias commoditates quae ex fluminibus publicis proveniunt nec permittitur quidquam facere quod ea impediat. Eadem flumina et non navigabilia utile tantum interdictum competit et [illegible] 12 notat Cujac. Lib. 5. observationum cap. 39.

Interdictum de ripa — N. 3.

§. 5. definitur ripa ex illa verba rubricae. Ripa vero cuius fiat ut sit quae flumen continet naturalem rigorem cursus sui tenens. Paulus in l. 3.a § 1. hoc titulo quod plenissimum flumen continet sic in § litus. l. 96. et 112 de Verborum significatione docemur. Littus esse quatenus fluxus refluxus quod maris maxime pervenit exultat et excurrit et est autem litus [illegible]. de [illegible] definitiones late illustrant ripa qui a nomine [illegible] proveniunt capita d. § cominus hoc titulo. ex non 1.o [illegible] de servitutibus rusticorum praediorum cap. 36. alias 117. — 8.

Et Stephanus Forcatul. dialogo 86. Donell et O[illegible] dus lib. 4.o cap. 5. non tamen [illegible] loca circa ripam publica sunt sed quae a plano vergere incipiunt versus aquam § 3.a et § ult. hoc titulo ex qua negatione expungit Cujac. Lib 14 observationum cap. 11. sed super vacuo quia eundem textum reddit sive affirmative sive negative legatur, sed quod diximus, plenissime flumen continens refferendum est ad ordinarium et solitum aquae cursum non si imbribus tandem simili accidenti aliquando exundet, nec enim tunc ripam mutat accidentalis exundationis casus ponit paradigma in Nilo nobilissimo Egipti fluvio qui aestate cres cit et irrigat agros huius anni variam in undatione sit etiam mentio in § 7.a et ult. X.a vulgare lectionem C. de alluvionibus casus curiosi et late inquirit vetus et purissimus poeta F. Lucret. Lib. 5.o de natura rer.

Vbi tambien Seneca lib 4° qq natur. cap. 2°
multisq ex nuperis et veteribus quos adducit Ama
ya lib. 3° observation cap 4°. addi pos laudati anno
Maxtino del Rio ad Herculem furentem Senecae actu
5° pag. mihi 297. Philippus Camerarius 1° them.
succesiu. cap. 39. et 72. prosequitur multus de nil.
loquens nec cum ad perpetuam eius navigationem regierent Regn
aluei eius muniendo se .... aggeribus
quo ornata specialiori nomine ducebantur et quia ex Æ
githo Romam trans vehebatur frumentum qui ornata rum
pebat olim extra ordinem puniebatur l. in Ægipto.
Cod. de extra ordinarijs criminibus. ex nonis institutio
vibus observabatur tanquam mollitor insecuritatem
Imperij l. 1ª C. de Nili aggeribus non rumpend. quod
sub eodem titulo stat lib. 9° tit 32 codicis theo. quo no
tatum est eruditis, addo evidentitate radijs eamdem
poenam voluisse extendere aliquem ind l. unica et
Zepolla de servitutibus Rust. prediorum cap. 39 alias
114. n°. 7. 8. contra eos qui aggeres radi apud terra
nam corrumpant

N.° 4.

In 8° rifossa 8. extendit interdictum
de flumine ad fossam docetq si flumen publicum faciat
aliquam fossam ipsam publicam esse fieri et per consequens in
gere interdictum de qua in rubrica tit.° fossa enim sequi
tur naturam fluminis et commoditatem navigandi per dicti
veni publicum. ex hac ratione incipit quaerere quidquid
dum sit de insula in flumine nata de alveo a flumi
ne derelicto. cum per aliud fluere incipit, de aqua terrae
inundante in quibus casibus docet cessare interdictum
quia non sunt loca publica sed privata monens in quo
non inmorar quia vulgariter tractatur in 8° Insula 22
et regg. derer. diuidendo et Barth. in tract. Tiberiadis ind l.
quo minus vbi Jasso Fripu Rep. d. s. r. p. cap. 33. et
seqq.

de remedijs Possessorii

et segg. alias 113. ejusdem operis et a Seldeno in mari clauso Lib. 1° Cap. 21. N. 5. 126

In 8° stadem .13. dicitur ee statio ubi navis stat. ad stando sive statuendo, stat et portus id est recessus quod hodie subtilii differentia desideratur ab Accursio lu[illegible] Jat. Godefr. et Gentili in leg. portus .59. de Verbor. signif. quod statio est locus muniturus et inclusus ubi navis inter tuto ponit anchoras suis fundata, portus vero est cum commerciis et negotiationi deservit ductus ad importandis mercibus leg. Cedar l. 3. de publicanis sinus maris minus tutus sive ut Virgil. 2° Æneid. dixit de insula Tenedos.

Nunc tantum sinus, et statio male fida carinis. N. 6.

In 8° aut Praetor .14. ad explicationem illorum verborum rubricae quo minus navigare, docet Bultius navigij verbum aliquando solere significare navigationem ipsum aliquando navem Aedificiumque tenet acceptione illa in Venetus in lege qui Roma .122. § Callimanus de verborum obligationibus navis etiam appellatione Continentur rates et deinceps, Iter navigationi fieri intelligitur si via terrestris impediatur quia multoties rates, quia, aut navigia funibus per terram trahuntur ut post Accurs. notant Mendanus d. Lib. 2° tit. 6°. n° 34. de differentijs navium videndi ex veteribus Nonius Marcellus cap. de genere navigiorum D. Isidor. Lib 19 Origin. cap. 1°. ex nuperis Baifius lib 12 de Vas. Claud. Salmas. lar[illegible] tissime in observationibus ad Jus atticum cap. . quibus etiam Sidius Fanius et Henricus Val[illegible] Lib. 1. memorab. tit. 3[illegible] N. 7.

Hijs porro intenctis interdicti est prohibere ne quid fiat in flumine. fossa et in mari, aut litore quo peior et difficilior redderetur navigatio non est ad mare pertinet hoc interdictum d. l. 1°. 8° n° in mari 17. exoque fit ut nec pontem

Supra flumen potest paibatus facere quam bis ex utraq. regione domos 4 locupxuca ta habeat l. 4. Ult. hoc tit. nec supra viã publicã pōe facere pontẽ nec subtr viã specum aut cuniculũ siue iter subterraneũ l. 2a. § iter inquo secd. 33. ff. nequid in loco publico. ut explicat Cujat. lib. 16. obseruaõn cap. 17. rad e quia per pontẽ impeditr eterna lugis aut plaustri per cuniculũ v. via ipsa excauatur ut possit corrumpi: Alios modos quo nauigaõ deterior possit reddi habetis in § deterior ttr. nihilominus hoc intrdictũ exceptioẽ admittit ut docemr in § Labeo. 16. Ubi elegans huius exceptionis declaraõ exponitr videlicet n. ee sibi deprendendũ. facio tuenda ripa cãa. sed ita faciõ Ubi liceat facere qz leges sensisse si implorctr intrdictum adversus eum qui aliquid in ripa fecit aliquo pōe se exceptione defendere sed n e satis dicere illũ de munitioe ripæ quia faciat ripæ muniendæ cãa. hocq. plus debet adfuere licite & lege permitente facere idest ex cãa naria & sine dãno accedentiũ publico ex hijs tribq. recte notat Mindanus 1o thom. Imentar. cz. per totum exceptioes admitti intrdictis q planum e modo obstent ex diametro intenciõi ipsius intrdicti. Acurs. Albericus & Gotofredus in d. § 16. notant multas exceptioes excludi q etiã dificultate caret.

N. 8.

2a pars huius intrdicti ppoitr in l. 1a. § deinde 19. cum tribq. seqq. e restitutoria ut factum 4 in iniuriã tollatr & priori publi ne formẽ restituatr e autẽ dpecta in rem ideo competit adversus herede & quencunque successorẽ q qualitr accipiendũ sit latius exponam infra ad tit. nequid in loco publico. 3a. parte

N. 9.
Neqd in flum. publ. fiat quod alitr aqua fluat. atq. ut priori state flux. lib. x liiij tit. .xij.

Hoc intrdictum parum distat a superiori ppositum e ut nemo audeat aliquid facere siue immittere in flumine

In flumine publico sive in eius ripa quominus aqua fluat ut priori estate fluxit illud propositum fuit ad tuendam navigationem, hoc alterum de solitum rigore fluminis publici ut dicitur in lege unica § ait Praetor Vers. quod autem hoc pro multum enim commoditatis afferre decurrentibus publicis et navigantibus ne flumina perpetuis et continuis derivationibus aquarum exarescant, ne minus ne nimis exarescant. ut legitur in § 1. adeo in quo hoc interdictum parum distat a superiori ut Labeo qui floruit ante per petitum edictum ordinationes primus illud interdictum quod propositum fuit pro flumina navigabilia et detinenda navigatione extenderit ad alia flumina publica non navigabilia propter predictas commoditates lege 1a § non autem 12 Versiculo ergo supra flumen et Ulpianus de utroque interdicto sub eodem tit. 68. ad edictum egerit rigor fluminis sive corpus solitum fluminis sumitur ab estate potius quam ab hyeme § ii autem. 6. quia estate certiore tenor fluminis hyeme enim exundat imbribus quid sit estas et qualiter etiam accipienda, sit in hoc interdicto exposuit C. 4a parte n° 17. et etiam restitutorium si iam opus factum sit ut de superiori dixi § deinde 11. Cum seqq. et utrumque cuilibet de populo competit contra prohibentem opus sive facientem. § hoc interdictum q.

Si in eo quod diximus [N.10.]

Praetorem non permittere flumen publicum minui per derivationes aquarum a privatis factas insistendum est, obstat enim acriter textus nobilissimus in lege 2a supra de fluminibus ubi docemur nihil impedire, quominus ex flumine publico aqua ducatur, additis hiis exceptionibus nisi imperator vel Praetor vetet, vel nisi ea aqua ad usum publicum sit vel nisi flumen publicum sit navigabile vel ex eo aliud flumen navigabile fiat ut etiam in lege si autem 10 § ultim. de aqua pluvia arc. Hic textus ita expenditur ex naturali ratione unicuique licet profluentem aquam fluminis minus

Viries Ducere quia o de dnibus preter naz quaecedy Cuiq occupanti et ubi approprinquanti § inst. derer dumi sive ut agnoscunt Barth. in d. lib. 2° n° 27. et Ja Sonz Ripa ex n°. 6. 47. et 98. Gregor in L. 16. glos. 3a tt° 32. Part. Mindanus tit. 6. ex n°. 52. sed hoc facultatz Coartat Rector per nostrez interdictz et per suge ruis q hae interdicta obstant naali Vaoi qui amanti nomiz Val difficile putarunt Multi Velati a Genoa in lib Deiliorz Legiz pag. 734. ex n° 164. mihi tn n Videtr ad mod ardua quoniz q. Dna Cuilibet occu panti pateant tamz maior Vao naalis exigit neulliz Lucrz cedat in Dne detrimtz t naugaois talemius Vtilitatis. ut in specie prbat trus elegans inlg. Imperi 17 de seruitutibq Rust. Pdior. quare ut mous indulseri Vetr Equum imo naurz sit Vt Vmus et oiupao Verz Dniz Veserbaret Vecte principis suberdinaoi et dispen sationi ad quem spectat flumina Vipasq tuen ideo hae anumerantr Vegalibus incap. 1° quae nnt Ves Vegali a in Verbus feudorz ut cum Sedatiis docuit Ripa Vbi proxime n° 14. et eo n laudato Toreatolus di alog. 8 q n° 4. t Ctoris quieuce principis eadem tut tr. ideo q facultas principi tribuitr indicta Lg. 2a. de fluminib. tribuitr Groti ind. Lg. 1° § 1° eodem tt° quae antino mia nullz manus misterii Dtinet itaq Virtute Atiis naalis Cuilibet liceret ex flumine pu blico n naugabili aquam ducere ducendiq°. Chem Acar. lib 4° dugur. Cap. 52 Zepolla Cap. 3i n 6 de Seruit. Rust. Pdior. alias 113. totius operis pertraq in Lg. 3a insto et § 1°. et aquaez quotidiana et ali ue qd qd Draxiz tentet Ant Fab. in Vacionalibus ad d. Lg. imperatores 17. Ceterq si naugabile flumz sit t ex eo aliud naugabile fiat t gnus fluminis forma mutetr tunc ex maiori Vaoe naali interdictr nisi implorata Principis licentia quae examinet an

tale ut

tale sit publicum detrimentum ut debeat denegari Zeps. Ubi proxime Menoch. de retinend. Vim. 4. ex n.° 91. Sanfelic. lib. 3.° Variar. cap. 10. Ripa in d. l. 2.a n.° 16. Ostuald. ad Donelly. lib. 4.° C. 3.° liter. F.

N.ro 11.

Hoc interdictum exponitur eleganter apud nos in l. 16. tit. 32 part. 3.a ubi 1.° statuitur privatis ad ripas fluminis publici posse meum solo molendinum facere in solo ducis et Regis cum facultate ducis et regia, quo ius ex constructione molendini lucrum vicino auferatur: dummodo cursus solitus aque nec impediatur nec turbetur nec immutetur. hinc orta qq. valde agitatur antiquis agitata a cum subditis vicini inferioris. Et in pte superiori molendinum construere et posuit superior aquam deducere ad irrigandos agros cum subditis inferioris. hinc n quaerimus de lucro intercepto quale e plura Molendina facere, ut plures molant, quia hoc n e in consideratione d. l. 28, sed de subditis illarum observatione aquarum siquidem si aqua ambobus sufficit n e qq. Ut censuit Barth. in d. l. quominus n.° 12. sed dubitanda e horis et mensuris inter accolas arg. ex l. 2 Lucio 4. l. cum constitutione § de aqua quotid. et aestiva ut ibi dixi q si ambobus aqua n sufficiat et deductio superioris inferiori noceat: nihilominus dicendum e mero iure posse superiorem aquam deducere: nulla enim ratio e, quae prohibeat, cum tam ipsi, quam inferiori facultas naturalis sit deducendi aquas ut arg. ex l. 2.a § me rito cum seqq. ff. ne quid in loco publico docent Auct. in d. l. 2.a Barth. ex n.° 2. usq. ad 73. late et distincte Ripa ex n.° 24. usq ad 42 Nicolaus Boerd. de servitute 125. quae facultas cum naturalis sit nullo tempore amittitur. Barth. n.° 17 et ideo quamquam dixerit poe hodie incipere q effriijt ut superior prius

Prius Vtati Immodioribus horis deinde aqua ad inferiorem decurrat. Cæterum si superior Vellet Cursum fluminis alio avente tenus solitum Vigorem mutare necad Vicinum defluat redditur hoc interdictum Vt fluat sicut priori Estati fluxit et quia 1° Principaliter Vertitur Vtilitas Vicini per consequentiam et publica dicitur Vtile in directum, ut in d. L. 1a. § non autem 12 Verriculo q° hoc titulo 4 actio de aqua et aqua pluvia arcenda competit, ne aliter aquam mittat quam naturam fluere solet L. 1a. § item sciendum 13. de aqua et aq. pluvia arcenda, actio, quæ generalior est quam interdictum quia hoc in flumine publico tantum competit illa etiam pro aqua ex torrenti et quacunque defluente aquarum. Et hæc actio dicitur negatoria, quia eius intentio est facere flumen et Rivum torrentem Liberum, Vt decurrat cursu solito. Barth. ind. §. item sciendum. Arctinus d. l. 30 lib. 1 quin imo si opus insuo solo faciat, si facit aquam avertendi causa arolito cursu ut mihi noceat possum ei nobis opus nunciare. et si clam aut Violenter vicinus aliquod opus facit et agger extollit ad detinendum fluxum aquæ quod vi aut Clam. agi potest L. 1a. § prius in 2. ff. quod vi aut clam et actio in factum Citoria ad Vsus fori. hæc omnia remedia reducta in § Vlt. instit. de interdictis quæ Latius et cum Iudicio prosecutus fuit Ripa ind. L. quominus ex n° 46. omnino legendus

1° N. 12.
Vt in flum. pub. navigare liceat. lib. XLIII tt. XIII.

Hoc etiam interdictum par est Vtriusque antecedentis utroque ephigraphe. Vltat. et Vnicum, quod est Vlpiani eodem Lib. 68. ad edictum totus fere eiusdem tractatus Versatur circa explicationes horum nempe quid sit fossa, lacus, stagnum quod clare exequitur Vlpianus in L. 2a hoc tit. et post eum Zepola cap. 30. de servitutibus rust. prædiorum alias 122 totius operis ostuadus ad Bonellum lib 4°. cap. 27

Capit. 27 tit. D et F lexicographi in eisdem Verbis Vern in moxemur intencio interdicti est prohibere ne impedimentum aliquod fiat Volenti navigare per flumen publicum navigabile et per lacum et per stagnum publicum comparatur quantum ad interdictum ne quid in loco publico in lege 1a § 1o hoc titulo quoniam per eam etiam prohibetur vim fieri violente ire agere vel per viam publicam lege 2a § ult. ff. ne quid in loco publico sed ideo sic argumentor quia alterum per vim et violenter prohibet in mari piscari et navigare actione iniuriarum tenetur non interdicto lege 2a § si quis in mari quod ff. eodem titulo igitur idem dicendum est de prohibente navigare per flumen et ripa per viam hanc difficultatem pertractatus Accursius in d. § si quis in mari et in lege 1a hoc titulo ubi interdicta quem non laudatum sequitur Cusat. in particuli. ad hunc titulum existimant hoc duo interdicta non esse propria et directa, sed utilia mihi tamen hic intellectus non placet, cum videam ex ipsis verbis praetoris sufficit ut cetera quod si directa quidem existimamus distinguendo et vim apertam per quam quis detrudit violentis ana vigore velabeundo et vi et ab impedimento facto per aliquod opus quod impedit transitum et si aliquo praetextu quam iurisdictionis impedratur. In vi aperta datur iniuriarum actio lege in iuri. 13 § ult. § sancti 14. demum iuxta praeterea cetera non impedimenta videntur hoc interdicta nec amplius est quod in illis non temus

Prima pars huius interdicti est etiam prohibitoria praetor quippe prohibet vim fieri volenti ripam fluminis publici reficere et est ad instar interdicti de via publica reficienda ut Ulpianus ait in lege 1a § 1o hoc titulo cuilibet autem de populo volente ripam reficere, facultas competit. modo reficiat sine damno accolentium et publico ut dixi sa de flumine extenditur ad fossam, lacum, stagnum, ut su

N. 13.

De ripa muni Lib. x liij. titulo xiiij

Ut superius etiam interdictum extenditur d. l. 1a § Ult. 2a pars interdicti extenditur ut si Vicinus quippe Viam reficiendo quam dicta posidet ex refectione aliquod damnum metuat poterit sibi ad Versus reficientem Similiter interponita stipulatione et cautione de damno infecto quod periculum extenditur usque ad septem annos numerandos a die refectionis viae quia quod depositum non cernitur potest in futurum evenire quod est etiam pars et quidem elegans illius edicti opposita in l. ait Praetor 1° in princ. Versiculo deinde l. si finita 15. § deinde 2°. et 5°. quod ait § cum sequens de damno infecto. et apud Paulum lib. 5° sententiarum q°. Ubi Cesat. haec stipulatio Cum sit de damno futuro ante opus factum interponenda est quod si ex post facto interponatur nullius erit momenti. Ceterum si non fuerit interposita et damnum ex refectione Vicino detur l. Aquilia species dum erit. l. 1a § item § hortus. et haec est differentia inter legis Aquiliam quae respicit retro. Praeteritum damnum et edictum de damno infecto, et actionem aquae pluviae arcendae quae respiciunt damnum futurum d. l. Praetor 7. § 1. de damno infecto - l. supra dict. 11. § officium l. Antonius .14. § in hoc Judicium de aqua et aquae pluviae arcendae Ut ex notatio tantum et alijs notat Suarez ad l. Aquiliam lib. 2° cap. 2°. sect. 4ª. apud. Similis est decisio textus in l. si fistula. edibus meis aplicata perquas duces aquam potuerim ob futurum damnum exigere cautionem de damno infecto, et ob praeteritum agere in factum ex l. Aquil. quia in hoc casu non refectio. ut in precedenti sed fistulae mihi damnum dant arg. ex § Ult. instit. de lege Aquil. Sed ista actiones distinguendae Cum eodem Suarez d. cap. 2°. sect. 5a. n° 16. contra Acurs. et Ant. Fabrum in rationali. ad dictam legem si fistula qui simul Utramque actionem competere non recte existimarunt.

Hoc celebre inter dictum

Interdictum quatuor partes continet de quibus singulis singulatim agen- N.° 14.
dum, et suis locis ex ordine ponentur. 1a stat in l. 2a hoc tit. 120
in pad. Vbi prohibitoria sunt nequid in loco publico facias ne
veniet locum immittas qua ex re quid illi damni detri-
mento sibi illi. Ex quo apparet hoc interdictum damno priuato-
rum obuiare quatenus cuicumque priuato competent eius vindi-
publicis rebus d. l. 2a § et tam publicis. 1o publica apellatione
veniunt ora loca usui publico destinata; § publici 3.
§ ad ea. § ubi referuntur arces insulae agri lib. itinera no-
tant Donellus lib. 4o cap. 1o. Vbi Gualdus litt. B.
continetur etiam mare et litus eius eatenus enim in eo l. aedificare
quatenus ex aedificio nemo damnum sentiat d. l. 2a § ad-
versus § 1. littora 3o. § 1o l. 4. hoc tit. faciunt textus
in l. sicut § 8. § Arist. § si servitus vindicetur l. si quis
sepulchrum 12 in fine principij de relig. et sumptibus fune-
ribus adeo ut qui aedificat cum litoris et priuati damno
possit manu prohiberi. l. littora 50. de adquirendo rerum
dominio docent Regola de servitutibus rustic. praedio-
rum inquam Urbanorum cap. 41 n.o 6. Donellus d. lib.
4o cap. 9. Ioannes Seldin in mari clauso lib. 1. cap.
14. in fine. Hugo Grotius lib. 2 de iure belli et pacis
cap. 3. § 9. et multo melius 3. ob eam rem aedificanti
in publico cum damno alterius nunciari nouum opus
l. 1a § nuntiatio 16. cum duobus seqq. de noui operis
nunciatione. l. 2a § ult. 18. hoc tit. Donell. lib. 15. cap.
46. Valent. lib. 2 illustr. tract. 1. cap. 4o. Gisan. ind. l.
littora 50. tuitio enim loci publici ad principes pertinet
et eorum vice ad Pretores eo modo quo diximus ad eius perti-
nere tuitionem vero ex iure gentium publicarum super lit. neque
in flumini publico.

Ex quo apparet hoc interdictum non perti- N.° 15.
nere ad res fiscales. d. l. 2a. § hoc interdictum 4. ubi stat
tad. res enim fiscales quasi proprie et priuatae principis

ij. Concordant. textus in lg. bene a Zenone 3. C. de quadri enni. praescripti. lg. Vlt. C. ne rei dominicae. templorum textus elegans in lg. 3a. § ex similoris 10. de iure fisci ubi distinguuntur loca fiscalia a publicis et religiosis quam diversis generibus notant Revard. lib. 4. Variar. Cap. 9. Caesar Bulenger. lib. 3. de imperio Romano Cap. 23. Vene. plura Amaya in Rub. C. de iure fisci lib. 10 ex n. 10. maxime ex n. 20 n. 9. Curat Hector de locis fiscalibus in hoc interdicto vaog vedit etiam Vultius quia eorum perfecti fundi ii Brisson lib. 3. Seletar. Cap. 19. op[...] sola illius. [...] eorum deposuit et rani quod p[...] sequitur Gotofred. ind. § 4. et in lg. Arrianus 42 de iure fisci. Sed Minda. 2 thom. de interdictis tit. 3. ex n. 13. nihil mutat mihi non elegans videtur emendatio et nec vulgaris lectio displicet cum video eundem sensum ex utraque posse eliciri quoniam [...] fecit erarii Romae de rebus causis fiscalibus [...] cognoscebant lg. Senatus 15. § tunc 4. lg. Arrianus 42 de iure fisci lg. cum hi 8. § transactiones 19. de transactionibus procuratores vero Caesaris cognoscebant in quinnijs lg. nequidquam 9. § 1. de officio Proconsulis lg. 1a. et tot tit. de procuratoribus officio Caesar cum alijs quas sedulo colligit Brisson d. lib. 4. Cap. 18. et 19. quem videtur legisse quamvis dissimulet Lipsius ad Tacit. 13 annal. annot. 89. addendi Gotofredus lib. 2 de iuris dict. n. 39. Georgius Eberlinus de orig. Iuris Cap. 19. ex n. 7. Tiraquell. ad Donellum

N.16. cum Multis lib. 17. cap. 20. litt.a A.

Tota ratio huius interdicti stat ind. lg. 2a § et tam publicis 2o Ubi docemur cuique hoc interdicto competere quietantis iuris habemus ad obtinendum quantum quilibet de populo adhibendum. Naves intellectus accignat illis Acurs 168 ad obtinendum port. Vulgarum mihi placet expositio Ioanis quam etiam sequitur Barth.

Barth. Videlicet ut quem admodum oes sumus pares ad obtinendum usum publicum rerum, sic oes habemus pares sus ad prohibendum sibi cum nostro in commodo velut uti, quia in pari iure potior e conditio prohibentis. lg. 3. Unus ex sic et vindicatur. lg. Sabinus ff. com. diuidundo lg 3. § 1 de noui operis nunciatione capit. in pari 86. de regulis iuris in sexto. cui simile e aliud in pari casu potior e conditio possidentis, quorum utrunque varie illustrant Hussius lit. P. conclus. 893. Barbosa in axiomate 193. n. 9. Valent. lib 2°. illustrat. 1°. cap 6° n. 3°. Valenzuela dicto 173. n 1° Cuiatius lib 8. gg. Papinianum et ibi oes clarum in d.l. Sabinus. Ribardus primus instit. de interdictis n° 209 et segg.

N.° 17.

Quis censeatur facere 2a prohibitionis huius tit. paucis explicauimus et diximus eum intelligi, qui in solo publico aliquid supersi facit ex quo damnum resultet ipsi publico, seu ... priuatis exempli gratia si ex quis ex Meniano sub velum in ...ing habeat quo lumini luminibus officiat quam his ex quo in mittat, in quo ... curat ... reddit vtile interdictum ... lg. 20. § Cum quidam 6° ... Meniana teste Festo dicta sunt a Menio consule qui primus in foro Romano ultra columnas tigna proiecit, quo ampliarentur superiora spectacula, cum enim vendidisset domum, quam in foro habebat excepta columna quam ad spectandum reseruauit tigna inde proiecit ad tabulatum destruxit ex quo ... et posteri spectarent, ita post Asconium Pedianum et Porphirionem Hieronimus Philander ad Vitruvium de architet. lib. 5° cap. 5°. et posteum Porrionius ... Menianum inde ceteri exemplum arripuerunt ex quo refellenda e Athimologia Aurrsij in d. § 6 et ...

deservit. Urban. Ceditione Cap. 61 n.° 1.° Menianus vero distat ab immisso quod Menianus suspenditur trabibus, nec in columnis requiescit, nos dicimus Stadi. 30, immissum vero est quod requiescit in columnis nostro Adecrnatata Sopor, tal, lg. maly 242 §° 1.° de verborum significatione ubi dicitur preterea quod in nostro textu apelatur Menianus lg. ganali. C. de ædificijs privatis Zepola Urb. predicti n.° 2 et 3 Fran. Marius Grapald. Lib. 2.° de partibus ædium Cap. 12 vers. tractata pag. mihi 353. Menianus vero totus est posessoris loco servit. et sibi Alvaricus describit. Verum pro dictorum. sed ex adhuc suorum totus sit lucuse menianus, tamen publici iuris est deorsum qua ad terram vergit Lg. 1.° Leg. Cuius ædifi. 24. eodem tit. Lg. Ult. Lg. et penult. ff. quod in autela ra, Zepolla Cap. 61 et n. 3 usque ad finem Velus aut Villus teste Varrone a Velleribus dictum fuit quod ex pellibus ovium aut pecudum fiebat in militia significat velum tabernacula ex pellibus et lintea minibus confecta in urbe vero significat Umbellas ex ligno aut Calbasso aut Cangbi factas late Lepsius in Lib. 1.° ad amphiteatro Cap. 17 et 18 ex quibus patet sensus nostri §. ut nemo possit Umbellam suspendere ex prospecto suo, ne obscurat ædificium: quamvis ex suo suspendat obscurat adaeri quie publici usus.

N. 18. Ex ergo explicandus est textus difficillis in lg. Ult. §° 1.° de exabtutibus Urb. Cediorum species est Lg. Vitius aperuit pariete domus sue et Januam in publico aperuit quatenus Vicos stelicidij et tignorum proiicidus competebat vigor stellicidij est spatium illud quod Candelesin solum defluentes ocupant dicitur vigor aretitudine ut docet Agonis glosa ad hunc textum Ipsorum Cusar. Lib. 10 Observationum Cap. 2.° Duarenus lib. 1.° disput. Cap. 32 tectus tignorum idem significat nempe illud spatium quod detinent tigna domus et tabulata huius ita esserimus: dentro del ambito

102

Ambitu pertinentia desiccanda. Sed quam bis Januam in publicum aperuisset non offuciebat itinere publico nec vi- cinorum luminibus nec solidum et illud cursui quod situm fuit. Verum Mebius Vicinus aliquam actionem haeret ad prohibendum? Negat Scaebola haec ratio est facilis quia illa res Viis fuit Veneni damnum faceret et ita usus fuit adire publico ut exercet nullum damnum alii eveniret. quo adsciunt de malitia aperientis Januam et epola describit. Urban. Sol. Cap. 41. n° 8 et n° 9. et cap. 62 n° 4. n° 32 ad rem non facere sensus, sed merito dubitant interpretes quid nam potuisset esse ratio dubitandi Scebola, cum ex facult. naali cuilibet permissum est in suo pariete Januam aperire Cujac. Lib. 13. observationum cap. 27. et L. R. Servius ind. lg Ult. censet ratio dubitandi inde insurgere quod Vicinus ex quadam invidentia nollebat pati ut Janua, quia posse vel ex regione domus sue aperiretur vel forum, quia per repercussionem in pariete caeli aperiebat domus Vicini lumen de caelo et aperto pariete cessabat repercussio. sed haec ratio dubitandi non satisfacit illis verbis nec itinere offuciebat et quia apertus paries vel caelum nihil aditer pertinet melius quo Accurs. Vitus aperuit, interpretatur illa verba Januam in publicum aperuit idest fores in viam publicam vertit. nos diriximus echo el batiente delas puertas assi afuera. Ut faciebant in illa aetate Veronenses. et jam aetate Cepollae non ita observatur ut testatur ipse d. cap 92 n. 5. qui sequitur Accursii explicationem, ut et Baldus Angelus. Fulgosius et Antonius Faber et Duar. d. Lib. 1 cap. 32 quidem Asconio Pediano et Plinio Lib. 36. naturalis historiae cap. 18. probat hunc morem Romae etiam Veronae et in nullis premiis loco fuisse datum ut in viam publicam fores vertuerent Ut Cujac. non potuit nobis persuadere tantum viri Valerio Publicolae fuisse indultum. Sensus quo patet si quis aperto pa- riete Januam sive fores in publicum aperiat idest in murum publicum vertat sed ita ei aptet, sed pariete a superiori

pertinencia, ut nec tangat vicini ianuas nec eius lumina obscuret nec officiat publico itineri nec vicinorum stillicidiis optimo iure facere nec prohiberi posse quia est publicus aer, utatur ad fores claudendas et aperiendas in utiliter sine ullius damno. Seuisac in d. l. 2a. §. cum qui dam. 6o. hortatur et hunc sensum etiam Arnisio et Armenopuli lib. 2o promtuari tit. 4o. Cap. de apertione vestibuli ubi ita interpretatur d. §o ult. non recte quis vicinum prohibet ianuas in publico aperiri intra suum extergulis stillicidiis dum nec vicino nec publico itineri offuciat, quae in verbis adiuc fundandae sententiae voluit uti Cusat. Sed in merito non placet etiam quod ex hortatu deducunt Bald. Angelus et Fulgosius et Zepolla de cap. 42 n. 4o. Spacium existens sub stillicidiis meis admeae proprietatis iure pertinere quia contrarium ex hoc loco probatur [illegible] non aliter esse ut positum quam sine damno publico aut vicinorum ut superiori n. dixi.

N.o 19.

Pertinet etiam ad hanc partem difficilis decisio textus in d. l. 2a. § si quis 7. ubi docemur. Si voluit quis reficere quod aedificatum habet publico in loco posse per hoc interdictum prohiberi. Facere enim videtur qui reficit ad quem non est fundandum tanquam simpliciter utitur autorit. Arist. posset forte quis contrarium decreti respondere quia aedificatione prohibita non prohibetur refectio l. ult. § illud C. de Iudaeis Cap. consuluit 7. X. eod. tit. ubi Iudaeis prohibetur novas synagogas construere sed non veteres reparare ex eadem ratione fructuarius qui nova aedificia fabricare non potest. l. usufructuarius 44. et 61. de usufructibus non solum potest sed tenetur vetera reficere l. usufructu. 7 § ult. eod. tit. idem iudicatum circa opera publica percipitur in l. nemo l. intra urbem 5 § ult. C. de operibus publicis quod in eius reparatione veteris fortalitii utitur Ant. Gomez in l. 46.

Tauri.

Janni n. 15. et 16. addendus Bobadilla lib. 5. lib 3° politica cap. 5. num. 5. deindequia in l. 2a § Siquis nemine. 17. hoc tit.° dicitur hoc interdictum ee prohibitorium et restitutorium idest pertinere ad opera facienda in publico, ne fiant, non vero ad facta ne ruinis Urbis deformetur, et fideo in hac parte operatur edicto de novi operis nuntiatione l. 1a § nunc videamus 17. cum duobus segg. illo tit.°

Verum ut hunc textum exponamus observandum est hoc interdictum diuersimode diiudicari pro diuersitate dagni ert. quod resultat ex opere facto, in loco publico quia si nocitum est priuato prohibitorium tantum est et restitutorium ut dixi quod si reipublicae officiatur est prohibitorium est Donell. lib. 4. comment. cap. 4. quia opera facta etiam diruuntur, et aliquid publicant ut factum veuenset olim dionisius lib. 10. antiquit. et edificatori permittentur imposito ei vectigali pro solo et solarium dicitur et publico penditur d. l. 2a. § siquis nemine l. ult. hoc tit.° iuncta l. si legatum 5. § 1. de operibus publicis l. 23 tit.° 32. Part. 5. l. ult. vi. lib 7. Compil. accedit in l. 3a eiusdem tit. n° 24. et 25. Bobadilla d. lib. 3. cap. 5. n° 30. aliquid etiam tributum illud dicitur aliorum locarium l. etiam 15. quorum ocr. in pignore haent l. cum debitus. 39. § his de l. 5° de legatis 1° Cujat. lib. 14. observationum cap. 1. Rodriguez de annuis redditibus 2a q.e q.° exon.° 51. inter A. Nicol de Castro. ad l. ad reparationem, C. de aqued. ducibus n° 14. mercess, loci eadem ratione appelatur in l. sane 17. de pig. action., in summa quod de hoc opere; quod publico nocet, faciendis ipsis remittitur ei que de operibus publicis procurat ut dicitur ind. § siquis nemine. 17. idest in republica tempo ribus censori ut ex Cicerone lib 2° de legib. notant Joannes Fredus ad fragmenta leg. ex collo lib. de sumpta ill. cen

Censoribus Alexander ab Alexandro. et Tiraquell.
lib. 2.º dierum Genialium Cap. 13. pag. 269. Rosinus
lib. 7.º antiquior. Cap. 29. deinde Edilibus ut ex l.
lectis 12. de periculo et quomodo rei vindicanda vindi
cata docent Cujac. et Gotofredus in l. unica de re publica. Idem Cujac. 22. observation. cap. 37. Gregorius
Eberlinus de origine Juris cap. 23. et 24. Mindanus 2.º th. de interdictis tt.º 3. exon. 19. Brisson lib. 9.º
antiquiorum cap. 12. Suarez. ad l. Aquiliam lib. 2. cap.
2. Sect. 8. de operum publicorum Curatoribus quorum
fit mentio in l. 1.ª l. 2.ª § 1. de operibus publicis quod
minus gemine Vitellius tradit in eius vita Sueton. cap.
5. quod iam patet sensus d. §. siquis 7. qui loquitur de
damno dato reipublicae ex opere facto in loco publico
quod nec refecerit cum omnino diruendum sit si hoc
operum Curator sustulerit ex quo nec refecto eius permi
ttitur alio modo exponit Amicus meus Verdoctissimus
D. Laurentius Santos in d. § 7 nempe de edificio pe
nitus collapso, quod quia denuo restaurandum sit curatores
utrumque praetem. interdicti Complectitur tam quod
privatorum damnum respicit quam publicum quod ipse non
negari nostra in expositione suadere et illustrari posse
ex Martiali lib. 7 Epigramathe. 60. in quo Domi
tianum valde laudat, quia diruerat tabernas, popinas, ca
sulas quas iniuriis edificaverant, pro pola et veteri latitu
dine vicos et vias restituerat legendum et memoriae man
dandum suo merito.

N.º 21.

Ex dictis colligitur hoc interdictum per
tinere ad opera in publico facta et si opus non fiat non erit locus
interdicto quamvis ex facto resultet privato damnum,
unde facile exponitur textus alioqui difficilis in d. l. 2.ª §
siquis in mari quod hoc loco aut Ulpianus siquis prohibeatur
in mari piscari non habebit interdictum sed actionem injuriarum

Utrum leg.

Vt in lege in Iuxiary 13. § Vlt. sani 14 demijuary
quia e deusso et species Otimeha alteri phiberi: Vt
illis rebus qq des Hocs pon Vti ex facult. naali sed
qui ita phibet nullis opus facit in publico sed Vim
ad hibet. q. nostro introduxo n poe teneri. Ita ellegitr
Barth. ind. § q. addendus e text in L. 1a § hoc aute
12 de nouo operis nunt. Cum nostro Balent. lib. de
Mistriis tract. 1o cap. 3o pertotu prequirr alia exempla
in qq n interdictu vedacto. In Iuxiary ex eade rdoe
redditr: 13 e dies qui in campo ludere phibetr, Campo
hic erat Marcius inquo Iubines exercebant. Horat.
Carm. ode [illegible] 8.

Lidia dic p oes te deos oro cur Lebiam pperesamo
do perdere? Cur apricum oderit Campum patiens pul
ueris ad q solis?

Vbi Vetus Scholiastes Lambinus Torrentius et Comentato
res Oducit Virgilius lib. 5o Aeneade. de loco certami.
ab Aenea electo.. ex more vtroluer romano.

In mota q tollitr Vnda
Campus e apricus statio gratissima Mergis.

Exercitia haec quinque fuerunt, Iactus disci, Cursus,
Saltus, Iaculus, Luctas; ideo ap Grai Pentathlon,
Latine quinquercium, sine quinque artes dicebantr de qq
fit mentio in L. 2a de Aleatoribus. Vbi Late Petrus
Pantoja Toletanus L. 2a Cod. eodem tit. L. qua actione
7a § Siquis in colluctade ad L. Aquiliam quam Larg
Illustrat Ioanes Suarez lib. 1 cap. 2o n. 3o. haec cer
tamina instituit Aeneas in onore Patris, Hanchis.
quod eleganti penniculo depingit Virgilius d. lib. 5.
ex Vers.. 114. Vbi multuse et ex more multisenis na
Ludouicus de La Cerda Aesra campi Lan Iulius Caesar
Aliger lib. 1o poetrus cap. 22 quidat alios qd Otime

Irremediá fuit Iudicis ab hac ex estatuae prohibere.

N.° 22.

2.° Exemplum aduiit dees qui prohibet in publico Valneo Lavare publicum dixit, quia apud Romanos fuerunt Valnea publica et privata, quod quisque habebat intra domum suam, ulimo diis ipsis deggin. Leg. Athletas 4° § 8 ait Praetor ff. de his qui notantur infamia Leg. Servius 13. alias Aquissimus 14. in fine de Usu fructu. Leg. Sicut 29. de servitutib. Urban. Prediorum quo illustrantur a Suarez ad Leg. Aquiliam lib. 2° Cap. 2° Sect. 4. exn. 43. Leg. inicuus 58. § Ulti. locati Leg. qui Valneum 9. qui potiores in pignore habeantur. Ideo quod testatores Valnea hdi solebant legare Ut municipibus Tiburtibus in Leg patronos 35. § Ult. delegatis 3.° et publicis Iuris et Valneus ea facere in Leg 6 de ff. 9. § Valneus 9 eodem Ult. notat Rebardus libr. Secturarum cap. 3. alia erant Valnea publica quorum structura et forma apertur in Leg. C. de edificiis privatis Ubi Cusat. Sed magis ex professo promittit Vitruvius Pollio. Lib. 5° de Arquitet. Cap. 10 et Lib 6°. Cap Ult. hac olim exgrdio farum instituto omnia erant Ulixes minis quod sed Adrianus pudicitia cau Vetuit ne Viri cum feminis Lavarent promiscue, teste Spartiano qui mox cum iterum asuesceret Ant. Philosophus Iterum prohibuit ut auctor e Capitolinus et iterum Alex. testante Lampidrio ... et notavit Alexander ab Alexan. Lib 4° dierum genalium Cap. 20 ex quo Capit ic caa vitta divorcij si Uxor in Virorum Valnea Lavaret Leg. Iubemus 11. § iter Culpas 2°. C. de repudiis nouella 22 Cap. ... Vero 16. et nouella 117. cap. quia V. 8. Circa finem q. Ecclesiasticis Santionibus inhibitum fuit in canone 30 Concilij Laodicensis apud Gratianum in cap. opportet 28. dist 81. quo interdicitur Clericis ad Cedere ad Valnea

ad balnea mulierum haec enim eniquit apud Gentiles 1a reprehensio. quae verba aludunt ad prohibitiones imperatorum quorum supra memini ut notavit portalius, quos laudat Henricus salmuthus ad memorabilia Panciroli lib 1. tit. 27 addendus cultissimus quoque Noster Ramirez de Prado. Martial lib 3o epigr. 51. Balnea publica et gratuita Romae fuisse ex auctore tradunt, Alexander d. cap. 20. et Lipsius de magnit. Romana lib. 3o. cap. 8. ad curiosi urbis aemulatione totidem viris structa fuerunt Constantinopoli et quatuor Nimphaea feminis ut ex bono nostro Auctoribus memorat noster Castro in leg ad reparavem 1a C. de aquaeductibus n. 11. sed quamvis publica et gratuita essent tn. 4a ad sumptus balnei et ob balneatorum mercedem singuli lavantes unum quadrantem solvebant sive quartam assis partem quare res balnearia quadrantaria apellantur a Seneca. epist. 86. Horat. lib. 1o satyr. 3o dum tu quadrante lavatum Rex ibis. Juvenal satyr. 6a. Caedere Silvano porcum quadrante lavari; Martialis lib. 3. epigram. 27. ubi comentat. et Rebor d. cap. 3o. itaque qui aliquem ab hoc jure lavandi arcebat, in injuriam tenebatur. Caetera de utilitate balneorum fere ornatu et prisco lavandi ritu prosequitur noster Bobadilla lib. 5o politic. cap. 5 n. 54. Renusius et Dempsterus cum multis lib. 1. antiquit. cap. 14. Joannes Savaro in notis ad Sidon. lib. 2o epistola 2a. N. 22.

3a exemplum est aut in theatro spectare, pertinet ad sedilia ordinum in spectaculis tam theatri quam amphiteatri et circi de quo ex professo egi lib. 3o opusculorum cap. 23. eadem exempla stant et eodem modo illustranda in leg. 11. injuriarum 13. §. 7. de injurijs ingressu vero tempti mentio alias interdicti quod est de loco publico

fruendo, infra q explicabitur. Simul l. sane re
qu. eod. tit.

N.° 21. Nunc de damno dispiciendum ex quo hoc interdictum resultat, sive prohibito detur. Sunt ea publica ut dixi stat elegans definitio in d. l. 2. § damnum 11. hoc tit. illis verbis damnum autem pati videtur qui commodum admittit quod ex publico consequebatur quale sit, exempla subjiciuntur in § seqq. veluti si ex aedificio in publico facto in eo sit, luminibus viciniae prospectui et aditus aut alia similis incommoditas afferatur, in quo distat opera in solo publico facta ab illis quae fiunt in proprio solo ut Accurs. admonuit, qui enim in proprio solo facit pie intercipere illas utilitates vicino l. 1. § sicut 21 de aqua et aqua pluvia arcenda, exempla eleganter stant in l. si in meo 21 juncta l. 1. § denique 12 de aqua pluvia arcenda, de eo qui in fundo proprio fontem aperit quo venas aquae currentis in fundum vicini occidit deputeo in l. fluminum 24. § ult. l. Proculus 26 de damno infecto in iis enim alij hactenus facere... dum vicino damnum inferat. l. sicut 8 § ait § si serbitus vindicetur luminum intercipere nec damnum inferre, damnum quod infertur quando caelum vicini deterius inscripto reddatur, in respectu utilitatis interceptae l. quoddam Hiberius 13 de serbitut. urbanorum praediorum l. scopus 21 § ult ff. quod vi aut clam l. domum 61 de regulis juris docet Lu... re Zepolla de serbit. urbanor. praediorum ex cap. 47. ideo contra parietem d... in pessum fabricare furnum quia torreretur paries l. si serbus 27. § si furnum ad l. Aquiliam, docet et illustrat Suarez lib. 2 cap. 2 et Zethone 4 nec ponere valneum quia ex crebo vino et humore madescit paries l. fistulam 19. de serbit. v. p.
Zepolla

de remedijs Pretoris

Zepolla in eod. tract. cap. 50 ex quo pragmaticam mul
tas deludes deducunt, veluti posse quem in eo casu in suo
facere mollendinu et furnu et ponere maiollj quam
vis Xª epis aliter posita Ant. qq. luctu adimatur Te
linus in cap. significante 6 q. per tot ibi de appellat.
latissime Barth. Jass. et Ripa in l. quominus de
fluminibus Zepolla ubi proxime cap. 51 et seqq. dub.
et cap. 64 et tandem ulti nemini facere iniuriam
qui venia et suo iure utitur de qua late Padilla in l.
manifesti n° 5. Cod. de serbit. Buenas Regula 31
Limit. 1 Menoch. de arbitrijs casu 136. Petrus Bar
bosa in l. 2ª in princ. 2. pte. an. 36. soluto ma
trim. Ant. Faber lib. 19 Conject. cap 13. quo reg.
duas limitationes habet 1º e favore agricult. quia
n. 4. tollere. Ades. 2ª area in qua fructus triturantur
fluentes narius ad trituraos adimatur l. ult. § ult.
C. de servitutib. et aqua Arrnenopol. lib. 4. prom
ctuar. n° 26 in fine. secunda e seo pus in qued solo
factum in utile sit Domino et vicino noceat, adeo
ut ensola malitia fiat poe enim impedire l. 2ª § item
Varus 5. de aqua et aque pluvia arcenda cui iun
gite Ant. Fabr. in iuris prud. tit. 9. princip. 2. illat.
5. et exoni tro iure l. 1. nt 1. l. 19. n° 32 part.
3ª. Ubi Gregorius N° 29.

Ad hanc ptem pertinet elegans text.
in l. si per publicis. § hoc it.° ubi docetur si probatus
ducat per publicum locum riboz aquelo ex quo noceret
privato habitur privatum actio ex l. 12 tab.
quod in hac the erat dispecta rupicias sarcito idest
reparari quod rupere de qua in l. 1ª ad l. Aquiliam noto
illud verbum nocebit quod e de futuro et significat actionem
hanc et futuro damno petere ut restauretur solum
antiquo de quo dem ad instar actionis de aqua pluvia

arcenda textus elegans in lg. cancro 21 de statu libert. Vt docent Accurs. & Bartol. Et innuit Ant. Faber de erroribus decad. 93. error. 7. quod ridaprius Iam datus e agitur Vtilia Aquilia & in factum ut notarunt Suarez in apparatu Cap. 2o. ex nro 45. Fuit deincepi damnum n dent, sed Iam datum Ipent interdictum nostrum quia haec pars n ad supera sed ad perita dagna pertinet Cautio etiam de damno infecto olim potuisse exigi pro damna quae timebantur euenire posse ex dehibitionibus aquarum notauit noster de nicolaus de Castro in lg. ad reparatione C. de aqua duct. ex nro 9.

N. 26. Quinimo ex probato damno q. sentit hoc interdicto excipitur priuatam Vtilitatem ex oregioni quamvis de loco publico interdicat Vnde habet facultatem dandi procuratoris iste qui hoc libello ut agenti interdicto de iura publica pro priuata Vtilitate eadem facultas concedit in lg. 3. 42 de procuratorib. quod non excipitur quis hoc interdicto pro publica Vtilitate non potest dari procuratorem nisi ad defendendum lg. qui populari s. de populari. actionib. n nunquam in ita agitur populari actione ut ac permittitur ei sed prima distincte; Sed cum eadem cognoscentes lege n cogendum 45. 5. qui ita de procuratoribus Vbi docent in dicta lg. 42 Accursius Barth. Faber Forcilanii, Cusat sub lit. Pauli de Odichis Richard. in 8o in suma instit. de iusuriis n. 2 q. Vbi alios allegat.

N. 27. Sequitur Vt videamus de exceptionibus sine quod cesset nostrum interdictum quamvis quis in publico edificet Cum damno alterius. Prima stat in lg. 2a in prin. hoc tit. Videlicet quod quis in publico edificat ex permissione Legis, Senatus Consulti, edicti Pretoris aut decreti principalis Legem exponunt Accurs. & Bartol. de municipali Siue statuto Ciuitatis qd superiore pr potestatem.

potestate edificandi in publico loco ut in lg. prohibiri 15a. § plane 4. ff q. vi aut clam apud nos licentia edilium . . . permittere ut fabricent aliqua opera in publico . . . publico prospectui aut vicinis et parum detrimenti afferant . . . publico veluti extruere molendina in ripa fluminis et similia lg. 3a ubi Gregorius Glossa . . . lg. 18. n° 32 pag. 53 sed quod graue afferunt detrimentum . . . opera magna . . . licentia principis exigitur expedita per dominos consilij . . . dicimus de camara . . . de exequendis mandatis 1a pte cap. 82 n° 22 in fine Bobadilla lib. 3° politice cap. 8. n° . 91. faciunt eleganter . . . in lg. vlt. C. de vendendis rebus ciuit. et lg. ambitiosa 3a ff de decretis ab ordine faciendis . . . permittit opus facere in publico ut in lg. 1a § sunt qui putent . 16. ne quid in flumin. publu. et de senatus . . . idem etiam legimus in lg. quominus 2a. ff de fluminibus. de . . . principis . . . magis sequenter exigitur ad edificandum in hijs locis ut nuper dixi, de qua . . . loquuntur . . . in lg. seruitutes 14 § publico . . . lg. si in publico . 17. de aqua et aqua pluuia arcenda lg. 1a § permittitur . 41. cum sequentibus de aqua quotidiana et estiua lg. 1a § penult. versic. . . . principe ff quod vi aut clam. lg. 2a § merito 19 et § seq. . . . a princip. 16. . . . in hac in principis . . . aliqua solent . . . generalis . . . edificandi in loco publico non debet intelligi cum damno alicuius priuati . . . nunquam videtur Princeps intendere d. § merito cuius beneficia non debent alijs esse nociua lg. 2a C. de precib. imperat. offerend. lg. nemus 4°. C. de emancip. liber. lg. ex facto 43. de vulgari, lg. . . . 12 ad senat. . . . trebell. lg. 2a et vlt. de natal. restit. vnde quin . . . permittunt et . . . rescripta que ius alterius ledunt non mandentur executioni . . .

Iterum supplicatur ut melius de veritate instructi recipiant quod rationabiliusque. l. Rescripta 7. C. de precibus Imper. offerendis l. ult. C. Flor. tit. C. si contra ius vel utilitatem publi. ea quae leges transierit stant in decreto Gratiani 25. q. 2. l. 29. cum tribus seqq. tt. 8 pag. 3. l. 1a et seqq. tt. 14. lib. 4. ordinationis docent Rodericus Suarez et ibi Baldes an. 44. allegat 12. fere per totum Cobarrub. et Vasquius lib. 1. Varias cap. ult. Salg. 1a parte de retentione tabularum cap. 3. apud et cap. 1. per totum Solorzanus 2o tomo de Iure Indiarum lib. 3. cap. 28. ex n. 42. Salzedo de lege Politica lib. 2. cap. 3. per totum Ant. Faber in iuris prud. tit. 1. princip. 2. Consut. 5. et tt. 2. principio 8. illat. 4a Osuald. ad Donelly lib. 1. cap. 15. lit. R. et ibi Simelius instructus et de iuris suis certioratus concedit iterum descendi principali standum ex l. d. 2a. § sequens a Principe 16. hallt. qui indistincte loquitur quibus de modico ex iudicio illud accepere tentaverint Molina et Faventes latissime lib. 2. de principio cap. 7. ex n. 22. quod ex iudicii in foro et scientia principem excusavit et quod maius commodum publicum inde proveniat, et fit ob maiorem meritorum compensationem arg. ex l. Item si verberatum 17. in fine de rei vindicatione l. Iulius 11. de evictioni l. 7. tt. 1. lib. 2. de el Fuero Iuzgo lib. 2. tt. 1. part. 2. quas illustrant Salgado d. cap. 7. ex n. 28. Solorzanus lib. 2. cap. 21. an. 62. Amaya lib. 1. observationum cap. 1. maxime an. 90. Larreati decisione Granatorum 3. n. 47. et 48. Grotius lib. 2. de iure belli cap. 14. § 7. et 8. Villadiego in l. 2a prologi fori ex n. 39. Petrus Faber lib. 2. Semestrium cap. 4. pag. 48 et seqq.

N. 28. 2a seq. stat in d. l. 20. § 1. ait 17. hallt. veluti si quis in publico prius aedificaverat sine iure et postea alius etiam in publico aedificium ponit quod nocet priori n potest prior

de remediis [illegible]

Prior quaeri cum ipse eadem in iuxta p[...] aedificauerit Hinc AA concludunt axioma neminem posse malitiis [...] bere t accusare q[uod] ipse admisit l. in Areng. 11. C. de inoff. [...] testamento et alia multa quae in exemplum adduit Acurs. [...] quibus addenda sunt, quae notant Cusut lib. 11. qq. 3. Papiniani, in l. ult de actionibus sine causa Amad [...] lib. 1 Observat. cap. 12. n. 31. Petrus Barbossa in l. Vir 8. 40. soluto matr. n. 16. noto denique Vba Sumarii d. § 15. qui illum te facit non posse alium arguere qui ipsum impedit in simili actu iuxta quod dixit Iubenalis nihil Iudaeus Iudaeo nihil Catilina Chetego Historicus Iubenalis e[st] ex Satira 2a sed non fideliter referat versus sunt.

Loripedem rectus derideat Aethiops albus
Quis tullerit Gracos de seditione querentes
Quis Caelum terris non misceat et mare coelo.
Si fur displiceat Verri Homicida Miloni
Clodius Machos Chatalina Chetegi
In tabulam Scillae si dicant discipuli tres.

138

N. 29

2a pars singu[...] [...] et itiner. public[...] et iurisdeuia [...] lib. 43.

Secunda pars huius interdicti proponitur in d. l. 2a § aut. Praetor 20. hoc tt°. Vbi historias stant Vba prohibentis neque in ciuitate fiat ue in Via siue re Republicae quod fiant et [...] h[...] pars tota e[st] ad dampnum publicum ideirco popularis [...] d. l. § hoc interdicto 34 et § interdictum 44. et perpetuas d. § 34. quod e[st] spectaale ut notat Acurs. quia aliae populares actiones annales tantum solent esse l. ult. de popularibus actionibus nihil e[st] quod hic notemus nisi tres esse [...] [...] publicas et Vicinales et priuatas, publicas [...] quas Graeci Basilicas nos Regias apellamus et millitares: quarum solum publicum e[st] Ripa in l. de [...] terminibus [...] Forcatulus dialogo 84. per totum de quarum Viarum Vtilitate et ornatu Veterum Vendendi Alexander ab Alex. lib. 2. dierum genalium cap. 18. Litius lib. 3 de magnit. Romana cap. 10. Mindanus 2° thom. de interdictis tt°4 per totum

Salmuthi ad Pancirolu Lib. 1° reru memorabilium
n° 21. Annaus Robertus Lib. 2° reru Judicat. cap. 3°
Rosinus Lib. 8. anti quit. cap. 31 et apud nos Boba
dillas Lib. 3° politicae cap. 6°. Viae Vicinales etc publicae
Ls. Ly. 3a de locis et itineribus publicis dicuntur Vicinales
quae non ducunt ad mare portus nobilissimasve Urbes sed
ad Vicos et comos minus nobiles, et inde etc nomen sorti
untur Theophilus in § item Disputator instit. ad Lege Aquil
ad dendus Ant Aug. ad Le duod. Tabullaru n° 14.
earu solum alignd privatu e quod ex collatione et reparatione
Dominorum quibus data esse haint facta sunt sed Viae sem
per publicae sunt. d. Le 2a § Viaru 22. Cum sequentibus
hoc tt°. Privatae Viae sunt quae ex impositione servitutis
privatis debentur per praediatu fundu quae etc dicuntur agra
riae. d. Le 2a § Viae 21 hoc tt°. Le Loci 4 de servitutibus
Vindicatur ad quas hoc interdictum non pertinere palam
est. Videamus modo quid sit facere et immittere quod
exponit Consultus in. d. Le 2a ex § sive 24 imprimis
mis qui Viam publicam arat facit contra interdictum et pristi
nae forma illam restituere tenetur. L. 3a de via publica refici
enda hactenus enim. § Viam publicam purgare aut refi
cere ut non in mutetur pristina eius facies Le. 1a per totu eodem
tt°. denique qui aliquid ponit in Via quo commeatus per eam
exemptus et impeditus sit. d. § 24. Commeatus signi
ficat facilem et expeditum transitum per Viam ut recte
explicat Mindanus d. tt° 3°. ex n°. 30. in mittere
significat quid quo usum Viae impediat et reddat deteriorem
Veluti si inmittatur in munditias ex qua transeuntibus
resultet foetor. et quicumque aliud impedimentum nam et hoc
in missi apelatione continetur ut dicitur de fumo in Le sicut
ff. § Aristo si servitus vindicetur, Notant Gotofredus
in d. § 24. Cujac. Lib. 16. observationum Cap. 29. Gillel
mus Forner. Lib 3° selectarum Cap. 9 Unde nemo potest
in ipsa Via sepulcru ponere Le 2a de locis et itineribus
publicis

publicis & ita accipiendis e q̄d supp. in lg interdicta mtd. 27 de seducimbus & demonstraoibus & demonstr. sepulchris in via salaria positis &c ppe viam nempe in fundo siue in solo priuato ut docuit Lipsius. d. Lib 3° Cap. 10

N 30
3a pars huius interdict

3a pars ponitur in d lg. 2a § Praetor ait. 32. hoc tt. restitutoria idest inter ut restituatur locus pristina & diruatur tollatur q̄d inuria ? itinere publico factum fuit, quo ipsa deteriora sunt vnde hector his verbis factis in muris habes ex quo aparet illum teneri restituere q possidet opus ? dolo fecit quominus possideret § hoi interdicti 42. vnde ad verius eum, qui n̄ possidere cessat. § vndo s filius 39. nisi edificauerit § sequenti vbi dicitur teneri ut ex q̄ jussis operis edificiis diruat & pristina sed restituat, idq e si mandauit ? ratum habuit ceterum si ab alio factum tenet patientiam tantum prestat siue successor particularis sit ut emptor ? donatarius, siue sit heres lg. penult. & vlt. de noui operis nuntiatione Leuner Donellus & Osualdus lib 15. cap. 46. lit. M. Pichardus princip. instit. hoc tt. n° 207. Valentia lib 2° illustr tract 1° cap vlt. n° 13. idem prorsus dicendum e & actione aque pluuie lg hijs eumq § 1. lg empt. 12 lg. sed vendit 13 lg. post vendiog 16. de aqua & aque pluuia arcenda & de interdictis q vi aut clam. lg aut quali tr. § 8° § cum interdictum .13. & § vlt cum duabus seqq. lg. deniq 13. § vlt. lg. qpetit .16. § in summa ff. q̄d vi aut clam lg. 3a § itq silentij 2° de alienatoibus iudicij mutandi causa facta lg. vlt de interdictis nisi successor sciens sine iure edificatum fuisse & cum particeps fraudis edificatum accepit nam tunc eth tenetur ad restitutionem soli & ut prestet inpensas in dirutione edificij faciendas d. lg. post vendiog 16. de aqua & aquae pluuia arcenda. quid significet inpti vbi restituere exponitur in

Ind. lg. 2a. § Restitutas 43. idest fig. loci reponere in illo statu in quo ante aedificatio erat quod e Vulgaris huius verbi significatio ut colligi potest ex lg. quod sim nor vsq. 29 § restitud. de minoribus lg. 1a C. de reputationibus lg. cod. de sententiis pass. docet ex aliis Ant. Faber, decad. 7 error 6. Hoc interdictum est principaliter publicum sed 2us solet Vinci in interdicto publicum d. lg. 2a § interdictum 44 ubi videndus Barth. qui format libellum, et ad praxim optime loquitur.

N.° 31. 4a pars huius interdicti

4a pars huius interdicti stat in lg. 2a § Ult. hoc tt. ubi Praetor vetat ut per viam publicam ire agere ve z. vetat qui vim fecit agenti t. eunti quae pars quae manet exposita supra n.° 12 et 21 tandem in lg. Ult. hoc tt. duas sententias quas declarat ponuntur 1a Prima e aedificium in publico factum non debere diruti ne ruinis urbs deformetur 2a e debere dirui ne moreretur sit interdictum Praetoris Accurs. accipit primam partem de aedificio perfecto 2a de inchoato. Cujac. lib. 7 obs. Papiniani in lg. Aedibus 18. de novi operis nuntiatione et lib. 48. digestor. Juliani in d. lg. Ult. accipit de illo quod aedificat 3a interdictum praetoris quo in eo ubi opus perfectum diruendum e lg. Praetor art. 20. de novi operis nunt. sed melius Barth. accipit primam partem de eo qui aedificat 3a prohibet 3 modum 23 vo de publicis utilitatibus t. viis vel t. itineris aut loci publici x a ea quae notata manent supra n.° 19 et 20.

N.° 32 De loc. public. fruendo M. xliij. tt.° ix.

Per hoc interdictum Praetor succurrit qui vectigalia t. aliquem locum publicum, conduxit ab eo magistratu qui habet locandi jus ne vis fiat in usu conducenti idest publicano lg. 1a hoc tt.° ubi notant Accurs. Barth. et Cujac. Mind. 3 thom tt.° 5. n.° 37. ubi notat differentiam inter hoc interdictum

Factum

Factio(n)e de p(ro)p(r)ietate stagni vectigalis et emphiteuticarius petat. huius interdicti exceptio stat in l(e)g(e) 2a hoc t(itul)o nempe quod decedi solit ut imagines et statuae quae ornamenta reipublicae s(un)t in publico ponantur posi autem poni principis aut senatus decreto ut consuit Cujat. hic melius quam Revardus lib. 3o dicturary cap. 16. qui censuit posse poni cooper iussu magistratus q(uo)d nullo testimonio probare possit cum recte collata sit haec lex in hoc t(itul)o dubitavit Accurs. et negavit Petrus Pithoeus in notis ad collatione Livij t(itul)o 2o §o Ite(m) merito m(ihi) q(ui)d ut dixi e(st) exceptio si enim publicanus impediat ponere statuas quia usui loci publici impediunt n(on) e(st) audiendus si legitima aut. collocentur, hae statue publicae postea incipiunt e(ss)e adeo ut cuilibet de populo actio competat de rebellante revollente l(ege) statuas 41 de adquirendo rer. dominio imo et ad versus eum qui eo expensis collocatas s(un)t in publico sit tollere velit datur exceptio. l(ege) Paulus 23 de exceptione rei iudicatae nisi qui posuit in privato solo posuit et cas sibi reservavit quo casu publici iuris n(on) manent si de eius cuius ca(us)a et in eius honore collocate fuerunt ita tamen ut nec iudicialiter possint distrahi nec emptorem bonorum sequatur l(ege) Fusius 29 de reibus auctorit in d. posidend. nec enim proprie in patrimonio sunt quamvis privati iuris maneant notant Cujac. lib. 10 observationum cap. 27 in fine Hotomannus princip. instit. de subcessioni sublat. enumerata de 2as cum q(uo)d honor civitatis in statuis respicientur ut dicit. n(oste)r Accursius in l(ege) 3a t(itul)o 1. lib. 9. Opilatoris n. 8. c(on)sequens est ut civitas ipsa ideo municipes pro statua rebulia aut sublata posit agere furti et interdicto q(uo)d vi aut clam, l(ege) his qui in puteum. 11. §. 1. ille t(itul)o. Ubi eleganter Accurs. verbo statua et verbo dedicata e(st). qui exceptione tamen notat si posita sit statua in monumento privato posse heredes eisdem actionibus experiri ut dicitur in §o seq(uen)ti unde etiam si statua patris defuncti in sepulcro posita lapidibus caesa sit filius pp. &c

Memoriæ cuius famā per illas contumelias læditur in iniuriary agere posse l. si statua 27 deiniurijs quæ bene explicat et illustrat Suarez ad l. Aquiliam lib. 2o cap. 2o sectione 7a. Juncta l. statuas 7. de religiosis differentias inter statuas et imagines notavi lib. 2o de interdictis et relegatis ad l. de relegatis ii addendus est ultra ibi adductos Salmuthi. ad Panciroll. lib. 2 tit. 37

N.o 33.
Neque in loco Sacro. lib. xliij tit. vj.

Sacra religiosa et sancta etiam publici iuris sunt l. 1. § huius studij de Iust. et Iure ideo post superiora interdicta aggredimur hæc quæ sunt iuris sacrorum l. Sommunt nequid in loco sacro fiat ... ne in loco sacro quid fiat l. in mittatur ut in superiori interdixit de loco publico comprehendit res religiosas et sanctas l. 2a et 3a huius tit. l. Sancta 8. § ult. de divisione rerum Farius lib. 2 instit. tit. 1 § 2. non tamen comprehendit sacra vel sacella privata l. 1a § 1. huius tit. quia non publici sed privati iuris manent l. sacra q. § item notandum de divisione rerum Mindanus 2 th. tit. 1 n. tit. Idem dominus 2a clase actione q. pertinet ad ea opera quæ locis sacris aut sanctis afferunt deformitatem d. l. 1. § quod aut non quæ sunt decoris et ornatus causa, velut si in sacro pingatur, aut collocetur crux aut crucifixus ut docet ibi Barth. est etiam restitutorium ut superius quidquid enim in loco sacro fit diruendum est Florus pristinæ formæ, habet restitui ex religionis favore, idest quia publice eadem nocitum est l. 1. § locorum 10. nequid in loco publico Juncta l. 2a § 1 de interdictis Pichard. primus inter eodem tit. n. 1 10. sic etiam qui exteriora egerit l. alia purgamina comportat ad parietes l. additus loci sacri hoc interdicto tenetur, ut de loco publico. docemur in l. sequenti 17. § ult. sic erit vindicatur, et cum in loco sacro aliquid fieri prohibeatur quisque ut volenti facere possit novum opus nunciare l. 1 § 1. de novi operis nunciatione pertinet etiam ad hoc interdictum

textus

De remedijs Pretorij

141

Quis in lege sicut quod lege Munimaria 11. C. de edificijs privatis & l. 22 & 2a partit. 3a qq prohibetur ne intra quindecim pedes et prope muros et ipsi edificijs edificia fiant, quod iam usu non observatur, presertim in civitatibus mediterraneis, ut de Peresica notavit Barth. in lege 1a ho. tit. addendus Richardus in d. princip. n. 142. et quatenus sacrorum cura quatenus offitium et ministerium sine iurisdictione et ad edictum pertineat, d. l. 1a § ult. ho. tit. in cum iurisdictione et imperio eā tuentur magistratus ut olim pretor. notat Mindanus d. tit. 1o n. 12 imo non tantum edictum sedecumlibet de populo ipse fit inter dictum hoc ut notarunt Barth. in d. l. 1. Donellus lib. 4o Comment. cap. 1o Richard. d. princip. n. 114. Ubesembek et Cujat in paratitlis ad hunc tit. Videtur quod si quis violat muros cap. punitur. l. ult. de divisione rerum sed illa violatio intelligitur dedita qui vero alia transcendit ut patet ex Remi exemplo ibi adducto iunctis suis lib. 1. Alciatus lib. 2o cap. 90. notarunt quod Donellus cap. 1o in fine Revardus de autoritat. prudent cap. 1.

No 34. De mortuo inferendo et sepulchro ae. Lib. xj tit. 5

Colla huius interdicti taxat Mindanus lib. 2 tit. 2. in princip. quasi sub lib. 43. et buisset collocari quod non magni momenti per illud vetat Pretor vim fieri ei qui ius habet inferendi mortuum sive in ipsa illatione, sive in itinere per quod funus sequitur, § 1o inst. de interdictis, et eum ad id est parata actio in factum l. ossa ff. de religiosis et sumptibus funer. diversis in respectibus, quia si in brevi pot expediri cognitio, agitur de interdicto, ceterum si longiori mora opus est in factum agitur et iritem in cadaver alio loco commendare perquam actione prosequimur funeris perturbationem et omnis sumptus d. l. ff. § ult. cum l. sequenti ubi Ant. Faber et in l. 43. eius dem tit.

Richardus princip. instit. de int. dictis n°. 134. hoc interdictum continet causam pietatis l. 2a § quod de interdictis quia non comparat causam nec de aqua si potius solas agit sed controversiam de funeri faciendo finit ut argumento l. 1a § ult. de aqua quotid. et estiua, docent Cujas. Lib. 5° obseruationum Cap. 19. Richard. Ubi prime n° 132. et seqq. et fauorabile et multa contra iuris stricti disciplinam continet quia potior est ratio quae pro religione facit l. sunt ponderandae 43. de religiosis, quam illustrant breuiter Guillelmus Fornerius lib. 3°. Select. Cap. 21. in fine Rivard. Lib. 3° Variar Cap. 3°. Cujat. Lib. 3° obseruationum Cap. 22 et Lib. 11. cap. 11. et Lib. 24. cap. 23 aliqua ... sed parum varia Albarus Valascus Consult. 67. n° 7 ideo 3. contingat aliquid ut qui infert cadauer non faciat locum religiosum nec iustum sepulchrum nihilominus redditur interdictum ut de pietate et fauorabile dicitur in d. l. 43. Juncta l. 2a § 5. vers. amerdotius eodem tit. Item de pietate in l. locum 17. de usufructu. Juncta l. 1a § si usus fructus 7°. l. ult. de religiosis qui etiam actioni in factum agit et interdicto ad commendandum corpus dum locus ipsius praestito est l. siquis 6a § siquis 6°. comm. diuidundo item de fonte l. gratis dus. 39. profond. denique siquis habet serbitutem viae in fundo et in loco destinato seruitute Dominus fundi vult inferre Cadauer hoc interdictum superat illud detinere actionem priueato ... viae religionis potest altra pergere in fundum ... d. l. 2a § loco de religiosis quod omnia fauorabiliter admissa sunt ob religionis causam Menda. d. tit. 2°.

N°. 35. addendus Richard. ubi prime n°. 134. ad hoc interdictum.

Ad hoc interdictum pertinet quod sancitur in l. ult. C. de sep. Nouella 60. Cap. 1°. l. ult. tit. 13. part. l. 13. tit. 19. part 7a nec ob debita qualiacunque sint Cadauer detineri.

Arceteur.

Axertetr idest insepultum detineatur Item et illud ne admitatur apellatio a decreto de cadauere sepeliendo sal tim quoad effectum suspensiuum fieret enim impedimentum sepulturae quod Iuri nostro ut a simili probat textus in leg. Vlt. de apellationibus recipiend. Annotat ceterendis cap. quae fronte 2 et de apellationibus et in terminis in cap. ex parte § de sepulturis Vbi glosia Verbum post apellationem et ibi Ant Franciscus in addi cionibus ad Panormit Lit a A et Barbosa eo num. Vs et ad Fridentin. sess. 25 de regularibus cap. 13. n.º 8. Alm danus d. lit. 1. eo num. 26 et Suhar. ind. princip. eo n.º 136. Perez de Lara de capell. lib. 1 cap. 24. cap. n.º Vlt. Sthefanus Gratianus de sess. 132 n.º 6 Vides procedit sumarissime leuato Vello sine strepitu et fig. Iuditij Trident. d. cap. 13. et ibi Barbosa n.º 10. Salgado de Regia proctectione 2a parte cap. 9 fere per to tus Iudex competens in hijs controuersijs de tumulis dis ca dauerribus et ordine procedendi in funeribus et aliis pro cessionibus est Ordinarius ecclesiasticus et inter confraternitates Laicorum Trident. d. cap. 13. si enim cadem spirituales agit Iudex Laicus est inhibitus de Iure cap. decernimus et de Iudex Laicus est in hibitus de Iure cap. discernimus, et Iuditijs Cap. bene quidem. 96. dist. et Agent in tali Iuditijs Cap. bene quids. 96. dest. Navarrus lib. 2 tit. de foro competenti consilio 3.º n.º Vlt. Gratian. de sess. 232 n.º 2 Lara. d. cap. 24. n.º 29. Salg. d. cap. 9 n.º 3. et 4.º Hermosile in leg. 4 partit. n.º 88. et fuit dicta Originalis Barth. in leg. Vlt. de collegijs et ellicit Corpor n.º 15. vers. quidnam coroz qq. gratia m. incidit quod est mer facti sine Vllo in Volu cio Iuris et intij de Visu obseruantiae et quasi possessione quod erit et Laicus est competens salim si Veus est Laicus Vt supp. in cap. Vlt. de Iuditijs cap. cap. quod elige 2a quaestiones sunt legitimi docent Couarr. legitime in quaest. cap. 35 pract. n.º 1 Gutierrez latissime lib. 1 Canonicarum cap. 34 eo num. 16. et Barbosa in leg. Filia 35. S. M. eo num. 20. Valascus consult. 11. n.º 2 et Salgado

ex professorib. cap. decernimus ex nº 6º. Zavallos
de cognitione per viam violentiæ 2º parte qº 65. per totam
et Solorzanus 2º thomo de Iure indiarum lib. 3º cap. 3º
nº 35 & 36. in epistola de servitute Supremi Concilij et Her
mosilla ubi proxime nº 153. apud quos alij

Nº 36.

e de sepulcro edificando ut non fiat ei qui vult se
pulchrum construere ubi Caduceator sepelliunt leg. 1. § 5º
hoc titulo et etiam pro causa religionis ut superior pars § 6º
in dicto § 6º pertinet ad edificationem refectionem et inchoati per
fectionem ut constat ex d. § 5º. seqq. Caetera quæ non sunt magnipon
deris prosequitur Mend. d. lib. 2º. ex nº. 14.

Nº 37.

De liberis hoc exhib. Lib. xliij tit. XXXX.

Competunt etiam inter dicta de rebus hujus intra commercium positis
quales sunt homines liberi. lib. inter singula § 3. § sacra
5º. de verb. obligationibus. nº 5. exhibitoria, ut præcedentia, sed
exhibitoria: 13 Nº occurrunt de libero homine exhibendo
cujus hæc sunt verba proposita in leg. 1ª quæ liberum dolo malo
retines exhibeas, quæ non inedia non depositum aut dom
ino sed de affectione leg. 2ª § 1º. de interdicto. et
publicum utilitatis comparata lib. 3º § hoc interdicto quæ
hoc tit. quia interest hominis venire facere ut Pap. dicit
in leg. servus 7ª. in fine de serbis exportand. cujus
cognitionem quam inter nos nata constituit leg. ut vim 3ª
de inst. et iure. dat et ad tuendam oppressorum natalium liber
tatem d. leg. 1ª § 12. quia non multi deserunt arbitrium
detenere imbutum in loco et illi facultatem recedendi denegar
et. Cenum elegiunda, de dolt. et demonstrationibus. Illus
trat hanc rationem ibi Cujac. lib. 17. quæst. Papini. Ant
Faber in Papin. per 2º. Mace 13. multi suos conjecit

Osualdus

Osualdus ad Donellum Lib. 2 cap. q. litera F Valentia lib. 2 illustrium [illegible] 2 cap. 4 n. 40 Amaya Lib. 3 observationum cap. 6 per totum [illegible] casum huius interdicti notavit Lib. 2 opusculorum cap. 7. fuisse [illegible] grassatores qui [illegible] & [illegible] viatorum personas [illegible] detinebant [illegible] nec [illegible] redimerent, [illegible] perfisto eo maxime quia hoc interdictum [illegible] Iuris [illegible] de plagiariis [illegible] hoc [illegible] [illegible] in principio [illegible] statim [illegible] Ult. ff. [illegible] trum [illegible] de lo [illegible] nec alterum interdictum alterum [illegible] regulare [illegible] unica C. [illegible] actio Criminis [illegible] Paul. Lib. 5. sententiarum tit. 6. § ad versus 14. & ibi Cujac. & lib. 20 observationum cap. 26. Suarez ad [illegible] Aquileg. Lib. 3. cap. [illegible] maxime sectione n. 22.

20 1

N. 37.

Notanda sunt illa verba dolo malo quae significant hoc interdictum reddi [illegible] tum [illegible] fraudulenter hominem liberum detinet [illegible] si ex iusta causa detineat cessat interdictum [illegible] [illegible] .44. ubi [illegible] Fabrum de regulis iuris [illegible] dus in 8. ita [illegible] an. 27. [illegible] de vi [illegible] [illegible] Gaspar Mancius in disceptatione de interdictis n. 102 [illegible] dedu[illegible] [illegible] inhoc interdicto audire exceptionem [illegible] quoniam tantum sum [illegible] [illegible] Expressus hac locum [illegible] dolo detinet [illegible] Ult. § nullo tempore [illegible] Ex hac [illegible] ex [illegible] multa exempla quae iacent sub [illegible] [illegible] in [illegible] deceo qui hominem liberum retinet sed tanquam pater [illegible] iure potestatis imo [illegible] mater [illegible] filius emancipatus sit [illegible] retineat [illegible] pietatis [illegible] ut [illegible] in 8. [illegible] 4. quem [illegible]

Veteres explicat Pinellus in Rubrica C de Bonis matrnis 2a pte n. 1o tri retinet alumnus t noxa deditus ut ibidem dicitr alumnus e quem quis domi suae misericordia causa alit t alumnatus est ut de Cupidine Venus loquitr apud Apuleium Lib. 5o Melisiarum Multa adducit Carranzhas de partu Cap. 4o nº 40. hoc Liber noxae deditus erat filius familias qui ob damnum alteri datum illi noxae olim dedi potuit sed iam n poe § Vlt. instit. de noxalibus actibus. Cuius Veteris Iuris Vestigium in hoc textu odorantr Cujat. lib. 13 obserbaoum Cap. 9o et lib. 2o deffinioum Cap. in lo Santhonib. ff de poenis Phitreus in notis ad collaos ttoº 2o Suarez Ad lo. Aquiliam lib. Cap. 2o Set. anº 36. 37 stat in §o Siquis eum 3o deco qui redimit hos Liberum ab ostibus t Iuris naalis inquam dutus Iure pignoris naalis quod sequitr illum detinet donec se reluat de quo Iure ex professo egi lib. 6o opusculorum Cap 125 t siquis detineat hos quam tumbis Liberum a se bona fide poreium lo siquis 4o § 1o. hoc ttº ttideeus statu dubitatr et re in libertate petatr d. lo. 3a §o plane 7o. quia interim retinetr in quasi poss Vltima status Tordinata 25. ttberal. causa et agendum e libera li Iudicio apsq eo quod fiat per Iudicium alium Cognioi ut dicitr in d. §o 7o. aliena Cognio explicatr alia Cognio diuersa Cognio qualis Cognio de libertate quae apud alium Iudicem peragebatr. Cum interdicta ppnerentr coram Pretore ut explicat Acurs et post alios Marhius Vbi primo nº 96. nec placet nimemum acumen Cujatij Lib. 19 obserbaoum Cap. 17.

Nº 39

Sed obstat txus in § 1o. Vers. exibitr. instit. de intrdictis ibi exibitoria sunt per quae Iubet exhiberi veluti cum de cuius libertate: agitur nota causa Libertatis locus e intrdicto facilis tri e solud. non omnio Cujas Vbi prime dicendum e intrdicti duas ee ptes altera ad exibendum alteram ad ducendum seum q portandum hos exhibere e palam facere extra secretum ponere d. lo. 3a §o exhibere lo. 2a ad exibendum igitr ex 1a pte intrdicti agitr ante Iudicium Libera le ut hoc intrdo tuto. aperto et palam ponatr sed n ut ducatr

de quo loquitr

de quo loquitur d. §. plane addendi ss traus in lege dicto 12 cum sequentibus ad exibendum Melius quam Cuiat. quem sine iudicio improbat et sequitur Genera[l] lib. 8. dilatatarum pag. 801 N.° 40.

Secunda par[s] huius interdicti e deliberto exibendo cuius meminerunt Iustiniani in d. § 1.° d[...] in d. l. 3a § 1.° competit Patrono pro priuata utilitate si desideret exhiberi sue libertum ad addendas operarum nec alij competit ut notauit Mantius ex n.° 103. N.° 41.

Hoc interdictum et exhibitorium e ut superius competit patri quem filium habet in potestate adversus eum qui dolo malo filium retinet l. 1a bonis § 1.° inst. l. 1a § 1.° ff. de interdictis quod nec matri nec filio emancipato redditur, ut deludunt Pinellus 2a parte rubrica, C. de bonis maternis, n.° 5 et Mantius in desertatione de interdictis ex n.° 107 concurrit quod cum vindicatione ex iure quiritium quod patri datur in l. 1a § per hanc de rei vindicatione ex eadem ratione patris redditur actio furti pro filio surrepto. l. cum qui. 14. § si filius. 13. l. si filius. 17. de furtis § interdum. q.° inst. de oblig. quod ex delicto pro interesse pecuniarium interceptum quod peruenit ex ad quesitione filiorum ut docet Cuiat lib. 21 obseruationum cap. 20 et lib. 23. quibus Pap. in l. iusto 44. de Vsucapionibus Vnde actio matri illa non quam potest competere l. matri. 38. de furtis in summa haec via competunt ex iure veteri quod pater habet ratione potestatis docent Cuia. Vlpiano et Manthius n.° 111. Ant Fab. lib. 9. coniect. cap. 20. Corta in cap. si pater 1a parte Vbo moreretur. n° 6. nam actio quae decernitur matri competendo filio in l. si de f[...] 55. de fide commiss. lib. non vindicatio sed a[...] pro libertate ut docet Pinell. Vlpiano n.° 6.° ex rescripto diui Pauli in quo dijs hec inter dictum a[...] fuit ad maritum petentem Vxorem et ad patrem qui eam detinet Paulus lib. 5.° sent. tit. 6.° § bene. 15. l. 1. § vult cum seqq. hoc tit.° l. vlt. C. de liberis exhibendis iunctas

Delib. exhib. et du. lib. xliij tit. xxx.

N.° 42

Emendaõe Gotofredi lo in Vlta 11. 6 de nupt. ubi enũ durdantia Matrimonia praetextu patriae potestatis desoluantur aut turbentur Paulus d. §º 19. facit texus eiusdem dictus locus lib. 2º ttº. 19. §º 2º illustrant. hanc vaõg Cuiat. in d. §. 1º Brison lib. 2º de iure dnubior. pag. mihi. 299 in magnis Lelius Mancin. de triplicis Iuris Collaõe lib. 1. cap. 5. per haec uti dicta nec Vxor inuita, nec filius ad voluntatem petitur lg Vlt. hoc tt. quod si recesserunt a domo Patris mariti Ve interdicto. Vnde Vi petuntur de quo dixi, a zapre

N 43.

2a pars interdicti e de ducendis liberis per quam patri 3. filium secum ducere dicenti q Vis fieri prohibetur. lg in princip. hoc tt. 1a g pars e praeparatoria posterioris §º 1. eius idem lg. e quambis regulariter n admittantur exceptioes in hoc interdicto lg 1a §º 2º hoc tt. tn cum de ea raõe patriae potestatis sed defectu patris objiciatur discepta[n]dae lg. 1a §º pari mod 4º hoc tt. Wesembecht hic nº 3. Mozius nº. 113. deinde experientia sit inductioe Surgeretur apud honesto femina Velo nos. Virgo. Pubertatis et obnitur A. lg. 1a §º Si uero 3º. lg. 3. § hoc interdicti. hoc ttº. lg 3a. ttº superiori Pubertatis dicitur liberis qui simebant toga Praetexta post 14 annum usque ad 18 3. tn quod sumebat toga pura Macrobr. lib. 1. Saturnal. cap. 6º. Videndi de aetate intra se Varia diglad[i]atores Petrus Crinit de honesta discipl. lib 3º cap. 1º. Volf. Lazius de Repub Rom. lib 8. cap. 2º. Lazarus Varsius de re Vestiar. cap. 10. Dempster. ad Rosinu lib. 5º cap. 32 Bedeus ad lg. Vlt. de senat. Ant. Aug. lib. 3º emend. Cap. Vlt. Menoch. de arbitrarijs Casu 55. an 35. Cujal. ad Donellu lib 3º cap. 14. litt. B. Revardus in lg. 2a §º 1º de Verb. Iuris Sichardus in § 1º de in Jur. nº. 51 Mater familias in nostro tnu dicitur nota authoritatis Et pudicitiae femina lg. pbz 41 §º 1 de rit. Nupt. lg Item

opud[icitiae]

Leg remedijs Possessoris

Apud Labeonem 19. § si quis. 13. de iniurijs lg pronunciatio 46. § matremf. de verb. signif. lg quid adulterium 29. C. ad lg Juliam de adulterijs. Notant Sibardo n° 10. Cuiat 3°. observationum Cap. 14. Revardus lib 4° Variar. cap. 12.

N° 13.

Hic

Pars interdicti non competit contra filium nisi sic quicumque lg 3a § hoc autem 3° hoc tit. Ex secundo ponitur in legitimum incidenter quaestio simul de hereditate veluti si dico filium meum esse et simul iussum meo addivisse hereditatem quo in casu etiam sine defensore de interdicto quaeritur apud Iudicem qui de hereditate cognoscit et incidit hic lg. 1. C. hoc tit. Iunctis iunctis § quotiens 3 ff de Iudicijs lg. lib C. de pet. heredit lg. 1. et 2a C. de ordine Iudiciorum alius casus incidenter opponitur in lg reputas 6. C. hoc tit. Et tutores a Principe dati sunt nepotibus tam ad personas quam ad hereditatem patris et avi spectent. male tutores datos et nepotes in sua potestate. Institutos heredes hereditatem quae filij emancipati ad spectate. agi ter coram Iudice hereditatis sed facilius decernitur interdictum quia sunt tutores qui pupillos defendant. nota quod cum Cuiat lib 9 observationum Cap. 13. inter patrem et filium in potestate constitutum litem esse posse sed de propria patria potestate controversia sit Ceterum si nec sit quaestio incidenter qui filium defendat agit pater cognitione extraordinaria ff de Iudicijs quae sunt actiones de statu. d. § hoc autem lg. 1. § 1. de rei vindicatione. lg. sed filius. 16 de probationibus cognitio extraordinaria et cum ipse extraordinariam actor adiit non debet Iudice deplorandum, et ideo observatione iudicati de quo in lg. in causa 13. vers. interdum. lg. minor 32. de minoribus notant Cuiat. ind. lg. 16. Duaren. ad titulum de probationibus capite 4° vers secundum genus. Anto. Faber. lib. 19. Decisionum Cap. 20. Stepho Gr. itis lib. 2° de Iurisdictionibus Cap. 22. Revardus de tribunali Cap. 6° Suadent ad Donellum. lib.

Libro 17. capite 6. Litera. L. lege et capite 22
et Litera F. et tribus sequentibus dein que s.
siue interdicto. agatur siue cognitione pretoris
aut pro iudicio. si quater qui filium genit
in potestate Villis pro sit et filius
impubes suspenditur cognitio ins.
tar carboniana usque ad pubert.
filij l. 3.a § 1.o Julianus hoc
d.o quem explicat Cujac. tra.
9.o ad African. in l. 9.a
cod., quod de interdictis
dixerim pro hoc opera
mentissatis sit grat.
agimus Deo nostro
et servatori Jesu
Xpo qui me
tam tetrigerit
nobis de
dit. etc.

Contiene 21 pliegos

Ad Titul. II. De Re Iudicata Nobi Tratat? Accademicae

[illegible]

[illegible] cap. 23 [illegible]

[illegible]

[illegible]

Cap. 21 [illegible]

AD TITVL.
.F.F. DE RE JVDICATA
NOBI TRACTAT⁹
ACCADEMI
CAE

Tertio agredimur huius articuli explicaõe, totidem enim viribus sedijt ex accademia prescripto ex quo vespertinę chatedrę regimus. Cum nobiles aliquas regis exposuerimus neiterum repetamus, quod utilitatis vestrę, ne nec moris nostri charissimi et charissimi studiosi. Libuit hoc amictu vobis dare universo de fructibus maam sive qñ iudex petitus fructus idenãos facere debeat ad lg. si hoc ff. Lg. Vinsenius et Nensius 41. ff. fundo 1. hoc tract. de re iudicata quę per oes iuris articulos dispersae et in multis actionibus sive realibus sive personalibus decaguedritr adeo difficilis et valde arduus interpretibus reputatr ut inter eos in via lucrit hoc brochardij nõ iuris doctus qui nescit mag de fructibus de qua ex professo scripserunt Ruyerius, Rolancius, Petrus Lorictus, Petrus Rebufus et Joanes Copus quorum aliqui in manus meas ñ pervenerunt, mudentr u. scribunt tam multi ut pleni sint libri huius tractatus. Curavimus in ea colligere seligereq; breviter et methodice ut si iam ex iuris principijs desederitis nihil exiunt ista fortunatorum insula in Oceano ideo apellatus ut Mamertinus ad Julianum censuit quod cereas in arato solo frumenta nascuntur fortutis viribus iuga collium vescuntr, sponte pomis arbor gravatr, sic vobis sine ulla labore fructus nostri laboris me pervenient, qui mihi multo constiterunt. Scilicet.

sed Iam ad rem

Tractus Primus de fructibus

De etymologia et definitione fructuum.

N. 1 Marcus Varro Romanorum doctissimus lib. 4 de lingua Latina fruges et fructus a fruendo dictos esse docet magis exquisite dubius Isidorus lib. 17 originum cap. 3 in pr. et cap. 6 ad finem censet frumenta, fruges, et fructus derivari a veteri verbo frumere quod significat vesci, vel a frumine quod est eminentior gutturis pars qua vescimur a ferendo [illegible] deminant Servius et Donatus veteres Virgilii interpretes sicut Poetae lib 1 Georgicorum = et quid quaeque ferat regio, et quid quaeque recuset = hic segetes illi veniunt felicius uvae. et simil. Lucretius 1. denuo venus quidem venire loquens ita canit quae mare navigerum quae terras frugiferentis concelebras fructus sic dicuntur vel quia a terra feruntur, vel quia illis vescimur aut fruimur notat Joannellus Fungerus in ethimologico et tam qui inter fruges et fructus subtilem quaerunt differentiam in qua non immoror.

N. 2. Ex qua allusione illud imprimis deducimus quod exrequirerit [illegible] aliter quid tuorum et [illegible] in [illegible] principalis in fructu esse veluti Ligna, poma, olera, flores, legumina, frumenta et fruges, et caeteri qui vulgo maiores fructus solent appellari sic Usura 121. de verborum significatione sic plerumque 1. cum seqq. de usu et habitatione ex grege aut animalibus fructus sunt fetus lac pillus lana et caeteros sic greges de instructo vel instrumento legato sic vires lib. 18. § 1.

§. 1. de Usu fructu, L. in pecudis 26. de Usuris, Lex Vong. fidei emptor, 48. §. penult. de adq. rerum dominio L. qui Vas. 48. §. ex fructibus de furtis L. 45 Vacua. 43. de evictionibus §. impendis ... rerum divisione quamvis ... rei proveniat non mediate ex ipsa re idest Venatio in fructu et si emolumentum saltus ex Venatione percipiatur L. Venatio 26. de Usuris L. quaesitum 12. §. si magis 12. de instructo et instrumento legato. agrum ... multos magis generaliter aut abusive nomen fructus usurpare quam gramaticos de quibus intelligendus est textus seu ... Isidorus Lib. 17 originum Cap. 6. ibi fructus proprie dicuntur agrorum et arborum quibus utimur, etiam in alibus et abusive et transl... Vocamus fructus. nos enim fructum appellamus quodlibet quod naturaliter ex specie non minus quam ex fundis aut bonis proveniente ut dicitur ex ... textibus et docet ... Joanes ... de ... Cap. 23. n. 1. et ... addendus est Alfonsus Carranza in disputatione de partu Cap. 5 n. 18. 148

Vide expo... | N. 3 explicatur Lex usu fructuarius 62 de Usu fructu

nendus est elegans ... locus in lege Usum fructuarius 62. de Usu fructu, docet in ... Usu fructuarius cui silva aut saltus usus fructus legatus fuit posse in alibus et montibus possesionis Venari et sibi adquirere animal quod cepit nec teneri illud reddere ... proprietatis quia facit fructus suos ... et ... idem de aucupio ... dicitur in lege ... eodem ... Cepium ... cum L. ... de servitutibus rusticorum ... in qua refert ... ...: qua ... ne quis aucupandi aut Venandi gratia alienum ... ingrediatur in ... dominus cum ... inter ...

Qui aut clam disquens se n teneatur proced q nullum opus in fundo facit Lg. Ult § 3. Qui aut clam disquens se ut ad hoc prohibendum erant principali institutione egit. A. Domus n prohibeant aliumq habuerit potexit extraneus in fundo alieno venari aut aucupari, faciet qui suas aves et feras captas ut docem. ex textu, in lg. 3a. § 1. de adquirendo rerum dominio quia ferae q in fundo meo sunt mea n sunt sed in libertate tot naali morantur, docet Cujat. lib 4o observationum cap. 2o. ideo si aves in arbore mea nidum posuerint et alter surripiat n tenetur mihi furti quia nullum jus in illis habeo. Lg. naves 26. de furtis. Videamus q in dicendum sit si ingrediatur fundum alienum prohibitum a domino opinio e hec questio est n decisa in § ferae 12 et in § apprim 14 instit. de rerum divi ss et Accurs. in ind lg. Dibus 16. censet et recte etiam eum q prohibitus est suas facere aves et feras quia Jure gentium occupat, q nullius est teneri tn domino actione in factum lg in laqueum 55. ff adquirendo rerum dominio et in Iniuria. 13 § 1. de injuriis et de damno fructibus datis ipsa glebae sequuntur Rhep. Porcatulus in avian q juris cap 4o n 3. Leonardus Lessius multis laudatis lib. 2o de Justitia et Jure, cap 5 dubitatione 8. et duabus seqq Illustrissimus Fagia 2o thomo Cathedra moralis lib. 5 q 26. art. 5. et cum Nuperis P. Sirius Bareus in Flo ribus theologicae practicae verbo Venatio. exon 4 et post veteres legistas Ubiesembjehius ad tt. de adquirendo rerum dominio n. 7.

N. 4.

Nec cum stantur difficilimum e q docet Fresninus posse Usum fructuarium venari et aucupari in montibus possessionis in qua usum fructum habet q enim speciale e in fructuario cum ferae in fructu n sint sed cuicumq extraneo pateant Jure naali etiam prohibente domino

Dominus. quem non dixi ut dissolvamus animadvertendum est ad illa dicti verba sed fructus aut Iure civili aut gentium suos facit 149
Verum enim docuit in montibus porcionis fructibus aridi venari posse demandad quicunque fructum diregit servus hoc est in venatus exercetur ab usufructuario in montibus aut saltibus apertis Iure gentium per occupationem feras suas facit non tamquam fructuarius sed ex iure Iure libertatis venandi ut alteri venatores extranei sue[ro] fructus montium dicitur in venatione ut in dlege Venatiorum 26 de usuris tunc Iure Civili servitutis et tanquam usufructuarius facit fructus suos dicitur
vero fructus in venatione quando saltus septi sunt et pisces intra lacum et piscinam privatam detinentur quo casu et feras inclusas et pisces pondemus et per porcionem naturale dominium retinemus lege 3a §o itaque feras 14. cum duabus sequentibus de adquirenda possessione. lege Inventariorum 13. § Ult. dein Iurisi docen Cujac. d. lib. 4o Capit. V. Donell. et Osuald. Lib 4o cap. 8. litt. C. idem Don. Lib. 5o cap. 12. Versiculo feras, et per sequens nemo habet venandi ius nisi dominus et qui vice domini est, extranei vero fructus faciunt et ad restitutionem tenetur ut docent Moralistae super non laudati et ita hunc locum exponunt Acurs litt. Brevis et fere eisdem verbis Ant Faber in rationali ad eundem textum Porcatulus d. Cap 4o. no 3o Noster Balenera Lib 1o. Murtrin trac. 2o. Cap. 4o no 28. magis in genere loquuntur. Donell et Osuald. Lib. 10 cap. 8. Litera. F. unde sacrilegeritur deinde § 1. eiusdem legis in quo Trifoninus loquens de vivariis et silvis septis ad venationes docet Iure fructuarius frui feris inclusis dum modo dummodo ex fetibus eundem numerum submittat moraliter non arithmetice idest ne venationes diminuat sed in eodem statu relinquat, docent et ad varias quaestiones praxis aplicant Molina de primogeniis Lib. 1o cap. 22.

ex nº 8. Ioanes Gutierrez de tutelis 3.ª p.te cap. 27 ex nº 22 quam in dictis q.º videri peregrine ex Vm us percepisse Doctor Cobarr. in regula peccatum 2.ª p.te § 1.º nº 9. vers. 5.º et sequentibus

N. 3.º

Dixi sine dispendio rei principalis quia decernoes quae principalem damno afficiunt n. si fructus sed tantum illa quae in eodem statu rem principale relinquunt exempli gratia si sylua cedua est idest succisa repullulat, pro ramos et ligna inde caedere is ad quem fructus pertinent, quia in fructu si, si vero n.e caedua ita dber siuis nec ullatenus deteriorem fundum faciat, grandes ita q. arbores n. poe cedere carie aut vetustate inutiles lege ex sylua. 10. cum duabus sequentibus de usufruct. juncta lg. silua 30. de verborum significatione lg. fructum 7.ª alias divortio § 2.º § 2.º si fundum .12. solutio matr. ubi in fructu amarito lucrando, computantur arbores caedua et gremiales. Hac est florentina verbo et signi ficat virgulta quedam q. in gremio rusticorum continentur tam ad cremandum quam ad excitandum ignem ut post Ant. Augustinum lib. 3.º emendatum cap. 6 et canonum lib. 4.º commentariorum cap. 1.º nº 1. explicant Menarenus et Petrus Barbosa in d. § 12 in principio hoc amplius requiritur ad hoc ut sylua caedua intellig. quoad succenos arborum destinata sit alioquin si inserviat pastum et educendis glandibus n. e sylua caedua quamuis succisa repullulet, quia ex succenoe damnum eveniret rei principali ut ex d. lg. silua 30 juncto § vlt. docent Aliatus Alvernius Gentilis et Bacquerus ibidem Barbosa ubi supra nº 2.º Joanes Gre in tractatu de expensis cap. 11. nº 39 ex quo facile exponitur textus in lg. qui fundum 40. § cum fundum 4.º de contrahenda emptione ubi ad eum qui in

vendicoe

Venditore fundi fructus quos sibi accepit, vel reservavit pertinet arundo caedua et sylva, quia in fructu est, in quo in ita [illegible] mutato arundine et sylva caedua, ut caedua referatur ad sylvam, non ad arundinem, quia arundo semper est caedua, cum renascatur ex stirpibus in brevi, ut de talibus arundine et vinea [illegible] Plinius lib. 17 naturalis historiae cap. 20. quare in arundine necesse non videbatur id exprimere, [illegible] nitur et [illegible] in fraude 45. § Iducto 13. de iure fisci, ubi perpetuarius, idest [illegible], in perpetuis vero fiscalibus non [illegible] vendere materiam cupressi vel olivae, vel caedere ceteras arbores pomiferas, aliquin incurrit in quadruplum. Cupressus est arbor quae succisa nunquam renascitur, ideo olim mortuariis feralis [illegible] censebatur, Ovidius lib. 3 tristium elegia 13 funeris ara mihi ferali instructa cupresso. Plinius 16. naturalis historiae cap. 33. de eadem arbore loquens ait Diti sacra, et ideo funebri signo ad domos posita, Torcatulus in [illegible] dialogo 1° n° 6. § q. itaque si forte viventorum aucuparit cupressus, quia non est in fructu cum non repullulet, mea ad [illegible] dominii proprietatis pertinet, idque dicendum est quia non repullulet, fructus vero comparatur non ad successorem vel principaliter paratur, et caedua dicitur ut supra [illegible]. Cum manusata, 30 §. sylva 2° de [illegible] notant [illegible] Laudatus et [illegible] nell. lib. 10 cap. 8. ubi [illegible] cap. ingenuus litt. [illegible]

N. 6.

Eodem modo philosophandum est de lapide vel marmore, aut metallis ex fundo caedendis, si enim renascuntur, in fructu sunt, si enim mortua, non sunt in fructu, de quibus videndus Galvanus in tractat. de usufructu cap. 28. n° 1. [illegible] Sextus [illegible] fructus [illegible] 13. soluto matrimonio, ubi quia nec in fructu est marmor, nisi tale sit ut lapis ubi renascatur, quales sunt in Italia et [illegible] 27. [illegible] in partita 4. [illegible] renascendi [illegible]

fundi in lapidicina, distat ut in l. 5 in lapidicinis 325 de Jure dotium 2dq. e in Creta argento Fodinis Falteri metalis quae ducedunt tamquam ex Vnu perennis d. l. fructus 7° §. sedi. 14. l. Expendis ff. d. soluto matrimonio l. Item q. § sedi. 2. l. si cuius. 13. §. in d. ff. de Vsu fructu l. 3. §. Vlt. cum duabus ll. sequ. de rebus eorum qui tutores exclariores, d. q loquitur de Venis in suis. Ergo solitus erat dominus expendiis facere ex lapidicinis iam stitutis quod incasu in fructu est marmor et methala scire docent passim scriptores Molina de primo genijs lib. 1°. cap. 23. n.° 10. Garcia de spensis Cap. 22. n.° 47. Lasarte de gabelis Cap. 19. n.° 49. Patr Molina de Justicia et Jure trat. 2°. disp. 94. Rodriguez de annuis Redditibus lib. 1°. questio. 3° n.° 17. Carranza in disquisitione de partu cap. 3° n.° 18. Cujac. lib. 15. observationum Cap. 21. et alij remissive apud Dominum Solorzanum 2° thom. de Jure Indiarum lib. 5°. cap. Vnico n.° 27.

7.

Quando vero marmor non renascitur sed semel sinum est at quia Venae neque perennis marmor non in fructu et per sequens non pertinet ad eum qui dumtaxat habet Jus percipiendi fructum d. § sinit. 13. ibi quia nec in fructu est marmor Justa exceptione quae statim subjicitur nisi talis sit ut lapis ibi renascatur, ex quo infertur praecedentem Clausulam loqui de marmore, quod non renascitur asserere in dubium in fructu nec ut in hoc recte senserunt Cumanus et Castrensis n.° 1° Brauerus et Petrus Barbosa n.° 2°. Vnde per nariorum sequentium deducendum erat marmor huius sinum ad maritum et usufructuarium non pertinere nihilominus ex Ephedroya directa Juris interpretatione obtinuit ut mariti lucro cederet rescindendo illud reditum fundum fructuariorum d. §.

sinit

Sicut si marmor mortuum in superficie sive in 151
simitate fundi erat et subptus erat terra, qua apta
serendis fructibus apparuit sublato marmore, in hoc
casu maritus lucratur marmor non ut fructum sed
in expensa cioque utilitatis quam fundo attulit illud
excindendo ita Veite Molina et addentes d. lib. 1°
cap. 23. n° 9. Garcia d. cap. 22. n° 40. et post
antiquiores Barbosa ubi proxime n. 3°. permittitur
enim cuicumque fructuario propterea rem meliorare
lg. sciunt 13. §. 1. ind. 5a. de usufructu et in expensationem
lucratur quod ex fundo extraxit, dicitur vulgo
spolium ut docent Greci commentatores ad eundem
textum et hinc lucratur maritus marmor mortuum
tamquam spolium quia fundum melioravit non malum
sit impensis quia cum emolumento marmoris
compensantur nec est perpetua causa utilitatis fundi quoniam
ens in mediate ex incisione lapidis quam bis
mediate fructuosus fiat fundus ita post Vincentium
docuit Barbosa n.° 4°. in fine

N.° 08.

Alius diversus

casus est quoque lg. ult. de fundo dotali in qua explicanda Autores nostri multum pulveris movent
in merito agit Iulius de lapidicinis denuo inventis in fundo dotali unde primo apparet differentiam
inter hunc textum in d. § si vir qui loquitur de lapidicinis
nascenti unde est in fructu sed quando non est in fructu de lapide
qui non renascitur et quaerit si vir lapidicinas apperuerit cum sit marmor excisum quam bis in ipso
dio permaneat nec inde exportatum sit et inde quaerit quis debeat (?) praestare impensas factas in struenda
lapidicina ex duplici ratione 1a quia illa impensa necessaria fuit colligendis fructibus id est caedendo marmori
cum aliter caedi non posset impensas autem illas vir non imputat;

quod colligendis fructibus deserviunt L. 3. § 2. nos generaliter de impensis in res dotales factis L. Dimus. § 3. L. sumptus 6. L. delegati 2. quia per aperturam lapidinae fundus deterior factus fuit Sabolenus verò in 1ª parti approbat sententiam Labeonis quatenus docuit marmor ad verum pertinere sed de impensis ab eo recedit docet quoque non tantum necessarias imputari posse sed etiam utiles quae usum magis fructuum reddiderunt. Rad. est quia non sunt impensae pro colligendis duntaxat fructibus sed ad perpetuam utilitatem agri ut inquit textus in d. § nos generaliter cum deinceps maneat perennis vena marmoris in quo perdiscquens differt hac decisio a supra exposita ind. § sciuit in quo marmor non renascebatur nec excisio lapidis afferebat fundo perpetuam utilitatem ideo expensarum non repetitur quia ad praesentem commoditatem pertinet deinde negat quod supponebat Labeo fundum deteriorem reddi per aperturam lapidinae licet enim fruges non colligantur, maius emolumentum quaeritur posse ex lapidicinis cat, denique in hoc standum boni patris familias iudicium et providentiae si enim tales ob emolumentum ad percipiendum apperuit verum poterit fructuarius aperire, si non minus non poterit, d. L. si cuius. 13. § inde § de usufructu, itaque supposito est mere facti et non iuris de qua disputat Sabolenus cum Labeone in facto enim distit perquirere an deterior, vel, fructuosior fundus reddatur, ex apertura lapidinae quem utrumque textus verum inesse censeo ad quae exhibit Puhard. licet obscure loquatur, in. § 1. de officio Iudicis, nº 82 et duobus seqq. quam bis in illis, explicandis infeliciter errium et perquerint varie sed temere eos emendantes Cuj. in L. 4. V. pupilli de usucapionibus Ant. Faber lib. 1. coniecturarum Cap. 8. Hotomanus lib. 1. amicabilium Cap. 13. Anthonomiarum explicantes videatur censuisse Ieronimus Hreuth. volumine secundo selectionum

Selectarum disputatione 20 them. 6. Menochius, et multi alij quos adducunt Nicolaus Gemma in lib. Thes. 3. Dilucidationum pag. mihi 324. Barbosa d. § sunt etiam num. 7. Johannes del Castillo de Vsufructu cap. 37. Pertinentiis

Huic ex- N.o 2
positis sequuntur requisita quae posita manent supra n. 5. dixi: fructuum illud enim appellatur fructus quod pro- venit, quod superest deductis expensis rationis conservationis perceptionis. Huiusmodi rationis, alioquin si expensis non deputarentur fructus non essent fructuosi quod est in terminis significante repugnantiam, ideo per regulam perpetuo tenen- dum est expensas deputare fructuum et deducendas ubi- cumque per legem et statutum cauetur, ut fiat restitutio fructuum lg. 1a Cod. de fructibus et litis expensis. lg. fundus § Caesami sed excusatis. Vbi docemur hanc regulam nullam pati exceptio- nem, lg. si ad eximendum 36. § ult. cum lg. seqq. de petitione hereditatis in qua de re donec agitur lg. Videamus 38. § Item si 14. lg. quod in fructu 46. de usuris. lg. fructus 2o ingressu et § ult. pendia 16. soluto matrimonio lga- lit. tt. 11. part. 4a. quod etiam in fructibus ingressis retinendum est qualesquis operarum serborum lg. fructus 4. de expensis seruorum iuncta lg. quod si artificij 32. de rei vindicatione, itaque qui lucratur fructus non deducit impensas cum ratione percipien- dorum fructuum illas facit d. lg. 3a. § nos generaliter de im- pensis in res dotales, sed qui iubetur fructus alij restituere semper expensas deducit et decomputat de fructibus docent, latissime Tiraquellus de retractu lignagier § 1. 15. Glossa 1a Aires Pinellus in lg. 2a. Cod. de rescindenda venditione 2a parte n.o 62. Garcia de expensis cap. 1. etiam num. 12. et Iud. ad Donellum lib. 2o cap. 7. lit. f. Couarrub. lib. 1o variorum cap. 3o. Escobar de ratiociniis them. 2. comput. 13. Petrus Barb. in d. lg. fructus etiam n. 7. Augustinus Barb. de apellatiuorum verborum significatione Verbo fructus 103. n.o 22 ...

N.° 20

Aliani expos multis limitacionibus et regulis involvunt veteres et autores ibi laudati et Baeza de decima tutoris cap. 29. ego tamen omnino non certum et sine ulla exceptione sed firmissimum statuo quoties fructus restituendi sunt ab eo qui illos percepit. d. leg. fundus. 51. familiae erciscundae, non posse adoptari multis casibus quos ipse excogitavit 1.° siquis vendat fundum plenum fructibus pendentibus fructus etiam iam maturi pertinent ad emptorem leg. Julianus. 13. § si fructibus 10. de actionibus empti, quia non pertinent tanquam fructus sed tanquam pars iacentes rei. d. leg. 13. § sed et si quid 12 cum duobus sequentibus et ideo foetus pecorum et partus ancillarum ad emptorem spectant Paulus libro 2.° sententiarum tit.° 17 § 7.° leg. ult. de usu[fructu] leg. penult C. de actionibus empti docent Cujat lib. 20 quaestionum Papin. in leg. 3.a de usuris Covarrub. lib. 1.° variarum cap. 15. n.° 1.° 2.° et 3.° Scobar d. 2.° tom. disputatione 19. n.° 4.° et disputatione ult. Illustr. Sapia 2.° thomo theol tenet moralis lib. 5.° quaestione. 16. art 15.° nesciunt etiam distinguere inter reditus fundi et reditus fundi et fructus, redditus sunt quantitates annuae, quae ex locatione percipiuntur idest quod fundus reddit pascenti ut post alios loquitur Gaspar Rodrig. de annuis reditibus lib. quaest. 1.a ap. 5 Cujat. lib. 9 observationum cap. 15. fructus sunt, qui naturaliter referuntur deductis expensis Castill. de usufructu cap. 29. n.° 26. omnia generica significatione apud Amaya lib. 3.° observationum cap 1.° § 2.° n.° 21 igitur si testator in... si legat redditus fundi censetur legare pensiones deductis ... non fructus et ut deduci incommodius potest ad refectiones heres compellitur leg. fundi. 38. de usufructu legato ubi Barth. n.° 4.° Cujat. lib. 3.° responsorum, Scaevola quin imo si heres non docet sed colat fundum et de mulier de fructibus agat, deducet heres expensas ut in hoc non sentit Barbosa. d. leg. fructus n.° 30 vers. unde in

fero.

153
N. 11.

in fere, et principalis eius regula non amplectatur

Aliqua tamen
quae solent opponi superiori dictae 1° opp. textus in l. quoties
34. § retinendi de usufructu ubi dicitur ... debeat dominus
l. fundi Dominus legavit ei usum fructus inquit Julia=
nus ex testamento posse agere et ex deducto tum haered.
competit eis simulaneo ex testamento (posse agere) cum
actione ex contractu, ut in l. cui res. 29. de actionibus empti
l. huiusmodi § 4. et qui servos § de legatis 1° l. fundi
4. ad l. falcidiam notavit Lab. in opusculorum cap. ult.
ex n°. 14. quia alterutro modo sequitur ut sine ulla impensa
sine solutione mercedis fruatur fundo debuit quod ea deductio
competit eo usufructuario ex causa legati ut in l. si
quis domum § ult. cum l. sequenti ff. locati reddere
expendunt illa verba et impensas quas in culturam fecerat
recipiat. etc. Usufructuarius percepit fructus et consequi
tur impensas factas in alterutro eorum et falsum quod dici
tur impensas factas circa fructus non posse imputari ab eo
qui illos percepit, ita expendunt et accipiunt hunc textum
non nulli veteres apud Barbosam ind. l. fructus n° 25
sed eorum opinionibus omissis verius dicendum impensas
in culturam factas intelligi de factis in culturam fundi
perpetuae utilitatis eas quas imputare domino possit colo
nus et illis agere actione ex deducto l. dominus
.55. § 1° l. penult. ff locati utpote tunc alius ad quem
ius fructus dumtaxat pertinet d. l. 3. et ... ge
neraliter quare in deducto tamen illas tantum sequitur nam
nales et hoc amplius mercedis remissio ita ... ibid.
in culturam, vers. dicit quod Alvarenus Fulgosius, Antonius
Fab. in rationali ... lib. 37 ff. Iuliani in d. §
retinendi.

2° opp. textus in l. si servus 27 § sed solvam

N. 12. § solius 25. ad l. Aquiliae Ubi si quis decerpserit olivas in maturas alienas tenetur l. Aquilia quia damnum
dedit ut infra dicemus videndum interim est Suarez ad legem
Aquiliam lib. 2° cap. 3° § 5 quod si maturas decerpserit cessat
lex Aquilia quia nullum damnum dedit sed potius impen
sas collectionis videtur donasse argumento ex § 2° ex quibus causis
institit deceri diximus ecce ubi qui collegit fructus alienos
non deducit expensas quod falso hanc regulam de possessione in
telligimus omissa differentia inter furem et possessorem cogitare
possit Vazquez et Stragnollo de restitutione singulari d. § 13
glossa 1ª n° 21 Garcia de expensis cap. 1° n° 15 Pi
chardus d. § 1° de officio Iudicis n° 62. et sequentibus
dicendum est nostrum regulam accipiendam esse de eo qui
bona vel mala fide detinebat rem quam restituere de
bet, cum fructibus tunc fructus intelliguntur deductis
expensis argumento ex l. 1ª C. de infantibus expositis
caeterum si rem non percipiebat sed alienos fructus innova
vit impensas quas praesumptione iuris donasse censetur
quia non fiunt circa fructus sed circa ipsorum fructuum do
cent Accurs. et Bald. ind. § solius Cuiac. lib. 10.
Cap. 1° Barbosa in d. l. fructus n° 9 in fine.

N. 13. Compo
nitur etiam textus in l. si quis domum quod § 1° vers. eadem quaerit
ff. locati docet Ulp. in prae textus bonae fidei possessorem qui
fundum locavit teneri conductori ut ei praestet, quod possit frui
se a domino fundi evictus sit posse frui significat sa
tagere ut dominus qui fundum evicit patiatur conducto
rem frui et si non patiatur praebere alium aeque idoneum fun
dum et solvere conductori interesse in hoc recte Antonius
Faber lib. 4° coniecturarum cap. 5° et in Cod. Fabriano
lib. 4° tit. de evictionibus def. 4. Conanus lib. 7° co
mentariorum cap. 11. et n° 16. Donell. lib. 13. cap. 7°
§. Vulgo distinguatur inter locantem rem alienam scien
ter

Scienter, vel ignoranter teste Oluald[o] ibi litt. a. fo. ut ille teneatur ad interesse. illic V. ad 16 lg. Vemunoq meredis Utenti. quia si decern testimonijs in lg. si fundus 33. cum duabus sequentibus eod. tit. quod in casu fortuito loquun tur non in casu evictionis in quo aliqua culpa est locantis cum ceteris de jure iud. attribuuntur locare ut docuit Cananus Ubi proxime quoquis [illegible] sequatur Cujat. tract. 8. ad Africanus [illegible] in lg. et hac distinctio 34 eod. tit. hisce minus quaerit Ulp. ind. §. 1. quid dicendum sit in hoc casu singulari fructu arius cuius cui personale est et cum vita extinguitur similiter in illo [illegible] ususfructu locavit quodvis fructuarius alium in quinquennium quod erat tempus solemne locationis ut solet notari in lg. si in lg. 24. § 2. si domus 2. eod. tit. interim decessit fructuarius et per sequens rescriptum fuit ius accipien tis [illegible] exoneratum. Et de pignoribus in quo hae species dictat alius si dominia. C. de Usufructu B. tit. 8. part. 5. Ubi dominus proprietatis est qui locat usumfructum notant ibi Gregorius Glosa 2a. quaeritur utrum teneatur haeres fructuarij et quae idoneos habeat. ut fructus [illegible] conductori, [illegible] habitationem et quae idoneam habeat ut solvat [illegible] pensionis faciat pro rata tempo ris pergens conductor fructus non fuit an quoque ex casu fortuito nec interest quod fructuarius producere posit quod ius suum non erat perpetuum. hoc enim potuit scire conductor quare ex culpa sua damnum sentit quod sibi debet imputare lg. lg. damnum 204. de reg. iuris docent Barbosa in d. lg. fructus n. 12 et. 11. et in lg. divortio § singuli 2a parte exon. 17. solu. to matrimonio Antonius Gomez in lg. 40 Tauri n. 84. Ana nus d. lib. 2 cap. 11. n. 21 Ant. Faber de erroribus pragmaticorum decad. 29. errore 4. et sequentib. Cujat. lib. 23 observationum cap. 38. Caldas, Pereira de emptione et venditione cap. 26. n. 99. et [illegible] Brito de locato in rubrica 2a parte exon. 6.

N.º 14 Decisa haec iterum quaerit an conductor recipere possit sumptus quos fecit in gradum tanquam perpetuum fructuum recip. quod non posse, quia qui restituit fructus non deducit impensas, sed hoc argutum parum convincit. inprimis quia loquitur de expensis dumtaxat perpetuo non duraturis, non perpetuis ut dictus ipse ait, et advertunt Cus. et Conan. ubi proxime et Barb. d. n.º 17. deinde quia ipse tantum loquitur de herede fructuarii asserit quod non teneri refundere expensas conductori, sed non negat conductorem ipsum posse illas retinere contra dominum proprietatis quod acriter defendit Conan. quia meliorem conditionem fundi fecit et iniquum est alterum cum alterius iactura locupletari ut l. nam hoc. 14. de condictione indebiti quidquid negat Barbos. ubi proxime, tandem rependentibus fructibus exstincta fuisset locatio et Dominus proprietatis velit eos percipere eo usurpato adeoque insist. diversus dicendum non dubito quin conductor possit deducere impensas factas quia fructus ratio est quia haeres fructuarii ad quem fructus non pertinet poterit eas deducere ex quaestione et quam post Baldus et Tiraquellus tenent Molina Lib. 3. de primogeniis Cap. 11. n.º 11. Garcia de Expensis Cap. 11. n.º 60 Nunez de abend. recipro 5 n.º 3. vers. 4.ta conclud. Barb. d. fructus n.º 19. sed conductor vice fructuarii censetur et habet ius retentionis quia fructuario competit argumento ex l. in hoc iudicio. 14. l. impendio vers. certum. in fin. accedendo quia nullus casus est qui hoc genus deductionis impediat l. si fundus. 51. familiae erciscundae ut docent indistincte Abend. et Garcia ubi proxime.

N.º 15.

Excipitur in casu solutionis decimarum praedialium in quibus de omnibus fructibus solvuntur decimae absque deductione expensarum cap. non est. 22 vers. volumus cap. tua nobis 26. cap. pastoralis 28. de decimis ubi explicat differentiam inter praediales et personales quam in investigare non est mei instituti, consuli possunt Petrus et Barb. in d. l. fructus n.º 26.

ex n.° 16. eleganter cum multis Augustinus Barbosa de Iure ecclesiastico universo lib. 3 cap. 26 54. arg.° 39. Bassus in floribus theologiae practicae verbo divina n.° 8. Dominus Solorzanus quatuor quaestiones utexit 2° t.° de Iure Indiarum lib. 2° cap. 20. per totum

N.° 16.

Denique dubitabam fructus est utique percipit integra ... bonum inductus ut dicitur in leg. in leg. in fructu 42 de Usufructu legato ... dicitur maturitatem in fructibus non est inspiciendam nisi quatenus expedierit ei qui fructus colligit leg. si absente 48. § 2. de Usufructu dicta leg. in fructu 42, multoties enim plus lucri est in fructibus immaturis ... quam ad maturitatem naturalem perveniunt ut patet ex dictis textibus. sed videtur obstare textus in leg. in herbis 27. § 1° ... 28. cum sequentibus ad legem Aquiliam ... immaturos fructus decerpit lege Aquilia tenetur non qui decerpit maturos quia in eo casu damnum datur in ... sed non in 2.° et in leg. si in maturas . ... q. ... Clarum. Ubi docemus sub eadem distinctione teneri illo inter dicto immaturos ... ut in respondeamus 1° distinguenda est in maturitas aliqua enim ad ... naturaliter utilis est, aliqua inutilis nisi ad aliquos speculationes effectus. Veluti in oliviis in maturitate enim colligendae sunt ut plus olei ex illis defluat, alia in maturitas est et olivarum nimis ... antequam ad naturales more perveniant de qua textus loquitur leg. inter distinguendus est, is qui habet percipiendi fructus ab extraneis ille enim fructibus suis frui potest pro arbitrio argumento ex lege sed etiam leg. 25. § 1.° Consuluit de petitione hereditatis, juncta leg. in re mandata, 2.° C. mandati extraneus vero ab alieno re aliena damnum in iuriam quod dat igitur fructuarius colonus et similes possunt decerpere fructus etiam et immaturos ut sibi magis expediat, extraneus vero non potest quin imo iniuriam facit, denique et circa tempus incisionis distinguendum est ...

N.° 17.

Si enim Colus usufructuarius eo tempore eodem quo finem
eius fruerat Ius percipiendi fructus esse non facit quos immaturos
decerpserit, quia in fraudem domini facit lg sed hac
.39. § 2 locati potuit in eta decerpere durante iure de eo
bona fide docent Ultra Clarissimi Ius in accipiendus lib.
24. observationum Cap. 5°.. Forcatulus in pen. Iuris civilis
Cap. 10. Valentia lib 2°. illustrium tract. 1°. cap. 3°. ex
n°. 5 Suarez ad lg. Aquiliam lib. 2°. cap. 5°. sept. 4
Rebuffus et Gentilis in lg silua 30. de Verborum
significatione

N° 17. 2° Expeditur ne sit partus ancilla in
fructu non esse obtinuit enim Bruti sententia existimantis hominem
non esse fructus bonis cum eius causa omnia comparata sint lg vestitus
.68. de Usufructu lg impediz .28. de Usuris § 1.
impediz in lit de Verborum significatione iuncta lg Autumnus .44.
de Aedilitio Edicto. Paulus lib. 3°. Sententiar. tit. 6.
§ 2 ancilla lg 27. tit. 31. pro 3°. igitur Partus ancillae
non computatur ad eos adquem duntaxat fructus pertinent
alio vero afectat dominium Usufructu in lg. ancillarum. 27.
de petitione hereditatis non comparari ancillas ut pareant
sub hoc non esse potissime domini opporitus ut quaelibet appareant ex
partibus ancillarum quamvis per accidens et quam praeter in
tentione id soleat accidere ut explicat Conanus lib 4 comm
tariorum Cap. 2°. ex hac redditur falsa oppinione decepisse
qui existimant ad setanquam fructuario pertinere partum
ancillae lg pen 33. § 1° de usucapionibus Bruti uero ras
tionem misce illustrant ne in minimi Alexander ab Alexandro
n° 2° dierum genialium Cap. 20. Corras. lib.
miscellaneor. Cap. 8. Conan. lib. 4° comment. cap. 2°. Dom.
lib 4° cap. 25. et ideo Oualdus lit. B. et lib. 8.
Cap. 25. Menoch. de arbit. lib. 8 Cap. 7°. Nicolaus
Genua in dicta cone Cap. pag. 286. Sequentibus Tagui
neus

Taquinetus lib. 1º Itinerarij cap. 56. Pater Molina de Iust. et Iure tract. 2º disp. 6ª vers. quando. Gaspar Rodriquez de annuis Reditibus lib. 2 q. 1ª an. 30. Amaya lib. 3 observ. cap. 1. § 1. apud et § 2. an. 62. Rolo... in incoeptationibus Sabini et Proculi pag. 115. Carranza in disp. de partu. cap. 3º in p. an. 19. Egomet fere solebam olim meus studiosus D. Martin. de Larrabia in disp. de hinc ad nam dignitatem ad dictum ly. 68. Vetus quaestio. apud.

N. 18.

Sed quamvis fructus ancilla in partu non sit, et in causa rei idest ad eum pertinet ad quem emolumentum rei spectat, iure dominij, ubi Iulianus l. 17. vers. idque Iulianus 1º Coterea 20 de rei vindicatione ly. Iulia. q. § penult. et ult. ad exhibendum. Ubi agitur de domino cui res restitui iubetur in iudicio rei vindicationis in ea causa in qua erat sia tempore litis contestatae in eius potestate manerit, ly. sed et partus 12 dato q meius cau ly. stipulatus 4ª de usuris q. tamquam intelligendus est quod ancilla q. mitis ut fiat stipulatoris, sit in aliquo loco solit promitat quod ad causam dominij pertinet satisfit stipulatori etsi promisit sine partu illa sistat. ly. inter stipulantis 83. § ult. de verborum oblig. Sic etiam intelligendi ut bius in ly. d quis D. ly. respondet. 14. Iuncta ly. partum 10. de usuris in summa qui causam rei tenet dominio restare distribueret; partus vero ex fructibus qui ex causa dominij sit restitutio, cum sit emolumenti rei, notant Conan. d. lib 4º cap. 2. Amaya d. lib 3 cap. 1. § 2 n. 11. Carranza d. partu cap. 3º § 2º an. 61 alijs laudatis.

N. 19.

E diverso qui vere dominij rem habet, lucratur partus ancillarum interim natos ly. ult. ex a ... in textus de adquirendo rerum domino unde qui rogatur restituere haereditatem

Jaquirius l. 1. Post diem partus, in terram natos non tenetur restituere l. Resp. § haeres l. de Usuris l. Vxorem 41. § servum à testatis 3. l. falcidia. 24. § idem respondit et primo ad leg. falcidia quia ad diem restituere rogatus interim dominus est. l. in rem 66. de rei vindicatione. docet post alios Marcus Aurelius inque Antonius peregrini de fidei commissis art. 40. n. 64. et 65. praesertim nisi mora fiat in praestando fidei commisso et post moram haeredis dolo partus tunc enim ad fidei commissarium spectant, quia cum causa sua restituenda res est d. § haeres quo multo magis haeres lucrabitur partus si rogetur post decem menses suam restituere haereditatem sine reditu ut ibidem dicitur quia verba sine reditu potius commodum haeredis rogati restitui quam gravamina aut delibatione fidei commissi in cuius favorem diem fidei commissi testator distulit. Donell. lib. 2. commentariorum cap. 26. vers. quod commoda, nec operans diminuere sed augmentum Conanus d. cap. 2. Menoch. d. casu 42. numero 14. quamvis dixerit sine incremento ut in leg. sibi ita 43. § rogatus de leg. 2. l. facta 63. § si haeres 4. ad senatusconsultum Trebellianum non tantum ex significatione verbi reditus ut alii dayens docet Carranza. d. cap. 3. § 2. n. 11. quique ex mente voluntatis testatoris quidem fidei commissi protulit, Rodriguez. d. cap. 1. n. 5. Amaya d. § 1. ex n. 11. omnibus aliis rationibus A.A. quos referunt Gualdus d. cap. 26. litera. F. Sarabia in sua dicta disputatione ex pag. 14. nec obstat textus in leg. deducta 58. § haereditatem exceptis reditibus 4. ad Trebell. in qua Pap. ait rogatum restituere haereditatem exceptis reditibus teneri restituere partus et fetus illos qui suminum gregis retinet id est qui faciunt ut grex permaneat integer non tanta est dissimilitas huius textus ut plenam multis solutionibus relatis reiectisque super eo agitare debeat Cujac. lib. 3. resp. Papini. in d. § haereditatem et in analysi eius Broeus in § in pecudum instit. de rerum divisione. Carranz. d. cap. 3. § 2. n. 56. agnoverint

inexplicabilem

impiaabilis Contrarius Ergo postremus autor si imbiat in nos quinullo indure agnoscere Volumus ego in inter Utrumque textum diferentia Video quia in altero dicitur sine reditu in altero exceptis reditibus, quiam Viderunt Amaya nº 21 et ante cumaffle eander ind. lex mulier 22. §º si hares ad Trebellianum Red. et quesione 1. nº 6º Antonius Gama desciss. 137. nº 7. Galuarus de Usu fructu cap. 29. nº 6º et 7º. § deff. et radem ali una deducit ad quem non noto haredis qui aliqua rededucta et non percepta rogatur restituere hareditatem instar legatarii et quia in restituenda hareditate est nudus minister et tamen retinet ex ttº par laxis legatti lex 3ª § cum paliduis et Ururis lex si legatus 30 § multis interest ad Trebell. § requis Una 9º init. de fidei Commisariis hareditatibus igitur qui rogatus restituere hareditatem exceptis reditibus reditus soli capit tº legatti nec in hareditate interim Illustr. Sus haec, quare non percipit reditus tanquam verus hareditarius dominus sed tanquam legatarius Usus fructus et per consequens nec partus ancillarum lucratur quia iubetur post mortem sine reditu restituere hareditatem Ita sine reditu si induiunt. dispositionem sed declaratio Voluntatis defunti quare interim non est legatarius Usus fructus sed dominus totius hareditatis donec restituat igitur Iure dominii retinebit partus ancillarum

Nº 20

ex quibus facile Convincitur de alijs textibus qui in hac specie Viri sunt dificiles nostris intentionibus 1º hares pure Rogatus restituere hareditatem ante interpellationem fidei comissarii bonæ fidei possesore quia nescit an alter cogniturus sit fidei comisum unde tanquam bonæ fidei possesor interim lucratur fructus, igitur non lucrabitur partus quia apellatione fructuum non continentur lex mulier 22. § sed anq. Vos. Contrea ad Trebellian. docent Amaya d. §º 1º com. 13. Carranza ~~d~~ 2º cap. 16. Conan. d. cap 2º nº 9. 2º in lex filius. 21. de optione legata, proponitur testator qui filius ex hæredabit Uxorem et filium et quibus pluribus

hæredes scripsit filiæ legavit cum nuberet in familia de-
cem mancipia quæ mater aptaret et intinuisset donec fili-
a nuberet, optamur mater pegererent, interim, quæritur utrum
partus ad filiam spectarent? Resp. Scævola, non pertinere quia
nec merus pro finitur decem mancipiorum non paucorum nec plu-
rium relictus fuit quam existimaverunt et datos illarum
quod postrius ibi dicitur adeam plenum numerus pertinebat, quia non
retinet partus mater ratione dominij aut legati imo tenendi
matrem suorum nudam ministram restitutionis, mancipiorum
et interim etiam post ipsos dominium eorum in hæreditate per-
manere sibi aqui utrumque hæredem et eo quod interim
usus mancipiorum et partuum non ad solam uxorem sed ad utrumque
hæredem spectat. Quod hibeaunt, quod non ita doceant. Benedictus
Pinellus lib. 2° selectarum Cap. 16 n. 33. D. Martinus
de Sarreatis. lib. 5° selectarum Cap. 3° in princ. agendis per ea
de partibus ancillarum in dotem æstimatarum sed ab istmodi quia
majus opus esse exer. sect. 3a. dictarum de marito. ex
his facile quid sit fructus definire posse omnis potius
quam explosis aliorum definitionibus ego sic definio com-
pendium quod naturaliter ex re in tempore venit et renascitur sine
diminutione rei principalis gratia hominis inductum. quæ de-
finitio in superioribus explicata manet et lucem dabit insu-
quenti sectione.

Sectio 2a

Quotuplex sit fructus sive de eius divisione

N. 21. Anteaquam ad verum divisionem perveniamus notanda est quæ-
dam fructus acceptio valde impropria in qua hoc verbum abu-
sive et figurate ponitur nec convertitur cum nostra definitione
veluti quando in l. 2a ff de operis publicis legimus qui opus
publicum fieri curabit et nomen eius in memoria eius inscripsit

fructum

fructus ex interceptione dequi idest Vtilitatem memoratis her
bardi. Sic in l. ult. de Vsuris l. fructus 72. de re iur. dicitur
de fructus rei conceptionis [illegible] obligari idest Vtilitatem non aliter in
l. Seni 4a § in confessoria 10a l. [illegible] forte 6a § itaque venumit 6.
Si servitus Vindicetur l. videantur 13. § ult. de Vsuris decernit
in confessoria actione quandam vindicanda servitute venire fructus idest
in tree quod potuit lucri facere dominus damnum [illegible]
quod ipsi servitus denegata fuit de Vsufructu idem dicitur in l.
Vsufructus 5a § ult. si Vsus fructus potius magis accedunt
ad naturam fructuum Vsurarum et pensionis ex eo quod in tempo
re redunt. sine diminutione rei principalis non sunt in proprie fru
ctus quia non feruntur principaliter ex re l. Vsurae 121 de
Verborum significatione sive utilitate cap. in l. navis 62. de
rei Vindicatione quia pensionis et Vsurae non proveniunt na
turaliter ex re sed ex l. approbant Merilus Lib. 2° priorum 66
observationum Cap. 13. itaque abunde Locatus fuit Africanus in l.
quinquadraginta 38. § ult. ad legem falcidiam quando apela
vit Vsuras fructum pecuniae in quo apellatione intelligendus
trus in l. 4. de operis servorum l. in Vindicatione 3. § de
ceterorum 2° de rebus, auctoritate iudicis possidendis, Vbi merce
des hominum, servorum, et Iumentorum, apellabantur fructus, quae
omnes locationes improprie sunt ut notant AA. infra referendis

N 22

Per

contrarium in l. Vnica § cum autem 7° Vers. sin autem, Cod. de rei
Vxoriae actione proprie locutus Iust. distinxit Vsuras a fructi
bus, mercedibus, Vectorijs naulum et ceteris pensionibus
et Vlt. in l. Vsura 34. l. Frediorum 36. de Vsuris do
cent Vsuras et pensiones domus Vicefructum habere Paulus
uo minus proprie locutus eas apelavit fructus in l. Videamus
38. § addit. 13. eodem tit. Sic etiam in l. Edibus 9. § 1.
l. Cum de modo 11. de donationibus inquit Caius in Valorem
rei non computari fructus et Vsuras et pensiones cum de modo
donationum quaeritur quoad legem sentiam ut explicat. Cuj. lib. 29

questiones Papini. in l. Athus 27. eodem tit. noster Va-
lentia Lib. 3. illustrium tractat. 1. delegatis 1a. cap. 5. n. 3.
ex quo constat fructus a ceteris obligationibus distingui ut
in l. cum servus 39. § fructus 1. delegatis 1o. et hac ra-
tione quod vice fructuum esse dicuntur in l. quod his tibi 83. de
legatis 3. Veruntamen est nonnunquam idem Jus esse quoad
restitutionem et retentionem fructuum et debitorum ammissorum (?) collectorum
Veluti si in Judicio Vsti. petitionis hereditatis de quo lo-
quitur tunc ind. l. Vsura 34. de Vsuris sam tale merede
eo depetitione hereditatis Vt notant Casat Lib. 18. Observa-
cionum Cap. 3. Alexius Lib. 1. Variarum ex Cus. cap. 33. et
in Judiciis bone fidei ut notant idem Casat. et metilius ad
titulum C. de Vsuris et fructibus legatorum sed nec idcirco per
petium neque fiunt ut eos adicantur fructus nisi large Cabu
sue docent omnes clarii ind. l. nobis 62. de rei vindi-
catione et ind. l. Vxore 121 de Vborum significatione noster
Pichardus in § siquis an Domino n. 1. de R. divi.
et in § 2. de officio Judicis n. 8. Vbi apelavit fructus ci-
viles Gaspar Rodrig. de annuis Reditibus Lib. 11. q. 10.
n. 2. et eo n. 9. Alexan. Raud. de analogicis cap. 6.
agrinerg. Joanes bart. de spereiis Cap. 23. n. 7. Cardinalis
Tuscus practicarum Lit. F. Delusioe 483. Barth. de
apellatiua Verborum significatione Vbi fructus 103. n. 8. D.
Joanes del Castillo de Vsufructu cap. 36. et 77. Galbunus
eodem tract. Cap. 28. Vtrosque apud idem Galb. cap. 1. n. 4. Do
nell. Lib. 20. Coment. Cap. 8. in quinto. 5. ubi Tsuadus sit.
et.

N.o 23

G. ut ergo quippe fructus si dividamus et de
quo noster futurus est sermo. fructus alii si qui sponte et na-
tura proueniunt alii qui indigent Cultura et cura hominis
habet hanc distinctionem Pomponius in l. fructus 45. de Vsu-
ra et 2. Vulgare explicatione imperator, sequitur an domino §.
deinde divisione ibi per cultura et cura Alfonsus noster in l.

3q. tto. 28. partit. 3a. primi generis fructus dicuntr naales, porteriores u.o dicuntr industriales quae 1a et potissima diuid. fructus ll. Cintaros. d. d. et alios qui in sequuntur laudandi sr. naales igitr in primi si qui sine ullo hominis labore nulla ue industria probenunt ut fere landes oes q. fructus Silueslres quos prudentia homi nibus ceterisq animantibus larga manu et expeditur suae Terrae suppeditat, tales dis fructus fuisse 1a hoc aetate sine aureo seculo Sacra fabulat si libet in eos sire, n dic Vere idem dicamus sed ut uideamus quales sint fructus qui sua sponte probenunt. Titus Lucretius Lib. 5o. de naa Verz. sic canit,

Cubilla
Terra cibum pueris, Vestem Vapor, herba
Praebebat multa et moli lanugine abundans
Virgil. Lib. 2o Georgicorum Vers. 125.
Ante Jobem nulli subigebant arba coloni.
Nec signare quidem, nec partire limite campum
Fas erat, in medium quaerebant: ipsaque tellus
Omnia Liberius nullo poscente ferebat.
Ad hunc locum multa aduiit, a quibus pro more abstineo eximius Ludouicus de la Cerda in notis n.o 5. T. et et. ad do locum Mamertini in Panegirico ad Julianum inre simile Iuxe de fortunatorum insulis sic scribit habitari a Iustis uiris terras in occedanto ferunt. quas Fortunatorum insulas uocant, qd pereas n arato solo frumenta nascuntur fortuitus Vinius Juga colligunt et sequuntur sponte pomus arbor grauata. sequitur q. sint tales fructus ppriamme naales debent apellari N.o 24.

Sed quia naa n ita prodiga ac ut operam hois n desiderit debussq fueri dis Videmus nostro merito silvestres fructus asperos amaros

Amaros et insipidos ei nisi cultura hominis accedat illis maturandis quod egregie desideravit Virg. Lib. 2°. Georgicorum Vers. 10. loquens de arboribus sed precipue Vers. 47.

Sponte sua, quae se tollunt in luminis oras
Infoecunda quidem sed laeta et fortia surgunt
Quippe solo natura subest tamen haec quoque si quis
Inserat, aut scrobibus mandet mutata subactis
Exuerunt silvestrem animum.

Convenit Theophrasti. Lib. 2° de caus. cap. 26. Plutarchus in libello de Vinorum sudore et alii apud Zerdam ex n. 4°. in notis sed precipue Xenofon Lib. 2° de republica ibi nihil Dii quod speciorum et pulcrorum est hominibus dant, absque ipsorum labore et cura neque abfuit Claudianus Lib. 3°. de raptu Proserpinae inducens Iabem loquentem.

Provocet ut segnes animos rerumque remotas
Ingeniosa vias paulatim explorat egestas.

Ex his apparet naturales fructus dici quamvis aliquam curam hominis indigeant tales enim sunt rami, et ligna, ex silva caedua, poma, nuces, et similia d. l. 45. de usuris l. 39. tit. 28. part. 3ª. in qua dicitur quod sicuti homines arbores hos fructus dedere et sine labore hominis nasci prendumque est praecise sine nullo praeius huius labore aut cultura indigent enim ea inplantando et rigando ut manifestum est sed sufficit ut appellentur naturales quod bonitati naturae et spontanea ipsius liberalitati debeat culturae et labori hominis aliter hac verba accipiat Garcia d. cap. 22. n. 6. Per contrarium industriales fructus sunt quorum principalior causa est industria hominis sine qua nihil fieret natura per se quamvis ex ore quemiant ut censet cum Iudicio Den.

Intrat.

tract. 2.º de fructibus cap. et lib. 4.º Commentariorum cap. 25.
et post Vitezes quos laudant Covarr. lib. 2.º variarum cap. 3.º
n.º 6.º Pinel. in l. 2.ª Cod. de rescinden. venditione 1.ª p.te cap.
4.º n.º 52. Barba de spensis cap. 23. n.º 7.º vers. dd.t ele
gante Menoch. de arbitrariis casu 260 apud Voesenbu. in 8.º
siquis an domino vel fructus nihil de vero diviso

Videa-
mus nunc de editis fructibus naturalibus tales sunt in pecoribus
lac pilus et lana. hoc sequitur A.n.r § lana. ff. de usufru.
ubi dicitur lana deconis statim bona fidei possessoris fieri, sub-
ato idq. magis dicendum est si consumpta sit per Durantem
in l. qui scit 48. § ex fructibus ff. de fructi. dolentes factus peco
rum statim ad bona fide emptorem pertinere quod de lana
dicitur in d. § ff. omnia hic potius intermissa antinomia
quam vertamus sectiones Donell. d. cap. 25. censuit
predictos esse fructus industriales quia multi industria ho
minis indigent ut pecora suo tempore ad pastus agantur
ducantur reducantur mude stabulentur &c.a quam opinionem
habet etiam August. Barbos. de 1.e delicuratio universo lib.
3.º cap. 26. § 2.º n. 37. post Menochium quem non fideliter
citat d. casu 100. n.º 25. et 26. laud. quoque Covarr. d. cap.
3.º n.º 6.º qui in dictis fructibus loquitur in Drazza 4.ª e Flerios
Pinell. d. cap. 4. n.º 52. V. specifice quoque censet esse fructus na
turales post Bald. in l. Ancille n.º 13. C. de fructibus et Car
rus lib. 2.º Decturarum ad statum cap. 44. quem sequitur Gu
aldus. d. cap. 25. sub. F. et Ferrantes d. cap. 3.º § 2.º n.º 1.º
vers. cum enim Mascula quidem dace quia etiam poma et cete
ri fructus suaves indigent irrigare amputare et magna
cura contra intemperiem temporis et vermium licet tales
les fructus per bonis curam non diminunt esse naturale quod necessitas
expendit Pinellus Sisonius ...ij in l. si filius 97. §
ult. de peculio, ubi peculio legato. legatario cedit quod
ancillis

Ancillis et pecoribus peculiaribus nascitur post mortem testatoris non in sedonatis aliquid textu ut tamquam acquisierit ex operis suis dicitur quod adquisitis ex operis et fructus industriales, vel industrialissimos ut barbare loquitur Bald. apud Menoch. Ubi pr[o]xime non penitus dicto Vlt. quod fetura naturalis fructus est sed non recte comprendit quia ibi non fit comparatio a fructibus naturalibus ad industriales sed ab auctu extrinsecus adveniente quod enim obvenit ex ipsis rebus augetur peculium sed non quod ab ipsis sed ab ipsis venit extrinsecus unde aliis peculium legatur legatum dicitur et § Vlt. de peculio legato si peculium intulit. Et legatis docent Accurs. breviter et latius Antonius Fabr. in d. § Vlt. sed quamvis auctoritas me non adigat moveor tamen ut sequar Baldi et Pinelli sententiam.

N° 26. Olivas esse fructus naturales merito censent post Donellum et Cunerum Gualdus d. cap. 25. tit. E. Galbanus d. cap. 28. de Usufructu n° 1°. Stat enim diserte testimonium Virgilii rei rusticae peritissimi in Lib. 2 Georgicorum quod etiam ipsi asserant ibi quod non ulla est oleis cultura. Et oleum non industriales fructus esse merito censet Baldus ind. Lucanille n° 14. immo ut comportalios veteres menochius ubi proxime n° 28. nullus enim forma nascitur ex horum industria ubi ipse ait n° 22 et 23. ideo existimo esse consimendum in Donelo Ubi proxime et quod dixit de oleo et olea accipiendum est eodem modo philosophandum est de Uvis et Vino Uva enim comestibiles appellatione pomi. Uti venit sive fructum naturalem leg. quod fiendum. 109. de Verborum significatione Ubi illustrat Gotofredus et Terrigus Salmuth ad memorabilia Pancirolli Lib. 1° tit° 17. Vinum tamen fructus industriales est ut docent ruperti Laudati non male ex his ieuse 78. de rei Vindicatione.

N° 27 Aperte etiam dicat frumentum ordeum et caeteros

Et Cæteras fruges quæ ex hominis cura proveniunt indus-
triales fructus esse l. [fructus] 45. de usuris quia natura
beneficio quam ex industria hominis unde temporis fructus
quales sunt mercedes operarum pensiones domorum usuræ
et similes si ad hanc classem referendi sunt inter industriales
debent deputari quamvis ex re et natura non ferunt sed tantum ex 161
industria hominis [illegible] ut post Barth. in l. ult. in fine qui ex re et
de usu fructu docent Pinell. d. n. 82 Gregor. Cobarr. proveniunt +
d. lib. 1o variar. cap. 3 n. 6 et in aliis Menoch. d. casu
240 ex n. 27. Cardinalis Tuscus practicarum lit. F.
conclus. 448. sed de aliis fructibus quod ramus qualis sunt
capitudinis et cæterorum metalorum obventiones ex iure
nihil certum statui potest circa eorum naturam sed arbitrio iudi-
cis relinquitur qui si videat in his percipiendis pervalere
industriam industriales, sed si cernat industriam pervalere
benignitatem naturæ naturales merito iudicavit ut cum iu-
dicio docent Cobarr. et Menoch. ubi proxime Melius quam
Garcia nimis absolute loquens d. cap. 22. n. 58. num. 26.

Alias
fructus dividuntur non ad qualitatem sed ad statum pertinet, alii
enim dicuntur pendentes, alii stantes alii decimo pen-
dentes fructus appellantur qui adhuc radicibus hærent et altera
terra maturitatem recipiunt. Et ut habes dicit in l. Le-
sius 75. de rei vindicatione quia terra adhuc detinentur pen-
dentes et fructus fundi pars esse censentur l. fructus 44.
eodem tit. partim integrali respectibus appellant cum Cobar-
rub. Ottald. ad Donellum lib. 4. cap. 22. litera B.
ego inferius n. 54 aperto per accidentalem idem in uni-
versum veniunt fructus pendentes cum ipso fundo l. Le-
fundus 44. eodem tit. l. in legato ususfructus et recedit
fructus pendentes l. si pendentes 17. de usufructu l.
in l. falcidia et iuncta l. in quantitate. 73 ad legem
falcidiam et vendito fundo et fructus emptori l. Julianus
.13.

13 § si fructibus 10 de actionibus empti l. 11. n.° 3.° parti 8.a et per sequentes alienata re in fraudem creditorum plena fructibus revocatoria et cum fructibus agitur l. ult. § 1 n. col. et 5.° proculus ff quae in fraudem creditorum quae omnia inferius exprofesso examinanda

N.° 2°

Sed prout iuris doctis non valde proprietatis verborum amatoris invenio fructus pendentes appellare et stantes cum hac forte dixia ut pendentes dicerent ex arboribus aut vineis stantes vero ex fundis satis virginis inducit me Autoritas Quinti Mucij Scaevolae in l. quintus Mutius 40 de actionibus empti ubi supp. dominus silvae arbores in ea stantes idest terrae cohaerentes vendidisset et pretio accepto postea quod nolle arbores tradere quaeritur an emptor vindicare eas possit et negat doctus tantum quod decedit actio ex empto quia fructus terrae cohaerentes pars fundi sunt et dominium eius sequuntur, notat noster Balenzia lib. 2° Multr. tract. 1 cap. 1° n.° 14. ecce arbores terrae cohaerentes apelauit stantes sic etiam mulier recipere dicitur fundum cum fructibus stantibus in l. fructus 7. § interdum .15. soluto matrimonio unde facile contra exponi potest oppositione quod stat in d. l. si pendentes .17. de usufructu ibi doctus ait pendentes fructus diem usus fructus legati accedenti ad usum fructuarium pertinere quia hoc stantes pertinent. sic legitur in lib. florentino et in vulgati, pendentes enim referuntur ad poma stantes ad aestivos qui in fundis terraque stantes, ut videt Accursius Taberni in d. l. et Galvanus d. cap. 28. de usufructu n.° 2.° quambis probeque accipiant stantes et pendentes fructus cinque distinguit Cujac. tract. 8.° ad Africanum in l. si ei cui 61 § locavit de furtis) censent stantes significare immaturos pendentes vero maturos sed nescio qua autoritate? quia sic verbum pendentes significaret non desideret doctus in dic. l. 27. illas vero iam maturos, sed ad rem id agitare soleo quod furto subtrahuntur fructibus pendentibus cui ratio competat actio furti et furti si a colono ipso sine voluntate domini subtrahantur, quambis

in vineis

in Vinis fructuitatis non incidant fructi aibhoc tenentur d. §. locavit quem exposui in selectione de lege Annua sch. 3a. si abstrancio igitur acido fructi tam domino quam colono dominandi dominij et per sequens dedicto fructibus colono quia eius interest lg. arborious .12. §. Julianus §. alias lg si fur. 13. de Usufructu lg sicapes 26. §. 1. lg. fulb. 02. §. 1. de furtis

No. 30.

Nunc de fructibus stantibus digerendis non aliter melius definire possumus quam si dixero fructus stantes esse qui dempti non sunt ab arboribus ita subdividuntur alij in separati alij percepti, alij collecti, de separatis non perceptis extat clara mentio in lg. si fructuarius 13. §. de mora Verus fructus amittat lg. qui sit 25. §. 1. Vers. Celtica dicens ubi stat differentia inter fructuarium qui tantum facit suos fructus separatos inoque perceptos et bonae fidei possessorem vectigali qui faciunt suos fructus separatos ut in lg. bonae fidei 48. de acquirendo rerum dominio. Videamus nunc quid perceptio et quid separati dicuntur? glosse et inter antiquiores non antea perceptos dicebant quam perfecti erant collecti et in horrea deportati sed post mors frequentius obtinuit tunc percipi quod a surido transfuisset in arca cum tritura et tinellum locum – in quam opiniones sequuntur Tiraq. de Vectraitu ober. crotali §. 5. Glossa 4a. in §. Cobarr. Lib. 1. Variarum Cap. 12. nro. 12. sed Tiraqueus Juris fundamento destituitur. brevis quod est inter separatos et collectos nulla esse realis differentia sed intentionis sive fructuarius vel colonus metit vel secat fructus et a terra separat sed hoc ut fructus acquirat dicuntur fructus percepti simul ac a terra separati sunt. quod si olea per se decidit vel extraneus citra voluntatem domini fructus secat dicuntur simpliciter separati non percepti ut probatur expositatis textibus maxime ex d. lg. si fructuarius .13. docent Donell. d. lib. 4. cap. 25. et ibi Osualdus lite. vel Faluan. d. cap. 26

n.° 2.° collecti siue caduci dicuntur quod iam vindemia expressa est triturati et quilate et in horreis positi ut potest colligi ex d. l. 13. iuncta l. certum 22 C. de rei vindicatione ubi extantes percepturesseu opponuntur consultis ut valeat dicere omnes fructus qui consumpti non dicuntur stantes

N.° 31. Restat modo de fructibus consumptis qui dicuntur quod non stant, igitur siue utiliter consumpti in alimentis familiae et venditi et locupletior factus sit, siue inutiliter absumantur carie, vermibus incendio aut alio quouis casu modo apud eum non sint consumpti censentur. Nam enim quod de fructibus consumptis agunt et sumpti autem opponunt stantibus nec inter modum consumptionis distinguuntur ut constat, ex prime citatis et ex cod. l. loci 4 vers. item post litem 2° ff. finium regundorum l. sequitur 4 ad § lang. 19 vers. idem in agnis de usucapionibus l. quaesitum 40 et desine de adquirendo rerum dominio eleganter Pinel. in d. l. 2ª. 2ª parte cap. 4.° n.° 60 ubi de praxi testatur Salua, Vbi proxime Sergio Gentilis de dua. inter. Lib. 2.° cap. 17. vers. iam vero nec obstat textus in l. illud 40. § 1.° de petitione haeredis, vbi distinguitur bonae fidei possessor a praedone ut hic omnes fructus restituat etiam inutiliter consumptos ex quibus locupletior factus est iuncta l. in pupillo 47. de solutionibus est enim speciale in iudicio universali petitionis haereditatis ut fructus augeant haereditatem tam quam accessiones et obuentiones quolibet ex rebus prouenientes nec inde ad caeteros articulos argumentum sumi debet ut notauimus sectione 5.ª Interim doleat Pinell. Vbi proxime n. 61. et maya alii relatis Lib. 3.° obseruationum cap. 2.° ex n.° 47. Don. Lib. 19. commentariorum cap. 14. vers. intell.

Sectio 3.ª

De Prima et Potissima

ratione

Ratione adquirendi fructus quae est dominium

Potissima ratio adquirendi fructus est dominium rei, nam
quaelibet res naturaliter domino suo fructificat in l. neque 11.
Cod. de rei vindicatione quoniam cum naturaliter l. talis ut § de
do fructu l. solum 42. § 1 de rei vindicatione l. adeo 7 §.
Ut. Cum duabus l. sequentibus de adquirendo rerum domi-
nio, [illegible] inter cetera duo una respectu domi-
ni si distinguimus, verum res ex corpore veniens in fructu sit
in corpore partus ancillae adeo ei spectant, quia servum inter et
Iure e per se contrarium ratione quod ex naturalibus inter dicere
dicitur l. partus 7. § 1. l. si vendere vindicatione l. ex eo pompo-
nius § si ratione 2. cum sequentibus eodem tit. l. ut illud qui
rendo rerum dominio et hoc quod fructus percipi debeant
soli idest ad dominum eius qui in solo ius habet l. gratis 22.
§ 1. de usuris et adduxit certius quaerere Pompeia natura rei
recte Dorent Domitt. lib. 4. comment. cap. 23. Horretta-
nus volumine 2. selectarum disp. 20 text 6. Galbanus de
Usufructu. cap. 2 n. 1. D. Valenzuela dicto 55. ex n. 91.
et dicto 69 n. 168. et dicto 73. n. 57.

Secundum
dominii pleni duae sint partes altera quae spectat ad dominum
directum de qua in l. in iure mandati 21. C. mandati l. ge-
sed et si, l. 25. § dilucide de hereditatis petitione altera ad
fructus sive de hereditatis verum tractatus de fructibus in terram circum
emolumenta quod perceptum dominum et plenissimum liberum
et absolutum dominium rei habere, quod haec inter se ut sibi libet
potest enim arbores extirpare fundum ardium facere, prata pervin-
dere, greges ungere, ut proprio in proposito eleganter dixit Ioan.

Ioannes Bapta. Costa de ratione rata q. 78. ex n. 7. sed tantum dicitur qui cum dominus rei sit haec fructus sed dispositione adquemper tinet emolumentum rei tanquam fructus quia ipsi in fuet formam immutare, ut de usu fructuario docemus in l. sed si. 12. § 1. cum duabus legibus seqq. ff. de usu fructu late Donellus et Hualdus lib. 10. cap. 11. et sequentibus et in proposito Antonius Gomez de scientia. 386. n. 5.

Consectarium Primum De marito

N 34

Ex quo primum sequitur maritum stante matrimonio fructus suos quos facere; durante ~~mat~~ ex re dotali percepit, l. doti 7. l. plerumque 10. § sed fructus 3. ff. cum insertis 78. cum in iure dotis l. pro oneribus 20. l. ult. § tertia 2. C. de dotibus ... l. fructus. 7. per totum ... sexis Pandect. Florent. l. fundus 6. l. in minorum 42. § fructus l. usu fructu 68. l. ult. soluto matrimonio l. unica § ... copulatum q. ... de rei uxoriae actione et in eleganti definitione ... salubriter 16. de usuris l. 26. et sequentibus ... part. 4. ... n. 1. res in dote tradita sit, nec sufficit ... promissa. l. de dividuo § soluto matrimonio ... l. 26. ... quia si dos tradita non sit sed marito procurari ... dotis ... aliud ... in pignus tradatur fructus quos ex pignore percipit sibi lucrifacit d. cap. salubriter. 16. ... creditor ... imputare fructus pignoris l. 1. quod est ... de pignoratitia actione l. ex ... C. de Usuris, ratio est quia ... ui facta ... matrimonij ... Lib. 3. Variar. cap. 1. n. 3. post multos relatos ... in d. cap. 16. adde ... Fontanella de pactis nuptialibus clausula 6. glosa. 2. ... 6. Ubi ad alia loca ... Petr. Barbosa in l. dividuo § ...

apud

apud Farinacius in Repertorio posthumo de Contractibus q. 34. Noguerol alegatione 17. art 1 qui deinde dicti iuris extendit ad Uxorem que soluto matrimonio pignora accipit gratitudine sua dans quom. in: exterius n audet admittere illust. Tapia Thomo 2 catena moralis q. 17 art 10.

2 etiam N 35

requiritur ad lucrum faciendos fructus ut matrimonium iam secutum sit alioquim praecedens Viro traditio n sufficit leg dotis 7. § Ult. cum sic segti de iure dotium et rerum soluto matrimonio leg 1 § et l. 2. ff pro dote quare fructus ante percepti n cedunt lucro mariti sed Uxoris et augent dotem leg Videamus 38. § ante 12. de Usuris 3. requiritur quod maritus sustineat onera matrimonij et propijs sumptibus alat familiam leg in insulam 42 § Usuras 3 soluto matrimonio juncta leg cujus 21 § ult. de donationibus inter. virum et uxorem elegans leg ult. in princ. de doli mali exceptione ideo quod si Usura a socero q in venerint genero donec dos ei solvatur et mulierem n aluerit Vir sedprimus potest improbe Usuras petit leg cum post 69 § in dotem 3 de jure dotium quia fructus et Usura que fructibus continentur cedunt oneribus matrimonij leg si marcitus 46. familiae erciscundae leg dotis 7 ff leg pro oneribus 20. cod. eodem ltt. docent Donell. et Sicald. lib. 14. cap. 4. Treutblerus Volumine 2. selectar. disput. 6 tertia Cusa. additt. C. de iure dotium in pro et in leg Unica § Cunque stipulatum. C. de rei Uxoriae actione Joanes Campetius de dote 2a pte q. 12. Cortantius Regerius eodem tract q. 16. Francisc. Othomanus in disputatione de dotibus paulo post medium in deexpositis omnibus quaestionibus usque ad fing Fontanela de pactis Nuptialibus Clausula 6. Glossa 2a pertoto ibi late de hac mat tract. Latius Pitus Barb. in d. leg dedivisione 5a et seqq Galbanus de Usufructu Cap. 22. N 36.

Huius adquisitionis

Vnde est dominium quod maritus habet in re dotali quamvis aliter censeat Fontanella de Pactis 2a parte 1a claus. 5.
et ratio rationis est substentatio onerum matrimonij videndum in breviter equale sit hoc dominium habere dubitatum est inter primores iuris prudentiae interpretes nos paucis sic rem comprehendimus et in primis dominium esse mariti generaliter docemus in principio institutionum, quibus alienare licet vel non
§. dote ancillae. quae C. de rei vindicatione l. si sponsus 23. C.
in rebus 30. C. de iure dotium l. dotale. l. 13. § dotale fun
do dotale l. de deductione 5a in fine soluto matrimonio &
ut visita erat super coemptione imaginaria quae venditione matrimonium celebrabatur quia uxor filia loco erat mariti
omnia bona sua et familiae transferebat in potestatem viri de
qua adquisitione expressus egi lib. 1 opusculorum cap. 4o ex
no. 10 quod retinebat nihil in iure aut dominio mulier cum
omnia transfert in potestatem viri adeo quidem ut si aliqua
ad usum reservare vellet debuisset facere per institutionem
peculij ut in filia familias et ad usum tantum ut etiam dixi lib.
5o cap. 1o. ex no. 6. quod bona dotalia per hoc matrimonium
genus fiebant mariti ex iure Quiritium ne in eius
dominio Quiritario erant dotis tamen nomine ut inquit Cu
ias in Topicis loco ab effectu ridet ita ut a soluto matrimonio
statim redderet ad mulierem, defuncta vero uxore in
matrimonio familia quoque viri remanebat penes maritum
ut testis est ibi Boetius ex hac causa maritus servum
manu mittere potuit et plene ei libertatem dabat l. in
dotali 72 cum sequentibus soluto matrimonio l. intestato
3. § 4o si dotalis de suis et legitimis haeredibus, praeferebatur
quod uxori in vindicatione rei dotalis d. l. in rebus quia dominus
erat, quiritarius l. 1a § 1 per hanc ff. de rei vindicatione &

No. 37.

Quod si usu matrimonium celebratur, dominium quidem Quiritarium penes uxores remanebat et bonitarium transibat
in maritos

Marito ex cau dotis quamdiu durat Matrimonium l. quambis 75. de iure dotis l. Titius 21 § 2 de usu 4° ad municipalis Ut bene recte docuit noster Schrel ad l. Aquiliæ lib. 1° cap. 5 sectione 3a sed quia in proposito casu Uxor per vim recuperat adhuc dissoluto matrimonio res suas recuperabat ut inquit Boetius nec alienas quoniam erat marito fundi dotalis, ex l. Stellia maritus censebatur ob et hodie Censetur dominus ad Umbratilis Vera et legitima domina Uxor . d. l. in rebus . 30 . ideo quid adquirit servus dotalis Uxori adquirit l. 3a de fundo dotali l. si servus ss. soluto matrimonio l. adeundo 45. § 1° de adquirenda hæredit. igitur diversis respectibus ambo domini existimantur l. dedic. s. § 1° l. sciendum 13 § si fundus ff qui satisdare cogantur, maritus ad fructionem et defensionem rei dotalis, Uxor ad superiores causas sive ad receptionem pleni dominij, in summa fructio et administratio mariti e iure dominij ut optime docet Cui. in l. Unica § cum stipulat. Cod. de rei Uxoriæ actione, Uxori vero et bene reliquam dominij partem quam capiti c enim domina sine administratione, maritus e enim dominus cum ea; sed in ea dispositione maritus revocabiliter Uxor naturaliter et irrevocabiliter ut ex referit Galuan. cap. 22 de Usufructu . n° 10 . melius cum alijs quos refert Hvald. ad Donellus lib 14 cap. 4° lett. F.

N.° 38.

Igitur cum maritus dominij habeat limitatum ad fructionem, sequens est ut non fructus lucretur et per consequens quid in fructu non est Uxori ipsi describentur veluti si pars per alluvionem fundo accrescat l. si proprietas 4a l. plerumque 10 . § sed dijs ff de Iure dotis partus ancillarum d. l. 10 . § si servus 2° l. Unica § licet que stipulatu . C. de rei Uxoriæ actione thesaurus . l. si fructus 7a § si fundus 12 . soluto matrimonio Cuius dimidia pars cadit in inventori qui cumque sit altera dimidia Uxori adde soli

§ Thesauros instit: de rer. divisione ut ex inter Lincam Grad corv notat ibi Gotofred. Iltrad res quae in fructu his de quibus disp. in d. li. § et segg Annotavimus supra ex n. 3. addendi Ant. Gom. in l. 68 Tauri n. 33. Ioannes Copus. de fructibus lib. 3. tit. 2 per tot.

N. 39.

Unde apparet si maritus sit plene perfecte que verum dotalium dominus non tantum fructus sed omnia emolumenta ad eum spectare hoc in iure quando dos stimata fuit quamplures varie tractant Petrus Barb. in l. stimatis § Soluto matrimonio Covarrub. in practicis 28. n. 8. Menochi. de praesumptione lib 3. praesumptione 64. cum 14. Scipio Gentilis in libello de stimatione rerum dotalium Anton. et Thealdus lib. 14. cap. 7. Cujat in d. l. Unica § Cum igitur stipulatu Galbanus. 22. n. 7, Othomanus in d. duta disp. de dotibus Treutlerus. d. disp. 7a. then. 4a et 5a Farin. multis mere relatis in Repertorio posthumo de dotibus q. 27. ap.
In. sic breviter respondendo, si res in dotem stimate simpliciter sive absolute date sint per traditionem plenum dominium in maritum transfertur quia stimatio rerum similis est emptioni l. 3. pro emptore l. sicut certo. § 3. et si forte § 3. commodato. l. ex obentione 11. codice de pactis ideo sive periculum praestat et emolumentum adquirit l. 1a. l. quoties § 3 l. 1a l. cum dotem 10 C. de iure dotium l. plerumque 10 ineo et § et seq. ss. eamet 10 cum sequenti l. cum post divortium 69. § ult. ff eodem tit. l. stimatis § Soluto matrimonio l. Unica § Cumque stipulatu C. de rei uxoriae actione inqueo caetero casu non differt a dote sive res stimata datur ut illam vendas et amentio confera ante omne periculum transfert l. 1a § ult. de stimatoria actione trita sorte l. cum fundus 3. l. quero 54. § ult. locati si vero datur in dote stimata non absolute sed favore mulieris parti in estimatione interposito ut staret res non deteriorate redderetur hisdem casis quibus extra menti habuerant, sin minus estimatio proillis costaret haec estimatio totae favore Uxoris nec statim facit venditionem sed eam

praesumitur

si placuerit viro soluto matrimonio potius pretium quam res tradere et uxori in cuius electione est utrum mallit petere cu 166
ius electione arbitrij videbatur N.40.

Ad hanc speciem pertinent

textus indi. leg. estimatis. 50. ff. in lg. cum inter 21 C. de iure
dotium ex quo 1° desequitur maritum tenere non posse fundum
sic estimatum quia estimatio effectum non sortitur donec mulier
praefferat petere estimationem unde si accepit fundum estimatum in
centum nummis et maritus vendidit ducentis pro mulier pe
tere fundum a tertio defuntorum quia si mulier petit fundum
maritus nunquam habuit ius vendendi et per desequens nec
pro retinere pretium quod prout accepit lg. ult. sic amemento N.41
lecta. ff. de pactis dotalibus lg. quod si fundus. 11. de fundo do
tali. Misures emendationibus Fabri. lib. 3° directuraruum
cap. ult. et Cuiacius tract. 9 ad Africanum in lg. si marito 9
de fundo dotali et barip intellectum Barbosa in d.
lg. estimatis desequitur 2° etiam in hac estimatione olim in hac
toto rerum dotalium periculum ad maritum spectare quam
bis fataliter res dotales perierint una cum dominium per hanc
estimationem inipsum non translatum fuerint in optima fidei deruebat
utpartum ancillae lucraretur sic arguit Pomponius in lg.
si mancipia 18 de iure dotium ante eum Jabolenus
in lg. penult. § mancipia 3° soluto matrimonio quo
niam in pacto estimationis nihil obventum sit et lucrandis partu
totum non pervenit eo bona fide igitur olim percedere non potuerat
quod actione ex stipulatu pro dote agebatur quae cederat stricti iu N.42
ris ut inquit Iustinianus in d. § cum autem. 9° ad tantum
in actione rei uxoriae quae erat optimae fidei is fuerat
autem 29. instit. de actionibus quae cederat in re utranque actione
elegans differentia ex qua perveniebat hinc diversus effectus
ut sic stipulatio non interuenisset cederet uxoria actione eo
dum esset maritus lucreretur partum ancillarum sic estimatum ovi
interposita erat stipulatio nulla ratio equitatis habebatur quare

partus exspectabat ad Vxorem quod erat domina ancillae
eius rei Virtutem extat in lege 1a C soluto matrimonio ibi
ancillas cum partu stipulatu iudicio restitui oportet, aliud
enim Caesares iudicarent quod stipulatio non est inter bonae fidei ut
Contracti las. ind. l. 1a. quod non percipit et non satis exprimunt Carran.
de partu cap. 3. § 2. n. 9. et 10. obseruauit cum iudicio
Bamos in l. iuris gentium et § quin imo 4. n. 15. et Fregos
Ospedie in l. vnica § sed et si n. 15. Cod. de rei vindicatione quae
differentia hodie abolita est confusa transfusa quae actione rei uxoriae
in actione stipulatu ea quae facta a bonae fidei et § fuerat autem igitur
in generatione periculi semper partus spectabunt ad maritum

N.o 41. 3a Species aestimationis est quae fit fauore mariti videlicet ut possit
maritus reddere vel aestimatum seu rem aestimatam utrum ipse malit hoc
pactum prodest marito nunquam non nocet ideo si vult potest tradere rem
ipsam ipsa defensore facto quod si res non aestimata omnino
intereat censetur maritus grauius aestimatione dare esset prompta
quia debet alternatiue, et res in alternatiuis non deficient
te vno alterum consecrandum est l. cum res 47. § si ita de
legibus 1. l. si ita 16. de verborum obligationibus l. stichus 95. de
solutionibus non in defectu alterius de tertius factum sit modo stet
sennus tenus in l. plerumque 10. § vlt. ex rei sequenti de
iure dotium quam dudum aut de iuris ratione emendauit
Antonius Faber lib. 7 commentariorum cap. 5 rationes
nec conducta et quae in eius libris inueniuntur

N.o 42 Quod si pen-
dentibus fructibus moriatur maritus in quem rem aestimatam
accepit in dotem et aliter dissolutum fuit matrimonium et si fun-
dus pendentibus fructibus accepit et cultus ad sationem
in palmis prata anni fructus diuiduntur ut nisi contrarium
pactum fiat l. si inter 31. de pactis dotalibus portio ad mari-
tum spectet et eius haeredes portio etiam ad eum ad quem dos
redit

Vedit ita tnsit deputad tantum ut refundus ratis in dotis dabit
sit et postea fruges distante matrimonio colligantur prius hinc
inde deducuntur inpensa a dotatore et a marito facta et quod
superest dividitur pro rata inter maritum uxoremque vel heredes idem
de pensionibus, redditibus et ceteris quae civiles fructus dicuntur l. ge
et divortio. 5. l. ante 6 l. fructus 7a apud usque ad 63 de pensi-
onibus .11. soluto matrimonio facit textus in l. per hoc redditus
4. § sicut 3o proximo l. 26. tit. 11. part 4a l. 10 tit. 4a
lib. 3o fori in quare nihil aliud difficultatis est nisi depu-
tad et tribud pensionum cum fructibus vendimie fact in
dicta l. fructus 7a § Pag. ubi as l. divortio .3. soluto
matrimonio quae est meniorum crux mihi placet exposi-
res Cujaldi ad Donellum lib. 14. cap. litt.a F. ultra in
numeros quos adducit lateque explicat Barth. ibidem
addendi est d. Escobar de ratiocini. 2. comput.e 19. Alva-
rus Balascus in praxi partitionum cap. 29. Bened. Aumillus
lib. 1o selectarum cap. 2o dub. sequam maritus lucretur
fructus pendentes adveperata controversia est apud nostros ego depen-
sat. in dict. l. unica § cumque ex stipulatu C. de rei uxoriae
actione quia percipit fructus ut domini non ut extraneus qua-
lis est fructuarius qui in ipsa re nullum sus habet quia servitu-
te usus fructus cum autem fructus quotidie nascantur et per
singula momenta adquirantur l. 1a § inter d. de usu-
fructu arcendo l. quidsum 10. de adquirendo rerum domi-
nio Donell. et Cujaldus lib. 4o Amintariorum cap. 29.
litera D. sequens est ut lucri faciat pro tempore quo duravit
matrimonium l. ante perceptionem dissolutum sit quod predixi ad
dicendam

Assectarium Secundum de possessore maioratus aut vinculi

Primo supponendum e possessorem maioratus ee domi-
num verum inquam maioratus disthet ut e ille apud Legatarii
e sub cond[iti]one et heredes qui sibus sub cond[iti]one libertate in
suse quambis enim an[te] nobis abire dominium possit minis-
terium domini sumus lg n[ost]i ided. 66. de rei vindicatione
lg. et post litem 13. § et quidem si 2. familliae erciscundae
lg. 14. § sexui 4. ad Senatus cons[ultum] Trebell. lib. romanum lg.
generaliter. 29. § sub cond[iti]one ff. qui et a quib[us] manu missi
igitur n[on] e deratio dominii quod perpetuum sit et omne mutua
missionis aut revocationis inquam vim e eleganter tius simile
spetiiès. 15. de auro et argento legato: testator sic um
legauit species quasdam auri et argenti quoad uiuere et post
rea rogauit ut restitueret libertis et hac voluntate adjecit quod
non vero usus fructus tibi sufficiet dum viues; quaesitum
fuit an istis ius usus fructus sero legatus fuisset. Respondit Scaevola
proprietatem legatam ee cum onere restitutionis quia qui legauit
species legauit cum proprietates ut dixit Acurs. et post eum
Dab. lib. 1. declarat. cap. 11. postrema autem verba
usus fructus tibi sufficiet n[on] ss dispositionis retenuntiati
ba ergo dum viuit domina e et habere proprietatem reddi di-
citur quambis post mortem suam alii est restitutura probatur
lg. ratione quia dominium independenti ee n[on] poe sed alicui
quod ad habere debet lg. ubi 4a alias lg. si ex duobus ff. de
§. sed et Marcellus deinde addit at qui nullus e qui
dominium possit habere nisi actualis possessor maioratus
iste e dominus e itaque dominium plenum in fructione sed
limitatum quia denegata e dispositio plena et perfecta lg. ult.
§. sed quia et omnia delegat. ita fere primis ex regni-
colis docuit Roder. sua alegatione q.a deinde Gregorius
Lopez et alii apud Mol. de primogeniis lib. 1. cap. 17. quin
dicunt iurisissimum ee addentes ibi neoptiuis laudatis
ex quo apparet possessorem maioratus facere fructus suos iure
dominii ut recte docent Pinell. in lg. 1a C. de bonis matern.
1a par. n. 5. Balascus de partitionibus cap. 31. ex n. 9.

Carranza

Carranza de partu cap. 3. § 2. n. 15. et 16. n quidem absolute sed limitate igitur n poterit facere deteriorem rei conditionem sed aeque bona debet reservare, successori in quo comparatur maxime, immo fructuarius percipit quoque emolumenta quae ex rei natura fruitur veniunt, et ea quae dixi num. in 1a sententia mos. utatur ex consuetudine boni patris familias et ex bona fide ut per argumentum ex l. Filius 54. ad Trebonianum notat Molina d. lib. 1. cap. 4. n. 9. de quo emolumentis disputavi d. 1a sententia. Videndi omnino Mol. d. cap. 22 et sequentibus Gutierrez in tract. de tutelis 3a parte cap. 26. et 27. Sarmiento de spensis cap. 22 ex n. 47. Mieres de maioratibus 1a parte q. 10. n. 32 Barbosa in l. divortio § 5. ff. soluto matrimonio ex n. 32 Castillo de usu fructu cap. 37.

N. 44.

Fit inde

Ut etiam inter haeredes patris sui et possessores maioratus dividantur fructus pendentes pro rata anni haec sententia quamquam non nitatur aliqua l. Regni tamen praxi secura et receptissima est quam defendunt Palacios Rubios in repetitione rubricae de donationibus inter v. § 62. n. 10. Nunez de Avendaño de responsis cap. 5. n. 6. Magistraliter Molina lib. 3 de primogeniis cap. 11. per totum, ibi multos pro more adducunt addentes quos otiosum est recensere de more aliosque probetunt regnicolae, inter laudatos Covarr. lib. 2 variar. cap. 15. n. 4. quem sequuntur Molina et ibi ab addentibus laudati d. cap. 11. et 12. existimat possessorem maioratus maxime comparari etiam fructus pendentes lucri facit propter onera matrimonii quae sustinet l. pro oneribus C. de iure dotium, ita et maioratus possessor qui sustinet onera possessionis quae non leviora sunt nempe alenda familia, dotandis sororibus et in conservando honoris splendore sed hac ratione strenue impugnavit subtilissimus noster Costa in quaestione de patrono et nepote pag. 149. et post eum Vasquez de successionibus cap. 31. ex n. 9. haec enim

haec enim onera si peraccidens quod possit adesse habere in matrimonio autem si perse cum sint abeo inseparabilia deinde quia haec dicta, aequaliter procedit in amplo margra tu ac in tenui vinculo per quod splendor familiae non servatur quare Costa manifeste Molina quamvis quam bis tentauerit n. 13. Ergo dicta ratio sive argumento cad. onera matrimonialia de ratione in maritu lucri facien di fructus, si nec quae est in possessione maioratus probatur. ans per haec media maritus lucratur fructus dotis sua nimia sit et quod non sufficiat uxoris funeri ut ponit in L. Neratius, 20 de Religiosis et sumptibus funeris Sufficit amplissima ut in L. Mulier. 12. ff. de cond. de Iure dotium L. nulla. 4a. et finis possessionibus n.

PP.

fit relaxatio Ceterum sive maxima sint sive nimia a q. onera non referuntur ad fructus dotis, deinde quod ista dos debetur a patre ut post eius mortem exigatur et non antea, adeo utri usque parte matrimonium dissoluatur maritus qui sublinuit onera nullum ferat fructuum emolumentum quam bis ex quo ne debi tum non possit soluenda post dissolutum matrimonium quia illa dilatio est delata hic expressa et dire cta apponitur fini dotis ex quo ea autem nocent non, ex quo ea autem non nocent, deducunt Antoninus noster in L. si pater. 76. de Iure dotium et Vlpia nus in L. Cum pater. 11. de pactis dotalibus pacta enim quod promissae ex parte viro et marito red dunt, dotem non sublinent L. Si cum dotem. 4a. L. quod si ita, 28 eodem tit. Ceterum sive latius de statu ex actione dotis non dilatationem obligationis sublineri, veluti si pactum sit ne ab uxore quamdiu vivit exigatur ut in L. Iulia. 20 de Iure dotium Vtilitasem est ut parte mariti lucrum et ad liberos tempus addendi ii Cujac. lib. 2 observationum cap. 29. et lib. 5 qq. Pauli in dicta L. quod si 28 Ant. Faber non male dicere dicens nisi pro more eius ind. L. 4a. frustra enim dari

Emendaret Lib. 6° decisionum cap. 20 Joan. C. de... sub. audid. Lib. 5. tit. 9° deffinitione 2a late & cum multis Fontanela de pactis nuptiar. Clausula 6 Glosa 2a parte 2a & n°. 29. ut faciat audia Galuani de Vsufructu, Cap. 22. n° 5 & 6° qui se embeat inusitur Frisoniz onera matrimonij in se pottissima causa obque maritus fructus lucratur hac itaque ratione veniuta mihi placuit quamplurimè nempe dominus posterioris maioratus cedere utrosque rata temporis quo uixit adquirat fructus et pendentes haeredibus quatenus quouis pertinet patrimonij liberi tam in minimo vinculo quam in maximo maioratu.

Disectarum
Tertia de posessore feudi, emphiteuta, aut Vasalo

Feudum est (ut desiniunt Obertus... libri feudorum compilator in cap. Vnus. inquibus causis feudum amittatur) beneficium quod alicui ex bene volentia ita datur ut proprietas quidem in masculis beneficiati penes dantem remaneat, sed modo accipientis transeat aliquo servitio aut recognitione personali desiniunt feudatarij ille ab hac dispositione sed non institutio. Sufficit, ex qua apparet directum dominium penes dantem manere Vtile transitum, in incipiente cap. 1° § similiter de inuesti: de inuenienda in Vsibus feudorum quod dicta & textualis est & Vers. ma & pro poste Veteres receperunt Alia: Balasc. de Iure Emphiteu. q. 38. n°. 1°. & cum Multis Enrriq. Rosenta. de phoeudis Cap. 1° Conclusione 6 Franciscus Othomanus de pheud. Cap. 23. & quamuis in Vbo dispueret in Vetri dicenti Cesar in pheud. Lib. 2° tit. 9°. Cothep. Forcatus de pheud. cap. 2 n°. 1°. Iulius Clarus receptarum Sententiarum Vbo Thecli...

ctiā circa possessore feudi habet Vtile dominium verbis eiusdem et similibus nec posse feudum alienare irrequisito domino non tantum respectu dominij directi quod non habet sed nec sui dominij Vtilis d. cap. 1.° § finali de inuest. de re aliena facienda cap. 1.° de prohibita alienatione feudi alias ipso Iure feudum amittit cap. 1.° § si vasallus que fuerint principalis causa beneficij amitt. et in Vsibus feudorum Clarus d. § feudum q. 51. noster Petrus Buenas regula. 40. per totum ubi late agit de hac materia Balascus dicta q. 38. n. 1.° vers. 4.° et sequentibus latissime et cunctis Rosental. de feud. cap. 9.° per totum ubi diligentissime tradat de quibus de modis et negotiis que permissa sunt et prohibita Feudatariis et prohibitione alienationis

N.° 46.

Cumque dominium feudatarij sit dicque non sit utad ipsum spectet ratione Vtilis dominij quia ad fructuarios dominium Vtile praestat directo est enim dominium Vtile cum effectu presenti directum est nudum nisi ad effectum recognitionis l. p. in fragmentis ff. 19 § si servus 20 Iuncta l. Vnica Cod. de nudo Iure quiritum tollendo notavit Suarez de Mendoza ad l. Aquiliae lib. 1.° cap. 5. sect. 3 n. 19. itaque Constantius Ius in feudatario consideratur quam in fructuario ut docet Alexander in l. diuortio. § 8. n.° 3. soluto matrimonio et post antiquiores feudalistas Rosental. de feudis cap. 10. conclusione 42. n.° 48. et 59. in quo sepe fuerunt Caesar. lib. 4.° tit. 30. de fructibus feudatarius decedat et feudum transeat ad sequendum in gradum in l. cuius disputationi hic casus determinandus erit quia non est dispositio feudalis et per sequens diuidendi erunt fructus pro rata temporis Alex. d. n.° 13. in fine et ibi Iasso n. 6. et durum multis Rosental. ubi primo, de quibus litt. N. N. Molina d. lib. 3.° cap. 11. n.° 11. vers. quod autem, quamquam ipse Rosental, cum multis ex n.° 48. et Paguinens lib. 3.° controvers. cap. 95. de contrario teneant moti autoritate

Lus

Rus in cap. 1. § ij, sequenter bi[?] sunt sex in thi bus feudorum qui non obstat non copulatur quod deficiente agnato feudum revertitur ad dominum, quo casu decedat feudatarius ex Kalendis Martij usque ad Kalendas septembris hæredes lucratur fructus, si vero decedat post Kalendas septemb. usque ad Mart. pertinet ad dominum quod omnibus alijs quam feudales exorbitant ad juste juris trado, ut agnoscerent ipse Rosental nº 41. expressè laudatos Valascus de partitionibus cap. 30. ex nº 3. Dominus Solorz. 2º thom. de Jure Indiarum lib. 2. cap. 2. nº 41: quam tantum retinenda est in casu expressè decisio ut minus remaneat in dispositione juris ... de dominumento. de huius opinionis ita Bald. Mart. Laudensis Frignarius, Vaz et alij ind. § hi sequentur, Ludulphus Scladelus de feudis 2a parte cap. 9. quod vere apud nos non usitatam dixisse sed satis

quia in his quæ feudis aliomodo possunt æquiparari si bene sit ita quæ desc bene meritis reges nostri concedere solent dicimus quod commendans in dolis quarum directum dominium ad principem spectat utile ad commendatarium transit cuius virtute et præstat regi obsequia et sustinet onera commendæ et lucratur fructus et obventiones ut docet ex professo Dom. Solorza. d. 2 thom. lib. 2. cap. 2. per totum maxime an. 67 et quambis hi de regius doctores non decidunt specialiter qualiter dividendi fructus quos fructus nondum perceptis decedit commendatarius sed tamen sive tetigerit d. lib. 2 cap. 16. n 73. ex ... lib. feudor. sed ex jure deducenda est ita ut prorata anni diuidi fructus fiat sive ad successorem deferatur sive ad principem qui recurrat finito tempore commendæ

Idem ita

Item est in Emphiteusi tractari hoc
N.º 48. perque utile dominium in Emphiteuticarium transfertur directo
penes dantem remanente ubi demerit omnes qui scientes
et dato calamo Scripserunt Aluarus Balasius de iure
Emphiteutico q.e 13. per totum Cald. Pereira de renouatione
Emphiteusis lib. 1.º q. 10. Julianus Clar. lib. 4.º §
Emphiteusis q. 1. n. 2. de
cigtary sententiam Vbs emphiteusis q.e 1. n. 2. De
dominus utile tract. de potestate dominij
cap. 12. Elegante Ribardus noster ut § adeo in
de loc. et conduc. ex n. 31. maxime n. 38. ut
teneret Vauque dirimere labor ... quam
dete disputatum apud Anell. et Sualdus lib.
cap. 13. cum duobus sequentibus ego emphiteut. fuit
quod fructus percipit et raro domini ... utiles
... inhaerent ut feudatarius et emendatarius quam
ut possessor maioratus qui plene habet proprietatem
sive directum dominium ut observavit Dominus Solor
Zanus l. d. lib. 2.º cap. 2.º ex n. 6. igitur si decesserit emphi-
teuta, ... emphiteusis fructibus pendentibus fiet domi-
... quod videtur sensisse meus Molina d.
lib. 3. cap. 12. n. 7. ut illum accepit Balasius de par-
titionibus cap. 30. n. ... Verum ... Alexandrum
... soluto matrimonio quem
laudat Molina, nihil tale dicere immo Emphiteutam
in hoc comparat usufructuario magis in ita ... pen-
dit Sosinus et post eum Fragosus de regim. lib. 2.
q. 5. Glosa 4.ª n. 2. quam ego sequor, quia ...
expressus limitat ... ad infeudatarios. Vnus in casus
in quo oes fructus pendentes pertinent ad dominum
nempe si in comissum incidat emphiteuta ob non solutum
canonem adest pensionem, cum perdidit oes melioraciones
quas in re fecerat l. 2.ª Cod. de iure emphiteutico
... multo melius perdet ratam fructuum ... spectare
audeat. Immo ... ex mala ... dominio sua utitur

ant

Ut docent Sohnus et alij supra laudati ex quo non placet dicta Valascij d. cap. 30 ex num. 11 qui docuit pendentes fructus ad successorem t dominum pertinere ut in casu fructuarij non placet etiam dictus Francisci Pereira Lib. 4. de Emphiteusi emphiteuticis cap. 14. n. 31 et 32 inter pendentes quidam mercede laborís distinunt et fructus qui medio ex re percipientis ut ille dum datur, hij vero pendentes pertineant ad successorem quia dominus Villi nulla differentia inter hos et illos magis ad displicet ratio ab ipsis excogitata et quia videtur emphiteuta finito tempore veroccedere pro dicto domino t successori quo emptoris dominij fructus acquirit, hac enim vematas sint nemo enim videt nec posunt aplicari. teus in lege fulll. 13 d. §. si fructibus 10 de actionibus empti quam afert et illustrat

N. 42.

Dissectarium Quartum de successore in episcopatu aut Beneficio

Hac in re aliter veteres consueverunt ac servat praxis Glossa enim in capite praesenti de officio ordinarij quam ut magistrum secuntur multi quos refert Alexander in d. l. diuortio n. 8. soluto matrimonio distinguebat inter beneficiaria, quae haebant administrationem et quae haebant fructus illorum, existimabant esse dividendos pro rata inter haeredes praecessoris et successoris caeterum vero quod ad ministrationem non haeant omnino pertinere ad successorem sin dij est praecepti postea secutae fuit sententia doctissimi Naba in apologia de reditibus eclesiasticis

q.e 7a mon. 13 qui post enim nullos antiquos Sexhim

Togitas Iparans beneficiarium fructuarii Exstimabit

hes fructus pendentes ad successore spectare quam senti

fuerunt quos refert Guterez, lib. 1o Canonicarum cap. 33.

apud illum ad haec tanquam majus Dni Barbosa de po

testate Episcopi alleg. 117. n. 6 succesit in deterior

153a nempe operata anni hes fructus pendentes Caiusum

q. Beneficiis dividendos esse inter haedes defuncti Successo

rem beneficii docent ita sarmient. de redditibus Ecle

siasticis 4 pte cap. 1o Covarr: lib. 2o Varior. Cap. 15 no

.12. Guterrez d. cap. 33. an q. Nunez de Avenda.

Verb. 5. n. 1. Molina Lib. 3. deprimogeniis Cap. 11. n.

4. Balascus departitionibus Cap. 36. en q. Castillo

de Vsu fructu, Cap. 79. apud. Escobar de ratiociniis 2o

thom. cap. 20 n. 23. Molina 3o thom. de Justicia

Jure disputatio 639. Garcia de beneficiis 2a pte

Capit. 1o en q. 9. Larbad. 2o thomo differentia: 120

§ 20 Joannes Baptista de ratoe Costa, rate q. 29.

Eleganter et floride Areus Robertus lib. 3o rerum

Judicatarum Cap. 4o Vers. 3o opinio. Quaedito sive per

obitum, sive per resignatio. sive alio quovis modo Vacet

Beneficium ut docent plerique ex regula Laudans quo

in sensu accipiendum e, quod dicitur, fructus obvenientes

tempore vacantis reservandos et futuris successoribus

et impendendos in eclesiarum Vtilitatem Cap. quia saepe

.40. de electione in 6o. d. cap. praesenti de officio ordi

narii Clementina, statuto de electione Xa diversas dclinie

Inimediines nempe ut non tantum fructus postea nati reser

bentur sed rata eorum quos non Sensifecit antecessor, solor

Zanus d. 2o thomo de jure indiarum lib. 3o cap. 5 n

45. Noguerol ~~et~~ allegatio 26. art 1o. Rao e quia be

neficiarius et episcopus n. e fructuarius Vt Volebat Na

varr. sed veras fructuum dominus quos adquirit ratoe

Dominii

Dominij Cap: fraternitatis 2.° de donationibus Gartia d. cap. 1.° n.° 5.° Robertus ubi proxime & idem ineo dici debet quod dictum fuit in caeteris qui radice Dominij fructus adquirunt, quae doctrina vera est in beneficijs tam respectu antecessoris quam successoris sed in episcopatibus fallit in successoribus quippe Camera apostolica exsumit fructus vacantis & dividit fructus cum creditoribus defuncti & haeredibus patrimonialibus bonorum sequelae habebat defunctus quo ad Episcopatum asumptus fuit, donec novo episcopo fiat Romae gratia ut de stillo hispaniae gratis notus est testatur Gartia d. cap. 1.° n.° 91. in Regnis mindiarum cardinalis Chiliani orbis provincijs tradunt. Camerae regiae ut cum cura docent D. Salorzanus d. 2.° thom. Lib. 3.° cap. 11. & 12. Michael Rouselius de Historia Pontificia Jurisdictionis Lib. 5.° cap. 3.° ex n.° 27 demum quod cum societatis doctoribus ad monendum esset plerumque Sinodales constitutiones novae formae dari hunc ductum quae in singulis episcopatibus ad usum esse observanda ut monent Gaspar Gurka & Balaseus supra laudati Dominus Balenzuela d. lib. 47. num. 3.

Sectio 4.ª Dominium

De secunda ratione adquirendi fructus quod est Jus ad rem

Jus ad rem apello actionem aliquam personalem ex contractu, quasi contractu, negotio, aut alias quenientem per quem autor intendat consequi dominium, non dicitur sed sibi debitum, ad differentiam eius qui habet sive ius

N.° 53

Iustin. rez quod si ex aliquo casu aporeviret Dominij
deciderit, petitur per actiones in rem quod describitur eleganter
desumitur ex § 4. de liberalitate . § iuncta . § 2.
de usu. iuncta § introducenti successione ex eius de
fructibus qui quaeritur, ratione dominij cum acquirunt iure
vicissitudinis tenere sequitur Vt videamus de fructibus adq
rendis ratione dominij nondum acquisiti sed acquirendi medi
ce actione personali persequimur, itaque nostrum non
nobis dicitur idest ad nos deberi transferrique ut Iustin. ait.
in § sicut ita quod describitur inst. de actione contractu 28 . lege
nihil est aliud . 51 . de obligatione et actione veluti si vendidi
fundum lege per stipulationem promisit tibi debeo, veluti vero
ex aliquo contractu tenentur [illegible] legari aut fideicommi
ssi, cum habuerint eius quae fundum inst. Reliquit haec
sexe quaestiones versat. Paul. in § Videamus . 38. partitio
de Usuris nos quoque eius vestigijs inhaerentes prosequimur diuiso
so tamen stilo quia certa regula traditur nec comprehendi
non potest et multis varijs que principijs et distinctionibus in
diget.

De actionib. Stricti Iuris

Omnia iudicia quae non conveniunt ut bonae fidei in 5
§ actiones 28 et sequenti inst. de actionibus stricti
iuris ascribuntur partim enumerandae ubi breviter
notatur talisque actio conveniens ex stipulatione quae est
stricti iuris est § quid quid. 99. et vulgarem allega
tionem de verborum obligationibus [illegible] insigni
ca: § sed et si. 2. Cod. de rei uxoriae actione, ut hanc de
actione primus disputemus regula statuenda est cum Paul.
in d. lege

Ind. l. Videamus 38. § si actio q de Vsufructu sive
mat adie litis Testaos: et n antea et si mora in tradendo
fundo per stipulaoz promisso facta sit Vnde ulz Paulus in
l. Sejelius 38. § 1° de Verb. obligaoibg deducit si fundus
stipulatus sit mihi arat qui erat plenus fructibus tem
pore stipulaois celebrantz n beniré fructus idest n debe
ri mihi stipulatori qui stipulaois interposito tempore
in fundo pendebant. Idz etiz docent cum dicta Stracha
Taich Iurisc. et bonæ fidei in l. 3a § 1° de actionibus em
pti. Rõ e quia stipulao tantu continet illud de quo nomi
natz et expresse inter contrahentes dictu fuit, d. l. quid
quid et quia tandz 6° de negotijs gestis sed de fructibus
pendentibus nihil dictus fuit ergo n veniunt in hac sti
pulaoz ut Dd. glossz et Barth. recte Annent. Bald.
Ang. in Mola et Sand n° 3° Vers. Vlt. Alciatus in ipsa
Donell. n° 10. Gifanius n° 14 ind. l. 68. § 1 Inter
Tribard. in § actioz 2 b; q 7a gestorz instit. de action.
post litz contestatz percepti idco veniunt quia talis ab
dam Res qualis est apud actorz sunt penta: sunt resti
tuenda Sed tunc fructus illi Ceduerint q post litem
contestatz semper veniunt fructus l. Certum 20. de rei
Vindicaoe l. Cum fundus 31 de rebus Creditis l. 2a.
l. 3a. § 1° de Vsuris quamvis enim in Iudicij veni
re n soleant quæ accidunt. et accedunt ex trinsecus
post litis contestaoz l. n poe. 23. de iudicijs in fructibz
contra res comprehendit sub 1a. actioe principali tanquam
quid accessorium n tanquam extrinsecum et ogue prin
cipale ut docent Donellus in d. l. Cum fundus n°
6° Ant. Faber de erroribus decad. 11. errore 1 ... N° 52

Ex hijs duabz defiaionibz patet in hac quæstioe du
bium Maximu qd dicendu sit qnd per stipulaoz fuer

fundus Ampleitur emissus e qui tunc erat plenus fructibus & postea Judicialiter petitur eisdem fructibus adhuc pendentibus amper litis contestationem solutus veniant qui cum ipso contractu non venirent, Bartholomeus Angelus, Imminus, Alexander & Jason in 2o Donell. n. 11. in d. l. 75. § 1 Consent. non posse peti tanquam fructus sed posse peti tanquam causa, quia talis debet dari fundus qualis e tempore petitionis & i ita regula auxiliante de fructibus pendentibus tempore contractus, & perceptis ante litis contestationem, si forte stipulator tardaverit ut promissor lite fructus a fundo separavit sed ipsi Alexandro dari debent. Cum asserant in genere quis emisso fundo fructus pendentes exceptos censeri nisi nominatim emissi sint, quia tantundem valet silentium in contractu stricti Juris quam in venditione expressa exceptio sed qui petit fundum promissum exceptis fructibus, de lege contractus spectat ad hoc fructus vi huius exceptionis non debet habere ratio inscientia deinde quia est differentia verbalis, non realis quod non petantur fructus ut tales & petantur ut causa quod dicta abhorret a Juris principiis l. 2. C. de Immunia de legibus & quod decepto n. 3. nec reperitur quis, l. Ult. C. si in receptis ita fuerit alienatus quo fundamento ab hendita opinione discedunt Imola & Castrensis in d. § 1. & post alios Alciatus in d. l. qui fundus n. 6. quod utrusque regula sin ipse qui emit percipit fructus pendentes tempore stipulationis fructus vi qui nascuntur, & percipiuntur post emissionem spectant ad stipulatorem si ante perceptionem litem contestatur, quia hoc non consentit exceptio ut docent Castrensis Jason & Pisanus in d. § 1. Fabri in d. l. 3. § 1 de actionibus empti. Item non deducit expensas quia nullus casus e qui hoc genus deductionis impediat l. fundus. 51. familiae erciscundae. Ut dicit Alciatus ubi proxime n. Ult.

Sed

Sed ad versus hanc partem acriter obstat
textus in l. si stipulatus 4. de usuris ubi Iasonius quidnam
de hac stipulatione promittis fundum dari vacuamque possessionem
tradi decedit procul dubio per inferiora verba vacuamque possessionem
tradi fructus postea captos ab ea stipulatione peti posse
quia textus est desiderare quia Pomponius in l. 3a § 1. de actionibus
empti contrarium resp. nempe fructus tantum venire in illa
stipulatione ex die litis contestatae non ex die contractus ad differentiam
emptionis hanc empti nomine explicuit optime hinc ad
annis in selectis formata scriptum nunc in mea mutilum
est imprimis observanda illa stipulatio fundum dari significare
obligationem ex parte promittentis transferendi dominium in sti-
pulatorem quia proprietas verbi dandi significat translatio-
nem dominii ut in utroque desiciis de actionibus illa vero
stipulatio vacuamque possessionem tradi significat causam bonorum
l. in divisionibus 52 § 1 ff de verborum obligationibus, causa
bonorum est sive causa rei totum illud quod venit ex natura negotii quod
contrahitur nempe rem tradere vacuam omni possessore sti-
pulanti habere dominium sive videat penes promissorem
salem causam dominii edicit usucapiendi causam ut in
l. Clandus 74. de contrahendis emptionibus. ita 6. Glossa
et veteres apud Iasonem et Donell. Sefanius ind. l. 52
quamvis si recte cesset inde contradicit Zasius de verborum
obligationibus et Valentia lib. 2o tract. 4o. cap. 6. no 27.
cum serexint vacuamque possessionem tradi significare tradere rem
cum fructibus quod si explicat nec ubi invenit ne iuris
testimonio stipulatione est igitur plus continet 1a stipulatio fundum
dari quam 2a. quia 1a continet translationem dominii 2a
vero tantum causam bonorum ut dixi post u. Papini. simul
utranque stipulationem ad iunctum fuisse 1a quidem plenior est 2a
quidem minus plena concludit eam venire fructus post ea
capti ad ea contractus cum utraque simul iungitur cum ex
neutra singulatim veniant adverte tamen contra l. 3a ad
iunctum venire fructus ratio est quia verba contrahentium

capiendi

n debent ee superflua lg. syndi. 107. delegatis 1°. sed superflua est adjicere minus plena post pleniora q.

geminato illa operatur ut beniant fructus a quo ad ... Balista 22 ad Trebonian quambis singula per se n sufficerent. d. lg. 27 § 1° sic intelligendo his absolute tanquam minus quaerit in Vers. amicus et de partu ancillae an debeat per geminatam cao stipulatis Quitte inqua quest hoc duplicem movet actionem dubitandi 1a rasio ... quoad verba superiora, attinet sive factum rei promittendi sive effectus per traditionem dominii transferendi cum non partus n continentur. Sensus verba superiora huius duplicis clausulae et dominii translationem significant et factum tradendi et neutra n continet partus imo nec fructus d. lg. 3a § 2° quia stat ibi verbo emptor a venditore novandi animo ita stipulatus est factum tradendi stipulatus intellegitur. Sensus e ... venditor ex causa venditionis rem dari promittat n censetur promisisse transferre dominium et deveniat verbum dare ut tantum tradere significat sicuti est in lg. si dominus 8. de praescriptis verbis quia n ... verborum se voluisse venditorem in plus obligari per stipulationem quam obligaretur ex actione ex empto. Verum venditor tradere et de evictione cavere ut dicit lib. 1° opusculorum § 1a cap. 3. ex ... 3. igitur nec virtute stipulationis nec ... in plus tenebitur quia stipulationes semper referuntur ad eas quae praecedunt. lg. stipulationum § 1 Vers. conventionali de verb. obligationibus notat Baldus in d. lg. 4a. in his rationibus dubitandi n agit ... de actione ex empto. sed de actione ex stipulatu, et haec ratio dubitandi est opposita et ut veniat verbum dari minus significans in opposita stipulatione quam ... significat, itaque ... stipul. imitatur ... contractus emptionis et venditionis et ... eosdem fructus ... sibi ... et subtiliores ... qui in hac 2a. ratione dubitandi nihil locutus fuit de fructibus sed tantum de effectu traditionis.

Igitur Paginia. ita format dubitandi
rationes 1a debet tantum omitti dominij trans latione V,
Va solum omitti cum bonorum ... 1a clausula rem dari
si adjuvari super ... emptionis non operari dominij trans
latione q. partes venient imo nec fructus induxerunt
enim rebotat q. ... proculdubio deciderat ... insti
obstantibus ... Vlt. sed ... dicitur partus est venire ...
illa verba sequentia adjuncta superioribus fundum
dari q. notat copula q. ut in ... dixerat ita q. ex utriusque
q. clausula ... memiose ... Paginia ...
missorum obligatum esse ad ... fundum statim ...
sequens cum fructibus et ... habiturus erat si
illico sibi res tradita fuisset, igitur tota dubitandi ra
tio in geminat. clausula ut in ... senserunt
Acurs. et Donell. in d. l. 525 § Ult. Bartol. in d. l.
3. §. 1. Jason in d. l. 77. § 1 n. 2. Alciatus in d.
l. Cum fundus. 31. n. 4 de rebus credit. omissis alijs
apud Genuam in lib. 3. dilatarum ... nemini ...
sive potius qui ... text. exponeret ... le
gendam infra n. 58.

Opponi etiam solet text. in l.
Si fundum 114. de verb. obligationibus ... stipulatus esse
fundum sibi dari certo die velut Kalendis
Januarii promissor die illa fundum non dedit ... moram
fecit l. ... 22 de obligationibus et actionibus l.
Vinum 22 de rebus creditis l. Ult. de eo quod certo loco
quaeritur q. stipulator habeat ... Vlpia. seque
turum esse quam ... fundum ... die ...
si fuisse nunc ... expendunt stipulatr ...
te sua interest fundum sibi datum non fuisse eo die morae
sed in eo quod interest ... fructus post ...
percepti cum ... lucraturus fuit, si in tempore sibi
fundus traderetur igitur sive per ... sive per ...

Veniunt fructus a die moræ in Judiciis stricti Juris, Et non a die litis contestatæ sed resp. huic iuri loquitur non de obligatione dandi sed tradendi quod est meri facti, l. rem tradi 28. de Verb. oblig. in quo fundo non tradito succedit obligatio ad interesse ut in omnibus faciendi obligationibus l. stipulationes 72. Vs. Celsus eodem titulo l. si stabulo §. 8. Ult. de reg. Judi. ideo appellatione eius quod interest veniunt fructus non ut fructus sed ut interesse et æquales percipiendi erant a stipulatore sive maiores sive minores quam eos percepit promissor. Ita Auris. Glossa 1a ind. l. 76. §. 1.o ubi Barth. et Iaso n. 2.o et intelliget l. 114. fiendo conclusio solutus ex eo tractus loquitur de stando fundo. præstandi autem tam ad tradendum quam ad dandum refertur. l. ex empto 11. de action. empti. sed quid quid dicant nulla ratio est Cur stipulatio dandi fundum non teneat fructus cum maioris efficaciæ sit et teneat illos stipulatio præstandi aut tradendi quare Alciat ind. l. Cum fure dy 31 n. 4. de rebus creditis ind. l. 76. §. 1 n. 13. existimat in mora quæ trahitur per adjectionem diei boni re fructus quia in diem venit de interesse. d. l. Unic. 22. sed hæc sententia est expressa 2a. l. d. Videamus 38. §. si actionem 7o. de Usur. itaque ut refero intellectum Cujat. ind. l. rem tradi Duar. et Infant. ind. l. 114. Et id quod interest continere verum pretium rei tempus quo æstimatur quanti haberet promissor si in actione fundus constitutus est exceptis fructibus qui non deputantur, quia conveniente de quo indi nisi non veniunt donec litis contestata.

De fructibus Rei debitæ ex Contractu bonæ fidei

quib.

176

N. 56

Quando res abiit ex contractu bonae fidei veniunt fructus ex tempore morae mora vero intr. per contra iudicialem petitionem facta tempore & loco et per advenientem diem contractui adiectum et perlatis ... l. mora 32 de usuris l. traiectitiae 22. de obligationibus & actionibus l. si servus ff. § sequitur de verborum obligationibus l. ma... 13 C. de commit. & stipulatione ... ex his casibus incipiunt fructus debiti currere ad creditorem ... de usuris ibi loquitur ... de fructibus & actionibus ... l. ... hic ... quod nec ... bonae fidei nec arbitraria ... quod ... in illis ... fructus ... tempore morae ... quia inter fructus & usuras ... in ratione ... nulla ... sed usurae ex contractibus bonae fidei veniunt ... pore morae ... l. mora 32 § bonae fidei de usuris l. bonae fidei 13 Cod. eodem tit. l. ... C. de pactis inter emptorem & venditorem l. Iulianus 13. l. ... dic 25. ... ff. depositi l. 2a ... l. ... & ... quod ... fructus veniunt hoc ... e ... ex Richard. ... Fabro laudatis in ... 20 ... quamvis ... subtili ratione differentiam inter fructus & usuras agnoscere voluit. Ant. Faber de erroribus dec. 11. err. 1.

N. 57

Aliquando mora in contractu ... ex tempore contractus sine ulla interpellatione ... suspendunt vendidi ... statim tradidi spe recipiendi pretii ... moras statim ... & usurae recompensationem incipiunt currere l. Curavit 5. Cod. de actionibus empti ... enim est ut emptor fruatur fructus rei & simul ... pretii l. Iulii 13. § veniunt 20 de actionibus empti l. liberalitatis 16. § de usuris ... pupillo tutorem ... pecunia debita ... solvat.

statim mora irregularis non trahitur ut a contrario sentiebat textus in l. cum quidem. 17. § speciulatio 3° de Vsuris, siquidem in his speciebus morae veniunt fructus in contractibus bonae fidei.

N. 26. Ex quo sequitur in contractu emptionis et venditionis a die contractus celebrati fructus venire l. curabit. 3. § 1° de actionibus empti. l. si stipulatus 4. de usuris ubi Pap. ait ... fuit accrescere post tempori quos stipulatio novandi animo superstipulatus ... contractu venditionis fructus posse peti a die contractus non actione stipulatus, quod ... ut supra se de actione ex empto quia novatio tantum tollit et transfundit, sed causa fructuum ... illis superest actio ex empto. d. l. 3a § ex empto 1. Alciat. et his. lib. 21. quaest. Pap. ind. l. 4a et lib. 16. observationum cap. 3° Ant. Faber. in ducta l. 3a § 1. probatur et ex dicta l. 8a C. de actionibus empti iuncta l. 1a C. de periculo et commodo rei venditae ubi stat ratio quia cum periculo perfecta empto statim ad emptorem spectet, et cum dicto tit. de emptio et venditionibus aequum est ut commoda rei ad eum pertineant l. VII. M. de regulis iuris, quam rationem illustrant multis relatis Dominus Papia 2 thom. Catenae moralis sub q. 16. art. 15. l. post perfectam. 16. C. de actionibus empti ubi stat regula explicati venditor debeat sperare ita fructus ante perceptos non possunt ad emptorem spectare. l. 2a in fine C. eodem tit. l. curabit. 6° cod. de pactis inter emptorem et venditorem ... et ... speculio et commodo rei venditae docet et ... in l. si stipulatus. 18. § ult. n. 8. de verborum obligationibus. Ex quibus apparet facilis explicatio textus in l. videamus. 38. ex eadem ff. de usuris ubi docet Paulus ex causa emptionis fructus praestandos esse non per aetatem ... perfecti contractus ut in l. venditor. 21. ff. quem ad modum de hereditate venditione vendita igitur ex quadam ... quia cum ... non solvit fructus interim perceptos non lucratur. Si quis partis pretii solvit ratam partem earum fructuum lucratur. Paulus et ibi Cujac. libro 5° sententiarum tit. 17

§ 7°

§. 7. 4 nisi Venditor de pretio fidem habuerit, quomodocumque sibi satisfactum est § Vendit. instit. de rerum divisione docent Covarr. lib. 1 Variorum cap. 18. n. 20 Praeceptor Noster D. Nicolaus de Castro in relectione 1 Salmanticensi n. 18 notanda quod notanda more irregularis quam fructus veniunt a tempore contractus emptionis.

N. 59.

Veniunt etiam penden tes contractus tempore l. Iull. 13. § in fructibus 20. de acti onibus empti nisi nominatim excepti sint l. qui fundum 40. § cum fundum 4. de contrahenda emptione, alias quidem ratione nam quia cum fundo ipsi Venditi Cervent, et per aequali cum fundo res principalis docent Ioannes de Imola Castrensis Alex. et Iason n. 3 in prae. Romell. n. 10. in d. l. 78. § Vt de Verb. obligationibus Faber et Alii ind. § si fructibus Covarr quoque bis utramque rationem coniungat d. cap. 14. apud Tiraquel. de retracti conventionali § glossa 4. Caldas Pereira de emptione et venditione cap. 22. n. 16. l. Vindemia tit. 5. part. 5 et ibi late Hermosill. quidnam si fundus Venditi sit qui locatus erat Colono satis nunquid pensiones nunquid pensiones pertinebunt ad emptorem huius rei stat expressa deci sio in d. l. Iull. 13. sunt Scriptis ll. Vbi docet dictus per contrarium pensiones ad Venditorem pertinere nisi expresse dictum sit ut et ad emptorem spectent, et in Accursii sibi existimat teneri Venditorem cedere actionem in favorem emptoris ut eas sibi exigat pro fructibus quos lucraturus erat quo radita tempore rant Castrensis et alii et Alii Veteres apud Covarr. d. cap. 14. n. 13. Vers. sed hoc ut in distributione pensionis diceret tempus quo fructus percipiuntur ut sibi Venditio facta sit post fructus perceptos nec dies pensionis Veniret pensio in tegra spectet ad Venditorem ceterum si fructibus pendentibus fructus distractus sit pensio quae postea cedat ad emptorem aspectet quamvis a venditore ante diem exacta sit, argumento ex l. defuncta. § 5. de usu fructu in pensionibus in donum

q quotidie Cedunt nec spectat maioritatis Conveniunt dicunt prata arguto ex l. operas. 26. eodem tit. Cum videamus in l. ult. de iure fisci post perceptos fructus quaeritur pensionem ad emptorem pertinere respondet in venditione facta a fisco generaliter retinendum esse pensionem ad emptorem spectare sive ante sive post fructus perceptos venditio facta sit quia emptor tenetur stare locationi ut illo casu contra generalem dispositionem textus in l. emptorem 9. C. de locato, hoc in iure modum per illud modum emptori respicit ita Cum Barth. et Peterius Consueverunt ubi patet. Ubi prime Caldas d. n. 18. Ant. Fab. inducta l. 23 §. ult. locatus .11.

N. 60. Verum haec doctrina non posse applicari textus ind. §. 11. Ubi absolute docetur diversum de impensionibus aedium rusticorum et aedium ac infructibus quando spect. ad emptores nisi ita nominatim convenerit ut supp. in l. silvam fundi 68 de contrahenda emptione l. si inter Ccilem. 53. de actionibus empti quam differentiam in praxi receptam esse testantur Thesaur. decisione 55. Peregr. de fidei commissis art 47. exm. 925. quare ut hanc rem comprehendamus in casu noto emptorem posse expellere conductorem a fundo conducto quia conductio desolvitur per emptionem et peremptorem 9. C. de locato et per hanc viam emptor percipiet sibi fructus tamquam ex re sua natos et colonus habebit regressum contra venditorem prorsus ut in textus in d. lege ult. de iure fisci deinde notat inter contrahentes ad hoc damnum evitandum solere caveri ut pensiones pertineant ad emptorem quo pacto interposito consentit emptor locatori ut colonum expellere non possit sed cum actio ex locato potestatibus personae et adhaeret ipsi venditori non aliter posse emptor contra conductorem agere quam cedit sibi actionibus a venditore ut docet cum multis Vir Doctissimus ob eam decessionem Iurium et auctorum n. 1. 9. 74 per totum itaque sibi pacto non interponatur nec emptor expellat conductorem tunc pensiones ad venditorem spectant quia non proveniunt immediate ex domo sed ex industria locatoris ut docent Cusanus Lib. 24.

l. 68. ff. de contr. empt.

Cusat: lib. 27. observat. cap. 3. in caa m. Venditionis fiscalis vera e dria Orad antiquorum utrinde Cusat censet negeruito sicut maneat obsidibus si emptor debitorem potuit expellere g. idq. dicendum in cuius Venditione Judiciali quia nec emptor expellere potest Colonum ut docent ex multis Gutierrez libro Canonicarum cap. 58. n. 48. et 49. Olea in p dicto tractatu tit. 4. quest. 5. n. 10.

N. 61

Ex hac oratione quaerunt D.D. quid dicendum sit, si res Vendatur sub pacto de retro vendendo quale sit exponitur in l. 2a C. de pactis inter emptorem et Venditorem l. 42 tit. 5. part. 5a nihil e tam facile quam questio dissoluere cum enim revenditio 2a sit Venditio lege ab emptore: l. 6. de pactis Disquensis ut fructus qui eo tempore pendent pertineant ad 2m emptorem. d. l. si fructibus ... q. docuere obant trus. md. l. 2a l. cum te. 6. d. tit. Ubi redemptori restitutus fuit cum fructibus nihilominus cum antiquioribus Tiraquel. lib. 2. de retract. § 5. Glosa 4. et Cobarr. dict. lib. 1. cap. 15. n. 6. et 7. Ant. the saurus decisione. 56. Sorbas de ratio. Computatione ult. existimant sine ullo iuris testamonio & quus ee ut pro rata temporis inter utrunque fructus dividantur, nec ... tempus maturationis fructuum et tunc ad redemptionem accedat fructus q. fructibus et simul portio quo usque ad eum diem retinuit quod prauis per sequens recipienda erit, si dies redemptionis in initio tractatus apposita n. fuit alioquin omnes pertinebunt ad redemptorem cum ab initio contrahentes viderint quo tempore dissoluenda sit Venditio nec interest nullum lucrum adquisierit emptor nam hoc ex voluntaria conventione provenit eo maxime q. hij tractatus mediae portionis celebrantur ob ... modum retro Venditionis ut docet Illustr. Tapia 2o thomo catenae moralis lib. 5. q. 16. art. 14.

Sucero siguientes

fundus venditus fuit sub lege commissoria ut nisi tali die pretium solveretur fundus inemptus fiat, et emptor qui interim tulerit fructus quidem interim adquirit sed reversabiliter tenetur eos venditori restituere quia resoluto contractu causa reducitur ad non causam quare sine titulo maneret fructus apud emptorem l. 5. fin. l. 1. de lege commissoria nisi aliquam partem pretii dedit emptor in numeratis quam perdidit in numeratis quia venditor pretium non solvit hoc in casu reminisci Neratii l. 5. ut in compensatione damni accepti fructus interim accepti sive percepti pertineant ad emptorem lege si fundus 4. in quo et l. 1. eodem titulo adeo ut si venditor retinere velit partem pretii et simul fructus petat, credendus non sit de aequitate contractus quambis tale pactum apponatur lege Calmus 6. §. 1. de contrahenda emptione idem dicendum est si fundus vendatur sub pacto additionis in diem ut si melior conditio allata sit a priori emptore recedatur allata quippe meliori conditione fructus iam percepti ad venditorem spectant pendentes ad nobis emptorem quia primus emptor tantum est dominus revocabiliter l. 2. §. 1. l. item 6. l. imperator, 1. de in diem additione l. huius §. 11. §. si fundus. ff. quod vi aut clam. Caeterum si emptio incepit a die ut in lege 2. in quo de in diem addictione. hinc nec lucratur emptor fructus dominus revocabili sed semper domini fuerunt et per se quens poterunt, vindicare. si melior offeratur conditio lege vor autem 4. eodem titulo quia pendente conditione fructus ad emptorem non spectant. l. narras 5. §. 1. de periculo et commodo rei venditae

N. 63. Haec dicta sint de duabus resolutionibus quae accidunt ex pristina voluntate contrahentium videamus de reductione quae ex nova causa praeterea evenit habemus certam definitionem in lege cum autem l. 26. § cum res duceret quod redditur. ... fructus perceptos et omnem causam emptori restituendum esse quia voluntate sua rescindit

venditor

Venditionis rescissoria, possit emptor eodem modo optare secundum illud scriendum
.10. § idemnabis 2a eodem titulo Ayras Pinellus in l. 2a C.
de resc. venditione 2a parte cap. 4. n. 63. ex eadem ratione ruendi
non rescindatur restitutionis in integrum fructus etiam restituendi
in l. § sin. 24. § restitutio lege separatim 27. § 1. ff. de
minoribus lege 1a C. de reputationibus Covarr. lib. 1. Variarum cap. 3
partim, Caldas Pereira in l. si curatorem habens verbo imploravit
dicto cap. 13. quidque dicendum exit probabiliter ultra dimidiam
justi pretii venditio rescindatur, partim in lege 2a C. de rescindenda
venditione. cap. cum causa de emptione et venditione l. 56. titulo 5 part
5a. in qua questione non habemus decisionem iuris ideo variant
interpretes: ego sic distinguerem si emptor est qui petit rescis.
ut in l. 1 tit. 11. lib. 5. Ordinationis dicerem restituturum
de fructibus quia ipse est qui intentat rescissionem quod si vero
venditor rescindi contractum postulet fructus restituendi non sunt quia emptor
post suos fecit perceptos ex dominio consentiente perfecto
pendentes tamen ad venditorem spectabunt ex absolutis expensis
argumento ex d. § 2 de fructibus 10 ita in concordiam possunt
reduci contrariae opiniones autorum negantium enim tenent Pinellus
ubi proxime ex n. 2. Ioannis Padilla Meneses ex n. 9. Ant.
Gomez 2. thom. Variarum cap. 2. n. 24. Petrus Barbosa
in l. divortio § 5. ult. ex n. 45. soluto matrimonio
affirmationibus tenent. Costa in § quid si tantum 2a parte n.
72. Covarr. 2. libro Variarum cap. 3 n. 9. Nabarr. de spu.
in fine Molina in emporio Iuris titulo 9. q. 21. ergo opi-
nionibus defensandis inveniam classes divisas plusquam
CCC A.A. referunt Hermos. in d. l. 56. Glossa 8. Lar
inez ad Ant. Gomez d. n. 24. quod in enormissimo
casu venditio rescindi tamen non fructus esse restituendos
Larrea decisione 68. Granatensi ex n. 8. Noguerol
Alegatione 16. ex n. 109. et alleg. 29. n. 126. Olea
de cessione iurium actionum titulo 2. q. 1a n. 82. N. 64.

Absoluto tractatu

de fructibus qui veniunt in contractu emptionis et vendi-
tionis secuntur ut de alijs contractibus bonae fidei dispicia-
N.64 mus in 2.do in contractu societatis oes fructus pendentes
et deinceps contracti veniunt quia contrahentes ubique soli cli-
cuntur l. 49 §. 3. dmun. dividundo l. cedo 38.
§. 1. idem inter haeredes observatur in fructibus tempore hae-
reditate pendentibus et perceptis l. 2.a Cod. de pet. haered.
l. non ambiguis C. familiae hercisundae l. n. 16 l. 56.
ff. eodem et ea sunda l. Videamus 38. §. redintr societatibus
et §. 3 l. 14. et virtutis nam unus ex haeredibus fundis
haereditarijs bona fide tanquam suis coluerit neque tunc
ipsi cedunt ut bonae fidei possessori l. inter 44. §. fructus
ff. familiae erciscundae

N.65. Aliae autem bonae fidei
sunt personales perquas petimus rem nostram nobis restitui
quae nunquam fuit tenentis et nudo tantum detentantem
auocant in his oes fructus mihi restituendos esse nulla enim
causa est quod quae eos lucrentur depositarius et commodatarius
quia fructus non cedit d. l. Videamus 38. §. si ponis 3. 10.
l. 1.a §. bonae actiones 28. cum seqq. ff. depositi facit textus
in l. sicut certo §. ult. et §. uni adeo ff. commodati in quibus spe-
cie bus et mora disputari non potest quia semper fructus do-
mino cedunt qui ex re eius percipiuntur

N.66. Sic similiter
quod ita tradidi rem ut in aliquo euentu transferretur do-
minium alioquin apud me semper maneret et ad me re-
verteretur si euentus non aduenerit fructus medio tempore
percepti cum re ipsa mihi debent restitui ut de l. dominia
et additione in diem supra dixi Alia exempla adducit
Paulus in d. l. Videamus 38. quae illustrabo veniunt
cum stare in §. 1.o dedi tibi fundum ut aliquid mihi dares
l. cum dotis postea non adimpleuisti et petiui me fundum
a dicto

dedimi quia antequam facias extra etiam tamen mihi ad traditum Vendere l. sequuntur § de Jure eod. cum regulam intrue nit ex alterutra parte in iis dibus carbus ut supra dictum sum dum cum fructibus ee restituendi oibus l. tamantea quo post, desoluta causa perceptis, sedatum in restitui iis qui accepit q signifiat etiam mora ut forte in l. 3a § super venditorem de actionibus empti quae hic dicitur de fructibus debitis et de partu ancillae in l. qui se obbire 7a § 2a ult. de Jure Cau data quia ut fructus ad dominum spectat, Ita et partus sequitur et extraniis remanere soli, hac est pars dad alia etiam Ubet Paulus in d. § 2a nec aliquam sponsus fundum neglegat existi mans alsui periculi non spectare fructus nec obligatum ee ad restitutionem quam in merito carpit. Faber ind. §. ult. Eamq. non est asperioris nihil absurdi sinner idem duendum e. Si quis mortis cau donaverit tradiderit fundi ex ar minos l. 12a de mortis cau donatis et porbea, ult. obas fuerit, tao mantem Veboravent qq mors donatis resol uitur § 1 istit. dedo naorbus rei eius cum fructibus restituen da e quia cau ad non cau reducitur et dominium recedit ad natario tanquam si aqud eum non recederit d. l. Vule amius 38. et idem quia 3a l. cum quis 12 de Jure cau data ut multis laudatis in portu docet Noguerol alleg. 29. n° 22. Dominus Larrea decis. Granatensis 76. n° 34. et sequenti Amaes Pinell. in l. 2a cod. de rescin denda Vendit. 3a parte cap. 4. n° 63. et Caros eleganti bru in l. quoties 15. Cod. de rei vindicatione aliquis in fructibus istantes Vendicavit nempe sitatim tranit dominium sed incasu mortis ut in l. mortis 29. l. senatus 35. § 3 de mortis cau donationibus quia sido natarius non sequitur dominium nullo modo poi facere fructus suos ut supra dixi de quia de Francia la bus agunt ad l. 3 de Jure decau data. cap. Ut castrensi et Gita nius in d. l. 29. Cusat. tract. 2a ad Africanum in l. si pactum 23. de mortis cau donatis Ant. Faber de erroribus decad 44. error 10. Donellus et Ostialdus Lib. 14. cap. 33. et nos aliqua

dicimus lib. 2° opusculorum dictione 2ª cap. 5° ubi dicendum est si causa propter quam finaliter data fuit enunciatur iniusta ita quidem ut rei ab initio obstitit res data restituenda est cum fructibus indicando exempla stant in l. Uxori 21. de usufructu legato l. 2ª l. cum qui 17. de his quibus ut indignis l. 1ª. C. eodem 4° §. ne nulla ab initio exodesse du solemnitatis falso ... l. 1ª. unde iure et fide hospitalis lib. 10 ubi amayas ... n° 13. et si sedibus litis vecinis fuit ex defectu qui ab initio inerat ut in l. filius 16. § 1 de ... officiorum ... Noguerol ubi prime enim etiam si causa fuit erronea vel ut quia credebat se fundus solutus fuit cum fructibus est restituendus l. indebiti 15. l. si non sortem 26. § libertus 12. l. in summa 65. § ex quibus et dicto indebito d. l. Videamus 38. § Item si 2°. et venais ita quod omnia haec remedia si personalia sed quia ratione aequitatis ... tenentur ut res in suo statu integre reponatur fructus restituuntur domino §. quia numquam ... dominium recepit §. quia sui recepit ut revoluta causa non videtur recepisse loco cum filius 16. § qui ... 2°. delegatus 2.

N° 67 Denique aliud regulam ponit ut sciamus quando res cum fructibus restituenda sit cum ... stante ... Est ... ut res restituatur nam tunc ex significatione ubi restitutio veniunt etiam fructus l. in ... 173. § 1 de regulis iuris et explicationis gratia quaedam exempla subsunt 1° stat in d. l. Videamus 38. § in Fabiana 4ª. sive alienata in fraudem creditorum ... fructus restituuntur et quidem fructus qui pendebant alienationis tempore omni modo restituendi quia cum sint pars rei l. fructus 44. de rei vindicatione ... fraus ... fuit per sequens restituuntur qui pendent tempore restitutionis quia rem ... item et percepti post iudicium accepti quia res cum sua causa restituenda est l. ait praetor 10. ... Cumque ergo

gua

qued in fraude Creditorum percepti usque medio tempore non restituuntur l. ult. § non solum ff. eodem titulo ratio est quia fraudator fuit dominus nec vendidit titulus tanquam ab initio in validus sed potius quia valuit et tanquam particeps sit fraudis non malae fidei possessor sed dominus quo tempore fraudulentus quare de fructibus perceptis non tenetur l. videamus ff. eodem part. 3a Fenellus d. cap. 4 n. 63. nec obstat textus in d. l. 10. § praeterea 22 ubi si in fraude creditorum debitor alterius debitori suo acceptum tulerit obligatio etiam haec aliena debet revocari et restaurari veteris obligatio l. hac in facto 14 eodem titulo adeo quidem ut in ea veniat commodum quod medio tempore sensit debitor liberatus nam responsum sublata acceptilatione quae est restaurationis effectus necesse est ut perinde omnia agantur ac si semper debuisset in hoc enim est inquisitio fraudandi creditores videlicet in usuris quas medio tempore non intulit debitor liberatus quantum enim earum dies non venerat iam debebantur et quaesita debebant ex quo fuerunt promissa l. 3. C. de usuris quas re tanquam fructus pendentes tempore alienationis revocantur, et debebunt. Et ita Richardus in § 1. instit. de off. iudicis ex n. 72 Amaia lib. 3 observationum cap. 1. § 2. ex n. 59. Et exemplum ponitur in interdicto unde vi quod integrum est per vim restituas l. 1a de vi et vi armata, ideo fructus veniunt ex quo die quis deiectus est quia deiector nullum unquam ius habuit et fructus lucraretur l. in § eodem 40 l. in interdicto 6 eodem titulo l. si depositum 4. C. eodem titulo ubi restituit non tantum perceptos sed post percipere potuit deiectus d. l. videamus 38. § et ideo 4. Cap. sequente 2o cap. gravis ii de restitutione spoliatorum l. dominum 5. C. de rei vindicatione quia violentus possessor est plusquam praedo aut malae fidei possessor l. merito 14. de vi et vi armata, de quo dixi in restitutione de interdictis 3 apre n. 20. idem militat quod quis clam detinere alienam rem fur

Vsurpauit . d. leg. 39 § interdictos. 11. ff. semper 15 § Vlt. cum ll. sequentibus ff. iuncta 22 qui aut clam aut in dicto . decis quod metus causa d. ff. 38 § Xenr dicto . 11. q. its suis . 6. ff. ricdepartus 12 decis meliorem Coz. ubi V. dehyp. quilui Vbi cum integritate restitues Vniversal Vbidoret Clarii addendus est Noguerol allegatione 29 conv. 210. et 225.

De fructibus.

Legator. et Fidei Comissor.

N. 67. 1a dub.

Hic articulus multis distinctionibus. A.A. imbolutus est adeo maioris explicationis causa et deduces praecedant et 1a sit circa fidei commissa Vniversalia fructus ex hereditate percepti ab herede fiduciario restituendi fidei commissario nisi expresse testator iussexit, velut si dubiat Vna cum incrementis restituat ff. suita . 43. § Scaevus 2 de legibus . 2. l. in fidei commissaria . 18. lege facta . 63. § si heres 4° ad Trebonianum. Cui adiurgendus est Chasel ad leg. Aquiliam . lib. 1° cap. 3. n. 2° ubi deducuntur . 4°. Quarto fructus et redditus minus crementis restitui ex voluntate expressa testatoris ut docuit Marcus Antonius Pereg. de fidei commissariis art 49. conv. 9. idem dicendum est quoties sufficienter aparet ex coniecturis voluisse testatorem ut incrementis fructuum restituerentur . 1a coniectura est quod in dilatione temporis voluit testator onerare honoratum et ingrauatum ut in lege sinius 46 ad Trebonianum iuncta deducta falcidia et eius fructibus redeunt cum fructibus perceptis restituendis est lege liberto . 221. § filium 2° vers. idem quidem Mangurel legatis Vbi notauit nobis ex de restituendo fidei commisso, ut in

Vt infirmitati filij commendato haberet, sicut in l. 3. § cum
Scudarius ff. de transactionibus eadem Ducchera induuit quia testator
Solidum hæredem scripsit ut subiret ætatis ambulexit et
Curatorum periculum subiret ideo bona post legitimam ætatem
tem eius restitui iussit. 2a Ducchera est si emere testator
desiderauit ut tota hæreditas restitueretur veluti si dixerit quid
quid ex bonis meis ad te peruenirit rogo restituas. ut in d.
l. 3. § si numquam tunc enim quod bona sint diminuta
ab agrauato ante diem fidei commissi cedentem non restituuntur
sed supplent patrimonium fructus interim percepti l. mulier
ca 2. § cum proponeretur 4. l. Titius 44. ad Trebellianum
In segeminato concepto testator iussit quem tanquam pertinentiam
eam 3o. l. Balista 32. eodem titulo quum imo
si testator dixit quantum peruenit ad te ex mea hæreditate
te perueniret restituas, fructus veniunt quia illud relatiuum
quantum induit diminutio et per consequens debet in
ducere augmentum fructuum l. scribit 53. eodem titulo quod in
legatario rogato per fidei commissum restituere quid quid
ex testamento ad eum peruenerit docemur in l. 2a. § multis in
fine de dote prælegata

Sed huic parti obstant N. 69.
textus in l. 6 quis rogatus 73. de legatis 3o. l. hæredes
57. l. deducta 58. § hæreditatem ad Trebellianum
vbi docemur non teneri fructus integrum perceptos restituere
eum qui rogatus sit restituere quod ex hæreditate bonis
ve testatoris ad eum peruenerit, sed ut respondeat
nostra differentia inter hæc verba quidquid peruenerit et hæc
quid quid superfuerit, quia hæc postrema augmentum et
diminutionem significant et fructus per consequens etiam. Deinde
deinde notandum aliud esse hæreditatem aliud bona, bona
naturaliter significant res in hæreditate contentas, hæreditas
vero significat subiectionem eius qui desinit esse talis ex in
capite ex patrimonio hæredis post quam semel adita est

N. 70
[illegible]

fuit l. 1a. § Veteres de adquirenda poss. id est Cum rogatus restituere quidquid superfuerit ex haereditate si ten
situr rogatus de fructibus rogatus vero restituere quidquid
superfuerit de bonis tenetur fructus restituere l. 3a § 1
nunquam quia fructus non haereditati sed ipsis rebus aucti
fuerunt, igitur rogatus restituere de quidquid ex haereditate
te superfuerit tenetur restituere quod superest ex corporibus
haereditariis non que diminuta fuit sine culpa et non tenetur re
stituere fructus quia dicta verba important diminutionem
in alimenta et que ex haereditate pro quam sic eligan
ter explicat et ab emendatione Cujat. defendit Alexius lib.
3o Variantium cap. 32. cujus dicta videtur et Veterum
quos refert Peregrinus d. art. 49. num. 25. nec multum
distat intellectus quem habet noster Amaya aliis laudatis
lib. 3o observationum cap. 1o § 1 ex num. 5. postrema diectura
est testator minus relinquit quam iussit restitui censetur
enim voluisse suplere ex fructibus quod deficiebat rei ut
omnimoda et plena restitutio fiat. textus sic intelligen
dus in l. imperator 70 § cum quidam 2o l. cum pater
77 § Titio 31 de legatis 2o l. quod bonis 17. § quod annus
3o ad l. falcidiam et hoc non tantum procedit in haerede gra
vato restituere aliquam quantitatem substantiae haereditariae
maiorem sed etiam in legatario qui plus iubetur post tempus
restituere quam accepit l. filius familias l. 114. § 10
apud Marcellum 3o de legatis 1o quam exponentes aquiesce
runt Cujac. et Govarius in dicto textu sed melius exposue
runt Veteres et post eos Peregrinus d. art. 49. num. 39. et
multis praemore laudatis Vicentius Fusarius de substi
tutionibus q. 626. n. 27 Pinell. lib. 1o selectarum cap. 7
piculorum maxime n. 16.

N. 70. 2a Jclusio sit fructus collecti
2a Jclusio et percepti a testatore et in adhuc extent reputantur inter bona
defuncti et eius patrimonium augent quare de illis idem
dicitur q

q̃ decetero bonis arguitur ex ly ite venerint 20 d. n. solum appetit hoc heredis docet cum multis Tiraquellus maxime n. 1. idque dicendum e. distantibus in quo fundi maxime si maturi sint etiam si non sint maturi modo manserint seminati a testatore quia per illos fundus plurimi estimatur et sic augent hereditatem tempore mortis Caus stat in lo Centurio 15 de Vulg. inquit fructus inuenti in hereditate idest pendentes tempore quo dies restitutionis venerunt restituendi sunt. ergo q̃ Pas. ait in d. lo. in leg.ᵃ alleg. faludius fructus postea percepti qui maturi erant tempore mortis augent patrimonium defuncti nec curare an quis de maturis et non alijs ut volebant Casat. et Gouerinus sed per modum explicationis et sanctionis comprehensionis maxime si maturi erant tempore mortis ut consent glossa et Inter D. D. apud Peregrinum d. art 49. n. 16. Simon de Praetis de interpretatione ultimarum voluntatum fol. mihi 347. n. 5. Mantica de coniecturis lib. 7. tit 10 n. 14. Tusanus d. q. 626. n. 4 q. non cedit in partem anillae Cognuntis tempore mortis postea seditio quia q. augeat matris valorem. lo. si quod ex Tranquilla. 73 de lege. 2. Ex n. dum tit. d. lo. in leg. q. et de demortuis in ferendo Junct Merlo Lib. 1. pariorum obseruationum Cap. 16. quia nulla expensa aut cura hominis opere dominij in his fructibus e. unde ad hos factus peior hanc decisionem cum fructibus extendunt Alex. et Angelus in eadem l. quos aduersus Castrensis sequitur Peregrinus n. 16.

N 71.
3ᵃ. Decis.

3ᵃ Decis. nec fructus percepti post mortem testatoris et ante aditam hereditatem qui non manserunt seminati a testatore computantur in valorem hereditatis nec augent patrimonium defuncti id dicendum e. de industrialibus satis post mortem defuncti collectis ante additam hereditatem quia ad computandum valorem bonorum

Cause inspicitur tempus mortis l. in ratione 30 l. quinquant. 73. ad l. falcidiam eos non lucratur haeres sed imputat in quartam quam deducturus est per l. per l. falcidiam ut si fructus exequunt quartam nihil deducat, si minus tanto minus deducat sed quamvis aliquid deperit de fructibus nihil restituet quia fructus non haereditati sed ipsis rebus feruntur accepti l. si fidei commissaria 18. §. 1 ad Trebellian. Ratio vero propter quam hos fructus imputat est quia ex eiusdem consuetudine eos percepisse censetur et sic inde satisfacit deductioni l. mulier 22 §. si haeres 2. in fine eod. tit. quod dictum dixisse ex A. supra laudatus et habet locum per eandem rationem etiam in fructibus perceptis ante diem adventus alterius sub qua datum fuit fidei commissum l. Titius 48. l. imperator 70. l. 1 de leg. 2. l. quod de vinis 17. §. fructus 80. l. filius famil. 87 §. 1. l. qui quadringenta 88. §. 1 ad l. falcidiam l. 8 deducta 58. §. ante diem 5 ad Trebellian. sed advertendum est quartam falcidiam et Trebellianam ipso iure haeredi adiri ex die mortis testatoris idest ipso iure segregari a reliquo patrimonio defuncti l. si ergo 26. ad l. falcidiam quodque fructus qui correspondent falcidiae ipso iure ad haeredem pertinent reliquos fructus in falcidia l. Papinia 8. Unde sequitur ut de inofficioso testamento. l. mulier 22 §. haeres 2. vers. alia causa est l. ita in 421. § haeres ex asse ad Trebellian. l. ult. tit. 11. parte 6. §. 1. Amaya lib. 3. observationum cap. 1. § 1. ex num. 13. fallit primo ex constitutione Canonis de qua in l. iubemus 6 C. ad Trebellian. in Liberis primi gradus quorum si aliquis rogetur partem suam haereditatis post mortem alii restituere deducit quartam nec imputat in eam fructus decursus intellectu post Carlos videndus est late Peregrinus ubi plane ex num. 105. §. 55.

N. 72.
4.ª deduct.

4.ª deductio est postquam addita est haereditas et dies fidei

Fidei commissi Ant & heres paratus se fidei commissum restituere, quod ideo non restituit quia fidei commissarius est in mora illud agnoscendi & petendi fructus interim percepti heredis fiunt taliter ut nec in quarto imputet quia non ex iudicio testatoris sed ex negligentia fidei commissarii illos percipit l. in fidei commissaria 18 § quoties l. mulier 22. § heres 2° l. cetera in 27. § 1° l. si postulante 44. § sed huius mor 1° l. deducta 58. § qui post tempus 2° ad Trebonian. quod regula limitatur si fidei commissarius pupillus sit l. Valet absens cui praeterea nulla negligentia imputari possit ut cum Iudicio & aequitate docent Castro d. § si heres [illegible] de [illegible] d. fol. 347. n. 11. Costa in cap. si pater [illegible] n. 56 Fusarius ubi primo eodem 43.

N° 73 Extrema [illegible]

Extre[illegible]

Ma[illegible] dubium est postquam fidei commissarius adquisivit dominium bonitarium fidei commissi per restitutionem & fidei commissi heredis omnes fructus ad eum spectant l. Herennius 42 de usuris quam sic recte accipit Ant Faber 4° [illegible] cap 4 [illegible] in fidei commissis universalibus [illegible] extendendo ad eas in quibus facta fuit restitutio etiam verbalis quia restituta hereditate & ius eius transit in fidei commissarium [illegible] res quia restituta hereditate [illegible] restituta 37 ad Trebonian. & ita sequuntur omnes post veteres Ant. Gomez. thom. 1° variarum cap. 5 n° 5. Menochius cons. 258. n° 27 Peregr. d. art 49. n° 567. Fusarius d q. 626. n° 43. male tamen accipit vulgo dictam leg. 42 de dote fidei commiss. cod. Peregr. n° 91. Fusarius n° 67. Molina lib. 3° de Primogenijs cap. undecimo in multis locis quia non sequitur nisi de adquisito dominio per restitutionem

dominiis per Vestituos ut optime docet Faber dicto Cap. 4.

N.o 74. Sequitur ut Videamus de fructibus legatorum et Fideicommissorum particularium et autem inter omnes certissimum fructus naturales et industriales pendentes tempore legati cedentis ad legatarium spectare una cum re legata l. si pendentes 27. de usufructu leg. potius 27 § 1. et ibi de instructo et instrumento legat. et quia pendentibus habentur ex speciali voluntate testatoris ut l. cum pater 77. § filia 19. de leg. 2.o docent Ioveanus in l. centurio 15. de Vulg. Cujac. lib. 19. quaest. Papini. in l. in quantitate ad l. falcidiam Faber d. lib. 7. cap. 10. Peres. d. art. 19. n.o 19. Fusar. d. quaest. 626. n.o 67. Istat etiam omnes a die litis contestationis venire fructus legatorum tam perceptos quam qui percipi potuissent a legatario l. 1a. et 2a. et 4a. C. de usuris et fructibus legatorum l. quaesitum 91. § ult. juncta l. cum servitus 39. § 1.o de legatis 1. et etiam certissimum ex die morae fructus et usuras legatorum praestanda esse legatario l. et quis 3. l. Paul. 14. l. et quis 39. de usuris l. qui sollicitum 78. in extremo et in § et l. si quis 84. l. filia 87. § 1 de legibus 2.o l. usque 26. l. patronus 34 de leg. 3.o l. cum usus 10 § 1.o de aedilitiis edictis legib. l. in fideicommissaria 18. l. si post solutione 44. § 1.o ad Trebell. l. generaliter 49. § Flaviae 14. de fideicommissis libert. itaque in l. eadem ratio est fructuum et usurarum ut veniant post moram l. uxorem 34. de usuris quod etiam quod huic tractatui confirmat Marcellus post Cujac. lib. 5 Variarum cap. 33. unde quidem dicitur post litem contestatam fructus debere accipiendum est affirmative non tamen excludantur alteri modi per quos mora contrahitur ut dixerunt Baldus in l. 1a de usuris et fructibus legatorum et post eum Perez. d. art 49. n.o 86. Cujac. in recit. ad tit. C. de usuris fructibus

lego..

Ly. Exhibud 30 qq Papin in l 3a ad leg de Usu
ris Fabri lib 7 Iudiciary cap 3° Donell. & Osualdus
lib 8 cap Ult. lit. C.

N.° 75.

Insignis in differentia e' inter
Utramque moram quod si per extra Iudicialem petitionem aperacti
ventis diei mora prius facta fuit & postea per Iudicium de
bebat & fuit Velemnas boris Cessat fructus & Usuras
adire mora usque ad traditionem rei & exercicio si absque eo
deducantur in duinj quam adire inque oli dabant Idem
nantis nisi habuit X 3 cap Litigandi ut in lg qui solu
dy 78. de leg. Iusta. l. siquis solvi 24. de Usuris
Caeterum si mora non cessit & incipit alitis Orestade & eo
natus fuit Cessat fructus & Usuras ex die litis usque
adis & postea fruitur quadrimestri dato Iudicatis ad
Iudicatis faciendis & eo espatio incipiant Currere fructus
usque & Usurae lg insdei 3 de Usuris quam sic
te expliat Faber d. lib. 7. cap 1° & 2°. Menochius
C. lib. 61. cap 32 nullus quam Acus Cessat
& Claisij ibi

N.° 76.

Ex quo subtiliter infert Ant Faber
d. cap 3° & 4° fructus in adquiri legatario vaol Domi
nij q in re legata habet a tempore mortis testatoris sile
gata fuit quin dicta de l. legatis de leg. 2° lg ati
tio 64. de fructis Cum similibus de leg Sate Valencia lib.
3° illustrium cap. 3. inque tract. 1°. de lege cap. Ult. n°
3°. Suaresh ad leg Aquilia lib. 1 cap. 5. n. 1a. & ibi
plurimis Dominus Salgado in Laverinto Creditorum,
2a pte cap n° 14. cap 8 quia hoc dominij non e' Suffi
ens ad adquirendos fructus Cum sit revocabilis & pendeat
ab animo Legatarij, ideo quidem ut si repudiet legatum
nunquam dominus fuisse censeatur lg 69. instit de legatis
7°. lg legatarius 38. § 1° lg servos filij 44. § 1° lg

sibi hod. 36 § Cum servus de leg. 1° cum inre xim plus sit quam posesor Vonae fidei haeres donu mora mora trahat sequens e ut lucret fructus rei legatae ut agnoscunt Veteres apud Pereg.. d. art. 49. n. 11. vers. opp. nec obstat tex. in l. nihil opp. 120. § Ult. de legatis. 1° ubi ponit fructus ad legatarium pertinere ex die adita haereditatis vers. enim hanc sed eos ex facto de. Opir sequens supponendus ee tres abiles nempe rem legatam statim traditam fuisse legatario ut locus fiat quasi nominaqua ibi principaliter tractatur lis de re ex iure colo ni contra haeredes ut vidit Faber d. cap. 3 in fine nec obstat tex. quartum bis dificilior in § quesitum 40 de ad quirendo rerum dominio in qua Julianus docet haere dem n. facere suos fructus perceptos ex re legata postquam sibit fendum legatum ee igitur sufficit scientia legati ut in fide mala haeres dicatur vers. in Fabr. ubi expri me et alij Veteres apud Pereg. d. art. 49. n. 109. Legatum tunc Veregorie dici potest perfecte et irrevocabili ter legatario adquisitum e peractos ergo eam inn nuit haeredi sibi iudicialiter sive extra iudicialiter et eius n. pote videri haeres habere detentio rei alienae cum ignoret an legatarius agnoturus sit 4 repudiaturus legatum igitur in legatis n. prius mora trahitur quam agnita sint et intimatur agnitio per legatarium haeredi quod e huius materiae eligens impositio.

N.° 77. Unde sequi tur errasse Accurs. Bald. et Salicet. in d. l. 1a. C. de Usuris et fructibus legatorum et alios Veteres quos sequitur Peregrinus d. art. 49. n. 20. Antonius Gomez Thoms 1° Variar. cap. 12 n. 22. ubi alios adducit Lainez et n.° 5. qui docuerunt a tempore mortis deberi fructus legatario ex quo in ipsum transit legati do minium nisi res aliena sit legata 4 pars bonorum.

Lg. sig

lege si quis 28. d. leg 1a in qq tanty casibus annubant ex de mora debent: sed vere sentiunt tot testibus quod ex superioribus retulimus qq hac limitat. extra divinatoem adaptari non pote: errarunt etiam qui ex male intellectu textus in d. l. nihil pponi 120 § ult. de leg. 1a censuerunt debere fructus a die additae hereditatis quos Covarr. recenset in cap. Reynal. de testam. n. 8. 1° apud Burgos de Paz in leg. 3a tauri exon. 986. Sair Sanchez lib. 4°. Ins. Tuon moralium cap. 2° dubio 16. Petrus Barb. in leg. di. uortio § n. 82 soluto matrim. Cum hoc intelligendo sunt talij recepta fuisse in legatis qui lege sancimus 46. (quae e greca) § supra 4°. C. de Episcopis et Clericis n. 131. cap. 11. et 12. sed nec ex ceteris legatis haec in postrema et apud nos tenenda e ex aut. Txus in lege 37. Txus q. part. 6a ubi Greg. Glosa 4 et quem imo cum a die heredis additae variae nisi ad confirmationem testamenti ex lege 1a tit. 4° lib. 5°. Recopilacion apud nos inito ingrati receptus e fructus in legato debere legatario a morte testatoris Burgos de Paz ubi proxime Greg. d. Glosa 5a Math. in d. Glosa 14. leg. 1a exon. 22 ubi A Tenedus exon. 122. et quae exon. 9. a quo appellatur e in iudic. et in ulendo nunquam recedo.

Sectio quinta de adquisitione fructuum ex bona fide

N 768

Hactenus egimus de iure ad rem sive de fructibus quae veniunt in actiones personales tam stricti iuris quam bonae fidei explicando Txus in leg. Videamus 38. de Usuris § nunc incipe ex nris distinctionibus qualiter accipiendum sit quod dicitur in § Celterus 15. eiusdem legis in bonae fidei

Judiciis fructus omni modo spectari nempe aliquod adiectum tra
ctus aliquod mora interveniente. Principia supra ex-
posita restat modo flavorum nunc complementis ut in qui
bus fructus solo bonae fidei cedunt possessori quod
veri vertitur anceps et multorum interpretum sententiis
bus intricata ea in declarare conabimus propositis
et expositis. Ceteris quidem regulis 1a regula fructus
qui percipiuntur post litem a domino contestatam super
vindicatione rei debent restitui petitori si obtineat in ju
dicio vindicationis hoc enim est restituere reddere totum id
quod habiturus esset actor si reus statim illi rem suam restituit
l. pute 22. cum seqq. l. restituere 39. §. 11. de rei
vindicatione quod recipue in Iudicio in rem urget. per quam
res ab alio possessa a domino restituitur l. 1a. §. 1 de in
rem actio. 23. de rei vindicatione §. omnes 1. institutionis de
actionibus cum ad tempus retro trahatur ad tempus li
tis contestatae. l. cum fundus 31 de rebus creditis l. per
2a de usuris frequens est ut quidquid in tempora iudicii
ex peruenit restituendum esse possessori una cum ipsa
re quae defendi stat in l. 2a. C. de fructibus et litis expen
sis rursus in l. 1m in h. de officio Iudicis et in elegan
tissima in l. fideiussor 38 de iure fisci cuius explicatio pe
tenda est Schifordegg ad Ant. Fabrum. lib. 2. tract. 21.
q. 4.a et 5.a aliquibus in exemplis explicanda est ne
prolixioris procedamus. restat in l. Iulianus 17 §. idem Iul.
de rei vindicatione ubi docemur si bos petitus post moram
mortuus sit habendum esse aestimationem tantum corporis
peremti quod planum est l. quod te mihi 5 de rebus creditis
l. ex legato 23. de verborum obligationibus sed et fructus
usque ad tempus rei iudicatae et mercedes quae inde fru
ctus sunt l. 4a de operis servorum. l. in vindicatione nem
§. 8 de ceteris 2o de rebus ad iudic. possess. et a partes
quia tanti res l. 3a §. 1 de actionibus empti stipulatus 4o de usuris unde infert si verbis vulneratur

post litem

possit[illegible] ius detertatam quod cuju possessor poenam exigit ex lege Aquilia quod quod pene non accidit restituere cogendum 187
petitori lege eum a quo 55. de evictionibus. sciendum tamen quod dui
mus putabilis dominus actionem legis Aquiliae petere
ut illam vedat petitori vero domino ita accipiendum
eo si inter moras Judicii servus usucapit quod potuit
digestorum dixi ut supponunt Cujac. in d. lege 17 in
fine, cum lege sequenti et notant Donell. lib. 5° commen
tariorum cap. 21. Suarez ad legem Aquiliam lib. 3° cap. 4.
ex n. 10.

N. 79.

Praeterea debet possessor restituere
petitori quod quod post acceptum Judicium per servum petitum ad
quisivit modo non fuisset stipulatus ex re possessoris lege
per servum 32 cum sequentibus de petit. haeredit.
lege praeterea 20 - de rei vindicatione veluti haereditates et
legata ut dicitur in d. lege 20. notant Cujac. tract. 4°
ad Africanum in lege cum haereditas 56 de petitione haere
ditatis. Rebuard in § 1° de officio Judicis ex n. 16. de
bet quoque praestare rem recte quod significat ut petitori illam haere
dem sine ulla molestia nec impedimento et carere de
dolo nempe in restitutione omnibus aliis malis abesse quod
non sit post usu captum possessoris pignori obligata atque
servus non sit manumissus, lege si post acceptum 18. lege
si a bonae fidei. 21. de rei vindicatione Donell. d. lib.
5°. cap. 21 Cujac. lib. 27. observationum cap. 28. quem
cautio adeo supervacua est quia ex lege 1a. et 2a. C.
de annali exceptione usucapionis jam videndum perlite
contestationem, quare pignoratio inter moras Judicii facta
nullius momenti est lege 1a. C. si aliena res pignori data
sit ut manu missio lege 1a. C. de his qui a domino
non manu missi. sunt. lege [illegible] C. qui manu mittere non possunt,
haec est quod restituat rei cum fructibus et omnia quod in
executione Judicanti facienda est per Judicium manumi

militari, necesse est ut dicitur in l. qui restituere 68. ff. de rei vindicatione, neque prius judex curare debet ut ipse in in restitutione non possessor pareat capto possessore, cujus pignoribus & perquisita rei & tradita victori per ministros, quod si id omnem adhibita diligentia consequi non potuerit, succedit subsidiarium remedium juramentum in litem, l. eius rei 46. eodem titulo l. 1a & 2a l. in actionibus 5a de in litem jurando, ita decisos dicta legis 68. 3a. Illumnias Tabri lib. 16. dictionary cap. 17. & in aliis locis defendunt Gualdus ad Don. lib. 20 cap. 6. lit. G. Gubardus in § Ita. in. 27. n. 46. in sht de actionibus Valent. lib. 2o illustr. tract. 12 cap. 4. a n. 24. & Phaijgrasi addendus est post multos Carlebal. 2o tom. de Judiciis tit. 3. disp. 1. n. 4. & disput. 2a n. 5.

N. 80 Nec tantum veniunt illi qui ipsi fructus ex sede ex ipsa re veluti mercedes servorum & ceterarum rerum quae solent locari l. ceterum 31. cum seqq. l. cum in rem 64. de rei vindicatione veluti in re actiones exhibiti fidelis servitutis & obtinuit in actiones confessoria contra negantes respondit mihi quid quid amisi l. lucrari desii ex negato servitutis, l. loci 4. & in confessoria 2a l. Adstante 6. § veniunt 6o. servitutis vindicetur l. videamus 19. § initis de usuris. & in usu fructu erat textus in l. ult. fructu. § ult. si usus fructus petatur, quod si res non sit solita locari nec in eum usum permissa et relicta fuit sed in usu quotidiano haberi usu ad aut mercedes in iustitia petuntur ut exemplo Schifordecat Pag. in l. in fidei commissi 3. § ult. de usuris quod scire debet Jordani cum l. si navis 62. de rei vindicatione ut utrobique videt Cujat. & lib. 20 quaest. Pag. d. l. 64.

N. 81. Quod autem diximus fructus perceptos post litem contestatam

Ictestatg restituendos ee petitori adiu'marone explicao

in dixit quam ut ostemus fuendys e perceptos defacto restituendos ee quambis eos in honesti ue[illegible] perceptisint quod petitor n exerceret 4 n deberet exercere tus sunt dicti in lg ancillary . 27. §o 1. cum tribus lib. seqq. lg praeterea 52 lg cum haereditas . 56. de petitione haereditatis quia possessor eos in honeste perceperit iam perceptos defacto. petitor mertepejit in Justum enim eet ut honesta intrisitas ex pte petitoris faceret locu in honesto quaestu ex pte petitoris, et lg. 52 § Suad. ad Donell. Lib. 19. cap. 14. litera G. tenetur etiam de fructibus quib defacto percepti n sint in a petitore percipi potuisset sibi fundus statim traditus eet ex regula trus in lg n navis . 62 . §o Generaliter de rei Vindicatione lg 1a Vers post litg. C. de petitione haereditatis in qua re illud in primis retinendu e, n posse peti fructus qui in honeste percipi possiet, quia haec eet detestabilis abaritia lg quod autem 53. Cum dicta lg Seqq. rotis lg generaliter 52. de Usuris et rei retinent Vulgaris Textus quo praestat in lg fructus . 53. de rei Vindicatione, ibi sed et qui percipi honeste potuerunt. Vurius si percepti n sint ex illo ar[illegible] fieri qd pro Lavore aut Sumptibus Servy docuit possessor q n debentur eet enim improby desiderium velle locupletari ex alienis sumptibus lg Ceteris. 31. lg qd si artificem 34. eodem lto notant Cobarr. lib. 3 Var[iarum] cap. 8 n. 4. et laudati a Sich. in §o 1. de officio Iudicis no 67. Frequenti.

N. 82.

Superest ut videamus ratione qd quam possessor condemnatus debeat restituere fructus quos percepit 4 percipere potuit ex die litis contestatae. quaestio militat ex nova possessore qui tenetur fructus restituere ex quo post Iudiciu possidere incipit lg sive autem 27 §o 1o. de rei Vindicatione ratione

Rãoe ẽ quia post Juditiũ acceptũ oẽs possessores cen sentr male fidei et Velut Ꝓdones reputantr expressius txus in lg. sed et si. lg. 25. § ante .7. cum sequenti de petitioe haeredit. intr quos bonae fidei possessr poe litem ꝯtestatũ ꝯnumerantr lg. si hoc .41. de rei Vindicatioe lge si Domus 5° lg. certũ. 22. C. eodẽ tit.° lg. 2a. C. de fructibus et litiũ expensis, notant Cusat. lib. 10. Paulus ad edictũ. in lg. illud .40. de petitioe haereditaria et cum alijs noster Balenius lib. 2 illustr. tract. 2° cap. 3° n.° 4. Cat ranza de partu. cap. 3. § 1.° n.° 7. et quamvis aliquis po rit quis habere ꝓbabilẽ caũ litigandi quae excludat dolum ut repp. in lg. si quis solutioi .24. in pro duu ais lg. qui sine dolo 63 de regulis Juris. tn.° si succum bat videtr dolo se litigasse in hoc utpote fructus q.d e Juris ꝓsumptio nec illa ellicere valet nisi obtineat ut in specie txus supra expositi in lg. in fidei ꝯmissi 3° in prĩo de Usuris hanc raõẽ ꝓbent oẽs intrpretes in spã referendi ẽ etiã alia quia talis deberet dari qualis erat cum petiit sicut lge 2a eodẽ tit.° idest cum ꝯ incre mtis et accessionibus quae eorẽ obuenerunt. post diẽ accepti Juditij haec cum verissima sint n̄ grababor aliq raõẽ ad scire ex Jure vetere petitã nam ex lg. 12 tabularũ haec poena temere litigantib. imposita fuit, apud festũ vbũ Vindiciũ Siue in diẽ falsus tullit rei siue litis arbitros tres dato eorũ arbitrio reus fruc tus duplioe decidit. ex qua oẽs possessores qui suam bebant. duplicib. fructibus tenebantr. lg. Unica. C. de dotis. de usuris rei Jud. Paul. lib. 5° sententiarũ tit.° 9. § 2. Notat Cusat lib. 5.° obseruatoũ cap. 21. Rualdus ad Donellũ. lib. 20 cap. 5.° litta K Rebar dus ad lg. 12 tabularũ cap. 6. Jacobus Gotofredus ad eas dem tabulas 3. et in notis quem poena fructuũ duplorũ sublata fuit a Justinian. ex eo q. ex lib. sui Juris eam n̄ retellit ut obseruabit Cusat in notis ad Paulum

A. § 2.

a § 2. Ego obseruo ex l. 2a. C. de fructibus et litium expensis ubi minimo duplorum fructuum sublata fuit a compositoribus cum in text. originali in Veniatur qui stat in l. 1a. C. Herod. eodem tit. nihilominus istius pragmatici Alexius Vellezca araduenza ab citatis .D.D. in uenuntur in l. Sulle. 2. § fund. 6. ad ... lib. l. sire numerandi 6. § Ut mand. l. Rescripto .12. § 1. de negotijs gestis igitur ex eo que texi iure Castaniz fructus duplos in poenam manent saltim, ut possessor teneretur Castan actori fructus et omne ea adie litis contestatae si succumberet, N. 83.

Ex quo etiam fluxit praxis quotidianae quae alienari iure nihil reccidit ut condemnatus in iudicio petitorio rei particularis beneficij aut capienda haereditatis & maioratus condemnetur in fructibus perceptis et qui iuste percipi potuerunt, a petitione post litis contestationem ut apud nos sancitur in l. ge. 39. tit. 18. part. 3a. l. 11. tit. 18. part. 5a. de qua praxi multos adducunt. Arias Pinell. in l. 2a. C. de bonis matrnis n. 47. 2a. pte. cap. 4. Andreas Gaguineus lib. 1. diuers. cap. 60. Ioanes Gart. de expensis cap. 23 n. 48. et regg. Pub. in § 1. de off. iudicis n. 76. Carranza de partu cap. 3. § 1 n. 7. vers. et nihil n. obstat. Dominus Balenzuela. Consilio. 196. num. 12. Dominus Solorzan. 2 th. de iure Indiarum lib. 2. cap. 22. a n. 23. et videndus erit pro illa quaestione an qui obtinuit in possessorio et postea subcumbit in petitorio debeat fructus restituere adie litis super 1. possessorio contestata. 2a. quae resoluit negative addendus e nouissime Dominus Formosinus in cap. grauis .11. de restitutione spoliatorum q. 6. 7a. N. 84.

Postquam diximus de fructibus post contestationem perceptis sequitur 2a regula de pendentibus siue stantibus tempore

quo lis in choatur et planum est hos fructus venire in Iudicium una cum ipsa re cuius pars sunt lg fructus 44. de rei vindicatione. lg. lentis 22. l. eodem. lg. Vul. 8. fructus. ff. quod fruc. cred. lg si servus. 61. locavit de fructis. A.A. nostri valde se torquent in perquirendo qualiter fructus pendentes sint pars fundi 2. varijs que modis explicant ut videre est apud Covarr. lib. 2. Variar. cap. 8. n. 1. et 2. Theoldus ad Donellum. lib. 4. cap. 22. littera B. ex pitimo est quod accidentalis quod sine dispendio subiecti idest rei principalis post adeo tabere ut aliquo respectu pars est Analogi huiusmodi accidentibus ita ut ex ponit inferiate selere ad leg Athilio selecte. ult igitur cadit actio et quod principali sit petentur hoc verissima quod est notandum ad ea que postea disputavimus fructus autem percepti post litem contestatam qui non pendebat tempore inchoati Iudicij non petuntur iure actionis sed veniunt ex officio Iudicis ut advertebat tras in 8. si in re 1. institut. de officio Iudicis igitur fructus pendentes tempore litis contestatae procul dubio restituendi docent ultra laudatos Ant Gomez in lg 49. taur. n. 7. Petrus Barb. in lg diuortio ff. soluto Matrim. in prima parte an. 80. Balasius de part. cap. 32. n. 7. et cap. 33. et seqq. Valenzuel. consil. 99. art. 2. Nec Arias 1 Pinelli demum lib. 3. Variar. cap 15. n. 11. et 16.

Superest ut agamus de fructibus iam perceptis ante inchoatam litem vindicationis super re singulari in quo art. 3. Aeq. ut primo aut qui cunque malae fidei possessor tenetur restituere res fructusque quos percepit ex re aliena quamvis consumpti sint et qui percipi potuerunt. a Domino rei non eius inspicitur quatenus fructus sit malae fidei possessor sed quatenus petitor potuit frui lg. dina .nis. 62.

si navis 62 § generaliter de rei vindicatione nam 3a
Predones venit ex cupiditas intercepta idest domino abla
ta l. 1a § n sol. 41 l. meritis 19. de vi et vi armata
Prob. hac deduc. ex l. sed et partus 12. de eo quod me
tus causa l. sed et si lege 25. § sed et fructus de petitione he
reditatis l. 1a vers. post litem C. eod. tit. l. fructus 33.
de rei vindicatione l. domus 5. l. certum 22. C. eodem
tit. l. sed et loci 4. § post litem ff. finium regundorum
l. cum servus 39. § fructus 1. de legatis 1. l. ait 6
tit. 10 § fructus 20. quod in fru. cred. l. generaliter
78. de regulis iuris l. 2a C. de fructibus et litium
expensis l. si depositi C. unde vi cap. gravis 11 de rest.
spoliatorum cap. bonae memoriae 51 de appellationibus
l. 39 et 40. tit. 28. part. 3a docent multi quos
referunt Donell. et Fachinaeus lib. 4 cap. 24. et libro 20.
cap. 8. Peregrinus de fidei commissis art. 49. ex n. 130.
Petrus Barb. in l. de divortio § ex n. 58. soluto ma
trimonio Garcia de expensis cap. 23. ex n. 42. et
50. Pich. in § 1 de officio iudicis n. 67. Amaya
lib. 3 observationum cap. 2. n. 20. Carranza d. cap. 3.
n. 7. § 1. Scipio Gentilis lib. 2 de donationibus inter
cap 17. Dominus Valenzuela d. 196. n. 34. D.
Solorzanus. 2 tom. de iure Indiarum lib. 2 cap. 29. n.
16. et duobus sequ. novissime cum preceptoribus nostris
Salmanticensis Dominus Fermosinus in d. cap. gravis q.
2a per totam

N° 86.

Et quamvis opere mala fides
sit scire ad se rem non pertinere eam sub intentione alie
ni ut dixi ad tit. de usucap. 2a p. 1a de bono fide tertio
in hoc tract. latius patet. mala fides ut et in illo dixi qs
enim habet tit. a domino reprobatum in ex iure com
muniter iuris praesumptione mala fidem habere cap. q. ad tur

Iura l. 2. de regulis Iuris in 6.° igitur reputabitur malle fidei possessor et per sequens de fructibus eodem modo tenebitur d. lg. 40 partite tam stantibus quam consumptis perceptis et percipiendis exempla stant in lg. Iubemus 14. §. sa ne. 1.° in fine. C. de sacros. ecclesia cap. siquis presbiterorum de rebus ecclesie alienandis et lg. si prediis 16 de prediis minorum ex ... lg. 13. C. de prediis decurionum lib. 10 et in lg. 1a. C. si adversus ... pignore agatur et in lg. 1a. C. de iure fidei haste fiscalis eodem lib. 10. et in lg. quemadmodum 2a. C. de agricolis et censitis lib. 11. et in lg. heredes 17. ff. de his quae ut indignis auferuntur docent Valenzuel. n.° 25. et sequentibus Solorzanus n.° 19. Carranz. d. n.° 7. vers. nec obstat. Loichs proxime relatis Covarr. lib. 2 Variar. cap. 3.° n.° 8. Pinell. in lg. 2a. C. de rescindenda venditione 2a. parte cap. 4. ex n.° 30. Amayas ... lg. 1a. C. de iure et fidei haste fiscalis n.° 16. et 19. late Menoch. omnino videndus de presumptionibus lib. 3.° presumptione 130 et duabus segg. Peregrinus d. art. 49. n.° 130 nisi error facti sit non iuris veluti siquis a furioso emat quod sane mentis esse putabat. et maiorem esse cum esset minor lg. pone. 36. in prin. et §. 1.° lg. Iulio 44. de usucapionibus lg. 2a. §. si a pupillo et sequenti emptorem lg. bone fidei 110 de verb. signif. ex a qua ... accipiendi se ... in lg. 2a. C. si quis ignorans rem minoris emerit ut docet Pinellus ubi proxime n.° 35. imo in iure errans quamvis a ratione fructuum omnino non excusetur quia iuris error non ... tat bonam fidem d. lg. pone. 36. §. 1.° cum similibus ... habilis causa erroris adducat melius cum eo agendum est quia non reputatur ... lg. si de ... 25. §. sciri ... hereditatis Donell. lib. 10 Commentariorum cap. 22. ... ad Antonium Fabrum lib. 2 tract. 26. q. 7a. ... in §. ita m. inst. de divisionem igitur de perceptis te... nebitur non de percipiendis ut cum ... monent Covarr. lib. 1.° Variar. cap. 3.° n.° 6. Pinellus ubi proxime n.° 35.

Frepti

N.87.

Et sequenti Carranza. de cap. 3. § 1. n. 7.

Ex his facile dici potest quid tenendum sit in foro conscientiae circa obligationem malae fidei possessoris de restituendis fructibus quomodo qui fortiter est in mala fide, cum habeat conscientiam seu sciat quod rem ad se non pertinere tenetur restituere omnes fructus quos cepit et consumpti sunt in utilitatem quia detinendo rem et fructus etiam fructus futuros omittit ... quitur ... § Lana ... lg Ratiena ... § Scevola de Usucapionibus lg qui Vas ... § Sancella ... de furtis quem nullus eorum debebat cum ab obligatione restituendi ... lg in re ... § Ult cum similibus de condictione furtiva immo et tenetur restituere omnes illos quos potuit percipere dominus si Utilius potuit re sua Uti quam Usus fuit malae fidei possessor quia resarcire ei debet non tantum de damno dato sed etiam lucro intercepto quod immediate ex ... ret ... Juxta Regulam tamen elegantem quem diximus in sequenti tractatu. in lg si sterilis 21 § super venditores de actionibus empti deinde partium partes restituit Et quid quid exiguius fructibus naturaliter augeri potuit non in Usuras ... fructus quia non est quaestus naturalis nec ... uenit nisi ex peculiari industria possessoris lg neque 19. de Usuris tota haec doctrina est divi Thomae magni sapientiae antistitis opusculo 73. de Usuris ... cap. 23 sequentis dicens. qui fortiter est in mala fide cum sciat se injuste rem possidere Ceterum si non habeat conscientiam seu sed praesumptive sit malae fidei possessor ex eo quod emit rem minoris 4 ... sine debita solemnitate per ignorantiam Juris 4 ex tempore litis contestatae cum ipse possessor bona causa bentus sine dolo litigabit ... text qui sine dolo 73. de regulis Juris quid quid reclamit Schifordegerus Lib 2 ad Taburn tract. 21.

questione 4a) et in reliquis casibus malæ fidei supponit fructus quidem suos non facit quia non quævis ignorantia sufficit ad lucrandos fructus sed ea quæ a iure aprobata est cum ex dispositione legum conveniat ut bonæ fidei possessor fructus lucri faciat et naturali ratione ad dominum rei expectant l. qui scit 25. in prin. et §o 1o de usuris l. 4a. pre. et tenebitur quod restituere quos percipit sive extent sive utiliter consumpti sint quia nullo titulo eos habet illos retinendi nisi cum bona fide illos usucepit per triennium ut in l. sequitur 4a §o fructus de usucapionibus non in tenebitur de percipiendis nec de damno dato rei aut domino ipsius facti quia ipse non intendit ipsius damnum dare sed rem quam suam esse putabat ut in fine superioris numeri dixi addendo hæc omnia ex ipse rem expluent Covarruvias in regul. peccatum 2a p. et §o 6 n.o 4. Has roses in Claui regia lib. 10 tract. 2o cap 3o apud ex n.o 24. Azor tertia parte instit moralium lib 9o cap 4o q.e 4. Lipsius de iustitia et iure lib 2o cap. 12. dubio 14. Sanchez in præcepto decalogi lib 2o cap. 23 n.o 105. et 123. Vascus et alij summistæ verbo fructus

N.o 88.

Bona fidei tantum durat in quantum iusta ignorantia perseverat, ideo statim ac possessor incipit certo iure scire eum possidere incipit per consequens habere malam fidem et ex tunc non facit fructus suos quia quotidie per singula momenta bonam fidem desideramus l. quæsitum 40 de adquirendo rerum dominio in quo adquirendo fructum distat ab usucapione ad quam iure civili initium bonæ fidei tantum desideratur l. bonæ fidei 48. vers. per contrarium eodem titulo ut notavi in achademiis de usucapionibus sectione de bona fide dixi sciento scit ad sequentem non pertinere quia si habitum dubitat

dubitat facto sufficienti examine ut in neutrã ptẽ
ppendat habet scrupulũ et ponere cum impari et du
bia etiã melior sit conditio posidentis cap. in pari de re
gulis Juris in 6.º ut ad rẽ docent Pater Thomas San
chez lib. de Iusiũ moralis cap. 3. dubio 4.º conr.º 3.º
et de matrimonio lib 2.º disputatione 41. n.º 12 ubi pro
more multos refert. Illustrissimus Sapia thom. 1.º
Chatenæ moralis lib 1.º quæstione 18. art 9.º et thom. 2.ª
lib. 5.º q.º 23. art. 6.º et quæst. 26. art. 1.º igitur ex quo
tempore in malã fidẽ incidit tenebitur restituere fructus
stantes idest non consumptos l. certũ 22. c. de rei vind.
docet Sotus de Iust et Iure. lib 4.º q.º 7.ª art 1.º post 43.
M. Sapia art. 1. n.º 4.º et 5.º hæc principia conveniunt
ex ipsa natura Justitiæ immutabili ingenerata quæ habent dueo
nire ut inquit Sapia ubi proximè n.º 1 per consequens
nec potuit ignorare Jullianus in l. qui scit 25. § Ult.
de Usuris ubi eandẽ speciẽ decis qui cum bona fide posse
sorem quandiu fundus persediecius non et idem pce
dere in adquisitione facienda per hos liciery et serbum
bona fide possessũ Up. minlẽ qui bona 23. § tandiu 1.º
de adquirendo rerũ dominio contrariũ docet nempe
singula momenta spectanda esse ut ex quo scit ad se
non pertinere non procedat adquisitio. Nota.

Hæc antino
mia multũ torsit multos quos refert Nicolaus Genu
a. in lib. XXii. Militatarũ pag mihi 441. et alios quos
referunt nostrates Pichard. in § si quis a non domino
instit de rer. d. n.º 9.º Amaya lib 3 observationum cap. 2.º
n.º 40. Carranza de part. cap. 3.º § 1. n.º 7. Videndus
etiã Osvaldus ad Donellũ lib 4.º cap. 24 lit. H. sed
ut verũ fatear mihi etiã ab adolescentia nulla antinomia
in his textib. visa est Paul. enĩ in d. l. 48. et Ulpia

Vlpianus in d. l. 23 docent enim adquiri fructus possessori ex quo instanti in malam fidem incidit quod posse vere est si intueamur dispositionem Iuris et obligationem restituendi ex parte possessoris nam ex eo instanti tenetur fructus restituere tamquam malae fidei possessor Iulianus vero de processu Iudiciali agit et de Iure actoris docetque possessorem quam diu durat deroberna etiam si intra se sciat rem alienam esse et bene percipere fructus et adquirere per hoc quem possidet quia si interna obligatione ad dactus non vult sua sponte fructus restituere actor non prius de fructibus tractare poterit quam evincat sibique non plures poterit extorquere quam a die litis contestatae simulum fidem anteriorem quare non poterit quod est difficilis probationis cum in scientia interna consistat ut dixi in dicta l. si et hoc a bona fide igitur hac adquisitio fructuum ex principii intrinsecis non iniusta est nec dicit Iull. esse perfectam sed procedere dum litis exitus ignoratur evicto fundo finitaque lite fructus restituendi sunt ex quo tempore constat de mala fide per litis contestationem et antea si ante probari mala fides ut recte agnoscunt quam bis non ita se expediat Giraldus ad Donellum. Lib. 17. cap. 14. Litera. O. Garcia de expensis Cap. 23. ex n.° 15. Amaya et Carranza super laudati et quod magis est Accursius in d. l. 25. § 2. ut satis indicavit hunc intellectum cui institerunt Socinus Salicetus et Rafael Fulgosius ibi Petrus Gilquen. in l. 5. siquis an dominus Cap. 1.° ex n.° 43. instit derer: Auidoe.

N.° 20

Fructus quos non facit suos malae fidei possessor si stant idest Dum extant non sunt de quo principaliter vindicantur ac res ipsa quia Domini sunt, si vero dolo desiit possidere vindicantur etiam vindicatione spectoria de qua est similiter si quis dolo

cum seqq.

Cum sequentibus dexti Vindicatione, si sumpti sunt a possessore fuere et malae fidei notorio possessore, conducuntur condictione furtiva quia ex persona furis admisit ut probavi, si ab eo qui malae fidei possessor reputatur quis sumptione iuris sumpti sint conducuntur condictione sine causa ut dicente probat textus in lege locii 4a § post litem 2o finium regularum lege 3a C. de condictione ex lege lege sine causa ubi docent Cuiacius Donell. et Osualdus lib 4o cap. 25. et Veteribus laudatis Tormosinus in d. cap. gravis q. 4a apud de restitutione spoliatorum

Restat ut breviter satis faciamus quibusdam obiectionibus quae solent opponi huic doctrinae et opponitur textus in lege si pignore 22. § si quis 2o de pigneraticia actione ubi quis dicto rei pignori addit Creditor fructus perci- pit bona fide existimans quod eius dominium esset rei pigno- ratae 1o docet Ulpianus quod eius pro fructibus posse agere pig- noratitia contra Creditorem ut posset verus rei dominus lege 1a C. de pigneratitia actione iuncta lege commodare 15 cum sequentibus commodati. et lege bona fides 31. § depositi quia cum dominus verus possit rem suam a possessore repetere et adversus eum non restituentem durare in litem aequum est ut ipse quod dicto actionem habeat ad recuperandam rem quam commo- davit, deposuit, et pignoravit lege non audire 64. de iu- diciis deinde docet eos de fructus quos quis dicto recepit cre- ditorem teneri eius sumptos restituere vero domino et stantes Vindicatione et condictione furtiva et a superiorem distinctionem unde deducit pro esse quod domini bonam fidem Creditoris quae consequentia inepta videtur Antonio Fab. lib 7o Coniecturarum cap. 17. quem sequitur et fere trans- cribit noster Pichard. in § actionum 28. q. 24. ex no. 15. de actionibus quia si stantes et sumptos resti- tuit quid prodest ei fides bonae Creditorum? Respon

N 92

prodesse ne de percipiendis teneatur, quia bona fides possessoris regulatur ex persona percipientis fructus ideo si creditor in culpa saltem levi non fuit circa perceptionem fructuum nec ipse tenebitur pro doni nec per sequens pro illo dominus nisi de perceptis l. 2a C. eod. tit. l. 2a C. de distractione pignorum docent Negusantius de pignoribus 3a p.e membro 5.o apud Pater Molina de Iustitia et Iure tract. 2.o disput. 539. n.o 2.o Ioannes dominus meus Garcia de creditoribus cap. 4. ex n.o 980. Ex hoc tamen minime colligi pro donem lucrari facere fructus ex bona fide creditoris quod videtur voluisse Accursius et Barth. ad eumdem et Cusat. lib. 6.o quaest. pag. in l. Urbana. 55. et ibidem indistincte sed in hoc recte eos efficiunt Aluc Antonius sup. laudati opp. etiam tamen in l. si fundum 17. C. de rei vind. ubi constitutus in mala fide per denunciationem adversarij (atque videndus est Arias Pinell. in autent. nunc tribun. ex n.o 14. C. de bonis maternis) tenetur de illis fructibus quos percepisse probatus sit et non tenetur de percipiendis ideo in sequentia ex maxima qua ab affirmatibus a denegantibus non sit illud ideo tamen de perceptis loquitur quia imperatores in utriusque Codicis plerumque decidunt hypotesim in utrisque tamen oppositis deinde quia et doctores ipsi sub nomine fructuum perceptorum percipiendos etiam comprehendunt ut quari pro eodem gl. d. 40 §. ult. iuncta l. cum servus 39 et fructus 2.o de legatis 1.o quod mox Glossa et Panor. mitt. accipiunt tamen in cap. Gravi ente 7a de restitutione ex pro et in capite cum causa 22 de officio et potestate Iudicis delegati ubi pro eo teneri dicitur de fructibus et pensionibus perceptis quod verba fructus etiam percipiendi significantur ut cap. gravis 12. de restit. spoliatorum ita Cusat. in d. 3a Cod. de Iur. et fide hasta fiscalis lib. 10 Petrus

Faber

Petrus Faber in l. non fraudantur 78 de regulis Iuris Pagina mihi 360. Donellus lib. 28 Commentariorum cap. 5. Richardus in § 1 de officio Iudicis n. 66. Et novissime Dominus Formosinus in dict. cap. gravis 11. quaestione 1ª ex n. 35.

N. 92

Posquam de malo fidei possessore egi, superest ut agamus de fructibus perceptis a bonae fidei possessore ante litem contestatam quae extrema pars nostrae curae, bonae fidei possessor est qui iusto errore ductus opinione domini rem alienam possidet ut deducitur ex l. qui a quolibet 27. de contrahenda emptione de quo dixi in d. dicta n. de bona fidei ad tit. de usu capionibus ita quod non sufficit quod bona fide possideat sed requiritur quod possideat opinione Domini creditor quippe qui pignora possidet Item his qui precario rogavit possunt quod iuste possident l. quaecumque 13. § 1 de publiciana ut dixi in tract. de acquirenda poss. cap. 3 ex n. 9. et ex n. 14. et non lucratur fructus ut de creditore dixi superiori n. quia non possident opinione domini sui eo quod in precario foris evenire potest ut lucretur fructus ei qui rogavit si id actum est quod vero lucratur tenetur restituere tantum ex die mutatae voluntatis idest revocati precarii l. quaesitum 58. § ex hoc 4. vers. quod de precario et non lucratur ex voluntate domini non vero ex partu ancillae quia in fructu non est sed usum pro missus tenetur duntaxat ad usus et mat. l. quamvis 10. eod. tit. addendi sunt Amaya lib. 3 observationum cap. 1 § 2 n. 32 Sexomm. et Aximi in l. 1ª C. de usu capione pro empt. n. 172. 176. et sequentibus

N. 93

Quo antequam ad nostra dicamus in hoc anticipiti arte prius docendi est quid in foro quid in scientia tenendum sit a quo in iudicando et dubiis non recedatur et nos quidem habemus l. patris quod est 39. tit. 28.

.28. part. 3.a quae disponit ut bonae fidei possessor lucretur fructus industriales consumptos quo modocunque consumpti sint sive utiliter sive inutiliter restituat vero naturales tam stantes quam consumptos nisi inutiliter consumpti sint veluti casu incendio aut furto. vel vendidit, et in pascenda familia utiliter consumsit. Ita ibi notat Greg. Glossa 3.a in lg. 4.a tit.o 14. glossa 6.a part 6.a quae lex ante originalis fuit Alfonsi in summa tit.o c. de rei vindic. §o fructus quoque columna .13. n.o 10. speculatoris tit.o de fructibus et interesse circa principium ubi alios adducit Joa. Andreas. et eam ut lex patria qualificatur (quamvis jurisconsulti Romani et multi doctores qui nos sequi non tenemur) admittunt cum Judice Covarrub. lib. 1.o Variar. cap. 3.o n.o 6.o ad finem Joan. Garcia de expensis cap 23. n.o 38. quod etiam videtur voluisse Spino in speculo testamentorum Glossa 3.a n.o .51. quorum omnium dicta in uno sensu accipit et castigat sapiens Pater Sanchez lib. 2.o in praecepta decalogi cap. 23. n.o 80. usque ad. 86. et minus attendat jus regium ad dies reducere quod non est possibile ut ex infra dicendis aparebit eamdemque difficultatem agnoscit Carranchas d. cap. 3.o §. 1.o n.o .7.o vers. cum enim Solorzano. quamvis ex censura aliorum potius quam ex propria 2.o thom de jure Indiarum lib. 6.o cap. 20. ex n.o 22 necnon Praeceptor Farana in capite graves 11. de restitutione spoliat. n.o 14. et seq. ubi Domin. Sormorinus q.e 1.a n.o 21. Peregrinus de fidei commiss. q.e 42. n.o 109.

N.o 94

Ex quo praxis fluit ut qui petit fundum petat ipsum cum fructibus qui ex eo percepti sunt deductis expensis modus autem probandi qualitatem fructuum singulis annis perceptorum valde difficilis est quare probari solet a solitis quos solitus est fundum ferre plus minusve singulis annis deputatis decimis et expensis tributis quae illius

natione

rat.ne inferunt et illis ad minicvlis quae adducunt Mastr. de prob.ne D.ne 817 Susius litt.a F. D.e 400. possessor ut qui excipit de exemptione fructuum debet eam probare q.a est sed intentionis fundamentum l. ci qui dicit de prob.ne junctis l. 1.a de exceptionibus ut ait Alex. post multos quos recenset Amad. Dune. in l. 2.a C. de rei vindicatione 2.a parte cap. 4.o ex n.o 64. conveniunt Peregrinus in d. art. 49. n.o 156. frequentibus Barbosa in l. diuortio §. si vir dy n.o 43. soluto Matrim. Sanch. d. cap. 23. n.o 74. quamvis contrariam opinionem acrius etiam depugnet Dom. Sinelly et Aretas Gaspar Schifordi. Ad Ant. Fabry lib. 2.o tract. 29. q. 1.a et ratio super omnia enim est ut mihi videtur obligatio restituendi fructus in dictos possessores si domino rei incumberent, utiliter probare deberent possessores cum hoc, uix probari posset in hedierno nostri familiari possessoris bonae fidei et obtinere usucapionem fructuum quoniam superuenientis inquietatus non fuit et toto illo tempore bonam fidem habuit non tenetur restituere fructus etiam naturales stantes quia possidens pro suo l. 2.a in fine. pro suo illos usucepit et irrevocabiliter dominium adquisiuit l. sequitur 4.a §. fruct. de usucapionibus Tiraquellus de retractu conventionali §. 1.o Gloria 2.a n.o 13. Peregrinus ubi proxime n.o 124. Valenzuela cons. 156. n.o 34. et post Daniel Tapia 2.o tom. lib. 4.o quaest. 26. art. 5. n.o 8. et multis relatis Pater Sanchez d. cap. 13. n.o 87. N. 95.

Haec principia quae apud nos in praxi recepta habent, in foro exteriori procedunt etiam in foro conscientiae absque aliqua immutatione rationis quia fundantur in lege optima ratione nitentibus pro ratione publica et ut possessores bonae fidei omnes quaeque moueri possent controuersia super re securius laboris et curae incumbant ne trepident super eius fructibus eadem enim ratione est adquisitionis fructuum ex bona fide ac inducendae usucapionis ut recte censuit Galbanus in tract. de usufructu cap. 88.

N.° 8. quare ad Jus nãle n̄ e' recurrenda hæc quæstio moralis sed ad Jus positivum quod viget in una quaque provincia q' etiam in foro conscientiæ tenet ut cum Juditio docet Covarr in Reg. peccatum 3a pte in pr.° n.° 1. vers sedm. Pater Vasquez et cum eo Pater Sanchez d. cap. 23. n.° 40 et 72 ubi reinciat moralitas qui in hoc standum putant Jure naali quod plerumque fatenti ut videri pot apud ibi velatos et Azorium lib. 3.° inst. moral. lib 4.° cap. 22 Vaseum in floribus theologiæ pract. chid. tbe fructus Tapia d. q.e 26. art. 2.° cumque dominis do minum in fructu n̄ sint ut dixi n.° 2a in pr.° et notat Azor ubi proxime q.d n̄ si fructus industrialissimi distinctes in pecunia quæ simul ac exigitur arbitrio et cum alijs numinis admiscetur consumitur consequens ut bonæ fidei possessor n̄ teneatur restituere huiusmodi fructus in proprios perceptos ante litem contestatam ut cum alijs docet Menoch. de recuperanda rem.° 15. n.° 624. Pater Sanchez d. cap. 23 n.° 71

N.° 91. Hispan

Utroque foro ex Jure nostri regni expositis sequitur ad usum scholæ ut ex Jure Romano quæstionem hanc decidamus 1.° q' census fructus pecudum statim pleno Jure possessoris bo næ fidei adquiri idest irrevocabiliter et sine necessitate usucapionis adeo quidem ut quamvis grex tandem evincatur n̄ teneatur possessor bonæ fidei restituere lac, lana, nec fructum, qui in fructu n̄ ut diserte probat text in § in pecudum 28. de usuris ibi statim pleno Jure et in pecudum inst de rerum divisione qui ex illo § " tradit se ipi: statim naali Jure q' to ta imputare Tribonian. et nobis Jus velle inducere quod fecit Salban. d. cap. 28. n.° 14. somnum e' ægrotantis nec alia resectione indiget ratio e' quia ex cura possessoris pendet conservatio totius gregis durat enim exeo q' illum pascit suis sumptibus, mundat, tondet, quare maior ratio adquirendi fructus in his casibus quam in alijs nihil enim dominus ha beret, q.d vindicaret, nisi possessor gregem curasset, igitur

alimta

Alimenta gregis cedunt fructus possessori bonae fidei
quae procedere in foetibus docent dicente in lege qui bos A. B.
§ ex fructibus 6° de fructibus ubi postquam . D. S. comparaverat quoad Venti fructibilitatis partus ancillae et foenus ex
eorum statim quasi se corrigens docet in foetu ne(cessa)riam usucapionem quia proximus ad bonae fidei possessorem
spectat ut recte docet Carranza d. cap. 3 § 1 n. 14.
quem superflue adsciunt praedictus hoc veram quod
subtilis in differentiae in hac parte inter Lanam Langii et foetus quam agnoverunt 3 hos modos non stant Bened.
Pinell. lib. 1 Selectarum cap. 1 n. 61. Amaya lib. 3
Observationum cap. 1 § 1 ex n. 32. Lana quippe fructus esse coepit apud suos mos Atonsa sit apud bonae fidei
possessorem statim illi cedit idem de lacte dicitur. Ceterum
magis non idem placuit si res praegnantes venierint agni
cedunt possessori propter bonam fidem sed quia in cuius potestate
non deciperunt nec prius ipsius curae abeunt sed curae venditoris etiam acceptus ferendus est hoc adquirendo prius
vel evincitur donec agni sumpti sint ut exponebat ex
lege 4a § Lana 19 de usucapionibus lege bonae fidei emptor 48 § ult. de adquirendo rerum dominio cui diversum
gendus est Amaya proxime n. 37. igitur perperam dominus de fructibus cap. 4 et lib. 2 Clement. cap. 26 exponens
d. § Lana 19 adscit vero maxime quia verum est in opposita specie agnos non adquiri bonae fidei possessori nisi sumpti sint pertinentis usucapti et quam hypotesi accipi
et textus in d. lege 4a § fructus 5 ut accipiunt Pin. de cap.
1 n. 75. Carranza d. § 1 n. 8. Asim in lege 1a C. de
usucapione pro emptore n. 231. Carolus Augustinus Mella 1a parte de usucapionibus cap. 5 n. 6. Et nos in selectis
ad legem Atinii § 4 peritorum quod non doctrina eo liberalius amplectenda est quod plurium eam coluerunt Baldus
in lege ancillae 12 n. 16. C. de furtis et tanquam a iuvenibus
omnibus et utroque sexu tenendum subiunxit Gregorius Lopez

in lg 39. Flora 1a n.o 28. part 3a

N.o 97. Secuntr fructus sive industriales sive naales qui fiunt eod. dijs in hs abs distinctione illa hac regula distituenda cum Pinello d. cap. 1o. n. 54. Ant Fab. lib 4 Coniecturarum Cap. 17. Galbanus de Usu fructu. Cap. 28. ex n. 7. Carranza d. cap. 3. § 1. n. 7. perceptio sola inchoat adquisitionem consumptio illam perficit ... ex lg certum 22. Cod. de rei Vindicatione Ubi bonae fidei possessor indistincte Vindicat omnes fructus stantes idest non consumptos abs distinctione industrialium et naalium. Et ex parr. siquis an dominio inslat. de rerum divisione qui eodem modo exponitur et ex lg rei et loci 4a § post litem 2 fine reg. ubi consultus ... bonae fidei possessorem fructus consumptos lucrari quod verbum denotat perfectam adquisitionem quam afert opere lucrum ut notat post alios Schiford. lib. 2 ad Fabrum tract. 2 q. 2a et ex lg. bonae fidei 48 de adquirendo rerum dominio Ubi bonae fidei emptor sive quicumque bonae fidei possessor percipiens fructus ex re aliena non dubium idest procul dubio suos facit interim idest dum dominus non Vindicat rem ut exposuit Cujat tract. 7. ad Africanum in lg quidnimis 40. eodem tit. quod est imperfecta adquisitio ut docent Covarr. lib 1 Variar cap. 3 n. 7 Amaya lib. 3 observationum cap. 2 n. 47. et hoc non tantum industriales sed omnes quae opera expositio huius Veris ut fiat dispositio de fructibus industrialibus ad naales non diligentia opera possessionis ad diligentiam alienam ut docet Pinell. d. cap. 4. n. 54. Gato Sanchez d. lib 2 cap. 23. n. 63. 2a Veteres et Gonell lib 4 cap. 25. et Scipio Gentilis de donationibus inter lib 2 cap. 17. pag. 215. aggesti duenint Cursius apud Ottual. d cap. 25. lit. D. postea distinguunt bonae fidei possessorem ab Usufructuario quorum hic perceptione fructus suos facit illeu sola separatione ut dixi supra ex n. 29. Vedit nobis quia ... dominium genere est quod etiam ratio stat in lg. si ... 25. § 1. de Usuris

in q

In que distinctione utrum frumentum satum ab alio in fundo quem bona fide possidet meum sit affirmative resp. Iulius quia bonae fidei possessori in percipiendis fructibus idem ius tribuit quod domino Caij haec ratio est absoluta aut generalis ad quod pauca aduertunt sed restricta ad quinque proposita nempe bonae fidei possessori idem distribuitur ex respectu extranei quod ipsi domino competit quamuis respectu domini vindicantis fundum non habeat ius plenum perfectumque nam fructus dominium serit lex quantum 40 in fine de adquirendo rerum dominio lex 1a § cum Gaius 2o de pigno. similli modo accepiendum dicitur quod dicitur in lege bona fides 136 de regulis iuris bonam fidem tantum praestare possidenti quantum veritas dominij tribuit vero domino extra distinctionem propositum

N.o 28.

Ex his infertur intra tradita ad textum in lege fructus 45 de usuris ubi docetur maritum percipientem fructus industriales ex re sibi ab uxore donata suos facere et quidem irreuocabiliter quia ex industria eius proueniunt igitur hic maritus plus quam bonae fidei possessor respectu fructuum quia possidet voluntate uxoris et ex donatione non prohibita iure Currentibus cessat mala fides lex scimus 31 § fin. 4o. lex si extraneus 44. de donationibus inter virum et uxorem ut dixi in selectione ad dictam legem 3am Atinij n.o 12. et 13. dixi ponderare ex non prohibita donatione quia quem ad modum valeret donatio fructuum industrialium lex ex annuo 17. § 1o cum duabus legibus sequentibus et naturalium non valeret quatenus locupletior donatarius factus lex si id quod 28. lex si fructus § Ceodem titulo ita donatio fundi ipsius improbatur quoad ipsam rem principalem et quoad fructus naturales sed non improbatur quoad fructus industriales cum mera mora donatio valeret, ita in effectu sentientes docent Pinell. in lege 2a 2a part. cap. 4 n.o 50. et 51. Cod. de rescindenda Scipio Gentilis d. lib. 2o cap. 17. Ant Faber lib. 3 conjecturarum cap. 17. Schiford. ad eum dicto libro 2o tract. 28. per totum Amaya lib 2o obseruationum cap. 26 apud Carranza d. cap 3.

§ 1 n° 1. vers. q' vero Termorinus in d. cap. grauis q. 2ª n° 22. itaq. respectu fructuum naalium donatarius iniustus possessor e cum rem detineat ex tt° iuxe improbato l. 2ª § huius vxori ad acquirenda post. quare fructus naales suos n facit, quamtumbis bona fid. possideat ex ipius iuris ignorantia ex quo interpretanda ei illa vba d. l. 45. secuti nei cuius habet bona fidei possessores, nempe possessoris bonae fidei ex quo ipsa deceptus ex tt° in iure improbato qualis e maritus, et ni illi multi quos ducuni supra n° 66. et ita quadrat iparad. quod sit per ad verbum fructus ut n restituat, adeo bona fidei possessor sed ad illos tantum q in bona fid. similis fit marito, ut docet Pinellus Amaya. Carranza; et Termorinus vbi prime Parte de Spensis cap. 23. n° 37. Galbanus de Usufructu cap. 28. n° 14. Samcho d. lib. 2° cap. 23. n° 68.

N° 78.

N° 77.

Ita etiam ex ponendus e tex. in nostra l. nesenius. 41. § fundi hor tit. de re iudicata, species e quidq. donauit fundum et solemniter tradidit iuxta tres tex. in l. 4ª. ex herds. tt. donaibus l. 2ª l. donatus. 35. § donas ff eodem tit. ut ego merito Acurs. Barth. Cumanus Castrensis Alex. Iasius et Donell. ad hunc tex. sub lib. 27. commentariorum sed post tradiq. mansit in possessione fundi, quo utrum suo rescindit fundum restituere donatario qui iam dominus e non haeat fructus ne conueniatur nisi in quantum facere possit deque ipso est fine eiusdem tex. et iure etim l. inter eos 19. l. cum is ebociaa 30. hoc tt. l. maritus. 54. soluto matrimonio l. diuus pius 28. de regulis iuris et in alijs quos aduunt et explicant Petrus Barbosa in l. maritus 13. n° 100. et in l. alia 23. et eligant an. 46. etim l. sustante 25. n° 5. et 6. soluto matrimonio, hut desur. de formaoe pte 3ª cap. 15. an° 17. Gualdus ad Donellum l. 27 cap. 12° duplicem sit. 22. frequenter

Preceptor

Praeceptor meus Ramos in l. si pater lib. 2. n. 26. et
27. Resp. Paulus, quem cum dicere utquibet extraneus posset
quaerere, perinde videri actione personali tanquam donatio
redditione datas, ut potuit privilegio tantum habet locum in debito
non vero in donatis, qui tenetur uti facere accipientis non impossi
bili iam donata et aliis alienatas; Vita Clarissimi supra laudat
ti accipiunt hunc locum et concordant cum l. si in aedibus. § si
§ 4. ff. de donationibus 33. de donatione; sed quoniam restituere fundum
sed non fructus quem percepit et consumpsit utiliter, vel in utiliter
et mala aut fraudandi donatarii, sed forsan prae inopia
non potest fundi fructus lucri facere cum eos perciperet eo lege
a se met ipso alienata et per consequens alienam tunc si non
possit non est malae fidei possessor, ideo tenetur illos restituere
donatario donatione rescissa l. 3. C. de donatione ex d. l. si. ingra
ta § et habebit fructus actione in personam qualis est condictio
appellamus, in hac de actione gaudebit negotio, si defuerat in sua
persona dolus privilegio non deneget et fructibus nisi inquar
tum facere possit quum huius causa intellexi censeo haec alia
materia dimisse,

Restat ad calcem tractatus huius. N 100
investigare quod ad possessorem fructibus, quoque et speciali actione
petenda veniant incidenter ad officium Iudicis, in superioribus
magnae utilitatis est quod paradoxum infirmat Schifordegh. lib.
5. ad Fabrum tract. 11. q. ult. ubi fructus utique fructus actione in
quem in officium Iudicis venire hac quaestione. Si breviter resolvo
dico si agitur speciali actione quamvis Iudex in petitione rei
principalis eius condemnatione nulla mentionem faciat de fructibus
petitis, ita nunquam potuerunt separari, si petit diversa et separata
vindicatione, quod ratione veniat officium Iudicis, quia ratione petiti
non possunt l. 4. C. depositi l. ex persona si res sorte de evictione
emptionis quia Iudex postea quam non satis dixit fundum se esse
suum l. Iudex 55. ff. de rei vind. de re iudicata et quidem et eos
qui percipiuntur post rem in iudicium deductam veniunt in officium.

Judicis § sed ipse insist de offi.o Judicis d. leg. clari ex
n.o 7 ante Juditium percepti ex regia petitionis veniente
vive irrumpi is petunt diversis actionibus ut ibi est notat.
ex numeris seqq. percepti ut ex re legata generat ge
Vita ex quocunque tracht diversi durae sequentur aliqui ut
res aque principales, aliqui usquequaq. causa rei, ex offi.o
Judicis dutte notata s.a r.a 4.a periodo in Judicium univer
Universale petitionis hereditatis quambis Veniant offi.o
Judicis dicto §. Et si meq. vers. Adu hereditas in inseparab.
Viliter Veniunt cum ipsa heredit. quia fructus augent eti
ut dicta supra n.o 31 post Veniunt 20 § n. sol. 3.o Vers. fruc.
... 6 Vers. sed et ... § seduly q.o § f. Ultimo
cum tribus leg. sequentibus l. illud 40 §. l. ... ff. de
petitione hered. l. 1.a & 2a C. eod. tit. idio Veniunt in ju
ditium familiae herciscundae ut ipsa haereditaria l. n. cam
bium q.o C. familiae herciscundae l. etputo. 16. § idq. 3.
... 44. § fructus ... l. n. sol. 56. ff. eodem tit. qui
si ... censeo. eam q. petenti maioratus ... Jus.
Universale tenent Molina et addentes lib. 3. cap. 12. n.
.17. & 22. in Zenuta de Cristophoro de ... de tenuta
Cap. 8. n.o 36. & 37. et ad leg. penult. ubi n.o 37. et
in aliis Juditiis Universalibus Selorzanus dict. lib. V cap.
.29. con n.o 33. Valenzuela ... 55. con. 41. et dict.
.137. n.o 28 Salgado de protectione Regia ... cap. 2.
n.o 144. q. qui ... Judici offi.o Veniunt dene
gari censent si missa non fiat eorum mentio ... diverse
.35. § 1 de rei Vindicatione ... fructibus et qui superiore
principali absolutus fuit. l. si quis 7 § de fructibus 3.o de
Exceptione rei Judicatae, q. si Iure diversa actiones petant
diversa exceptio non ... d. l. 7 § fructus Juncto §
.1. quos sic ... Antaya lib. 3 ... cap. V
§ 2. an 29. Azim in l. 1a C. de ... de emptore
n.o 145. et sequ. haec erant dubitandi ... tum
in l. ... dicere Judic. Finis ... ff.
Judicatis solvi

solui Ubi ponitur hoc primus per stipulaos mortuus post litem contestatam ideo post mortem quippe transit qui mox vult litigare quam solvere l. 82. nemo § 1 de verb. obligationibus superest quod ad mortis servi petiti non potest haberi, ratio mirandi l. 4. Cod. depositi qui fructus post litem contestatam percepti veniunt tanquam accessorii rei principalis sed quia per moram perpetuatur obligatio circa remissionem l. quamvis § de rebus creditis l. eo casu 23. l. servum 92. § sequitur de verb. obligationibus debet hoc haberi ratio fructuum accessionum l. ung. 18. l. si homo 27. de rei vindic. Ubi est difficilis addendis Ant. Fab. Lib. 2 Coniecturarum cap. 6. et alij remissive apud Genuens. in lib. de distrat. pag. 806. et Sichard. in § 1 de offic. Judicis n. 27. Valentia lib. 2 illustr. tract. 2 cap. 3 conc. 17. Solorzan. latissime de cap. 29. con. 58. quo finitur tractatus ad laudem Omnipotentis Patris et Filij et Spiritus Sancti amen

Brevis
Imentao ad lec. Paulus 12. ff. hoc tit. de Re Iudicata

N. 1

Ne otiemur per hos paucos dies qui supersunt, institui aliquam brevem rationem vobis dare Carissimi et Clarissimi Auditores. Selegi in hanc legem quia satis bene iungitur fini precedentis tractatus de fructibus, ubi dicebant iudicem pronunciantem super fructibus qui eius officio tantum debentur amplius de illis pronunciare

n posse quia postquam ne tullit sicudus fuit offi
cio suo hunus regula aut Iduois sue expliono si
exceptioe nister tres inquoitagonit et except Iulli
Paull. lib 3 resp. preitor in poe recuniero cedenten
ne acclatg poe tri. supplere q desunt ut amplata cir
ca Idemnady rey vl absoluendy si ncaltiat dirept
ne sed versetr supplementy et declarat circa; dequeh
na eory q statuta et determinata ut doctore mos hoc
supplemty et declaras fareodsdie quo ipsa supplara
fuit q ita accipiendy e praedictattar alix dece q
decreni sed circa accesoria suppleat ut post sinum
et Glosssy hic finly siacxitr ff de receptis arbitris
et qui arbitri receperunt instaurent Imi Calculo Barr
fb. Alex. Bohell lib 27 Iment Cullius lib 3 resp
Pauli ad hanc ly. Baldui. saluitus in ly termicto
3 q. ff. de fructiby et litiy expensis itaq dudpter
huius tius vel Iudicem Ctory ue n posse mutare
ne definitiby post quam illg tullit qui a sive bene sive
male iudicaverit functus fuit officio suo de qua agi
tr in ly Iudex. ff. de re iudicata Inossemmt in tha
demusad ly. a Divo Pio. 15 n.° 26 et 27 hoc ttr.
pag tn mutare et corrigere decreta interlocutoria ly
q Cusit 4 hoc tte quam et ipsulo corbauing
Iment. 12 ab hin annis quoq et dehaipte superseda
mus agere 2ae de potestate quam haet iudex declara
rantiis q circa accesorig

N.2°

Quam ptem ut breuitr Ighendamus l anottar
dum i declarads verxari circa rg oculty qued ct
tegitr sine noba adjectoe aut ni mutaoe tibi enim
declarat nisi quia virtualitr inest indiget tn ma
iori expoe veluti si iudex Idemnauit reum ut
fructus stiy restitueret cum multos huius nris haeret
necposset

Nec poterat occasis liquido apparere, quos sensuit declarad nihil denuo decrevit, sed q. in decretum e manifestat arg. tex. in l. heredes 21. § 1 ff qui testamenta facere poss. l. q. adeo 7. § cumque vers. Videntur ff de adquirend. rerum domin. notat adre Bobad. lib. 3. politicd cap. 8. n. 263. Fin. d. n. Valentia. 2. 170. a n. 16. Et nottandum e non dui opportune declarade quod iudex quem questum adre sit vertebat in se facere tactados expensarum et liquidados fructum in quo rem condemnavit iunicem non pronuncia definit in re verbalis tum non dum liqueat nec textu posset facere n. 3. videlicet faciend § curare inihil deactionib. quare eterum pos definitem pronunciare ut ex facto tractatu deponitur in l. Ult. § Iunius Titius ff de condicione indebiti docent post speculatorem Alex. in pr. n. 6. Balduin. et Salicetus n. 3. 4. et in l. terminato, 3. C. de fructibus et alium alem. Bart. th. ind. § Iunius Titius et Alij referunt Domin. Solor. 2 thom. de Iure indagiu. cap. 29 lib. 2 n. 41. et seqq. multo magis hoc cedit quod fructus de bent ex quae principaliter ai respetita tunc en rem vere definitiv renunity sit nihilominus de fructibus denuo, ferri s. pos. casus dicentus stat in l. Marito 31. § Ult. ff soluto matrimonio videtur superiori tractatu de fructibus n. 100 et in specie docent Salicetus n. 4 et Alex. n. [illegible] vbi primo ipso in loco stat copiosa additio et ad proximum dehonida lit. A. Aldondus Noguerol. de explicade d. tex. cius q. sententiae alleg. 14. a n. 33.

M. 3.

Rursus notandum e tunc dici iuri definitiv quod plata e nos vulgari lingua dicimus despues del pronunciamiento ante semnens. narrante a n. dicte e n. ad opposito in re principali supleri emendari in modo corrigi ut probat dicentis tex. q loquitur in audi

in auditoribus Chancellariae, sed per ind. Uiget in omnibus Iudicibus Ordinariis in l. 41. tt. 5. Lib. 3. Compilaois. Ex quo etiam nottandum est discrimen nostrae leg. Paul. 42. ff. hoc tt. ad omnes Iudices & ad ora tribunalia pertinere non in ad supremum Dium, qui ex gratia potest emendare Iudicatum, succedet ita ex pediat ut habat de Locutoria trus. in l. 3a. tt. 22. part 3a.

N. 4.

Horis libais
Senius nostrae lege est. Suerba sententiae ambigua sint et parum expressa potest Iudex eam declarare modo fuerit eodem die lege Cum quaerebatur. 62. hoc tt. lege 3a. tt. 33. part. 7. Exemplum ponunt antiquiores in nostra lege tertia tt. 22. part 3a Circa accesoria in fructibus & litis expensis Veluti si cum fructibus petita essent qui debebantur ex offo Iudices & nihil de illis nec de expensis Iud. pronunciauit potest declarare peti et faciendum est eodem die per citata Socent Bald. d. lib. 3. politicae cap. 8. ex n. 263. usque ad numerum 269. Pelaiez de Mier de maioritatibus 2a pte quest. 44. n. 3. in qua tota quest. Uberrime tractat de his quae potestatis haent declarandi. Ant. Fama descisione. 110. ex n. 36. maxime n. 38. Videnda. + n. 38. Ubi de potestate principis Cui ne dum interpraeri sed et mutare sic 3. Uidendus est ibi additis Mena Ioan. Grat. Regula 4a. 21. n. 1. 72 et 76. qui loquitur quod in Inneniri Iudex uult Suam 12. D. n. formare sine Ullo interuallo et sine pet partes docet quod posse quod statim fuit in ipso actu gesta Cenientes Breuitis Bernandus Diez de Lugo et eius additionatis Ignatius Lopez de Salcedo reg. 363 et. 374. Seth. Emanuelis ad grauimi 2a pte q. 3 ex n. 11. et Deminus Carlebal 1 thom. de Iudicibus. disp. 16. addit quod Alex. n. 6. n. posse Iuditij facere idem... dicendo si in ais habuisse

istud

istud in fructib. et expensis condemnare et ita declarare, et ave faciendo taxandoque alioquin declaratio illa de Vase et incerte nullius foret effectus exquo apparet declarationis vi eiusdem ordinis defectus et ex ipsa non a quare ipso ab ea interponi appellatio et interponi ab eius declaratione tamquam e sperrius in lege executi. 41. §. 1. de Appellationibus et tibi Barth. n. 12. et apud nos Leg. 18. tit. 23. part. 3a. sive ob non ab ipsa ad appellari non potest a declaratione eius tamquam sunt Ultima instancia Iudicij Districtualis Legimus in ura excmitabi seu in caeteris causis quae per appellationem non suspenduntur. Donnet Baldewinus Ubi optime n. 268. et Brunet Salg. de potestate regia 1a parte cap. 3 n. 84. Iuncta 2a parte cap. 1 n. 29.

N. 5.

Videamus nunc quae Iudicibus denuo sit ha potestas suas interpretandi Nam aliquo fuisse dicens. Aliquibus temporibus probat dicente Ibi Barth. in lege ab execu. 4. § 1 de apelationibus in 1a enim docemur exemp. quod uas facultatis interpretandi sua iura habuisse Praesides provinciales et procuratores Caesaris idque dicit in nostro text. de praetoria exquo apparet id ius fuisse in dulcum potestatibus magistratibus que maioribus iam impeij non vero dum Viris municipiorum et alijs minoribus magistratibus qui quamvis iurisdictionem magis minoribus gaudebant carebant in imperio argumento tamquam in lege eique 26. ad municipales Iudices per sequentes dati qui iurisdictionem non habuerunt sedtamen amplius notios sententias suas non poterant interpretare dequo commune uetere bene aureprehendisse tamquam inlij Iud. §§. ut notavi ad leg. a D. Pio 15. tit eodem de impedi. n. 26 et 27. Unde orij habuit nostra lex. 3 tit. 33. part 1a quae disponit ut ordinarij Iudices maiores possint eodem die in Antiqui

Praetori non videtur mioes utro Vicarij francedum uiri muni
cipory Vulgo alcaldes de aldeas et similles de qua accipien
dae dicta Illustr. Tapia et thom. Carena moralis,
lib 4 q. 10. art 15. n 2. ne alioquin generaliter acciper
atq falsa sunt et Iudicis testimonia prime relata llum
u decuriões sui tanty q decen Apellaoes agnoscunt in
minoribg summisperint etiam eodem die suam intro tari iis
dubitat nec audet dicere Bobad. d. cap. 8 n. 269. eo
m. Osidentis ex stamo in praxi receptu vidi posse eodem
Iure Uti ac ceteris ordinarij magistractus qui in illis casibus
maiores imperiy habent quam ordinarij qui non habent
baxi equali potestate et quamby hic actus exigat
et supponat imperiy in declarando sed non in actus Iurisdi
ctionis sed ex potestibus et Voluntatis cedentis quare nece
ssario officio non potest declarare sed I. ex decisione si cum alii
ipsius ignarius sit sed ipse q sed tulit habet eam declarare
de quamuis Iam deposuerit officiuy et sit dies transacti
ad instantiam finiendy statute ut euenit in Iudicibus
Iristorialibg et ita in facto obtinuit Cum quodam Iudice
ordinario huius Ciuitatis quippiam sententiam declarauit finito
Iam off. et exercente Subcessore docet ..... mis Bob.
vbi proxime ex n 263. denique noto eodem die intelligi
intelligi etiam in die legis intra 24. horas
apelladi sed ut Usus obseruat et
docuit Cuman. in ... n 2. quibus
contrarij docuerunt Bald. et Mal.
celus n 2. in d. ly ... l. maio
C. de fructib. et Liny spe
sit qq Uidetur sentire
Greg. in d. ly 3a
tit 22. part 3a
gl. 6 circa q ad hac
legem notasse pro temporis penuria sufficit

finis

Contiene 14 pliegos

Noua & metho dica prælectio ad tt.us ff. de Usu capionib. & Usurpationib.
Auct. D. D. Josephe Fernandez de Retes in Salm.a Achademia

Legis 12 tabularum quæ apelatur fons totius Juris duun
m et huius quod nihil tam exacte statuerunt quam legis
de Usucapione quam ad ueniat Balduinus ad eandem legem
c. 10. Sed quum Jus Vetus in mutatum fuit a Justin. in leg.
Unica. C. de Usucap. transform. et Vetera Juris dubiorum
fragmenta in tegrata fuerunt a Juris Compositoribus ut
Juri nouo Conuenirent Notante Marco Aurelio Galb. in
dissertationibus de Usufructu C. 11. pag. 87. et. C. 12. post
[illegible] quidquid reclamet Rebardus in suo Treb. n.o 11. adeo
difficilis redditus fuit tractatus noster ut merito ut merito idem
Galbanus dixerit in suo. C. 11. interpret. text. in hac parte plurimis
Juris pro[illegible] quamobrem Clarissimi auditores hunc
titulum exponendum selegi Utilis forensibus controuersiis subtilis scholasticis
disputationibus et in isto Achademia difficilis uerum nemo
Vos doceo in lumine deponite diuinus effectus Ascrei poetæ
Græci ante Virtutem Sudorem dij immortales posuerunt sic
ergo tradendum Sumus Consequimini plectrum meam.

Prima pars
De Usucap. praescri. et usucap.
Ubi explicantur ethim. et definitio

Verbum Usucapio est ex duobus compositum nempe capio
Usus, seu per Usum capio apud Veteres non capio dicebatur
Ut cum dicimus mortis causa capio, pignoris capio, signi-
ficamus capere per causam mortis, et ita per pignoris, ita Mar.
Cato lib. 1º quaestionum epistolicarum apud Gelium lib. 7 noctium
Atti. c. 10. quem locum Agelli cavillantur non nulli apud
Tiraquellum lib. 5. c. 5. litera A. Jeron. Asim in re-
bric. cod. de Usucapione, prompt. nº 4. Melle in disp.
de Usucapionibus et praescriptione in capit. c. 2º nº 2º quasi
desiderat comparatio pignoris capionis et usucapionis, quia pigno-
ris capio est capere pignus ipsum, usucapio vero est capere per
Usum, sed non usum uti deducunt; veteres grammatici malle
dixisse usus capionem sed abuerunt notare Agell. in tracta-
tu de Usucapione, Settantus de Verus capionibus, quam latinus
et usitatum est, quamvis intentum collationis loco, quare dicit
reperire in Veris duobus adduxit illa duo exempla,
nihilominus prohibet dicere Usucapionem, et capio usus, usum Ant.
nos dicendum sit Usucapio idest capere per Usum, bre-
vius loquimur veteres auctores Justinianus Pap. in l. denique 10.
et sequenti ex qq. aut. maiores ff. dicto 44. § final.
fam. et § Ult. hoc tit. dixit Usu acquirere non per Usum
non auferre capere Usu et Usu non capere, Ulpianus in lege
ait Cicero 23. § 1. ex qq. causis maiores eidem Verbis ut
Paulus in l. Praetoris 5. de damno infecto dixit capere

Dominium

Dominiij per longi temporis spatij Scebola in l. Vlt. ... empt. fundij longa pos. capere eoque patet Idem et Vsu capere ... per poss. ... per spatij temporis constat ... Obesenbach n. 2. ad ... Vlt. ... Volum. 2. Select. disp. 22. Then: 1.

N. 2.

Vsus enim apud Veteres AA. poss. signat, imo ex prae Vulcani ... illa ... ipso pleno ... dominio n. haebant sed tantum dominium ... bonitarium appellabant possessionem, ad diversitate eorum, qui ipso habebant dominium plenum siue quiritarium quod dicebant ... apud ... l. g. 113. ad Verb. significandi ... Pompei ... quod ad ... pertinent significatio ... possessionis appellantur agri ... publici ... priuati ... manicipatione sed Vsu tenebantur ... Lib. 4. Selectarum antiquitatum c. 1. Vebardus ad l. g. 12. tabularum c. 16. ... d. lib. ... c. 5. ... Balenga lib. 1. illustr. tract. 2. c. 2. n. 1. Vsu tenus ... adquirunt ... possessionis appellabant, et possessio dicebatur usus rei ... Veteri ... quoniam Varro lib. 2. Satyra. Vlt. dixit ... mancipat Vsus ... quarum ... rerum dominium adquiritur per possessionem ... Virum ... patere ... possessio ... Corporalibus l. 3. de adquirenda poss. ... Vsu ... non ... incorporalium l. 1. ... Vlt. de aqua quotidiana ... utrobi servanda ... d. c. 11. n. 23.

N. 4.

N. 3.

Quando capio signi ficat perfectam rei adquisitionem ad ... quod notat adquisitionem imperfectam, ille n. capere ... qui adquirit ut ... perpetuo ... retineat sibi ... ille ... accipere ... acquirit ut res ... auferri possit l. aliud ... de

Verb. significatione quod innuit propria significatio horum verborum namque in lege 104. eiusdem tit. dicitur Capere aliquis intelligi, etiam alij acquisiturus, pertinet ad hoc legis[?] capiens. Et veniuse[?] ut qui potest acquirere alijs ex testamento debere capacem ex persona sua, veluti filius ut acquirat patri. Si enim alij acquireret ipse capit, notant Albertus Robard. Alvarus Gentilis & alij in d. l. 109. ex qua significatione verbi capiendi explicit illa[?] adquisitio per usum sui usu capio, tribuere plenum & irrevocabile dominium ut infra[?] argument. regulari[?] ... usucapio & in fine ... monstravimus

N° 4.

Definitio sequitur nunc ponenda et breviter explicanda quae stat in l. 3. hoc tit. et apud Ulpianum in d. § usucapione ... et B. Isidory Lib. 5 originum C. 25. Modestinus ita definivit, adiectio dominii per continuationem possessionis temporis alijs definitis. Ulpia: ita est dominij adeptio, per continuationem possessionis anni et bienij rerum mobilium annis immobilium bienij. Isid. sic adeptio dominij per continuationem iustae possessionis, et bienij, et alicuius temporis ... quod genere[?] per inter has definitiones haec elegantiae rationes Modestini, quamquam ipsis latius impendeat et loqui debeat ad mentem compositionis et adeam reduci quamquam non meminit anni et bieni quia tempus huius extinctus iam erat Iustinianum noua constitutione ut res mobiles triennio usucapiantur, immobiles vero decennio inter praesentes et vicennio inter absentes l. unica C. de usucapione tract. 1° instit. de usucapionibus ponunt quod verba generaliora ut comprehendant quodcumque tempus, Ulpianus vero et Isidorus locutus fuit ad sui temporis morem quo annus et bienium ad usucapionem sufficiebant. Isidorus quoque addidit verba alicuius temporis respectu nouas constitutiones et ius ... de quibus suo loco agemus, vtrius quod Ulpian. et Isidorus dicunt adeptiones Modestinus apelauit adiectiones. Utrumque recte ut notat Donell.

Lib. 5.

Donell. lib. 5 Comment. C. 5. adiectio enim significat adhibitionem quod fit aliqui ei qui legitimo tempore possedit. Sed enim autoritate ei dominij adhibetur in privata autoritate dominij et quia dominio bonitarij eius possessionis adquisito ex parte opinione domini ad hunc plenum dominium et perfectum et dominium quiritarium ut dicam infra n.° 13., et quia hucusque adquisitionis simile o alibi nisi ut enim adquiritur per alodios incrementum latens, sed latenti et perfectum transcursu temporis adquiritur per usucapionem hic mox explicant ubi adiectio Donell. sequal. Lit. c. et 9. Ubi prime Mella de Usucapionibus 1a pte c. 2. apud n.° 10. Ulterius indexis pro lib. 1. Rhet. 71. 5 n.° 2. Rebard. ad Leges 12 tabular. c. 16. Amm in d. Rubric. exam. 4. Amulii sperti a Rebard. in rubrica instit. hoc tit. n. 2. Fm. sui itaq. dulacij instit. Actionibus n.° 91 et 5. n. ad mitt. Quare illusat. quod ex Ulp. emendant Modest. et reponunt adeptio in lege 3a. in ti. posse negare Clarius et hic ubi quam adiectio faculis quod dominij explicare tandem nostro in liberis antiquis ita legi, usucapio e acquisitio et adjectio dominij quod lectura Bnt. dardis Alexunteps florentini elegans e et valde significativa pro quod immo debet. sublimem quod fecit elegantes Anim. Ubi prime

N. 5.

Sed nunc referenti in Legis scriptura, Ius Usucapio enim instantis requirit annua possessione et alet titulus aut causa adquirendi eo et hoc amplius bonam fidem ex parte adquirentis saltem in initio possessionis quod initio hoc et nunquam enim Usucapere potuit nisi quod rem an domino emit vel alio iusto causa acceperit cum bona fide existimaverit a domino accepisse quod dixere cum tradit auslania hano tum ce ind. pro. et d. lege 12 tabular. intelligitur Amphi. quam intelligitur nunc pendentibus decepio cum ipse

Ad §§ 12 tabularij n.° 29 Vers. 2.° Deinde filius Jaco
bus Gotofredus Lib. 3.° probat ad tab. 6.° in libro Cui titulus
e fontes Juris civilis et in definitione Abuerunt ad Juris Roa
que concurrentibus dictis requisitis ut se ab hac difficultate li
beraret Alciatus et Duarenus apud Gual. d. d. cap. 5.°
lit. E. et Arjnz ind. rubri: n.° 13 Sentarij decretis
et bonæ fidei nec Adsubstantiam Usucapionis et probat
Joseph. Santa Stella Cremarius Ofierlij Lib. Singulari
interpretatur c. 21 n.° 5.° dicens titulij desiderari tantum
ad honestandos possessores verum cum Usucapio sit totus
Juris permissio et introductio ut modo dicimus et Jure
Civili introducta sit cum illis Idcirco eam aliter dici non
posse et pro substantia eius cum in illis substitere non posse quare
melius dicendum hæc requisita Virtualiter inesse pro Vo possessores
quos Usucapio definitio et sic ut sentit Petrus Gregorius lib.
A. Symph. c. 2 n.° 6. Petrus bilehenius 1.a pte de præscriptio
nibus cap. 1.° n.° 10. 11. et alij quos sequitur Videtur et Gualdus
d. lit. E. dum eos plurimo loco refert et sic d. n.° 13.
quia possessio non aliter talis dici meretur nisi quia Justa et non
injusta et acquisita non est pro prius est detentio et incubatio nec
non nec effectum possessoris habet dicendi malæ fidei et animu
usurpandi Usurpandi alieni improbantur et Videtur possessionem
Justa rei quam effectu et exclamatione Domini aliqui ad
quirit per 1.a et 4.a per longe et 7.a cap. circiter 30 et 40.
annorum est Subjectam magis et Usucap possessio in hac mea
Claudit titulj et bonæ fidei qui complicat satis ex parte Gal
Vanus de Usufructu d. c. 11. n.° 8. Sanius de singulis Me
na et 1.a pte de Usucap. 62 n.° 5 et 6.

Sequitur ut Vide
amus quo Jure inducta sit Usucapio Verum Civili Roma
norum Jure gentium. Hanc quæstionem cum ea ut et Valedicamus Sa
cerdotis versant. A. A. nostri: nos autem ut illos potius decidamus
que

Quam disputemus asserimus acquisitionem per transcursum temporis facta adure ipso gentium dimanare in primis negare non possumus. Desolutiones de modis obtinendi dominium occupatione rei derelictae et acquisitionem iuris gentium § quas ratione quis ff. de adquirendo rerum dominio § tibiam plus cum sequi in l. sat dederis dimisse e ex sectis longum silentium domini derelinquea non curantis de derelictionem accipi ex ipsis sumpta voluntate § derelicta. l. 17. et sedes 12. de adquirendo insectio igitur respectu veteris domini dato inter medio posesoris per multum tempus ex parte novi posesoris data continua posesio sequentis est. Ut hinc quelibet adquirendi quendam aliam ratione fundatur sapientius liberis iuris gentium, agnoverunt Aus hoc ex gentes et scriptores Tacitus lib. 13 annalium dixit Veteri repossere de Vani sequentis illius qui equitatis mendat Cicero lib. 2 offici. 6. quam autem haec aequitatis ut agrum multis annis aut multis seculis ante possesio qui habuit, amittat sic Lacedemonii apud Isocratis illius Civitatis Messanensis terram quam sui, avitis seculis repetebant resp. in iuste agere cum firma stabilis qui possesionem longa dies reddidisset et Sulpicius Antiocum disputans ostendit iniquum esse ut qui populi Graeci in Asia aliquo servisset denique in eandem Arbitutis et ducentos apud fierant facti in munes per longam posesionem libertatis apud Libium lib. 35. et futalij pergamus exemplis non male dicta Comites. lib. 1. historia in Verecundis apellavit Enricus Imp. Latinis qui reborabat vetustissima et longam possesionem obtentis sed quambis hoc in dominii iure gentium attribuitur non infaule ab illo tempore tempus assignavimus in quo praescriptio usucapionis nihilominus, dicendum est tempus hoc immemoriale t. cuius memoria non stat § 3. l. 1. de aqua et aqua quotidiana et estiva sufficere ibi m. illud fuis qui sibi tempus a iure gentium non est, nullum usucapionem

Ind manere posset deind Antq annorq transcursu siq fuerit Videtur nq Rom. Da Antioquia tregenerarios nis opposuerunt, ex Iure gentiq quid est 5 annos fatiunt apud Libiq Lib. 34. ubi cum aliquo titulo possidendi 40 anni satis sit ad Usucapiones eo ipsa rade naali quia diutinq silentiq Valid dividitsq Videtur hoc Sensu Usucapioem Siue prescriptionem iuris gentiurn ee Censuerunt Petrus Ant Petra. de potestate principis Cap. 25. nº. 34. Ugo horatius Lib 2º de Iure Belli et pacis Cap 4 Stanis Poste Vairq Minchaca illustrium C. 51 Bon. 16. quam tesim sequentur Sirariq docetat nº 28 post q in hijs Inumerare Solorzanq 1º th. de Iure Indiarq Lib 3 cap 3. nº. 16. Petrus Gilchenius de praescriptionib. 3ª pte Cap. 5 quamvis sic de praescriptione loquatur

Nº 7. Quocad statin ij sequuntur asseveramus ee Iuris civi. romanorq, nec n Credendq ë Iuris Ulp. in fragmentis tit 19 ë Usucapione de Inumera Usucapionem inter modos acquirendi dominiq in uentos Iustinia. in prooemio. insti. tuti. asfirmat eo ipse de se civili fuisse Istitutam et inde Lg decemvir tab. tempus designauit intra quod sis Usucaperentur, Cauit, ne publicq auferentibq usucapi, in tr durit q Usucapiones Hosti. & peregrinis q Nostrman. ri gaudebat. ut notat Iacob. Gotofred. ad 12. tabulas in notis tabula sexta pag. 21. quod olim magis singu laria ë quam de gentius posset adhiberi idcirco in hoc. Sensu accepta rectissime Censuerint Usucapiones Iuriscivi lis ee Auth Cum multis relatis in rubrica C. de Usu capionibq pro emptore nº 40. Anell. Volumine 2º disp. 22. testi. 1. lit. C. & plurimi apud Menchi. de apcsi. nº 28. ubi ij legem decem Virales qq Usucapio Istituta fuit

BIBLIOTECA DE SANTA CRUZ VALLADOLID